

Dit boeck hoert toe de Cruysbroden
yn strarieneed ✠ Dūt ghoer Omelien

multit proclis omnia cor
rupionis vultum **O**ro
patru sit glia cunctis ip soli
fudo cū spū pando et
nūc et nūpetū. Amen.

B. 82

I

Handschrift

B. 82

im Besitz

der Landesbibl. Krefeld

ist nach den Grundsätzen der Königl. Preussischen
Akademie der Wissenschaften zu Berlin

von Herrn

W. Dolch.

im

Juni 1909 aufgenommen worden.

Oratio **O** mnia in gloria.

Handwritten musical notation on a five-line staff.

Te obsecra domini honoris **tuis**

Handwritten musical notation on a five-line staff.

festina pietas cui celsitatis potest

Handwritten musical notation on a five-line staff.

habere istius meruit terra

Qui pueri mei in sinibus matris

sanctorum tui. que solentis castitatis fuerit tuique matris in istis desiderantur et expectant

Quis mater illa concepit quem

Handwritten musical notation on a five-line staff.

tolerans propter meritum matris

Qui mater

terrisse amplexu. superbia

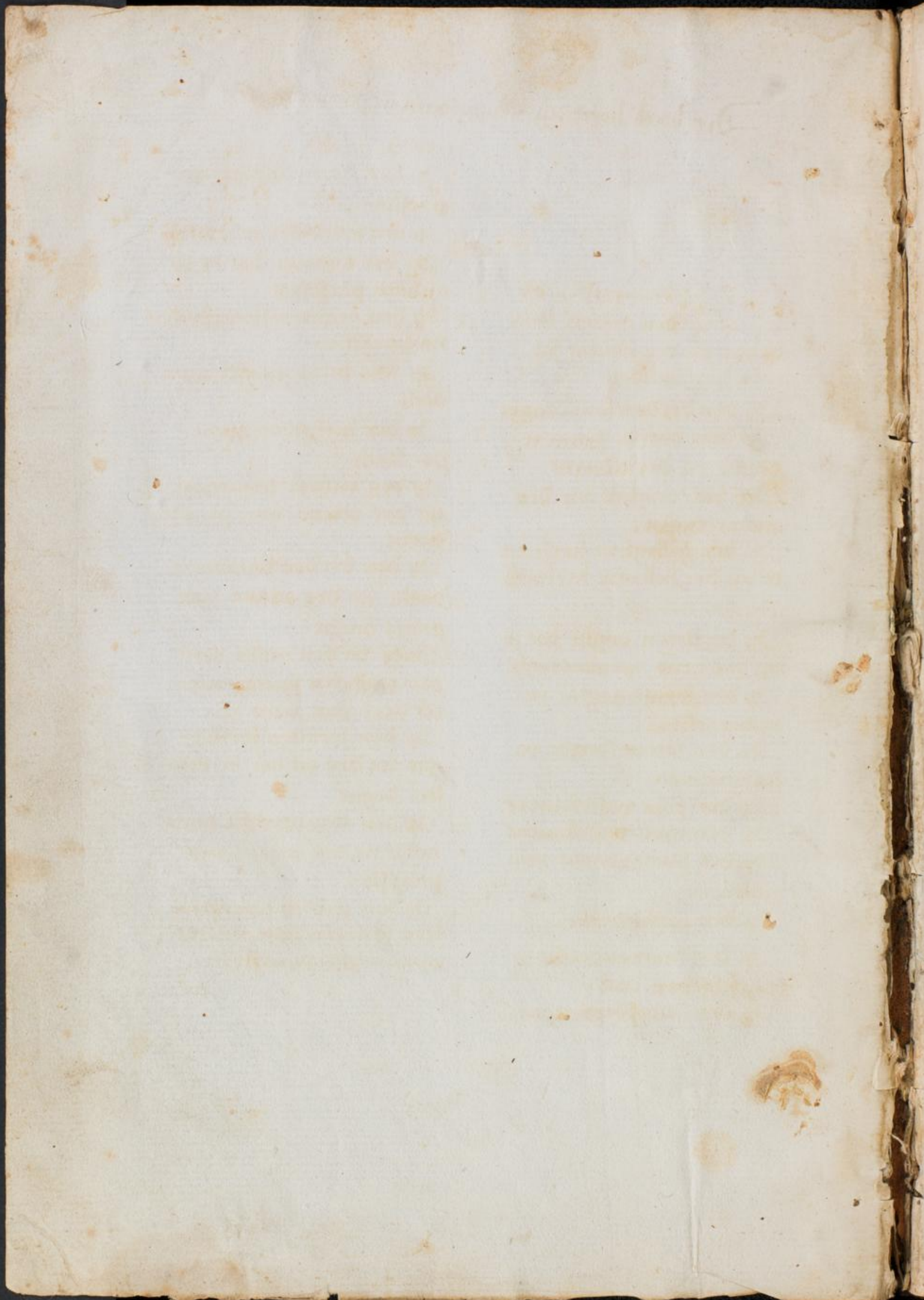
conspiciu spoliata dextera

illam sustulit in dextera sua **Qui** mater

sanctus spiritus in sinu dextero

post te matris cursumque pueros in sinu dextero **De** desiderantur in sinu matris ad amplexu matris

Dyt boeck hoert den Cruisbroderen in den marien vrede by roffel

**Dit is die taeffel vā
den ewangelien der
sommendaghe.**

Op den versten off
 vp den anderē somē
 daghe vā der aduent sal
 men hijr vynden.

Op den derden sommēdaghe.

Op den vierdē sommen
 daghe vā der aduent.

Oes saterdaghes yn dea
 quater tempore.

Op den hellighen krysnach
 te yn dye hellighe krysmisse.

Op dye hellighe

Op derthynen daghe dat ys
 vp vns herē apenbaerīghe.

Op den sommendaghe yn
 septuagesima.

Op den sommendaghe yn
 sexagesima.

Op der papē vastellauent

Op den grote vastellauent

Op den sommendaghe voer
 palmern.

Op den paeschtdaghe.

Op den manendaghe na
 paeschtschen dach.

Op den gudesdaghe na

paeschtdach.

Op den doemresdaghe na
 paeschthē.

Op den saterdaghe na paeschthē

Op dye octaua. dat ys vp
 andach paesschen.

Op den anderen sommēdach
 na paesschen.

Op vns heren hemelvaerts
 dach.

Op den hellighen pynt
 ster dach.

Op den anderē sommēdaghe
 na dye octaua van pynt
 daghe.

Op den derden somenda
 daghe na dye octaua van
 pynt daghe.

Onde vā den neghē dhoer
 der enghelen sprekt men
 oer daer van mede yn.

Op den tyenden sommēda
 ghe na dye octaua vā pynt
 ster daghe.

Op den twyntyghstē somē
 dagh na dye octaua van
 pyntsten.

Op den een vñ twyntygh
 sten sommendaghe na dye
 octaua van pyntsten.

**Hijr volghen ewangelien
van somyghen hellighen
myt oezere ometien -**

Dit is die prologus of die voersprake yn sūte gregori^{us} omelien yn duijtsche

En sal weten dat sūte gregori^{us} en dre andere le^{raers} yn desen woer

dē sprake vā der ghedachte dat ys van der syelē. Unde dyc ys yn twee ghedoylt dat ys yn dat ouerste deel vñ yn dat nederste deel. Dat ouerste deel der syelen of der ghedachte dat ys dyc gheest of dyc verstandemisse of dyc redene. Vñ wāneer om dyc gheestelike dyncghe dyc ghedachte oer vp heeffet vñ god of vñ hemelsche dyncghe te ppenfen soe wort yn den mīsche dat ouerste deel der syelen dat ys dyc vstandemisse of dyc redene dyc bewysede sijn dat men gade altoes sueken vñ beghere sal vñ dyc sunden schuuen. Dat nederste deel der syelē of der ghedachte werktet yn dē dyncghen dyc men myt dē vijf

synen beuāghe mach yn dese eertsche dyncghe te bedryue of te beledē te beghere. Vñ dese dyncghe trecke altoes dyc spele yn sundē vñ ten ghenuechte des vleysches als men em volghet. Wat dese cortē verclare trecke elc mīsche wt dat he mach. Wat als sūte Johan secht yn sijn re eppstolē dat al dyc werlt gheset ys of staet yn quade want al dat yn der werlt ys dat ys begherlycheyt der oghe. vñ ghenuechte des vleysches. vñ houdycheyt des leuē. Vñ alle leuēden creaturē dyc god yn deser werlt schoep. soe makede he den mīsche als dyc edelste creatuer redelyc vñ dat he dyc principael crachte der syelē. Dat ys dyc memorie. dyc vstandemisse. vñ wille na der redē regyeren soldē dat syc vā oerē schepper myt en dwaeldē yn sunden. Mer oer arme soe et schynet soe mach ment segghe. dat stōme beeste bet na redene leuē dyc se myt en hebben dan dyc mīsche. Wat oer natuerlyke redē haldē se son

LANDES- UND STADT-BIBLIOTHEK DUSSELDORF

Der afkyere. Mer voele meer
mynsche leue meer beestelyck
dan vstandelyck of redelyck.
Om dat se beestelyck oer drey
voer seyde crachtē teghē redē
reggere tot allē sundē yn drey
vbolghēhert gades daer se
by drey redene mede waerē
schuldelyck te bedwynghē oere
vif synne vā butē dat sy oere
schepper vnderdanyck waerē
yn gode ghy werckē. Vn hys
vome wyl yck yn dūtsche ma
kē sunte gregorius omelien
drey he yn mēnyghē kerckē
predycke seluē den volke alst
toe predyckē quā. In welke
omelie elc vyndē mach woe
he yn salycheydē dyt leuen
auidē sal vn em toe gade
kyere. Vn dese omelie en sal
yck myt schryuē yn ordynā
cie als he se predycke mer na
drey ordynācie vā der tyt be
ghynēde vā der aduēte vn al
soe voert. Vn voer elke ome
lie sal yck sette dat ewāgelīū
yn dūtsche daer se af sprekēt.
Omelie bedudet guet anspre
kē vā der salygher lerynghe.
Voer myn arbeyt byd yck el
kē drey syn profyt hys yn doe
sal dat he voer my bydde.
Op anderen sommēdath

**van der aduente. Lucas
ewangeli.**

In der tyt seyde ihūs
synē yongherē. Et
sullē sijn teykene yn
drey sone vn ynder maenen.
vn yndē sterne vn yn der eer
dē bedruythē der ludē vn
drey confusye des gheluyts vā
der zee vn der vloedē. Vnde
drey mynsche sullē vdoorē an
myds der vrese vn des vnbey
dens drey vp alle drey werlt
komē sullē. Wāt drey crachten
der hemelē sullē werdē be
wert. Vn dan sullē se syen des
mynsche soen komē yn eenre
wolckē myt groter macht vn
moghēthēpt. En als dese drey
ghē beglynē te gheschyeen
soe an syet vn heestet vp uwe
hoefde wāt uwe vlosynghe
naect. Vn he seyde em een
ghelykenysse. Syet dē vige
boem vn alle drey boeme als
sye thant vrucht vā em voert
brenghē soe weetty dat drey
somer by ys. Alsoe vn ghy
als ghy dese dreynghe sullen
syen gheschyen soe suldy we
tē dattet rijke gades by ys.
Voer waer seg yck v wāt
dyt gheslechte en sal myt au
lidē voer dat alle dese dreynghe

gheschryven sullē. Hemel vnde
eerde sullē aulijde. mer my
ne woede en sullē myet auer
lijde. *Sunte gij omelie vp
dit selue ewāgeli die he
predicte dē volke te romē
yn sūte peters kerkē*

Dese here vnde
vnse vloeser
dye vns begheert
bereyt toe vns
dene he baet
schapt vns wat quade volghē
yn dye werlt dye alt wert
vp dat he vns vā oere myne
bedwīghe. *Woe grote slaghe
daer voer komē sullē maect
he vns laont. Vm dat. yst dat
wy gade yn dē guede sachtē
tijde myet en wyllē vntsyen.
dat wy vntsyen sullē moete
syn toekomēde ordel als wy
myt sleghē ghecastyret werde.
Want voer dye lexe des hel
lyghē ewāgelijns dye nu uwe
broedelycheyt ghehoert heuet
een luttel daer voer seghede
vnse here. Dat volc sal vp
staen teghē dat volc. vñ dat
ene rijke teghē dat ander
rijke. vñ et sullē syn grote/ert
beuynghe te voele stedē vñ
sterfte vñ honghere. vñ so
myghe woerde sette he daer*

3
tusschē vñ sethde daer toe dat
ghy nu hoert. *Vñ et sullē n
syn teyke yn der sonnē vñ
yn der manē vñ yn dē ster
nē vñ yn der eerde bedruc
heyt der ludē vñ dye confu
sye des gheluyts vā der zee
vñ der vloede. Vā alle dese
waerlyt syen wy toe hant
dat somynghe gheschryet syn.
vñ dye anderē vntsyen wy
dat sy haestelyc ankomē sul
lē. Dye lude teghē dye lude
vp staen vñ dye bedructhey
dē vā em yn der werlt ghe
schryen syen wy te hants meer
yn vnser vnoye dan wys le
sen yn boeke. *Dat dye eert
beuynghe vntelyke poerten
of stedē neder woerpt. dat
wetty dat wnt durwyllē ghe
hoert hebbē wt anderē landē
van der werlt. Sterften
ghedoechte wy sonder vphal
dē. mē dye teyke yn der son
nē vñ yn der manē vñ yn
den sternē en syen wy noch
apenbaerlyt myet. *Mer dat
dese oer myet verre en syn dat
merke wy thant ainmyds
verwandelynghe vā der lucht.
Al wasset cer ytalie gheleuert
was vslaghe te werde myt
der heydenē swerde dat wy***

yn den hemel saghe vurrighe
sithaere dye dat mysche
lyke bloet debeteykenē dat
naemaels wtghestort waert.
Vn dye confusye vā der zee
vñ vā den vloedē en syn
nocht myet nyce vp ghekomē.
Mer vñ datter voele vande
dye thant voerghesecht syn
verwult syn soe en yst gheen
twyuel datter oer na volghē
een luttel dye te gheschylene
syn. **Wāt** dat voldoen der
dynghe dye voerledē syn ys
dye sekerheyt vā dē dynghe
dye na volghē sullē. **Lyeue** bro
dere dyt hebbe wy hñr vñ
ghesecht vp dat uwe ghedach
tē vntwackē sullē totter erns
tachtich v te voerhoedē dat
se myet en vtraghe vā seker
heydē. vñ dat se myet quellē
en sullē vā vmetēheyden.
mer dat se vrese altoes haldē
sal eernstich yn gudē werke
vñ dat se forthuoldyct vaste
make dat merkēde dat vñse
vloeser daer na secht. **Vñ** dye
mysche sullē vdoorē aūmpe
der vresen vñ des vnbedēs
dye vp alle dye werlt sal komē.
wāt dye crachte der hemelē
sullē werdē beroert. **Lyeue** bro
dere wat hyytet vñse here dye
crachte der hemelē sonder dye

engelen vñ archangelen dye
thronē dye dominacien dye
pripatē vñ dye potestaten
dye yn der eerde toekoemst.
des strenghe rythters. dan sul
lē vñsen oghē spenlyc apaba
rē vñ dat se dan nauwe vā
vns eysche sullē dat. dat dye
vñspenlyke schepper nu vns
vryendelyke vdraghet. **Hñr**
by volghet daer. **Vñ** dan sullē
se syen des mysche soene ko
mede yn den wolke des he
mels yn groter machte vñde
moghentheydē. als of mē apē
baer seyde. **Se** sullē yn grof
macht vñ moghentheydē spen
den se myet hoerē en volden.
doe he yn oetmodytheden
ghesat was vp dat se dan
sine macht alsoe voele te har
dere gheuoelē sullē als als
se nu den nacke oerre herte
myet neder en bughe tot syn
re ghedoetsamh. **Mer** vñ
dat dyt teghe dye quade ghe
secht ys soe werdē thant dye
woerde ghekyert ter twesth
ghe. der wttaerene. want
daer volghet na. **Vñ** als de
se dynghe begynnē te ghe
schylene ansyct vñ hecftet
vp uwe hoefde wāt uwe
vloesinghe naect. **Als** of dye
waerheyt oer wttaerene

apenbaerlyck vmaende vñ
sethde. Als dye plaghe der werlt
wassen vñ als dye anyt des
ordels mytte bernede nachte
vtoent wert soe heeffet up uwe
hoefde. dat ys. vblit v herte.
Want als dye werlt eendet
der ghy myt vzyende en sijt
soe ys by dye vloesenyse dye
ghy ghesocht hebbet. In der
hellygher scrifturē soe neemt
men dacke dat houet voer dye
ghedachte. wat als vā dē ho
uede dye ander lede regvert
werde dye ghepense mytter
ghedachte vsatet. Aldus ys
dat vp heffen vā den hoofde
dat wy vnse ghedachte vp
heffen ter blitschap wert
vā dē hemelsche lantschape.
Dye dan gade myne dē ghe
byedet men te vblide vñ te
verzouwe vā den werlt
eende der werlt. Wat dan
vynde se de se myne als dat
en wech līt dat se myt en
myden. Wat dat en moet
myt syn dat enych ghelouich
mynsche dye gade begheert
te spene wene vā der werlde
slaghe dye he weet dat eende
moet myt oere sleghe. Wat
et ys gheschreue. Soe wy
wesen wyl deser werlde vriet
he wort gades vyant. Dye

4
Dan myt en vblit als dye werlt
de eende naket. he oertondet
dat he der werlt vzyent ys. vñ
daer mede wort he ghepduet
gades vyant te wesen. Mer
dyt moet vere wese vā der
ghelouygher herte. vñ et moet
vare wesen vā den dye aumyds
den gheloue een ander leuen
gheloue te wesen vñ dye dat
myt den werke myne. Den
behoert toe te wene vñ der
werlt vstoruynghe dye dye
wortele loere herte gheplant
hebbē vñ der werlde myne.
dye dat toekomēde leue myt
en soeke. vñ dye myt en wa
ne dattet sy. **M**er wy dye be
kēne dat dye ewyghē blitschap
vā den hemelsche lantschap
wy sullē vns daer toe haesten
al dat wy moghe. Wy sullen
begherē haestelyc darwaert
te varene vñ te komene mytte
tozsten weghe. Wat myt wat
quade plaghe en wort dye
werlt myt ghequellēt. wat
droefheyde ys vñ wederstoet
dye vns myt en quellēt. wat
ys dyt sterfelyke leue sonder
een wech. Vñ merct myne
brodere woe grote soetheyt
dattet ys moede te werde vñ
arbejde vñ den weghe. Vnde
datmē nochtā myt en wyl dat

dye wech gheendet werde.
Dat men dye werlt vnder
dye voete tredē sal vñ vñ
werdē dat tonet vnse vloer
ser myt eenre voersnemy
gher ghelykemisse segghēde.
syet den vngheboeme vñ alle
dye boeme als se thant vrucht
rut em voert brenghē soe wet
ty dat dye somer by ys. **A**lsoe
vñ ghy als ghy dese dynghe
sult syen gheschynen. soe sult
weten dattet rijke gades
by ys. **A**lsoe of he apēbaer
lyt seyde. **W**at alsoe mē be
kent by den vruchte vā dē
boemē dat dye somer by ys.
alsoe bekēnet mē vā der
werlde valle dattet rijke
gades by ys. **M**yt desen
woerdē toent men waer
lyt datter werlde vrucht
een val ys. **W**at daer toe
wasset se dat se vallē sal
vñ daer toe groeyt se dat
soe wat se groeyēde voert
brenghet myt tribulacien
vñ droeffemisse vterē sal.
Vñ dat rijke gades ghelijet
mē wael dē somer. wāt dā
ghaen en wech dye doncker
heyt vnser droefheyt. **V**ñ
dye daghe des leuēs vcla
ren mytter claerheyt der
ewygher sonnē. **V**ñ alle

dese dynghe werdē gheuest
vnder eenre groter seker
heyt als dye sentēcie na vol
ghet daer men secht. **W**oer
waer seg vdt v wāt dyt ghe
slechte en sal myt voer by lij
dē eer alle dese dynghe ghe
schynen en sullen. **H**emel vñ eer
de sullen auerlijdē. mer myn
woerde en sullen myt aulijdē.
Wat yn der natuerē vā lychā
lykē dynghe en ys myt ghe
durvgher dan dye hemel
vñ dye eerde. **V**ñ yn dye na
ture vā den dynghe en gaet
myt soe haestelyt en wech
als dat wort. **W**ant alsoe
langhe als dye woerde vñ
volmaect syn soe en synt
gheen woerde. mer als se
volmaect syn soe en syn se
alle. alle myt alle myt thant.
Wat men en mach se myt
volmakē se en moētē aulijdē.
Hyr vñ secht dan. **H**emel
vñ eerde sullen aulijdē. mer
myne woerde en sullen myt
aulijdē. **A**ls of he apenbaerlyk
seyde. **A**l dat myt v ghedurich
ys vñ sonder verwandelen
teghē dye ewycheyt en ys
myt ghedurich vñ al dat
myt my schynet aulijdēde
dat ys vast vñ sonder auer
lijdē. **W**at myn woert dat

auerlijt brenghet voert dye
gheduerede sentēcie sonder
verwandelē. **S**yet myne
broedere nu thant syen wy
dat wy hoerde. **D**ye werlt
wort daghelyx ghepint myt
myen vñ stedvghē quadē dñ
ghen. **W**ñ vā vntelkykē ludē.
syē woe voele uwer ghebleuē
ys vñ nochtāt soe quellē vns
daghelycs gheyschynghē vñ
haestelykē valle vpletten vns.
vñ mee vñ vnspētyke tu
bulaciē quellē vns. **W**āt als
yn der voghet dat lychā groyt
vñ sterck ys vñ sterck vnde
ghesont dye borst blyft dye
necke styf vñ dye arme vol
vlesches syn mer yndē alde
yare dye lenghē vā dē lychā
me tympet vñ dye vdroghe
de necke neder wert hanghet.
dye borst myt stedvghē such
tynghe wort ghepint vñ dye
cracht ghebrekt. **D**ye **A**dem
brieket dye woerde des spēkes.
Wāt al yst datter gheen quē
lynghe en ys. **D**ucroylle ys dē
alde ludē oere ghesontheyt quel
lynghe. **A**ldus groeyede dye
werlt hīr voermaels yn
oere joncheyt se was sterck
vm lude te wynnē vā mysche
lyke gheslehtē groen yn der
ghesontheyt der lychame vet

5
yn auvloedythēdē vā allē dñ
ghen. **D**ier nu wort se myt
oere altheyt neder ghedruct
vñ se wert myt stadelykē quel
lynghe ghepint als totter
doet wert dye oer naect. **H**īr
vme lyeue broedere en wylt
myt mynē dye werlt dye
ghy syet dat myt langhe stāe
en math. **S**ettet oec yn uwe
ghedachte des apostels gheba
de daer he vns mede vmaent
segghe. **E**n wylt dye werlt
myt mynē noch dye dynghe
dye daer yn syn. **W**āt soe wy
dye werlt mynt dye mynē
des hemelschē vaders en ys
yn em myt. **B**roedere ghy
wust eergysterē dat myt eenē
haestlyghē storme alde boeme
daer neder gheroytē wordē
vñ huse vstuert. vñ kerkē vā
oere fundamēte vme gheroytē
wordē. **W**oe voele wasser
des auents ghesont vñ gans.
dye meynde dat se des moer
ghens iet ghedaen soldē heb
bē. vñ nochtāt wordē se bynē
der seluer nath ghedodet. myt
haestlygher doet begrepē yndē
strijckē des vals. **D**ier wy sullē
merkē dat dye vnspētyke
rychter vm dat te doenroerde
dat blasen een alte cleynē wyn
des he porrede dye vlaghe ceme

wolkē vñ werpe dye eerde vñ
me. vñ sloech te gader dye fū
damente vā soe voele ghetym
mers dat se vallē moeste. Wat
sal dese ruyter doen als he by
em seluē komē sal vñ syne grā
schap vinstekē sal yn dye wra
ke der sunderē. Of men myt
vdraghē en mach als he oer
sleet myt eenre tededere wol
kē. wat mynsthe sal staende
blyuē yn dye teghewordrth
synre gramschap. Of he eenē
wint porrede vñ dye eerde
daer neder werp vñ he dye
lucht beruerde vñ soe voele
ghetymē vāllē dede. Paulus
merkēde dye strengheyt
des toekomēde ruyters seyde
he. Et ys te vresene te vallene
yn des leuēdyghē gades hāde.
Dese schaypheit vdaert dauid
segghēde. God sal apēbaerlyc
komē. vnse god en sal myt
swyghē. vuer sal yn synen
anshouwē bernē. vñ al vñ
em sal syn grote tempēst dat
ys vñweder. Wat vuer vñ
vñweder komē mytter strēg
heyt der groter gherechticheyt.
Want ^{dat} vñweder proeft dye
ghene dyet vuer bernet. Dē
dach lyeue broedere settet voer
v oghē vñ soe wat nu swaer
schijnt wert vlycht teghē dat

te rekenē. Wat vā dē daghe
ys vā den pphētē gheseghet.
Dye grote dach des herē ys
by. he ys by vñ seer snellyck.
Dye stēme vā des herē daghe
ys bytter. Daer sal dye stercke
yn vernoye wesen. een dach
der gramscap ys dye dach. vñ
een dach vā tribulatiē. vñ vā
moyenysse. Dye dach vā ver
noye vñ vā vnsalicheyde. Dye
dach der donckerheyde vñ de
duystermyse. Dye dach des ne
uels vñ des stormes dye dach
der basimen vñ vā trompene.
Vā desen daghe secht vnse
here echter by den pphete. Noth
een werue vñ yck sal beruere
myt allene dye eerde mer oer
den hemel. Syet als wy voer
seht hebbē soe porre he dye
lucht vñ dye eerde en bleef
myt staende. Wy sal dat
vdraghē als he den hemel be
ruere sal. Vñ wat sal yt seg
ghē te wesen dye amte dye
wy syen dan voer badē der
gramschap dye daer na vol
ghē sal. Vñ hijs by yst noet
dat men merke dat dese try
bulatiē alsoe unghelyck syn
teghē dye echterste tribulatiē
alsoe voele al set scheelt vā der
moghetheyt een ruyters dye
persone syns badē. Hijs vñme

lyue brodere voer penset dat de
dacht myt alle in uer meynighe.
Betert v leue verwandelt v
sedē dyc quade dynghe dyc v be
taerē verwynt weder staende.
vñ dat ghy quades ghedaen heb
bet dat pynghet myt schreue
ne. **W**at ghy sult totter tijt der
toekomst des ewyghē ryckters
alsoe voele te sekere syn als ghy
nu syne strengh pynghet vnt
syende verpen set. **Op den**
derden somendath vā d
aduent mattheus ewāgeli.

In der tijt doe sunte Johā bap
tiste yn der gheuenghe mysse
hoerde cristus werke soe sande
he twe vā synē iongherē ende
sethde em. **B**ystu dyc toekomē
de byst of vnberdē wy eenē
anderē. **V**ñ ihesus antworde
em vñ sethde. **G**haect vñ weder
baetscāpt iohāne dat ghy ghe
hoert hebt vñ ghesven. **D**yc
blyndē syen. dyc troppele gaen
dyc malaetsche werdē ghesu
uert. dyc douē hoerē. **D**yc do
de vrysen. dyc armē euāge
lizierē. **V**ñ salych ys he dyc
myt gheschande lezert en
woert yn my. **V**ñ doe dyc en
wech ghynghe soe begonste
ihesus tottē scharē te segghe
vā sunte iohane. **W**at ghyng
dy wt te syene yn der wylder

6
myse een wāpende myt den
wyndē. **M**er wat ghyngdy
wt te syene eenē man myt
sachtē ghecleet. **S**yet dyc myt
sachtē ghecleet werdē syn yn
der comynghe huse. **M**er wat
ghyngdy wt te syene eenē pro
phete. oec seg yck v vñ meer
dan eenē pphete. **W**at dyt ys
he daer af gheschreue steet.
Syet yck sende mynē enghel
voer dyn ansichte dy dynen
wech voer dy beroydē sal.

Sunte gregorius omelie v
dit selue ewāgeli die he
preditte yn der martelare
ketke martelli vñ petri.

In Ieue broders vns staet
te vraghene sunte Jo
hānes baptiste dyc een pphete
was vñ meer dan een pphete.
dyc vnsen here doe he te doep
sel quam wijsde vñ sethde.
Syet dat lam gades syet
dyc af doet dyc sundē der
werlt. dyc oec merkedē syne
oetmodygh vñ dyc moghet
heyt der gottheit xpi seghede.
Dyc vā der eerde ys he
sprecht vā der eerde. mer dyc
vā den hemel komē ys he ys
bauē alle mynschē. **W**aer
vm doe he yn den kerker
ghelegghet was sende he sy
ne iongherē vñ vraghede.

Bystu dye toekomēde byst.
of vnberde wy eenē anderē
als of he nyet en wüste dē he
gheuyset hadde. vñ of he niet
en wüste noch en kende daer
he af gheroepē hadde. dat
hijt ware pphetierēde dopēde
vñ wysende. **M**er dese vza
ghe vntbynt men haestelicke
yft dat men merct dye tijt
vñ ordynatie des dnyghes
dat daer gheschuede. **W**ant
doe Johānes bapst vñ vā der
iōdanē was soe sechde he dat
Ihus dye vloeser der werlt
were. mer doe he yn dē ker
kenen ghelept was. soe vrage
de he wer sy enē anderē vnt
berde of wer hijt sy dye ko
mē sal. **S**pyet dat he twyuelde
he en sy een vloeser der werlt.
mer he vraghet vp dat he wet
ten mach oft ihus dye by em
seluē yn dye werlt komē was.
by em seluē solde oec neder ko
mē ten besloetē der hellen.
Wāt den he na der gheboertē
voerlopēde der werlt ghebaet
schapt hadde. voer den hēp hē
oec steruēde ter hellē wert.
Daer vme sechde he. bystu
dye ghene dye toekomēde byst
of vntberde wy eenē anderē.
As of he apenbaerlyck sechde.
Sech vns alsoe als du om dē

mīschē gherwerdych byst ghe
baerē toe werdē. oft u oec alsoe
salst om den mīsche gherwer
dyghē te steruē. dat yck dye
dnyre ghebuerte voer loeper
heb' ghewēst dnyre doet oec
een voerghengher werde.
vñ dat yck baetscapē moghe
yn der hellē dattu daer ko
mē salst. dye ghebaetscap
hebbe thant der werlde dat
tu daer komē byst. **V**ñ doe
vnse heze vā sūte Johāns ion
gherē ghevraghet was vā
smyre toe koemst. **V**ñ he em
vtellet hadde dye myraculē
smyre moghenth soe antwor
de he te hant vā der oetmoe
dycheyt smyre doet vñ sechde.
Dye blynde syen dye cropelē
ghaen. dye malaetschē wer
dē ghesuuert. dye dodē vryse.
dye armē euāgelizirē vñ sa
lych ys he dye nyet en sal wer
dē ghestandalaziert yn my.
Symēt en mochte ghestan
dalaziert werdē mer ver
wonderē als he soe voele tey
kene sacy vñ grote doechden.
mer der vnghelouygher her
ten of ghedachtē droech swae
re schandē teghē ihesū doe
sye oen sagen steruē na soe
voele myraculē. **V**ñ hijt af
secht sunte pauwel. **V**ñ wy

7
pēdykē cristū gheest dat ys
den iode stande vñ den heyde
nē soetheyt. **W**at dyt duch
te den mysthe sotheyt dat dye
maker des leues vm dye my
sthe sterue solde. **W**ñ daer af
nam dye mynsche teghe em
stande daer he em meerre schul
dener was schuldych vm toe
werde. **W**at alsoe voele te meer
were god weerdelyke vā den
mysthe te werde gheert soe he
meer vnderdycheide wistont
vm dye mysthe. **W**at ys dat
te segghe. **S**alych ys he dye
myet ghesandalaziert en wort
yn my sonder myt apēbaere
stemē te beteykenē dat verwo
pē vñ oetmodych synre doet.
Als of he apenbaerlyck seetide.
Ick doe wonderlyke dynghe
mer yck en veruwerde myt
te lide vsmāetheyt. **W**at vm
dat yck steruēde dy nauolge
soe ys herde seve den mysthe
te wachte dat sy yn my den
doet myt en veruwerden
dye myne teykenē erē. **M**er
doe ihesus sunte iohānes ion
gherē hadde laetē ghaen wat
he vā iohānes secht hoerē wy.
Wat ghynt ghy wt yn dex
wylde mysse te spene een ryet
wayende mytte wynde. **E**t
ys te vstaen dat he dyt sechde

myt meynende alsoe mer dat
alsoe myt en was. **W**ant thant
als dye wynt dat ryet rueret
soe wreyket hnt ter ander syde
weert. **W**ñ wat ys beteykent by
den ryete sonder een vleysche
lyck ghedachte thant als men
der ghedachte ghenacet myt
snekene of myt quact te spre
kē soe wreyket se oer yn elke
syde. **W**at yst dat vā des my
sthe monde blaset dye wynt
des smeykēs soe vblit se vñ
vheffet oer vñ vñ bughet oer
al nederwaert als ter gracie.
Mer yst dat daer wt komet
wynt vā quact sprekenē daer
dye wynt vā pryse wt quā
thant wreyket dan dese ghe
dachte an dye ander syde tot
der cracht der gramscap.
Mer sunte Johan en was
gheen ryet wayende myt de
wynde. **W**at em en maecte
nyemāt blyde myt pryse.
noth nyemants quactsprekē
en maect em wreet yn gram
schap. **W**at voerspoede en
mochte em myt vheffe noch
weder stoet gheuellē daer
vm en was he gheen ryet
wayende myt den wynde
den en gheen verwādelyn
ghe der dynghe brachtē vā
der gherechtichs syns staets.

leren wy dan lieue brodere
myet wesen een myet waeyede
myt den wynde. make wy
vaste vnse moet dye vnder de
wynde der tonghe steet. Dye
staet vns moets sal staen son
der bughe vn gheen quaet dat
men vns sprekt en sal vns be
weghe tot gramscap. **Vn** en gheen
smekerye en doe vns neyghen
ter nederheyt der vnutter
gracie. **Vn** voerspoede en ver
heffen vns myet noch weder
stoet en vstuer vns myet vp
dat wy dye yn vastheyt des
gheloue gheueest syn myet en
werde beruert myt der wan
deynghē deser vganckker
dynghe. **Vn** noch sechde vn
se here na va sunte iohanes te
vclare. **Mer** wat ghyngdy
wt yn dye wyldermyse te sye
ne eenē man myt sachte ghe
cleet. **Syet** dye myt sachten
ghedeet ~~was~~ werde syn yn
der conynghē huse. **Men** schry
uet dat sunte iohanes ghede
det was myt hare va camelē
te gader gheroue. **Vn** wat ist
te segghene. **Syet** dye myt sach
te ghedeet werde syn yn der
conynghē huse sonder myt apē
baere sentēcie te tughē dat dye
ghene dye de hemelschē rijke
myet en dyenē mer de eertschē

dye vlyen harde dynghe te lide
vm gade mer gheue em alleen
tot den dynghe va butē vn sue
kē dye sachticheyt vn dye ghe
muechte va dese leue. **Hyr** vm
en sal nyemat wanē dat yn
dye aūtalyct vn forthuoldyct
va duerbare dederē ghene
sunde en ys. **Wat** en were dat
ghene sunde vnse here en hed
de yn gheome wyb iohanes
ghepryft va der scharpheyte sy
nes cledes. **Vn** were dat gheen
sunde soe en hadde sunte peter
dye apostel by symre epysto
le den wyue myt vbaede dye
dye begheerte va duerbare
clederē segghede. **Syet** yn duer
bare dederē. **Mer**ket daer v
me wat mysdaet et ys dat
māne dat begheere soldē daer
dye heer va der kerkē sorghe
af hadde den wyue te vbyede.
Al ist dat ment noch anders
vstaen mach te betekene dat
men secht dat iohanes myt sach
te myet ghedeet en was. **Wat**
he en was myt sachte myet ghe
cleet. **Wat** der sunderē leue en
voede he myet myt smey
kenē mer he berispede myt
scharpē begrypē vn sechde em.
Slanghe gheslechte wyē he
uet v gheruyft te vlyene va
der gramstoe komeder gram

schap. **V**ir af ys ghesecht by salo-
mon. **D**er wyser lude woerde
syn als prekele vñ naghete daer
yn gheslaghe. **W**at der wyser lu-
de woerde rekontmen teghen
naghete vñ prekele dye dye sū-
den der sunderē nyet en stryke
mer perit prekele. **M**er wat
ghynghet ghy wt te syene eenē
pphete. **D**es seg yck v meer dan
eenē pphete. **W**at eens pphete
ambocht ys te voer segghē dat
ghescreuen sal nyet dat oec te
wysen. **J**ohannes ys dus meer
dā een pphete. **W**at den he voer-
gaende ghepredyct hadde den
baetscapte he em oec wysende
mytten vryngther. **A**veue brue-
dere shānes baptyste den men
secht dat he en gheon nyet en
ys waghende mytte wynde wāt
he en ys myt sachtē nyet ghe-
cleet. **V**ñ den men secht dat em
eens pphete naem vnghelijck
ys. **W**y sollē toe hant hoerē wat
men em te rechte hretē mach.
Wat vnse here secht daer na.
Dyt ys he daer af gheschreue
staet. **S**ret yck sonde mynen
enghel voer dyn ansychte dye
dynē wech voer dy beroyden
sal. **D**en men yn griecsch een
enghel hret dat hret men yn
duutsche een bade. **T**e rechte
hret men den een enghel dye

8
ghesent was vñ den hoetstē
rychter te baetscapē dat he
dye wordycheit behalde yn
den name dye he voldoet yn
den werke. **W**at et ys een
hoghe name mer yst dat dat
leuē nyet nederre en ys.
Geue god lyeue broders dat
wyt tot vnser vdoememyffe
nyet en moete segghē. **W**at
alle dye vnder den priester-
lyke namē gherekent syn
werdē enghelē ghehyeten.
Als dye pphete tughet daer
he segghet. **D**es priesters
lypē hoede dye wetehoyt
vñ se vnderuzaghē dye wyte
vā synē monde wāt he een
enghel ys des herē der scharē.
Mer dye hoetheit vā desen
namē moeth dy oec vdyene
of ghy wylt. **W**at elc vā v lude
yn alsoe voele als he v mach
yn alsoe voel als he vntfaen
heeft dye gracie vā den ynghe-
uē vā bauē yst dat he synen
euē mynschē vā der quaetheit
trekiet vñ sozghet he vñ em
te radē vñ wael te doene. **I**st
dat he baetschapt den ghenē
dye dwaelt dat ewyge leuē
of dye ewyge pyne. als he
em mede deylt dye woerde
der helligher baetscap waer-
lyke dan ys he een enghel.

Wn nyemat en mach segghen.
Ick en vmath nyet te vmanē.
yt en byn nyet guet gheuoeth
te radē. **A**lsoe voele als du ver
moghes soe doe. dat men yn
der pyne vā dy dat pont nyet
en eyfche dattu vntfaen heues
dattu et quellike ghehouden
heues. **W**āt dyc en hadde
nyet meer dan een pont v̄t
fanghē dyc dat nernstigher
was te berghe dan wt te ghe
uē. **W**n wy wetē dat yn dē
tabernakel by vns herē ghe
bade nyet alleen phialen
ghemaect en wordē mer oer
nappē. **W**āt by den phialen
ys auerploeyende lere betey
kent v̄n by den nappē deyne
v̄n nauwe const. **E**en myfche
ys lerynghe der waerheyt
alsoe vol dat he der gheeme
hertē dyet hoerē vervult. **I**n
den dat he setht soe reyket he
waerlyke dyc phialē. **E**en an
der en mach nyet veruullē
dat he gheuoelt. mer dat he
dat baetschaep als he beest
mach soe ghyft he waerlyke
myttē nappē te prouē of te sma
ken. **G**hy dyc dan yn gades
tabernakel dat ys yn dyc hel
lyghe kerke gheset sūt yst dat
ghy by wysheyt vā lerynghe
myt sphialē nyet dyenē en

moghē yn alsoe voel als ghy v
moghet by der gottiker mylt
heyt gheuet uwe eue mynschē
den nap der guder woerde al
soe voele als ghy wanet dat ghy
ghe gheuordet hebbet soe trec
ket oer dyc anderē. **D**eghe
ret ghesellē te hebbē yn dē we
ghe gades. **B**rodere of ymat
vā v gaet te merite wert of te
bade waert dē he ledyck mart
noet hi dat hi myt em kome
uwe eertfche werck dat lere
v. **W**n yst dat ghy toe gade
waert tūdt soe besorghet dat
ghy tot em alleen nyet en ko
met. **W**āt hiir af ys gheschre
uen. **D**yc hoert dyc sal segghē
komet vp dat he dyc thant yn
dat herte vntfaen heuet dyc
stēme der hogher mynen he
gheue oer vā butē synē euen
mynschē dyc stēme des gude
rades. **W**n machschyen en he
uet he nyet dat broet dat
he den armē mynschē gheue
mach. mer et ys meere dat
he gheue mach dyc dyc tonghe
heuet als myt vmanynghen.
Wāt et ys meere mytter
spysen des guede woerdes te
vmaectē dyc syele dyc ewely
ke leue sal dan den buet des
vlesches dat sterue sal te sadē
myt eertfchē brode. **H**ir vme

brodere en wilt niet vntrecken
uue euen mynsche dye aetmisse
des woordes. **I**ck vmaene u
niet my selue spare wy vns
vā ydele woerde vñ kyere wy
vns vā vnuttelike te spreke
yn alsoe voel als wy moghe
dye tonghe bedwynghē soe en
vloyen vns vns woerde niet
te vghewe vñ dat vns rycht
secht. **E**ck ydel woert dat dye
mynsche ghesprake hebbe se sul
len daer af rede gheue yn den
daghe des ordels. **W**at dat ys
een ydel woert dat niet en heuet
orberlythet der gherechticheit.
of reden rechter noetsake. **H**ijr
vme kyert dye ydele woerde
tot eernslicheit der stythtyghe.
merckret woe snellyke dye
tyde dyns leuens en wechgaen
vñ vlyen vñ voerpenset woe
scharpe rychter daer komē sal.
Settet desen rychter voer dye
oghe uues herte vñ dese baet
schaep den ghedachte uwer
euere mynsche. vp dat yst dat
ghy niet en vrokloset yn alsoe
voel als ghy vmoghet de rych
ter te baetstapē dat ghy mo
ghet vdyene vā em niet iohā
nes te werde een enghel ghe
lyete. **O**p den vierden
sommendach yn der adue
te **Johannes ewangeli**

9
In der tyt dye ioden sendē van
iherosolima priesterē vñ leuētē
tot iohāne dat se em vraghen
soldē. wye bystu. **V**ñ he hedes.
vñ en lothendes niet. **V**ñ he
hedes. wāt yck en byn cristus
niet. **V**ñ sy vraghe em. **W**ye
bystu dan. bystu helyas. **V**ñ he
seghede. **I**ck en byn niet. bystu
een pphete. **V**ñ he antworde.
Neen yck. **D**aer vñ sechden
se em. **W**ye bystu. dat wy ant
worde gheue moghe den ghe
nē dye vns ghesent hebben.
Wat segghes du vā dy seluen.
Vñ he sechde. **I**ck byn een stem
me des roepers yn der wylder
nisse. bereyt den wech des herē.
als ysayas dye pphete seyde. **V**ñ
dye ghesant warē. warē vādē
phariseen. **V**ñ se vraechden
em vñ seyde. **W**at doepestu dan
oftu cristus niet en byst. noch
helyas. noch pphete. **J**ohānes at
worde vñ sechde. **I**ck dope yn
den water mer yn den myddel
vā v stont den ghy niet en we
tet. **H**e ys dye na my komen
sal dye voer my ghemaket ys
wies yck niet werd ych en
byn dat yck den ryeme syns
schoys vntbyndē mach. **D**ese
dynghe gheschpedē yn betha
men aū dye yordane daer io
hānes dopende was.

Sunte gregorius omelie
op dyt selue ewangeli die
he predite te romen yn
sunte peters kercke.

Wden woerde van
deser lezen lyeue
brodere wort vns ghepisen
iohānes oetmodyck. Wāt om
dat he vā soe groter doghede
was dat men mochte ghelouē
dat he cristus were. soe wos he
ghelyck vnder te blyuē yn em
seluē dat he mytter mynsthe
waninghe myet ydelyck ghe
trect en worde bauē em seluē.
Wāt he lides vñ he en loethe
des myet. vñ he lides. wāt yck
en byn cristus myet. mer om
dat he sechde. yck en byns myet.
soe loechende he daertyck dat
hyt myet en was. Mer he en
loechende myet dat he was om
dat he dye waerheyt spreken
de des lyt werde solde. wes
name he bedryeghelyck em
myet an en trecte. Als he al
dus cristus name an em myet
trecken en wolde soe wert he
cristus tyt. wāt doe he eerns
tyck was syne crancheit oet
modelyck te bekēnē. soe vdyen
de he waertyck cristus hoct
te vkrighē. Mer als men vns
wt comē ander lezen vns be
halderis sentencie yn dye ghe

dachte brenghet soe wert wt
den woerde vā deser leze een
harde beworrende vraghe voert
ghebracht. Wāt yn een ande
re stad doe vnsen here gheura
ghet waert vā syne ionghere
vā helyas toekomst. soe ant
worde he. Helyas ys thant
ghekomē vñ se en bekendens
myet. mer se dedē teghē em wat
se woldē. vñ yst dat ghy wete
wylt. iohānes he ys helyas.
Vñ doe iohānes des gheuraghet
wert soe sechde. Ick en byn
helyas myet. Wāt ys dat lyeue
brodere. Wāt dat dye waerth
voer waer secht dat dat dye
pphetē der waerheyt loechent.
Wāt dat ys harde seer teghē
den anderē contrarie. He yst.
vñ yck en byns myet. Doe ys
he dan een pphete der waerheyt
of he mytter seluer waerheyt
de woerde myet eendrachttyck
en ys. Mer yst dat men dye
waerheyt subtilyke soeket dat
daer onderlynghe contrarie
ludet soe vynt men woet myet
contrarie en ys. Wāt dye engel
seyde tot zacharias vā iohānes.
He sal voer em ghaen yn he
lyas gheest vñ cracht. Hjr vme
secht men dat he komē sal yn
helyas gheest vñ machyt. Wāt
alsoe helyas komē sal voer vns

heren ander toekomst. alsoe
quam iohannes voer vns herē
verste toekomst. vñ alsoe helyas
sal wesen een voerloeper
vns ryckters. alsoe hēst iohan
nes gheweest een voerloeper
vns vloesers. Aldus was iohan
nes yn den gheeste helyas. mer
yn der personē en was he he
lyas niet. Daer vme dat vns
here sechde vā den gheeste dat
loechent iohānes vā den perso
ne. Wāt dat was rechte dat vn
se here synē iongherē dyc gees
telike sentencie vā iohānes
sechde. vñ dat he selue iohānes
den vleyschelykē scharē niet
vā synē gheeste. mer vā synē
lycham antworde. Aldus schy
tet der waerheyt contrarie
wesen dat iohānes sechde.
mer nochtāt en ghynt he
niet af vā den weghe der
waerheyt. Vñ he loechent en
oec te wesen een pphete. dat
ys wāt he en mochte vns
vloeser niet allene voersegghē
mer oec wysen. Wāt wy he
sy dat apenbaert he te hant
als he na secht. Itē byn een
stēme des roepers yn der
werldernysse. Ghy weet dat
lyeue brodere dat dyc eenghe
baerē sone gades des vaders
woert ghehyetē als iohānes

10
tughet vñ secht. In den beghy
ne was dat woert. vñ dat
woert was by gade vñ god
was dat woert. Ghy beken
an uwē spreke dat verst dyc
stēme luyt vm dat men nae
maels dat woert sal hoeren
moghē. Hjr vm secht iohānes
dat he een stēme ys vm dat
he voer dat woert ghaet. vm
dat he dyc toekomst vns he
rē voergaet soe secht men
em eene stēme. Wāt aumyds
synē dyenste wort des vaders
woert vā den mynsche ghe
hoert. Dyc oec yn der wyl
dermyse roept. Want der
ghelatenre vñ bedroefder
iudea. dat ys den iodeschen
volke baetsapte he dat so
laes vns vloesers. Vñ wat
he roept apenbaert he als
he na secht. Bereyt dē wech
des herē alsoe ysaias dyc pro
phete sechde. Men bereyt
den wech des herē tē hertē
als men oetmodelyke hoert
dat woert der waerheyt.
mē bereyt des herē wech ter
hertē als mē toe den gheba
de dat leuē bereyt. Hjr af
ys gheschreue. soe wy my
mynt sal myne redē haldē.
vñ myn vader sal oen my
nē. vñ wy sullē tot em ko

men vñ ene wonnighe myt
em makē. **S**oe wyre dan syne
ghedachte yn houdre vheffet.
soe wyre anhanghet den brade
der ghyerichheit. soe wyre em
besmyt myt vnsuuerheyden
der vncuyshert dyc sluet dyc
dore des hertē teghē dyc waer
heyt. **V**ñ vp dat dyc here tot
em myt komē en mach soe
vdoemt he dyc slofē sijn
moets myttē slofē der sunde.
Mer dyc ghesont ware vza
ghē noch. wat doepstu crist
dan oft u cristus myt byst
noch hetyas noch pphete. **V**ñ
wāt se dat sechde myt vñ dyc
waerheyt te bekēnē mer vñ
dyc hoefheyt des haets den se
teghē em haddē soe betekēde
dat dyc wewāgeliste heyme
lyke dyc daer na sechde. **V**ñ
dyc ghesont ware. ware van
den phariseen. **A**ls of he apē
baerlyck sechde. **D**yc vza
ghen iohānes vā syne wert
kē dyc ldyre lerynghe myt en
kōnen soekē mer bemyden.
Mer een vghelyck hellyck
mynsche als em een vkyert
ghedachte vraghet en wort
myt verwandelt vā der ernt
sticheyt syne guetheyt. **A**ijn
by soe antworde iohānes den
woerde oers bemydens dyc

predycaac des leuens wāt he
sechde doe thans. **I**ck dope yn
den watere. mer yn den myd
del vā v stont den ghy myt
en weet. **I**ohānes doepde myt
yn den gheeste mer yn den wa
ter der gheente lytham dyc
he doepde. mer nochtan en
drvoech he dyc gracie ghedach
te myt myt gracie. **W**at doep
te he dan dyc by den doepsel
dyc sunde myt en vghyft son
der dat he halde dyc ordynā
cie sijn voerlopēs. **D**at he
dyc na der ghebuerde cristu
voerkomē was. dyc ghebare
solde werde. **V**ñ dat he soe oer
solde voerghaen vnsen heren
dyc doepen solde vñ dyc pre
dykende was ghewordē cristus
voerloper. dat he oer doepen
de sijn voerghengher wesen
solde myt nauoghene des
sacraments. **D**yc vnder dese
dynghe dyc vhalentheyden
vns vloesers baetschape. he
secht dat he myt myddel der
mynsche stont. vñ dat ment
myt en wyste. **W**āt doe vñ se
here yn den vleysche apēbaer
de soe was he srentlyck yn de
lytham vñ vnsrentlyck vñ der
moghentē. **V**ā dese seghet he
oer na. **D**yc na my komē ys
dyc ys voer my ghemaket.

11
Wat alsoe voel ys ghesecht
voer my ghemaket als of men
sechde. voer my gheset. **N**a my
ys he dan ghetomē wāt he
waert na my ghebaerē vnde
voer my ghemaect. **W**āt he ys
bauē my gheset. **M**er doe he
dyt een luttel daer voer sech
de. soe vntfloet he oec dye sake
syns bauē suttens doe he na
sechde. **W**āt he was eer dan
yck. als of he apenbaerlyck
seyde. **D**aer by ys he dye na my
ghebaerē ys bauē my yn den
dat em dye tidē synre ghebuer
te nyet en benauwē. **W**ant
he dye vā der moder yn een
re tijt waert ghebarē. dye
wert ghebarē sonder tijt vā
den vader. **D**ā woe grote
werdycheyt vñ oetmodycheit
he dan schuldich was apēbaer
he daer he na seyt. **W**ees yck
nyet weerdych en byn dat
yck den ryem syns schoys vñ
byndē math. **E**t was een zede
hijr voermaels dat soe wy
een wyf nyet nemē en wolde
dye em toe behoēde te nemē
dat dye gheue em syne schoen
vntbyndē solde. dye totte wy
ue brudegom werdē solde na
rechte der maechschap. **W**at
was cristus vnder den mysche
anders dan he em toende enē

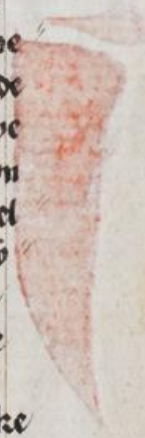
brudegom der helligher ker
ken. **D**ā vā em sechde dese io
hānes. **D**ye eene bruyt heeft
ys een brudegom. **M**er vñ dat
dye mysche waendē dat io
hānes cristus were dat dye
selue iohānes loechent. soe sey
de he em te rectyde vñ weerdich
te wesen te vntbyndē dye ryem
vā syne schoe. **A**s of he apen
baerlyck seyde. **I**ck en mach
vnses vloesers voet nyet vnt
decken wāt yck des vñ weerd
dych byn soe en trecke yck my
nyet an den name eens bru
degoms. **D**ā nochtā mach
men dyt oec anders vstaen.
Wāt wy en weet nyet dat
men dye schoen maect van
dodē beeste. **W**āt doe vñse he
quam vñ mysche wert soe
apenbaerde he als gheschoyt.
Wāt he nam an yn syne goth
dye sterflich vñser ghebrechtich.
Daer af ys oec by den pphete
gheseyt. **I**ck sal myn gheschoyte
wt treckē vnt lant vā ydumea.
Wāt by ydumea ys beteyket
dye herdenschap. vñ by dē ghe
schoyte dye sterflicheyt dye
cristus an namā hijr af seyde
cristus **D**aer he syn gheschoyte
wt trecke yn ydumea. **W**ant
doe he aumyds den vlersche
den heydenē apēbaer wert

soe quam dye gottheit als ghe-
schopt tot vns. **M**er dye vha-
lenheit deser mynschelychert
en vmach myet doer te syene
dat mynschelyke oghe. want
men mach yn gheemte wijs
vnderuynde woe dat woert
lythā wort. woe dye alre hoech-
ste vñ dye gheest dye leuende
maect leuedyck wort bynen
synre moder lythame. woe dye
gheen beglyn en heuet ghe-
maect wert vñ vntfanghen.
Aldus ys dye ryem vā synen
schoene dat bynde der vhaler-
heit. **D**us en vmach iohānes
baptista myet te vntbynden
den ryem syns schoys. **W**ant
he en vmach myet te vnder-
gronde dye vhalenthy synre
mynscheyt. dye dye mynscheyt
bekēde aumyds den gheest der
pphetie. **W**at yst dan te segghē.
Ick en byn myet werdyck te vñ
bynde den ryem synre schoen
sonder apenbaerlyck vñ oet-
modelyck synre vñwetenheyt
belven. **A**ls of he apēbaerlyke
seechde. **W**at wonder yst of
dye bauen my gheset ys den
yck nochtā merke na my ghe-
baern. **W**at yck en vmach myet
dye vhalentheyte synre mynsch-
begrypē. **S**yct iohānes dye
vol ys des gheestes der pphecie

he blondit myt wonderlyker
wetenheyt. mer nochtā seyt he
vā em seluē dat he myet en weet.
Incue brodere yn desen dyngē
sulle wy merke vñ myt alre
andacht pensen woe dat dye hel-
lyghe māne vñ dye doecht der
oetmodyck yn em behuede als
se enyghē dynghe wonderlyke
wetē. pynē em dat voer dye
oghe der ghedachte te legghē
dat se myet en weten vñ dat
als sy an der eenze syde mer-
kē oere crancheyt vā deser syde
daer oer ghedachte volmaect
ys oer moet em myet vheffen
en sal. **W**at wetenheyt ys ene
doghet. mer oetmodyck ys een
huetster der doechde. **M**ijn vñ
me behoerdet daer toe dat yn
al den dat dye ghedachte weet
se oer vmedere soe wat dye
doeghet der wetenhy vñgadert
dye wynt der houdye myet
af en neme. **B**rodere als
ghy dan guede werke doet
soe brenghet weder altoes yn
uwe ghedachte dye quade wer-
ke dye ghy ghedaen hebt vñ
dat als men behendelyck dye
mysdaet ansyct dat dye ghe-
dachte nūmermeer yn guede
werke vñwyslyke oer en ver-
blyde. **G**hy ouste ansyct vñ
dertusschē vñ sunderlynghe

denckē v euen mynſchē an
 dye v myet beualē en ſyn. **W**at
 dye ghy myet en ſyēt enyghē
 quade dynghe doen ghy en
 wetet myet wat guedes yn
 em vborghē ys. **H**ijr vme py
 ne em elck groet te weſe mer
 nochtā yn eenre hande wijs
 en ſal he em myet wetē vp dat
 he als he ſelūē em groetheyt an
 nemet myet en vlyeſe dat gue
 de dat he heuet vñ daer toe
 werde verdreuē vñ dye ſun
 de der houdygheyt. **W**at hijr
 af ys vā den pphete gheſecht.
We v dye wijs ſynt yn uwē
 oghē vñ voer v ſelūē vroet.
Hijr by ſecht paulus. **E**n wylt
 voer v ſelūē myet vroet weſe.
Hijr af ys gheſeyt teghē dē
 houdyghe ſaul. **D**oe du cley
 ne waerſte yn dynē oghen
 doe wortſtu thoef ghe maect
 yn den gheſlechte vā ysrahel.
As of men apēbaelyck ſechde.
 als du dy ſelūē cleyne anſaech
 ſte ſoe maecte yck dy groet
 bauē al den anderē. mer vñ
 dattu dy ſelūē groet anſyest
 ſoe werſtu cleyne vā my ghe
 acht. **D**aer en teghē dauid
 doe he dye moghentheyt ſyē
 conynckrykes veruwerde
 vñ ſprantk voer vns heren
 arke doe ſeethde he. **I**ck ſal

ſpelē vñ vnutter werde meer
 dan yck ghedaen hebbe vñde
 yck ſal oetmodyck weſen yn
 mynē oghē. **W**ien en ſolde met
 vheffen. te brekē dye monde der
 lewen vñ der berē arme te
 ſchorē. vñ ghetarē te werden
 daer ſyne aldelfte brodere v
 ſmaect wordē. vñ dat he gheſal
 uet weit vñ dat ryke te regie
 rē vñ dye conynck ſaul veru
 werdet wort. **E**nde dat he
 myt enē ſtene gohās doet
 warp den alle mynſchē vnt
 ſaghe. vñ dat he ſoe voek phi
 liſteen vſloech vñ brachtē den
 conynckhe een groet ghetal der
 aſſydynghe dye he gheeyſchet
 hadde. **V**ñ dat he dat ryke
 vntſenck vā beloſtē vñ dat
 he daer na al dat volck van
 ysrahel beſat ſonder enyck we
 der ſegghē vñ nochtā vſmaede
 he em ſelūē yn alle dynghe dye
 belyet dat he oetmodyck ys yn
 ſynē oghē. **H**ijr vme of dye hel
 lyghe lude oer als ſe ſtercke dy
 ghe doen vā em ſelūē vnutte
 dynghe wanē. wat ſullē dye
 tot oerē vñſchult ſegghē dye
 em vhoudyghe ſonder werke
 der doethden. **M**er wāt ſoe
 wat gueder wercken men he
 uet en ſyn myet. ten ſy dat mē
 ſe ſalte myt oetmodyck. **W**at

een wonderlyck werck myt
houerdrycheyt en heffet myt
vp mer et vswaert. **Wat** dye
sonder oetmodycheit doechde
vgaert he draghet stubbe yn
den wynde. vñ daer he af-
shtyent wat te draghē daer
af wort he qualyker vblint.
Vñ vme lyeue brodere yn
alle dynghe n dye ghy doet hal-
det dye oetmodycheit dat een
wortel der gueder werken
ys vñ en spet myt an dye ghe-
ne daer ghy thant bauē sijt.
Op dat als ghy voer v settet
der ghener exempel dye be-
ter syn dan ghy by oetmody-
cheit altoes vp thmen tot-
meerre dynghe n. **Des sa-
terdaghes yn dye quater-
tempeze. lucas ewangeli.**

In den vyftiyendē vare des
kysers tyberius doe pōcius
pylatus was prouest vā iudea.
vñ herodes dye pryncē van
galilea. vnde philippus syn
broder pryncē van iturea.
vnde des lantschap traco-
nidis. vñ lysanius pryncē vā
abiline. vnder den pryncen
van den priesteren annas
vñ caphas. soe wert vnser
heren woert ghedaen yn
der wyldernisse vp iohānes
zacharias sone vñ he quā

^{al}
yn dat lantschap der iordane
predykēde dat doepsel der
penitencien yn verlatenisse
der sunden als gheschreuen
ys yn den boeke der sermo-
nen ysaias des propheten.
Stēme des roepers yn der
wyldernisse. bereydet des
herē wech maect recht syne
pade. alle dal sal ghewullet
worden vnde alle berth vñ
houel. sal ghenedert werde
vñ dye quade dynghe sullē
yn rechte wesen vnde dye
vneffenen yn slechte weghe
vñ alle vleysche sal syen ga-
des salycheit. **Sūte gre-
gorius omelie vp dit selue
ewāgeli dat he preditte
dē volke te romē yn sunte
Johānes baptiste kercke**

O De wat tijde vns
verloessers voerlo-
per dat woert der
predicacien vntfent vñ be-
teykent mytē ghedencken
des pryncen der ghemeyn-
re dynghe vā romē vnde
by den conynghe n van iu-
deen als men secht. **I**n den
vyftiyenden iaere des key-
sers tyberius doe poncius
pylatus was proest van
iudeen. vñ herodes was pr-
te van galilea. vñ philippus

mer oet die. daer ghy noch
oder sijt

13
syn broder prync van iherusa.
vnder den pryncen van den
priesteren anas vnde cayphas
soe wert vns heren woert
ghedaen yn der wyldernysse
vp iohanes zacharias sone.
Wāt he quā te predyken dē
ghenē dyc verloesen solde
somyghe van iudeen vnde
voele vā den heydenen soe
syn dyc tijden vā synen pre
dyken beteykent by den con
ghen der heydenen vnde by
den pryncen van den ioden.
Vn vm dat men dat heydene
volck vergaderen solde vnde
iudea vm dyc mysdaet der
vngheleuicheyt solden wer
den ghestroyet. soe bewysset
dat oec dyc beschryuunghe
der eertscher moghentheyt.
Wāt men schruuet dat auer
dat ghemeyne guet vā romē
een prync was vnde ynt
ryke van iudeen dat yn vye
ren ghedeylet was waeren
voele pryncen. Want auer
nyds vnser verloesers stem
me ys gheseyt. Alle ryke dat
yn em seluen ghedeylet ys sal
verstuert werden. Aldus yst
apenbaer dat iudea ten eende
van oeren ryke komen was
dyc ghedeylet vnder soe voele

conynghe lach. Temelijck bewijst
men oec nyet allene vnder
wat conynghe. mer oec vnder
wat priesteren dyt gheschye
den. Vn want iohanes bap
tiste den predyken solde dyc
beyde priester vn conynck was.
soe apenbaert lucas dyc ewā
geliste dyc tijde synre predy
cacion by den ryke vn der
priesterescap. Vn he quam yn
al dat lantschap der iordanen
predykende dat doepsel der
penytcien ~~predycte mer~~
~~he gaffet oec somyghen. Mer~~
~~nochtan yn verlatenysse~~
der sunden. Em allen dyc lese
ys apenbaer dat iohanes nyet
allene dat doepsel der peny
tcien predycte. mer he gaffet
oec somyghen. Mer nochtan
en mochte he syn doepsel nyet
gheuen yn verlatenysse der
sunden. Wāt verlatenysse der
sunden wert vns allene ghe
gheuen yn cristus doepsel. Vn
men sal mercken dat men
seecht predykende dat doep
sel der penytcien yn verla
tenysse der sunden. Wāt dat
doepsel dat dyc sunden af
doen solde predycte he vm dat
hijt nyet gheuen en mochte.
vp dat ghelijck als he gades
woert dat mynsche ghewor

den was voerghynck mytten
woerde der predelynghe dat
he alsoe dat doepsel der peni-
tencien daer dye sundē mede
af ghedaen wert voelopē sol-
de myt synen doepsel daer
dye sunden myt mede en
moghen werden verlaten.
dat wāt syn woert ghynck
voer dye teghenwoordyghert
vns behalders dat syn doep-
sel oer voer em gaende wer-
den solde een slyceme der
waerheyt. **D**an volghet daer
na als gheschreuen ys yn
den boeke der sentenciē des
propheten ysaias. **D**ye stem-
me des roepers yn der wyl-
dermyssen bereyt den wech
des heren maect recht syne
pade. **D**oe men desen seluē
iohānes baptista vraghede
wye he were soe antworde
he. **I**ck byn een stemme des
roepers yn der wyldermyssē.
Want als voer seyt ys soe
ys he daer ōme een stemme
gheheten van den prophe-
te vñ dat he voer tuoert
ghynck. **V**nde wat he ryep
seyt men als daer na vol-
ghet. **B**ereyt den wech des
heren maect recht syne pa-
de. **E**lck dyet rechte ghelo-
ue vñ guede werckie predy-

ket wat doet he anders dan he
wechden bereyt vnsen here dye ko-
met totter gheeme herten
dyet hoeren. **v**p dat dye cracht
der grānen dye herten doer-
ghae vnde verluchte se myt
ten lychte der waerheyt.
vñ dat he vnsē here rechte
pade make als he auermids
sermoen der guder predica-
tien syn ghepense suuer so-
myert yn synen ghedachte.
Alle dal sal vervullet werde.
vnde alle berth vnde houel
sal vernedert werden. **W**ye
syn yn deser stat by den na-
me des daels betekent
sonder dye oetmodyghen
vnde wye by den berghe
vnde houelen sonder dye
houerdyghe mynschen. **W**āt
yn der toekoemst vnses ver-
loefers werden dye dalen
vervult. mer dye berghe
vnde dye houelen werde
ghenedert. want na synē
woerden. **E**lck dye em
verheffet sal vernedert
werden. vnde dye em v
oetmodyght sal verheuen
worden. **W**āt een ghevult
dal wort vmeeret. mer
dye berth vnde dye houel
dye ghenedert wort wert
ghennymet. **W**aenden yn

Den gheloue des myddelaers
 gades vnde der mynsche des
 mynschen ihu xpi soe wntfent
 dat herdensche volck dye vol
 hert der graciën vnde dat
 iodesche volck auermysdes der
 dwalynghen der vngheloue
 verloest daert em af verhyest
Dus sal dan alle dal ghevult
 werden. **Want** der oetmo
 dygher herte sullen vervult
 werden van den woerden
 der heyligher lerynghe vñ
 auermysdes graciën der doech
 den na dat gheschreue ys.
Dye wntfendes dye fonteyne
 yn den dalen. **Vnde** daer
 ys echter af gheseyt. **Vñ** dye
 dalen sullen auer vloyen van
 coerne. **Want** dat water
 vallet neder van den ber
 ghen. **Want** dye lerynghe
 der waerheyt laet achter
 dye houerdygher herte. **Neder**
 dye fonteynen sprynghen
 yn den dalen. **Want** der oet
 modygher herten vntfaen
 dat woert der predicaciën.
Wy syen te hant wy mer
 ken te hant dat dye dalen
 auer vloyen van coerne. **Wat**
 der lude monde syn vervult
 mytter spysen der waer
 heyt dye sachtmoedyth vñ
 sympele waren vñ schenen

van deser werlt versmaect.
Vnde vm dat dat volck sach
 iohannes baptisten yn won
 derlyker heyligheyt leuen soe
 waendet dat he sonderlyghe
 dese hoghe vnde vaste berth
 gheweest hadde van wyen
 gheschreuen ys. **In** den lesten
 van den daghen sal wesen
 bereyt dye berth des huses
 vns heren yn den toppe ake
 berghe. **Want** dye mynsche
 waenden dat iohanes baptis
 ta cristus were. als dye eruan
 gelista secht. **Vnde** dat volck
 waende vnde se pensede alle
 yn oere herten van iohanes
 dat he lichte waer cristus wa
 re. **Vnde** daer vm vraghede
 se em vnde sechde. **Si** bystu
 cristus niet. **Ner** en hadde
 dye selue iohanes by em niet
 gheweest een dael he en had
 de niet vervult ghe worden
 mytten gheeste der graciën
 vnde vm dat he bewysen
 solde dat he was soe sechde
 he. **Et** ys een starker namy
 ghekomē dan yck byn wes
 yem van synen gheschoyde
 yck niet werdych en byn te
 vntbynden. **Vnde** sechde
 he. **Dye** eene bruyt heuet
 he ys brudegom. vnde des
 brudegoms vzyent staet vñ

echter

hoert en. he verblijdet vā
vrouden vū des brudegōs
stemme. **W**ant dese myne blit
scap ys vervult. Dye moet
wassen vnde yck moet ver
myntet werden. **S**yet doe
iohānes vū dye wonderlyke
werke der doechden dye he
dede alsulck was dat men
waende dat he cristus were.
he en antworde myt allene
dat he cristus myt en was.
mer oet dat he vūwerdyth
was te vntbyndene dē nye
me van syne gheschopte. dat
ys te vnderbynden dye ver
halenthyt syne mynscheyt.
Dye gheloefden dat dye
kerke iohānes bruyt were
dye waenden dat he cristus
were. **M**er he seyde. dye
eene bruyt heuet he ys een
brudegom. als of he seyde.
Ick en byn dye brudegom
myt mer yck byn des bru
degoms vryent. **U**nde he
seyde. dat he myt vū syne
stemme mer yn des brude
goms stemme verblijde.
Want daer vū en vbljide
he yn den herten myt dat
he oetmodelyck wert ghehoat
van den volcke als he em
pre predycte. mer vū dat
he van bynnen hoerde der

waerherde stemme vū dat
he se buten spreken solde wel
ke blytschap seyt he wael dat
vervullet ys. **W**ant soe wyē
van syne stemme verblijt.
he en heuet ghene volle blit
schap. **U**nde iohānes seyde
daer na. **D**ye moet wassen
vnde yck moet vermynten.
Unde hyr vū yst te vraghe
waer yn cristus wassede. **V**n
waer yn iohānes vermynt
rede sonder dat dat volcke
dat iohānes abstinentien sach
vū dat he em verre van den
mynschen tyelt dat men
waende dat he cristus were.
Unde cristum den se saghen
mytten publicanen eten vū
vnder den sunderen wande
ren dat se em myt cristum
mer eenen porphete waen
den te wesen. mer doe cristus
daer na den men waende
eenen prophete te wesen be
kent wert. dat he cristus was
vnde iohānes dye men waen
de dat cristus were een pro
phete scheen te wesen soe
wert vervullet dat cristus
voerloper van em hadde voer
seyt. **D**ye moet wassen. mer
yck moet vermynten. **W**at
yn des volcks wanyghe soe
wyses cristus. **W**at he wert

bekent was he. Ende iohānes
 mynrede. **W**ant men hvelt
 vp te segghen h dat he nyet en
 was. **U**nde hi om want io
 hānes baptista volstont yn hel
 lycheyt om dat wat he yn oet
 modycheyt gheduerde. **U**nde
 voel yffer daer om ghevalen.
 want se om em seluen myt ho
 uerdryghen ghepyense em ver
 heuen. soe mach men myt
 ys rechte segghen. **A**lle dalē
 sullen vervult werden. vñ
 alle berghe vnde houele fullē
 vernedert werden. **W**at dyc
 octmodyghen vntfaen dyc
 gaue dyc dyc herten der ho
 uerdryghen vā em verdrue.
Daer volghet na vnde dyc
 quade sullen ynt rechte we
 sen vnde dyc vneffene yn
 dyc slechte weghe. **D**yc qua
 de werden recht als der qua
 der mynsche herte dyc auer
 myds vnrechtuerdyt ghe
 rompen syn gherechtet wer
 den na der regulen der recht
 uerdyt. **U**nde dyc vneffene
 werde ver wandelt yn slech
 te weghe als dyc vnghe na
 dryghe vnde dyc toernyghe
 herten aumyds ynstortyn
 ghe der gracie van bauen
 weder ayghe dyc zuetrich
 der factymodycheyt. **W**ant

als dat woert der waerheit
 nyet vnsanghen en wort vā
 eenen toernygghen herte. dat
 ys rechte als dyc vneffenheyt
 des wegghes vdruyet dan den
 ghanck des gangghers. **N**iet
 als een toernyck mynsche aū
 myds der gracie der sache
 modycheyt dyc he vntfan
 ghen heeft vntfaet dat woert
 der berpspynghe of de draet
 daer vnydet dyc predyker
 den wech slechte daer he te
 voeren om dyc vneffenheyt
 van den weghe nyet en moch
 te ghaen. dat ys daer he nyet
 en mochte setten den ghanck
 der predycation. **D**aer na
 volghet. vñ alle vleysche sal
 syen gades salycheyt. **W**ant
 voer alle vleysch neemt mē
 alle mynschen. vnde gades
 salycheyt dat ys cristus den
 en mochten alle mynschen
 yn desen leuen nyet syen.
Werwart kyert dan dyc
 pphete syn oghe yn de sentē
 tien deser pphete sonder te
 lestē doemesdaghe daer myt
 apenē hemelē myt dyenen
 de enghelē mytē apostelē dyc
 by em syttē fullē vñ cristus
 em toenē sal yn den stoelē
 synre moghētheyt daer om
 alle wtūcarene vñ dyc quade

te gader ^{sien} sullen. vp dat dye recht
uerdyghe sullen vblide sonder
eende van den ghyften oer loes
vnde vp dat dye quade ewely
ke suchten vnde schreyen sul
len yn dye wrake der pynen.
Ende om dese sentencie dat
meynet dat cristus ten lesten
ordel van allen vleysche ghe
sien sal werden soe voghet
te rechte na. Vnde iohanes
seyde totten scharen dye wt
quamen om van em ghedoep
te syn. Gheslechte der adere.
wy heeft v gheuyset te v
vlyen van der toekomender
gramschap. want dye komē
de toern ys eene wreetheyt
der lester wrake dye dye
sunder dan met vlyen en
mach. dye nu met en loept
te schreyene der penytencie.
Vnde et ys te merken dat
men dye quade kynder
dye volghen dye quade w
ken oerre alders lyet tyghe
slechte der aderen of der
slinghen. Want om dat
se den guden benyden vñ
sre dye veruolghen. dat se
somyghen dat quade ghelde.
dat se soeken oeren eue my
schen te deren. Want yn
al desen volghen se oerre
vleyschelyker alders wech

soe syn se alle gheueynde kyn
der ghebaeren van gheue
nynde vaders vnde moders.
Mer om dat wy te hant ghe
sundycht hebbe. Vñ om dat
wy ghyworden syn yn den
wercken der quader ghe
woente. soe segghe vns ioha
nes wat wy doen sullen vp
dat wy moghen vntvlyen
den toekomende toerne. **D**
Daer na volghet. doet h
vme werdyghe vruchte der
penytencien. In welken woer
den te merken ys. dat des
brudegoms vrent vns ver
maent te doen met allene
vruchte der penytencie. mer
weerdighe vruchte der pe
nytentie. Want et ys a een
ander dynck vrucht te doen. **D**
Vp dat wy spreke moghen
va der werdygher vrucht
der penytencie. soe yst te we
ten dat he dye ghene mysdaet
ghedaen en heeft dat men
em te rechte gheorloft dat
he ghebruken mach dat ghe
orloft ys vñ dat he alsoe
dye wercken der gueder
hierenheyt doe. vp dat noch
tan yst dat h
wyl met en
laet dat der werlt toe behoert.
Of ys dat eene yn dye sun
de der vncuyshet of dat

vñ een and dynck werdighe vrucht
der penytencie te doen

swaerre ys yn auespel ghe
 uallen ys. soe ys he se schuldich
 soe voele te meer van em doe
 ne dynghe dye gheorlouet
 syn. alsoe voel als he ghedenut
 dat he vngheorlofde dynghe
 ghedaen heeft. Want dye
 vrucht des guden werkes
 en sal myt ghelijck syn des
 ghenes dye myn. vnde des
 ghenes dye meer ghesun
 dycht heuet. vnde des ghe
 nes dye yn ghene. vnde des
 ghenes dye yn somynghe
 mysdaet gheuallen ys. Daer
 by dan dat men seyt doet
 weerdyghe vrucht der pe
 nitencien soe bedwynghet
 men elkes consciencie dat
 he alsoe voele te meer ghe
 wyne gueder werke auer
 myds penytencie soekē sal
 als he em seluen yn swaerre
 schaden ghebracht heeft au
 myds sunden. Mer dye
 ioden verblyden em vā der
 edelheyt oers gheslechtes vū
 en wolden em daer vme
 myt sunders bekēnē vū dat
 se vā abrahams gheslechte
 komē waerē. Ende den seyt
 men myt rechte. Vū en be
 ghynt myt te segghē. wy
 hebbē abraham tot eenē va
 der. Wāt rick segghe v dat

god ys mechtich vā dese ste
 nen te verwekkē abrahams
 kynder. Wāt wat waren
 dye stene anders dan dye
 herten der heydenē dye vū
 uoelycheyt toe der vstande
 myse des almachtighē gades.
 Aldus yst oer somynghe van
 den ioden gheseyt. Ick sal dē
 stenē herten van uwe vley
 sche nemē. Wāt myt vūbil
 ykers en syn dye heydenen
 betoykent by den name des
 steens dye stene anbeden.
 Hjr af ys gheschreue. Sy
 sullē den ghelijck werden
 dye se maken vnde alle dye
 yn em betrouwē. Wā welkē
 stenen abrahams kynder
 verwekt syn. Wāt doe dye
 harde herten der heydenen
 yn abrahams sade dat ys yn
 cristū ghelouedē soe wordē
 se syne kyndere myt roes
 sade se vryent wordē. Hjr
 af ys vā desen seluē heyde
 nen gheseyt auer myds den
 grote predyker. Wāt yst dat
 ghy cristo toebehoert soe sy
 dy abrahams saet of kynder.
 Ist dan dat wy aumyds cris
 tus gheloue thant abrahams
 kynder syn soe hebbē dye io
 dē vū oere vngheloue latē te
 syne abrahams kynde. Mer dat

yn den daghe des beuenden
ordels guede vadere vñ mo-
dere quade kyndere nyet en
sulle moghē vorderē dat tu
ghet dye prophete daer he
secht. **Hoe.** daniel. vñ iob. vst
dat se yn myddē em syn. leue
vck seyt dye here god. **Want**
se en sulle sone noch dochtere
vloesen. mer se sulle yn oere
gherechticheyt oere spere ver-
loesen. **Unde** echter dat gue-
de kyndere quade vaderen
vnde moderē nyet en vor-
dere. mer dattet meer tor
mysdaet der quader alders
helpet dye guetheyt der kyn-
der. soe seyt by oer seluē dye
waerheyt den ioden dye nyet
en gheloefde. **Of** vck yn bel-
zebuc dye duuele wt dzyue.
uwe kyndere yn wien wer-
pen se dye wt. **Hijr** vme sul-
len se uwe wesen rychters.
Daer na volghet. wāt te
hans ys dye byle gheset an
dye wortel des boems. wāt
elck boem dye ghene guede
vrucht en maect sal men
af houwē vñ yn dat vuer
werpen. **Dye** boem deser
werlt ys dat mynschelyke
gheslechte mer dye byle ys
vñse vloeser dye ghehouwē
wort mytter mynscheyt als

myt eenē stele mer se hou-
wet myt synze gotheyt als
myt eenē yserey. **Vñ** dye
byle ys te hant gheset an dye
wortel des boems. **Wāt** al
yst dat he aumyds lijdsam-
heyt vberdet. he seyt nochtā
wat dye byle doen sal. **Wāt**
elck boem dye nyet gude
vrucht en maket sal werde
vpx ghehouwē vñ yn dat
vuer gheworpē. **Wāt** elck v-
kperyt mynsche vynt soe voel
te eere bereyt dē brant des hel-
sche vuers dye hijr vromer-
det te doene dye vrucht der
gueder werke. **Vñ** et ys te
merckē dat he seyt dat dye
byle nyet beneue dye telghe
gheset en ys mer an dye
wortel. **Wāt** als men der
quader luder kynder en wech
doet. wat doet men anders
dan mē af houwet dye tel-
ghe vā den vndrachtighen
boem. **Mer** als dat gheslechte
te te gader myt vader vnde
myt moder wert en wech
ghenamē soe ys dye vnrucht-
bare boem afghehouwē by
der wortelē vñ dat daer te
hant nyet en blyue daer dat
quade kynt of gheslechte
af wassen mach. **Vñ** yn dese
woerde dye iohānes baptiste

serde ys apenbaert dat dat
 der gheenre herte dyc sychoer
 de vmaect worden als men
 thant daer na seyt. **U**nde dyc
 scharen vraghedē iohāne vñ
 seyde. **W**at sullē wy dan doe.
 wāt se dyc raet vragheden
 waren gheslaghe myt anyte.
Daer volghet na. **D**yc twee
 rocke hebbē gheue den ghe
 nen dyc myt en hebbē heeft
 vñ dyc spryse heeft he doe oer
 alsoe. **D**an dat dyc rock te vn
 ser behoef meer noet druchtich
 ys ys dan dyc mantel soe be
 hoert he totter weerdigher
 vrucht der penytenciē vp
 dat wy myt allene dyc vter
 ste dynghe vñ der vns myn
 noet ys. mer oet dyc vns
 harde noetdruchtich syn
 deyle sullen myt vnse eue
 mynschē. dat ys of dyc spryse
 daer wy vleyschelyck by le
 uē of den rock daer wy vns
 mede cledon. **W**ant vñ
 dat yn dyc ce gheschreuen
 ys. **M**yne dync euen myn
 schen ghelijck dy seluē. **D**er
 mē verwynet eenē dat he
 synē eue mynschē my mynt
 dyc myt em yn synre noet
 druft myt en deylt oer dyc
 dynghe dyc em noetdruchtich
 syn. **H**ijr vñ dan ghyft

men dat ghebot myttē euen
 mynschē te deylen dyc twee
 rocke. **W**āt dat en mochte
 men vā eenē rocke myt seg
 ghē. **W**āt deylt men eenē
 eenuoldyghē rock soe en
 wert daer nyemēt mede
 ghecledeet. **W**āt yn eenē hal
 uen rocke blyft naect dyc
 en vnfaet vñ naect dyc en
 ghaf. **U**nder desen ys te we
 tē woe voele dyc werck der
 vntfarnlyctich vñmoghen.
 wāt men sye ghebyet bauē
 dyc ander werck toe der
 wērdigher vrucht der pe
 nytēien. **H**ijr af seyt dyc
 waerheyt oer by oer seluen.
Gheuet aelmyssen vñ syet
 alle dynghe syn v suuer.
Hijr af seyt he echter. **G**he
 uet vñ v sal werde gheghe
 uē. **H**ijr af ys gheschreuen.
Dat water lesschet dat ber
 nēde vuer. vñ dyc almyse
 wederstaet dyc sundē. **H**ijr
 seyt men echter af. **B**eslutet
 dyc aelmyssen yn den schoet
 des armē vñ se sal voer dy
 bydde. **H**ijr af vmaent dyc
 guede vader synē vñnoselē
 sone vnde seyt. **H**ebbestu
 voele soe ghyf myldelyke.
 hebbestu luttel soe ghyf oer
 gheern luttel. **U**nde vñ me

dat vnsse vloeser bewysse wol
de woe' groet dye doechde ys
yn suuerheyde te leue vñ dye
arme te vntfaen. soe seyde he.
Dye eenē prophete vntfaet
yn den name eens pphete dye
sal eens ppheten loen vntfaen.
vnde dye eenē gherechtighē
vntfaet. yn den name eens ghe
rechtighē. he sal eens gherech
tyghen loen vntfaen. In wel
ken woerde men mercken
sal dat he nyet en secht dat
he sal vntfaen dat loen vā
den pphete vñ dat loen van
den gherechtighē. mer dat
loen eens pphete vñ dat loen
eens gherechtighē. **W**at een
ander dynck yst dat loen
van eenē prophete. vñ een an
der dynck dat loen eens pro
phete. vñ een ander dynck
yst dat loen vā den gherech
tighē. vñ een ander dynck
dat loen des gherechtighen.
Want wat yst te segghē he
sal vntfaen eens pphete loen
sonder dat he den pphete mit
synre myltheyt voedet al
yst dat he nyet dye pphete
en heuet voer den almeech
tyghen heer. nochtan sal he
hebben dye loene der prophe
tien. **W**at dese machschyen
ys gherecht vñ soe he myn

nyet besyt yn deser werlt al
soe voele te meer betrouwēs
heeft he te spreken voer dye
gherechticheyt. **A**ls dye ghe
ne desen noet nyet heuet yn
deser werlt vnde dye mach
schyen em noch nyet vzylick
en vnderwint te spreke voer
dye gherechticheyt soe maket
he em deelaftich tot synre
behoef der vzyheyt synre
gherechticheyt dat he myt
em te gader dat loen der
gherechticheyt vntfaen sal
den he voedende halp dat he
dye selue gherechtich vzy
lyck spreken no mochte.
Dye prophete ys vol vā dē
gheeste der pphete mer noch
tan heeft he te doene lycha
lyker voedynge vñ en voet
men syn licham nyet soe
yst seker dat em synre stem
me vntaghen wert. **D**ye
dan eenen prophete vm dat
he pphete ys syn voetsel ghe
uet. he gheuet cracht synre
pphetien te spreken. **A**ldus
sal he mytten prophete des
propheten loen vntfaen.
want al en was he nyet
vol van den gheeste der
prophetien. he dede nochtā
dat voer den oghen gades
daer toe halp. **V**ijr. vñ yst

dat iohānes toe gavo seyde
 van somyghē broederē dye
 pelgrymaetse ghynghe. wāt
 sū syn en wech gheghaen v
 um cristus name nyet vnt
 faende van den heydenen.
Daer um sullen wy dusda
 ne lude vntfaen dat wy me
 derwerkers moghen syn der
 waerheyt. **Wāt** dye dē ghe
 nen dye gheestelyke gaue
 hebbe tytlyke hulpe doet he
 ys mede wercker yn den
 gheestelyken gaue. **Want** v
 me datter luttel ys dye dye
 gheestelyke ghaue vntfaen
 vnde voele dye dese tytlyke
 dynghe auerbloedelyke heb
 ben. nochtan brenghē em
 dye ryke daer mede yn dye
 doechde der armer dat se
 den hellyghē armē nyet oe
 rē rīcheyden te hulpe ko
 mē. **Hijr** vme doe vnsē he
 auermyds ysaias stē me dē
 ghelatenē heydenen dat ys
 der hellygher kercke be
 laefde dye vdyenste van
 gheestelykē doechdē als he
 der wyldernysse boem be
 laefde soe belaeft he oer
 oet mede segghēde. **Ick** sal
 dye wyldernysse setten yn
 staende wazere. vñ dat vñ
 bewanderde lant yn bekē

vā water. **Ick** sal yn der wyl
 dermyse gheue den ceder
 boem vñ doerne vñ gaghel
 crudes bome vñ dat oliuē
 holt. **Ick** sal yn dye wylder
 myse setten vuerē boem vñ
 busboemē holt te gader. **Op**
 dat se syen sullē vñ weten
 vñ wederpensē vñ vstaen
 te gader. **Onse** settede dye ^{he}
 woestenye yn staende wate
 re vñ dat vnbekēde lant
 yn bekē vā wazere. **Want**
 dat heydene volck dat te
 voerē aumyds droecheyt
 der ghedachtē ghene vrucht
 vā gūde werckē en brachte
 dē ghaf he dye ryuierē der
 hellygher predycatiē. **Vnde**
 dat heydensche volck daer
 en gheen wech toe was te
 voerē den predycarē vñ
 dye vneffenheyt syme droer
 heyt vloyende daer na wt
 ryuierē vā leynghe. **Welkē**
 volke wert noch belaeft vā
 groter ghyftē. **Ick** sal yn der
 wyldernysse gheue dē ceder
 dboom vñ dē doorn. **Wy** vñ
 faen te rechte dē ceder bome
 yn belofte. wāt he ys vā gro
 tē gūde roke vñ vā nature
 en machhe nyet rottē. **Mer**
 vā dē doerne dē myschē doe
 he ghesundvck hadde ghesent

wert. **D**ye eerde sal dye doer-
nē vñ drestel draghē. **W**at
wonder yst dat mē der hel-
lygher kerckē belaeft dat
men den sundyghē mynschē
voer dye pyne ghemamty-
uoldyghet wert. **M**er yn
dē name des ceduers boemes
werdē vns beteykent dye
yn oerē werkē teykē vnde
doechdē bewysen vñ doen.
Dye myttē apostel segghen
moghē. wy syn cristus gue-
de roke gade. **W**elker herte
vā ynygher mynē soe ghe-
uest syn dat se gheue volth
der eertscher mynē thant
te quetsen en mach. **M**er
by dē doerne syn beteykent
dye māne vā gheestelyker
leynghe. dye wāneer sy spre-
kē vā dē sundē vñ doechdē
vñ als nu dreyghē myttē
ewelykē tormētē vñ als nu
dat hemelrūt belauē daer
se mede der gheene herte
stekē dyet hoerē vñ aldus
oere ghedachte doer bare
myt rouwe der droefhey-
dē soe dat wt oerē oghen
nederlopē tranē als bloet
der syclē. **M**er dye ghaghel-
trudes boem ys vā ghetem-
perieder crachte soe dat dye
lede dye ghequetset syn

^{ghe}
myt sachticheyt weder ghe-
neest. **W**ye syn dus beteykent
by den gagheltrude sonder
dye ghene dye mede konnē
doghē myt oerē eue myschē
dye yn doghene syn. vñ dye
oere droefnyse temperieren
of matyghē aumyde medely-
dene na den woerde dat ghe-
scheue ys. **G**ade sy danck
dye vns vtroest yn al vnser
droefnyse dat wy oet moghē
vtroesten dye ghe. **D**ye yn al-
le drucke syn. **W**āneer dese
hoerē euen mynschē dye yn
droefheyte syn gheue dat woert
of dye hulpe des troestes son-
der twyuel brenghē se dye
weder ten state der rechtich-
dat se myt myt vnghe-
myerde droefheyte yn wan-
hopen en vallen. **W**ā wy en
nemen wy by den olyuen
boeme sonder dye barmher-
tyghē. **W**ant yn den grie-
schē hietmen dye vntfarm-
herticheyt epos. **W**at rech-
te als dye oly des olybomes
vns luchtet. alsoe luchtet
dye vrucht der barmhertich-
voer den oghē des almeh-
tyghē gades. **W**nde dese hel-
lygher kercken seyt men
noch na yn beloften. **I**ck
sal yn dye wyldermyse set

ten den voere boem dye meer
 byesen vñ den busboem te
 gader. **W**ye syn betekent
 by den vuere boem dye was
 sende harde hoghe yn dye
 lucht vp wasset. sonder dye
 lude dye noch byne der hel
 tygher kercken syn yn oere
 eertse lychame vñ thant
 dye hemelsche dymghē schou
 wen. vñ al yst dat se naghe
 buerte van der eerden konie
 syn nochtant schouwede hesse
 se vp den top oerre ghedach
 te neuen dye sternē. vñ wat
 ys by den meerbyese sonder
 der werltlyker lude **g**he
 dachte betekent dye als se
 noch dyene de sorghē der
 werlt soe en draghē se ghene
 vrucht der gheestlyker do
 ghede. **M**er al en heuet dye
 meerbyese ghene eyghene
 vrucht. nochtā pleghet he te
 draghē den wyngaerde myt
 ter vruchte. **W**at dye werlt
 lyke lude al yst dat se byne
 der kercke myt en hebben
 dye ghauē der gheestlyker
 doeghedē nochtan alse sy dye
 gheestlyke lude dye vol ghees
 tlyker gauen syn myt oerte
 myltheyt voeden wat doen
 se anders dan dat se de wim
 gaerde mytten druue dra

ghen. **V**ñ dye busborne dye
 yn hoghe myt vp en wasset
 vñ al en heuet he ghene vrucht
 te he heuet groenheyt. **W**at
 lude bedudet he anders dan
 dye ghene dye byne der hel
 tygher kercke aumyds yonc
 heyt noch myt en vmoeghe
 guede werike draghē. nocht
 tan volghen se na den ghe
 loue der ghelouygher alders.
 vñ haldē dye gheloue der
 eroygher groenheyt. **U**nde
 na al desen volghet daer
 temelyke na. **W**p dat se syon
 vñ weten wederpense vñ
 vstaen te gader. **W**at daer
 toe ys dye cederboem yn dye
 kercke gheset dat soe wyē
 van synen eue mynsche gue
 de roeke der doeghedē trect
 dat he oer myt vtraghē en
 sal vā der ghenuechte des
 ynwendyghē leuens. mer
 dat he sal vntstekē werden
 totte begheerte der hemel
 scher gauen. **D**aer toe ys daer
 dye doern gheset dat soe wyē
 berouwenysse cryghet auer
 myds den woerde eens an
 derē predycacie dat he oer
 des ghelykes lere dye herte
 dye em volghē mytten woer
 den der predycacien toe be
 rouwenysse te brenghen.

Daer toe ys gaghelcruyt gheset dat soe wyse yn den brande der droefnisse van sijns eue mynshen monde of hulpe dyc myt em doghet vntsaen heuet eene ghesaetheyt des trostes dat he oer leren sal woe he synen ewen mynshen dyc yn liden ys voertbrenghe dyc ghesatrythent syns vertroestes. Daer toe ys dyc olyboem gheset dat soe wyse bekent dat em wercke der barmhertichsyn bewysset van eenen vreemden sal he leeren woe he em ontfarmen sal auer synen ewen mynshen dycs te doene heeft. Daer toe ys dyc vuerboem gheset dat soe wyse bekent dyc tracht des beschouuens vn der ymythent dat he vntsteken worde vm te beschouuene dyc ewygheloeue. Daer toe ys dyc meerbryse gheset dat soe wyse den anspet dyc myet hebben en mach dyc vruchte der gheestelyker doode doechden. mer nochtan voet he dyc ghene dyc vol gheestelyker gauen syn dat he oer dyene sal myt alsoe woel mylthent als he vermact toe den leuene der hellygher lude. vnde dat he draghe vntthal

dende dyc driuen der hemelicher ghauen dyc he van em myet gherwynen en can. Daer toe ys dyc busboem gheset dat soe wyse merct dat voelen mynshen dyc noch yn vberpontheden hebben dyc groenheyt der warpgher ghelouent dat em schame vnghelouichte wesen. Daer vmsyent men als men voerscheuē heuet van den boemen dat sijt syen sullen vn weten vn verpen sen vnde verstaen. Vn daer syent men temelyken nate gader. Want vm dat byne der hellygher kerken der mynshen sede manygher dhande syn vnde menygher manieren. soe yst noet dat se alle te gader leren. Om dat men daer yne secht gheestelyke mynshen van menygherhande manieren vnde althent vnde orden dyc men te gader volghen sal yn oeren leue. Mer syent alsoe wy soeken te toene dyc meerbryse soe syn wy veere vdwaleet vnde voelboeme. Nijr vm kryere wy weder toe den daer wy des pphete tytch vm voerbrachte. Dyc ene pphete vntsaet vm den name des pphete he sal

cons. ppheten loen vntfaen.
Want al en heeft dye meer
 byese ghene vrucht nochtan
 den wynngraert myt synen
 druue draghende soe make
 de he dese sijns selues als he
 wael vreemde vrucht vntthal
 det vñ een vnderstant vs. **W**ñ
 um dat vns iohānes baptiste
 tot grote werckē vmaent
 segghēde. **D**oet hijr vme we
 weerdyghe vruchtē der pe
 nntenien. **W**ñ echter dye
 twe rocke heeft dye gheue
 dē ghenē dye ghene en heuet.
Wñ dye spyse heuet dye oec al
 soe. **A**ldus gheeftmen thant
 apēbaerlyck te vstaene wat
 dat vs dat dye waerheyt seyt.
Wā iohānes baptisten daghē
 tot nu soe lydet dat rijke der
 hemelen cracht. vñ dye crach
 tyghē grūpen dat. **W**ñ dese
 woerde der hogher senten
 tien staen vns grotelyck te
 vnderfoekē. **W**āt men mach
 vraghē woe dat hemelryck
 gherwelt lyde mach. **W**ant
 wye mach den hemel auer
 cracht doen. **W**ñ echter soe
 moghen wy vraghen of dye
 hemel auer cracht lyden
 mach. **W**aer vme dattet dye
 cracht van iohānes baptiste
 tijden vnde oec myt daer

voer gheleden en heeft. **M**er
 um dat dye ee seyt. **W**ye dyt
 of dat ghedaen heeft he sterue
 des dodes soe werdet em alle
 apenbaer dyet lesen dat
 dye doet alle sunder sloech
 mytter pynen oerre wreethf.
 mer se en brachte se myt we
 der ten leuen auermyds pe
 nitencie. **M**er als iohānes
 baptiste dye gracie vns ver
 loessers voer lopende dye pe
 nitencie predycte vp dat dye
 sunder dye by synze mysdaet
 doet was auermyds bekrye
 rynghe leuen mochte. soe lydet
 dat hemelrycke waertycke
 auctacht van iohānes baptis
 ten daghen. **M**er wat vs
 dat rijke der hemelē sonder
 dye stede der gherichtighe.
Want dye lonen des hemel
 schen vaderlandes behoere
 allene den rechtuerdyghe
 toe. dat vs dye oetmodyghē
 vñ saueren. **D**ye sachtmody
 ghen vnde dye vntfarmher
 tyghē komē sullen totte ouer
 sten blytschappē. **W**ant als
 ymant hoemoedyck vs vā
 houerdpen of besmyt myt
 sunden des vleyssches of vnt
 steken mytten brande der
 gramschap of vngghenadich
 van wreethorden dye na

den sunden tot penitentie
weder komet vnde dat ewy
ghe leuen vntfaet soe gaet
dye sunder yn als yn een
vremde stad. **W**an iohānes
baptisten daghen tijdet dat
hemelrijck aldus craft vnde
dye crachtighen grijpen dat.
Wāt dye den sunderē peni-
tentie kondyghde wat dede
he anders dan he leerde den
hemel gherwelt doen. **H**ir
vme lyeue broders laet vns
weder auerdentken dye qua-
de dynghe dye wy ghedaen
hebben. vnde laet vns vns
seluē te wryuen myt stedy-
ghē scheyene der gherechti-
gher erfnyssē dye wy myt
ghehalden en hebbē aumyds
guedē leuen dat wy dye be-
grijpen aumyds penitēcie.
Dye almachtighe god wyl
duydane gherwelt van vns
lyden. want hemelrijck wil
beghepen werden myt
vnsen schreyene vñ wone-
ne dat vnsen vdyentē myt
toe en behoert. **H**ir vme
vā der sekerheyt der hape
soe en toe breke vns myt
manychuoldrycheyt noch
groēheyt vnser sundē. **W**āt
dye eersame mordenaer
ghyft vns eene grote betrou-

wen vā ghenadē. myt daer-
vme eersam dat he een mor-
dener was. **W**āt he was een
mordener van wreetheyden.
vñ eersam vā synē belgēne.
Penset ghy byd vck v penset
woe vnghebegrūpelyck syn
yn den almachtighe gade dye
binnenste der vntfarnhertich-
heydē. **D**ese mordenaer dye
myt blodryghen handē ghe-
taghē wert vā den anghe-
sichte des wegges. he wert
ghehanghē yn dye galghe des
crues. daer betpede he. daer
waer he ghesont ghemaect.
daer vdyede he te hoerē. **D**u
salst hudē myn wesen yn
dē paradyse. **W**at ys dat. wie
mach spreke soe grote gueth-
gades. of wyre solde dat mo-
gthen wanē of merckē. vā
der pynē der mysdaet quā
he te loenē der doechdē. **W**āt
hir vme vhanghet dye al-
machtighe god syne wtūc-
re yn somyghē sundē vallē
dat he den anderē dye yn
sundē lygghe. yst dat se myt
alre hertē tot em wederlye-
ren gheuen sal hape der
ghenaden vnde dat he em
aumermyds wene der be-
trouwenyssen openen sal
den wech der gudertierh.

Defene wy dan vns seluē vn
 wenene vñ schreyene. Laet
 vns wtdoen myt wenene
 vñ myt weerdrghē vruchtē
 der penytenciē vnse sunden.
 Dye tijden dye vns gheghe
 uen syn toe penytenciē te doe
 ne en laet vns nyet vlyesen.
 wāt wi dre syn voele myn
 schē thant ghenesen vā oerē
 quaetheyden. wāt haldē wy
 anders dan dat pant der ho
 gher vntfarmherticheyt. dye
 vns moet gheue dye mytē
 vader leuet vñ regnert
 yn dye enycheyt des helly
 ghē gheestes god ewelyke vñ
 vmemeer. Amen. *In kerst
 daghe des hellighe tzerstes
 misse. Lucas ewangeli.*

In der tijd ghenck wt en ghe
 bot vā den keyser augustus
 dat men al dye welkt be
 schryuē solde. Dese verste
 beschrivynghe wart ghedaen
 vā dē princē vā syrien vrom.
 Vñ alle ludē ghynghe dat se
 betyden soldē elc yn syne stad.
 Vñ ioseph clam vp vā gali
 leen vā syne stad nazareth yn
 iudea yn dauids stad dye mē
 hret bethlehē om dat he
 was van dauids huse
 vñ familie. vp dat he belie
 solde myt maria dye em

te wyue ghetruuet was dye
 een droech kint. Vñ et ghe
 schyede doe se daer waren
 worden dye daghe vervult
 dat se gheberē solde. Vñ se
 gheberden oerē verste sone
 ghebaerē sone. vñ se want
 em yn doetskene vñ se leyde
 neder yn dye cribbe. want
 yn den apenē huse en was
 em ghene stad. Vñ yn den
 seluen lantschappe warē hyer
 den wakende vñ hoedende
 dye wakynghe der nacht
 vp oer vee. Vñ syet vns herē
 enghel stont beneuē em vñ
 gades claerheyt vmscheen se
 vñ se vntvruchten myt grote
 anxe. Vñ dye enghel seyde
 em. En wyllt nyet vntsyen
 wāt syet yck baetschappe v gro
 te blitscap dye alden volke
 wesen sal. wāt v ys hudē ghe
 baerē een behalder dye cris
 tus ys dye here yn dauids
 stad. vñ dyt sy v een teyken.
 Ohy sullet vynden een kint
 dekint yn doetskene gherō
 den vñ ghelegghet yn eene
 cribbe. Vnde haestelykewert
 mytten enghel ghemaect
 ene mēmythuoldycheyt der
 hemelscher rydderschap
 gadelauende vnde segghen
 de. Glorie sy yn dē hoechste

gade vñ yn der eerden vrede
den mynsche vā guede wylle.

**Sunte gregorius omelie
vp dyt selue ewāgeli die
he predice den volke te
romē yn sunte Mariē ker
ke der ionfrouwen.**

Ome dat wy
hude vā der ghe
nade gades drie
werue celebriere sullen dye
sollempnityt der myssen soe
en v moghen wy nyet langhe
sprecken vā der leuen ewan
gely. **H**ier dye ghebuerde
vns vloessers dwynghet vns
doch yetswat cortelyck te seg
ghen. **W**at ys dat men al dye
werlt beschryuet als vns he
ghebaere werde solde. sonder
dat dat apenbaertlyck bewy
set wort. dat dye yn de veyf
sche quam dye syne wtuer
ne toe schryue wolde yn dye
ewyghert. **W**nde hijr teghe
ys by den prophete van den
quaden gheseyt. **N**ien doctse
af wt den boeke der leuendy
gher vnde men en schryue se
nyet mytten rechtuerdyghen.
Dye oer wael yn bethlehe
ghebaren wert. **W**ant beth
lem beduyt dat huys des
brodes. **W**ant he ys dye seyt.
Ick byn dat leuende broet

dye van den hemel neder ko
men byn. **D**ye stat daer yn
se here yn ghebaere wert was
te voere dat huys des brodes
ghehete. want et was waer
lyke toekomende dat he daer
auermyds materien des vley
sches apenbaere solde dye
der wtuerueren ghedachte
vermaken solde myt ynwē
dygher sadynge. **W**nde he
en wert noch yn sijns vader
noch yn synre moder huys
ghebaeren. mer yn den we
ghe. vñ dat he waerlyke
toenen solde dat he als yn
vremthert ghebaere wert
auermyds der mynschert
dye he anghenamē hadde.
Ick en segghe nyet dat he
yn vremthert ghebaeren
wert na synre moghent
mer na der nature. **W**ant
na synre moghentert ys
gheseyt. **H**e quam yn synre
eyghene. **W**ant yn synre
natuer was he voer alle
tyde ghebaeren. mer yn vn
se natuer quam he te tyden.
Dye dan ewygh gheduerē
de ys apenbaert yn den tyde.
waerlyck soe was vrende
daer he yn neder qua. **W**nde
wāt by de yphete gheseyt ys.
Alle vleysch ys hov. doe he my

sche wert soe verwandelde
 he vnse hoy yn coern dye vā
 em seluen seyt. Ten sy dattet
 weyten coern vallende yn dye
 eerde sterue et blyft allene.
Hir by doe he ghebaerē was
 leytmen neder yn dye crybbe
 vp dat alle ghelouyghē dat
 ys dye hellyghe dēze als die
 mynschē mitten coerne syn
 vleysches voeden solde dat se
 myt hongherych blyuē en sol
 den van der sprsen der ynwē
 dygher verstandemisse. **W**nde
 wat ys dat. dat dye enghel
 den wakenden hēdē apen
 baerde vñ dat se gades daer
 heyt vmscheen sonder dat
 dye voer den anderē vdye
 nen hoghe dēghe te syene
 dye sochtuoldelyke kōnē we
 sen bauē dye ghelouyghē kud
 den. **W**ant als se guedertyer
 lyke waken bauē oer kudde
 soe sijn schijnt te mydeliker
 vp em dye gottlyke gracie of
 gheēde. **W**nde dye enghel
 baetscapte em den conyck
 dye ghebare ys vñ myt syn
 ze stēme synghen dye thore
 der enghelen. vñ myt em
 vbydende roepen sy. **G**lorie
 sy yn den hoethstē gade. vñ
 yn der eerden vrede den
 mynschen dye van guedē

wylle syn. **W**ant te voeren
 eer vnse vloeser wert gheba
 ren yn den vleyssche soe had
 den wy vnyrede mytē en
 ghelen. van welker daerheyt
 vñ suerheydē wy verre wa
 ren vm dye vdyenste der yer
 sten sūndē vñ vnse daghe
 lics ghebreck vñ mysdade.
Wāt vm dat wy sundyghē
 de vremd vā gade waren
 soe hēden vns dye enghelē
 gades burgher vzeemde vā
 oerre gheselschap. **M**er vm
 dat wy vnser conyck beken
 den soe bekēnē vns oer dye
 enghē oere borghers. **W**ant
 vm dat dye conyck des he
 melē vnse vleysch annam
 soe en verumweerdet thant
 myt dye enghelsche hoeth
 vnse cranchert. **D**ye engelē
 kyerē werder tot vnse vze
 de se setten achterwert dye
 mynyghe der yerster vñ
 drachticheyt. vñ dye sye crāck
 vñ verumweert vñ verwoer
 pen te voerē haddē. dye eere
 se te hant als oere ghesellen.
Want hīr vm yst dat loth
 vñ iosue dye enghelē anbe
 den nochtan en verboet
 ment em myt an te beden.
Mer sunte iohānes wolde
 yn den boeke synre apēbaerē

ghe den enghel anbeden mer
nochtan vboet om dese selue
enghel dat he em myet anbe-
de en solde segghende. **S**yet
dattu dat myet en doest. **W**at
yck byn dyn medeknecht
vñ dynre broder dye ihesus
oer constap hebbē. **W**at ys
dat men voer vnser voes-
fers toekomst dye enghen
anbedet vā den mynschē
vñ dat se swyghen. vñ dat
se daer na myet anghebedet
en wyllē syn. sonder dat
se vnse natuere dye se te voe-
ren veruueerdē na den
dat se syen dat dye bauen
em vntfanghen ys em vt
syen dye te syene voer em
neder lygghen. **W**ñ se en
syn nu myet toene vnder em
dye natuere als krank te
veruueerden. dye se bauē
em yn den conynghe des he-
miels eeren. noch sye en ver-
uueerden em myet te heb-
ben den mynschē tot eenē
gheselle dye bauen em an-
beden eenen mynschē god.
Hebben wy sorghe lreue
broedere dat vns ghene
vnsuuerheyt en besmytte
dye yn dye ewyge voer-
wetentheyt syn gades bor-
ghere vñ den enghelē ghe-

ghelyck. **L**aet vns vnse weer-
dythert oren myt zeden
vñ ghene vnuysheyt en be-
smytte vns. ghene vuele ghe-
pense en wroeghe vns. **G**he-
ne quaetheyt en knaghe vnser
ghedachte. vnde dye roestich-
des dhates en verteerse myet.
Ghene houerdye en verhef-
fe vns. ghene begheerte der
eerde en schoze vns aumyds
eertschen ghenuechte. **G**he-
ne gramscap en verstorme
vns. **W**ant dye mynschen
syn gada ghehyeten. **O** my-
sche bescherme dye hyn vm
gades eere teghen dye sundē.
Want vm dynen wyllē ys
god mynsche worden.

**Dertien dach Sinte
matheus ewangeli**

De ihesus ghebare
was yn bethlehem
van iuda yn des co-
nyngs herodes tijden syet
soe quamen dye conynghe
vā oesten tot iherusalē vñ
seyden. **W**aer ys he dye ghe-
baerē ys der ioden conynck.
Want wy hebbē syne ster-
ne ghesyen yn den oeste vñ
wy komen dē ante bedē. **W**ñ
doe dat conynck herodes
hoēde soe waert he bedroeft
vnde al iherusalem myt em.

Wnde he vergaderde alle dye
 princen der priestere vñ dye
 scriben van den volke vñ
 he vraghede van em waer
 cristus solde ghebaere wer
 den. vnde se seyden t em yn
 bethlehem van iuda. Want
 aldus ys gheschreue vā de
 pphete. Wnde du bethlehem
 lant van iuda du en bynst
 dye mynste myet yn den
 princē vā iuda. Want wt
 dy sal komē een beleyder
 dye myn volck vā israhel
 regiere sal. Doe riep hero
 des al hemelyck dye conyn
 ghen vñ leerde neernstelyck
 vā em dye tyt van der ster
 ne dye em apenbaede. vñ he
 sernde se yn bethlehem vñ
 sechde. Chaet vñ vraghet
 neernstelyke van den kinde
 vñ als ghyt gheuonde hebt
 soe wederbaetschappet my
 vp dat yck oec komē mach
 vñ dat anbeden. Vñ doe se
 den conynck ghehoert hadde
 soe ghynghen se en wech.
 vñ spet dye sterne dye se
 ghespen hadde yn den oefte
 ghynt voer em tot dat se
 comende stont baue daer
 dat kynt was. Vñ doe se dye
 sterne sagen worden se ver
 blydet myt oerre groter

blytscap. Wnde se ghynghe
 ynt huys vñ vonden dat
 kynt myt maria synre moder.
 vñ se vvelen neder vñ anbe
 dent. Vñ se deden vp oere
 scatte vñ offerden em gauen.
 golt wyroect: vñ myrre.
 Vñ se vntfenghe eene ant
 worde yn oere slape dat se
 tot herodes myet weder ko
 men en solden. Wnde se syn
 weder ghekomē by eenen
 anderen weghe yn oerren
 conynckryck. *Sunte grego
 rius omelie vp dyt selue
 ewangeli dat he preditte
 den volke te romē yn sun
 te peters kerkke des apostels.*

Alsoe ghy lueue broe
 derē ghehoert heb
 bet wt der leren
 des ewangelijs.
 Doe dye conynck des hemels
 ghebaere was soe wert dye
 conynck der eerde bedroeft.
 Want et en ys gheen won
 der dat dye eertse hoecheyt
 confuyt wert als dye hemel
 sche hoecheyt wert vp ghe
 daen. Mer et ys te vraghe
 ne wat dat sij dat doe vñse
 verloeser ghebaeren was
 een enghel den hyerden yn
 iudea apenbaerde vnde dat
 om desen an te beden myt

een enghel mer een sterne vā
den oersten brachtē dyc cony
ghen. **Wāt** et ys te wetē dat
den ioden als den ghenen dyc
redene ghebruken een rede
lyck creatuer dat ys een en
ghel was schuldich te predy
ken. mer dyc heydenē dyc
ghene reden en ghebrukē
en konsten. dyc wordē ghe
leydet vnsen herē te bekēnē.
myt myt stemen mer myt
teykenē. **Want** den ioden
syn ghegheue prophēciē als
ghelouighē luden vñ myt
vnghelouyghē. vñ den hey
denen teykenē als vnghelo
uighen vñ myt ghelouighē.
Hijr om ys by pauwel ghe
sont. **Want** dyc tonghē syn
yn een teyken myt den ghe
louyghen mer den vnghelo
uyghen. **Wnde** et ys te mer
ken dat dyc apostelen den
seluen heydenen predyctē
vnsen verloeser doe he thāt
van volmaecter altheyt was.
Wnde doe he noch een cloy
ne kyndekim was vnde
noch myt en sprack by den
dyenste sijnis mynschelycs
lychams soe baetscapten
eene sterne den heydenen.
Want dyc ordynantie dar
redene eyschet dat. dat doe

vnsē here sprack dat em spre
kende predykens vns apen
baerē solden vñ als he noch
myt sprack dat em dyc stom
me elementen predykē soldē.
Mer lyue brodere vns ys te
merckē yn allen den teykenē
dyc ghetoyent werdē doe vnsē
here ghebaren wert of doe
he starf woe grote hertheyt
was yn sommigher iode her
ten dyc desen myt en bekē
den noch by der gauen der
pphēciē noch by myraculē.
Want alle dyc elementen
tuyghedē dat oere schepper
komē was. **Want** vp dat
yck yet van desen elemētē
spraken mach na mynsche
lyken zeden. **Dyc** hemelē
bekendē desen god wesen.
want se senden thant eene
sterne. **Dyc** zee bekendē
em. **want** se gaf oer te tre
dene vnder syne voete.
Dyc eerde bekendē em.
Wāt doe he starf beuede
sy. **Dyc** sonne bekendē em
want se verberth dyc rae
ven van oerē lichte. **Dyc**
stenen vnde dyc muren
bekenden em. **want** yn der
tijt synre doet schoerdē se.
Dyc helle belvende em. **wāt**
se gaf dyc weder dyc se doet

hvet. **W**nde nochtan dese dyen
 alle dye onsynlike elementē
 god beuoelē te wesen soe en
 bekemē om noch myt der
 vnghelouygher ioden hertē
 god wesen. **W**nde se syn har-
 der dan stone vnde en wyl-
 len myt schorē tot penytē-
 tien vñ se vntsegghe den te
 belvene den dye elementen
 alsoe wy gheseyt hebben of
 myt terkenē of myt schorene
 roepē god te wesen. **D**ye oet te ver-
 merente oere vdoemēnisse
 em den sy nu hyn ghebarē
 ver vntweerde voerwysten
 langhe te voeren dat he ghe-
 baeren werden solde. **V**n
 myt allene voerwysten sy dat
 he ghebaerē solde werden.
 mer oet waer he ghebaerē
 werden solde. **W**ant doe sy
 van herodes gheuzaghet wa-
 ren soe seyden se em dyesyn ^{stad}
 ze ghebuertē dye se gheleert
 hadden wten schrifturē. vñ
 se brachten te tughe voert
 dat bewyset ys dat bethle-
 hem gheleert werden solde
 mytter ghebuerten des myn
 beleyders. vp dat em oere
 conste werden solden tot
 eenen tughe der verdōme-
 nisse vns tot hulpe der ghe-
 louyghert. **W**nde ysaac doe

he synen iacob benedyede soe
 betekende he dese wael dye
 myt blynden oghen prophe-
 tyerde yn der teghenwoer-
 dycheyt synen sone myt en
 sach den he nochtan voele
 dynghen voer sach daer na.
Want dat volck van den
 ioden dat vol was van den
 gheeste der pphetie vñ blynt
 was. em van wien dat het
 voele voerghef ticht hadde
 toe te komene en bekende dē
 myt daer he teghenwoerdtyt
 was. **M**er doe herodes vns
 conynck ghebaert bekende
 soe kyerde he hem tot stalkē
 argumenten vp dat he myt
 berouet en worde van den
 eertschen ryk. **H**e begheert
 dat men em baetstrappe waer-
 men dat kynt vrynde solde.
 vnde he vensede em dat hyn
 anbeden wolde vp dat hyn
 doden solde mochte hyn vry-
 den. **M**er woe groet ys dye
 mynschelyke quaetheyt te-
 ghen den raet der gothert.
Want et ys gheschreuen.
Ghene wysheyt gheen vroet-
 scap. gheen raet en ys tegē
 gade. **W**ant dye sterne dye
 den conynghen apenbaer-
 de leyde se tot den kynde.
Se vonden den conynck

dye ghebaeren was se offer-
den em ghyften vnde wor-
den vermaent yn oere slape
dat se tot herodes nyet we-
der kyren en solden. Vnde
aldus gheuekt dat herodes
ihesum nyet vynden en moch-
te den he sochte. **W**ye betey-
kenen herodes persone. son-
der dye ypocriten dye vm
dat sy gade gheuernsthyke
soeken soe en konen se
em nimmermeer ghevynde.
Mer vnder dyt sal men
weten dat dye vnghelouy-
ghe kettere dye men priscil-
liamisten heet wanen dat
eldz mynsche ghebaeren
wert vergaderinghe der
sternen vnde se nemen yn
een hulpe oers dwelens dat
een nye sterne wt quam als
onse here yn den vleysche
apenbaerde. Vnde se wane
dat dye sterne dye apenbaer-
de syn boekel of syn bescher-
menysse was. **M**er weghē
wy dye woerde des ewan-
gelijs dye se van deser ster-
ne segghē tot dat se komen
de stont daer hauen daer
dat kynt was. als dattet
kynt nyet der sternē mer
dye sterne lyep ten kynde
weert dat men segghen

mochte soe en was dye sterne
des kyndes voetsel nyet. mer
dat kynt dat daer apenbaer-
de was dat boeken der ster-
nen. **M**er dat moet ghaen
wt der ghelouygher mynsthe
herten dat se segghen soldē
dat boekel yet were. **W**ant
dye schepper allene dye alle
dynt schrey he beleydet der
mynschen leuen. **W**ant dye
mynsche nyet vm der sternē.
mer dye sterne syn ghemact
vm dye mynschen. **W**ū vst
dat men seyt dye sterne
een boeken wesen des myn-
schen. soe secht men dat dye
mynsche vnder em vs dye
em dyenen. **S**eker doe iacob
wt synze moder lychame
ghynck vnde syns broder
dye voer em quam voet
hyelt mytter hant. soe en
mochte dye verste nyet vol-
maectelijck wt komē dyen
der en begonste na te vol-
ghen. Vnde wattan doe dye
moder yn eeme tyt vū yn
eenen wylken beyde ghe-
beerde nochtan en was oer-
re beyder leuen nyet ghe-
lyck. **M**er hyr toe pleghē
dye meysters van den ster-
nen te antwoorden dat dye
kracht van den sterne

vs yn eens stekens van eenē
 ponte. **W**nde wy seghen em
 hyn teghen dat dye morryn
 ghe der ghebueren langhe
 vs. **I**st dan dat yn een teyke
 eens pontes der sternnen ver
 gaderinghe verwardelt soe
 sakt noet syn dat men segghē
 moet alsoe voele boecken we
 sen als der gheenze lude leede
 syn dye ghebaren werden.
Wnde dye meysters van de
 sternnen pleghen oet te segghē
 dat soe wy yn qaquarius
 tekene ghebaeren wert dat
 he yn desen leuen dat amboch
 van vysschen vntfaet. **M**er
 alsoe men seyt soe en heuet
 getulia ghene vysscher. **W**ye
 sal dan segghen moghen dat
 daer nyemant yn dat teyke
 aquarius ghebaeren en wārt
 daer men ghene vysscher
 al myt al en heuet. **E**chter
 segghen dat dye meysters
 van den sternnen dat soe wy
 ghebaeren werden yn den
 teykene der waghē dat se
 wysselaers werden sullen
 vnde voele lande syn daer
 men myt en weet vā wes
 selaren. **H**yn vū yst noet
 dat se behen entweer dat
 se dat teyken myt en hebbē.
 of dat sternnen yn gheenze

manieren en hebben boeke
 lytz kracht. **W**nde yn den
 lande van paersen vnde vā
 vrantrycke komen dye kony
 ghe van konynghe gheslech
 te vnde als dye ghebaerē
 werdē wyre mach ghowae
 nen woe voele datter yn
 der seluer vren vū wylken
 van den tiden werden ghe
 baeren van dyenstnechte
 vnde nochtan der konynghe
 kyndere dye vnder eene vū
 dye selue sterne ghebaeren
 werden ghaen voert ynt
 rijke als dye dyenstnechte
 dye myt em ghebaerē wer
 den steruen yn dyensticheyt.
Dyt hebben wy kortelyck ghe
 seyt van der sternnen dat wy
 myt schynen en sullen te
 auerghaen sonder vclaren
 der meysteren sotheyt dye
 van den sternnen spreken.
Mer dye konynghe brach
 ten golt wyroet vū myre.
 want golt beteemt eenen
 konynghe. vnde den wyroet
 legghet men yn gades offer
 hande. vnde myt myren
 balsamt men der doder
 lytham. **W**nde den dye kony
 ghe dus anbeden den pre
 dyken se se oet myt gheef
 telyken ghyften. mytte golde

konyck. mytten wyroet god.
vnde mytter myrren predikē
se em sterflicke. **M**er somy
ghe heretia dat ys ketter sy
dye desen god ghelouē we
sen. mer se en ghelouē nyet
dat he alre weghen regnyert.

dese vnde offeren em wyroet.
mer sy ~~lochenen em god we~~
fen en wyllen em oer nyet of
feren golt. **V**nde somynghe
syn dye em konyck wanen
wesen. mer sy lochenē em
god wesen. vnde dese offerē
em golt. mer sy wyllen ghe
nen wyroet offeren. **V**nde
somynghe syn dye desen god
vnde konyck betyen mer
se lochenen dat he sterflicke
vleysch vntfanghen heeft.
vnde dese offeren em golt
vn wyroet. mer se en wyllen
em nyet offeren myrre der
sterflicke dye he vntfentk.

Mer laet vns den heren
dye ghebaren ys offeren
golt soe dat wy betyen dat
he alre weghen regnyert.
offeren wy wyroet soe dat
wy ghelouen dat he dye
yn desen tyden apenbaerde
god was voer alle tyt. **O**ffe
ren wy myrre soe dat wy
den dye wy ghelouē yn syre
gotheyt vndoechlyck. ghelo

uen wy dat he yn vnsen vley
sche sterflicke was. **I**n den
golde wyroet vnde myrre
dye de konynghe yn desen
daghe ihesum offerden mach
men enynghe dynghe vstaen
dye dye ghene stychten dye
et hoeren yst dat men se
gheestelyck beduedet. **W**at
by den golde ys dye wijshe
beteykent als salomon tu
ghet dye seyt. **E**n begheer
lyck schat rustet yn eens wy
sen mynschen monde. **V**n
by den wyroet den men
gade brant ys beteykent
dye doechde der bedynghe
als dauid oer kont vnde
secht. **M**yne bedynghe moet
vp ghiaen yn dynē anschou
wen als wyroet. **V**nde by
der myrren ys beteykent
dye sterflicke vns vley
sches. **V**ijr by secht dye hel
lyghe kercke van oere lude
dye em god stryden totter
doet. **M**yne hande dropen
myrre neder. **D**us offeren
wy den konynghe dye ghe
baren ys golt. yst dat wy
yn synen anschouwē blync
ken mytter claerheyt der
hogher wijsheyt. **W**y offe
ren wyroet yst dat wy
dye gheperisen vns vleysches

by helligher neersticheyt
 der bedynghen yn den altaer
 vns herten vntsteken dat
 wy niet suetes gade moghe
 doen ruken aumyds he
 melscher begherten. **W**nde
 wy offeren myrre yst dat wy
 vns vleysches sunden doden
 myt abstinentien. **W**ant men
 doet mytter myrren als wy
 ghesecht hebbe dat vns dode
 vleysch myt en rotte. **W**ant
 dat dode vleysch te verrotte
 ne ys dattet sterflike lichā
 dyenet der vullheit van vn
 cuyshert als by den ppheten
 van somyghen ghesecht ys.
Dy beesten syn gherottet
 yn oeren myste. **W**ant dat
 ys dye beesten yn oere myste
 te rotten dat dye vleyschely
 ke mynschen oer leue eynde
 yn den stauke der vncuysh
 heyt. **W**y offeren oer gade
 myrre als wy desen sterflike
 ken licham behueden van
 vullheit der vncuyshert au
 myds saltynghe der suuer
 heyt. **E**nde dese konynghe
 bewysen vns niet groets yn
 den dat se by eenen andere
 weghe weder kyeren yn
 oer konyngrike. **W**ant
 yn den dat se et by verma
 nynghe doen soe bewyse

se vns waerlyck dat wy doen
 sullen. want vns konyng
 rike ys dat paradys. **v**n als
 wy ihesum bekennen soe ver
 bret men vns derwert we
 der te kyere by den weghe
 den wy komen syn. **W**ant
 wy syn van vnsen konyng
 rike of lantschappe en wech
 gheghaen myt houerdynghen
 desen syenlyken dynghen
 volghende vnghehorsam we
 sende dye verbadene spysse
 te smakene. **M**er ys noet
 dat wy derwert weder kye
 ren wenende ghehorsam
 wesende dese syenlyke dyn
 ghe veronweerdende vnde
 dye begheerlycheyt vns vn
 trekkende. by eenen andere
 weghe te kyeren wy dus we
 der yn vnsen lantschap. **W**at
 wy dye en wech gheghaen
 syn van der blytscap des
 paradyses by ghenuechlyke
 dynghen daer toe werden
 wy weder gheroeppen auer
 myds ghewene vnde schrey
 ene. **H**ijr by ys noet lyeue
 brodere dat wy altoes vnt
 syende syn vnde yn vnsen.
Laet vns setten voer oghen
 vns herten an dye eene
 syde dye sunde vnses wer
 kes. vnde an dye ander syde

dat ordel der lester strengich.
Pensen wy woe strenghe
vnde woe scharp vnse ryth
ter komen sal dye dat ordel
dreyghet vnde vs verborgē.
he dreyghet dye sunder myt
verueerlycheyt vnde nocht
tan soe liden he noch. Vnde
hijr vme verlenghet he
haestelyck te komene vp
dat he te myn wynde mach
dye ghene dye he ordelen
sal. **C**astien wy dan myt ghe
wene vnse sunden vnde
laet vns myt dauids steme
syn ansychte voerkomen
myt byechten. **H**ijr vme en
bedrieghe vns ghene be
dreycknisse der ghenuechte.
ghene ydele blytscap en
verleyde vns. **W**ant dye
rychter vs hijr by dye sech
de. **W**ee v dye nu lachet.
want ghy sullet noch schrey
en vnde wenen. **H**ijr af
secht salomon. **D**at lachen
sal ghemenghet wesen myt
droefheyte vnde dye achter
sten der blytscap bekōmert
dat gheweent. **H**ijr af secht
he echter. **I**ck achte dat lach
en dolynghen vnde yck seg
ghe der blytscap wat wor
destu te verghewes bedrae
ghen. **H**ijr af secht he echter.

werde

Der wyser herte daer vs droef
heyt. vnde totter sotten herte
daer vs blytscap. **H**ijr vme
laet vns vntsyen dye gheba
de gades yst dat wy waerlyck
gades solemnitert vieren.
Want gade vs eene beque
me offerhande bedroefheyte
teghen teghen dye sunde als
dauid tughet dye seyt. **E**ene
bedroeuert gheest vs gade eene
offerhande. **V**nse voerledene
sunden worden vns vghewē
doe wy ghedopet worden. **W**n
nochtan soe hebben wy na
den doepsle voele sunden
beghaen. mer wy en moghē
anderweruen myt ghewas
schen werden mytten wa
ter des doepsels. **V**mmē dat
wy dus na den doepsel vnse
leuen besmyt hebben soe laet
vns vnse consciencie doepē
myt tranen dat wy tot vn
sen lantscap wert weder
keren moghen by ghenuech
te deser dynghe. dat wy
daer weder komen moghē
ouermyds bytterheyte der
quade dye wy ghedoghen.
Ouermyds vnser heren
ihesum cristum dye myt
gade den vader vnde den
hellyghen gheest leuet ewe
lyke vme meer. **A**men.

by enē anderē weghe dye
daer wtgheghaen sijn

Des sonnendaghes als mē alleluja leecht. sūte Matheus ewangeli.

In der tijt sechde ihesus synē yongheren dese ghelykomyssē. Dat ryke der hemelen ys ghe lūct eenen māne eenē huys here dye yn dye verste moz ghenstont wt ghynt te huer ren werclude yn synen wim gaerde. Vnde doe he myttē werclude auerdraghen had de om een daghelics pēnyct. soe sende he se yn synen wim gaerde. Vnde he ghynt wt vmtrent dye derde vre vñ he sach ander ledyck staen op den maerke vnde he sechde em. **E**haet ghy oec yn mynen wimgaerde vñ dat recht wesen sal. dat sal yck v gheuen. Vnde dye ghy ghen en wech. Vnde he ghynt wt vmtrent dye sefste vnde dye neghende vre vnde dede oec alsoe. Vnde vmtrent dye elfte vre ghynt he wt vnde he vant andere staende vnde he sechde. wat staet ghy hier alden dach le dyck. **S**e sechden em. vns vñ dat vns nyemēt ghe huert en heuet. **H**e sechde em. **E**haet ghy oec yn mynen wimgaerde. Vnde doe

et auent gheworden was soe seyde dye here wimgaerde vñ den syne procuratoer. **R**oep dye werclude vnde ghyf em oer loen beglynnende van den lesten totten versten. **D**oe dus ghekomen waren dye om tynt dye elfte vre quamen soe namen sye elck eenen pēnyct. Vnde dye verste quamen oec vñ waen den dat se meer vntfanghē solden. **W**ant se vntfenghē oec elck eenen pēnyct vñ vntsaende soe murmurier den se teghens den huyshe ren vnde sechden. **D**ese ech tersten hebben eenē vre ghecarbent. vnde du hebste se vns ghetjck ghemaket dye ghedraghen hebben den last des daghes vnde der hetten. Vnde he antwoorde vnde sechde den eenen van em luden. **D**revent yck en doe dy gheen vnrecht. **E**n droeghestu nyet myt my auer een om eenen pēnyct. **D**rach en wech dat dijn ys. want yck desen ech terste oec gheue alsoe voele als dy. **O**ste en ys my nyet gheoz loft te doene dat yck wylle. of ys dyn oghe schalck vñ dat yck guet byn. **A**ldus sul

len dye achtersten dye verste
syn. vnde dye versten dye
echtersten. **Want** voele vsser
gheroepen vnde luttel wtū
karen. **Sunte gregorius**
omelie vp dit selue ewā
geli dat he prediute dē vol
ke te romē yn sūte laurēs kerke.

Dese leze des helly
ghen ewāgelūs
vm te verclarene
soe cysthet se voele dye ytz
woyl of ytz mach vm dye
cortheit auerloepen vp dat
nyet schynen en sal dat v
dye wyde voerganck vnde
dye langhe bedudynghē ver
swaere. **Dat** rijke der heme
len ys ghelijck ghesoyt eenen
huysheze dye werclude huer
de vme syne wyngaerden
te oeffenen. **Vnde** wyte halt
rechteliker des huysheren
ghelykenisse sonder vnse
behalder dye regiort dye he
ghemaect heuet vnde syne
wtūkarenen alsoe yn dye
werlt besyttet als een here
yn synen huse synen vnder
saten. **Dye** eenen wyngaer
den heuet dat ys dye helly
ghe kerke dye van den ghe
rechten abel totten echterste
wtūkarenē dye yn dat eende
der werlt ghebare werde

sal. alsoe voele hellyghen als
se voert ghebracht heeft alsoe
voele rancken heuet se ghe
schoten. **Dese** huysheze huer
de aldus vm syn wyngaerde
te oeffenen of te begadene
werclude des marghens ter
derder ter sester ter neghen
der vnde ter elster vze. **Wāt**
van den beghyne deser werlt
totten eende vm dat ghelou
ghe volck te leren soe en he
uet he nyet achter laten pre
dytoren te vergaderē. **Want**
dye marghenstont der wēt
was dye volghende vze vā
adam tot noe. vnde dye der
de vze van noe tot abraham.
vnde dye seste vze van abra
ham tot moyses. vñ dye ne
ghende vze van moyses tot
dye toekoenst cristi. vnde
dye elfte vze ys van der toe
komst cristi totten eende der
werlt. **In** welker vzen dye
hellyghe predytoren dye hel
lyghen apostelen ghesent
wordē dye vol loen al qua
mense spade vntfenghen.
Vnse here en heuet ghene
tijt ghelaten werclude te
senden vm syn volck te lee
ren. als een wyngaerde te
oefenē. **wāt** ten verste by dē
vaders vñ daer na by den

vaders vnde daer na by den
 leraers van der wyt vñ by
 den propheten vnde ten leste
 by den apostelen. Als he auer
 myds desen sijns volcs sedē
 oefende of bouwede soe arbej
 de he als auermyds wertlu
 den synen wijngaerde te oef
 senē. wattan yn elker wylke
 of maten dat elck mysche
 myt rechtē gheloue der gue
 der werke was soe was he
 werckman des wijngaerdes.
Wat dat alde iodesche volck
 betekēt werckman te wese
 des morghe yn dye derde se
 te vnde neghende vre dat
 yn synen wtuaere vā den
 beghyne der werlt alst em
 punde myt gheraryghen
 gheloue gade oefenen soe en
 heldet myt vp als yn der
 oefenynghe des wijngaer
 des te arbejdene. **W**ant ter
 elfter vre worden dye heyde
 nen gheroepen den men
 secht. **W**at stae ghy hÿr al
 den dach ledyck. wāt doe dye
 langhe tijt deser werlt auer
 leden was haddē versumet
 te arbejden vñ dat ewyge
 leuē soe stonde se al den
 dach ledyck. **M**er merket
 bruedere wat se antwoorden
 doe men em vraghede. **W**at

se segghen. wāt nyemēt en
 heuet vns ghehuert. **W**ant
 gheen patriarche noch pphete
 en was tot em ghekomen.
Vñ wat yst te segghen nye
 ment en heuet vns ghehuert
 te arbejden. sonder vns en
 heuet nyemēt ghepredyket
 dye weghe des leuens. **W**at
 sullē wy dan dye vphaldē
 vā guedē wercken te doene
 segghen tot vnser vnscholt
 dye vol na wt vnser moder
 licham ten gheloue komen
 syn dye dye woerde des le
 uens ghehoert hebben vol
 na wt der wyeghe. Dye wt
 den borsten der hellygher
 kercken der dranch der ou
 sten predicacien vntfaen
 mytten mele des vleysches.
Mer wy moghen oec dye
 selue vnderfcheydē der vre
 tot elken mynschē legghen
 by vnderfcheyt der tijt vā
 der altheyt. **W**ant dye mor
 ghenstont ys kÿntfcheyt
 vnser verstandemisse. Dye
 derde vre machmen vstaen
 dat vp wassen of dye yoghet.
Want dye somme trecket
 al thant yn dat hogheste als
 dye heyten van den vley
 sche wasser. Dye seste vre
 ys dye yoghet. **W**ant dan

komet dye sonne yn oere hoech-
sten punt. vm dat yn der ro-
ghet dye volheyt der kracht
wort ghestet. **W**nde dye ne-
ghede vze verstaet men dye
altheyt. yn welker altheyt
dye sonne als vā oere hoech-
nederdaelt. **W**ant dye altheyt
vntbreket van der heytten
der voghet. **W**n dye elfte vze
ys dye altheyt dye menhyet
dye grote altheyt. **H**ir by
dye van grieken dye harde
alde lude en hyetē se myt
gerontas mer priesters. vm
dat se gheuen te bekēne dat
se meer dan alders syn dye
se auerghaende alders hyetē.
Want aldus toe den guede
leuē een ander yn synze
kynstheyt. een ander yn syn-
ze vpwassenheyt. een ander
yn der voghet. een ander
yn synze altheyt. een ander
yn groter altheyt. wort ghe-
bracht. soe werden se als
werclude ten wyngaerde
yn menygherhande vze
gheropen. **H**ir vm brode-
re ansyct uwe seden vnde
besyct of ghy thantes ga-
des werclude sijt. **A**c we-
ghe wat he doet vnde mer-
mercke of he yn gades wijn-
gaerde arbeide. **W**ant dye

dynghe soect dye syne syn-
hen en ys noch myt gheko-
men tot vns here wyngaer-
de. **W**an dye arbeiden
vnsen heren. dye myt vm
oer ghewynne mer vm ga-
des ghewynne pensen vnde
dencken. dye yn suuerre
mynen der caritaten vnde
yn neernsticheyt der guder-
tierenheyt vlytelike dyenen.
se syn wacker vm dye spele-
te wynnen vnde haeste em-
den anderen myt em ten le-
uene te leyden. **W**ant dye
emseluen leuet. dye gheuo-
det wert yn den waelluste
syns vleysches. den beryspet
men te rechte ledyct te we-
sen. **W**ant he den vruchte
des gothken werkes myt
na en volghet. **M**er dye ver-
rokelofet heuet gade te dye-
nen totter achtenster vren
tot synze altheyt dye heuet
ledyct ghestaen al totter elf-
ten toe. **H**ir by secht men
te rechte toe den ghenē dye
yn traetheyden ghedueren
totter elfter vze. wat stae
ghy hir al den dach ledyct.
als of men openbaerlyct
sechde. **W**n al yst dat ghy ga-
de myt lauen en wolden
yn uwer kynstheyt vñ yn

inven vprwassen soe kyert doch
 weder yn uwer achterster
 altheyt vñ komet doch spade
 ten weghe des leuens. als ghy
 thant myt voele arbeiden
 en sult. **W**nde hyr vme roe
 pet dye huysheze dusdamp
 ghe vnde ductwoyle werde
 se verst gheloent. **W**ant se
 ghaen verst ten rike dan
 te hant schene se gherope yn
 oerre kyntscheyt. **E**n quam
 dye moedener ter elfter vñ
 nyet. vñ al en hadde he dye
 vre nyet by der altheyt he
 hadde se nochtas spade
 by der pyner dye gade an
 den cruce betiede. vnde wael
 na mytter steme der senten
 tie ghaf he wt den gheeste
 syns leuens. **W**nde dye huys
 here beual te ghelden den pē
 myntk van den achtersten.
Want he ryep eer ter ruste
 des paradys den moedener
 dan sunte peter. **W**oe voele
 hellyghe vaders ware voer
 dye wyt. vñ woe voele vnder
 dye wyt vnde nochtas de
 se dye yn vns heren toekomst
 gheropen worden quamen
 sonder merren ten rike der
 hemele. **D**us vntfaen den
 selue pēnyntk dye arbeide
 ter elfter vre den myt alre

begheerte vntber te hebben
 dye arbeide vā den morghe
 ster verster vre. **W**at se vnt
 faighen dat selue loen des
 ewyghen leuens myt den
 dye vanden beghyne der werlt
 gheropen waren dese dye yn
 den eende der werlt tot vñ
 sen heren cristum quamen.
Hyr vme dese dye voer yn
 den arbeit gheghaen ware
 segghen em beclaghende
Dese echterste hebben
 een vre ghedaen vñ du he
 ues se vns ghelyck ghemaect
 dye ghedraghen hebbe den
 last des daghes vnde der
 hertten. **W**ant dye last des
 daghes vnde der hertten
 droeghen dye ghene de vā
 beghyne der werlt hyr lan
 ghe gheuvel te leuene se mos
 ten oet ten langher lyde de
 stryt van oere vleysche. **W**at
 dat ys elken te draghe dye
 last des daghes vñ der hert
 ten dat he dye tyden des lā
 gheren leuens doer ghepy
 net wort mytten heytte syns
 vleysches. **M**er mē mach wa
 ghe woe mē secht dat se em
 beclaghe dye dochspade ghe
 ropē werde te hemelyke
Wat memēt dye em becla
 ghet vntfaet hemelryt. **D**ye

māt dyet vntfact en mach
claghen. **A**ler vme dye alde
vaders totter toekoemst vns
herē woe gherechtelyck dat
se gheleuet hadden en wordē
ten rijke myt gheleydet eer
dye neder clam dye dye doze
des paradyses **v**nde my
sithen vp dede myt synre
doet soe ys dyt selue oer mur
murierē vñ claghē dat se
gherechtelyck leueden vñ
dat rijke te vertrighē vñ
nochtā mosten se langhe
vntboydē eer sy dat rijke
vntfenghen. **W**ant dye ghe
ne dye dye stede der hellē
vntfenghen na oere ghe
rechticheyt dye se ghedaen
haddē al en was daer ghe
ne pyne soe wast em waer
lyck dat se yn den wyngā
den ghearbeyt haddē vnde
em beclaghedē hñ af. **H**ñ
vñ vntfenghē se als na oer
zen beclaghene den pēnyck
dye na voele tijden dat se yn
dye helle gheweest hadden
tē blytsaypē des rikes qua
mē. **V**ñ wy dye ter elfter vñ
komen sñ wy en beclaghē
vns nyet na den arbeide
vñ vntfaen dē pēnyck. **W**at
wy dye na dē toekomst vns
mydelacers komē werden

gheuoert thant als wy wt
den lythame vazē ten rijke.
Vñ dat vntfaen wy sonder
berdē dat dye alde vaders
vdyndē te vntfaen myt lan
gher vntbeydynghe. **H**ñ
by secht dye selue huysheze.
wat yck wyl desen echterstē
gheue als dy vñ vñ dat dye
vntfanghynghe des rikes
ys dye guetheyt sñs wylle
soe secht he rechte na. **O**fte
en ys my nyet gheorloft te
doene wat yck wyl. **W**ant
et ys nyet te beclaghē eens
mynsche sotte vraghe em te
beclaghē teghē dye guetheyt
gades. **W**at et en ys nyet te
beclaghen of he gheeft dat he
nyet schuldryck en ys. mer
en gheue he nyet dat he schul
dryck were. **H**ñ by secht mē
daer temelyck na. **O**fte ys
dyn oghe scallyck vñ dat yck
guet byn. **V**nde nyemant
en vhesse em vā der tijt vñ
nyemēt mytten werke als
dye waerheyt myt deser
veruolder sentencien daer
na roept. **A**ldus sullē dye
achterste dye yerste wese.
vñ dye yerste dye achterste.
Syet vñ al yst dat wy thāt
wese wat vñ woe grote gude
werckē wy ghedaen hebbe

nochtan en weten wy myt
 myt woe groter subtyllyert
 Dye ouerste rychter dye vnda-
 uynden sal. **W**ant elken ys
 grotelyck te vlyden dat he
 yn den ryke gades doch dye
 achterste wesen mochte. **M**er
 dat hijr na volghet ys herde
 vreselyck. wāt voele ysser ge-
 roepen. mer luttel wtuertā-
 ren. wāt voele mynschē ko-
 mē tē gheloue mer luttel wert
 der gheuoert ten hemelschē
 ryke. **W**āt syet wy syen voe-
 le mynschē vergadert tē sces-
 ten vā hudē. wy vervulle dye
 wande der kerckē. mer noch-
 tan wyre mach weten woe
 luttelre ys dye ghtelt syn yn
 dye tude der wtūtareme
 gades. **S**yet alre mynschē
 stēme roepet cristū. mer oer-
 re alre leuen en roepes myt.
Woele ysser dye gade myttē
 woerde volghē. mer se vlyē
 em myt oerē seden. **H**ijr af
 secht paulus. **S**e betven dat
 se god bekēnē. mer se lochtent
 myttē wertē. **H**ijr af secht
 iacobus. **D**ye gheloue sonder
 werke dye ys doet. **H**ijr af
 secht vnse here by den psal-
 miste. **I**ck baetscapte vñ sprac
 se syn ghemēnythuoldrycht
 bauē dat ghetal. wāt als vñ

se here roept soe wordē dye
 ghelouighē ghemamichuoldich
 bauē dat ghetal. **W**āt vnder
 wylen komē dye oer ten ghe-
 loue dye myt en reyke an
 dat ghetal der wtuertmerē.
 wāt se syn hijr aumyds belie-
 ne ghement myttē gheloui-
 ghē. mer vñ oere leuen en
 verdynē se myt daer ghe-
 tellet te werden vnder dye
 gheselschap der ghelouighē.
Wāt dese cope vñ scaepscop
 der helligher kerckē vnt
 faet dye hoekene mytten
 lammerē. **M**er als dat ewā
 geliū toent als dye rychter
 komē sal soe scheydet hedye
 guedē vā den quadē als een
 hyerde scheydet dye scape
 vā den hoekenē. **W**āt dye
 hijr dynē dē ghenoechtē
 oers vleysches en moghē
 daer myt wordē ghetelt
 myttē tude der scape. **W**āt
 dye rychter scheydet dye
 daer vā der oetmodygher
 gheselschap dye em hijr yn
 den hoerē der houdicheyt
 verheffen. **D**ye en moghē
 dat hemetrijck myt vnt
 faen dye hijr yn der hemel-
 scher gheloue staen vnde
 myt alre begheertē dese
 eertsche dynghe soeken.

Wnde leue broede ghy syet
der voele aldusdaen bynē
der helligher kerckē. mer
nochtā en sullen wy dē nyet
volghē. noch vā em wan
hapē. **W**ant wat een hudē
ys an syen wy. mer wat elt
marghē wordē sal en wete
wy nyet. **W**n dactwyle ghe
ualtet dat dye na vns komet
aūmyds snelheyt der gueder
wertkē vns voerghaet vñ
nauwe volghen wy em mor
ghē na dye wy hudē schynē
voer te gaen. **S**eker doe sun
te steffen vñ den ghelouen
steruē solde soe helt saulus
der gheener cleder dye em
steyndē. **W**ds sternde he
myt oerē ahre handen. dye
sye alle lyctsmakede dat se
em stene solden. vnde noch
tan ghenck he yn der helly
gher kerckē den seluē stef
fen voer yn arboydene den
he veruolghende marteler
maecte. **H**ij vñ syn twee
dyngghen dye wy sochtuol
delyke wegghen sullen. **W**āt
voele ysser gheroeppen mer
luttel wtuertacere. **D**at vaf
te ys dat nyemant van
em seluen en vermoede.
Want al yst dat he te hāt
toe den gheloue gheroepe

ys. he en weet nyet of he des
erwyghes leuens werdtych ys.
Wnde dat ander ys dat nye
mant synen euen mynschen
den he machschyen syet lyg
ghē yn sunden nyet coen en
sy van den te wanhapē. **W**āt
he en weet nyet dye rijthende
der gottlyker vntfermhertich.
vnde guedertierēh. **B**roder
yck segghe een dynck dat nye
coetlyck gheschiet ys vp dat
yst dat ghy v myt herte an
syet sunderē te wesen dat ghy
te meer mynen sullet dye
vntfermherticheyt des al
mechtighē gades. **V**innen
desen iaer yn mynē cloester
dat ghelegghē ys beneuē der
helligher martelerē iohans
vñ pauwels kerckē quā een
broder vñ em te bekperene.
he waert ynnythlyke vntfan
ghen mer he wanderde yn
nythlyker. **D**ese volghede
na yn dat cloester een syn
broder mytten lythame vñ
nyet mytten herten. want
he veruueerde seer dat le
uen vnde dat habyt der
bekperinghe. vnde woende
yn den cloester gastes ghe
wyse. vnde he vloec myt
synen seden der monike leuē.
vñ en mochte nyet en wech

ghaen vā der wounghe des
 cloesters. **W**ant wat he doen
 solde of waer af he leuen solde
 en hadde he niet. **S**yne quēt
 heyt was em allen swaer. mer
 se verdroghē se alle guedertier
 yck vme dye myne sijn
 broders. **W**ant he was hou
 dyth vnde uncuysch vñ ofte
 enyct leuen na desen leuen
 volghen solde en wyste he
 niet. **W**ant he spottede daer
 mede als em yment dat le
 uen predyken wolde. **W**nde
 aldus leuede he yn den cloest
 myt werltlyke habijte of cle
 dynghe. **H**e was licht vā woer
 den. vnghestadyth yn seden.
 vp ghedronghen vā moede.
 behaghel van dedere. vnde
 ghedeylt yn synen werke.
Wñ yn dye hoymaent dye
 vnlanghe gheleden ys wart
 he gheslaghe mytter plaghe
 der sterften dye ghy wetet. ^{wacl}
 vnde doe he tot synen vterste
 komen was soe begonste he
 ghepint te werden om syne
 spele te gheuen. **W**ñ doe dat
 achterste deel van syne lytha
 me voer doet was soe was
 dye cracht des leuens allene
 bleue yn synre borst vñ ton
 ghe. **D**ye broedere waren
 daer by vñ se verwaerde sy

ne wtuaert myt bedynghe
 alsoe seze als se mochte by
 der gaue gades. **W**nde doe he
 haestelyck komē sacht eenē
 drake dye em vstlynde solde
 soe begonste he myt groter
 stēme te roepē vñ sechde. **S**pet
 yck byn ghegheue den dra
 ken om my toe vstlynde. mer
 om dat ghy hyn syt soe en
 mach he my niet vstlynde.
 wat doe ghy my merryghe
 gheeft em star dat he my
 moghe verslynden. **W**nde
 doe em dye broedere vmaen
 den dat he em mytten teyke
 ne des aures teykenē solde.
 soe antworde he mytter macht
 dat he mochte. **I**ck wyl my
 teykenen mer yck en mach.
Want yck werde vā den
 drake verdrut. dye same
 van synre mulē beseyuert
 my en ansychte. vñ myne
 kele wert vā synre mulen
 bestoppet. **S**pet myt syne vñ
 nen werde myne arme ver
 drucket. **W**ñ he heeft thant
 myn houet yn syne mule
 vflonde. **W**ñ doe he dat bleet
 werdende beuende vnde al
 steruede sechde. soe begonste
 dye broedere sterthker te be
 dene vñ em te helpē myt oc
 ren ghebede dye verladen

was myt des draken teghen
woerdtychert doe waert he
haestelyck vloest vñ begonst
te myt groter stēme te roe
pen vñ sechde. **G**adē sy dāck
syt he ys en wech gheghaen.
syt he ys wt gheghaen voer
uwe bedynghē ys dye drake
wt gheghaen vñ en wech
gheuloghē dye my vntfan
ghen hadde te vstyn den.
Wñ thant belaeftē he gade
te dyenē vñ monick te wer
den. **W**nde vā der tijt tot nu
toe wort he ghepynt mytten
rede vñ myt drofheyden
ghe moyet. **A**ldus ys he der
doet vntrect. mer noth en
ys he myt ghehetyck ten
leuē ghegheue. **W**ant vñ
dat he myt langhē vñ ghe
duerende quaetheyde ghe
druct hadde gheweest soe
waert he myt langher syer
heyde ghepynt. **W**nde syn
harde herte waert hardely
ke verbrant mytte vuerē
der reynynghe. **W**ant et
wert ghedaen myt gades
voersyemichert vnde ordy
nātie dat syne lāghe sundē
dye lāghere quelltyghe vbrāt.
Wdye solde gheloeft hebbē
vmermeer dat dese behaldē
werdē solde te bekerynghe.

Wdye mach pnyfen dus gro
te vntfarmhertichert gades.
Syt dye quade ionghelinc
sath den drake yn syne doet
den he ghedrent hadde yn
synen leuene. **W**ñ he en sath
em myt dat he dat leuē ver
hysen solde alte male. mer
dat hijt weten solde wien
he ghedrent hadde wetende
wederstaen solde vñ em we
derstaende veruōnē solde.
Wat tonghe vñ mach hijt vme
te vstellene dye hynenstē der
vntfarmhertich gades. **W**at
gheeste en sal myt veruōn
derē vā den rijthēde dus
groter gudertierēhert. **D**ye
psalmiste merite dye rijthē
den der gottyker guedertie
renhē doe he seyde. **M**yn hul
per yck sal dy lauē. **W**attu
god du byst myn vntfangher
myn god myn vntfarmhertich.
Syt vñ dat he merct vñ
wat arbeide dat mynstely
ke leuē gheset ys soe hert he
gade hulper. **W**ñ vme dat he
vns vā dese vnoye yn dye
ewynghe voste vntfaet soe hert
he em vntfagher. **M**er vñ
dat he merct dat got vnsē
quade werke ansyt vñ ver
draecht sye. vñ vnsē mysdaet
ghedoeghet vñ dat he vnsē

nochtan aumyds penytēcie
ten hemelsthe loene hvelt. soe
en wolde he gade myet vnt
fermych hvetē mer vntfarm
mythert segghēde myn god
myn vntfarmhitch. Laet vns
weder brenghē voer vnsen
oghe dyc quaetheyde dyc wy
ghedaen hebbe vñ merken
wy wt woe grote guedtierē
heyt gades wy ghedraghen
werde. **M**erke wy dyc by
nenste synre gudertierēheyt
dat he myet allene dyc sundē
vghueet. mer dat he oec den
ghenē dyc penytēcie doen
na oere sundē dat hemelrijck
belaeft. **W**ñ wt alle morghen
vns hertē segghē wy elc vñ
segghē wy alle myn god my
vntfarmycheyt. **Op dē son
nedaghe daer na mattheus**

In der tyt doe een grote ewāgeli.
schare vghaderde vñ se van
den stedē naecten tot ihesum
soe sechde he by ghetikenyssē.
He ys wtgheghaen te sayene
dyc saeyt. **W**ñ als he saeyede
soe vvel dat eone beneuē dē
wetch vñ wort vertreden vñ
dyc voghele des hemels atē
dat saet. **U**nde dat ander
vvel vp den steen vnde alst
vp gheghaen was soe ver
droghedet. **W**ant et en had

de ghene vochticheyt. **U**nde
een ander vvel vnder dyc
doerne. vñ dyc doerne ghyn
ghen vp vñ verdruete dat saet.
Unde een ander vvel yn guet
lant vñ dat groeyede vnde
maecte hondertuolt vruchte.
Dyt segghēde vvel he. **D**yc
oren hebbe te hoerene he hoe
re. **U**nde syne iongherē vra
ghedē em wat ghelykenysse
dyc were. **H**e sechde em. **W**.
ys ghegheue te bekēnen dyc
vborghenheyt des rijke ga
des vñ den anderē yn ghely
kenysse. dat se spende myet
spen en sullen. vnde hoerēde
myet en verstaen. **W**ant de
se ghelykenysse ys. **D**at saet
ys dat woert gades. vñ dyc
beneuē den wetch. syn dyc
hoerē. daer koemt dyc duuel
vnde nemet dat woert wt
oere herten dat se ghelouēde
myet behalden werden en
sulle. **W**at dyc vp den steen
syn dyc als sūt ghehoert heb
ben myt blūtscappē dat
woert vntfaen. vñ dese en
hebbē ghene wortelē. wāt
se ghelouē tot eone tyt vñ yn
der tyt der betaynghe
ghaen se en wetch. **M**er dat
yn dyc doerne vvel sy dyc dat
hoerē vñ vā dē forchuoldich

heyden rÿchende vñ ghenuech
te des leuens gaende wor
de se vdruct. vñ en brenghē
ghene vruchte. **Wñ** dat que
de lant syn **se** dye yn
guedē vñ yn alte guedē her
ten dat woert hōrēde vnt
halden vñ brenghē vrucht
yn ghedoetsamheyt. **Sunte**
gregorius omelie vp dit
selue ewangeli die hepre
dicte den volle te romen
yn sunte peters kerke

Ieuue brodera dye
lexe des hellyghe
ewāgelij dye ghy
nu ghehoert hebbet en beho
uet ghene bedudynge mer
vmanynghe. wāt dye dye
waerheyt by oer seluē heeft
bedudet dye en vnder wynt
oer dye mynstehyke broes
heyt nyet te vnder soeken.
Mer yn dese bedudynge
vns hezē ys dat ghy neerns
telytk solet merke. **Want**
wert dat wy v sechde dat
saet te beteykene dat woert.
den acker dye werlt. dye vo
gele dye duuelē. dye doerne
dye rÿchende. vñ vns te ghe
louene machschyen solde uwe
ghedachte twyuelē. **Wñ** by ge
weerdichde vnsē hē aumyde
em seluē te beduden dat he

sechde vp dat ghy sult komen
soekē dye beteykenisse der dyn
ghe dye he by em seluē nyet
en wolde vdaerē. **Wñ** vñ
vñ den dat he bedudedē dat
he sechde ghaē hy te bekēnē
dat he by gheteykenisse sprack
vp dat he v seker makē solde
als v vnsē broesheyt vntby
de solde synze woerde betey
kenisse. **Wāt** wie solde my
vmermeer ghelouen of ytk
hadde wille beteykenen
dye rÿchende ~~dye rÿchende~~
doerne te wesen sonderlyn
ghe vñ dat dye doerne vñ
stekē vñ dye rÿchende ghe
nuechte gheue. vñ nochtan
syn se doerne. **Wāt** se doer
wondē dye ghedachte mytē
stekē vā oerē ghepensē. **Wñ**
als se se totter sunde treckē
soe bloedē se als van eenre
wondē dye se gheestelyke
hebbē. **Wñ** alsoe dye ander
ewangelyste oertont yn deser
seluer stat soe hyet vnsē he
wael dye nyet rÿchende mer
bedriechlyke. dye nyet laghe
myt vns blyuē en moghen.
se syn bedriechlyke. **Wāt** se
nyet en vdrūē dat ghebrēc
vnsē hertē. **Wāt** allene syn
dat waere rÿchende dye vns
ryke makē yn doghedē. **Wñ**

rÿchende wāt se syn bedriechlyke

um lieue brodere begheer dy
 dus ryke te wesen soe ghemyn
 net dye ghewaeryghe rychei
 den. **I**st dat ghy dye hoech
 der ghewaerygher eere soect
 soe tijt te hemehike waert.
Ist dat ghy myt glorie der
 waerheyde soe haestet v dat
 ghy gheschreue werde ynde
 ouerste hof der enghelen.
Gades woerde dye ghy myt
 te oren vnemet vnthalt yn
 dye ghedachte. **W**at dat woert
 gades ys der syelen spyse.
On ghehyker wijs als me
 dye spyse dye men vntfan
 ghe heeft yn eene syke ma
 ghe werpt weder wt. alsoe
 yst als men yn den buke der
 ghedachte nyet en vntholt
 dat woert dat men ghehoert
 heeft. mer soe wre syne spy
 se nyet en beholt va des
 mynsche leue wanhapet me.
Hijr vm vntsyet dye vrese
 der ewygher doet yst dat
 ghy dye spyse des hellyghe
 rades of vmanryghe vntfact.
Ist dat ghy dye woerde des
 leuens dat ys dye spyse der
 gherechticheyt yn uwer me
 morie nyet en haldet. **S**yet
 al dat ghy doet tijt auer vn
 gaet en wech vn ghy naket
 wyl ghy of en wyl ghy nyet

haestelyck sonder enyck vbe
 de te athen achtersten
 ordel wert. **W**aer vm my
 net men dan dat dat men
 latet. **W**aer vm vrokloset
 men dat daer men toekomt.
Gedenct dat men seyt soe
 wye oren heuet te hoere dye
 hoer. **W**at alle dye daer by
 ware haddē oren des lythas.
 mer he dye em alle dye ore
 haddē secht. **O**ye ore heeft
 tehoerone dye hoere sonder
 twiuel soeket he dye ore des
 herte. **H**ijr vme hebbet sor
 ghe dat dat woert dat ghy
 vntfanghe hebbet blyue yn
 den oren des herte. hebt sor
 ghe dat dat saet nyet en val
 le beneue den wech. **V**n dat
 dye bose gheest nyet en kome
 vn neme dat woert wt der
 memorien. **H**ebt sorghe dat
 dat steenachtighe lant dat
 saet nyet en vntfac vn dattet
 dye vruchte des guede werkes
 nyet en doe sonder dye wor
 tel der volstandyck. **W**at voe
 le lude ghelieft dat se hoeren
 va gade vn se sette vp dye be
 ghyusele des guede werkes.
 mer thant als se beglyne ghe
 moyet te werde myt weder
 stote of becringhe soe late se
 af dat se begonne hebben.

Dus en heeft dat stemghe
lant ghene vruchtich dat dat
saet dat began te groeyen met
en brenghet ter vrucht der
y volstandich. **W**at voele lude
als he hoere dat woert teghe
dye ghynich vñ vracheyt. soe
vñ vñweerde se dye vracheyt. vñ
prysen dat men alle dynghe
vsmac. mer thant als dye
mysche spet dat he beghezen
mach soe vghet he dat he te
voere prysede. **W**ñ voele yfse
yffer dye als sy dat woert te
ghen dye vncuyshert hoere
vñ dye smette des vleysches
dye met allone met en be
ghere dye te doene. mer se
scame em oer vā den dat
se ghedaen hebbe. mer thāt
als se dye schoenheit des
vleysches sren vñ oere oghe
apēbaert soe wert dye ghe
dachte alsoe ter begherten
yntstekē als of se oer noch
met teghe dese begherten
te wederstane beraden en
hadde. vñ he doet dat te oer
delen ys dye thant seluer vñ
ordelt hadde dat em ghedach
te dat he ghedaen hadde.
Wdy werde oer durwile bedroe
uet teghe dye sundē. nochtā
kyere wy weder totte selue
sundē na vnse wene. Dus

weende balaam doe he sach dye
tenten des volkes vā israhel.
vñ he begheerde dat he em
ghelijc werde moeste yn synre
doet vñ sechde. **M**yne spele
moet sterue mytl der gherech
tigher doet. vñ myne achter
ste moete deser lude ghelijck
werde. **M**er thant doe dye vce
deser droefheyt ailedē was
soe wert he bernede yn dye
quaetheyt der ghyerichiden.
Wat vñ dye ghyfte dye em
belaeft ware soe gaf he den
met yn des volkes doet welkes
volkes doet he wonschede dat
he ghelijck werde mochte. vñ
he hadde vghete dat he beweet
hadde doe he met lessche en
wolde dat he aumyds ghye
richerde beide bernede. **H**et
ys te merkene dat vnse he
bedudēde secht. dat dye sozghē
vñ dye rijheyde. vñ dye ghe
nuachte wt doen dat woert
gades of verwozghē. want
se verwozgent. wat myt oere
vñudraghelyke ghepense ver
wozghē se dye strate der ghe
dachte. vñ als se dye guede
begherte met en vghenghen
dat se gaen yn dat herte soe
doden se ten toeghanch des
adems daer dat leuen an
steet. **M**en sal oer merken

34
dat twee dynghe syn dye he
toeuoeghet den rijkheyde. dat ys
sorchuoldyngh vñ ghyuoechte.
Wat waerlyck vpletten se
dye ghedachtē myt sorghe.
vñ myt aüuloedyghede ma
ken sy se vlytende. want myt
contrarie dynghe maken se
oere besyitters ghequellēt vñ
vnyreyn. mer om dat dye ghe
noechte nyet vngaderē en mach
mytten vernoye soe quellen
se tot eenre ander tijt aümyds
sorghe oers bewarens of hoe
de. vñ tot eenre ander tijt ver
wecken sy aümyds aüvloeyen
der vulre ghenoechten. **M**er
dye guede eerde gheuet we
der aümyds luydsamheyt oe
re vrucht. **W**at et ys te we
ten dattet ghene dynghe en
syn dye wy doen yst dat wy
oet nyet ghedoetsamlyck
vnses euen mynsche quaeth
en draghē. **W**at alsoe voele
als een mynsche hoethlyker
voertnemet. alsoe voele te
meer vrynt he yn deser werlt
dat em pijnlyker wert te
draghē. **W**at als dye myne
vns herte vā deser werlt
ghebreect. soe wasset vns we
derstoet van der seluer werlt.
Hyr by yst dat wy voele lu
de syen guede dynghe doen.

vñ nochtā syen wy se vnder
eenre swaerre bordene der
droefnyse swete. wāt se vlyen
thant dye eertsche begheerten.
vñ noch werde se ghemoyet
myt harderē gheselē. **M**er
na vns herē woerde so ghe
uen weder vrucht aümyds
ghedoetsamly. **W**at vme dat
se oetmodelyke dye gheselē
vntfaen soe werde se na de
gheselynghe hoethlyke toe
der rusten vntfanghē. **A**ldus
tretmen dye windruuen
mytē voete vñ sy smelt yn
den smake des wims. **A**ldus
als dat alzact myt stotene
wt gheperset ys soe latet dat
droeb. vñ wert vet yn vuch
tichert des alyis. **A**ldus aü
myds dorstene der delen
schemdet men dye coerne wt
den stroe vñ se komē ghe
rymicht ter schure waert.
Soe wy dan begheert vol
maectelyck dye sunden te
verwynē he pryē em oet
modelyck te vdraghene dye
gheselynghe synre purgiry
ghe dat he hyr nāmaels
alsoe voele te suerre home
totten rychter alse nu dat
vuer synre droefnyse veget
sine roestichert. **I**n der poer
ten daer men doer gaet toe

¶ sijn

sunte clemes kerck was een
dye seruulus hyete den voele
van v ludē myt my kenden.
arm vā guede mer rijke vā
vdyentē den langhe quilyn
ghe vnmachtich ghemaect
hadde. **W**āt vā synre iontheit
totten eende leuens lach he
allam. **W**āt sal yet segghē
wāt he en mochte myt sinen
dye myt en vmochte em vp
te richtē toe syttene vp den
bedde. myt en mochte he sy
ne hant tot synē monde brē
ghē. vñ myt en vmochte
he em an dye ander sijde te
kyrē. **O**m desen te dyenen
waerē by em syn moder
vñ syn broeder. **W**ñ wat he
vā aemysen mochte vnt
faen dat deyldē he den armē
aemysē synre moder vnde
broders handē. **W**ñ he en kē
de ghene lytter. mer he had
de ghecoft boeke van der
hellygher schryfturē. vnde he
vntfentē alrehande gheeste
lyke lude te herberghē. vñ
dede dese boeke lesen sonder
vp haldē voer em lesen. **W**ñ
aldus gheschryedet dat he vol
maectelyck dye hellighe
schryfturē leerde alsoe ver
re alst synre proper matē
toe behoerde. **W**ant he. al

soe yet gheseyt hebbe alle myt
alle ghene lyttere en bekende.
He prinde em altoes yn syn
re pyne gade te dancken
vñ em te gheue te gades
laue nacht vnde dach em
te danckene. **M**er doe et
te hant tijt was dat syne
dus grote ghedoetsamheyt
solde werden gheloent soe
trat dye pyne wt synē vter
sten leden tot synē bñestē
leden daer dat leuen yn le
ghet. vnde he bekende dat
he thant steruen solde soe
vermaende he vrende ghees
telyke mānen dye he te her
berghen vntfanghē hadde
dat se vpstaen solden vnde
dat se myt em lesen soldē dye
psalmen vñ dat vbyden
synre wtuaert. **W**ñ doe he
myt em al steruēde las soe
dede he haestelyke der gheen
re stēme swyghē dye daer
lasen. vñ sechde em myt am
te vā groten gheroepe. swy
ghet en hoer dy myt woe
dye laue yn den hemele lu
den. vnde doe he tot dē laue
dye van bñen hoerde dye
ore synre herten neerstelick
ghast soe wert dye hellighe
syele vntbondē van den v
vleysche. **M**er doe he wtuer

35
soe waert daer alsoe grote su-
ticheyt van roeke ghespreyt
dat alle dye daer by waerē
myt auertalpyker sueticheyt
veruult wordē. alsoe dat se
daer by apenbaerlyck beken-
den dat em dye lauē yn den
hemel vntfanghē hadden.
Wnde myt desen dynghen
was vnsē monic dye tot noch
leuet. vñ he plecht myt grote
ghewonē te segghen dat tot
dat syn lytham begrauen
was soe en ghynck wt oe-
ren nesen nye dye suete roe-
ke. **S**yet myt wat eende he
van desen leuene voer dye
doe he yn desen leuene was
guedertierlyck vñ oetmode-
lyck dye gheschynghē ver-
droeth. **H**ir vme na den
woerde vns heren soe ghas
dye guede eerde weder-
vrucht by ghedoetsamheit
dye ghebourwet wert mytte
coltere der disciplinē vnde
quā ten roerne des weder-
loens. **M**er moer hēue bro-
dere wat prouē vā vnscholt
moghē wy hebbē yn den
sazpen ordel gades dye v-
drietelyck vñ slapeyck syn-
te guede werckē. vñ hebben
vntfanghē guet vñ hāde. oft
dese arme mynsche vñ soder-

hande gades ghebade ver-
uulde. **W**nse here en moete
dan teghē vns myt toenen
dye apostelē dye dye schazē
der vnghelouinghe predylcē
de myt em trette den ten
ryke. he en moete dye mar-
telazē teghē vns myt bren-
ghen dye ten hemelschē ryke
quamē oer bloet stortende.
Wat sullē wy dan segghen
als wy desen seruulū daer
wy daer wy af ghespraken
hebbē sven sullē. welkes ar-
me dye langhe quellhynghe
vmmachtich helt mer noch
tant en bant se em myt vā
guedē werckē. **B**rodere
dyt aūpenset myt v selue vñ
verwecket v seluē aldus ter-
vlytichē der gueder werckē
op dat als ghy nu dye gūden
mynschē voor v settet om dē
te volghē dat ghy dan oer ghe-
sellē wese moghet yn hemerike.
Des somēdaghes toe vaste
lauent Lucas ewangeli
In der tyt nā ihesus myt em
sine twelf iongherē vñ sechde
em. **S**yet wy gaen op toe ihe-
rusalē wert vñ alle dynghē
sullē veruult wordē dye ghe-
schreue syn aūmyds dē pphē-
tē van des mynschen sone.
Wat he sal den heydenen

ghelouert werden vñ bespot
tet vñ ghegheyselt vñ bespe
ghen werde. **W**ñ na dē dat
se em hebbē ghegheyselt sul
len se em dodē vñ ten derde
daghe sal he verrisen. **U**nde
dye discipulē en vstondē niet
vā desen want dyt woert
was van em vborghen vñ
se en vstonden niet dat mē
sechde. **W**ñ et ghuyel doe he
ihesus ghenaehte soe sat een
blynde by den weghe byddē
de aelmyssen. vñ doe hoerde ^{he}
dye scharen voer em ghaen
soe vraghede he wat daer
weze. **S**e sechden em dat daer
ihesus van nazareth voer
ghynghe. **W**ñ he ryep vnde
sechde. **I**hesu dauids soen
vntfarme dy myns. **U**nde
dye voer ghynghe beryspe
den em dat he swyghē solde.
mer he ryep voele meer.
Dauids soene vntfarme dy
myns. **E**nde ihesus bleef staē
de vñ hyste em tot em bren
ghen. **W**ñ doe he em ghenaeht
was vraghede he em vñ sech
de. **W**at wylstu dat yck dy
doen sal. **W**ñ he sechde. **H**e
dat yck sien moghe. **U**nde
ihesus sechde em. **S**yth dyn
gheloue heuet dy ghesont
ghemaket. **W**ñ te hantes

sach he vñ volghede em gade
lauende. **U**nde al dat volck
alset dat sach soe gaff gode
lof. **S**unte gregorius omelie
vp dit selue ewāgeli die
preditte den volcke te romē
in sunte peters kercke.

Use vloeser voersien
de dat vñ syne pas
sie sinre ionghere
herte beorouet werde solde
soe voerserde he em langhere
te voerē dye pyne der seluer
passien. vñ oet dye glorie sy
re verrisenisse. vp dat alse
sy em syen steruē als em
voersert was dat se niet huy
uelē en soldē he en soldē v
rysen. **M**er vñ dat se noch
vleyschelyck wasē soe en
mochte se yn gheerze ma
merē begripē dat woert
deser vhalentht vñ aldus
quant tot eenē myrakel.
Woer oer oghē vnsentk een
blynde dat lyckrup dat se
dye dye woerde der hemel
sicher betekenissee niet en
begrepen dat se hemelsche
werke ter ghelouen vast
maken solde. **M**er dye myr
maulē des herē vñ vns be
halderē hēue brodere sal
men alsoe vntfaen dat men
yn der waerheit gheloue

dat se ghedaen syn vñ noch
 tan dat se vns beteykenisse
 vns pets wat bewysen. **W**at
 syne werke toene vns by der
 moghentert een ander dynck.
 vñ by gheestelyker vstande
 mysse spreke se een and dynck.
Siet wyre dese blynde was
 na der hystorien en weten
 wy niet. mer nochtan wete
 wy wen he aumyds gheeste
 lyker vstandemisse bedudet.
Wat dat mynschelyke ghe
 slechte ys blynt dat yn vnse
 verste vader vdreue ys va
 den blytscappē des paradys
 vñ en weet niet dyc daer
 heyt des ousten lychtes mer
 et ghoeghet ghedoeghet dyc
 donckemisse synre vdoeme
 mysse. **M**er nochtā waert
 dat verlycht aumyds teghe
 woerdychert syne vloeser
 dattet tehan aumyds beghe
 te syen mach dyc blytscap
 des vnuwendyghes lychtes vñ
 dattet dyc ghanghe vā gue
 den werckē sette mach yn
 den weghe des leuens. **M**er
 et ys te merckē dat als men
 seyt dat doe ihesus iherico ge
 naecte dyc blynde vlycht wort.
Wat iherico bedudet dyc ma
 ne vñ yn der hellygher schrif
 ture set men dyc mane voer

doe

dat ghebreck des vleysches.
Wat om dat by den vñ der
 maent dyc mane kymmet.
 soe beteykent se dat ghebrec
 vnser sterftich. **D**oe dus
 vnse he iherico ghenaeete soe
 quā dyc blynde weder totten
 lychte. **W**at dyc gothert dat
 ghebreck vnser vleysches vnt
 fenck soe vntfenck dat my
 schelyke gheslechte dat lycht
 weder dattet vlaezen hadde.
Want daer af dat god my
 schelyke dymghe doghede daer
 mede wert dyc mynschelich
 vheuen toe den gotlykē dym
 ghē. **V**ñ te rechte fbeschriuet
 men dat dese blynde by den
 weghe sat vñ aetmyse bat.
Wat dyc waerheyt secht selue.
Ick byn dyc wech. **D**yc dan
 niet en weet dyc claerheyt
 des ewyghē lychtes he ys
 blynt. mer yst dat he thant
 yn den verloeser gheloest
 soe syttet he by den weghe.
 mer yst dat he thant gheloest
 mer vnsset om te bydden
 dat he vntfaen mach dat ewi
 ghe lycht. vñ holt he vp van
 bedynghe soe syttet dyc blyn
 de by dē weghe mer he en
 byddet niet. **M**er yst dat
 ghy ghelouet vñ byddet soe
 syttet dyc blynde by dē weghe

vñ byddet. **S**oe wy dan dye
donckerheyde synre blyuht
bekent soe wy vstaet dat
lycht der ewyghyht dat em
vntbreke he roepe tot den
morghe syns hertē. **H**e roepe
mytten stemme synre ghedach
tē vñ segghe. **I**hesu dauids
sone vntfarme dy myns.
Mer wat daer na volghet
doe dye blinde riep hore wy.
Wñ dye voer ghynghe beris
pede em dat he swynghe n
solde. **W**at betekene dese
dye voer ghaen als ihesus
komet sonder dye scharen
dor vleyschelyker begheerte
vñ dat gheruchte der sundē
dye te voore eer ihesus tot
vnsen hertē komet vnse ghe
pense scheidē myt oere becae
zynghe. vñ dye stemē des
hertē yn bedynghe vstueren.
Want ducwyle als wy te ga
de kyere wyllē na vnse sun
den dye wy ghedaen hebbē.
~~soe komē yn vnse hertē vñ~~
als wy vns pynē te beden te
ghe dye selue sundē dye wy
ghedaen hebbē soe komē yn
vnse hertē dye beelde der sū
den dye wy ghedaen hebbē
vñ weder slaen dye scarpheyt
vnsen ghedachte vñ se make
dat herte confys vñ bedruc

ke dye stemme vnser ghebedes.
Daer vñ dye voer ghynghe
berispede em dat he swynghe
solde. **W**at eer dat ihesus tot
vnsen hertē komet dye quade
dye wy ghedaen hebbē dye
myt oere beelde yn vnse ghe
dachten gheualle syn. se ver
stuzē vns yn vnser bedyn
ghe. **M**er wat hie toe dese
blinde dye te vlychtene was
dede laet vns hoere. **D**aer vol
ghet na. **M**er he riep voele
te meer. **D**auids sone vnt
farme dy myns. **S**pet den
dye dye scaere berispet dat
he swynghe sal roept meer
vñ meer. **W**at soe wy meer
bedruc werde myt swaere
gheruchte der ghepense alsoe
voele sullē wy te bernontly
ker yn bedynghe staen. **D**e
se schaere weder secht dat
wy myt roepē en sullen.
Wat wy kynde ducwyle yn
vnser bedynghe dye fanta
sien of dye beelde vnser
sundē mer et ys noet dat
dye stemme vnser hertē soe
sy hardelyker vdreuen wort
dat sye soe voele te meer
neernstigher sy dat sy dat
gheruchte van vntemelyke
ghepense verwyne vñ dat
se ten guedyere oren vns

here an ligghe myt groeth
 oerre morelycheyt. **W**at al
 soe ytk wane soe bekenit elc
 yn em selue dat wy segghen.
Wat als wy vā deser werlt
 vnse moet toe gade wert v
 wandelē. als wy vns kry
 zē ten werke des ghebedes
 dye dnynghe dye wy te voerē
 myt ghenuechte dedē dye
 lyde wy namaels yn bedy
 ghē swaer vñ morelytk.
Wat aume wert dye ghe
 dachte daer af vā den oghē
 vnser ghedachte mytter hant
 der hellygher begheerte vya
 ghet. **C**umme matymē dye beel
 dē daer af verwynē myt ghe
 wene der penitēaen. mer al
 se wy sterckelyke yn bedyn
 ghe syn soe sette wy vnse ghe
 dachte vaste yn ihesū dye daer
 voer gaet. **M**er vñc volghet
 daer na. **M**er ihesus bleef
 staende vñ hrete dat men
 den blyndē tot em brochte.
Syt he staet dye te voeren
 voer ghynck. **W**at als wy
 als noch tyde yn vnse ghebe
 de dye schazē der beelden
 soe voelē wy yn eenre manie
 re dat ihus voer vns gaet.
Mer als wy sterckelyke yn
 bedynghe staen soe staet ihus.
 vy dat he dat lycht wederlyche

ue. **W**at god wert sterckely
 ke yn dat herte gheuestet.
 vy dattet v̄lazene lycht wer
 de weder ghemaect. **N**ochtā
 yn desen dnynghe bewyset
 vns vnse here anders wat
 dat men orberlytk verstaen
 mach vā syme mynscheyt vñ
 syme godheyt. **W**at vnse hē
 dye voerglyncly hoerde dē
 blyndē roepē. mer he bleef
 staende. vñ dede myrakel
 em frende te makē. **W**ant
 aūgaen behoert der mynsch
 toe vñ dat staen der gotheyt.
Wat na der mynscheyt hadde
 he ghebare te werde. te wasse.
 te steruē. vñ te v̄rsen vñ auer
 gaen vā der eenre stad tot
 der ander. daer v̄me want
 ghene wandelnynghe yn der
 gotheyt ys vñ dat selue ver
 wandelē ys auergaen soe ys
 waerlytk dese auerganc vā
 den vleysche vñ nyet van
 der gotheyt. **W**at na der
 gotheyt behoert em toe al
 toes te stanc. **W**at he ys ahe
 weghe altoes teghēwoerdich
 noch by beruerene en komet
 he noch by beruerene en gaet
 he nyet en wech. **V**nse here
 voergaende hoert dē blyndē
 roepē. vñ staoudemacket he
 emsyende. **W**ant nyet alle

ne by synre mynscheit vint
fermet he yn mede te lydene
den stemē vnser blyndheyt.
mer dye ghenade stort vns
yn dat licht aumyds der
gottlyker moghenth. **M**er
sal merke wat he den roepē
den blyndē seyt. **W**at wyl
stu dat yck dy doe. **E**n wiste
he nyet dye den blyndē dat
licht gheue mochte wat dat
he wolde. **M**er he wyl dat
men em bydde dat he voer
weet dat wy byddē wyllē
yn dat he vlenē mach. **H**e
vmaent vns cenradelyc dat
wy byddē sullē. yn nochtan
secht he. **W** vader weet wat
v moet ys eer ghy em byddet.
Daer toe soect he dat men
em bydde sal vp dat he dat
herte verwecke toe bedynghe.
Hir by soe secht daer dye bly
de te hant toe. **H**ere dat yck
sven mach. **S**yt dye blynde
en byddet vā vnse hē gheen
golt mer he eysschet dat licht
he merctet cleynē butē den
lychte net te erschene. **W**at
al yst dat dye blynde yetswat
hebbē mach sonder dat licht
nyet sven dat he heuet. **H**ir
vme lreue broder's laet vns
desen blyndē volghē den wy
ghehoert hebbē dat he yn dē

he en mach sonder dat licht

lythame yn yn der syelē ghe
sont ghemaeet ys. **W**n eysche
wy vā vnse hē nyet valsthe
rycheydē noch eertsthe gaue.
noch vlyende eere mer dat
lychte vā nyet dat licht dat
men yn eue stat beslute mach
of dat dat tot eenze tijt eyndet
dat myttē vndergaen der
nachte verwadelt wort dat
wy ghemeylyck myttē beeste
sven. **M**er laet vns soekē dat
lycht dat wy allene myttē en
ghele sven moghē. dat gheen
beghyn en doet vprisen noch
eynde en benauwet. **W**n tot
ten lychte wert ys dye ghelo
ue dye wech. **H**ir vā ant
worde men te rechte staphā
tes den blynde den mē sven
de maken solde. **S**ve dyn ghe
loue heeft dy ghesont ghemaeet.
Mer hir toe secht dat vley
schelyke ghepense. **W**oe mach
yck dat gheestelyke licht soe
kē dat yck nyet sven en mach.
waer by byn yckes seker of
dat licht sy dat voer den
vleyschelykē oghē nyet en
schynet. **M**er et ys dat elck
roztelyck dese ghepense antwo
dē mach. **W**at dese dynghe
dye vnse ghedachte gheuoelt
en penset se nyet aumyds dē
lythā mer aumyds der syelē.

Wñ myemāt en syet syne syele.
 nochtan en twyuelte he nyet he
 en hebbe eene syele dye he nyet
 en syet. **W**āt vā der vnsyen
 lyker syele wert dat syenly
 ke lythā regiert. **W**āt haelt
 men en wech dat vnsyenlyck
 ys soe valtēt thant neder dat
 syenlyke schein te staen. **A**ldus
 leuet men yn dese syenlyke le
 uene vā eenre vnsyenlyke
 substānien. **W**ñ twyuelte mē dan
 dat een vnsyenlyck leuen ys.
Mer laet vns thant hoeren
 wat ghedaen wert dyen bly
 de dye daer bat of wat he de
 de. daer volghet **S**taphants
 sacht he vñ volghede em. **H**e
 syet vñ volghet. dye werket
 dat guede dat he weet vñ ver
 staet. mer he syt vñ envolghet
 nyet dye dat guet vstaet vñ
 dat ver vnweert te doene.
Ist dan lyeue broedere dat wy
 dye blyntheit vnser pelgri
 maedfen thant bekēnē vñ
 yst dat wy ghelouēde yn dye
 gheestelyke sacramentē vn
 ses vloesers dan suttē wy by
 den weghe. **I**st dat wy dage
 lyx bedende vā vnse scapper
 dat lytjt bydde. yst dat wy
 dat selue lytjt thant syen by
 vstandemisse soe syn wy vlyct
 tet vā vnser blyntht soe laet

vns ihesū dye wy nutter
 ghedathtē syen. myttē werckē
 volghē. laet vns ansyen war
 waert he gaet vñ halde wy
 syne voetstappē em na te vol
 ghene. **W**āt dye volghet ihe
 sū dye syne werke na volcht.
Wāt hyr af secht he. **V**olghē
 my vñ laet dye dodē oer do
 den begrauē. **W**āt dat volgē
 secht he syne werke te vol
 ghē. **H**yr af vmaent he erht
 vñ seyt. **S**oe roye my dyent
 he volghē my. **M**erke wy hyr
 vme werwaert he gaet dat
 wy vdyenē moghē em te vol
 ghē. **S**yt al ys he dye hē vnde
 schepper der enghelē. doe he
 vnse natuer vntsaen solde soe
 quā he yn eenre ionfrouwe
 lythā nochtā en wolde he yn
 deser werlt nyet ghebaerē
 werdē aumyds ruythenden.
 mer he vtoes eene arme mo
 der. vñ hyr vme ghebrack
 oer een lam dat men voer
 em gheoffert solde hebbē. se
 vant ionghe diuē of een paer
 tortel diuē tot eenre offertjā
 de. **U**nde he en wolde yn
 deser werlt ghenen voer spoet
 hebē. **W**ñ he verdroeth las
 ter vnde spottynghē. bespu
 wynghe vnde gheyselynghe.
 kennebackren sleghe. dye

doerne crone vnde cruce dat
ghedoghede he. **W**nde vmdat
wy mytter ghenoechte der
lychamliker drynghe gheualle
syn van der ynwendygher
blytscap myt wat bytterhey
den men derwaert koemt
tughede he. wat sal dan een
mynsche voer em selue tijde
of god vñ dyc mynsche soe
grote drynghe ghedoghede.
Dye dan yn cristum thant
gheloeft vñ noch na volget
dyc gherwyne der ghyverich
vnde verheffet yn houerdich
der eeren vnde vnsteken
mytten brande des hates.
vnde em besmytten myt ho
vnswaerheyden der vnawysch
heyt. vnde begheert he dyc
voer spoedycheyt dyc yn dyc
wert syn ihesu daer he yn
ghelouede veruwert he
te volghen. want he wandert
yn verkperden weghe vs
dat he blytscap vnde ghenoech
te begheert den syn leydes
man ghetocent heeft de wech
der bytterheyt. **R**oepen wy
weder voer vnse oghen dyc
sunden dyc wy ghedaen heb
ben merken wy woe vnse
lyck vnse rychter kome sal
dyc te rashiene **B**ereyden
wy vnse herte ten tranen.

vnse leuen sy tot eenen tijde
yn bytterheyt der penyten
tien vp dattet dyc ewelyke
bytterheyt nyet en gheuoele
yn der wrake. **W**ant by den
scrypene werden wy totten
blytscappen gheuoert als vns
dyc waerheyt belaeft dyc secht.
Saluyth syn dyc wenen. wat
sy sullen ghetroest werden.
Mer by den blytscappē koniet
men toe den schreyenen. **A**ls
dyc selue waerheyt oertont
vnde secht. **W**dee v dyc nu
lathet. want ghy sult wene
vnde schreyen. **I**st dan dat
wy dyc blytscap van den
loene soeken daer yn te ko
mene soe laet vns halden
dyc bytterheyt der penyten
tien yn den weghe. **W**nde
aldus gheualtet dat vnse le
uen nyet allene yn gade
en vordert mer dat dese
vnse wanderynghe oer dyc
anderen ten laue gades vnt
steket. **W**nde hyr by soe
volghet daer na. **W**nde al
dat volck alst dyc sacht soe
gaft gade loff. **O**p den vier
**sten somendach yn der
vaste sate mattheus ewageli.**

In der tyt wert ihesus ghe
leyt yn dyc wylderwisse vā
den gheeste vp dat he van

den diuuel betaert werde
 solde. **W**nde doe he gheuastet
 hadde viertich daghe vnde
 viertich nachte soe hongher-
 de em daer na. **W**nde dye
 betaere quam tot em vnde
 sechde em. **H**ystu gades sone
 soe sech dat dese stenen broet
 werden. **H**e antworde vñ
 sechde. **E**t ys gheschreuen.
Syt allene leuet dye myn-
 sche yn den brode mer yn
 elken woerde dat wt den
 monde gades gaet. **D**oe
 nam em dye diuuel myt
 em yn dye hellighe stat. vñ
 sette em vp den pynappel
 des tempels vnde sechde em.
Hystu gades sone laet dyne
 der vallen want et ys ghe-
 schreuen. **H**e heeft synen en-
 ghel beualen van dy se sulle
 dy draghen yn den handen
 dattu machschyen an ghenē
 steen en stotes dynen voet.
Ihesus sechde em echter. **E**t
 ys gheschreuen. **D**u en salt
 dynen here dynen myet be-
 taere. **E**chter nam em dye
 diuuel myt em vp eenē hoge
 berth vnde wysede em alle
 dye ryke der werlt vnde dye
 glorie daer af. vñ he sechde
 em. **A**lle dese dynghe wyl-
 yck dy ghuen yst dattu ne-

deruallede my anbedest. **D**oe
 sechde em ihesus. **S**chantz sa-
 thanas wat et ys gheschreue.
Du salst anbeden dyne he-
 dynen god vnde dyn allene
 dyenen. **D**a syet em dye di-
 uel. **W**nde syet dye enghelē
 quamen vnde dyende em.

Sunte gregorius omelic
 vp dit selue ewāgeli dye
 he preditte dē volke te romē
 yn sūte constantinus kerkze

Somyghe lude ple-
 ghē te twyuelē vā
 wat gheeste ihesus
 yn dye wyldernysse gheleyt
 wert om dat dat daer na
 volghet. **D**ye diuuel nam
 em yn dye hellighe stat. vñ
 echter he nam em myt em
 yn eenen hoghē berth. **M**er
 waerlyck sonder alle vraghe-
 nemet temelyck datmen ghe-
 louen sal dat he vā den hel-
 lyghen gheeste yn dye wyl-
 dernysse gheleyt wert vp
 dat em daer syn gheest ley-
 de daer em dye diuuel vynde
 solde te betaerene. **M**er syet
 als men secht dat god my-
 sche yn dye hellighe stat
 of vp eenen hoghen berth
 waert van den diuuel myt
 em ghenamen. soe vntulpyet
 dat dye ghedachte vnde dye

mynschelyke oren vntfeyn
em dat te hoerene. **Als** wy noch
tan bekēnē dat dese dnynghe
myet vngheleofstyk en syn
yft dat wy yn em syne ande
re wercke mercken. **Scher**
dye diuēl ys alre quader
mynschen houet vñ alle qua
de mynschen syn syne lede.
Vñ en was pylatus des di
uels tyt myet. **En** warē des
diuēls lede myet dye ioden
dye cristum veruolgheden.
vnde dye rydders dye em
cruyften. **Wat** wonder yft
dan dat he em van den ghe
nen tyet vp den bēch leyde
dye oec vdroech dat em syne
lede cruyfte. **Myr** vme en
yft vnse verloeser myet vn
weert dat he betaert wer
den wolde dye ghekomen
was vm ghedodet te werde.
Want dat was recht dat
he aldus vnse betarynghe
verwinnen solde als alsoe
he kōmen was vm myt sy
nen dode vnse doet te ver
winnen. **Mer** wy sullen
weten dat dye betarynghe
yn drierhande manieren
gheschyt ys. dat ys. myt
ynsendene. myt ghenoech
te. vñ myt consente. **Vnde**
als wy betaert werden

soe vallē wy durwoyle yn ghe
noechte ofte oec yn consent.
Want vm dat wy vandes
vleysches fundē ghebaerē
syn soe draghē wy yn vns
seluen daer wy dye stryde
af lydede. **Mer** god dye
mynschelyck vntfendē yn
eenre ioncfrouwe licham.
he quam yn dye werlt son
der funde. vñ he en droech
myet yn em seluen dat te
ghen em street. **Myr** vme
mochte he betaert werde
by ynsende van ghepense.
mer dye ghenoechte der
sunden en quetsen syne
ghedachte myet. **Vñ** hie
vme was al des diuēls be
taerynghe van hute vnde
myet vā bynē. mer yft dat
wy an syen dye ordynatie
synre betarynghe soe merckē
wy myt woe groter groetly
wy vā betarynghe vloest
werden. **Dye** alde vyant
rechtēde em yn drien betar
rynghen teghen vnse ver
ten vader. **Want** he betaert
de em myt gulsyheit. myt
ydehre glorie vnde myt
ghiericheyt. **Mer** he ver
wan em yn desen betaryn
ghe. **Wat** he dede em vnder
yn den dat he em consen

tyerde. **H**e betaerde em myt
 gulsticheyt doe he em toende
 dye spysse van den vbadene
 holte. vñ he se em ryet te etene.
Wñ he betaerde em myt ydel
 ze glozie doe he sechde. **G**hy
 sult wesen alse gaede. **W**nde
 he betaerde em mytter be
 gheerte der ghiericheyt doe
 he sechde. wetede guet vnde
 quaet. **W**at ghierich en ys niet
 alle ne vā ghelder mer oet vā
 hoetheyde. **W**at dat sechymē
 te rechte ghierich als mē bawē
 mate hoetheyt begheert. **W**at
 weret dat dye ghierich dye
 roef der eeren myt toe en
 behoerde soe en solde sunte
 paulus myt segghe vā den
 een ghebaere sone gades. **H**e
 en myttet ghenen roef dat
 he gade ghelyck was. **H**ij
 yn dan trete dye duuel vn
 sen verste vader ter houer
 dych daer he em mede ver
 wette tot ghierich der hoech.
Mer mytten manyeze daer
 he den verste mynsche mede
 nederwarz mytten seluen
 manyeze doe he den andere
 mynsche betaerde wert he
 vā em vndergheworpe. **W**at
 he betaert em myt gulstich
 als he secht. **S**egghe dat dese
 stene broet werde. **B**y ydelre

glorie betaerde he em als he
 secht. **D**ystu gades sone soe
 laet dy neder valle. **H**e betaer
 de em by ghierich der hoer
 heyt als he em alle dye ryke
 der werlt toenet vñ secht.
Alle dese dynghe sal yck dy
 gheue yst dattu nederualle
 de my anbedes. **M**er mytē
 selue manyeze wert he van
 den andre mynsche verwon
 nen daer he mede vbyde
 dat he der versten mynsche
 verwome hadde vp dat he
 wt vnser herten gaen sal ghe
 uanghen by den selue toegan
 ghe daer he mede yn kome
 was vñ hylet vns gheuan
 ghe. **M**er lyeue brodere een
 ander dynck ys dat wy sul
 le merckē yn desen bekaer
 ghe vns here. **W**at doe he
 vā den duuele betaert wart
 antworde he em hellighe
 woerde. **W**ñ he dye mytten
 woerde dat he seluer was
 synē betaerre hadde moghe
 vsmcken yn den gront der
 helle. he en toende myt dye
 cracht synre moghentheit.
 mer he sechde em allene
 baden der helligher schrif
 turen vp dat he vns exem
 pel solde gheuen synre ghe
 doechsamheit dat alsoe

Duckwoyle als wy vā den qua-
den mynsche yet lyden dat
wy dan meer verwecket sul-
len werde ter lezynghe dan
ter wrake. **M**erit woe groet
dye ghelydesamheyt gades
ys. vñ woe groet vnse vnlid-
samheyt ys. **I**st dat wy myt
vnrechte of myt enyghen
quetsynghe gheporret wer-
den soe werde wy myt grā-
scap beroert. of wy wreken
vns selue alsoe voele als wy
moghe ofte dat wy myt doen
en moghe dreighe wy. **S**yet
vnse here verdroech den we-
derstoet vā den duuel vñ
he en antworde anders myt
dan woerde der sachtmodich.
He verdroech den he hadde
moghen pynighen dattet
te hogher yn synen lof was-
sen solde weert dat he syne
vrant myt en deleghede
mer lyde verwone. **V**n et
ys te merckene dat daer-
na volghet. **W**ant als dye
duuel en weth ghenck soe
dyende em dye enghelen.
Wnde wat waert anders
ghetoent yn desen dynghe
dan twe natueren eens per-
sonen. **W**ant he ys myn-
sche den dye duuel beaert.
vnde dye selue ys god den

dye enghelen dyene. **H**ir-
um laet vns yn em beken-
ne vnse natuer. want en
hadde duuel myt ghemerct
dat he mynsche was he en
hadde em myt beaert. **E**ze
wy dan em yn synre goth.
want en hadde he myt god
ghewest bauen alle dynghe
dye enghelen en hadde em
myt ghedyent yn enygher-
manieren. **M**er vñ dat
dyt ewangeliū toe deser tijt
betekent. want wy hebben
daer yn ghehoeret vnser
verloesers vasten vā vper-
tych daghen. **W**ant wy die
tijt van den vperlich daghe
te vasten beghynen soe ys
vns te vclazene waer vme
dese vaste halt yn ghetal vā
vperlich daghe. **W**at vñ
dat moyses dye witte vnt-
faen solde soe vastede he an-
derwerue dye vperlich da-
ghe. **H**elyas vastede oec yn
dye wyldernisse vperlich
daghe. **D**ye scapper der myn-
schen komēde toe den myn-
sche yn vperlich daghe en
nam he al myt alle spise ghe-
ne spise. **W**y alsoe voele als
wy moghe pynighe wy vns
oec elkes iaers tot eenre tijt
vā vperlich daghe vnse vleisch

te quellene myt vastene. **W**aer vm halt men dus vā vastē myt ghetal vā vyertich daghē sonder dat dye doghet vā den tien ghebade veruult wert by den vyer boeke des hellighen ewangelis. **W**at als men tienwerf vyer neemt soe wertet vyertich. **W**at dā voldoen wy dye tien ghebade als wy volmaectelyck vol doen dye vyer boeke des hellighen ewangelis. **W**ā wt desen dynghe mach mē een ander dynck gheloue. **W**at yn desen sterfelyckē lytham syn wy ghemaect van vier elementē vā mytte waellusten des selues lythams gaen wy teghens dye ghebade vns here. **W**at vnses here ghebade syn beuanghe yn den tien ghebade. **H**yr vm wāt wy by den begheerte des vleysches vsmact hebbe dye ghebade vā den tien gebade soe yst recht dat wy dat selue vleysch vperwerue tiemwerue quelle. **A**l ys noch een ander dat mē verstaen mach vā deser tyt vier tich daghe te vastē. **W**at vā dese teghemoerdyghē daghe totte blytscapē der paescherker hoechtijt komē ses me

ken vā dese weke halde twee vā vyertich daghe. vā als men daer aff trectet ses sonnedaghe dye men myt en vastet soe en bliue daer myt meer dan ses vā dertich daghe dye men vastet. **U**nde dat een iaer loept. heeft drie hondert vā vyf vā tseftich daghe. soe quelle wy vns ses vā dertich daghe vā gheue gade rechte als den tiende vā vnsē iaer. **U**p dat wy dye vns selue gheleest hebbe hynen den iare dat wy utfanghen dat wy vns vnsē makere dode sullen by abstinentie. **U**nde em daer yn tiende gheue. **H**yr by lyue brodere ghelyck dat v beualen ys yn dye witte te offerē dye tiende vā uwe dynghe alsoe offert oec den sepper dē tiende vā den daghen. **E**lc yn allsoe voele als he v mach vmaghere vā quelle des vleisches begherte vā dode dye vuele ghenuechte dat he na sunte pauwels woert eene leuedyghē offerhande werde. **W**at mē doet dye offerhade. vā se leuet als een mysthe van den leuene myt en ghebreket vā dat he em nochtā

dodet vā vleyscheitker beghe-
ten. Dat blyde vleysch trecke
vns totte sundē vñ dat ghe-
quellēt moete vns weder lei-
den toe der ghenadē. Want
dye werker vnser doet by
der vrucht des vbadē holtē
brack he dye ghebade des
leuens. Wy dan dye vā der
blytscap des paradises ghe-
uallē syn by der spysen laet
vns totter blytscap weder
upstaen by vastē yn alsoe
voele als wy v̄moghē. Der
nyemāt en sal wanē dat
em dyt vastē allene ghenoech
wesen mach vñ dat vnse hē
by den pphete secht. En ys dit
nyet dat vastē dat yck ver-
taerē hebbe. Vñ he secht daer
na. Bret den ghenē dye hou-
gher heeft dyn broet vñ dye
arme vñ v̄reemde leyde yn
dyn huys. Alstu eenē naecte
sieste decke em. vñ verwer-
de dyn vleysch nyet. Dus
priset got dye vastē dye voer
synē oghē vphettē dye hant
mytter achnysse dat men
doet mytter mynen des eue
mynschen dat men myt gu-
dicheit doet of bereydet.
Hijr v̄me dattu dy seluen
vntrecket dat ghyf eenen
anderē. Vñ daer dyn vlei-

sche af gherastet wert daer
v̄make mede dyns euen
mynschē vleysch dat ghebrek
heeft. Hijr af secht vnse hē
by den pphete. Als ghy vas-
teden vñ wenedē doe en
vastede ghy nyet. vñ als
ghy etet vñ drynket soe
eten ghy tot vñ dryncken
tot vn̄es selues behoef. Wat
dye etet vñ drynket tot syns
selues behoef dye dye woetsel
des lychams dat ghemeyne
ghyfte syn vn̄ses scapper
neemt sonder den armen
daer medē te deplen. Vnde
elc vastet tot syns selues be-
hoef yst dat he dynghe dye
he em tot eenre tijt vntret
den armen nyet en gheuet.
mer haldet daer vñ dat hijt
namaels synē buke gheue
mach. Hijr af ys by iohel ghe-
secht. Hellyghet dye vasten.
wat dat ys dye vastē te helly-
ghene. dat men gade toene
werdyghe suuerhē des vley-
sches myt anderē guede wer-
ken daer toe ghedaen. Dye
toerne halde vp. vñ dat ghe-
schelde werde te nyete. Wat
te v̄gheues maghert mē dat
vleysch yst dat men dē moet
nyet en bedroynghet van
synē quade beghertē. Want

vnse hē setht by den pphete .
Syet yn den daghe uwe vastens
 wert uwe wyllē gheuonden .
 ghy vastet ten slyde vnde
 ter scheldynghe vñ ghy slaet
 vngheadelich mytter vuest .
 vñ ghy maent alle dye gheue
 dye v schuldych syn . **W**at wie
 den gheue dye em schuldych
 ys maent vm dat he em gheleent
 heeft he en doet daer gheue
 vnrecht an . mer et ys recht
 dye em yn penitēcie nymaght
 dat he dat oec vnt segghe
 dat em myt rechte toe behoert .
Aldus vns ghepūt werdē
 vñ yn penitēcie n syn wert
 vā gade vlaetē dat wy vnrechtelich
 ghedaen hebbe . yst dat wi
 vm syne myne v laetē dat
 vns gherechtelyc toe behoert .

Op den sonnēdach voer palmē. Johānes ewāgeli

In der tyt sechde ihesus den
 schare der yode vñ den princē
 der priestere . **W**ye vā v ludē
 sal my berispe vā sundē . **O**f ick
 dye waert segghe waer vme
 en gheloue ghy my nyet . **D**ie vā
 gade ys he hoert gades woert .
Wñ daer vme en hoere ghy des
 nyet . **W**at ghy vā gade nyet
 en syt . **H**ir vme antwoerden
 em dye yode vñ sechde . **V**nde
 segghe wy nyet wael wattu

een samaritanen byst vñ hebbes
 den diuel . **I**hesus antworde .
Ick en hebbe den diuel nyet .
 mer yck eere myne vader .
 vñ ghy hebbet my vnere ghe
 daen . **W**ñ yck en soeke myne
 glorie nyet . he ys dye se soekē
 sal vñ ordelē . **W**oerwaer
 voerwaer seg yck v soe wy
 myne woerde halt he en sal
 ewelyc den doet nyet syen .
Daer vm seyde dye yode . **N**u
 bekēne wy dattu den diuel
 heues . **A**braham ys doet vñ dye
 pphete vñ du segghest soe wye
 myne woerde haldet he en sal
 ewelike nyet smaekē dē doet .
Wñ bystu meere dan vnse
 vader abrahā dye doet ys vñ
 dye pphete syn doet . **W**ien
 makrestu dy seluē . **I**hesus ant
 worde . **I**st dat yck my seluen
 glorificiere soe en ys myne
 glorie nyet . **E**t ys myn vader
 dye my glorificiert den ghy
 segghet dat he ys uwe god vñ
 ghy en kendes nyet . mer ic kē
 ne em . vñ yst dat yck segghe
 dat yck em nyet en kēne soe
 sal yck ghelyck v loghenach
 tich syn . **M**er yck weet em
 vñ halde syne woerde . **A**brahā
 uwe vader vblide dat he my
 nē dath syen solde . he heuet
 den ghespen vñ he ys vblide .

Hijr om sechden dye voder toe
em. Du en heuest noch nyet
vijftich iaer vñ hebbest abra
ham ghesyen. Ihesus sechde
em. Doerwaer voerwaer
segghe yck v eer abrahā wert
soe byn yck. **Hijr vme neme
se stene dat sye yn em wer
pe solden.** Mer ihesus vbrach
em vñ ghenck wt den tem
pel. **Sunte gregozius omelie
vp dit selue ewangeli die
he preditte den volke te
romē yn sunte peters ker
ke des apostels.**

Mer et lyeue brodere
dye sachtmoedich
gades. he was ko
mē dye sundē te vlaeten. vñ
he sechde. wyē vā v ludē sal
salmy bezyspe vā sunden.
He en ver vñ weerde nyet by
redenē te toenē dat he gheen
sunder en ys dye wutter cracht
der gotheit mochte dye sun
deren guet maken. Mer et
ys harde vreselyck dat he
na sechde. Dye vā gade ys
he hoert gades woerde. daer
vm en hoer ghy dye nyet.
wāt ghy vā gade nyet en syt.
**Wāt yst dat ghy gades woer
de hoert dye vā gade ys vñ
dat he gades woerde nyet hoe
ren en mach soe wy vā em**

nyet en ys. soe vraghe elck
em selue of he gades woert
vntfaet mytte hoerē sijn
hertē. vñ he sal vstaen vā
wien he sy. Dye waerheit
beueelt dat hemelsche vader
lant te begheerē vñ des vlei
sches begheertē te vsmaden
der werlt glorie te vliene.
vñ gheen vreemt guet te be
gherene. vñ dat eyghē guet
te gheue. **Hijr vme merck
elck vā v ludē yn em seluen
ofte dese gades stēme gheko
mē ys yn dy oerē sijn hertē.
vñ he sal te hant bekēnen of
he vā gade ys.** Wāt sommighe
sijn dye gades ghebadē oec
nyet hoerē en wyllē myt de
oerē oers hertē lythams. vñ
et sijn sommighe dye gades
woert mytte oren oers lyth
ams vntfaen. mer se en be
gripen nyet myt enygher
begheertē des hertē. vñ de
sommighe sijn dye gheerne
gades woerde hoerē. alsoe
oec dat se wenende wōrdē
vā berouwenisse. mer na
der tijt vā oerē tranē kye
se weder ter quaetheyt. Dese
en hoerē nyet oerbaerlike ga
des woerde. Wāt se ver vñ
wōrdē dye te oefenē yn den
wertke. **Hijr vme lieue broe**

deze brenghet v leuen voer
 oghe vñ myt grote ant vnt
 syet dat. dat wt den monde
 der waerheyt luyt. daer vñ
 en hoer ghy der myt want
 ghy en sijt vā gade myt. **M**er
 dyt dat dye waerth secht vā
 den quaden. dat toenē sy vā
 em seluē myt oere quaden
 werckē. **W**āt daer volghet
 na. **H**yr vñme antworde em
 dye yoden vñ sechde. **E**n seg
 ghen wy myt wael. **W**ant
 du byst een samaritaen en
 heues den diuēl. **W**ñ doe
 god desen laster vntfanghē
 hadde hore wy wat he ant
 worde. **I**ck en hebbe den di
 uel myt. mer yck eere mynē
 vader vñ ghy hebbet my
 vneere ghedaen. **W**āt vñ dat
 samaritaen bedudet een hoe
 der. vñ he waerlyke een hoe
 der ys daer dye psalter af
 secht. **T**en sy dat dye hē dye
 stat hoedet se wakē te ver
 gheues dye se hoedē. **W**ñ den
 oec by ysayas ghesecht ys.
Wacht wat ys vā der nacht.
 wacht wat ys vā der nacht.
Hyr vñme en wolde vnse hē
 myt antworde. **I**ck en by geen
 samaritaen. mer yck en heb
 be den diuēl myt. **W**āt twe
 dynghe wordē em toe gesecht.

dat eene lochende he vñ dat
 and consēterde he swyghē
 de. **W**āt he was komē een be
 hoeder te wese des myschely
 kē gheslectyces. **W**ñ sechde he
 dat he gheen samaritaen en
 wore soe solde he lochenē dat
 he een hoeder were. **M**er he
 swech dat he bekēde. vñ ghe
 dochsamlyck weder sprack
 dat he hoerde em valscheyck
 aūsegghē. segghēde. **I**ck en
 hebbe den diuēl myt. **I**n wel
 kē woerde. wat ys anders
 sond dat vnse hōūdye daer
 yn ghescheyndet wert. **W**āt
 yst dat se lychteluyck beroert
 wert soe gheeft se weder stra
 per laster vñ scande dan se
 vntfanghē heuet. se doet dye
 quade dyese mach. vñ drey
 ghet dat se myt doe en kan.
Syed god vntfent laster vñ
 he en wert myt vtoernt vñ
 he en antworde ghene laster
 lyke woerde. **W**āt hadde he
 den seluē yode dye alsoe sech
 de wyllē antworde ghy heb
 bet selue den diuēl voerwaer
 he solde waer ghesecht hebbē.
Wāt en haddē se myt volghe
 weest vā den diuēl se en had
 dē soe vkyertuyck vā gade
 myt moghē spreke. **M**er als
 dye waerth den laster vntfan

ghen hadde soe en woldē se
oec nyet segghē dat daer waer
was v̄m dattet nyet schynen
en solde dat he dye waerheyt
gheseyt hadde. mer dat last
weder gheantwert hadde
he v̄m dat beruert was. **W**nde
wat wart vns yn desen dynghe
bewijst. dand dat wy toe der
tijt als wy vā vnsē eue m̄
schē valschelyck of laster
lyck of schande ghedoghē
dat wy dan oec swyghen
sullē oere ware quaethey
dē v̄p dat wy den dyenst
vā gherichten berispē nyet
kyerē en sullē yn dye wa
pene der gramscap. **M**er
soe wy dat quade hatet v̄n
dat weder-spreet men doet
em oncere vā den quaden
mynsche. **M**er v̄me gaf v̄n
se here exempel yn em sel
uē dye sechde. **M**er ytz eze
myne vader v̄ngly hebben
my vneze ghedaen. **M**er
wat wy tot dusdanyghen
laster doen sullē. dat v̄maet
he vns noch myt exemple
als he na seyt. **W**at ytz en
soeke myne glorie nyet. he
ys dye se soekē sal v̄n ordelē.
Wy wete sekerlyt dat ghescre
uē ys. **W**at dye vader heeft
al dat ordel den sone gheghe

uē v̄n nochtā doe dye selue so
ne den laster v̄ntfent soe
en sochte he syne glorie nyet
v̄n den lasterē dye em toe ghe
seyt wordē hylt he ten ordel
syne vaders v̄m dat he vns
sekerlyke bewysen solde woe
ghedoedysam wy schuldtych
syn te wese dye mynschen
syn als he em seluē noch
nyet en wyl wreke he dye
daer ordelē. **W**at als der
quader mynsche v̄kyerth
wasset soe en sal men dye
predicatie nyet mynre mer
oec meere. **W**ā dat v̄maet
vns vnsē here by syne ex
empel dye na dien dat se
em gheseyt hadde dat he dē
duuel hadde soe gaf he em
te mydeliker dye waeldadē
syne predikens v̄n seyde.
Doer waer voerwaer seggē
v soe wy myne woerde halt
he en sal ewelyke den doet
nyet syn. **M**er ghelyke dat
tē giedē noetdruste ys dat se
vā dē lasteren dye mē em
seyt beter werdē altoes. **A**
soe wordē altoes dye quade
te quader vā waeldadē dye
men em doet. **W**at doe dye
vode syne predicatie v̄ntfā
ghe hadde soe seyde se ander
werue. **M**ā bekene wy dattu

den diuel heuest. **W**at um dat se an dye ewelike doet henghe vñ um dat se doet daer se an henghen myet en saghē als se alleen den doet des vleysches an saghē soe werde se v̄dout kert yn den woerde der waerheyt vñ seyde. **A**brahim vs doet vñ dye pphete vñ du seg ghest. soe wyne myne woerde halt he en sal ewelick dē doet myet smake. **H**ir by sette se voer dye waertj dat vs ihus den seluē abrahā vñ dye pphete als den eere doende. **M**er myt apēbaerte rede wert vns ghetughet dat se dye gade myet en wete valschelick dye knechte gades oer eere. **V**ñ et vs te merckene dat vnse here ansach dat se em myt apēbaerte anstrydē wederstondē vñ nochtā en laet he myet af anderweruē te predykene vñ seyt. **A**brahim v vader v̄blide dat he mynen dach syen solde. he heeft em ghesyen vñ vs v̄blyt. **W**at doe sach abrahā vnser here dach doe he yn eenre figurē der hoethster drieuoldyck drie engelen tor herberghē vntfent vñ doe he se vntfanghē hadde soe sprach he em diuen toe als eene allene. **W**at al yst dat

yn den personē dat ghetal der drieheyt vs nochtā soe vs yn der nature dye eenheyt der gotheyt. **M**er dye vleysche lyke ghedachthe der gheerne dye et hoerde um dat se dye oghē myet up en hieue vā den vleysche soe merkten se yn em allene dye altheyt syns vleysches vñ seyde. **D**u en heuest noch myet vinstyck iaer vnde heefftu abrahā ghesyen. **D**u vnse schepper vmaent se guedertierlyck um up te heffen vā den ansyen syns vleysches vñ he trect se opwert um an te schouwe syne goth vñ seyde. **W**oerwaer voer waer seg yck v eer abraham wert byn yck. **E**r dat vs voerledene tjdē. vñ byn vā teghewoerdygher tyt. **V**ñ um dat dye goth myet en heeft dye gheledene of dye toekomēde tyt. mer dat se altoes heuet wese. soe en seyde he myet. eer abraham was yck. mer eer abrahā byn yck. **H**ir um was tot moyses gheseyt. **I**ck byn dye yck byn. **D**yt salstu dē kynderē vā israhel segghē. **D**ye vs heeft my tot v ghesent. **A**ldus hadde abrahams we se voer of na dye ane komē

mochte by synre teghewoerdich
v̄n en wech ghaen by den lope
sins leuens. **M**er dye waer
heyt heuet altoes te wesenē.
Wat gheen dynck en gaet
voer oer by voertedemre tijt
noch by nauolgheder en ern
det se nyet. **M**er der vnghe
louygher hertē en mochten
nyet vdraghē dese woerde
der ewytheyt v̄n lypē ten
stenē v̄n den se nyet vstaen
en mochtē sochtē se te stenen.
On wat v̄nse here dede teghē
dye verwoetheyt der gheen
re dye em stene woldē toent
men als als men thant na
seyt. **M**er ih̄us v̄barghede en
v̄n ghynck wt den tēpel. **A**reue
broedere et ys seer te verwō
derē waer v̄n v̄nse hē em v̄
bargende syne veruolghers
vloer. **W**at hadde he dye mo
ghenths̄ synre gott̄s wyllē be
syghē myt eenē swyghenē
teylcone synre ghedaente. he
hadde dye yn oerē wercken
ghebonde dat se em nyet an
en hadde moghē roerē of
daer neder gheworpē yn dye
pyne der haestigher doet.
mer he dye kromē was v̄n
te lide he en wolde gheen
ordel doen. **S**cher yn der tijt
synre passien toende he wat

he v̄mochte. v̄n nochtā ghedo
ghede he dat daer he yn ho
ghetromē was. **W**at doe he
synē veruolghers dye em
sochtē seyde. **I**ck bynt. soe sloech
he myt deser stēme allene
oere houdycheit v̄n dede se
alle ter eerde valle. **D**ye dan
toe deser stat mochte sonder
em te berghene der gheenre
hande v̄ntgaen dye em stene
woldē. **W**aer v̄n v̄barck he
em sonder tuuel dat he v̄nse
vloeser mynsche ghe worden
v̄nder den mynsche. ander
dynck v̄n spreket mytten
woerde v̄n ander dynck by
exempel. **O**n wat spreckt he
v̄n by desen exempele son
der oer als wy moghē we
derstaen v̄n oetmodelike
af kiere sullen v̄n houdigher
lude gramscap. **H**ir v̄nse ys
by sunte pauwels gheseyt.
Gheuet stat der gramscap. dye
mynsche merckē myt woe
groter oemodich he syns eue
mynsche gramscap ys schul
dich ys te vliene als god em
seluē v̄berghede. em aftiere
dervā der verwoeths̄ der gheen
re dye toeynt waerē. **H**ir
v̄n en sal em nyemāt v̄prich
tē teghē dye lastere dye em
ghedaen syn nyemāt en sal

laster myt laster weder gheldē.
Wat gade na te volghē ys eer-
 lyker vñ gloriofiker dat vñ
 recht vñ laster al swyghede te
 vlyene dan myt antwoorde den
 anderē bauē te ghaene of te
 verwymē. **M**er hīt teghen
 seyt vnse hōūdie yn den herte.
Et ys stande dattu swyghen
 soldes als dye laster ghedaen
 were. soe wyē an syet dattu
 laster vntfanghest vñ swyghst
 he en waent nyet dattu līd-
 samheyt toenst mer dattu
 dy schuldpyth kēnest. **M**er
 waer komet dese stēme yn
 vnse herte teghē dye līdsamh
 sonder dat wy vnse ghen
 se nederwert stekē. vñ als
 wy yn der eerde glorie soekē.
 soe en roeke wy nyet den te
 behaghene dye vns vā den
 hemel ansyēt. **A**ls wy dus las-
 ter vntfanghē hebbē soe laet
 vns pensē yn den wercke
 vñ gades woert. **I**ck en soe-
 ke myne glorie nyet he ys dye
 se soekē sal vñ ordelē. **V**n dat
 dat vā em ghesthreuē ys. he
 vberghede em. math men
 oet anders vstaen. **W**at he
 hadde den ioden voele dyn-
 ghe ghepredict mer se bespot-
 tē dye woerde synre predica-
 tien. **V**n se wordē daer oet

te quader of dye daertoe qua-
 mē dat se em myt stonē wer-
 pē woldē. **V**n wat beteyket
 vñ hē em vberghende son-
 der dat em dye waerheyt
 vborghē wert dye veruwer-
 dē syne woerde te volghen.
Wat dye waerheyt vliet dat
 herte dat se nyet oetmodyck
 en vynt. **V**n woe voele yffer-
 hudē dye dye hartth der yo-
 den lasterē dat se vns herē
 predicaē nyet hoerē en wol-
 den vñ nochtā alsoe daen
 als se dye yode berispē dat
 se waerē ten gheloue alsoe
 dān syn se seluer toe den
 werckē. **D**e hoerē gades ghe-
 bade se bekēnē syne myra-
 cule. mer se veruwerden
 em te kyperene vā oerē quaet
 heydē. **S**yēt vnse hē roept
 vns vñ wy en wyllē nyet
 bekierē. **S**yēt he vntbeyt
 vns vñ wy em merckē nyet
 vp syne līdsamh. **B**rodere
 dye wyllē dattet tijt ys soe
 laet elck syne quaēheyt vñ
 vñ vnfructe gades līdsamh.
 vp dat he den nyet den he nu
 veruert vñ dat he sachte
 ys yn enygher manyerē hīt
 na vntgaen moghe als he grā
 vñ toermich sal wesen.
Op dē hellighē poesthe daghe

sunte marcus ewangeli

In der tijt Maria magdalena
vñ maria iacobi. moder vñ
salomee. costē saluē vp dat se
komende ihesu besaluē solde.
Dñ harde vroe vp den pas-
dach quamen se ten graue als
dye sone thant vpghegheuen
was. Dñ se sechde vnderlyn-
ghe. Dye sal vns afbore den
steen vā der doere des graues.
Dñ anspende soe saghen se
den steen af ghewentelt. Dat
he was seer groet. Dñ doe se
yn dat graf ghynghe saghe
se yn dye rechter sijde spitte
de eenē iongheluyck ghede-
det myt eenē wyttē cleden. vñ
se verwonderden em. Dñ
he sechde em. En wylt myt
vntspen. Ghy soeket ihesum
vā nazareth den ghecruyste.
he ys verresen he en ys hyn-
myt. Syet dye stat daer se
em gheleghe de. Mer ghaet
vñ segghet syne iongheren
vñ peter wāt he sal v voer-
ghaen yn galilea. Daer sal
lenghy em syen alsoe he v
seghede.

*Sunte gregorius omelie
vp dit selue ewangel die he
predicte yn onser vrou-
wen kercke te rome.*

Ieuē brodere ick
plach v te spreke
ne yn voele lexe
aūmyds dycht-
ghe. mer vñ
dye krancheyt myne maghe
soe en mach yck nyet lese dat
yck ghedicht hadde. vñ hyn-
vme sye yck somynghe vā v
luden diet te noeder hoeren.
Hyn vme wyl yck teghe my-
ne gherwoente vā my seluē
eysthen dat yck bynē den
dyenste der helligher misse
dye lexe des hellighe ewan-
gely nyet dychtende mer
myt v sprekende vclaren
sal. Dñ men neemt alsoe
als wy dat spreke. wāt dye
steme des des ansprekens
verwecket meer tinghe her-
ten. dan een sermoen des le-
sens. vñ stoet se an als myt
hant der sordhuoldich dat se
vntwackē sullen. Dñ al sye ick
dat. dat yck toe desen wercke
nyet en vmach ghenoech-
te wesen. mer nochtā dye
krachten dye my vntbreke
by vngheleertheyt dye gheest
dye myne. Dat yck weet
wye he ys dye seghede. Doe
vp dynen mant vnde yck
sal oen vervullen. Hyn vñ
sal vns dat guede werck

yn den wylle syn vñ dat vol
 doen sal wese vā der gottiker
 hulpe. **W**āt coenheyt te spre
 ken ghift vns oec dyc feest
 van vns here verrisenysse. ^{wat}
 dat were alte unbillick of
 vñwerdich dat yn den dage
 swyghē solde dyc tonghe des
 vleysches yn wellē daghe
 vrees vns schepers vleysch.
Lyeue brodere ghy hebt ghe
 hoert dat dyc hellighe vrou
 wē dyc vnsē here gheuolghet
 waerē myt spererīe ten graue
 quamē. vñ dat se em den se
 leuendrych ghemynit hadde
 oec dyende doe he doet was
 myt neernsticheyde der my
 schelich. **M**er dat dynck dat
 doe ghedaen waert beteyket
 het dat men yn der helligher
 kerkē doen solde. **W**āt et
 ys noet dat wy alsoe hoeren
 dat daer ghesiet ys dat wy
 oec pensē sullē wat wy doen
 sullē dyc dynghe nate volghē
 ne. **M**er vñme lyeue brodere
 wy dyc yn em dyc doet
 was ghelouēde syn. vst dat
 wy vervult syn of gheladē
 myt guedē roeke der doech
 den vñ wy vnsē here soekē
 mytten gheruchte gueder
 werckē. soe komē wy waer
 lyck tot synē graue myt

waerlyckē cruce vñ saluē. **W**ñ
 dyc vrouwē saghe dyc enge
 lē dyc myt saluē quamē. **W**āt
 dyc herte syen an dyc ouerste
 borghers dyc myt roeke der
 doechdē my hellighe begheer
 tē toe gade wert tyde. **W**ñde
 vns ys te merckene wat dyc
 sy dat men den enghel an
 dyc rechter syde sitten syet.
Wāt wat ys beteykent by
 der luyter syde. sonder dyc
 teghē woerdighe leuē. vñ wat
 ys by der rechter syde sond
 dat ewighe leuē beteykent.
Mer af ys gheschreue syne
 luyter hant ys vnder myn
 houet vñ syne rechter hant
 sal my omhelsen. **W**āt vñ
 dat vnsē vloeser thant auer
 gheghaen was dyc ghebreklich
 des leuens soe sat te rechte
 yn rechter syde dyc enghel
 dyc komen was vñ dat ewy
 ghe leuen te baetscapene.
 den men secht dat he myt
 eenē wittē cleden ghecleidet
 apenbaerde. **W**āt he baetscap
 te dyc blytschappē van vnsē
 feesten. **W**ant dyc wytheyt
 des cledes baetscapte dyc claer
 heyt van vnsē feeste. **S**ol
 lē wy vnsē feesten segghen
 of der enghelen feesten. mer
 vñ dat wy et te waertyker

belven moghe soe sullen wi seg-
ghen der feest vñ der vnser.
Wat dye verrisensse vns v
loesers was vnse feest. vñ
dat se vns wederbrachte tott
vnsterflichheit. **W**ñ se was
der enghelen feest. wāt. yn
den dat sy vns weder ten
hemelrike ryp soe vervulle
de se dat ghetal der enghelē.
Dye enghel apenbaerde yn
synre feest vñ yn der vnser
yn witten dedore. **W**at als
wy by der vrisensse vns he-
re weder worde ten hemel-
rike ghebracht soe werden
vmaket dye schadē vnser he-
melsches vaderlandes. **M**er
wat dye enghel sprekt totte
vrouwe dye daer quamē laet
vns hoere. **E**n wylt myt vnt-
syen. **A**s of he apēbaerlyck
seghe. **V**ntsyen em dye
myt en mynen dye toekōmst
der enghelē vā bauē. vntsyen
em dye. dye bedruet syn myt
vleischeliker begheerte. vñ
wanhapē dat se ter enghelē
gheselschap myt en solle mo-
ghe kome. **M**er ghy waer-
vme vntsyen ghy dye uwe ghe-
selle syet. **H**ir by ~~die~~ doe ma-
theus beschref dat dye engel
apenbaerde soe sechde he.
Wnde syn anshin was als

een blixom. vñ syn dedere als
dye snee. **W**at yn der blyrem
ys anxt der vresen vñ yn de
snee sachttheyde der wytheide.
Wñ vñ dat dye almachtige
god anxtelick ys den sunde-
re vñ sachte den guede. soe
wort te rechte dat tuych syn-
re vrisensse dye enghel ghe-
toenet yn blenckre syns an-
sichtes vñ yn wytheiden
des habjts vp dat he myt
synre ghedaente veruezen
solde dye quadē vñ smoyke
mytten guede. **H**ir vñ soe
ghynck te rechte voer dat
volck vā israhel yn der wil-
derynne des nachtes een
colūpne eenze wolckē. **W**at
yn den vuer ys anxt. vñ de
yn der wolckē eene sachte
soetheyt vā syene. **W**at men
nemet hir den dach voer
eens gherechte mynsche le-
uē. vñ den nacht voer eens
sunders. **W**ñ hir by secht
sunte pauwel den bekreide
sunderē. **G**hy waert tot sulke
tyde donckerheidē. mer nu
syn ghy een licht yn vnser
here. **H**ir vñ waert des da-
ghes dye colūpne yn eenze
wolcken ghetoent vñ des nach-
tes by den vuerē. **W**at die
almachtige god sal sacht

Colūpne vuer v. vñ des daghes die

moedych den guede openbaer
 re vñ den quade verueerlyck
 wesen. als he ten ordel komen
 sal soe sal he dye guede by sacht
 moedych der guedertiercheit
 vsmérkē vñ dye quade sal
 he verueerē by der scarpheit
 der gherechticheit. Daer vol
 ghēt na. **G**hy soeket ihesum
 vā nazareth. **I**hesus beduyt
 yn duytche salycheit of be
 holder. **M**er doe ter tijt moety
 ten voele mynsche ihesus hie
 ten. met nochtan behoerlyck.
 mer dye soe ghenaemt warē.
Hyr vm secht men dye
 vñ dat et apēbaer sy vā wel
 ken ihesus et ghesecht ys vā
 nazareth. **W**ñ thant secht he
 de sake na. den ghecruyste.
Wñ he secht daer na toe. **H**e
 ys veruēsen. **H**e en ys hyr niet.
He en ys hyr nyet secht mē
 yn der teghenwoerdicheit
 syns vleysches dye nerghe
 en ghebreckt. by der teghe
 woerdicheit synre moghent
 heit. **M**er ghaet segghet sy
 nen ionghere vnde peter.
Wāt he sal v voerghaen
 yn galilea. **W**ns ys te vza
 ghen als he dye iongheren
 ghe noemt hadde waer vm
 men peter by synen name
 noemet. mer en hadde em

dye enghel by synen name nyet
 ghe noemet. he dye syns mey
 sters gheloethent hadde he
 en solde nyet doeren komen
 vnder dye iongheren. **H**yr
 vm noemt men em mytten
 name. vñ dat he nyet wauha
 pen en solde vā synē loechene.
In desen dringhe ys vns te
 merckene waer vm dat dye
 almeychtiche god em den he
 miete bauē al synre kercke
 te setten byet vntsyn eenze
 diernē stēme vñ byet em loechē
 nen. **D**yt bekēuen may dat ghe
 daen ys myt ghenade der gro
 ter guedertiercheit dat he
 dye werde solde hyerde der
 helligher kercken yn synre
 mysdaet lezen solde woe den
 anderē solde schuldnych syn
 te vntfarmē. **W**āt verst toe
 net he em seluē aldus. vñ daer
 na settede he em bauē dye an
 dere. vñ dat he myt synre
 kerancheit bekēnē solde woe
 vntfarmelick he vzeemde ker
 cheit vdraghen solde. **W**nde
 men secht wael vā vnsē ver
 loeser he sal v voerghaen
 yn galilea daer sole ghy em
 syn. **W**āt galilea beduyt
 auerghantk ghedaen. **W**ant
 vnsē vloeser thant auerghē
 ghaen was vā synre passien

ter verrisensse. vā der doet
ten leuene. vā der pynen ter
glorien. van der ghebrechtich
tot vnghebrechtich. **W**nde he
wort verst vā synen ionghe
ren ghespen na synre vrisens
se. wāt wy sulle dye glorie
synre verrisensse spen yst
dat wy nu van den sunden
auerghaen totter hoetheyt
der doechden. **H**ir vū dye
yn den graue ghebaetsapt
wort dye wort ghetoent yn
den auerghaene. **W**ant he
dye bekent wort yn der do
dynghe sijns vleysches dat
vnder te doene he wort ghe
syent yn den auerghanghe
des herte. **H**yeue brodere vū
dye grote hoectijt vā desen
daghe hebbē wy dyt auer
lopen vā der bedudynghē
des hellyghē ewangelij. **M**er
et betempt wael dat wy vā
der seluer hoectijt yet sulti
liker spreken. **W**ant et wa
re twe leuene vā welkē wy
dat eene bekende. vū dat an
der en bekende wy nyet.
Dat eene ys sterflick. vnde
dat ander ys vnsterflick.
dat eene ys ghebrechtich. vū
dat ander ys vnghebrechtich.
dat eene ys dye doet. dat ander
vrisensse. **M**er dye mydde

laer gades vū der mynsche
quam he vū he vntfent: dat
ene leue. vū dat ander toende
he. dat eene ghedoeghede he
steruēde dat ander toende
he als he verrees. **H**ir vūme
hadde he vns dye dyt steruē
de leuen wylte belaeft dye
vrisensse van den vleysche.
vū he dat syentlike nyet en
hadde ghetoent wyte solde
synre beloften ghelouen.
Dus apēbaerde he yn den
vleysche dye mynsche worde
was vū gheweerdichdē te ster
uē by synē wylle. vū he vrees
by synre moghentheyt. vnde
he toende yn exempel dat he
vns belaeftē yn den loene.
Mer machschyen ymāt secht.
Toe rechte vrees he. wāt dat
he god was soe en mochte
em dye doet nyet halde. **M**er
vū te leze vnsē vnwetēheit.
vūme te starkē vnsē krancheyt
soe en wolde he nyet dat vns
ghenoeth sijn solde dat exem
pel synre verrisensse. **H**e staf
allene yn der tyt. mer he en
verrees nyet allene. **W**ant
et ys gheschreue. **D**oele licha
me der hellyghe dye ghesla
pen hadde stonde vp. **A**ldus
werde afghedaen alle argu
mēte of prouynghē der vū

ghelouē. **W**at um dat nyemat
 segghē sal dye mynsche en sal
 myet vā em hapen. dat vñ
 mynsche yn synē vleysche
 toende. **S**yet wy bekēnē dat
 mynsche myt gade verresen
 vñ dye wy myet en twyuelē
 ten waerē pure mynsche. **I**st
 dat wy vns vloesers lede
 syn soe laet vns hapē vā vns
 dat apēbaerlike ys gheschiet
 yn vnsen hoofde. **I**st dat wy
 vns seze verwerpē soe solen
 wy hapē yn vns dat dye ady
 terste lede syn dat wy hoerē
 vā synē leden dye voer ghe
 west hebbē. **S**yet vns komet
 yn ghedenckemisse dat dye
 gades soene ghetruyst was
 dye ioden em verwoytende
 segghedē. **I**st dat he conynck vā
 israhel ys he kome vā den
 cruce vñ wy ghelouen em.
Hadde doe vā den cruce ghe
 stegghē vñ den ghenē dye et
 em verwoetē ghewekē hadde
 soe en hadde he vns myet ghe
 toenet dye doethde der lijdsā
 heyt. **M**er he vntbeyde een
 luttelkyn. he vdroech dye laste
 zen. he ghedoghe de dye be
 spōthughe. he behyelt dye lijds
 samheyt. vñ he v lenghede dat
 verwonderē. vñ he dye vā den
 cruce myet thymē en wolde

he stont vp vten graue. **W**at
 et was meer wt den graue
 te vrisene dan vā den cruce
 neder te komē. **E**t was meer
 dye doet te vstuzene myt te
 vrisen. dan dat lijf te behal
 den vā den cruce neder te ko
 men. **M**er als dye iode sa
 ghē dat he um oer verwoytē
 myet weder en quam vā den
 cruce doe se em steruē sagghē.
 soe wāndē se dat se em ver
 wōnen haddē. **V**ñ se waerē
 vblit dat se synē name te
 myet ghemaect haddē. mer
 syet synē name ys vā der
 doet al dye werlt doer ghe
 wassen. by welker doet dese
 vnghelouighe scaerē waen
 dē desen te nyete makē vñ se
 dye verblit waerē dat se em
 ghedoet haddē sijn drouich
 dat he doet ys. **W**at se beke
 nen dat he by der pynē tot
 syner glorien komē ys. **I**n dē
 boekē der richterē beteykenē
 dyt wael sampsons werke
 dye doe he yn gazam een vā
 der philisteen stede ghekomē
 was. dye philisteen wistē te
 hant dat he daer yn gheko
 mē was vñ emlegghedē haef
 telyct dye stad myt besittyn
 ghe vā volke. vñ settē daer
 wechters toe. vñ se waeren

vblint dat se thant den stat
ken samson gheuanghe had
den. **N**er wat samson dede
weten wy. **T**er mydder nacht
droech he dre poerte va der
stat en wech vn clam vp de
top va den berghe. **W**ien lie
ue brodere yn deser daet be
teykenet dye sampson. sonder
vnse vloeser. **W**at beteyket
dye stat gaza sonder dye hel
le. **W**at beteykent men by
den philisteen sonder dye vn
ghelouithert der ioden dye
doe se vnse he doet saghen.
vn syn licham yn dat graf
ghelegghet was soe legghede
se daer te hantes wechters by.
Unde em den ghecapaenbaert
was maker des leuens dat
he ghehaldē was bynen de
slaten der hellen. soe waeren
se vblint als of se sampson yn
gaza gheuanghe hadde. **N**er
sanson en ghyuck myt al
lene ter mydder nacht wt
mer he droech oet dye poerte
en wech vn ghyuck vp den
top des berghe. **W**at vnse
vloeser vprisende voer den
daghe en ghyuck myt allene
vri wt der hellen. mer he v
stuerde oet dye slote der hel
le vn droech dye poerte en
wech. **V**n ghyuck vp de top

des berghe. **W**at doe he vpris
rees droech he en wech dye slo
ten der hellē. vn vprisende
doer ghyuck he dye rike der
hemelē. **M**er vme lyue bro
dere dese glorie syne verrise
nisse dye te voere bewyset
was myt eenē teykene of figu
re vn daer na ghecapaenbaert
vs yn der daet laet vns my
nē myt alre herte vn sterue
vn syne myne. **S**yet yn dye
verrisnisse vns makers heb
bē wy bekenet syne dyenes
dye enghelē vnse mede bor
ghers. **M**er vme laet vns
haeste totter stedygher feeste
wert va desen enghelē. **V**n
wy dye noch myt myt den
gheuoecht en moghē werde
laet vns em toe werde ghe
uoecht myt begheerte vn myt
herte. **G**ha wy auer va den
sundē ten doechde dat wy
moghē vdiene vnse vloeser
te syne yn galilea. **D**ye almec
tighe god moet vnse begheer
te helpē ten leue. **D**ye vn vnse
wylle syne enyghē sone yn
de doe gaf. by de selue ihesum
xpm vnse he dye myt em le
uet vn regniert god yn dye
eenheyt des hellyghē gheestes
ewelike vn vmermeer. **A**mē
Des manendaghes ma

In der tyt Twe vā ihesus ion gherē ghynghe vp den dach yn een casteel dat tsestich stadie voer was vā iherusalē dat emaus hēte. **W**ā se sprakē vā dertinghe vā alle den dynghe dye ghesiet waerē. **W**ā et gheuiel doe se sprakē vā vnder em vraghedē. **W**ā ihus naect te vā ghyuck myt em. **M**er oer oghe wordē ghehouden dat se em nyet bekēnen en solden. **W**ā he seghede tot em. **W**at reden syn dyt dye ghy spraket vnderhynghe wande rende vā sūt droeuich. **W**ā de en dye cleophas hēte antworde vā sechde em. **D**u byste al lene een pelgryn yn iherusalē vā en weetstu nyet dye dynghe dye daer ghesiet syn yn desen daghe. **W**ā he sechde em. **W**at dynghe. **W**ā se sechden vā ihesū vā nazareth dye een man een pphete was. **m**echtych yn wercke vā yn rede ne voer gade vā allē volke. **W**ā roe em dye hoethste priestere vā vāse princē le uerde yn vdoemenysse der doet vā cruyste em vā wy haepte dat he israhel vloest solde hebbē. **W**ā nu bauē alle dese soe yst hude dye derde dach dat dese dynghe ghedaen

syn. **M**er oer somynghe vrou wē vā den vnsen hebbē vns verueert dye voer den lichte warē te graue. **W**ā doe syn lity am nyet en vōndē soe quamē se vā seghede oer dat se een visioen der engkele ghesien haddē dye segghē dat he leuet. **W**ā somynghe vā den vnsen ghynghe en wech ten graue. vāse vōndent alset dye wyue seghede. **m**er em en vōndē se nyet. **W**ā he seghede tot em. **O**sotten vā traghē vā herte vā te ghelouē yn allē den dye dye pphete ghesprakē hebbē. **E**n moste cristus dese dynghe nyet lude vā alsoe yn syne glorie gaen. **W**ā he begonste vā moyses vā al den pphete vā bedude em alle dye schrifturē dye vā em waerē. **W**ā se naect te den casteel darwert dat se ghynghe. **W**ā he satte em rechte of he verre gaen woldē. **W**ā se dwonghe em vā seghede. **B**lyf myt vns wāt et wort auent. vā dye dach ys thant vnderghaen. **W**ā he ghyuck yn myt em. **W**ā et gheuyel doe he myt em ten ethe sat soe nam he dat broet vā benedidet vā bract vā he gāst em. **W**ā oer ogthen worden vpgghedaen vā se bekende

em vñ he vntuoer wt oeren
oghe. **W**n se seghede vnder
lynghe. En was vnse herte
nyet bernende yn vns doe
he ^{myt} vns sprach yn den weghe.
vñ he vns dye schrifturē vnt
bant. **W**n se stonde vp yn der
seluer vze vñ ghynghē weder
yn iherusalē vñ se vonden
dye elf ionghere v̄gadert
vñ dye ghene dye myt em wa
ren dye seghede om dat dye
here waerlyck verresen were
vñ dat he symon gheapēbaert
were. **W**n se vtelleden al dat
yn den weghe gheualle was
vñ woe se em bekenden yn
den breke des brodes. **Sūte**
gregorius omelie v̄ dit sel
ue ewāgeli die he preditte
te romē yn sūte peters kerkē.

Tder dagheliker hoectijt
daer ghy yn arbeyt soe ys
men v̄ schuldich een luttel te
spreken. vñ machschpen dat
sal oerbaerlyck profijt doen.
Wat ducwile gheualtet dat
men dye spyse der men te
luttel heeft te ghierichliker
meemt. **M**yr v̄me heb yet
ghemyt den syn vā der leze
des ewangely yn eenē hoep
vñ nyet by elken woerde te
vntbynden v̄p dat dye lan
ghe reden der bedudrynghe

uwe myne nyet en beswaer
ze. **S**yet lyeue brodere ghy
hebbet ghehoert dat twee
ionghere gaende yn eenē
weghe dye nyet en gheloue
den vnse here apenbaerde
em vñ dat se vā em sprake.
mer he toende em ghene ghe
daente dat se bekēnen solde.
Aldus dede vnse here van
butē yn den ogghen des lich
ams dat myt den bynen
ghedaen wort yn den oghe
des herten. **W**at se by em
seluē vā bynen myndē vñ
twruelden. **W**nde vnse here
was oet vā buten em teghē
woerdich vñ he en tughede
nyet wat he was. **D**us gaf
he syne teghenwoerdicheit
den ghenē dye vā em sprake.
vñ he v̄berghede dye ghe
daente syne bekēnens den
ghenē dye vā em twruiden.
He sprach oet woerde myt em
vñ berispede dye hartheyt
oerre v̄standemisse. **W**n he
apēbaerde em dye v̄halent
herdē der heltygher schriftu
ren dye vā em ware. **W**nde
nochtā vñ dat he yn oeren
herte een pelgryn was van
dē gheloue soe v̄vnsede he dat
he vorder gaen wolde. **W**at
fringiere segghē wy maken.

Hijr vni hietē wy dye eerde
 potten makē potmakers
Aldus en dede dye eenuoldi
 ghe waerheyt nyē by twyuel
 dytheydē. mer he vtoende
 em den alsoedane yn den lich
 ame alsoedaen he myt em
 was yn den herte. **W**at men
 moeste se proeue oft sy dye em
 mynde al en mynden se em
 noch nyet god doth mochten
 se em mynē als een pelgry.
Mer dye en mochte buten
 caritate nyet wesen myt
 welkē dye waerheit ghinc.
 soe noede se em ter herber
 ghe als eenē pelgrym. **W**aer
 vni segghe wy nodē als
 daer gheschreue ys. vni se
 dwonghe em. **W**at desen ex
 empel merct men dat mē
 dye pelgryme vni dye vrem
 dē nyet allene ter herber
 ghe noede en sal. mer oec
 trecke. **S**e sette dye tafel. se
 brenghē dye spyse. **W**ni em
 den se yn der bedudynghē
 der hellygher schrifturen
 nyet en bekēnē. den bekē
 nē se yn den brekene des
 brodes. **D**oe se gades ghe
 badē hoerdē en worden
 se nyet vlychtet. mer dat
 doende wordē se verlycht.
Wat et ys gheschreue. **N**iet

dye dye wit hoerē en sijn
 gheredit voer gade. mer dye
 dye wit doen fullē werden
 gherechtidicht. **S**oe wy dan
 dat wil vstaen dat he hoert
 he haeste em mytte wercke
 te voldone dat selue dat he
 thant vstaet. **S**ret vnsē here
 en wort nyet bekant doe he
 sprack. **W**ni he ghewerdyghede
 bekant te werdē doe he wert
 ghenoeuet. **H**ijr vme lyeue
 brodere mynt dye herberghy
 ghe vni mynt dye wercken
 der caritate. **H**ijr af ys by
 sunte pauwel gheschit. **D**ro
 derlyke caritate bliue yn v
 ludē. vni en wylt nyet vnghe
 teten der herberghynghē.
Wat hijr by behaghedē so
 myghe vni vnsēnghe eghe
 len yn oere herberghē. **H**ijr
 af segghet sunte peter. **H**er
 berghēde vnderlyghe sond
 mizmurierynghe. **H**ijr af
 secht dye waerheit seluen.
Ick was gast vni ghy vntset
 my. **E**en dynck ys dat men
 fere wanet vni wy hebbē ghe
 hoert vni vnsē aelders diet
 vns vtelledē. **E**en huysbere
 was dye myt al synē huse
 myt grote ernste em gaf
 vni dye armē te herberghē
 ne. **W**ni als he daghelyx

te synre tafelen pelgryme vnt
fendtz soe quam vp eenē dath
vnder dye andere een pel
grim vñ men brachtē em
ter tafelen. vñ doe dye huys
here na der ghewoenten
synre oetmodyck water
vp synre hande gheue wol
de. soe kyerde he em vñ
vñ nam dat hantuat. mer
alte hant en vant he den
myet vp wes hande he dat
water storpe solde. Vñ doe he
em yn dese wercke verwō
derde soe seghede em vñ
he bynen der seluer nacht
aümyts een visioen. Vp dye
ander daghe heuestu my
vntfanghē yn mynē leden.
mer ghysterē vntfenghestu
my yn my seluē. Sye als he
ten ordele komē sal soe sal
he segghē. Dat ghy eenē vā
mynē mynste ghedaen hebt.
dat hebbe ghy my ghedaen.
Syt voer den ordele als
mē em yn synē ledē vntfaet
soe soeket he oet by em sel
uē synre vntfanghers. vñ noch
tā syn wy tnaech totter gra
aē der herbergghinghe. Bro
dere meritt woe groet dye
doghet der herbergghinghe
ys. Vntfaet cristū tot uwe
tafelē. dat ghy vntfanghē

werdē moghē yn dye ewy
ghe wer-scappe. **I**hr vñ
gheuet nu cristo dē pelgr
herberghe dat he v yn den
ordele myet als vremden
myet en kēne. mer v vnt
fae yn dat ryke als synre
eyghen vryende. **Des ghe
densdaghes na paeschen
Johānes ewangelium.**

In der tijt vtoende em echt
ihus synē ionghere ter zee vā
tyberiadē. vñ he vtoende em
aldus. **W**āt et waerē te gader
symon peter vñ thomas den
men didimus hvet vñ natha
nael dye vā chana galileen
was vñ zebedeus sone vñ
twe vā synē andere ionghe
rē. **S**ymon peter seghede em.
Ick gae vissche. **S**e seghede
em. **W**y komē oet myt dy.
Wñ se ghynghe wt vñ clomē
yn een schip. vñ bynē der
nacht en venghē se myet. **W**ñ
als thant morghe worden
was soe stont ihus optē ouer
nochtā en bekende dye ion
ghere myet dat ihus was. **I**hr
vñ seghede he em. **K**inderē
heb ghy niet ghesadens. **S**e
antwordē em. **N**een wñ he
sechde em. **W**erpet dat nette
yn dye rechter sijt des scyfs
vñ ghy sullet vrynde. **I**hr

ume worpē syt daer vñ se
 en mochte thant nyet ghe-
 trecke vñf dyc manychuoldich
 der vissche. **H**yr ume sechde
 dyc iongher den ihus mynde
 tot peter. **E**t ys dyc he. **S**ymō
 peter als he hoerde dattet
 dyc he ys so gorde he em mit
 eenē rodie. **W**at he was naect
 vñ he werp em yn dyc zee.
Wñ dyc andere ionghere
 quamē myttē schepe. wāt
 se en waerē nyet veer van
 den lande mer als vñtrint
 twe hondert cubitē of ellen
 trectē dat nette myttē vyl-
 sche. **W**ñ doe se neder quamē
 vp dat lant soe saghen se
 talen gheleghet vñ eenen
 vylsch daer vp gheleghet
 vñ broet. **I**hesus seghede
 em brenghet vā dē vissche
 dyc ghy nu gheuanghen
 hebt. **S**ymon peter ghyuckt
 vp vñ trecte dat nette te
 lande wert vol van grote
 vylsche hondert vñ dyc
 vñ vylstich. **W**ñ al wasser
 alsoe voele dat nette en
 schoerde nyet. **W**ñ ihus se-
 ghe em koemt tē maeltijt.
Wñ nyemāt vā den ghe-
 nē dyc daer ten etene ghe-
 set waeren en doerste
 em vraghen nye bystu-

wetende dattet dyc here
 ys. **W**nde ihesus quam vñ
 nam dat broet vñ gāft
 em vñ den vylsch oec. **D**us
 wert ihesus thant derde
 werf ghetoent synē ionge-
 ren doe he verresen was
 van der doet. **S**ate grego-
 rius omelie vp dit selue
 ewangeli die hy predic-
 te den volke yn sunte lau-
 rentius kercke.

Die leze des hellyghe
 ewangeli dy nu yn
 vnsen oeren ghelese
 ys myne brodere berouert
 dyc ghedachten myt eenre
 vraghen mer myt oeren
 berouerene bewysset se vns
 dyc cracht der vnder scher-
 denheyt. **W**at men mach
 vraghen waer ume pe-
 ter dyc voer synre bekie-
 ringhe reen visscher was
 na synre bekierynghe we-
 der kyerde ter visscherien.
 vñ als dyc waerheyt secht
 nyemant dyc de hant an
 dyc ploech slaet vnde ach-
 terwert svet en ys bequeme
 ten ryke gades. **W**daer
 um ghenck he weder
 an dat he ghelaeten had-
 de. **M**aer yst dat meānspet
 dyc cracht der vnder schei-

denheyt soe spet men thant.
Want dat ampt dat voer
synze bekeringhe sonder
sunde gheweest hadde dat
weder an te ghaen na syn
ze bekeringhe en was
ghene sunde. **W**ant ¹⁷⁷weten
dat peter een vysscher
was vnde matheus een
tholneer. **W**nde na synze
bekeringhe kyerde peter
weder ter vysscherie mer
matheus en sat nyet we
der ter neringhe van de
tolle. **W**ant een ander dinct
ys dye lijftuecht te wyn
nen myt vyssche vnde
een ander dinct dat gelt
te vergaderen myt den
gherwynne des tolles.
want voele neringhe
sint dye men nauwe ofte
en gheens syns doen en
mach sonder sunde. **D**ye
neringhe dan dye ter
sunden wert trecket des
ys noet dat na der bekie
ringhe dye ghedachte
daer nyet weder en kiet.
Men mach oer braghe
waer vmmē doe dye
iongheren yn der zee
arbeyden vnse here na
synze verrysemisse vntē
ouer stont dye voer syn

ze verrysemisse voer sy
nen iongheren vp den
water der zee wanderde.
Dye reden van desen dyn
ghen bekent men thant
yft dat men merckt dye
sake dye daer doe yn was.
Want wat beteykent dye
zee sonder dese werlt dye
oer myt gheruchten men
mygher saken vnde myt
den wateren des ghebrer
tigs leuens stoet. **W**at ys
beteykent by dye vastheit
des ouers sonder dye ewic
heyt der ewigher ruste.
Want vmmē dye ionge
ren noch waren yn den
vloeden des sterflyken
leuens soe arbeiden se
yn der zee. **W**ant vm dat
vnse verloeser thant au
leden was dye ghebrede
heyt des sterflycs leuens
soe stont he na synze ver
rysemisse vnt ouer. **A**s of
he synen iongheren dye
beteykenisse synze ver
rysemisse by dynghen
spreke vnde sechde em.
Ick en apenbaer my
nyet yn der zee. **W**ant
yft byn myt v nyet yn
den vloeden der vnstu
rtheyt. **A**ls by yft dat
of vnrustich

he na synre verrisemysse
 yn eene ander stat den
 seluen iongheren secht.
Dyt syn dye woerde dye
 vdi tot v sprack doe vdi
 noch myt v was. **W**ant
 he was doe myt em den
 he teghenwoerdych myt
 synen licham apenbaer-
 de. mer nochtan secht he
 thant dat he myt em
 myt en was van welke
 sterfliken licham he ver-
 re was mytter onstetflit-
 her syns vleysches. **D**at
 he daer secht dat he myt
 em myt en was daer he
 by em stont dat bewyset
 he hirt oec mytten stane
 syns lichams als he daer
 synen iongheren dye yn
 den strepe waeren em
 dan toent te wesen yn
 den ouer. **W**nde dye ion-
 gheren wort groet ar-
 beyt yn oeren vysschene
 vp dat se als oer mey-
 steir quame eene grote
 hoecheyt des myrakels
 syn solden. **V**nde he secht
 de em thant werpt **d**at
 dat nette yn dye rechter
 sijde des streps vnde ghy
 sult vynden. **A**ren leset
 twe werf yn den hellige

ewangelij dat vnse here
 beual dat men dat nette
 werpen solde om te vyf-
 schen dat was voer synre
 passien yn na synre ver-
 risemysse. **M**er eer vnse
 verloeser ghepassiet wert
 of verrees beuelte he dat
 d nette te werpen om te
 vysschen. mer he en beual
 myt of men dat wer-
 pen solde yn dye rechter
 sijde oft yn dye lichter sy-
 de. **M**er doe he na synre
 verrisemysse synen ion-
 gheren apenbaerde soe
 beueelt he dat nette yn
 dye rechter sijde te wer-
 pen. **I**nder vysschynghe
 voer synre passien wor-
 den soe voele vysschen
 gheuanghen dattet net-
 te schoerde. mer yn deser
 vysschynghe worden daer
 oec voele groter vyssche
 gheuanghen vnde noch
 tan en schoerde dat nette
 myt. **W**nde wy en weet
 myt dat dye guden by
 der rechter sijde vnde die
 quade by der lichter sijde
 gheteykent syn. **H**ir om
 dye vysschynghe daer
 men sonder luynghe myt
 en beueelt yn wat sijde

dat men dat nette werpe
sal beteykent dese kerke
dye te gader gueden vnde
quaden vergadert. **W**nde
se en kryest nyet wt dye
se trecken sal want se en
weet nyet welken se ver
kryesen mach. **A**z in der
vysschynghe dye na vns
heren verrisensse ghedaē
wert soe wert dat nette
allene yn der rechter syde
gheworpen. want om te
syene dye glorie synre claer
heyt soe komet allene dye
kerke van den wtuert
renen dye nyet hebben
en sal van den lichtezen
wertken. **I**n der vyssyn
ghe voer syne passien om
dye mēschuoldicheit
der vysschen wert dat
nette gheschoert. **W**ant
nu komen yn mytten
wtuertarenen tot den
belven des gheloues soe
soe voele quader myn
schen dat se oec dye ker
ke schozen myt oeren
vngheloue. **A**z in de
ser vysschynghe wordē
voele groter vyssche n
gheuanghen vnde dat
nette en wert nyet ghe
schoert. **W**ant dye helly

ghe kerke der vertaener
ys yn stedyghen vrede oers
makers rustende vnde en
wort myt ghene twyfte
gheschoert. **W**nde doe dus
voele groter vyssche gheua
ghen waeren soe ghynt
symon peter vp vnde trect
te dat nette vpt lant. **I**n
meyne dat nu v broder
lycheit merit wat dat ys
dat peter datt nette vpt
lant trect. **W**ant em ys
dye hellyghe kerke be
ualen em ys sunderlyn
ghe gheseghet symon Jo
hānes sone mynstu my
voede myne schape. **W**at
dat hijs na gheapenbaert
wert yn den woerden
dat ys nu beteykent yn
den wertken. **W**ant
om dat dye predyker
van der kercken vns
af scheidet van den vloe
den deser werlt soe yst
noet dat peter dat net
te vol vyssche te lande
trect. **W**ant he trect dye
vyssche ter vastheyt wert
des oueres dye mytter
stemmen der hellygher
predycaen d den ghe
louyghen toende dye ghe
duricheyt des ewyghen

vaderlandes. **Dyt** doet he myt woerden vnde myt bryeuen vnde ^{dit} doet he da ghelics myt teykenē der myraculen alsoe ducke als wy by em bekypert werden ter mynnen der ewigher rusten vñ alsoe mē mychwerue als wy versheyden werden vā den gheruchte deser eerdsher dymghe. **Wat** yst anders dan dat wy vyssche komē syn bynnen dat nette des ghelouefs vnde ten ouerwert werden ghetaghen. **Mer** als men secht dattet net vol was groter vyssche soe secht men daer toe woede datter was dat ys hondert vnde **Zie** vnde ~~hondert~~ vyfstyck. **Dyt** ghetal en ys myt ledyck vā groter beteykemisse mer eene dyepheyt van deser groter beteykemisse vntbuyt vns daer toe eernstyck. **Want** dye ewangelista en hadde dye somme woelre was soe eernstelic myt ghesecht en hadde he myt gheordelt dat se vol gheslatenre gheestlich heyt hadde gherweest. **Wat** he weet dat yn den alden

testamente alle werck ghebade ys vnder dye ghebaeden der tyen ghebaede. mer yn den nyen testamente soe ghyft men dye cracht van den selue werke by der seuenuol dygher gracen des hellighen gheestes den gheloughen dye ghemēnythuol dacht syn. **Welken** gheest dye prophete baetsapte vñ secht. **Dye** gheest der wysheyt vnde der verstande wyse des gheest des rades vnde der stercheyt dye gheest der wetentheyt vñ der gudertierenheyt vnde en veruulle dye gheest van vns heren vresen. **Mer** dye vntfact dat werckre van desen gheeste dye den gheloue der drieuol dichert bekent vp dat he gheloue den vader vñ den sone vnde den selue hellighen gheeste vā eenre cracht vnde belieue dye te wesen van eenre substancien. **Want** vñ dat dye seuen dye ^wvoersecht hebben wyder ghegheue worden by den nyen testamente vnde dye tyen ghebade dye by den alde

testamente soe mach al vn
se doctyde vnde werckool
maectelyck beuanghen
werden by tien en vnde
seuen. **L**egghen wy dan te
gader driewerue tien
vnde seuen soe komen
daer af een vnde vyfstyck.
Vnde dyt ghetal en ys
myet ydel van groter be
teikensse. want wy lese
yn den alden testamente
dat men dat vyftichste
paer gheboet te hieten
iubeleus. **D**at ys te wete
dat yn den paer al dat
volck rusten solde van
allen wercke. **A**er dye
ghewarighe ruste ys yn
dye eenheyt. **W**ant men
en mach een myet deylen
vnde waer schoer der dey
lynghe ys dat en ys ghene
ghewarighe ruste legghen
wy driewerue een vnde
vyfstyck te gader vnde dat
ys hondert vnde drie vn
vyfstyck. **W**ant om dat
al vnse werck dat ghe
daen wort yn den ghelo
ue der drieuoldicheyt ter
rusten wert trectet. soe
nemen wy driewerue
seuen vnde tiene op dat
wy moghen komen tot

een vnde vyfstyck vnde
dan ys vnse ghewarighe
ruste als wy bekennen
dye claerheyt der drieuol
dycheyt dye wy seker be
komen te wesen yn dye
eenheyt der godheyt. **H**ir
om nemen wy driewerue
een vnde vyfstyck vnde
soe halden wy dye som
me van den wtuertarene
yn den ouersten vader
lande als vnder dat ghe
tal van hondert vn drie
vnde vyfstyck vysschen.
Waer te rechte was dat
naeder verrisensse vns
heren dattet nette dat ghe
worpen was alsoe voele
vyssche vendt dat se alle
ne beteykenen solden dye
wtuertarene borghers
des ouersten vaderlandes.
Aer vnder desen vmaent
dye hellighe leze des ewa
gelij van gisteren vnde
van huden dat wy eerst
teyck anspen sollen waer
om dat men leset dat
vnse here vnde verlosser
na synre verrisensse at
van eenen ghebraden
vyssche. **W**ant dat ys myet
ydel van gheestelyker
beteikensse dat men

anderwerue doet yn der daet. Want yn deser lexe at he broet vnde eenē ghebraden vrsch vnde yn dyc lexe dyc ghyestezene lesen wert soe at he myt ghebraden vrsche honythraete.

Wat meynē wy dat dyc ghebraden vrsch betekēt sonder em dyc myddelergades ys vnde der mynsche ghepassyt. want he ghewerdychde verborghen te syn yn den wateren des mynschelyke gheslechtes. He woude gheuanghe werde mytten stricke vnser doet vnde yn der tyt synre passyen wert he ghebrade als myt droefnyffe. Mer he dyc ghewerdychde te werden een ghebraden vrsch yn synre passyen he was vns een honythraete yn synre verrisnyffe. Vnde dyc woude dat yn den ghebradenē vrsche dyc tribulacie vñ dyc droefnyffe betekent worde. he woude yn dyc honythraete betekene beyde synre naturen dat ys syne gottly vnde syne mynscheyt.

Want dyc honythraete ys dat honyth vñ was. Vñ dat honyth vnde dat was

ys dyc gotheyt yn der mynscheyt. Vnde dat en scheelt oec nyet van deser lexen. Want he at hyn vrsch vñ broet. Want dyc ghebrade mochte werden als een vrsch na synre mynscheyt. he voedet vns myt brode na synre gotheyt dyc secht. Itk hyn dat leuende broet dyc van den hemel neder komen hyn. Hyn vm at he ghebradenē vrsch vñ broet vm dat he myt synre spysen vns toenen solde dat he syne passie na vnser mynscheyt ghedoghede vñ dat he voersach vnse voedinghe wt synre gotheyt. Vnde yst dat wy dyc wackerlike ansyen soe syen wy oec woe vns dyc betemt na te volghē. wat vnse verloeser bewysset vns alsoe syne werken op dat he vns bereyde den wech em na te volghen. Syet vnse here woude yn synre spysen myt ghebradenē vrsche vnde honythraete to volghen. Want he vntsaet dyc yn syn licham ter ewelyker rusten dyc als se hyn gheuoelen vernoy vm gades wylle nyet af en ghaen

van der mynen der ymwen
dygher sueticheyt. **M**en
neemt mytten ghebraden
vyssche honych raete. want
dye hijs vni dye waerheyt
vernop vntsaen dye wer
den yn den hemelike vā
ghewarigher sueticheyt
ghesadet. **W**nde men sal
weten vnde merckē dat
vnse here synen lesten
werschap als men scrijft
myt synen ionghere **had**
hadde. want men ghedenit
dat daer yn waren peter
vnde thomas nathanael
zebedeus sone vnde twe
van synen ionghere. **W**at
waer vme halt he syn
echterste wereschap myt
synen iongheren sonder
dat he daer mede kont
doet dat dye myt em al
lene yn dat ewighe wer
schap kome sollen dye vd
syn van der seuenuoldy
gher gracie des hellyghe
gheestes. **A**lle dye tijt wort
oec ghekyert by seuē
daghen. **W**nde durwile
wort by den ghetalle vā
seuēne dye volmaetheyt
beteykent. **H**ijr vme soe
werschappen dye vnder
echterster wereschap dye

vnder teghemwordicheyt
der waerheyt dye nu
myt eerste der volmaet
heyt bauen dese eedsche
dynghe chymen dye de
myne deser werlt myt
en bynt. **W**nde alyst dat
dye werlt dese myt betā
rynghe anuechtende ys
nochtan en verplompt
se myt oere begheertē dye
se beghonen hebbe. **W**an
deser echterster wereschap
ys anders vā iohāne ghe
secht. **S**alich syn dye ghe
ne dye totten auentmale
der brulofst des lamis ghe
ropen syn. **W**ant hijs v
me secht he dat se ten auē
male vū myt ter maeltijt
ghenoet en warē. **W**at dye
werschap den men ynt
eende vā den daghe doet
ys een auentmael. **D**ye
dan aldus dye tijt deses
leuens gheerndet ys ko
mē ten wereschap des ho
ghen beschouwens dye
en werde myt gheropen
tot des lamis maeltijt mer
ten auentmaele. **W**ū dyt
auentmael wort beteykent
myt dese echterste wer
schappe daer mē vmaent
dat seuē ionghere yne warē.

Want als wy gheseyt heb-
 ben soe ymaect he dye yn
 dat ewyge werstap dye nu
 vol syn van der seueoldi-
 gher gracie vñ hanghē an
 der mynen des hellyghe
 gheestes. **B**roedere dese dy-
 ghe doet myt v vñ beghert
 vervullet te werde mytter
 teghenwoerdyth des ghees-
 tes wat v na volghē mach
 yn den toekomende leue
 merct vā synre teghewoer-
 dytheit weghet yn unen
 herte of ghy vol sijt vā de-
 sen gheeste vñ of ghy beken-
 net dat ghy tot desen wer-
 scappe sollet moghē komen.
Wat soe wyre he ys den
 dese gheest nu myt en ver-
 maect waerlyke dye uastet
 vanden ymakone des ewi-
 ghen werstaps. **Q**uerdenct
 want paulus van den sel-
 uen gheeste secht. **S**oe wyre
 cristus gheeste myt en heeft
 dye en ys syne myt. **W**at
 dese gheest der mynen ys
 als een titel der gottlyker
 besittinghe. **V**nde dye en
 heeft cristus gheest myt
 wes ghedachten gheschey-
 den syn myt hate dye myt
 homoede vp gheblasē ys
 vnde den gramscap ver-

stuert halt totten stede syn-
 re ghedachte vñ den gher-
 richteyt pynghet vnde den
 vncuyshet verteert. **M**erct
 welt cristus gheest ys waer-
 lyck he ys dat dye vriende
 vnde dye vande doet my-
 men vñ eerdche dynghe
 verunwerde vñ om dye
 hemelsche blytscapē ver-
 hetten. dat vleysch vñ dye
 sunden vnderdoen vñ doet
 dye ghedachten bedwyn-
 ghen van alre vuhre ghe-
 noechte. **W**yl ghy dan be-
 kenen dat recht vā gades
 besittinghe soe merct de
 persoen unes besytters.
 want syet dye dat wy
 gheseyt hebben dat roept
 paulus myt warigher ste-
 me. **S**oe wyre cristus gheest
 myt en heuet dye en ys
 syne myt. **A**s oft he apen-
 baerlyck sechde. **D**ye van
 gade yn em wesende myt
 regiert en wert he en sal
 naemaels myt verblyde
 vander ghedaente der
 gottlyker claerheyt. **M**er-
 yst nochtan dat wy tot
 desen dynghen dye wy
 gheseyt hebben kranck
 syn vnde wy nochtā myt
 en ghereiken dye hoetheit

der volkomenheit laet ons
daghelics yn den weghe
gades setten dye srede der
hellygher begheertē. Dye
waerheyt vertroest ons
dye by den psalter seghet.
Dyne oghen hebbē myne
vnuolghcomēheyt ghespen
vñ alle mynschen sollē yn
dyn boeck gheschreue wer
den. want onse vnuolmaet
heyt en sal ons altemaele
myet deerachtich wesen
yft dat wy yn den weghe
gades staende ~~bliven~~ myet
weder vme en syen ten
dynghen dye auorleden
syn vñ haesten wy ons au
te tyden tot den dat ons
gheberect. Want he dye
de begheertē der vnuol
maectter vustet dye sel
ue sterket vnderwoylen
totter volmaectheyt. By
ihesum cristum onsen hē
dye myt em leuet vnde
regneret yn eenheyt des
hellyghen gheestes ewelic
vnde vimmermeer. Amē.

**Opton donzedaghe na
paeschen Johānes**

In der tyt Sont maria bu
ten ten graue wenēde. Doe
se dus weende soe neryghe
de se oer neder wert vñ

sach yn dat graf vnde se
sach twe enghelen yn wyt
ten clederen sytten eenen
ten hoefden vnde eenen
ten voeten daer ihesus
lycham ghelegghen was.
Vnde dye seggheden oer.
Wif wat weentstu wien
soesttu. Se segghede em. Wat
se hebben mynen here en
wech ghedraghen vñ yct
en weet myet waer se em
ghelegghet hebben. Doe se
dye ghesegghet hadde soe
kyerde se oer vme af ach
terwart vnde sach ihesu
staende vñ se en wyfte
myet dattet ihesus was.
Ihesus sechde oer. Wif wat
weentstu wien soesttu. Vñ
se meynde dat he een gaer
denaer were. Vnde se sech
de em here oft u em en
wech ghedraghen hebste
segghede my waer du em
ghelegghen heefste vñ yct
sal em halen. Ihesus segghe
de oer. Maria. Se kyer
de oer vme vnde segghede.
em. Kabbomi dat beduyt
alsoe voele als meyster.
Ihesus segghede oer. En wil
my myet tasten. want
noch en byn yct myet vñ
gheuaren tot myne vader.

mer gantz tot mynē broe
deren vnde segghe em. **I**ck
vaer vp tot mynen vader
vnde uwen vader tot my
nen god. **V** tot uwen god.

*Maria magdalena quam
baetschappende den ionghe
ren. Want yck hebbe den
heren gheseyn vnde dese
dynghe seghede he my.
Sunte gregorius omelie vp
dit selue ewāgeli dyc he
pdiite de volke yn sunte
Johan baptisten keretze.*

Maria magdalena
dye yn der stad
hadde gheweset
eene sunderliche yn den
dat se dye waerheyt my
de soe dwoech se af myt
oozen tranen dye smetten
der sunden vnde dye stem
me der waerheyt wert
weruult daer he mede
secht oer syn voele sundē
verlaten. **W**ant se myn
de voele. **W**ant se dye te
voere sundyghende calt
ghebleuen was. daer na
bornende mynde se starck
ke. **W**ant nae dat se ten
grāue komen was vnde se
daer vns heren lythā myt
en vant soe waende dese
dattet en wech ghedraghe

were vnde se baetscraepet
den iongheren vnde se qua
men vnde saghent vnde
se gheloefdent alsoe te wese
als dat wyf gheseghet had
de. **W**nde van em ys thant
gheschreue vnde dye ionghe
ren ghynghen tot em selue.
Wnde dan secht men daer
na. **W**nde maria stont bu
ten ten graue weneende.

In desen dynghe sal men
mercken woe grote kracht
der mynen des ropues her
te vntsteken hadde dye vā
vns heren graue myt en
ghynck al wast oer dat dye
iongheren en wech ghyngē.
Se sochte den se myt gheuō
den en hadde se weende
sokende vnde se was vnt
steken mytten vuerze synre
mynen den se waende en
wech ghedraghen te wesen
vnde bernede yn synre
begheerte. **W**yr by gheuevelt
dat se em doe allene sacht
dye bleuen was dat se em
soeken solde. **W**ant sonder
twyuel dye doechde des gūe
den werktes ys ghedurich
Wnde mytter stemme
der waerheyt ys ghesecht.
Want dye stantachtich
blyuet dese sal behalden

bluuen. **W**nde yn den ghe-
bade der wyrt ghebiet me
den stert der offerhande
te offeren. want yn den
sterte ys dat eende des lich-
ams. **W**nde dye offert wael
dye de offerhande des gue-
den werkes brenghet tot
den eynde des werdyghē
werkes. **W**ir schryft men
dat ioseph vnder synen
anderen broderen hadde
eenen rock totten enkele.
Want dye rock totte en-
kelen ys dat guede werck
totten eende. **M**er maria
doe se weende boghede se
oer nederwert vnde sach
ynt graf. **S**eker thant
hadde se ghebaetscraet dat
dye here en wech were
ghedraghen wat yst dat
se hır oer nederwaert ney-
ghen vnde se dat graf
anderwerue begheerde
te syene. **M**er dye ghene
dye mynt en yst nyet ghe-
noech dat he eene werue
ghesyen heuet. **W**at dye
kracht der mynen doet
mēnythuoldyghē dye me-
nyghe des soekens. **D**us
sochte se em te voeren vñ
se en vandes nyet. **S**e
gheduerde dat se em soekē

dat graf ledich ghesien thant
hadde se

solde vñ hır by gheuyelt
dat se em vant. **W**nde et
ghescheyde dat dye begher-
te myt ver-lenghene was-
sen vnde ^{dat} se wassende ver-
traghen dat se vonden
hadden. **W**ir by yst dat
dye kerke van den seluē
brudegom yn den boeke
der mynen secht. **I**n myne
beddekijn sochte ick des nach-
tes den myne ziele mynt
yck sochte em vnde yck en
vandes nyet yck sal vp
staen vnde dye stad vme-
ghaen doer dye steghen
vnde straten sal yck soekē
den myne ziele mynt. **W**ñ
se verneemt des ghebrer-
kes des vyndens vnde
secht. **I**ck sochte em vnde
yck en vandes nyet. **M**er
vmmē dattet vynden
nyet langher en verlen-
ghet yst dattet soeken
nyet vp en halt soe secht
se daer toe. **D**ye wechters
vonden my dye de stad
wachten. **E**n hebbe ghy
den nyet ghesyen den
myne spele mynt. **D**oe
yck dye een luttel voer ghe-
ghaen was soe vant yck
den myne spele mynde.
Want wy soeken vñ

vnsen beddekyn vnsē ghe-
 mynden als wy yn enygher-
 rusten deses leuens vsuchtē
 vm dye begherten vnses
 verloesers. **D**es nachtes
 soekē wy em. want al yst
 dat nu vnsē ghedachte yn
 em wakert nochtan ys dat
 oghe verdonckert. **A**er
 dye synen ghemynnden
 myet en vynt dye behoest
 dat he vp stae vnde dye
 stad vmme ghae dat ys
 dat he mytter ghedachte
 der vnderuyndynghe
 soeke dye hellyghe ver-
 gaderynghe der wtuer-
 carene doerlope he vnde
 soeke yn den wegghen vñ
 yn den straten dat ys dat
 he ansye dye ghene dye gae
 doer nauwe vnde wyde
 straten vnde he vndersoe-
 ke oft he enyghē voetstap-
 pen sijn ghemynnden
 yn den vynden mach.
Want somyghē syn oet
 van wercklyken lude dye
 yet van doechdelykē wer-
 ken hebben dat men na
 volghen mach. **U**nde als
 wy soeken soe vynde vns
 dye wechters. **W**an dye
 hellyghe vaders dye den
 staet der kercken hoeden

komen vnsen gueden eerns
 tidheyden te ghemoete vp
 dat vns lezen myt oeren
 woerden of schryftē. **U**nde
 als wy dye een luttel voer-
 gaen soe vynden wy den
 wy mynen. **W**ant vnsē
 verloeser al was he by
 oetmodicheyden een myn-
 sche vnder den mynsche.
 nochtan was he by der
 gottheyt bauen den myn-
 schen. **A**s men dus dye
 wechters voer gaet soe vynt
 men den ghemynde. **W**at
 als wy synen dye ppheten
 vnde dye apostelen vnder-
 em wesen soe merckē wy
 den dye by natueren god
 ys wesen bauen den myn-
 schen. **H**yr soect men em
 verst vnde en vyndes myet
 vp dat men em te uaster-
 halden sal als he gheuon-
 den ys. **W**ant alsoe wy
 voersicht hebben soe valle
 dye hellyghe begheerten
 by verlenghene vnde yst
 dat se by verlenghene
 mynen soe en waerent
 ghene begheerten. **A**yt
 dese myne bernende soe
 wye ve gheraecte totter
 waerhert. **H**yr af secht
 dauid. **M**yne syele had

de dorst ten leuendighen
gade. wāneer sal yetz ko
men vnde apenbaeren
voer gades ansyct. **H**ijr
by vermaent he vns vñ
secht. **S**oeket syn ansyct
te altoes. **H**ijr by secht dyc
pphete. **aloes** **M**yne syele
begheerde dy yn der nacht
mer oer myn gheest yn
den naesten myns hertē
van des morgghens sal yetz
toe dy waken. **H**ijr af se
ghet echter dyc kerke yn
der mynen boeckē. **I**tz
byn ghewont van myn
nen. **W**āt dat ys recht
dat se van den spene des
meisters kome ter ghe
sontheyt dyc by der heyt
ten synre begheertē dra
ghet dyc woude der my
nen. **H**ijr af secht he ech
ter. **M**yne syele wort
smeltende als myn ghe
mynde sprach. **W**ant
eens mynschen ghedach
te dyc myet en soect oers
schempers ghedaente ys
quellyke haert. **W**ant se
blyuet yn oer seluē salt.
mer yst dat se van be
gheerten beghynt te ber
nen vñ te volghē den
se mynt loept se smeltē

de by den vuere der my
nen. se wort amtuoldyck
van begheerten vnde alle
dynghe dyc oer ghenoech
den yn der werck ver vñ
weert se. **M**et en ys dat
oer ghenoecht buten oere
schemper. **U**nde dyc dyn
ghen dyc oeren ghedachte
te voeren ghenoechden
dyc werden daer na oer
seer swaer. **H**iet en ver
troest oer **d** droefheyt al
soe langhe als men myet
an en syet den men be
gheert dyc ghedachte ys
drouyck vnde dat licht ys
oer verdriethyck. **U**nde
myt dusdanen vuere wort
verbrant dyc roesticheyt
der sunden vnde dyc ghe
dachte dyc vinsteken ys
als golt yn den vuere.
Want by der ghewoen
te heuet se oer ghedaente
verlaeren vnde aumyds
den bernen wort se ver
claert. **D**ese maria dyc
dus mynt dyc oer weder
nederhyelt ten graue dat
se ghespen hadde. laet vns
bespen myt wat kracht
dyc vrucht der mynen
yn oer twewerf doet
doen dat werck van

soekene. Daer volghet se
 sach twe enghelen yn wyt
 ten dederen syttende den
 eenen ten hoefden vñ den
 anderen ten voeten daer
 ihesus licham ghelecht was.
Wat yst dat men yn dye
 stad daer vnse here ghele
 ghet was twe enghelen
 syet den eenen totte hoef
 den vnde anderē totten
 voeten syttende sonder
 datmen yn durtcher ton
 ghe den enghel eene bade
 beduyt. Vnde dat men
 ihesus was schuldrych te
 baetscappen van synre
 passien dat he god ys voer
 dye werlt vnde een my
 sche ynt eende der werlt.
En enghel syttet als ten
 hoefden als dye apostel
 sunte iohan predyct.
In den beghyne was dat
 woert. Vnde als ten voe
 ten syttet een enghel als
 men secht. Dat woert ys
 vleysch gheworden vnde
 woende yn vns. **W**y mo
 ghen oec by den tweē
 enghelen bekēnen dye
 twe testamente dat eene
 voer vnde dat ander na.
Vnde enghelen der stat
 van vns heren licham

worden das vnderlynghe
 te gader gheuoeghet. **W**ant
 als berde dye testamente
 myt ghelyken consente
 baetscappen vnser here
 dat he mynsche ys ghe
 worden vnde sterf vnde
 verrees soe syttet dat ierf
 te testamente ten hoefden
 vnde dat ehterste testa
 ment ten voeten. **H**ir
 by dye twe cherubinne
 dye dat propiciatoer be
 deden ansaghen dye eene
 den anderen vnderlyn
 ghe mytten ansrytste ghe
 kiert ten propiciatoer wort.
Want cherubyn d beduyt
 volheyt der consten vñ
 wat ys by den tweē
 cherubin sonder dye twee
 testamente beteykent
 vnde wat ys beteykent
 by den propiciatoer son
 der dat vnse here myn
 sche gheworden ys. **H**ir
 af secht sunte iohan wat
 he ys dye guedertieren
 heyt voer vnse sunden.
Vnde als dat alde testa
 ment baetscap dat dit
 gheschyen solde dattet
 mye testament roept
 van vnser heren ghedaen
 soe syen dese twe cheru

binne vnderlinghe als
dye den anderen an als se
oer ansyghte als ten propi
tatoer wert kyezen. **W**at
als se syen vnsen here m
sche gheworden ghelegghet
vnder em soe en kyezen
se em nyet van synen an
syghte dye de verhalent
heyt syns voer mickens
eendrachtelyck vertellen.
Vnde dye enghelen vra
gheden marien vñ sechde.
Wyf wat beweensstu vñ
se sechde em. **W**ant se heb
ben mynē here en wech
ghedraghen vnde yck en
weet nyet waer se hebben
em ghelegghet. **W**ant dye
hellyghe woorde dye vns
dye tranen der mynen
verwecket se vertroeste
dye selue tranen als se
vns belauen dye ghedaen
te vns verloesers. **A**er
et ys te merken na der
historien dattet wyf nyet
en sechde se hebben myns
heren lytham en wech
ghedraghen. **W**ant dye
ys dye ghewoente der
hellygher schrifturē dat
se somtijt by cene dele
een dynck al vnde som
tijt by al een deel va cene

dynnghe beteykent. **A**s vā
iacobs kynderen gheschre
uen ys dat iacob neder voer
yn egipten myt seuentich
syelen. want dye zyele en
voeren nyet yn egiptē son
der dye lichame mer by
allene dye spele ys al dye
mynsche beteykent. **W**at
by den cene dele beteykent
men den mynsche al. **V**n
als vns heren lytham
hadde allene yn den gra
ue ghelegghen vnde maria
en sochte nyet vns here
lytham mer oeren here
den sey waende dat en
wech ghedraghen were
dat ys by al een deel be
teykende. **D**ese dye gheschyt
hadde soe kyerde se oer
achterwaert vnde sach
ihesū staende vñ se en
wyste nyet dattet ihesus
was. **E**t ys te merken
dat maria noch twyuelē
de van vns heren ver
ryfnyse oer vme kyerde
vp dat se ihesus syen sol
de. **W**ant by der twyue
linghe hadde se als oere
rugghe tot vns here an
syghte wert ghekyert dye
nyet en gheloefde dat he
verresen was. **A**er om

dat se mynde vnde twiuel
 de soe sach se em vñ se en
 bekendes nyet vnde dye
 mynde toende oer vnde
 oer twyuelinghe bedecte
 em. **W**nde oer vñweten
 hert toenet men noch als
 men na secht vnde se en
 wylte nyet dattet ihesus
 was. **W**nde he sechde oer.
Wijf wat waenstu ween
 sochstu. **M**en vraghet oer
 dye sake des rouwe vñ
 dat men oze begheerte
 meerrē sal. vñ dat als
 se noemde dat den se soch
 te dat se te heeter herne
 solde vñ synze myne n.
Wnde se waende dat he
 een gaerdenaer were
 soe seghede se em. **H**ere
 heuestu em en weth ghe
 draghen soe segghe my
 waer du em ghelecht he
 yes vnde vñ sal em hale.
Machtshyen sonder dol
 luynghe dolde dyt wijf vñ
 waende dat ihesus een
 gaerdenaer were. **W**nde
 en was he oer nyet son
 der luynghe een gaerde
 naer dye vñ oer herte
 by den sade synze myne
 plantede grovende doeth
 den. **M**er wat ys dyt

doe se em sach den se een
 gaerdenaer waende wese
 den se noch nyet ghesecht
 en hadde wen se sochte dat
 se seghede here oftu em
 en weth ghedraghe heuest
 als of se thant ghesecht
 hadde vñ wies begheer
 ten se weende. soe secht se
 em dye se nyet ghesecht
 en hadde. **W**ant dat ple
 ghet dye tracht der myn
 nen te doene vñ eenen
 mynende herte of ghe
 moede dat se den se altoes
 penset waent datten alle
 mynschen weten. **T**e reth
 te en secht dyt wijf nyet
 wren se socht vnde noch
 tan secht se heuestu em en
 weth ghedraghen. **W**ant
 se en waent nyet een an
 der weet den daer se
 vñ weent myt stedigher
 begheerten. **I**hesus secht
 oer. **M**aria. **M**aria den dat
 he se mytten ghemeyne
 name oere makuynghe
 noemde dat ys wijf vñ
 se em nyet en bekende
 soe noemt he se myt oere
 name. **A**ls of he apēbaer
 lyck sechde. **B**ekēne em
 van wien du bekent by
 te. **E**ne volmaecte man

ne secht men oer. **I**ck be
kēne dy by dyne name.
Want mynsche ys ake
mynsche ghemeyne name.
mer moyses ys een eyghe
name soe secht men te
rechte. **I**ck bekēne dy by
dyne name. Als oft vnse
heze em apenbaerlyck se
ghede. **I**ck en kēne dy nyet
ghemeynlyck als dye an
der mynschen mer yck kē
ne dy sonderlynghe. **D**oe
dus maria by oere name
ghenoemt was doe beken
de se oeren hezen vñ thāt
hyete se em rabbom dat
ys meyster. **W**ant he
wast den men vā butē
sochte vnde wast oer dye
se van bynen leerde dat
se em soeken solde. **V**nde
nu en secht dye ewānge
list nyet wat dat wif
dede mer daer af geeft
men te kēnen dat se hoer
de als men oer sechde.
En wyl my nyet tasten
want noch en byn yck
nyet vp gheuarē tot my
nen vader. **W**ant yn
desen woerden toent
men dat maria syne
voeten vme helsen wol
de den se bekende mer

dye meyster secht oer en
wyl my nyet tasten. **N**yet
dat vnse heze na synze
verrisenisse veruwer
de dat em wyue tasten
souden als wanden twee
wyuen dye tot syne gra
ue wert ghynghen ghe
schreuen ys se quamen
toe vnde hielden syne
voete. **A**er waer vme
dat men em nyet tasten
en sal ys dye reden daer
toe ghedaen als men na
secht. **W**ant yck en byn
noch nyet vp gheuarē
tot mynen vader. **W**at
yn vnser herte ys ihesus
dan vp gheuarē totte va
der als men ghelouet
dat dye sone euen ewich
ys mytten vader. **W**ant
soe wyue dat em nyet en
ghelouet den vader ghe
lyck te wesen yn dres her
te en ys he noch nyet vp
gheuarē ten vader. **A**ldus
tast dye ihesum ghewaer
lyck dye ghelouet dat dye
sone euen ewich ys mytte
vader. **W**ant yn sunte
pauwels herte was ihesus
ten vader vp gheuarē doe
he sechde. **D**ye doe he yn
gades forme was soe en

achtede he niet roef dat he
 gade ghelijck was. **H**ij by
 soe tastede oec sunte iohan
 vnsē vloeser nuytter hant des
 ghelouē vñ seghede. **I**n den
 beghyne was dat woert vñ
 dat woert was by gade vñ
 god was dat woert alle dyn
 ghe syn by em ghemaket.
 Aldus tast he vnsē here dye
 gheloeft den vader ghelijck
 te wesen yn der substāien
 der ewytheit. **A**er mach
 schyen dat yment wort
 myt eenre swyghenre vra
 ghen bestoet woe mach die
 sone den vader ghelijck
 wesen. **I**n welkē dynghē
 dat dye mynshelike na
 tuer verwōderende niet
 en mach beuaen soe behoert
 oer toe dat se wete dat
 oer dat ghelouelick ys vā
 eenē anderē verwōderen.
Want se heeft dat se hijr
 cortelijck den ghepeisen
 toe antwordē mach. **W**at
 men weet dat he syne mo
 der schiep yn wies winc
 frouwelike lythame he ghe
 schapen werden wolde na
 der mynsheit wat won
 der yst dan dat he syne
 vader ys dye voer syne
 moder was. **W**dy lezē oec
 ghelijck

by sunte pauwel oer kont
 schap cristū te wesen gades
 tracht vñ gades wysheyt.
Dye dan den sone myre
 wesen waent he doet den
 vader sonderlynghe vñ
 eere. wies wysheyt he se
 ghet dat se em vnghelyck
 ys. **W**ant wat machtigher
 man solde rustelijck moghē
 vdraghen of em ymāt se
 ghede du byst groet mer
 dyne wysheyt ys mynre
 dan du. **W**ant vnsē here
 secht seluen. **I**ck vñ dye
 vader syn een. **A**er he
 setht echter. **D**ye vader
 ys meerre dan yck. **W**an
 wien dat oec gheschreuen
 ys. **W**ant he was vnderda
 nyck synen alders. **W**at
 wonder yst dan als he
 secht dat he na der mynsch
 mynre ys dā syn vader dye
 yn den hemel ys yn welker
 mynscheyt he oec vnderda
 nyck was syne alders yn
 der werlt. **W**ñ vā der my
 scheyt secht men nu maxie
Gandē toe mynē broderē
 vñ segghe em. **I**ck vaer
 vp tot mynen vader vñ
 tot uwē vader tot mynen
 god vñ tot uwē god. **A**ls he
 seghet mynē vñ uwen waer

om en secht he myt ghemey
lyc tot vnsen. **Mer** vnder
scheidenlyck sprekende bewij
set he dat he den seluē va
der vngheleker heuet dan
wy. **Ich** uaer vp secht he tot
mynē vader dat ys te ver
staen na der nature vnde
uwe vader by gracie tot
~~mynē vader~~ mynē vader
om dat yck neder konie
byn tot uwe god. wāt ghy
vaert vp tot em. wāt om
dat yck mynsche byn soe
yct myn god. vñ om dat ghy
vā der doynghē vloest syt
soe yst uwe god. **Wāt** den
he voer dyc werlt god ghe
beerde he schiep my myn
sche myt v ynt eende der
werlt. **Martha** magdalena
quā vñ baetschapte den
ionghere. wāt yck hebbe
dē herē ghesyen vñ dyt
sechde he my. **Syet** dyc
mysdaet des mynschelicke
gheslechtes wort daer af
ghekneden daer af dat
se wt quā. **Wāt** om
dat vnde paradise dat wyf
den māne den doet schent
te soe baetschapte vā den
grauē een wyf dē māne
dat leuē. **Wñ** vertelde
dyc woerde des gheens

dyc se leuendyck maect dyc
vertelde des doctlikes scrij
tes woerde. **Als** of vnsē here
den mynschelicke gheslechte
myt myt woerde mer myt
werke seghede vā der hat
daer v mede toe bracht was
dyc drantck der doet vā der
hant ontfaet den drantck
des leuens. **Dyt** hebbe wy
kortelick auerlope vader
bedudynghē der lexen des
hellighen ewangely nu
myt der hulpe des seluen
here daer wy af spreken
merckē wy dyc glorie synre
vrisenisse vnde dyc yn
nrcheiden synre guder
tiercheyt. **Wāt** he wol
de te eer vā der doet ver
rysen dat vnsē spele myt
langher bliuē en solde
yn der doet der vnghe
louicheyt. **Hir** by ys waer
van den psalmisten gheschyt.
He sal van den riuier drin
ken yn den weghe daer
om heuet he syn houet
vpuerheue. **Wāt** vā den
beghyne der werlt hadde
yn den mynschelicke ghe
slechte dyc riuere der doet
gheuloeyt vñ vā desen
riuere drantck vnsē here
yn den weghe. wāt yn

smen auerghanck soe ghe
 smaecte he den doet. **W**nde
 hijr om soe v̄hief he syn
 houet vp. **W**at dat he ster
 uende leghede yn dat graf
 v̄risende verhief he dat
 bauē d̄ye enghelen. **W**nde
 daer mede sloech he den
 alden vyant ewelike daer
 he v̄henghede der gheenze
 hande d̄ye em vuolghede
 oer selheyt teghen em tyt
 like te doene. **W**nde d̄yt
 secht vnse here apenbaer
 lyck den hellyghe **J**ob al
 dus segghede. **D**u salst
 leuiathan vaen myt een
 ze anghelen. **W**at leuithā
 dat beduyt oer toe doen
 v̄n ys beteykent d̄ye ver
 slynder des mynschelike
 gheslechtes d̄ye doe he dē
 mynsche belaeft d̄ye god
 licheyt te gheuen soe be
 roefde he em der v̄sterf
 licheyt d̄ye oer d̄ye sūnde
 der auertredynghe dē he
 den verfte mynsche schent
 te den ghenē d̄ye em vol
 ghen myt quade rade mē
 mythuoldich soe hoepet he
 syne pyne sonder vphalde.
Wnde ynder anghelen
 toent men dat aēs v̄nde
 d̄ye scharpheyte bercht mē.

Aldus vanghet god d̄ye va
 der desen myt eenze an
 ghelen wāt he sande syne
 eenghebaere sone yn dat
 vleysch te dies doet. **I**n wel
 ken men syen mochte dat
 ghedoethlike vleysch v̄nde
 daer men myt yn en sol
 de moghen syen d̄ye v̄n
 ghedoethlike godheyt v̄n
 doe d̄ye serpent yn desen
 sone by den hande der
 gheene d̄ye em vuolghe
 den dat aēs vā synen
 lichame liet soe wordet
 doerstekē mytter scharp
 heyt der godheyt. **W**ant
 he hadde em te voere yn
 den myraculen bekent
 god te wesen mer van
 synze bekēnynghe viel
 he yn twyuelynghe doe
 he sach dat he ghedoeth
 lich was. **D**us h̄yelt
 he als een anghelē d̄ye
 kēnebackren des gheens
 d̄ye verslyndet doe daer
 yn apenbaerde dat aēs
 des vleysch dat d̄ye ver
 slynder begrūpen solde
 v̄n yn der tyt der passien
 was verborghē d̄ye got
 heyt d̄ye em dode solde.
Dus wert leuiathan
 gheuanghē ynder anghelē

vā gades mynscheit. **W**at
doe he yn den begreep dat
aes des lichams soe wert
he doerstekē mytter anghe
le der gothert. **W**ant daer
was dye mynscheit ynne
dye den verslynder tot
oer brenghen solde. daer
was oer dye em doerbaerē
solde daer was dye apen
baer kintheit dye em
beweghē solde. vñ daer
was dye verborghene
kracht dye des verslyn
ders kēnebackē doerbae
ren solde. **A**ldus wert he
yn der anghele gheuan
ghē wāt he verdraf daer
mede dat he beet vnde
dye sterflike mynschen
dye he myt rechte hielt
verloes he. **W**at den daer
he gheen rechte ynne en
hadde vnde vns sterflicke
was vnder want he em
ter doer te brenghen. **H**ijr
by yst oer dat dese maria
daer wy af spreke leeft.
Want he dye der doet
myt schuldich en was
sterf vñ dat mynschelike
gheslechte. **H**ijr af yst dat
wy alle daghe na vnsen
sundē ten leuē wekieren
wāt vnse schepper quam

neder tot vnser pyne son
der sunde. **S**yet nu heuet
dye alde vyant dye roue
verlaerē dye he vā den
mynschelike gheslechte
gheuanghē hadde he heeft
verlaerē dye seghe syns
vnderwerpens. **D**och by
daghe kieze dye sundere
weder totte leuē daghe
lics werden se em by vns
verloesers hande vten
kennebacken ghetret.
Hijr vñ secht vnse here
echter wael totte heilighe
iob. **O**fte salstu myt eenē
wymmellaer syne wan
ghen doerbaerē. **D**aer
mē een wymmellaer
settet soe dwyghet mē al
vñ vñ vme te gaene.
Wat ys dan beteykent
by den wymmellaer son
der gades vnfermhichert
vns vme ghaende vñ se
doerbaert des leuithans
wanghe als se vns na dat
wy ghedaen hebbe dat he
vbeit vnde vns toghet dye
bote der penitēcien. **V**nse
he doerbaert des leuithans
wanghe myt eenē wymel
laer. **W**at mytter vnpre
keliker moghentē synre
barmhichert gaet he teges

des alden vrandes boesheit dat he oec somtijt dye ghe-
 ne dye he gheuaghe heeft vliest. **W**n se vallē als wt
 syne monde dye na den sūde dye se ghedaen heb-
 bē weder kiere ter vnuot selheyt. **W**at wyē solde mo-
 ghe dye eens yn syne mon-
 de begrepe were sūze wā-
 ghe vntgaen ofte se nyet
 doerbaert en were. **E**n hielt
 he peter yn den monde
 nyet doe he gades lochende.
Wn en hvelt he dauid yn
 den monde nyet doe he
 em yn soe grote dreyheyt
 der vnayfheyt versente
 mer doe se beyde te leuen
 weder kyerden by peny-
 tencie soe vloes se dese le-
 uithan yn eenre manyeze
 als doer dat gat synze wā-
 ghen. **D**us worde se em
 vntreit doer dat gat synze
 wanghe dye na soe groter
 quaecth dye se ghedaen hadde
 by penytenie wedertwerde.
Wat mynsche yst dye des
 leuthas mont vntghaen
 mach soe dat he ghene sun-
 de en doet mer hyr by beke-
 nē wy woe voele wy schul-
 dych syn den vloeser des
 myschelike gheslechtes dye

vnē nyet allene vbaden
 en heuet te ghaene yn des
 leuthas mont mer he heeft
 vnē vleit weder te kiere
 wt syne monde. den sun-
 der den hape nyet af ghe-
 namē en heeft. **W**at he
 heeft leuthas wanghen
 doerbaert vy dat he eenē
 weth gheue solde daer wt
 te ghaen dat he doch nade
 bete vlien moghe dye yn
 behoudelick em te voezen
 nyet wachte en wolde dat
 he nyet ghebeten en hadde
 worde. **A**ldus koemt vnē
 alre weghē te ghemoete
 dye hemelsche medicane.
Wat se heuet den mynsche
 ghebade ghegheue dat he
 nyet en sundighe. **W**n noch
 tā heeft he den ghenē dye
 ghesundicht heuet gheghe-
 ue bote dat he nyet en wā-
 hape. **H**yr vm sal mē alte-
 seer hoede dat myemēt myt
 ghenuechte der sunden
 yn des leuthas mont
 ghegrepen en worde vn
 nochtan als ys he daer
 yn begrepen he en wan-
 hape nyet. **W**ant yst dat
 he dye sūde volmaectelick
 beschreit he vynt noch een
 gadt yn synze wanghen

daer he doer vntghaen mach.
Wijr toe vs oerkont vander
gotliker vntfermhichheit
dese selue maria daer wy
af spreken. **W**ā welker dye
pharizeus segede doe he dye
fonteyne der gueder tierē
heyt bestoppen wolde. **W**ere
dese een pphete soe solde he
oec weten wy vnde wat
wyue dyt were dye **D**ye
em tast wāt et vs een sun
dersche. **A**rer se droech
myt oeren tranē dye smet
te oers herten vnde oers
lichams vnde se tastede
oers verloefers voete dye
oere quade weghe lyet.
Se sat tot ihesus voeten
vū se hoerde dat woert
vā synen monde. se hvelt
oer an em doe he leuede
se sochte em doet se vant
em leuende se vant soe
grote schat der gracen
voer em dat se em oec
synen apostolen dat vs
synē baden baetschapte.
Wue brodze wat solle wy
dan yn dese dynghe an
sven sonder dye vnghe
mete vntfermherticheyt
vns scheppers dye vns
marien magdalene als
yn eenē teykene totten

exempel der penitencien
ghesat heuet dye he by pe
nitencie na den valle leuē
dede. **W**āt ytz merke pe
ter ytz ansye den morde
naer vū ytz ansye zatheus
vū ytz ansye marien vnde
yn dese en sye ytz anders
myt sonder voer vnse
oghtē gheset exempele der
hape vū der penitencien.
Anachschyen vs ymēt yn
den gheloue gheualen he
ansye peter dye bytterlike
wecende dat he vā vrese
ghelochent hadde. **E**en an
der heeft ghebrent teghē
synē eūē mynsche yn quatt
heydē der selheyt he an
sye den mordenaer dye
oer yn der vze synre doet
ten lonē des des ewyghē
leuens quā by berouwe
nyse. **E**en hanghet an dye
hette der ghiericheyt he
heeft vzeemiguet gherouet
he ansye zatheus hadde
he yment niet ghe namē
dat gaf he vieruolt weder.
Een ander vs vntsteken
mytten vuerre der vntayf
heyt vū heeft syne suuert
verlaze he ansye mariē dye
yn oer seluē dye myne des
vleysches vbrande mytte

puere der gotlyker myne.
Syt dre almachtighe god
 legghet vns tot allen steden
 voer oghē dat wy na vol
 ghē sollē vñ he set vns alre
 weghē te voerē exempele
 synre vntfermytichert.
Myr vme laet vns doch
 nu leyt syn dre quade sū
 den dre wy gheproeft heb
 bē. **W**āt dre almachtighe
 god verghet gheerne dat wi
 mysdadich gheweest hebbē.
 he ys bereypt vnse penytē
 tie te athtene ter vmoselst.
Wy dre besmet syn na dē
 water der salicheyt laet
 vns vbarē werdē by vn
 sen tranē. **D**ñ aldus na
 sunte peters woert **A**ls dre
 kynderkē dre nu ghebarē
 syn begheert dre melc ghy
 cleyne kynderkene kyert
 weder tot uwer moder schoet
 der ewygher wijsheit su
 ghet dre borstē der guder
 liezenh gades dat vleden
 ys beweent schumet dat
 ankomet vnse vloeser sal
 vnse corte ghewene troef
 ten myt ewygher blytscap.
Dre leuet vñ regnyert
 mytte vader yn eenheyt
 des hellighe gheestes god
 ewelic vñ vmermeer. **A**mē.

Opten saterdach na pae
 sichen Johannes

In der tijt **I**n een
 vp den pae daghe
 quā maria magda
 lena doe noch donckerhey
 dē warē ten graue vnde se
 sach den steen af ghedaen
 vā den graue. **M**yr vñ
 liepse vñ quā tot symon
 peter vñ tottē iongher dē
 ihūs mynde vñ sechde
 em. **S**e hebbē den here
 wt den graue en wech
 ghedraghē vñ wy en wete
 myt waer dat se em ghe
 legghet hebbē. **M**yr vñ
 ghenck peter wt vñ dre
 ander iongher vñ se qua
 mē ten graue vñ se twee
 liepē te gader mer dre an
 der iongher voer liep haef
 telicker dan peter vñ quā
 verstē te graue. **D**ñ doe he
 em nederwert gheneyget
 hadde soe sach he dre līn
 wande ghelegghet nochtā
 en ghynt he myt yn. **D**oe
 quā symon peter em vol
 ghēde vñ he ghynt vnt
 graf vñ he sach dre līnen
 lakē ghelegghet vñ den sweet
 doet dre vp ihesus houet
 gheweest hadde myt myt
 līnenlakē ghelegghet mer

vscherden te gader ghemōnē
yn ene stat. Dus ghynt
oec dye ander iongher yn
dye verst ten graue komē
was vñ he sacht vñ ghe
loefdes. Want noch en wis
ten se dye scrijftuze nyet
dat he moeste vrisen van
der doet. *Sunte gij omelie*
op dit selue ewāgeli die
he predite den volke yn
sunte iohān baptisten ker

Wme *ke*
dat myt langhe
srechende myne
maghe ghebrakē ys soe heeft
se nu langhe vbadē v te
sprekē vā der bedudynge
des hellyghē ewangeli.
Wāt dye stēme blyft vñ
der kracht des roepens.
Vñ vñ dat yck vā voele
mynschē nyet ghehoert v
den en mach soe dat yck my
schame vnder voele luden
te sprekē. Mer dese schaem
te dye yn my ys berispe
yck selue. Wāt yst vñ of
yck voele mynshē nyet
gheuorderē en kan en sal
yck doch vā een luttelen
nyet roekē vñ of ye van
den o oetste voele schoeue
nyet en mach ghedraghen
sal yck dan ydel ter schuzē

weder kyere. wāt al en mach
ycker soe voele nyet draghe
als yck schuldych byn son
der twyuel yck sal der doch
een luttel seker yck sal der
doch twe seker of een dra
ghe. Wāt dye menynghe
der krankheyt heeft dye
sekerheyt oers loens. Wāt
vñse ouerste rychter al yst
dat he dye last merit vñde
laue nochtā merit he oec
dye cracht yn den laste.
Brodere dye leze des hel
lighē ewangeli dye ghy
nu ghehoert hebt se ys
harde apenbaer ynt buten
ste vā der hystorien mer
dye vhalene betekenysse
daer af staen vns vnder
torten reden te vndersee
ken. Maria magdalena
doe noch dye donckerhe
de warē quā se ten graue.
Na der hystorie teykent
men dye vre. mer na der
gheesteliker vstandensse
betykent se dye vstandens
se des gheens dyet vnder
soeket. Wāt maria sochte
yn den graue den schepper
alre dynghe den se yn den
vleysche doet ghespen had
de. Vnde vñ dat se em
nyet en vant soe waende

se dat he ghestalen were.
Hijr om wazē noch dye
 donckerheyden doe se ten
 graue quā. **H**ijr om liepse
 haesteliker vñ haetscāpt
 den ionghere. **M**er dye liep
 pē voer dye anderē dye
 voer dye anderē mynden.
 dat wazē peter vñ iohan
 vñ se twe hepen te gader
 mer iohan voerlyep haef
 teliker dan peter. he quam
 verstaten graue mer he en
 vnder want em myet ynte
 ghaene. vñ peter quam na
 vnde ghynck daer yn. **E**zo
 dere wat beteykent dyt
 lopen dese subtilike bescri
 uinghe des ewangeliste
 sal men ghelouē dat seydel
 ys vā gheesteliker betey
 kenysse. **E**en men. **W**ant
 iohan en solde myet segghe
 dan dat he voerghenck
 vñ myet yn en ghynck hadde
 he ghewaent dat yn synze
 veruazinghe ghene gheeste
 like beteykenysse gheweest
 en hadde. **W**at ys dan by
 iohan sonder der yoden
 synagoghe beteykent wat
 by peter sonder dye kerke.
Wnde et schyne gheen
 wonder te wesen dat by
 den yonsten dye synagoge

vñ by den aldesten dye
 kerke ys beteykent. **W**ant
 al was eer totter oesenynghe
 gades dye synagoghe dan
 dye kerke vā den heydenē.
 nochtan ter oesenynghe der
 werlt was eer dye menyth
 uoldichert der heydenē dan
 der synagogen der yoden
 als paulus orkont dye setht.
Wat yerst en ys myet dat
 gheestelick ys mer dat bees
 telick ys. **A**ldus wort by de
 aldesten petrū beteykent
 dye kerke der heydenen.
 mer by iohan den ioneste
 dye synagoghe der yoden.
Se lyepen beyde te gader.
Wat vā den beghyne oers
 tijts totte eende liep dye
 heydenschap mytter syna
 goghen yn eenē ghelyke
 ghemeynē weghe al en
 liep se myet myt gheliker
 vñ ghemeynze menynghe.
Dye synagoge quā yerst
 ten graue mer se en ghynck
 daer myet yn. wāt se vnt
 fenck dye ghebade vander
 wyt se hoerde dye pphetie
 van vns heren mynscheyt
 vnde passie mer se en
 wyl dye yn den dode myet
 ghelouen. **W**ant iohan
 sach dye lymenlake ghele

ghet nochtā en ghyndt he
myet yn. Want dye synagoge
al bekēnede se dye verhalen
heyden der schrifturē nochtā
vlangghet se yn te ghaene tē
gheloue vā vns herē passie
den se langhe te voerē vnde
verre te voerē. **I**pheter dē
den sacht se teghemwoerdich
vū veruwoerde em ver
smaede em mynsche te we
sen vū en wolde myet ghe
louen dat god sterflich ghe
worden was yn den vleische.
Wat ys dyt anders sonder
dat se haesteliker hiep vū
nochtan stont se ydel voer
den graue. **W**nde symon
peter quam em volghende.
he ghyndt ynt graf. **W**at
dye kerke vā den heydenē
dye achterste volghede be
kende den myddelaer ga
des vū der mynsche ihesu
xpm yn den vleische doet
wefen vū se ghelouede em
wefen den leuendyghen
god. **H**e sacht dye hēlakē
ghelecht vū den sweetdoeck
dye vp synē hoefde ghe
weest hadde myet gheleget
mytten hēlaken mer
verscheyden ghelecht yn
eene stad. **B**rodere wat
wanen wy wesen dat

men yn den graue myet
en vant den sweet doeck
dye vp vns herē hoeft was
mytten hēlakē son
der als paulus oekout dat
xpus hoeft god ys vū dat
dye vnbegripelike sacc
mente der godheyt vsthey
den syn van der bekēnisse
onser krankheyt vū dat
syne moghentheyt gaet
bauē der creaturē nature.
Wā et ys te merke dat mē
myet allene en secht dat
dye doek vstheyden gheuo
den waert mer oet te ga
der ghewondē. **W**ant een
lynen deet dat mē te gader
wynt daer en syet men
noth beglyn noch cende.
Hir vme te rechte vant
men den sweet doeck vā
vns herē hoefde te gader
ghewondē. wat dye hoef
der goth se en beghonste
myet noth se en eendet myet.
Wat by beglyne en wort
se myet ghebare noth se
en wort myet benauwet
hēne enyghē cende. **W**nde
men doet daer wael yn
een. wat yn dye ghedeilt
heyden der ghedachten
en ys god myet. **W**at god
ys yn der eenheyt. **W**nde

dye vdyne te hebben syne
 gracie dye em vā een met en
 scheidt airmyds schanden
 der vnghelouigher seten:
Alex om dat men mytten
 sweetdoeke pleyghet of te ve
 ghene der gheenre sweet
 dye arbeide soe machmen
 oec byden sweetdoke bedu
 den gades arbeiden. **W**at
 he dye yn em altoes rustelut
 vñ vnuerwandelt duert
 nochtan orkont he dat he
 arbeit als he draghet dye
 harde boesheyde der myn
 sche. **H**yr om secht he byde
 pphete. **I**ck hebbe ghearbeit
 al doghende. wāt god dye
 yn vnser mynscheyt apen
 baerde he arbeit tot vnser
 krankheyte welken arbeit syn
 re passien doe em dye vnghe
 louighe yoden saghe soe en
 woldē sijn myt eeren. **W**ant
 den se saghen sterflick na
 den vleysche se veruwerde
 den te ghelouen vñ sterflick
 te wesen na synre gotheyt.
Hyr af secht iheronias
Du salst em here oer loen
 ghelden na den werken
 oerre handē du salst em ghe
 uen een bedersel des herte
 dyne arbeit. **W**ant om dat
 dye strale der predicacien

doer oer herten myt ghaen
 en solde als se veruwerde
 den arbeit synre passien
 soe hyelde se den selue arbeit
 als een schylyt dat se myt
 doer den schylyt en solden
 syne woerde laeten ghaen
 daer se em mede saghen
 arbeiden totter doet. **U**nde
 wat syn wy sonder vnser
 hoefdes dat ys vns here lede.
Want by den linnenlaken
 des lichaems syn beteykent
 dye bande des arbeides.
Hyr om wantmen by syde
 den sweetdoek dye vp syn
 houet gheweest hadde. **W**at
 vns verloesers liden ys
 uerre versheyde vā vnser
 liden. want leet sonder
 mysdaet dat wy lyde myt
 vnser sunden he woldē
 wyllens vnder dye doet
 vallen daer wy vnser vn
 dankes vnderualle. **D**aer
 volghet. **D**us ghyndt oec
 doe yn dye ander iongher
 dye verst te graue komen
 was. **M**aden dat peter
 daer yn gheghaen was
 soe ghyndt iohan daer oec
 yn dye verst komen was
 ghyndt daer ten leste yn.
Broedere dyt ys kenlyck
 dat ynt eende der werlt

tot vnses verloesers gheloue
oec vergadert werde dyc
yoden als sunte pauwel oer
kont vñ secht. Totten dat
dyc volheyt der heydenen
yn komen sal vñ alsoe al
israhel behalde werde solde.
Vñ he sath vñ gheloefdens.
Wat brodere wat sal men
wanē dat he gheloefde. **En**
gheloefde he nyet dat vnsē
here verresen was den he
sochte. **Aen** he nyet. **Wat**
noch warē dyc donder
heyde ten graue vñ dyc woer
de oec dyc hñt na uolghē
weder segghet als mē secht.
Wat noch en wyste se dyc
schriftuze nyet dat he vā
der doet verresen moste.
Wat sath he dan dyc lynē
laken ghelegghet vñ gheloef
de dattet wyf ghesecht
hadde dat vnsē here vten
grauē en wech ghedraghē
were. **Wnde** yn desen dyn
ghen ys te merken die groet
heyt der gotliker dispen
sacien datter yonghere n
herte bernende worden
dat se em soeken solden
vnde dat ment em ver
lenghet dat se em nyet
en vonden vp dat dyc
krantheyt des moets ghe

pynt myt oerre droefnyffe
te suurre werden sal om
te vynden vñ dat se em
alsoe voele te vromeliker
halden sal als se em gheuen
den heeft soe se spaeder
vynt dat se soect. **Iyeue** bro
dere dyt hebben wy korte
lick auerlope vā der leze
des ewangely nu behoort
vns toe dat wy van der
edelheyt der groter hoecht
tijt ~~wat se ghaet~~ het spre
ken. **Iyeue** brodere vñ: mach
te rechte segghē dese edel
heyt der hoechtijt want
se ghaet bauē ander hoech
tijde. **Want** as als mē ynder
helligher schriftuzē segghet
sñ scry dat ys hellighe der
hellighen oft als mē secht
sanghe der sanghen alsoe
machmen te rechte dese
hoechtijt hieten hoechtijt
der hoechtiden. **Want**
vā deser hoechtijt ys vns
ghegheue exempel der
verresenisse vñ gheopent
dyc hape des hemelsche
vaderlandes vñ nu mo
ghen wy hopen totter
glorien des ouerste vā
derlandes. **Der** deser
hoechtijt werden dyc
wtuertarenen dyc ghe

halden waren bynen den
 sloten der hellen al waft
 yn eene stede sonder pyne
 weder ghebracht ter lustich
 des paradys. **D**at vns he
 voer synre passien seghede
 dat voldede he yn synre
 verrisensse. **I**st dat yck ver
 heue werde van der eerde
 soe sal yck al dynck tot my
 trecken. **W**ant he trecke al
 le dynghe dye va synen
 wttaere waren wemmet
 yn der hellen en liet. **W**at
 alle dynghe nam he daer
 va dye wttaeren waren.
Want dye vnghehoughe
 vn dye vm oere mysdaden
 waren ten ewyghen pyne
 ghegheue en vmaecte vns
 here tot der ghenade myt
 doe he verrees. **N**er he ro
 uede dye wte sloten der
 hellen dye he bekende sy
 ne te wesen vm oere ghe
 loue vn werke. **W**ir by
 yst te rechte aumyds orens
 gheseghet. **I**ck sal dyn doet
 wesen o doet. helle yck sal
 dyn bete wesen. **W**at dat
 wy dode dat doen wy daer
 vme dattet al myt al myt
 syn en sal mer va den dat
 wy byte daer trecke wy
 een deel af vn wy late daer

een deel. **W**at vm dat vn
 se here yn syn wtuertaren
 alte male dye doet dode soe
 was he dye doet der doet
 mer vm dat he daer een
 deel vter hellen en weth na
 vn een deel daer liet soe en
 dode he alte male dye helle
 myt mer he bet se. **W**ir
 vm secht he yck sal dyn
 doet syn o doet. **A**ls of he
 seghede apēbaerlick. **W**ant
 yck dy yn myne wttaeren
 alte maele verderue soe sal
 yck dyn doet syn. **I**ck sal
 dyn bete wesen o helle wat
 als yck myne wttaere dy
 neme soe doersteke yck dy
 yn eene dele. **W**at hoechtijt
 vs dan dyt dye de beslaten
 heyde der helle vstuert
 heeft vn dye vns vpghedae
 heeft dye doere des hemel
 sche rykes. **N**ien vnder
 soeke behendeliker den
 name va deser hoechtijt
 me vraghe de voerbaren
 predicare vn besien wy wat
 he secht dat he daer af waet.
Wat vns paesche vs dye
 gheofferde xpus. **I**s da xpus
 paesche soe solle wy merke
 wat dye wyte va paeschen
 secht vp dat wy te subtriker
 moghe vndersoeke oftet

schijnt dat dye dynghe van
crysto ghesecht syn. **Want**
moyses secht. **Se** solle nemē
vā des lāmes bloede vnde
stryket vp beyde dye stile
vñ an dye ue ouste dorpele
der huse daer se dat yn
eten sollen vñ se solle bñnen
dyer nacht eten dat vleisch
ghebrade mytte vuerē vñ
vnghegheft broet myt wil
de lactuke ghy en sollet daer
myt roes af etē noch ghesa
den yn waterē mer ghebra
de allene mytte vuerē ghy
sollet syn houet mytte voe
ten vñ mytte yngheweide
vlynden vñ daer en sal
myt af bliuen tot des mor
ghens yst dat yet bliuet
dat solle ghy mytte vuerē
vberne. **Vnde** daer doet
men dyt toe. **Aldus** solle
ghy dyt eten. **Vñ** alle dyn
ghe bereyde vns grote stid
tynghe yst datmen se myt
gheesteliker bedud ynghe
vnthynt. **Want** welck des
lāmes bloet ys dat hebbe
ghy my gheleert myt myt
hozene mer dat drynken
de. **Vñ** dyt bloet leghet
men vp beyde dye stilen
als ment myt allene en
drynt mytten monde

des lythams mer oet mytte
monde des herte. **Want**
yn elken stile ys dat bloet
des lāms dan gheleghett
wāneer datmen dat sacra
ment synre passien mytte
monde nemet om vlost
se dat men dan myt ernst
gher ghedachte pyenset de
na te volghē. **Wat** dye al
soe syns verloesers bloet
vntfaet dat he noch myt
synre passien na volghen
en wyl dye heeft dat alle
ne yn eenē stijl gheleghet.
Vnde men salt oer legghē
yn dye ouerste dorpel van
den huse. **Want** wat ne
men wy gheestelick by de
huse sonder vñse ghedach
den daer wy byden huse
ghepense yn wonen. **Van**
desen huse ys dye ouerste
dorpel dye meynynghe dye
bauē dat werck gheset ys.
Hijr vñme wyē dye meyn
ynghe syns ghepense
beleydet om na te volghen
vns heren passie he lecht
dat bloet des lāms ynden
ouersten dorpel syns huses.
Oste vñse huse syn vñse
lythame daer wy yn wo
nē alsoe langhe als wy le
uen. **Vnde** wy legghen

yn den auerdozpel des hu
 ses des lams bloet. **W**at wy
 draghen yn vnsen voerhoef
 de dat cruce synre passyen.
Wan welken lame men
 daer na secht. **W**nde se solle
 dat vleysch eten byne der
 nacht ghebraden myt den
 vuere vnde derue broden
 myt wylder laturwen. **W**at
 bynen der nacht eten wy
 dat lam dye nu yn den sa
 cramente vns heren licha
 vntsaen als wy noch vn
 der lynchge vnse consaenae
 myt en spen. **N**ochta sal
 men dat vleysche byden
 vuere braden. **W**at dat
 vuer dat doet dat vleysch
 scheidt datmen mytten
 water spedet mer datme
 by den vuere bradet son
 der water dat wort te sti
 uer. **W**ant dat vuer braet
 vnser lams vleysch doe
 dye cracht synre passyen
 em te vromer maecte toe
 synre verrisemisse vnde
 verstieffe em totter vn
 ghebreclicheyt. **W**ant he
 dye van der doet ghenas
 als van den vuere wart
 syn vleysch te herder.
Wyr af secht he oec byde
 psalmiste **H**yne kracht

ys verdzoghet als een scerf.
Want ys een scerf voer
 den vuere sonder morwe
 slyct mer by den vuere
 doet men dattet styuer
 wort. **D**us verherde als
 een teste dye kracht synre
 mynscheyt wat va den
 vuere synre passien wies
 he ter kracht der vnghe
 breclicheyt. **N**ier datment
 sacrament vns vloesers vnt
 faet dat en ys allene myt
 ghendoeth totter ghe waziger
 hoethyt des herten et en
 sy dat wy daer mede oec
 gheuoghe guede werke.
Want wat helptet dat me
 syn licham vnde syn bloet
 mytten monde vntsaet
 vnde men em teghe gaet
 myt verkierden zeden.
Hyr by secht men daer
 voel na te eten derue
 broet myt wylder laturwe.
Want he et broet sonder
 heffel dye gude werken
 doet sonder besmette va
 ydehe glorien dye de wer
 ke der ontfermherticheyt
 doet sonder toe menghe
 van sunden dye verkier
 delyck myt en roeft dat
 he vm waal done deylt.
Want dese heffe der sun

den hadden dye yn oere gue-
de werke ghemenghet de
vnsse here seghede by des
ppheten steme myt berys-
pynghe. **C**oemt te betel vn
doet vngbenadelick. **V**n
een luttel daer na secht he.
Unde offert van den dat
gheheffelt ys lof. **W**ant
he offert lof van ghehef-
selen dye gade offerhande
bereyt van roue. **U**nde
dye wylde lactuwoen syn
harde bytter vnde men
sal des lams vleysch myt
zuren lactuwoen eten. **D**at
ys als als wy vns vloesers
licham vntfaen dat wy
dan van vnsen sundē yn
ghewene sollen quelle vp
dat dye bytterheyt des rou-
wen sal van der maghe
des herten veghen dye
voechtheyt des vlyperden
leuens. **H**ir by volghet daer-
nae. **G**hy en sollet daer
myet af roe eten noch ghe-
saden mytten water. **S**yet
nu trecken vns dye woer-
de der historien van der
hystorilker verstandemisse.
Iveue brodere en plach
dat volck van israhel myet
doet yn egypten was te etē
een roe lam dat em dye

myet secht ghy en sollet daer
myet roe af eten vnde men
daer toe secht noch ghesade
myt water. **A**der wat be-
teykenet dat water sonder
dye mynschelike konst
naden woerde dat by sal
salomon vnder der vnghe-
louigher steme ghesicht ys.
Dye dieflike waterē syn
suetste. **W**at ys dat roe
vleysch des lames sonder
dat men laet vnghemertt
vnde sonder weerdicheyt
syne mynscheyt. **W**ant al
dat wy subtylke pynsen
dat syeden wy als myt
vnsen ghedachte. **A**der
men sal des lames vleysch
nocht roe noch myt water
ghesaden eten. want mē
sal vnsen vloeser myet wa-
nē wesen eenē pure myn-
sche noch men sal myet pen-
sen by mynscheliker conste
woe he mynsche werden
mochte. **W**ant wyē dat
waent dat vnsse vloeser
puer mynsche was wat
doet sel dese anders dan
dat he des lams vleysch
roe et dat he myet en wol-
de bradē by der glorie der
verstandemisse der gotheyt.
Want **sik** dye dat sa

aament synre mynscheyt
 en pynt te vnderzoekē na
 myscheliker wysheyt he wyl
 des lāmes vleysch myt wa-
 tere syeden dat ys he wylt
 gronden by vnghemanyer-
 der conste dye verhalenthyt
 synre voermynckinghe. **W**ye
 dan begheert te vyerē dye
 hoectyt der blytschap vā
 paeschen he en syede dat
 lam mytten wator nyet
 noch en etet roe soe dat he
 em nyet en pyne te gronde-
 ne mynscheliker wysheyt
 dye dyepheyt der mynsch-
 gades noch he en gheloue
 yn em nyet als yn eenen
 puzen mynsche mer he ete
 des lams vleysch ghebra-
 dē mytten vuere. soe dat he
 alle dringhe beleydē kan
 by der kracht des hellyghe
 gheestes. **W**nde vā desen
 lāme secht men noch te
 rechte na. **O**hy sollet dat
 hoeft mytten voete vnde
 mytten yngheweide ver-
 slyndē. **W**at vū dat vise
 vloeser ys alpha vū o dat
 ys god voer al dye werlt
 vnde mysche ynt eende der
 werlt. **W**n brodere alsoe
 wy thant voer ghesecht
 hebbē als sunte pauwel

oerkont hebbē wy gheleert.
Wat xpus hoeft ys god
 soe ys des lams houet te
 vlynden dat men syne
 gotheyt by den gheloue
 beuanghe. **W**er des lams
 voete te vlynden ys dat
 men vndersoeke dye voet-
 stappē synre mynscheit dye
 te mynen vū nae te volghē.
Wnde wat syn dye ynghē-
 weide sonder dye vborghē-
 ne vū gheestelike ghebade
 synre woerde dye vlyndē
 wy dan als wy myt ghie-
 richedē nemē dye woer-
 de des leuens. **W**nde yn
 dese woerde der vlyndin-
 ghe wat doet men anders
 dan daer by berispet wort
 dye vnbeguacnheit vūfer-
 traetheyt dye by vns selue
 nyet en soeken syne woer-
 de vū syne hemelike betey-
 kenissen vnde dye se oer-
 noede hoerē vā anderen
 ludē segghē. **W**ā desen
 lāme en sal nyet bliuen
 tot des marghes wat men
 sal syne woerde myt grot
 forthuoldycheyt vnder-
 soeke vū bedude vp dat men
 eer dye dach der vrisenisse
 apenbaerē sal yn der nacht
 des leues alle syne ghebade
 deses

uſtaende vñ dye doende doer
gronde ſal. **M**er vñ dat
tet herde pijnlick ys alle
hellyghe woerde te uſtaen
vñ alle gheestelike uſtan
de myſſe doer te gronde ſoe
volghet te rechte nae. **V**ñ
yſt dat daer yet bliuet dat
ſolle ghy mytten vuere ver
bennen. **D**at van dē vlā
me auerblift verbernen
wy mytten vuere als wy
dat wy van der vhaelent
heyt ſynre mynſcheit nyet
en moghen uſtaen vñ vñ
der gronden oetmodelick
dat halden der macht des
hellighen gheestes vp dat
nyemāt houerdelyck toen
en ſy dat te vſmaen of te
baetſcappen dat he nyet
en uſtaet. **M**er he leuert
dat den vuere als hijt den
hellighen gheest toe holt.
Wnde vñ dat wy aldus
bekēnē woe datmen dat
paefchlām eten ſal ſoe laet
vns nu bekēnē van wat
mynſchen men dat eten
ſal. **D**aer volghet. **W**nde
aldus ſolle ghy dat etē. **G**hy
ſolle uwe lende vme gor
den. **W**at ys betekent
vñ den lenden ſonder dye
ghenuachte des vleyſches.

Hyr vme begheert dauid vñ
ſecht. **D**erne myne lenden
vnde myn herte. **W**ant en
wyſte he nyet dat yn den
lenden vñ yn den myeren
waeren dye ghenuachte der
vnuyſcheit he en hadde niet
gheeyſchet dat men ſe ber
nen ſolde. **H**yr by vñ dat
des duuels macht vñ dat
mynſchelike gheſlechte au
myds der vnuyſcheit ſon
derlynghe bauē ghynt
ſoe ſechde vñſe here totten
hellighē Job vā om. **S**yne
macht ys vñ ſynen lenden.
Dye dan dat paefch lam
et he ſal dye lende vme
ghegort hebbē vp dat he dye
doet dye hoechtijt der ver
riſenmyſſe vñ der vnghebrek
licheyt dat he nu vnder
ghener ghebrekicheyt en
legge aumyds ſunde he be
dwynghe ſyne ghenuachte
vnde halde nauwe ſynvleyſch
vā vnuyſcheit. **W**at he
bekent nyet wat wat dye
hoechtijt der vnghebreklich
ys dye noch by ſynē vulen
leuen legghet vnder dye
vuelheyt. **D**eſe dynghe
ſyn ſomyghe ludē hart mer
dye porte ys nauwe dye te
leuen leydet vñ wy hebbē

nu voele exempelen vā de
 ghenē dye yn suuerheyden
 leuen. **H**yr vm volghet daer
 wael na. **G**hy sollet schoen
 an dye voeten hebbe ~~hebbe~~.
Want wat syn vnse voete
 sonder vnse werke. **W**nde
 wat syn schoen sonder vel
 le vā dode beeste wāt dye
 schoen bedekten dye voete.
Wat syn dode beeste van
 welken velle vnse voete be
 deckt werden sonder dye al
 de vaders dye voer vns
 gheghaen syn ten ewyghē
 leuen. **W**nde als wy oer
 exempel an syn bedekten
 wy dye voete vnser werke.
Dus yst dye schoen an dye
 voete te hebbe der doden
 leuen an te syone vñ vns
 te hoeden voer dye wondē
 der sunden. **W**aldende stor
 ke yn uren handē. **W**at
 bewyset dye wyt by den
 stocke sonder dye behoedy
 ghe des hyerde. **W**n mē
 sal merken dat men vns
 beuelte dye lenden vm te
 gordē vñ daer na stockē
 te hebben. **W**at dye sollen
 eens hyerde sorghe vnt
 faen dye thant yn oeren
 lytham kōnen dye vuelheit
 der ~~vncuyfheit~~ vncuyfch

bedwynghen vp dat se als
 se den anderē sterke dynghe
 predyckē vā krankheit nyet
 en vallen vnder oere sath
 te ghenuechten. **W**n daer
 secht men wael na. **W**nde
 ghy sollet dat eten haesten
 de. **H**ertt broders dat mē
 secht haestende. **W**adās ghe
 bade dye gheestelicheyde
 vns verloesert dye blyt
 schappen des hemelschen
 vaderlandes bekēnet myt
 haesten vñ hebt sorghe dat
 ghy dye ghebade des leuens
 haestelick voldoet. **W**ant
 wy weten dat wy huden
 dat wael doen moghen
 of wyt morghe solle doen
 en weten wy nyet. **H**yr v
 vm etet dat paestham haef
 tende dat ys hanghet myt
 begheertē an dye hoechtijt
 des hemelschen vaderlan
 des. **A**gement en vertraghe
 em yn den weghe des leues
 dat he yn synen hemelsche
 vaderlande syne stede nyet
 en verliese. **A**gement en
 verbynde em yn verlen
 ghen vm te verkrighen
 guede eernsticheyde mer
 he volbrenghē dat he be
 ghōnen heeft dat he ver
 moghe te done dat he be

ghynt. Ist dat wy ter myn
nen gades myet traech en
syn soe helpt he vns den
wy mynen. Ihesus cristus
vnse here dye leuet vnde
regnyert mytten vader
yn eenheyt des hellighen
gheestes god ewelyck vñ
vmmertmeer. **Dyē ierste**

Comēdath na paeschen
A der tyt. doe et **Johannes**
spade was des paesdaeghes

vñ dye dozen gheslaren
waren daer dye vonghe
zen vergadert warē vñ
dye vrese der voden soe
quam ihesus vnde stont
ynt myddel van synē dyt
pelen vnde sechde em. vrede
sy myt v. Vnde doe he
dyt ghesecht hadde soe
toende he em syne hande
vñ syne syde. **Hijr vme**
worden dye vongheren
blide als se den here saghe.
He seghede em echter. **Vre**
de sy myt v. **Alsoe** my dye
vader ghesent heeft vnde
yt: sende v oer alsoe. Doe
he dyt ghesecht hadde soe
blies he yn em vnde seghe
de em. **Wntsaet** den helli
ghen gheest wien ghy oc
re sunden vergheuet se

werden em vngheuen vñ
wpen ghy se behalt se syn
em behalden. **Thomas** een
van den tweeluen dye
men didimus hpet he en
was myet myt em doe
ihesus quam. **Hijr** vñ seghe
den em dye anderē vonghe
zen wy hebbē den here ghe
syen. **Vñ** he sechde em **Et**
en sy dat yk: sye yn syne
handen dye gate der naghe
len vñ myne hant steke yn
syne zyde yk: en sals myet
ghelouen. **Vnde** achte daghe
daer na soe waerē weder
dye vongherē daer yne
vnde thomas myt em. **Ihus**
quam beslatenē dozen vñ
he stont ynt myddel vnde
seghede. **Vrede** sy myt v.
Daer na seghede he tho
mas. **Stet** herwert yn dy
nen vngher vñ sye my
ne hande vnde breng her
dyne hant vnde steck se
yn myne syde vnde en
wyl myet vnghelouich we
sen mer ghelouich. **Thomas**
gntwoorde vñ sechde em.
Myn here vñ myn god.
Vñ ihesus sechde em. **Wāt**
du my ghespen hebste soe
gheloeftu. **Salych** syn dye
my myet ghespen en hebbē

in gheloueden. Want voele
 andere teykene dede ihesus
 in synre ionghere anschou
 wene dye nyet gheschreue
 en syn in desen boeke. Mer
 dye syn gheschreue om dat
 ghy ghelouen sollet dat ihs
 ys xpus gades sone in dat
 ghy ghelouende dat leuen
 hebben sollet in synē name.

*Sute gij omelie. Dit selue
 ewageli die he predicte de
 volke in sunte constant
 nus kercke.*

Die verfte vraghe van
 deser leyen des ewa
 gely clopt vnse ghe
 dachtē woe dat na dye ver
 risensse dat dat ghenware
 licham vns herē was dye
 beslatenē doren in kome
 mochte ten iongeren. Mer
 wy sollen wete yst dat mē
 dat gotlike werck by redē
 beuaet. soe en yst nyet te
 verwonderen. Nocht dye
 gheloue en heeft gheen
 verdiente welker mysche
 like redē prouē gheeft.
 Mer dese selue werke vns
 vloesere dye men wt em
 seluen nyet beuaen en
 mach soe mach men se
 merken wt synen ande
 ren werken dat wonder

like dynghe gheloue gheue
 moghen synen werken
 dye noch wondeliker syn.
 Want dat licham vns herē
 ghynck yn tot synon von
 gheren beslatenē doere dye
 ten mynschelikē oghe by
 synre ghebuertē wtquam
 der ioncfrouwē licham
 beslaten bliuende. Wat wo
 der wast dan oftehe besla
 tenē doren na synre ver
 risensse in quam tot synē
 vongheren ewelick thant
 solde leuen dye doe he om
 steruen quā wtquā sonder
 opdoen des lichams der
 ioncfrouwē. Mer om dat
 dat licham dat mē spen
 mochte der gheenre ghelo
 ue dye em saghe twiuelde
 soe toende he em thant sy
 ne hande vnde synē syde
 he gaf em syn vleysch te
 tasten dat he beslatenen
 dore yn brachte. In dese
 dynghe toende he twe won
 der vnde dye mynscheliker
 reden seer contrari warē
 vnderlynghe doe he na
 synre verrisensse syn
 licham vnde dat vnghe
 brecklick was in nochtā
 toende he em den men
 tasten mochte. Want dat

~~in gheloueden. Dat voele
andere tekenene dede ihus
in synre ionghere anschou
wene dyc nyet gheschre
uen en syn in desen boeke.
Mer dyc syn gheschreue
om dat ghy gheloue sollet
dat ihus ys xpus gades
soene in dat ghy gheloue
de dat leuen hebbe sollet
in synē name~~

hijr en gheen ghebreck leset
voert achter an

~~Je eerste vraghe
vā deser lexe des
ewangelij dopt~~

~~vnse ghedachte woe dat na
dyc vrisemisse dat dat ghe
is ys noet dat dat dynck
ghebreck ys off vrotte
moet datmen tast vnde
men nyet tasten dan dat
inghebreck ys. Mer
in wonderliker in in
vnderckeliker manere
toende vnse vloeser na
synre verrisemisse. syn
licham vnghebreck in
oer dat men em tasten
mochte vp dat he in den
dat he em toende vnghe
breck wesende vns
noeden solde ten ewighe~~

* en mach

laue in yn den dat he
em ghaf te tastene vns
vaste maken solde ten
gheloue. Hijr om toende
he em vnghebreck in
dat men em tastē mocht
te vp dat he waerlike
toenen solde na synre
vor verrisemisse dat syn
licham was van der
seluer naturen in vā
ander glorien. He sechde
em. vrede sy nyet v.
Alsoe my dyc vader ghe
sant heeft in ytz sende
v oer alsoe. Dat ys alsoe
my dyc vader god ghe
sant heeft god alsoe sende
ytz mynsche v mynsche
oer. Dyc vader dyc sen
de den sone dyc em
settede dat he mynsche
werden solde om des
mynschelike gheslechtes
vlosinghe vnde he wolde
dat he in dyc werlt qua
ter passien mer nochtan
mynde he synē sone den
he ter passien sande.
Vnde vnse here dyc
apostole d dyc he wtuer
taren hadde sande he
nyet ten blytschappē der
werlt mer alsoe he ghe
sant was ter passien

yn dye werlt. **W**ant aldus al yst dat dye sone vā de vader ghemynnt ys noch tan sande he em ter passyen yn dye werlt. **A**ldus syn dye pongherē oet ghemynnt van vnsen here dye nochtan ter passien ghesant worden. **D**aer vm secht men te rechte. **O**nde alsoe my dye vader ghesant heeft vñ yck sende v oec alsoe. **D**at ys yck mynne v mytter seluer caritaten vm dat yck v sende vnder der veruolghers handen myt welker caritate my dye vader mynet den he heeft doen komen vm te lyden dye passie. **A**l yst dat men dyt senden vstaen mach na der na nature der gotheyt. **W**ant daer mede secht men dat dye sone van den vader ghesent wort daer he by wten vader ghebaren wort. **W**at dye hellighe gheest dye den vader vnde den sone euen ghelyck ys nochtan en wort he nyet mynsche dese selue sone orkunt dat he den sendet segghende. **A**ls dye hellighe gheest komē den yck v senden sal vā den

vader. **W**ant solde men dat senden allene vstaen voer mynscheliker natuer aen te nemen sonder twyuel men en solde yn gheenre manere segghen dat dye hellighe gheest ghesent worde. **W**ant he en wort nyet mynsche. **M**er dat senden des hellighe gheestes ys dat wt komen daer he mede komet vā den vader vñ van den sone. **A**ldus dan als men secht dat dye hellighe gheest ghesent wort vm dat he soe wt komet. **A**ldus secht men oec temelick dat dye sone ghesent wort vm dat he van den vader ghewommē of ghebeert wort. **D**oe he dyt ghesecht hadde doe blies he yn em vñ sechde. **W**nt faet den hellighen gheest. **O**ns ys te vraghen wat dat ys dat vnsen here een werue den hellighe gheest gaf doe he yn der werlt noch was vns oec eens doe he ten hemel gheuarē was. **W**ant men en toent nyet dat yn een ander stad dye hellighe gheest apenbaerlick ghegheue wert sonder nu doe em dye pongherē by

uns herē vnblassen vntfenghē.
Wnde daer na doe he van
den hemel neder quā vñ
wert ghetocent yn vuerighe
tonghen. **W**aer om dan
gheest men em yst verst dē
iongherē ierst yn der eerde
vnde senten em daer na
van den hemel sonder dat
twe ghebade der mynnen
syn dat ys dyc myne gades
vñ des euentzerstens. **A**nder
eerden gheestmen den hel
lighen gheest om den euen
mynschen te mynen. **W**nde
vā den hemel wort dyc
hellighe gheest ghegheuen
om datmen gade mynen
sal. **W**ant ghelijck dat ene
myne ys vñ twe ghebade
alsoe yst een gheest vñ twe
gauen. **E**erst wert he van
vnsen here ghegheue doe
he yn ertrike was vñ daer
na doe he yn den hemel
bauen sat. **W**ant mē leert
yn des euen mynsche myne
woe men sal komen ter
mynen gades. **H**ij af secht
dyc selue iohan. **D**yc synen
broder myet en mynet den
he syet gade den he myet
en syet woe mach he em
mynen. **W**n daer toe voerē
was oec dyc selue hellighe

gheest vnder iongher herte
ten gheloue nochtan en wort
he em myet ghegheue apen
baerlick sonder na vns he
ren verrisensse. **H**ij af
ys gheschreuen. **D**yc gheest
en was noch myet gheghe
uen want ihesus en was
noch myet glorificiert. **H**ij
af ys oec by moyses ghesecht.
Se saghen homich vten ste
ne vnde alijc wt eenē vaste
stene. **M**er myet vā dusda
d myghen dynghe en leset
men ghedaen na der hysto
rien al auer lese men alle
dyc schrifture van dē alden
testamente dat volck en
soech nergent homich wtē
stene noch oec alijc. **M**er
na sunte pauwels woert
soe was xps dyc steen. **S**oe
saghen se homich vte stene
dyc vnses verlosers werke
vnde myracule saghe. **S**e
saghen alijc wt eenē vaste
stene dyc verdpendē ghe
saluet te werden na xps
verrisensse by den wistor
tene des hellighen gheestes.
Hij vme gaf als een kranich
steen homich doe vnsē here
noch sterflick was vnde
synen iongherē toende dyc
susticheyt sijnre myracule.

Mer dye vaste steen stort
 alijc wt. Want doe vnse
 here na synze verrisemisse
 worden was vndoethlike
 soe storte he wt by den blasen
 sijn gheestes dye ghyfte der
 helligher saluynghe. Van
 den alijc ys by den pphete
 ghesecht. Dat yuck sal rottē
 van den ansycte des alijes.
 Want wy worden ghehal
 den vnder den yucke der
 herstrapien des duuels. Mer
 wy syn ghesaluet mytten
 alijc des hellighen gheestes.
 Vnde vm dat he vns myt
 ter gracen der vriheyt ghe
 saluet heeft soe ys dat yuck
 van des duuels heerstrapie
 gheue gheueult. Als sunte
 pauwel orkont vñ secht.
 Daer vns heren gheest ys
 daer ys vriheyt. Mer men
 sal weten dat dye ghene
 dye verst den hellighe gheest
 vntfenghen vm dat se vn
 noselike leuen solden vñ
 dat se myt prediken somy
 ghe mynsche vorderē soldē.
 Hjr vm vntfenghen se
 desen gheest apenbaerlicke
 na vns heren verrisemisse
 vp dat se myt luttel myn
 schen mer voele soldē mo
 ghen vordelitz wese. Hjr

by secht men yn dyt selue
 gheuen des gheestes. Wien
 ghy oere sunde vghueuet
 se werden em vghueuen
 vñ den ghy se haldet se
 werden em ghehouden.
 Ons behoert an te syen
 dye iongheren dye tot soe
 groter bordenen der oet
 modicheyt gheroepe wazē
 tot soe groter glorie ghelei
 det syn. Dier se en syn met
 allene seker vā em selue
 mer se vntfaen oer dye
 macht van den anderen
 te bynden vñ te vntbyn
 den. Se vntfaen dye heer
 licheyt des hoethste ordels
 dat se van gades wegghen
 somighe oer fundē behal
 den moghen vñ somyghē
 dye vghueuen. Mer aldus
 was et temelick dat se vā
 gade dus vheuen worden
 dye vm gades wille alsoe
 seer voetmodicht werden.
 Dier dye gades nauwe
 ordel vntfien se werden
 der sielen ordelers vñ se
 verordelen dye anderen
 of se vloesen se dye vntfa
 ghen dat se seluen vordelt
 werden mochten. Deser
 iongher stad haldē nu
 yn der kercken dye biscope

se vntfaen dye macht des
byndens vnde des vntbyn-
dens dye den raet des re-
gimentes vkrighen. Dye
eer ys groet mer dye last
van deser ezen ys harde
swaer. Want et ys seer
hart dat dye ghene dye
myet halden en kan ma-
ticheyt syns leuens dat
he richter wort van eens
anderen leuens. **W**n duc
wile gheualtet dat dye
ghene halt dye stat des
ordels wes leuen myt der
stat myet en auerdraghet
vnde ducwile gheualtet
* he dat dye ghene vnschuldighe
verordelt of dat he dye sel-
ue ghebonden ys dye ande-
ren vntbynt. Want duc
wile volghet he dat berue-
ren syns willen yn bynde
vñ vntbynden mer myet
dye vdynten der saken.
Hijr by gheualtet dat he
seemberzoest van der macht
des byndens vnde vntbyn-
dens dye deser macht ghe-
bruket na synen wille
vnde myet na den seden
der gheenre dye vnder-
em syn. Ducwile gheual-
tet dat he dye hierde ys
teghen yment vā synen

euen mynsche berueit
wert myt hate of myt
gongste. want dye en moghe
myet werdelick ordelen
van oere vnderfate dye
yn der saken oere vnder-
faten oere hat oere gongst
soeken. Hijr af ys te rechte
by den pphete ghesecht.
De doden dye zielen dye
myet en sterue vñ se maet-
ten dye zielen leuendich
dye myet en leuen. Want
dye dodet den ghenē dye
myet en sterft dye den
rechtuerdighē vordelt
vñ he pijnit em leuende
te maken dye myet leuen
en sal dye em pijnit dye
mysdadighen vader pijn-
nē te vntbynden. Hijr
om sal men dye saken
weghen vnde dan sal
men ghebruken der macht
des byndens vnde des
vntbyndens men sal oer-
sien wat dye mysdaet
ys of wat penitencie of
wat berouwenisse dat
~~dye sentencie~~ na der mys-
daet ghedaen ys dat soe
wye dye almachtighe god
visitert by gracie der
berouwenisse dat dye sen-
tencie des hyerden dye

absoluer. **W**ant dan ys
 des priester absoluacie ghe
 waerich als he volghet de
 wyllē des ynwendighen
 richter. **U**nde dyt betey
 kent wael dat verwecken
 des dye vierdaghe doet
 gheweest hadde. **W**elke
 verwechynghē toent dat
 vnse here den dodē verst
 voertriep vten graue vnde
 yn maecte em leuendich
 segghende lazare kom wt.
Unde daer na he dye le
 uende vten graue komen
 was wort vā den ionghe
 ren vntbonden als ghescre
 uen ys. **A**ls he wt komen
 was dye ghebonden was
 myt sacoten dat ys myt
 banden doe sechde he syne
 iongheren vntbyndet em
 yn laet em en wechgaen.
Syet dye yongherē vnt
 bynden den thant als he
 leuede den oer meyster
 verwecket hadde doe he
 doet was. **W**ant hadde
 dye iongheren lazarus
 doet vntbonden se solden
 meer ghetoeent hebben
 standt dan doechdē. **W**at
 desen merkene sal men
 an syen dat wy dye schul
 dich syn te vntbynde by

vnser hyperderliker macht
 dye wy bekēnen dat vnse
 here leuende maect by der
 graciē daer he se mede
 verweet. **U**nde dyt leuē
 de maken bekent men
 thant yn der biecht dor
 sunden eer se wort doen
 der doechden. **H**ijr by en
 sechtmen desen dodē laza
 rus myt werde ghesont
 mer kom wt. **W**ant elck
 sunder als he syne mysdaet
 bynen synre consciēnen
 decket soe ys he byne ver
 borghen yn synen bynen
 sten. **M**er dye dode komt
 wt als dye sonder syne
 quaetheyt danc syne danc
 kes beliet. **H**ijr by secht
 men lazarus komt wt.
Als oft men elken dye yn
 sunden doet were apēbaer
 lict seghede. **W**aer vme
 verhuedestye dyne mys
 daet bynen dynre consci
 enien komthant wt by
 beliene dye bynen dy seluē
 verborghen byst by dyne
 myssakene. **D**us komet
 dye dode wt dat dys dye
 sunder byecht syne sunde.
Mer em dye wt komt
 vntbynden dye ionghere
 vp dat dye hyperdē der

kerken en sollen dye pi-
ne afnemen dye he ver-
drent heeft dye en nyet
en scaemde te bychte dat
he mysdaen heeft. Dyt heb-
yck ghesecht kortelick van
der ordynancie des vntby-
dens vp dat dye hyerden
van der kercke ernstich
wesen sollen myt groter
matichheyt te bynde vñ te
vntbynden. Mer wër dye
hyerde myt rechte of myt
vnrechte bynt noch sal
dat volck syns hyerden
sentencie vntsyen dat he
dye vnde em ys vñ als
men em machschyen vñ
rechtuerdelike bynt dye
sentencie syns byndens
vdyenē mach vā eenre
ander mysdaet. **Hijr** vñ
sal em dye hyerde vntsyen
vnbescheidelick te bynden
of te vntbynden. **Vñ** he
dye vnder des hyerden
hant ys vntsyen em ghebon-
den te werden oer myt
vnrechte vñ he sal syns
hyerden ordel nyet sottelic-
ken berispen vp dat weert
dat he myt vnrechte ghe-
bonde were dat dye vnder
ghende houerdie des beris-
pens dye mysdaet nyet

en make dye nyet en was.
Mer vñ dat wy dyt kor-
telick ghesecht hebbē wt
vnsen vpsate gaende soe
laet vns weder kyeren
ter ordynancie der bedudy-
ghe. **Op sunte thomas dach**
De thomas een vā
den tweluen dye
men didimus hiet he
en was nyet myt em doe
ihesus quam. Dese eene
iongher ghebrack daer.
Doe he weder quā hoerde
he datter ghedaen was
vnde he vsmade te ghe-
louen dat he hoerde. **Wise**
here quam weder vñ synē
iongher dye des nyet en
ghene gheloefden ghaef he
syne syde te tasten vnde
toende em syne hande.
Vnde doe he em ghetoent
hadde dye lictepkene syn-
re wonden soe ghenas
he dye wonden synre
vnghelouicheyt. **Wat**
lieue brodere wat merke
ghy vñ desen dynghen
maene ghy dattet by aue-
ture ghedaen waert
dat dye wtuertoren
iongher doe van daer
was vñ daer na als he
weder quam dyt hoerde

vñ als hijt hoerde twiuel
 de vñ twiuelende tastede
 vñ tastende gheloefde.
Want dyt en waert
 myt ghedaen by auen
 turen mer myt gotliker
 voersienicheyt. **D**ye ou
 ste **g**uedertierenheit
 dede yn wonderliker ma
 myere dat dye iongher
 dye twiuelde als he yn
 synen meester tastede dye
 wonden sijns vleysches
 dat he yn vns ghenesen
 solde dye woude der vñ
 ghelouicheyt. **W**ant vns
 lude vorderde meer totten
 gheloue thomas vnghelo
 uicheit dan dye gheloue
 der ionghere dies ghelof
 den. **W**ant doe men em
 weder ten gheloue brach
 te myt synen taste soe
 waert vnse herte vsekert
 yn den gheloue vñ satte
 alle vnghelouicheyt achter.
Wat he liet aldus synen
 iongher na sijnze verrise
 mysse twiuelen nochtan
 en liet he den myt yn sijn
 re twiuelynge. **A**lsoe he
 wolde dat maria voer
 sijnze ghebuert eenē bru
 degom hadde dye nochtā
 tot oere huwelick myt

volquam. **W**ant aldus waert
 dye iongher twiuelēde vnde
 tastende een tuich der waerre
 verrisemisse alsoe sijnze mo
 der brudegom hadde ghe
 wēst wahter vñ behoeder
 oers ghehelen maghedoems.
Unde tastede vñ riep. **M**ijn
 here vnde myn god. **J**hesus
 sechde em wanttu myt ghe
 syen heues soe ghelouestu
 vñ dat paulus dye apostel
 secht. **W**ant dye gheloue ys
 een substantie der dynghe
 dye men hapen sal ene proe
 uynge der dynghe dye myt
 en apenbaere soe yst claer
 dat dye gheloue een prouen
 ys der dynghen dye myt
 apenbaere en moghe. **W**at
 dye dynghe dye apenbaere
 en hebben thant ghene ghe
 ne gheloue mer betē nynge.
Hijr vñ als dus thomas
 sach als he taste waer vñ
 secht men em. **W**anttu myt
 ghespen heuest soe gheloues
 tu mer he sach een ander
 dynck vñ he ghelofde een
 ander dynck. **W**ant van
 eenē sterfliken mynsche
 en mochte dye gotheit myt
 ghespen werden. **D**us sach
 he eenen mensche vñ belie
 de den god wesen segghede

myn here myn god. Dus ghe
loefde he sprede dye ene ghe
wazighe mynsche merite
vñ he riep den god te wesen
den he myet spen en mochte.
Dat daer na volghet ver
blijt vns zeere. Salich syn
se dye my myet en saghen
vñ ghelouede. In deser sentē
tien syn wy sonderlynghe
beteykent dye em den wy
yn den vleische myet en sa
ghen yn vnse ghedachten
behalde. Wy syn beteykent
mer gft dat wy mytte werke
vnse gheloue volghē. Want
dye gheloueft waerlich dye
yn dye werke oeffent dat
hy gheloueft. **H**yr by secht
sunte pauwel teghen dye
ghene dye allene dye ghe
loue halden. **D**e belien dat
se gade kēnen mer myt
oerē werke loechēnen sijt.
Hyr af secht sunte Jacob. Dye
gheloue sonder werke ys doet.
Hyr af seghede vnse here
totten hellighe Job van den
alden vanden des mynsche
liken gheslechtes. **H**e sal ver
shynde een riuier vñ des
myet verwonderē vñ he
heeft betrouwē dat dye
yordane yn synē mont
vloyen sal. **W**at ys betey

kent by den riuere sonder
dat vloyen des mynschelike
gheslechtes welck gheslech
te vā synē beghyne totte
eende vloyet nederwaert
vñ ghelickt dattet water
lopet soe loeptet nederwaert
vā der vuchticheyt des vlei
ches tot eenē temeliken
termyne. **W**at ys by der
yordane beteykent sonder
der forme der gheene dye
ghedoept syn. **W**ant vñ
dat yn dye riuere der ior
danē dye here vnser ver
loefinghe gheweerdichde
ghedoept te werde soe wort
te rechte by den name der
yordane der lude mēnych
uoldich beteykent dye be
halden werde bynen des
sacramēte des doepsels. **A**
dus vslynde dye alde vñant
des mynschelike gheslech
tes riuere wāt vā beghy
ne der werlt tot vnser ver
loesers toekōmst trete he
dat mynschelike gheslechte
yn synē buuct datter nau
we een luttel vntghynck
den buke sijne quaetheyt.
Hyr vñ secht men te rech
te van em. **H**e sal vslynde
een riuere vnde des myet
verwonderē. **W**ant en

he en achtet nyet groet te we-
 sen dat he dye vnghelouighe
 begrypt. **M**er et ys herde
 swaer dat daer na volget.
Onde he heeft betrouwen
 dat dye wordanen sijn syne
 mont vlopen sal. **W**ant he
 waent dat he vandē dat
 he vā beghyne der werlt
 alle dye vnghelouighe be-
 gherre grepen heeft soever-
 moet he em dat he oer vnt-
 saen sal dye ghelouighen.
Want he vshynt se daghe-
 lics mytten monde des
 quade vnsendens yn den
 mynsche welker quade le-
 uen nyet auer een en dra-
 ghet mytten belienē des
 gheloues. **H**ijr vme lieue
 broedere vntsyet dyt myt
 akre menynghe vñ voer-
 pynset dyt yn v seluē myt
 ernstigher ghedachte. **S**iet
 wy doen dye hoetheyt vā
 paesthen mer wy sollen
 alsoe leuen dat wy v dye-
 nen moghen te komen
 totten ewighe hoectijden.
Alle dynghe lyden auer
 dye men myt tijtliker
 hoetheyt vperit. **B**esor-
 ghet ghy dye yn deser hoeth-
 tijt sijt dat ghy nyet en
 werden ghescheydē van

der ewiger hoectijt. **W**at
 batet datmen ys yn der
 mynsche hoectijt oftet ghe-
 gheualt dat men nyet we-
 sen en mach yn der hoeth-
 tijt der enghelen. **D**ese te-
 ghenwoerdighe hoectijt
 ys een scheem der hoectijt
 dye hijr na komē sal. **H**ijr
 vme doen wy dese hoectijt
 alle iaer vñ dat wy totter
 hoectijt komē sullen dye
 nyet iaerlicx mer ewich
 ys. **A**ls men dese hoectijt
 totter ghesetter tijt doet
 soe wort vnse ghedachte
 ghenoeit ter begherte der
 hoectijt. **H**ijr vme sal vnse
 ghedachte verwarmen vñ
 vnsteken ten ewighe blit-
 schapē mytter oefenynghe
 deser tijtliker blitstap vñ
 dat men yn der waerheit
 der blitstap moghe ghe-
 bruken yn den vaderlan-
 de dye men yn den scheme
 der blitstap voer pynset
 yn den weghe. **H**ijr vme
 broedere vziert v leuen
 vñ zeden vñ voersiet
 woe strenghe he komen
 sal ten ordel dye sacht-
 modich vander doet vrees.
Seker he sal yn den daghe
 sijns beuendē vnder soe

kens apenbaren mytten en
ghelen vñ archangelen myt
ten thronē vñ dominatien
mytten principaten vñ po
testaten als dye hemel vñ
dye eerde bernen solle vnde
oec alle dye elemente vnde
anxte sijn dyenstes berueit
werden sollen. **Hijr vme**
settet voer uwe oghen den
richtter vā dus grote anxte
vñ vntfiet syne toekoenist dat
dat ghy em als he toekomen
sal myt myt vresen mer myt
sekerheiden syen moghet.
Hijr vme sal men em nu
vntfien vp dat men em dan
myt vntfien en sal. **Syn**
anxt oefene vns ter ghewoe
te der gueder werkinghe
vnde syne vrese bedwīghe
vns leuen vā quade wer
ken. **Ghelouedes** my broe
dere dat wy dat sollen alsoe
voele te sekerre wesen vā
synze teghenwoerdicheyt
als wy nu vns pynē beuze
set te wesen van sunden.
Seker weert dat yment
vā v luden morggen
myt syne wedersake yn
myne ordele syne sake te
segghe brenghen solde he
solde machsichien alle dye
nacht waken vñ he solde

myt besorgthedē ghedachte
vñ beuzeesden hertē yn em
seluē voerpensen wat mē
em segghe mochte vñ wat
he daer teghen antworde
solde vñ he solde em vrese
lick vntfien dat he my
myt scarp vrynde en mocht
te. vñ he solde em vresen
dat he voer my mysdadich
apenbaere solde. **Vnde wie**
byn yck vñ wat byn yck.
Et en ys myt langhe hijr
na yck en sal naden myn
sche een worme werde vñ
na den worme ghemul.
Myt woe groter menyn
ghe sal men dan pensen
vñ myt wat vresen voer
syen dat ordel alsoe groter
moghentheyt. **Mer** vñ
dat somynghe syn dye vñ
seker syn vā der vrisens
se des vleysches vñ dan leze
wy te rechte yst dat wy oec
den heymeliken vraghe
uwer hertē te ghemoete
loepen soe behoert my
een luttel te spreken vā
den gheloue der vrisens
se. **Dant** voele lude syn
alsoe als wy oec somtijt
ghewest hebbē dye als se
yn dē grauē syen dat vleysch
vrottet vñ dye beenre

ghemul werden dye myet
 en ghelouē dattet vleysch
 vñ dye beenze vā den ghe-
 mulle weder ghemaect
 werden moghen. **W**nde se
 segghen aldus yn em seluē
 als em bedaghende. **W**an
 neer brenct men dē myn-
 sche weder wten ghemulle
 welck tijt gheualtet dattet
 ghemulle wort leuende.
Desen antwoorde wy kōte
 lict. **W**at et ys voele myn-
 gade weder te makē dat
 gherueest heeft dan dat te
 scheppen dat myet en was.
Oft wat wonder yst dat
 he den mynsche weder
 maect vā den ghemulle die
 alle dynghe te gader schiep
 vā myete. **W**at dat was
 wonderliker dat he hemel
 vñ eerde vā myete schyep
 dan dat he den mynsche
 wedermaect vā der eerde.
Mer men ansyct dat ghe-
 mul vñ men wanhapet
 dattet weder yn vleysch ko-
 men mach vñ men wyl
 als by reden vnderuyndē
 dye kracht des gottlike wer-
 kes. **E**t ys te vstane wyē dat
 hijr vm dusdane dynghe
 yn oerē ghepensen segghē
 dat em dye myraculen

dye god alle daghe doet
 ghearghert syn vā ghe-
 woenten. **W**ant syet yn
 eenē coerne eep zeertleyne
 saedes ys vborghen al dye
 groetheyt eens boems dye
 daer wt wassen sal. **W**ant
 setten wy voer vnse oghē
 dye wonderlike groetheyt
 eens boems. pryse wy waer
 of he begonste te wassen
 dye tot soe groter swaerth
 wassende komē ys wy
 vynden sonder twiuel dat
 syn beschynsel was een
 zeer cleme saet of coern.
Merken wy nu waer yn
 den coerne des clemen
 saedes vborghē ys dye
 startheyt des holtes dye
 ruuheyte des bastes vnde
 dye groetheyt des rockes
 vñ des smaekes vñ dye
 drachticheyt der vrucht
 vñ dye groenheyt der bla-
 deren. **W**at als men dat
 coern des saedes handelt
 soe en yst myet hart wan
 ys dan wtkomē dye hart-
 heyt des holtes et en ys
 myet ruu wan quā dan
 dye ruuheyte des holtes et
 en ys myet smaekelick waer
 af komē dan dye smaecta
 yn dye vrucht als mē ruket

soe en ruket nyet waer af
ys dan dye roeke yn den
vrucht vñ et en toent ghe
ne groenheyt yn em seluen
waer wt ys komē dye
groenheyt der bladeren.
Dus sijn alle dese dynghe
te gader yn den sade ver
borghe dye nochtā nyet te
gader van den sade wt en
komen. Want wt de sade
koemt dye wortel. wt dye
wortel koemt een patelijn
vñ wter paten wasset dye
vrucht vñ vter vrucht was
set oer saet. **D**oen wy da
daer toe dattet saet ver
borghen ys yn den saede.
wat wonder yst dan dat
he weda doet komen vten
ghe mulle dye beenre dye
zenen vñ dat vleysch vñ
dat haer dye daghelus we
der maect wt eenē cleyne
zade yn eene grote swaech
des holtes dye vrucht vñ
dye bladerē. **A**ls dan eene
turuelende ghedachte rede
suet vā der macht der ver
risemisse soe sal he dye vra
ghen der dynghe yn syne
ghedachte brenghe dye son
der vphalde gheschien vñ
nochtā en mach men se
mytter reden nyet begry

pen vp dat als he nyet en
vmach by den ansyene des
dynghes doergronden dat
he syet soe gheloue he dat
he hoert vā der beloefte
der gotliker machte. **H**ij
vme lieue brodere pynset
yn v seluē dye beloefte
dye ghedurēde sijn vnde
veromwerdet dye dynghe
dye mytter tijt auerlyden
als of ghy se thant ghela
ten heddet vñ haestet v
myt alre menynghe ter
glorien waert van deser
vrisemisse dye dye waer
heyt yn oer seluē ghetoent
heeft vhet dese eertste be
gheerte dye v vā vnsen
here vscheide. **W**ant alse
voele te hogher trecke ghy
vp ter beschouwinghe des
almachtighen gades soe ghy
meer yn v mynt den myd
delaer gades vñ der myn
schen. **D**ye liuet vñ veg
myert mit vader yn een
heyt des hellighen gheestes
god ewelitz vñ vmermeer.
Amen. **E**pten anderē son
nedacht na paesche. **J**ohannes.
Ihs der tijt seghede
ihus sijnē discipulen.
Idz byn een guet
hijde. **E**en guet hinde

gheuet syne spele voer syne
 scape mer een huertnape
 vñ dye gheue hyerde en
 ys des dye scape nyet pro
 per en syn he syet de wolf
 komende vñ he laet dye
 scaep vñ vliet vñ dye wolf
 griep vñ scheidet dye scape.
 Mer dye huertnape vliet.
 vñ dat he huertnape ys
 vñ em en hoert nyet
 vā den scapen. **Ick byn een**
 guet hyerde vñ yck bekene my
 ne scape vñ myne scape
 bekene my. **Alsoe my dye**
 vader bekennt alsoe bekene
 yck oec den vader vñ yck
 sette myne ziel voer myne
 scape. **Vnde yck hebbe an**
 der scape dye wt desen
 scaepstalle nyet en syn
 vñ dye moet yck hyst toe
 brenghē vñ se sullen myne
 stōme hoerē vñ et sal wer
 den een scaeps stalle vñ
 een hyerde. **Sunte gg omelic**
op dit selue ewāgelie die
he predite den volke yn
sunte peters kerck.

Ieuue broedere ghy
 hebt ghehoert wt
 der lexe des ewā
 geli uwe leringhe vñ vnse
 wese. **Wat syet he dye nyet**

vā toeuallender gaue mer
 wt syne wese gnet ys
 setht. **Ick byn een guet hyer**
de. **Vñ he doet daer toe**
 dye forme der seluer guet
 heyt dye wy na volghen
 sollen vñ setht. **Een guet**
 hyerde set syne spele voer
 syne scape. **He dede dat he**
 vmaende te doene he toen
 de dat he beual. **Dye gue**
 de hyerde settede syne spele
 voer syne scape soe dat he
 yn vnse sacrament syn
 licham vñ syn bloet verwā
 delde vñ dat he dye scape
 dye he vloest hadde mytter
 voedinghe syns vleisshes
 sadede. **Vns ys ghetoeent**
 vā der vsmactheit des dodes
 een wech den wy volghen
 sollen vns ys ene forme
 voerigheleghet daer wy
 vns yn prynthen solle. **Ten**
 verste behoert vns toe dat
 wy vnse guet vā butē by
 vntfermherticheyde vnse
 scape deylen sollen vnde
 ten lesten oec oftes noet
 were soe sollen wy oec voer
 dye selue scape vnson doet
 gheue. **Wat vā dese verste**
 mynste komet men ten
 leste meesten. **Mer vñ**
 dat vngheleke beter ys

Dye syele daer wy by leuen
dan dat eertſche guet dat
wy vā buten beſyten. **Dye**
myet en gheeft voer ſyne
ſcape ſyn guet wāneer ſal
he voer em gheue ſyne ſyele.
Wnde ſomnyghe ſyn dye om
dat ſe meer mynen dyt
eertſche guet dan oere ſcape
ſoe verließen ſe bilky den
name des hyerde. **W**n vā
den ſecht men thant na.
Wnde een hyerde knape dye
en gheue hyerde en vs des
dye ſcape myet proper en
ſyn he ſyret den wolf kome
de vñ he laet dye ſcay vñ
vliet. **D**ye en wort myet
een hyerde ghehyete mer
een huert knape dye myet
vm ymghe myne dye ſca
pe des herē mer vm tytlyk
loen voet. **W**at dat vs
een huert knape dye de ſtat
eens hyerde haldet mer
dye ghewynne der ſyele myet
en ſoet. **H**e ſtaet na eerd
ſche ghewynne vñ vblyt
em vā der ere dat he pre
laet vs. **H**e wort gheuoet
myt tytlyken ghewynne he
vblyt em vā der werddicheit
dye om dye lude doen. **W**at
dyt ſyn dye eens huert kna
pen dat he om dat he az

boyde yn den beleydene hyn
vinden mach dat he ſoet
vñ dat he hyn naemaels
vremde bliuen ſal vā ſyns
kudde erfnyſſe. **M**er wēt
he en hyerde ſy oft een huert
knape en mach men myet
ghemaerlyk bekēnen yſt
dat dye ſake der noetdruf
ticheyt ghebreit. **W**ant yn
der tijt des vreden gheual
tet dytwile dat ghelijck
eenē wazighe hyerde al
ſoe oet een huert knape
ſtaet mer dye wolf dye
kroemt toent myt wat ghe
dachte elck ſtont bauē dat
behoeden ſynre ſcay. **W**at
dan kōmt dye wolf vp
dye ſcay als enyck vrecht
ūdyck mynſche of rouer
enyghe guede vñ oetmoē
dyghe mynſche bedruet.
Mer he dye hyerde ſcheen
te weſen vñ des myet en
was he laet dye ſcay vnde
vliet. **W**at als he ſeluen
enyghe vrese vā de vñ
rechtuerdighe of den roue
ren vntſyret ſoe en vnder
wynt he em myet des vñ
rechtuerdigheit weder te
ſtaene. **W**nde he vliet myet
te verwādelen ſyne ſtad
mer om dat he ſyne hulpe

vntrect. **H**e vliet wāt he
 sach dye vnrēchtuerdicheyt
 vñ sweect he vliet wāt he
 verbarcht em al swighede.
Unde desen ys wael ghesetzt
 by den ppheten. **G**hy en
 ghynt nyet vā teghen vp
 noch en setteden ghene mu-
 ren teghen voer dat huys
 vā israhel vp dat ghy ghe-
 staen hedt yn den stride
 des daghes vns herē. **W**ā
 teghēgt vp te ghane ys dat
 men allen medtighen dye
 quaet doen teghē gae myt
 eenze vrier stemme der rede-
 ne. **U**nde yn vns herē da-
 ghe staen wy yn den stry-
 de voer dat huys vā israhel
 vñ sette daer eene muze
 teghens als wy dye ghelo-
 uighen vnnoselen teghen
 der vkiender mynschen
 quaetheyt vñ vnrēchtūdic-
 heyt vzekē aumyds macht
 der rechtūdicheyt. **U**nde
 vm dat dye huertnape
 dyt nyet en doet als he
 den wolf syet komen soe
 vliet he. **M**er et ys een
 ander wolf dye sonder
 vp halden daghelics nyet
 dat lithaem mer dye sye-
 le schoert dat ys dye qua-
 de gheest dye vntrent der

ghelouigher roven loept by
 verrademyse vñ he soect dē
 doet der syelen. **W**ā wellkē
 wolue men thant na setzt.
Wñ dye wolf griipt vnde
 scheidet dye scape. **D**ye wolf
 koemt vñ dye huertnape
 vliet. wāt dye quade gheeste
 doe wont der gueder mysche
 herte ynder betzarynghe
 vñ he dye de stad des huerdē
 halt he en heeft ghene socht
 uoldrycheyt des ernstes daer-
 teghen dye syele werdē ver-
 laerē vñ he vbljyt van den
 eerdsche ghe wyne. **D**ye wolf
 griipt vñ scheidet dye scape
 als he den eenē tott vñ
 ayscheit trect vñ dē ande-
 ren tot ghiericheyt vntstēct
 vñ den anderē yn houdich-
 vheffet vñ eenē anderen
 deylt myt gramschap dese
 prekelt he myt hate vnde
 den hoent he myt valschei-
 den. **A**ldus scheidet dye
 wolf dat rēdde scape als
 dye diuel dat ghelouighe
 volck dodet aumyds betz-
 arynghe. **M**er hyn teghen
 wort dye huertnape myt
 ghene toerne vntsteken
 he en wort nyet beruert
 myt enygher hetten der
 mynen. wāt als he allene

Dat gherwyn vā huē soect
soe luydet he rokelose den
binnenste scade sijns tūd
des. **Hijr** by volget daer
thant na. **Wnde** dye huer
knape vliet wāt he ys een
huertknapē vñ em en be
hoert nyet toe vā dē scapē
Dus ys allene dye sake
dat dye huerknapē vliet
vñ dat he een huertknapē
ys. **Als** oft men apenbaer
lick seghede. **Dye** en mach
nyet staen yn der scapen
vrese dye yn den dat he
baue dye scapē ys dye scapē
nyet en mynt mer he soect
dat eerdscye gherwyn. wāt
als he vñ wāt dye eze als
he em vblit vā den eerd
scye gherwynē soe vntsyet
he em te setten teghen dye
vrese vñ dat he nyet en
vliese dat he mynt. **Mer**
vñ dat vñse vloeser heeft
ghegheue te vstaene eens
gheuynsden tyerdens
mysdaden soe toent he oet
eene forme daer wy vñs
yn pryntē sollē vñ secht.
Ick byn een guet tyerde.
Wñ he secht daer na. **Wñ**
yck bekēne myne scapē
vñ myne scapē bekēnen
my. **Wñ** yck bekēne myne
scapē

dat ys yck myne se vnde
myne scapē bekēne my.
Als of he apenbaerlick
seghede dat ys mynende
sijn sy my vnderdaen.
Want dye nyet on mynt
he en bekent dye waerht
nocht nyet. **Droder** vñ
dat ghy dus vñse vrese
ghehoert hebt soe merit
oet yn vñs here woerde
uwe vrese besyct oft ghy
sijne scapē sijt of ghy em be
kēnet besyct of ghy dat lict
der waerheyt bekēnet of
ghy dat bekēnet segghe yck
nyet byden gheloue mer by
den mynen. **Wāt** dese selue
iohan ewangelista dye dyt
spreet orkont vñ secht. **Dye**
secht dat he gade bekent
vñ sijne ghebade nyet en
halt he ys loghenachtich.
Wñ by secht vñse here yn
deser stad thant na. **Alsoe**
my dye vader bekent alsoe
bekēne yck oet den vader
vñ yck sette myne spēle voer
myne scapē. **Als** of he apē
baerlick sechde. **Hijr** by
yft apenbaer dat yck den
vader bekēne vñ dat yck
vā den vader bekent wer
de. **Wāt** yck wāt yck sette
myne spēle voer myne

scapē dat ys by der mynon
 daer ytz mede voer myne
 scapē sterue soe toem ytz
 woe seeze ytz den vader
 myne. **W**n wāt ytz komē
 was myet allene vm dye
 ioden mer oet vm dye hey
 dene te vloesene soe secht
 he daer na. **W**nde ytz heb
 be ander scapē dye vā deser
 toyen myet en syn vñ ytz
 moet dye hñr toe brenghe
 vñ se sollen myne stēme
 hoerē vñ et sal werdē een
 scapē toye vñ een hyerde.
Wnse heze ansach vnse
 verloeffensse dye ghekomē
 syn vāden heydenen volke
 doe he sethde dat he ander
 scapē toe brenghe solde.
Broedere dyt sy alle sye
 ghy alle daghe gheschyen
 vñ ghy syet huden dat dyt
 ghedaen ys yn den bekieer
 den heydenen. he maecten
 als vā tweeñ tuddē eens
 scapē toye dye dat volck
 der yoden vñ der heydenē
 te gader gheuoeghet yn eenē
 gheloue. **A**ls sunte pauwel
 orkont vñ secht. **H**e ys vnse
 vrede dye beyde een maect.
Wāt als he wt beyden ghe
 slechte dye sympele toe den
 ewighen leuen bekiert soe

brent he syne scapē toe syn
 re properre toyen. **W**nde
 van desen scapen secht he
 ethter. **M**yne scapē hoerē
 myne stēme vñ ytz beken
 ne se vñ se volghē my na
 vñ ytz gheue em dat ewighe
 leue. **W**n vā desen scapen
 secht he een luttel daer voer
 yn den ewangelij. **S**oe wie
 by my yn gaet he sal behal
 den werden vñ he sal yn
 ghaen vñ wtghaen vñ he
 se sal weide vñdē. **W**āt
 he sal ynghaen ten gheloue
 vñ he sal wtghaen vā den
 gheloue tottē ghedaente
 vā den gheloue tottē bestou
 welikē leuen vñ he sal wei
 den vñdē yn dat ewighe
 wereschap. **A**ldus sollē syne
 scapē weide vñdē. **W**āt
 soe wre vnse heze volghet
 myt sympele hertē he
 wort gheuoet mytter spise
 der ewigher groenheyt.
Wāt welck syn dye wei
 de der scapē sonder dye
 ynwendighe blytscap der
 ewigher groenheit des
 paradys. **W**ant dye wer
 de der wtuaerere syn
 dat teghenwordighe aen
 sychte gades dye als men
 em ansyct sond' ghebreck

soe wort dye ghedachte ghe
uoedet sonder eynde mytt
spysen des leuens. **D**ye syn
yn deser weyde blide vā
der ewigher sadicheyt dye
alte hant vntghaen syn de
stricke der tytliker ghe
noethlicheyt. **D**aer syn
dye thore der enghelen
gade myt lauesanghe laue
de daer ys dat gheselschap
der ouster borghers daer
ys suete hoechtijt der syele
dye weder komē vā den
drouighē arbeide deser
pelgrimaetschen daer syn
dye voersprenghe thore der
ghete daer ys dat ghetal
der twelf apostele daer ys
dat verwynende heer der
vntelliker martelare dye
daer d alsoe voele te blijden
syn als se hyn hardeliker
ghequellēt wordē daer ys
dat volstaen der cōfessozen
vtrouest mytten laue dat se
vntfanghē hebbē daer syn
dye ghetrouwe māne dye
de vulle ghenuechte deser
werlt myt en mochte ver
weiken vā den startheyt
oerre mālicheyt daer syn
dye hellighe vroue dye oer
vlesich mytter werlt ver
wōnen hebbē daer syn

dye kynder dye myt zeden
baue oere iaere ghynghen
daer syn dye alden dye
oere altheyt hyn krank
maecte vā dye doecht des
werlt en liet se myt. **L**ieue
broedere laet vns hyn vme
dese weide soeken daer
wy vryden yn vbliden
moghen mytter hoechtijt
vā soe voele borghere dye
hoechtijt vā der gheeme
dye daer vbliden dye voe
den vns. **S**eker weret
dattet volck eyghent iaer
maert hadde of vgaerde
tot wyinghe enygher kercke
dye ghebaetschap wazē wy
solden vns alle gader haef
ten dat men vns daer von
de vā elck solde em ppen
daer te wesen elck solde
wanē dat he swaere scha
de hadde wert dat he dye
hoechtijt der ghemeyne
blytscap myt en saghe.
Siet men heeft yn den he
melike blytscap der wtu
raereme borghers vā alle
syn se vnderlynghe blide
vā em seluen yn oerre v
gaderynghe vā nochtan
syn wy laeu vā der myn
nē der ewicheyt vnde en
berne myt gheene begheer

ten vñ wy en soekē myet te wesen yn soe groter hoechtijt wy werden berouet vā blit saken vñ wy syn blijde.

Broedere hñr vñme laet vns vntsteken vnsen moet dye gheloue verwerue yn den dattet ghelouet vnse begheerte moetē vā bñnen verwar men tottē hemelsthe blit scapen vñ aldus te mynen ys thant derwert te gaene.

Unde ghene wederstote en trecke vns van der blitscap der inwendigher hoechtijt.

Want soe wyte begheert te ghaene totter stad dye he meynit ghene herttheyt des weghes en wandelt syne begheerte.

Hñr vñ soe en verleyde vns ghene smekende voerspoet.

Wat dat ys een zot wandelaer dye yn syne weghe lustelike mersthe aensiet vñ vghet derwert dat he ghaet.

Hñr vñ sal eltz myt al synze begheerte aen hanghen tottē ouerste vaderlande.

Hyet en begheert he yn deser werlt dat apenbaer ys dat hñt haestelike laeten moet vp dat yst dat wy waerliken des hemelsthe hordē scape syn vñ dat wy yn der ghenoechtē

vā desen myet staende en bliuē soe sollen wy werde ghesadet als wy daer kome vā den ewighen weiden.

Spans heren hemels ueris dath. **M**artus

In der tijt. **D**aer dye elf iongheren ten eten satē soe apēbaerde em ihus vñ verweitem oer vnghelouicheyt vñ dye harttheyt oers herten wāt den dye se ghsyen hadden dat he verresen was en gheloefden se myet.

Uñ he sechde em. **C**haet yn alle dye werlt vñ predit dat ewangeliū allē creature dye gheloeft vñ ghedoept wort he sal behaldē wesen mer dye myet en gheloeft he sal vdoempt werden.

Want den ghene dye gheloue solle dese teikene naevolghē.

Se solle yn myne name dye duuele wt driue se solle spreken myt meen tonghe se sollen dye slan ghe en wech doen vnde dzyntke se myet dat doet lict ys et en sal em myet deren se sollen dye hande vp dye sycke legghē vñ se solle wael hebbe.

Unde vnse here ihus na den

Dat he dyt ghespraken hadde
soe wort he vpghe name ynde
hemel vñ he spittet ter rechter
hant gades. **W**nde se ghyn
ghen en wech vñ prediten
alre weghē vnse here mede
werkende vñ oere redē vast
makende myt teykenē dre
daer na volgheden. **S**unte
gg omelic dyc he predite
de volke vp dit selue ewā
gelie in sunte perterb kerke.

Dat dyc ionghere vns
here verrisensse spa
de ghelouede dat en was
myt allene oere krantheit
mer oer als yck segghe mach
vnse vasticheit. **W**ant dyc
verrisensse vm dat se daer
af twyuelden wert segghe
toent by voele prounghen
lesende bekōnen wat yst
anders dan dat wy van
oerre twyuelinghe verse
kert werde. **W**ant maria
magdalena gaf my myn
dyc haestelick ghdoefde dan
thomas dyc langhe twiuel
de. **W**ant thomas twiuelēde
soe tastede he dyc littekene
der wondē vñ he nam vā
vnser hertē dyc wonden
der twiuelinghe. **M**en sal
merckē vm te bewisene dyc
waerheyt vā vns heren

¶ vñ als wy dyc prounghe ¶

verrisensse wat iudas sprec
vñ secht. **E**tende beual he
em dat se vā iherusalē myt
ghaen en solden vñ daer
na een luttel secht he. **D**aer
syt saghe wort he vpghe
mē vñ ene wolke vntfent
em vā oere oghe. **M**erck
dyc woerde vñ torkent
dyc vhalene gheestelicheit.
Etende wert he vpghe
uē he at vñ voer vp vp
dat by der daet des etens
dyc waerheyt des vleischet
apēbare solde. **W**ñ marcus
secht dat vnse here eer he
vp ten hemel voor syne
ionghere berispede van
der hartheyt oers hertē
vñ oerre vnghelouicheit.
Wñ wat sal men merckē
in desen dringhe dan dat
vnse here hijr vm doe sy
ne ionghere berispede
als he se lichamilike liet.
vp dat dyc woerde dyc
he em segghede doe he
en werch voer in der
gheenre hertē dyc se hoer
den te vaste ghepnytet
bluē solden. **W**nde doe
he oer hertheit berispet
hadde soe laet vns hoere
wat he vermaende segghe
de. **D**aet in alle dyc werke

predicat dat ewangelium allen
 creature. **M**yne brodere en
 was men dat ewangelium
 nyet schuldich te prediken
 den vnghefynden dynghe
 of den beeste om dat men
 den iongeren daer af secht
 predicat dat ewangelium alle
 creature. **M**er by den name
 va allen creature ys dyc
 mynsche betekent. **W**ant
 et syn stene mer dyc leuen
 nyet noch en gheuoelē nyet
 et syn crude vñ bome dyc
 leuen mer se en gheuoelen
 nyet se leuē segghe yck nyet
 by eenre zielen mer by
 groeyene vñ groenheyt. **W**at
 sunte pauwel secht. **O**nwise
 dattu zaeist en wort nyet
 leuendich ten sy dattet icist
 sterue. **D**us leeft dat sterft
 om dattet leuende werde
 sal. **O**ec syn stene mer se
 en leuen nyet vñ boom pa
 ten syn se leuē mer se en
 gheuoelē nyet vñ et syn stō
 me beeste se leuē se gheuoelē
 vñ mer vnderscheidē nyet.
 et syn enghelē se leuē ghe
 uoelē vñ vndersheyden.
Want vā ~~elk~~ elker crea
 ture heeft dyc mynsche
 yct. **W**ant he heeft dat we
 sen mytten stene vñ dat

leuen mytē boemē gheuoelē
 mytē beeste vstaen mytten
 engelen. **I**st dat dyc mynsche
 dus yet ghemeyne heeft myt
 elker creatuer soe ys dyc
 mynsche yn eenre manyer
 elck creatuer. **A**ldus preditt
 men allen creature dat ewa
 gelium als ment den mynsche
 allene preditt. **W**at men den
 leert om wies wille alle da
 ghe dynghe dyc yn der
 werlt syn syn ghescrepen
 vñ van den welke alle daghe
 dynghe by eenre ghelykenisse
 nyet vrende en syn. **M**en
 mach oec mytten naem vā
 alre creatuer betekene alle
 gheslechte vā heydenē. **W**at
 te voere was em ghesecht en
 gaet nyet yn dyc weghe der
 heydenē mer nu secht men
 em predicat dat ewangelium
 allen creature. **E**t ys te wete
 dat doe verst dyc predikynghe
 der apostolen vā den ioden
 vsmact werdt dat se dan vus
 yn hulpe werde solde als se
 dyc houerdighe ioden dese
 predikynghe vā em vdreuen
 yn een tuych oerre vdoeme
 myse. **M**er als dyc waerheit
 oere ionghere om te predikē
 seyndet. **W**at doet se anders
 yn dyc werlt sonder dat se

stōvet coerne des zades. **W**nde
he weipet luttel coerne des
zaedes vp dat he vrucht van
voele oestes vntfaen sal wt
vnsen gheloue. **W**ant yn al
der werlt en solde alsoe groet
oest der ghelouigher nyet vp
komē en haddē vā vns herē
hant nyet ghekomē dyc wt
ghelesene coerne der predica
zān vp dat redelike lant
dat ys vp den mynschē. **D**aer
volghet. **D**yc ghelouet vnde
ghedoept wort he sal behaldē
bliuen wese. **M**er dyc nyet
en ghelouet he sal vdoemt
werden. **N**achschien ymāt
mochte yn em seluē segghen.
Itz gheloue nu sal ytz behal
den wesen. **H**e secht waer
yst dat he den gheloue myttē
wertkē hakt. **W**ant dat ys
wazighe gheloue dat yn den
dat he secht mytten woerde
nyet weder en segghe myttē
seden. **W**ant hijr by yst dat
paulus vā somyghē valsche
ghelouighē secht. **S**e segghen
dat se gade kēnen mer se
lochten mytten wertkē. **H**ijr
by secht sunte iohan. **D**yc secht
dat he gade kēnet vñ syne
ghebade nyet en haldet he ys
loghenachtich. **W**ñ vm dat
dyt aldus ys soe sollē wy beke

nen dyc waerheyt vns ghelo
ues yn den merkene vns le
uens. **W**ant dan syn wy
waerlicz ghelouich yst dat
wy haldē mytten werken
dat wy ghelouē myttē woer
den. **W**ant yn den daghe
doe wy ghedoept worden
gheloueden wy af te ghaene
als des aldē vyants wertkē
vñ alle syne houerdicheidē.
Hijr vm brenghē eldz van
vns lude dyc oghe sijns her
ten voert vm em seluē te
merkene he merke of he
dat haldet na syne doepsel
dat he voer den doepsel ghe
loefde vñ dan sy hy dat he
seker dat he ghelouich ys vñ
vblide em daer af. **M**er syet
dat he ghelouede en heeft he
nyet ghehaldē he ys weder
gheuallē vm quade werke
te doene vñ vm te vrighen
der werlde houerdien. **L**aet
vns spen of he nu kan be
wernē dat he ghedocht heeft.
Want voer den vntform
hertighē richter en sal men
dyc nyet bedriechlick halden
dyc ter waerheyt weder
krypt oer na den dat he ghe
laghen heeft. **W**at als dyc al
medytighe god gheerne vnsē
be rouwenysse vntfact soe

uerghet he dat wy ghedoelt
 hebbe vā synē ordele. Daer
 volghet na. Want den ghenē
 dye gheloue sollen dese teyke
 ne volghē. Se sollen yn mynē
 name dye duuelen wtuerpē
 werpē se solle spreke myt
 meen tonghen se sollen dye
 serpente en wech doen
 vñ drynckē se iet dat doet
 litz ys et en sal em myt
 derē se solle dye hande vp
 dye zickē legghē vñ se solle
 wacl hebbe. Myne brodere
 vñ dat ghy dese teykene
 myt doet en gheloue ghy
 daer vñ myt. Mer deser
 toykene was noet yn den
 beghyne der helligher ker
 ken. want vp dat dye ghe
 loue der ghelouigher wasse
 solde soe moeste men se myt
 myraacle voede. Want als
 wy planten versette soe ghye
 ten wy alsoe langhe water
 daer vp tot dat wy syen dat
 se yn dye eerde bedeuē syn
 vñ alse een werf ghewortelt
 syn soe sal men dat beghietē
 laeten. Hjr by yst dat sinte
 pauwels secht. Dye tonghen
 syn een teyken myt dē ghe
 louighen. Wy hebbe vā de
 sen teykenē vñ doethdē dat
 wy noch subtylker merken

moghē. Wat dye hellighe
 kerke doet noch alle daghe
 gheestelike dat se doe spenlike
 dede by den apostole. Want
 oer priesteren als se by der
 gracen des beswerens vp
 dye ghelouighe oere hande
 legghē vñ se weder segghē
 dye quade gheeste dat se
 yn oere herte myt bliue en
 moghen wat doen se anders
 dan se dye duuele verdrue.
 Vnde alle ghelouighe myn
 schē dye de werltlike woer
 de oers alden leuens lactē
 vñ hellighe verhalene be
 teykensse spreken vñ dye
 laue vnde moghentheyt
 oers scppers wat doen se
 anders sonder dat se myt
 meen tonghē spreke. Dye
 als se myt oeren gueden
 raden af nemē dye boeshē
 vā anderē mynschē herte
 soe doen se dye serpente
 en wech. Vñ alse quade
 yngheuinghe hoerē mer
 nochtan myt ghetrectet
 en werden ten quade wer
 ken dat ys dat doetlitz dat
 se drynckē mer et en sal
 em myt schade. Vñ dye
 alsoe ditzwile als se oeren
 euen mynschē syen vtrage
 yn guede werke als se em

Mer den vngelouighen

myt alre macht te hulpe ko-
me vñ startre oer leue myt
exempel vā oere werke dye
yn oers selues werke inste
dich wazē wat doen se an-
ders sonder dat se vp dye
siekē oere hande ligghen
vm dat se wacl hebben
sollen. **W**nde dese myraacu-
le syn also voele te meerre
als se gheestelick syn alsoe
voele syn se te meerre als by
desen myraculē nyet dye lich-
ame mer dye ziden verwe-
ket werde. **V**yeue broedere
dese teykene doe ghy mytter
hulpe gades of ghy wilt. **W**at
by den teykene vā butē en
mach dat leuen nyet behal-
den werde vā den ghenen
dye se doen. **W**at dye licha-
like myraculē dye toenen
vnderwile helligheyt mer
se makē se nyet. mer dese
gheestelike myraculē dye
men doet yn der ziele se en
toenē dye doechde van den
leuene nyet mer se maken
se. **W**ant dye quade moghē
dye verwendighe myraculē
oer doen mer dese en mach
nyemāt ghebrukē sonder
dye guden allene. **V**ijr af-
secht dye waerheyt vā somp-
ghen mynsche. **D**oele my

schē solle my segghē vnde
daghe here here en profetier
de wy yn dynē name nyet
vñ vdreuen yn dyne name
dye duuelen wt vñ en dedē
wy nyet voele doechden
yn dynē name. **W**nde dan
sal yck den segghē wāt yck
en kēne v nyet gaet vā my
alle dye quaet doen. **V**ijr
vm lieue broedere en wilt
nyet mynen dye teykene
dye men ghemeyn hebben
mach myten quade mer
mynt dye myraculē der
guedertiercheyt vñ der
mynen dye wy nu ghesecht
hebbē dye alsoe voele te se-
kerre syn soe se meer ver-
borgghen syn. **W**nde vādē
wort dat loen soe voele te
meerre voer gade soe dye
glorie voer dye mynschen
te myn der ys. **D**aer vol-
ghet na. **W**ñ wt vñse here
ihus na den dat he ghespra-
ken hadde soe wort he vp
ghenamē yn den hemel
vñ he syttet ter rethorhant
gades. **W**y bekēnen vnde
alden testamēte dat helias
vp gheuoert wert yn den
hemel mer et ys een ander
dynck dye lutchelick hemel
vñ dye ghesteernede hemel.

Want dye luchtelick hemel
 ys naest der eerde vñ hijr
 by segghe wy dye voghele
 des hemels vm dat wy se
 spen vlieghe yn der lucht.
Dus was helyas vpgheua
 me yn den luchtelike hemel
 vm dat men em haestelick
 voere solde yn eene hemeli
 ke lantscap va eertrike daer
 he yn groter ruste des vley
 sches vñ des gheestes leuen
 solde tot dat he weder come
 sal yn dat eynde der welt
 vñ dat he dan betaelt dye
 scholt des dodes. wat he
 heeft dye ^{doet} verlenghet mer
 he en ys oer nyet vntgaen.
Mer vnse verloeser want
 he dye doet nyet en vlenghet
 de soe veruan he se vnde
 maecte se te nyete doe he
 verrees vñ he apēbaerde
 dye glorie sijnre vrisemisse
 doe he ten hemel vp voer.
Men sal oer merke dat me
 leset dat helias yn eenen
 waghē vp voer vp dat
 men apenbaerlick toenen
 solde dat een puer mynsche
 behoefde vremder hulpe.
Want dye hulpe worden
 ghedaen vñ ghetoent by de
 enghelē. **W**ant he en hadde
 by em selue nyet moghen

vpuaeren totte luchtelike he
 mel den verswaerde dye
 trancheyt der nature. **M**er
 men en leset nyet dat vnse
 verloeser vpgheuoert wert
 yn eene waghene of auer
 myds den enghelen want
 he dye alle dynck ghemact
 heeft he wort by sijnre eyghe
 re tracht bauē alle dynghe
 ghedraghe. **W**ant he kyer
 de derwert weder daer he
 ghecome was. vñ he kyerde
 weder va daer daer he bleef
 want doe he by sijnre myn
 scheyt vpuoer yn den hemel
 soe vnholt he by sijnre got
 heyt te gader hemel vnde
 eerde. **W**nde aldus betey
 kende ioseph dye va sijnre
 brodere vertoft wert dat
 vertopen vns vloesers.
Wnde enoch dye vpghe
 uoert waert vñ helias
 dye vpgheuoert wert totte
 luchteliken hemele beteyke
 nen vns here vpuaze. **D**us
 hadde vns here dye voerba
 den vñ oerkont sijnre vp
 uaert den eene voer dye
 wyet **vñ dat** den anderen
 vnder dye wyet vm dat he
 tot eenre tijt come solde
 dye ghewarichlick solde
 moghe doer ghaen dye

hemele. **A**ijn by wort dye or-
dinatie ynden vphouene de-
ser twier vnderfcheyde by
eenre hande toewassen. **W**at
enoch waert aughueoert
vñ helyas totte hemel vpghe-
uoert als men setyt vñ dat
namaels een kome solde dye
noch aughueoert noch vpghe-
uoert myt synre cracht vp
uaere solde totten ghesterne
den hemel dye vns luden
dye yn em ghelouen oer toe-
nen solde dye reynicheit syns
vloysches vñ woe dat vnder
em by toe wassen der tijt
dye doecht der zuuerheyt
wassen solde yn der twier
aueruozynge dye als knecht
te vns here vpuuert betei-
kendē vnde vnse here oer
yn em seluē heeft vtoent
dye ten hemele vpuoer.
Want enoch hadde een
wijf vñ kyndere mer men
en leset myt dat helyas wijf
of kynder hadde. **A**ijn by
merit woe by den toe wasse-
ne der tyde ghewassen ys
ys dye zuuerheyt der hel-
licheyt dat apenbaer y ghe-
toent wert by den knechte
dye auergheuoert worden
vñ by vns here persone dye
vp ten hemel voer. **E**noch

waert aughueoert dye by ghe-
noechte ghewonen was vñ
by ghenoechte wan. **H**elyas
waert vp ghenamē dye by
ghenoechten ghewonē was
mer by ghenoechte en wan
he myt. **W**nse here waert
vpgheuoert dye noch by
ghenoechte ghewonen was
noch by ghenoechte en wan.
Ader wy sollen merken
wat dat ys dat marcus
setyt he syt ter rechterhant
gades vñ sunte steuen setyt
yct d sye hemele vpghe-
daen vñ des mynschen
ste soen staen dye ter rech-
terhant gades. **W**at ys
dan dat marcus ontoude
dat he ter rechterhant
gades syttet vñ dat em
sunte steuē syet staender.
Ader brodere ghy wetet
dat enen richter toe behoort
te sytten vñ enē vechter
of dye helpet behoort te
staene. **W**ant vnse vloes-
ser dye dus vp ghenamē
ys yn den hemel vnde
nu alle dynge richtet
vñ ten lesten kome sal
een ordele alre mysthe
desen beschryft marcus
nae synre vpuuert dat
he syttet. **W**ant na der

glorie sijner vpuuert soe sal
 men em een ordelre sven yn
 den eynde der werlt. **M**er
 sunte **peter** steue dye yn den
 stijde sijns arbeides was he
 sach em staende den he tot
 eenē hulper hadde. **W**ant
 om dat sunte steue yn den
 lande der veruolghers dye
 vnghelouicheyt vernynnen
 solde soe vortyt voer em ihus
 gracie vā den hemele. **D**aer
 volghet. **W**nde se ghynghe
 en wech vñ predictē alre
 weghen vnse here myt em
 werkende vñ oere redene
 vastmakēde myt nauolghē
 gheden teykene. **W**at ys
 yn desen woerde te merke
 wat sal men daer af yn dye
 memorie legghen sonder
 dat na dat ghebot der ghe
 hoersamhert vñ nae dye
 ghehoersamheyt dye teyke
 ne volghede. **M**er om dat
 wy by der ghenadē vns he
 rē kortelike bedudende die
 lexe des ewāgelij auerlope
 hebbe soe behoert vns oec
 toe dat wy yet segghen
 moete vā den merkene
 alsoe groter hoechtijt. **W**at
 dyt behoert vns yerste wer
 ue te vraghe wat dat sy doe
 god vnse here ghebaeren

wort dye enghelen openbaer
 de vñ nochtan en leset me
 nyet dat se myt wytte dede
 ren apenbaerde mer doe
 vnse here vpuoer ten hemele
 soe leset men dat dye enghel
 len dye ghesant wazē myt
 wytte dedere apenbaerden.
Want et ys aldus gheschre
 uen. **D**aer sijn saghe wert
 he vpgghenamē vñ eene
 wolke vntfentē em van
 oere oghen. **W**nde doe se
 em saghe yn den hemel
 ghaen syet soe stonde twe
 mane beneue em yn wytte
 dedere. **W**ant yn wytten
 dedere merct men dye
 hoechtijt vñ blytscap der
 herten. **W**at yet dan dat
 se doe vnse here ghebaere
 was nyet yn wytte dede
 ren mer doe vnse here
 vpuoer dat se yn wytten
 dederen apenbaerde son
 der dat den enghelē doe
 ene grote hoechtijt waert
 doe god vñ mynsche vpuoer
 yn den hemel. **W**ant doe
 vnse here ghebaere wert
 soe schein dye gotheyt ver
 nedert. vñ vnse he vpuoer
 soe wert dye mynscheyt
 vheuen. **W**ant witte dede
 re betome bet der vheffyn

ghe dan der vmederzuynghe.
Hijr om waere dyc enghe-
len yn synre vpuuert schul-
dych te apenbaere yn wit-
ten clederē. **W**ant dyc yn
synre ghebuerte apenbaer-
de dyc oetmodighe god yn
synre vpuuert wert he ghe-
toent te wesen een hoghe
mynsche. **N**ier lieue brode-
re dat staet yn deser hoech-
tijt groetlick te merkene
wāt vp den dach vā hudē
wert wtghedaen dyc hant
ueste vnser vdoememyffe
vñ dyc sentencie vnse ghe-
breclicheyt verwandelt.
Want dyc nature der ghe-
secht was du byst eerde
vñ salst yn dyc eerde gaen
dyc ghynck hudē yn den
hemel. **W**at om deser vp-
uerheffemyffe vns vleysches
soe hiet dyc hellighe job
vnse here ene voghel.
Want om dat he sach dat
dyc ioden nyet vstaen
en solden dat sacrament
synre vpuuert soe segghede
he dyc sentencie vā oerre
vnghelouicheyt vñ segghe-
de. **D**es voghes toe pat
en wiste he nyet. **W**ant te
rechte ys vnse here ghehie-
ten een voghel wāt he vp

woech syn vleyschlike lich-
am ten hemelē wes voghels
toe pat nyet en wiste soe
wyse dat nyet en ghelofde
dat he ten hemel vpuuert.
Wā deser hoechtijt ys by
den psalmiste ghesecht.
Dyne groetheyt ys vpghe-
heuen bauē dyc hemelen.
Hijr af secht he echter. **G**od
vpuuert yn vrolicheyde vñ
vnse here yn den lude eenre
trumpē. **H**ijr af secht he
echter. **V**puuertende vnt
hoghe soe leyde he gheuan-
ghe dyc gheuāghenisse. **H**e
ghaf gauē den mynschen
wāt vpuuertende vnt hoghe
soe leyde he gheuāghē dyc
gheuāghenisse. **W**ant nyet
ter aacht synre vnghebre-
licheyt vstrynde he vnse ghe-
breclicheyt. **W**nde he ghaf
dyc mynschen ghaue wāt
doe he vā bauē den hellige
gheest ghesant hadde soe
ghaf he den eenē tale der
wijsheyt eenē anderen
gracie der doethde eenen
anderē menigherhande
maniere vā tonghe eenen
anderē bedudemyffe der
woerde eenē anderen
dyc gracie des ghesontma-
kens. **D**us ghaf he den

mynsche gaue als he by
 synre gracie oere doecht
 wies yn der werlt. **W**ā de
 ser glorien synre vpuuert
 secht oer abbauc. **D**re son
 ne wert vpuerheue vnde
 dre mane stont yn oerre
 ordinaue. **W**ant wy ys
 by den name der sonne
 sonder vnse here vñ wy
 by den name der mane be
 terkent sonder dre kerke.
Want voer der tijt dat vn
 se hore vpuer ten hemele
 soe vntfacht syne hellighe
 kerke herde sere dre we
 derstote deser werlt mer
 na den dat se ghestarcket
 was na synre vpuuert soe
 predyctte se apenbaertick dat
 se heymelick gheleest hadde.
Dus ys dan dre sonne vpu
 uerheue vñ dre mane stot
 yn oerre ordinaue. **W**ant
 doe vnse here ten hemele
 voer soe wies dre hellighe
 kerke yn machte der pre
 dikynghe. **H**yr af secht sa
 lomon yn der seluer kerke
 stome. **S**iet dese komet
 sprynghende yn den ber
 ghen auersprynghe dre
 houelen. **W**āt he mercte
 dre groetheyde vā soe gro
 ten werken vñ seghede.

Siet dese komet sprynghe
 de yn den berghe. **W**ant
 doe he quā tot vnser vbloes
 semysse soe ghaef he als vnt
 seghē mach eenrehande spron
 ghe. **L**ieue brodere wil ghy
 syne spronghe bekone. **H**e
 quam vā den hemele yn syn
 re moder licham. wt oeren
 licham quam he yn dre tribbe.
 vā der tribbe quā he ynt cru
 ce. vā den cruce quā he ynt
 graf. vā den graue kryede
 he weder yn den hemel.
Siet vñ dat he vns na em
 solde doen lope. soe gaf dre
 waerheyt dre apenbaerde
 yn den vleysche vñ vnser
 wyllē eenrehande spronghe.
 dre oer vblide als een
 reeze vñ te lope den wech
 vñ dat wy em myt vnse
 herte segghe solden. **T**redde
 my na dy. wy sollen lopen
 yn den roke dynre salue.
Hyr vñ lieue broder soe
 moeten wy volghē der
 wert mytten herten. daer
 wy gheloue dat he vpghe
 uaren ys mytte lichame.
Laet vns vlien dre eert
 sche begheerte. myt en
 gheue vns ghenoechte
 yn desen nedersteuysste
 den. dre vns deel hebbe

in den hemel. **W**nde dat behoert ons groetlick te merckē wāt he dye gueder tierlick vpgheuarē ys he sal vreselick weder komē vñ al dat he ons myt sacht modicheyt ghebade heeft dat sal he strenghelick vā ons eyschen. **H**ijr vme en sal nyemēt veruwerdē dye tijden dye ghegheuen sijn tot penytencien nyement en vrokeloest dye sorghe sijns selues als hijt doen mach. **W**ant vnse verloeser sal dan alsoe voele te starper komē ten ordele soe he ons meer vleent heeft voer syne ordel syne grote ghedoetsamheyt. **B**rodere dese dynghe doet myt v seluē vñ vtreit dese dynghe myt stedyghe ghepynse yn uwer ghedachte. **W**at al yst dat dye ghedachte noch driuet yn der verstuermisse deser dynghe nochtā maket alte hant den anker uwes hapen vast yn dat ewighe lant scap vñ maect vast dye menynghe uwer ghedachten yn den ghewazighen lichte. **S**iet wy hebbe ghehoert dat vnse here ten

hemel vpgheuarē ys hijrom laet ons halden yn vnser ghedapynse dat wy gheloue. **W**ñ al yst dat wy noch hijr behaldē werden mytter kerancheyt des lichams nochtā laet ons em volghen myt scēden der mynen wāt he en laet vnse begheerte myt dye se ghuet **I**hesus cristus vnse here dye leuet vñ regnert mytten vader yn eenheyt des hellighen gheestes god ewelike vñ vmermeer. **A**men. **O**p te pynster dach. **J**ohannes

In der tijt seghede ihūs syne ionghere **S**oe wy my mynet dye sal myn woert halden vñ myn vader sal em mynē vñ wy sollen tot em komen vñ ene woninghe by om makē. **D**ye my myt en mynt he en halt my woert myt. **W**ñ dat woert ghy ghehoort hebt en ys myn myt mer sijn dye my ghesant heeft des vaders. **D**yt heb ict v ghesprakē by v bliuende mer dye troester dye hellighe gheest den dye vader sendē sal

yn mynē name he sal v alle
 dynghe leren vñ he sal v
 raden alle dynghe dye yck
 v segghen sal. **Ick** laet v vze
 de mynē vrede gheue yck
 v myet alsoe em dye werlt
 gheeft gheue yck en v. **H**er
 te en werde myet vstuert
 noch en vructt. **G**hy hebt
 ghehoert dat yck v gheseyt
 hebbe yck gae vñ kome tot
 v. **D**eert dat ghy my my
 den soe solde ghy v vmer
 vbliden wāt yck ten vader
 gae wāt dye vader ys meer
 re dan yck. **D**ñ nu heb yck
 et v gheseyt eert gheschiet
 vp dat ghy des ghelouē sollet
 alst gheschiet ys. **T**ehant en
 sal yck myet voele myt vspre
 ken wāt dye pynne deser
 werlt ys kome vñ he en
 heeft yn my myet mer vp
 dat dye werlt bekēnē sal
 dat yck den vader myne.
Dñ alsoe my dye vader dat
 ghebot ghegheue heuet alsoe
 doe yck. **S**unte **g**omelie
in die selue ewāgelie die
he predite dē volcke yn
sunte peters kerkē.
Wis betemet lieue
 broder dye woerde
 der lezen des ewan
 gely kortelick auer te lopē

vm dat wy te langher daer
 na sollen moghē durē
 yn der contēplaten of ver
 pynsene dus groter hoech
 tijt. **W**ant hude quā myt
 eenē haestighē ghelude dye
 hellighe gheest haue dye
 ionghere vñ he verwādelde
 oerre gheestelike ghedachte
 yn syne myne. **D**ñ daer
 vā butē apenbaerdē vuez
 ghe tonghen soe worden dye
 herte vā bynen bernende
 wāt alle gade vnsynghe yn
 den vifione des vuers soe
 brande se bynen suetelick
 vā mynen. wāt dye hellighe
 gheest ys dye myne. **M**ijn by
 secht sunte iohan. **G**od ys
 dye gotlike myne. **S**oe wy
 dan dat myt gheheere herte
 gade begheert waerlick he
 heeft te hant den he mynt.
Mer syet yst dat yment
 vā v lude wort gheuzaghet
 of he gade mynet. he antwort
 myt allen betruwene vnde
 myt sekerze ghedachte yck
 myne em. **D**ñ ghy hebt
 ghehoert yn den beghyne
 der lezen. dat dye waer
 heyt secht. soe wy my my
 net. he sal myn woert hal
 den. **A**ldus ys dye prouyn
 ghe der mynen. dye bewi

Wāt myemet en solde gade moghē
 mynē en hadde heden myet den he
 mynt

synghē des wercks. **Hij** of
secht dye selue iohan yn synze
epistolen. **Dye** secht dat he
gade mynet vñ en halt syne ghe
bade myet he ys loghēachtich.
Wat wy mynen em waer
achtlike yst dat wy syne
ghebade halden vñ vns be
dwynghē vā vnsen vulen
begheerten. **Want** dye noch
auermyds vulen begheerte
achterwert vlieten waer
lick he en mynet gade myet
Want yn synen vule he
gheerten weder secht he
gade. **Wnde** myn vader
sal em mynen vñ wy sol
len tot em komē vñ ene
wonynghe by em make.
Irene brodere merit woe
groet dese hoectijt ys te
hebbē yn der herberghe
des herten gades toekomst.
Waerlick wert dat yn
v huys een rijck vñ een
mettych vrient komen
solde men solde myt alre
haeste dat huys suueren
dat myet machschye daer
yn wesen solde dat des
vriendes oghe dye daer
yn komē solde vbelghen
mochte. **Hij** vñ moet soe
he afueghen dye smetten
des quade wercks soe wy

dat gade berende wyl dat
huys syns herte. **Ader** syet
wat dye waerheyt secht
vñ wy solle tot em komē
vñ eene wonynghe myt
em maken. **Wat** he komet
yn somygher lude herte
mer he en maect daer
ghene wonynghe. **Want**
by berouwenysse vnsaen
se gades ansven mer yn
der tijt der bekaynghe
vergheten se dat selue
daer se berouwenysse
af hadde vñ aldus kiere
se weder vme dye sunde
te doene als of se dye myet
bewenet en hadde. **Soe**
wyre dan gade ghewaer
lick mynt dye syne ghe
bade holt yn des herte
komet vnsē here vnde
maket daer wonynghe
Wat dye myne der got
heyt doergaet em alsoe
dat he vā der mynen
yn der tijt der bekayn
ghe myet af en ghaet.
Dus mynet dye waer
lick wes ghedachte myet
verwōnen en wort by
consent yn quader ghe
nuethe. **Want** elck
mynsche wort alsoe voele
te verre vā der hoectijt

mynen ghescheiden als he yn desen nedersten dynghe ghenoechte heeft. **H**ij by secht men daer na dye my nyet en mynet he en halt myne woerde nyet. **L**ieve brodere kiert v yn weert tot v seluen vnde vndersoect of ghy gade ghewaerlick mynet noch tam en sal myemet em sel ue gheloue soe wat em dye ghedachte antwert sonder dye orconstap der werke. **M**en vnderuzaghe dye tonghe dye gheachte vñ dat leue vñ der mynen des scppers. **N**u mermeer en ys gades myne ledich wat se werct grote dynghe yst dat syt yst mer vsmact se te werken soe en yst ghene myne. **O**n dat woert dat ghy ghehoert hebt en ys myn nyet mer syns dye my ghesant heeft des vaders. **L**ieve brodere ghy weet dat he dye daer spreect dye een ghebare sone ys des vaders woert vnde hij vñ dat woert dat dye sone spreect en ys des soens nyet mer des vaders. **W**ant he dye soen ys des

vaders woert. **D**yt heb yck v ghesprake by v wesende. **W**anneer en solde he by em nyet wesen dye doe he vuarē solde yn den hemel em belaeft vñ secht. **S**yet yck byn myt v alle daghe tot dat dye werlt ernden sal. **M**er dat v woert dat mynsche ghe worden ys dat blyft vñ vaert en wech dat uaert en wech mytten lichame mer et blyft hij by der gotheyt. **H**ij vñ secht he dat he doe by em bliue de was wat he doe dye by vnspenliker macht altoes bauē em was he ghenck doe en wech vñ oere lithamlitē ansien. **M**er dye troester dye hellighe gheest den dye vader yn myne name senden sal he sal v alle dynghe leren vñ he sal v raden alle dynghe dye yck v segghe sal. **V**oele v lude myne brodere ghy wet dat men yn griescher talen den hellighe gheest hiet voerspreker of troester. **V**nde hij vñ secht men em een voerspreker want he voer des vaders ghe

rechticheyt bidt voer dye
dolynghe der gheenze dye
mysdoen. **W**n he dye mytte
vader vñ mytten sone ys
vā eenze substantien mē
secht dat he voer dye ghene
bidt dye mysdoen. wāt die
ghene dye he veruult dye
maket he byddende. **H**ir
af secht paulus. **W**ant he
dye gheest eyschet voer
vns myt auertallikē sutch
tynghe. **W**ant dye eyschet
ys mynre dan dye daer
men af eyschet woe secht
men dan dat dye hellighe
gheest eyschet dye myt
mynre en ys. **M**er dye
gheest eyschet wāt dye
he veruult doet he bernē
vm toe eyschen. **W**n den
seluē gheest byet men
oer troester. **W**āt als he
den ghenen dye yn ghe
wene vā berouwenysse
syn bereydet hape der
ghenaden soe heffet he
dye ghedachte vp van
vernore oerre droefheyt.
Wan welken troester be
laeft men te rechte he
sal v alle dynghe leren.
Want ten sy dat dese
gheest sy yn des gheens
herte diet hoert soe sal des

lerres reden ledich sijn.
Aldus en sal niemāt toe
gheue den lerene dat he
wt synen monde vstaet.
Want et en sy dat he by
nen sy dye leert soe arbeyt
te vghuees des lerres ton
ghe vā buten. **D**ye ghy
hoert alle gader eenē
stēme dye sprēct nochtan
en begrūpe ghy myt te
gader den syn der stēme
dye ghy hoert. **A**s dan
dye stēme nyet vnghelijc
en ys waer vm ys yn
v hēte dye vstandemysse
der stēme vnghelijck son
der vm dat by den dat
des gheens stēme dye
sprēct ghemeynlīke ver
maent een meyster ys
vā bynen dye somynghe
sanderlinghe leert van
der vstandemysse der stē
men vā deser saluynghe
des gheestes ys elcker by
sunte iohan ghesecht. **A**lsoe
syne saluynghe vns leert
vā alle. **A**ldus en wort
men by der stēmen myt
gheleert als dye ghedach
te by den gheeste myt
en wort ghesaluet. **M**er
waer vm spreke wy dyt
vā der lezynghe der

mynsche als oec dye scap
 per myet en sprdet dye
 lernnghe des mynschen
 yst dat he den selue myn
 sche myet spreect by der
 saluynghe sijns gheestes.
Seker eer cayn synen
 broder doet sloech hoerde
 he du heues ghesundicht
 staes aue mer vo vm syne
 funde dyet vdiende wert
 he vmaent by der stemen
 vn myet by der saluynghe
 vn daer vme mocht he ga
 des woert hoere mer he
 vonwerdedet te hoerene.
Mer vns staet te vraghe
 ne waer by dat me van
 desen seluen gheeste secht
 he sal v alle dynghe raden
 als raden plegghet toe te
 hoere eenē dye mynder ys.
Mer vm dat wy somtijt
 raden hietē datmē heyme
 like dyent soe seghet men
 dat dye gheest radet myet
 dat he vns dye const van
 vnder yn brenghet mer
 vā der vborghenheyt.
Ick laete v myne vrede my
 mne vrede gheue yck v
 hyr laet yck em v yn hemel
 rike gheue yck em v dye my
 volghen laet yck em vnde
 dye daer komē gheue yck

em. **S**yet lieue brodere
 by der hulpe vns heren
 hebbe wy nu cortelike dye
 woerde der helligher lexe
 vdaert. **D**u laet vns vnse
 ghedachte auer draghen
 yn dye verpynsinghe deser
 groter hoechtijt. **M**er vm
 dat vns mytter lezen des
 ewangelij oec ghelesen ys
 dye lexe wter apostolen
 werke soe sollen wy daer
 niet wt trecke ynt orbaer
 vnser contēplatiē. **W**ant
 ghy hebt ghehoert dat dye
 hellighe gheest bauē den
 iongheren apēbaerde yn
 vuzighen tonghen vn gaf
 dye const vā allē tonghe.
Wat beteykent he myt
 desen myrakel sonder dat
 dye hellighe gheest trecke
 myt desen selue gheeste
 veruullet spreken solden
 mytter stemē vā allē lude.
Want dye em pijnden
 teghen gade eenen toern
 te stichte se vloere dye ghe
 meynscap eenze tonghen.
Wnde yn den ghenē dye
 gade oetmodeliken vntsa
 ghe worde alle tonghe een.
Aldus vdiende hyr dye
 oetmodicheyt dye doethde
 vn dye houerdie vdyende

daer laster vñ sचेchte
Mer vns staet te vraghe
ne waer by dat dye hellighe
gheest dye myt den vader
vñ den sone euen ewygh ys
yn den vuer apenbaerde
vñ waer by he te gader yn
den vueren vñ yn den tonghe
apenbaerde vñ waer by
he somtijt yn eene duue
vñ somtijt ynden vueren ver
toent wort vñ waer vñ
dat he bauē den gades sone
apenbaerde ynden ghelij
kenyffe eenre duuen vnde
bauen den ionghere yn
eenen vueren alsoe dat he
bauē vnsen here myt en
quam yn den vueren noch
bauen den ionghere en
wort he myt ghetoent yn
eenre duuen. **N**u laet vns
wederkerē dese viere
dye wy voergheset hebbe
te vntbynde. **W**ant dye
gheest dye myt den vader
vñ vñ den sone eue ewygh
ys wert vtoent yn den
vueren wāt god ys vnligha
licht vñ vntwtsprekelicht
vñ een vnsyenlicht vuer
als paulus orkont. **W**nsē
god ys een vterende vuer.
God ys een vuer ghesecht
want by em wort dye

veesticheyt der sunde ver
teert. **W**an desen vuer secht
dye waerheyt. **I**tz byn
komē vuer te sendē yn
dye eerde vñ wat wil ytz
sonder dattet berne. **W**āt
dye eerdsche herte syn eer
de ghehyete dye als se yn
em vngaderen dese neder
ste ghepynse soe werden
se vā den gheeste vntreden.
Mer vnsē here werpt
dat vuer yn dye eerde als
he byden toebasene des
hellighe gheestes der vlei
scheliker mynsche herte
doet bernen. **W**ndē dye
eerde bernet als dat
vleyschlike herte dat te
voere colt was yn synen
ghenuichte laet dye vule
begheerte deser werlt vñ
wort vntsteken ter my
nen gades hie vñ apen
baerde dye hellighe gheest
wael yn den vueren. **W**āt
vā elken herte dat he
veruullet soe vraghet he
dye traetheyt der colde
vñ vntsteket dat yn dye
begherte synre ewicheyt.
Wñ he wert vtoent yn
den vuerighen tonghen
wāt dese selue gheest ys
mede ewygh mytte sone

vñ dye tonghe heeft grote
 maetschap mytten woerde.
Want dye sone ys des vaders
 woert vñ vñ dat ene substā
 tie des gheestes vñ des woer
 des ys soe was dese gheest
 schuldich vtoent te werden
 vñ der tonghē. **O**ff seker
 vñ dat by der tonghē dat
 woert wtkomet soe apēbaer
 de dye gheest vñ den tonghē
Wat soe wyre vā den hellighe
 gheeste gheruert wort he
 beliet gades woert dat ys
 den eenghebare soene gades
 vñ he en mach gades woert
 myt vntsegghē wāt he heeft
 thant dye tonghe des helli
 ghē gheestes. **O**ff seker daer
 vñ apenbaerde dye hellighe
 gheeste vñ vuerighe tonghē
 wāt dye he veruullet dye
 maect he alle gader bernē
 de vñ sprekende. **D**ye leer
 re hebbē bernende tonghen
 wāt als se gade mynende
 prediken soe doen se bernē
 de der gheenre herte diet
 hoerē. **W**ant eens lerees
 reden ys ledich yst dat se
 myt gheue en mach den
 brant der mynen. **D**esen
 brant der leringhē handē
 se vntfanghē vā monde
 der waerheit dye sechde.

En was wise here myt ber
 nende vñ vñ vā ihesu
 doe he vñ vñ den weghe
 sprack vñ vñ vntbant
 dye scrifturē wāt dat herte
 wert bernende vā der re
 den dye se hoerde vñ dye
 tolde der traechert ghaet
 en wech dye ghedachte wert
 ant antuoldyck vñ hoghet
 begherte vñ vzeemde vā
 eerdsche ghenuechte want
 dye myne dye dat herte
 veruullet heeft pynghet
 se myt ghevene. **D**er hette
 als se myt dusdaenze herte
 ghepynghet wort soe wort
 se ghenodet vā den seluen
 pynē oer ghenuecht te
 hoerē gades ghebade vñde
 myt alsoe voele ghebaden
 als se gheleert wort soe wort
 se bernende als myt alsoe
 voele brandē vñ se dye te
 voerē traech was by oeren
 begheerte se bernet daer
 na by den woerde. **H**ij
 af ys wael by moyses ghe
 setyt. **I**n synre rechter hant
 ys dye vuerighe wyt wāt
 by der luchtter syden syn
 ghehyete dye quade dye
 men ter luchtter syde sette
 sal vñ by der rechter hant
 dye wuertarenē hijr vñ

ys yn gades rechterhant dyc
eene vuerighe wyrt. **W**ant
dye wtutazene en hoere dye
hemelsche ghebade myt
myt colder herten mer se
werde daer toe bernende
myt brande der ynigher
mynen. **D**ye reden bren
ghet men ten ore vn oer
ghedachte ys gram vp oer
seluen vn wort vbrant
mytter vlamen der ynigher
sueticheyt. **W**nde dye helli
ghe gheest wort ghetoent
yn eene duue vn yn den
vuere wat alle dye ghene
dye he veruullet maect
he sympel vn bernende.
Sympel yn suuerherden
bernende yn myne. **W**at
gade en ghenoeghet myt
dye sympelheit sonder dye
gherechtigheyt noch dye
gherechtigheyt sonder dye
sympelheit. **H**ijr af secht
dye waerheyt selue. **W**eset
sympel als dye duue vnde
wijs als dye serpente. **V**n
yn desen dringhe ys te
merken dat vnse here syne
ionghen myt en wolde
vmanen va der duue son
der dye serpente noch van
der serpente sonder dye
duue vp dat dye cloecheyt

der serpente vntstake solde
der duuen sympelheit vn
vp dat der duuen sympel
heit bedwynghen solde
dye schalcheyt der serpen
ten. **H**ijr af secht paulus.
En wylt ghene kynder
werde yn uwe synne. **S**iet
hijr hebbe wy ghehoert
dye schalcheyt der serpen
ten nu ~~werde wy~~ werden
wy vmaent va der duue
sympelheit mer weset ky
derzine sonder quaetheit.
Hijr by ys va den hellige
Job ghesecht. **H**e was een
sympel man vn recht.
Want wat ys rechtuer
dycheit sonder sympelheit
ofte wat ys sympelheit
sonder rechtudicheit. **W**at
vm dat dese hellighe gheest
leert rechtudicheit vnde
sympelheit soe was he
schuldich ghetoent te wer
den yn den vuere vn yn
eenze duue vm dat elck
herte dat gheruort wort
myt synre gracion berne
de sal werden vriendelich
yn sachtmodicheyt der
guedertierheyt vn yn be
gherten der gherechtigheyt.
Wnde te lesten ys te vra
ghe waer vm dese gheest

yn vnfen vloeser vñ den
 myddelaer gades vñ der
 mynſtchen apenbaerde by
 eenre duuen vñ yn den ion
 gheren by den vuerre. **W**aer
 lut: dye eenghebare sone
 gades vs dye richter des
 mynſchelike gheslechtes
 mer wre ſolde ſyne ghe
 rechticheyt moghe draghe
 ofte he eer vnſe ſunden
 hedde willen proeue by
 ſcarpheyt der rechtudicheit
 dan he vns by guedertier
 renheyt v̄gadert hadde.
Hir vñ dye vñ der my
 ſchen wille mynſche ghe
 worden was he bewyſde
 em ſachtmodich dē myn
 ſchen he en wolde dye ſun
 dere niet slaen mer ver
 gaderē he wolde ſe verſt
~~gaderen~~ guedertierlich ver
 gaderē v̄p dat he hebbe ſolde
 dye he namaels vñ dē ordel
 behalden ſolde. **H**ir vñ was
 dye gheest ſchuldich bauen
 em te apenbaerē yn eenre
 duuen dye niet komen en
 was vñ dat he dye ſunde
 thant by rechtudicheit
 slaen ſt ſolde mer vñ dat
 he ſe noch by ſachtmodicheit
 v̄draghen ſolde. **N**ier hij
 teghen was dye hellighe

gheest ſchuldich ghetoeft te
 werde bauē den ionghere
 yn den vuerre vñ dat ſe
 ſlechte mynſche waeren
 vñ daer vñ ſunderre dye
 teghen em ſelue eene gheeste
 like hette vñ ſteke ſolden
 vñ dye ſunde dye god by
 ſachtmoedicheyde ſpaerde
 dye ſolden ſe yn em ſelue
 aumyds penitencie caſtien.
Wat ſe oer dye em hieldē
 an dye hemelſche v̄borghet
 heyden en mochte ſonder
 ſunden niet weſen. **A**ls
 ſunte iohan orkont vñ de
 ſecht. **I**ſt dat wy ſegghen
 dat wy ghene ſunde en
 hebbe ſoe bedrieghe wy vns
 ſeluen vñ dye waerheyt
 en vs yn vns niet. **H**ir vñ
 quā he yn den mynſche yn
 den vuerre vñ yn eenre duue
 apenbaerde he om yn vnſe
 here want vnſe ſunde dye
 vnſe here guedertierlich
 aumyds ſachtmodicheyt v̄
 draghet dye ſolle wy altoes
 anſpen by ſcarpheyde der
 rechtudicheyt vñ v̄bernen
 by hetten des berouuens.
Aldus wort deſe gheest by
 eenre duuen yn vnſen ver
 loeſer ghetoeft vñ by den
 vuerre yn den mynſchen

want alsoe voele als vns
dye wrettheyt vnser vloesers
sachter vs ghewordē alsoe
voele te meer sal vnse kwat
theyt teghē vns werdē vnt
steken. **Om** dat wy aldus
voldaen hebbe den reden
vā den vier questien soe
laet vns voert ghaen an
te syen dye ghyften des
seluen gheestes. **Want** vā
desen gheeste vs ghesecht.
Syn gheest vierde dye he
mele. **Wat** dye vertieryn
ghe der hemelē syn dye
doechden der predikaren.
Wn dese vertierynghē v
tellet paulus vñ secht. **Enē**
anderē wort by den gheeste
ghegeuē reden der wijsheit
enē anderē reden der const
na den seluen gheeste enē
anderē dye gheloue yn
den seluen gheeste enen
anderē gracie der ghesont
heydē yn eenē gheeste enē
anderē dat werke der
doechdē enen anderē dye
profeacie enē anderē dat
vnderstheydē der gheeste
vñ dye manyerē vā tongē
enen anderē bedudē der
redenē. **Wat** alle dese werlt
een vñ dye selue gheest
deilende elkē also he wil.

Hijr vm alsoe voele als der
predicare guede werke syn
alsoe voele syn dye vieryn
ghe der hemelen. **Hijr** af
vs echter gheschreue. **By**
vns herē woerde syn dye
hemele vast ghemaect vñ
by den gheeste syns mondes
vs al oer cracht wāt vns
herē woert vs des vaders
sone. **Mer** vm dat men
toenē sal dat al dye drie
uoldichheit dye selue heme
le dat syn apostolen ghe
maect heeft soe secht men
thant daer toe vā der god
heyt des hellighē gheestes.
Wn by den gheeste des mon
des al oer kracht. **Aldus**
vs der hemelen kracht
ghenomet vā den gheeste.
Want dye apostole en sol
den em nyet hebbe doere
setten teghē dye macht
deser werlt en hadde se
dye stercheyt des hellighē
gheestes nyet ghestert.
Wat wy weten woe daen
dat dye lereren der helli
gher kercken waren eer
em dese gheest toe quam
vñ wy syen woe sterft
dat se wordē daer na dat
dese gheest tot vm gheko
men was. **Waerlic** dese

selue hverde der kerckē by
wies hellighe lichame dat wy
syten woe kraecht vñ woe
vresachtich dat he was eer
dese toekomst deses gheestes
men vraghes der dyernen
dye de doze wachtet vñ se
segghet. **W**at doe he mytē
stemmen eens wiues anghe
stoten was vñ dat he vnt
sach te steruē soe loechende
he dat leuen vñ doe loechen
det peter yn der eerde alset
dye moeder naer beliede
yn den cruce. **N**er dese mā
dese man dye vā soe groter
vresen was woe dat he was
nader toekomst des ghees
tes laet vns hoerē. **N**ren
maecte eene vngaderunge
der meester scapē vñ der
alders men en vntboet
den apostolen vñ sechde
em dat se yn ihū name
myt spreken en soldē
Peter antworde myt gro
ter kraecht. **W**en moet ga
de meer ghehoersam syn
dan den mynsche. **W**nde
echter sechde he. **I**st yn vns
herē anshouwē gherecht
v meer te hoerē dan gade
gade soe segghedet want
wy en moghen myt dat
wy ghehoert hebbē vñ

ghespen myt spreke. **W**ñ
sy ghynghe oec vbliende
vā den anshouwē des
raets vñ dat se werdich
wordē ghehadt vñ xpūs
name laster te liden
Siet peter vñ vblit yn sle
ghe dye te voerē yn woer
den vntfath vñ die te voe
ren eenre dyerne woerde
dye em vngheude vntfath
na dye toekomst des helli
ghe gheestes doe he ghesla
ghen wert veronwerdēde
he der pryncen macht
Et bete met vns vnse
oghe vñ toe heffen yn dye
kraecht des werkers vñde
myt vnderfcheyde te merke
d dye vaders des nyen vñ
des alden testaments. **S**iet
myt apenē oghe deses sel
ues gheloue. **A**nsye vtz dauid
amos daniel petrū paulū
matheū vñ vtz wil merke
woe danē meyster dese hel
lighe gheest ys mēer vtz
ghebreke yn deser merckē
ghe. **W**dant he veruullet
een kynt dat vpter herpē
speelt vñ maectet vñ psal
eenē psalter mēker. **H**e
veruulde een kynt dat
scaerlicht vā spysen leuede
vñ maectet eenē richter

auer dye alders he veruulde
enē hjerde des vees dye
dore moerhorne roede vñ
maecte em enen profete
he veruulde enē vsscher
vñ maecte em prediker
he veruulde enē veruol
gher vñ maecte em leuer
der heydenē he veruulde
enen publican vñ maecte
em ewangeliste. **Woe**
daen meyster ys dese heli
ghe gheest daer en ys ghe
ne meringhe te leren
daer dye hellighe gheest
ys dye gheualt yn al dat
he wyl thant als he dat
herte beruert soe leert
hijt vñ dat ys lezē dat he
se alle beruert wāt alsoe
haestelike als he dye myn
schelike ghedachte vluch
tet soe verwandelt he se
wāt se gaet des haestelictz
af dat se was vñ bewiset
haestelictz dat se myt en
was. **Merckē** wy vnse
hellighe predicazē woe
daen he se vp desen dach
vant vñ woe daen dat
he se maecte. **Waerlich**
se dye yn enē beslatenē
huse vñ dye vrese der
ioden saten elck konde
syne tonghe daer he yn

ghebazē was nochtā en
dozsten se mytter tonghe
dye se zonden apebaerlic
xpm myt predikē. **Dye**
hellighe gheest quā vnde
leerde se yn den monde
myt nē mygherhande
tonghe vñ herte sterfte
he se mytter nacht. **Se**
begonstē yn vzeemder
sprake xpm te prediken
dye em te vntfaghen te
spreken vā em yn oerre
sprake wāt oer vntfenghe
de herte veromwerdede
dye tormentē des lichams
dye se te voerē vnspen
haddē. **Want** dye myne
gades verwan dye kranth
der mynscheliker vresen
vñ se dye te voerē vnder
oere wedersakē laghen
vā vresen se waren nu
bauē em vā machte dye
se dus yn den top alsoe
groter hoetheyt vphieff.
Wat sal yet anders seg
ghen dan dat he dye her
ten der eertscher myn
schen hemele maecte.
Merckē lieue broders
woe groet dye hoechtijt
van huden ys ys vā der
toekomst des hellighen
gheestes na dat dye een

ghebare sone gades mynsche
 wordē was. Want alsoe
 kerst dach ys alsoe ys oer
 dese dach te eere. Want
 yn den daghe god yn em seluē
 bliuende sciep em seluen
 mynsche vñ yn dese dage
 vntfenghē dye mynsche
 god vā bauē neder kome
 de yn den daghe wert
 god natuerlick mynsche
 vñ yn desen daghe wordē
 dye mynsche gade by d' dach
 te d' nachte des heilige gheestes. **Ist** dan dat wy
 yn deser sterflisheyt myet
 bliuē en willen soe laet
 vns broeder mynē desen
 leuentmakendē gheest.
Nier vme dattet vleysch
 den gheest myet en weet
 soe mach machschie ymet
 yn em seluē by vleysche
 liken ghepynse segghen
 woe mach vtz mynen
 den vtz myet en weet.
Dyt orlouen wy oer. **Wat**
 dat herte dat yn desen
 svenliken dynghe veron
 ledicht ys en mach dese
 vsvenlike dynghe myet
 sven. **Wat** et en pynset
 myet dan svenlike dynghe
 vñ als se dye svenlike
 dynghe myet en doet soe
 trecket se dye beelde daer

af yn vñ als se aldus leghet
 yn desen lichamlike beelde
 soe en mach se nyet vprise
 tot vnlichamlike dynghe.
Hir by gheualtet dat se
 soe voel te queliker den
 scapper myet en kemet
 soe se yn oeire ghepense te
 mynliker draghet dye
 lichamlike creature. **Nier**
 wāt wy gade myet sven
 en moghen soe hebben
 wat wy yetswat dat wy
 doen moghen daer by dat
 een wech werdē mach
 daer dat oghe vns ver
 standensse by toe em kro
 mē mach. **Daer**lick den
 wy yn em seluē yn ghehu
 re wijs sven en moghe
 den moghen wy nu sven
 yn synen knechte. **Als** wy
 den sven wonderlike dyn
 ghen doen soe werdē wy
 des seker dat got yn oere
 herten wonet. **Wñ** van
 lichamlike dynghe moghe
 wy vns oefenynghe tot vn
 lichamlike dynghe trecke.
Want nyemet vā vns
 en mach claerlike sven
 yn dye rontheyt der son
 nen starende als se daer
 lid: vp ghaet. **Want** dye
 oghen dye daer yn stare

werden yn oeren radien
vdonckert. mer wy syen die
berghe an dye vā der son
nen claerheyt beschenen
syn vñ daer ansyen wy
dat dye sonne thant vpghe
ghaen ys. **W**ant wy dan
dye sonne der gherechtic
heyt yn oer seluē myt
syen en moghe soe laet
vns ansyen dye berghe
dye vā oerre claerheyt v
luchtet syn dat syn dye
hellighe apostolen dye vā
doechde claerlike schyne
vñ myt myraculē sithone
syn dye bestort heeft daer
heyt der somen dye vp
gheghaen ys. **W**ñ al ys
he yn em seluē vnsyenlic
nochtan heeft he vns em
syenlitz ghegheue by den
apostolen als by beschenē
berghe. **W**an dye kracht
der gotheit ys yn oer sel
uen als dye sonne yn den
hemel vñ dye kracht der
gotheit yn den mynschen
ys als dye sonne yn der
eerden. **H**yr vm laet vns
dan ansyen dye sonne der ghe
rechticheyt yn der eerde
den wy myt syen en mo
ghen yn den hemel vp
dat als wy by deser sonē

sonder stoten des voetes
vā vnsen werke yn der
eerden wanderē dat wy
vm den te syene yn den
hemel vns oghē tot eny
gher tijt vp heeffen moghe.
Wnde vnghestotens voets
doen wy vnsen wech yn
der eerden yst dat wy ga
de vñ vnsen euen mynsche
myt gheheele herte myn
nen want men en myn
net gade myt ghewaer
lick sonder dye eue myn
schen noch den euen myn
sche sonder gade. **H**yr by
yst dat wy yn eenē ande
ren sermoen ghesecht heb
ben dat men leset dat
dese selue gheest ander
werue ghegheue wert de
apostolen yerst vā vnsen
here hyr yn der eerden
wesende vñ daer na doe
vnsē here bauē yn den
hemel sat wāt he gafne
yn der eerden vm dat
men den euen mynsche
mynen sal vñ vā den he
mel vm dat men gade
mynen sal. **D**er waer
vm gheeft men em yerst
yn der eerden vñ daer
na yn den hemel sonder
dat men apenbaerlitz

gheest te vstaen. Want na
sunte iohans woert dye sy
nen broeder nyet en mynt
den he spet woe mach he
gade mynen dye he nyet
en spet. **A**lijr vñ broeder
laet vns vnsen euen my
schen mynen dye by vns
ys dat wy komē moghen
tot des mynen dye bauen
vns ys. **D**ye ghedachte
verpense yn oere eue my
sche dat se gade bewise sal
dat se volmaectelick mach
vdiene te vbliden yn gade
mytten euen mynschen
dan sollen wy komen ter
blytscap der ouerster vga
deringhe daer wy nu af
hebbē vntfanghē een yant
des hellighen gheestes. **H**yt
alre mynen laet vns tijde
toe desen eynde daer wy
sonder eynde vblide solle.
Daer ys dye hellighe ghe
selschap der hemelscher
borghers daer ys dye ghe
wazighe hoechtijt daer ys
seker ruste daer ys dye
ghewazighe vrede dye vns
nu nyet en wort ghelate
mer wort ghegheue. **H**y
vnsen heren ihesu xpm
dye leuet vñ regniert myt
gade den vader yn dye

93
eenheyt des hellighe ghees
tes got ewelick vnde vñ
mermeer. Amen. **O**p ten
anderen sommedach na pinx
In der tijt. **ste lucas**
segghede ihus tot syne
wongheze dese ghelij
kenisse. **E**t was een rijck
man vñ he wert ghedeledet
myt purpur vñ myt wittē
zyden clederen vñ he waer
scapte daghelick hoechtlick.
Unde een arm mynsche
was wes name lazarus
was vñ dye lach voer syn
ze doren vol sweze beghe
rende ghesadet te werde
van den armen dye vā
des rijcks mans tafelē viele
vñ nyement en gaf se em
mer oet soe quamē dye
honden vnde leeten syne
sweze. **U**nde et gheviel
dat dese arme mynsche
sterf vñ he wart gheuoert
vā den enghelen yn abra
hams schoet. **U**nde dye
rijcke mynsche starf oet
vñ he wart begraue yn
der hellen. **U**nde he
hief syne oghē vp doe he
yn den tormentē was
vñ sach abraham van
deers vñ lazaru yn syne
schoete vñ he sechde al

ropende. **V**ader abraham
vntferme mijns vñ sende
lazarū dat he dat eynde
sijns ynghers nette yn dat
water vñ dat he myne ton
ghe verdoele wāt yck wer
de ghepinighet yn deser
vlāmen. **U**nde abraham
sechde em. **S**one gheden
ke dattu guede dnynghe vnt
fenghest yn dñne leuen
vñ lazarus oec quade vñ
wert dese ghetroest mer
du werdes ghepynghet.
Unde yn alle desen ys
vast ghemact tussche v
vñ vns ene grote vscher
denheyt dat se dye vā hñt
tot v aueruazē wille nyet
en moghē noch vā daer
herwert auertome. **U**nde
he sechde. **A** hñt vñ dan
soe bidde yck dy vader dat
tu em sendes yn mijns
vader huys wāt yck heb
be vijf brodere dat he den
baetscappe dat se nyet en
kome yn dese stad der
pijnen. **U**nde abraham
sechde em. **D**e hebbe moy
ses vñ dye ppheten se hoerē
dye. **U**nde he sechde. **N**een
vader abraham mer ist
dat yment vā den doden
tot em gaet soe sollē se

penitencie doen. **U**nde he
sechde em. **I**st dat se moy
ses vñ dye ppheten nyet en
hoerē soe en soldē se dat
nyet gheloue wert dat
yment vā den dode vrese.
Sunte gregorius omelic
vp dit selue ewāgelie dye
he preditte den volke yn sun
te laurentius kerke.
I Jene brodere vñde
woerdē der helli
gher schryfturen
sal men verst haldē dye
waerheyt der hystorien
vñ daer na sal men vnder
soekē dye vstandemisse der
gheesteliker bedudemisse.
Want dan vergaderit men
suettlike dye vrucht der
gheesteliker vstandemisse
als se verst ghesterit wort
by der hystorien der waer
heyt. **N**er vñ dat dye
gheestelike bedudynghē
sontyt dye gheloue sticht
vñ dye hystorie dye zeed
berheyt wy dye mytter
hulpen gades nu den ghe
louighē mynsche toe spreke
soe en wanen wy nyet
vnrecht wesen yst dat wy
dese ordinarie vā spreke
achter setten dat ghy dye dē
ghewarighē gheloue nu

stardlike haldet verst cortelic
 het hoere sollet vā der ghees-
 teliker bedudemyffe. **W**n dat
 v vander zeedbartheyt der
 historien harde noetdroftich
 ys dat salmen ynder ordinā-
 tie vnser bedudynghē halde
 totten lesten. **W**ant men
 plegghet dicwile best te ghe-
 denckē dye dynghe dye mē
 lesen hoert. **H**ijr vm auer-
 lopen wy cortelic den syn-
 der gheesteliker vstandemys-
 se vp dat wy te lichteliker
 sollen moghē komē ter-
 breechthert der zeedberheyt.
Et was een rijk man vñ
 he wert ghededeet myt pur-
 pur vñ myt wittē ziden cle-
 deren vñ he werfscapte da-
 ghelics hoehlich. **W**ien lieue
 brodere wien beteykent de-
 se rijke man dye ghededeet
 wart myt purpur vñ myt
 wytten ziden clederē vñ
 werfscapte daghelics hoeh-
 lich sonder dat volck van
 den ioden dat dye oefenyn-
 ghe des leuens vā hute had-
 de dat vntfaen hadde dye
 weldicheyden van der wyt
 vñ der ghebructe der schoe-
 heyt vñ myt der orberlich.
Wnde wen beteykent by
 ghelikenysse dese lazarus

dye vol zwerē was sonder
 dat herdene volck dat doe-
 et te gade wert bekryert
 wert vñ em myt en scaem-
 de syne fundē te belien soe
 was em dat zweer yn der
 huyt want ynder wonde
 der huyt soe waert ghtreect
 dat venijn vten dermen
 vñ breeket vā buten wt. **W**at
 wat ys dat belien der sun-
 den oft dat biechten sonder
 een wtbrekynghē der won-
 den wat dat venijn der
 sunden wort salichlick ghe-
 opent yn der biecht dat
 forchlick vborghen was
 yn den herte want dye
 wonden der huyt trecke
 upwert dye vuchticheyt
 des etters. **W**nde als wy
 vnse sunden biechte wat
 doen wy anders dan wy
 dat quade vp doen dat yn
 vns vborghen was. **I**der
 lazarus dye ghewont was
 he begheerde ghesadet te
 werden vā den crumē dye
 van des rijts mans tafel
 vielen vñ myement en
 gaf se em. **W**ant dat ho-
 uerdighe volck van den
 ioden veronwerde emighe
 heyden mynsche te vntfa-
 ne ter bekēnyffe der wyt.

Unde als dat ioedsthe volck
dye lezinghe vā der wyt
myt en hadde ter mynne
mer ter houerdien soe ver-
hief em als van der rijck
dier vntfanghen hadde
vū vū dat em dye woerde
der const wtuloyede soe
vvelen dye woerde als
arumē vā der tafelē. **U**nde
hijr teghen soe leeten dye
hondē lazarus wondē dye
voer der dozen lach. **M**en
pleghet somtijt yn der
helligher schrifturē by den
honden dye preditaren
te verstante. **W**ant als
dye honden tonghe ene
wonde lecket soe gheneset
se se. **W**ant als dye helli-
ghe leraren yn der biecht
vā vnsen sundē vns leuē
soe tasten se als mytter
wonden tonghē dye won-
den vns hertē. **U**nde vū
dat se sprekende vns ver-
loesen vā den sundē soe
doen se alsoe vns wonden
tasten de dye weder ghe-
nesen. **W**ant vū dat by
dye name der honde der
preditazere tonghe beteyket
ys soe ys by den psalimista
dauid tot vnsen here ghe-
secht. **D**ye tonghe dynre

honde leert dyne vande
Want vten vnghelouighē
ioden wordē dye hellighe
predikere wtuertazē dye
yn den versakenē der waar-
heyt quamē teghen dye
dieuen vū dye mordenzē
vū gauē teghē em alsoe
yck segghen mach voer
vnsē here grote ghebloke.
Unde hijr en teghē secht
men van der mysdaet so
mygher predikere. **E**t syn
stomme honde vū en kon-
nen myt bloken. **W**ant
vū dat dye hellighe pre-
ditzere aldus dye sundē
verdoemen mer se prisen
dye biecht der sundē vū
segghē. **B**iechtet dye ene
den anderē vns sunden
vū biddet dye ene voer
den anderē vū dat ghy
moghet behaldē werden.
Dus lecken dye honde la-
zarus zweren wāt dye
hellighe leraren als se der
heydenē biecht vntfaen
soe gheue se dye wonden
der hertē weder ter ghe-
sontheit. **H**ijr by beduyt
mael lazarus ghehulpen.
Want dye leraren helpe
den ter verlosensse den
se syne wondē by berispe

ne der tonghe ghenesen.
By der leckene der honden
 machmen oet beteykenen
 dye wyde tonghe der smei-
 kers wāt dat lecken daer
 dye smeykers vnse wonde
 mede lecken ys dat se oet
 dicwile plegghen dye quaet-
 heyden dye wy yn vns sel-
 uen berispen myt vndadi-
 gher gonsten prisen. **U**nde
 et schiede dat se beyde storuē.
Dye rijke man dye ghecle-
 det was myt purpur vnde
 myt wytten ziden clederē
 wert begrauē yn dye helle.
 mer lazarus waert ghevoert
 van den enghelen yn abra-
 hams schoet. **W**at beduyt
 abrahams schoet sonder dye
 hemelike ruste des vaders.
Hijr af setyt dye waerheyt.
Doele sollē komē vā oestē
 vñ westen vñ sollē wer-
 scapen myt abraham vñ ysaac
 vñ iacob yn den rijke der
 hemelē vñ dye kynder des
 rijkes sollen werdē wtghe-
 worpen yn dye vterste duyf-
 termysen. **W**at den men
 secht dat he myt purpur ghe-
 cledet was te rechte hiet
 men em kynt des rijkes.
Dye van verre vñ lazarus
 te spene oghe vpheffet wāt

als dye vnghelouighe by den
 pynē oerre vdoememyse be-
 neden syn soe syen se voer den
 achterstē domesdaghe em-
 ghe ghelouighe bauen em
 yn der rustē. welker blyt-
 scap se daer na myt en mo-
 ghen syen. **W**at et ys verre
 datmē secht vñ dat se daer
 aumyds vdynten myt
 kromē en moghe. **H**ier mē
 tonet dat he meest yn der
 tonghe vberuede als he
 sechde. **S**ende lazarus dat
 he dat eynde vā synē vñ
 gher nette ynt water vnde
 myne tonghe vertole wāt
 yck werde ghepymghet
 yn deser vlamen. **D**at vñ
 ghelouighe volck hielt dye
 woerde der wyte yn synen
 monde diet veromwerde
 te halden yn den werke
 daer vñ salt daer te meer
 vñ bernē daer tonet dattes
 myt doen en wilde dattet
 weet. **H**ijr by ys aumyds
 salomon ghesecht vā den
 gheleerdē vñ diet vroke-
 losen. **A**ls eens mynschen
 arbeit ys yn synē monde
 mer syne siele en sal myt
 veruullet werdē. **W**ant soe
 wie daer toe alle arbeit
 dat he comē dat he spreke

moghe soe vastet he myt ydel
re herten vā der v̄makene
sijnre constā. **H**e begheert ghe
tastet te werden myt den
eynde vā den v̄ngther.
Want dye tottē ewighen
pynē ghegheue yb he begeert
deylachtich te wesen doch
yn den achtersten vā der
gueder mynsche werken.
Dā men antwort em dat
he yn desen leuen guede
dynghe v̄tferck. **W**ant
he hielt voer alle syne blijft
stap dese vergandlike salich
wāt dye gueden moghen
hijr guet hebbe v̄n nochtā
dat myt v̄tfaen voer oer
loen. **W**ant se een beter
guet dat yb dat ewighe
guet begheerē soe wort al
dat guet dat se buten besytte
yn oerre wonnisse als se myt
hellighe begheerten bernou
voer myt v̄kenē gherekent.
Hijr v̄m dye profeta dauid
dye ghestert was mytten
rycheyden s̄yns rycs v̄nde
myt voele dyenstē v̄n al
wast dat he dyt guet ansach
ter noetdroft wesen. nochtā
beruede he v̄m een guet al
lene alte begheerlick v̄nde
sethde. **W**ant my yb guet
an gade te hanghē. **E**en

v̄nder desen yb te merken
dat men secht den r̄ike mā
ne. **G**edenckre sone. **W**ant
syet abraham liet den sone
den he nochtā v̄ndē pynē
myt en vloest. **W**ant dye
ghelouighe vaders dye voer
dyt v̄nghelouighe volck
warē v̄m dat se merken
datter voele vā oerre ghe
loue ghedoelt s̄yn soe en v̄
loesen se se myt myt enyghē
medelydē oerre pynē dye
se nochtā bekēnen oerre
kynderē te wesen vā den
vleischē. **W**nde dye r̄ike
man dye yn der pynē was
he secht dat he vijf broeder
heeft wāt dyt selue hōudi
ghe iodesche volck dat yn
enen groten dele althant
v̄doempt yb weet dat alle
syne nauolghers dye se v̄p
certrikē ghelate hebben
em ghegheue em moyses
vijf boeken vleischelike te
verstane of den vijf s̄ynē
des lichams. **H**ijr v̄m noemt
he syne broeder dye he
ghelaten hadde by gheta
le vā viuen. **W**ant daer
he yn der hellen yb v̄suct
tet he dat se ter gheestliker
v̄standemisse myt v̄p en
v̄sen. **H**e byd dat men

96
toe em lazarus sende vñ mē
secht em dat se moyses vnde
dye ppheten hebbe. **W**ñ he
sechde. **W**ant se en ghelouē
myet ten sy dat yment van
den doden verriset. **W**ñ mē
antworde em thant. **I**st dat
se moyses vñ dye ppheten
onmyet en hoere soe en sollen
se oec myet ghelouen al yst
dat yment van den dode
verriset. **W**aerlike dye
waerheyt secht vā moyses.
Wert dat ghy moyses ghe
loefde soe solde ghy oec my
ghelouen wāt he schref van
my. **D**us wort verullet dat
aunvds abrahams antwor
de ghesecht ys want vnse he
ys verresen vā den dode.
Ber vñ dattet ioedsche
volck moyses myet ghelouē
en woldē soe veronwerdet
oec em te ghelouen dye van
der doet verresen ys. **W**nde
als dat volck veronwerde
moyses woerde gheestelick
te verstante soe en quam
et toe den myet daer moy
ses af sprack. **A**yeue broder
dyt sy ghenoech vñ dat wy
kortelick aulopen hebben
vñ te vndersoeke dye be
dudemyse der gheesteliker
vstandemyse. **D**u lope

vnse ghedachte voert wider
vñ te bespene dye zeedba
richert des dynghes dat
ghedaen wert. **E**t was een
ryck man dye ghecleet was
myt purpur vñ myt wit
ten zyden clederen vnde
waerstaete daghelics hoed
lick. **W**ñ een arm man
was vnse name lazarus
was dye voer des rjts mā
doren lach vol zwerē. **E**ny
ghe mynsche wanē dat dye
ghebade des alden testamen
tes swaerre syn dan des
nyeen mer dese werden
waerlike bedraghen myt
onuspeliker merkynge.
Want yn den alden testame
te en ordelt men myet dat
vaste halden des guedes
mer dat rouen. men ordelt
yn den alden testamente
datmen dye dynghe dye
men vnrethtelick ghe
namen heeft vieruolt ve
der kieren sal. **W**ant dese
rycke man en ys hñr myet
berispet dat he vrent guet
ghenamenē hadde noch
men en secht myet dat he
ymment myt machte ver
dructe mer dat he em seluē
vthief yn den guede dat he
mitfanghe hadde. **H**yr by

sal men seer grotelike mer-
ken myt wat pyne men
den vordelen sal dye vromt
guet roeft als he gheslaghe
ys my vdoemenisse der
hellen dye syn guet myt
en gaf. **H**ijr om en sal
myement em seluen ach-
ten vñ segghe. **S**pet ytz
en roue gheen vromt guet
mer ytz ghebrukte tomelike
dat guet dat ytz vntfanghe
hebbe. **W**ant dese rijke mā
en wert daer om myt ghe-
pynghet dat he ymens guet
nam mer yn den dyghen
dye he vntfanghen hadde
liet he em seluen quellick.
Dyt was oer dat em yndye
helle leuerde. wāt he en was
myt vreesachtich yn synre
salicheyt wāt dye ghieftē
dye he vntfanghen hadde
kierde he ter ghebrukynge
der houdicheyt. want he
en hadde gheen bekemē
vā guderherenheyt. wāt
he en wolde syne sunden
mytte guede myt loesen
al wast dat dat aueruloyē
de was. **W**nde somyghē
mynsche syn dye wanen
dat dye tieringhe der duer-
baerē dederen ghene sun-
de en sy. **W**nde en were

dat ghene sunde soe en sol-
de gades reden alsoe apē
baerlick myt segghen
dat dye rijke man dye yn
der helle ghepynht wert
ghedeledē hadde ghewest
myt wytten Zjden cleder
ren vñ myt purpur. **W**āt
nyemēt en soect voerbazi-
ghe cleder sonder em ydel
glorie dat ys om dat he
eerliker schynē sal dan
dye anderen. **W**ant dat
men allene om ydel glo-
rie dat duerbaer deet
soect dat ys hijr by apen-
baer. want nyemēt en
wyl duerbaer cleder an
doen daer he van andere
luden myt ghespen wer-
den en mach. **W**elke myt
daet wy bet moghē beke-
nen vā menygherhande
exempel. **W**ant wert dat
dye verworpenheyt des
snoedē cledes ghene doe-
ghet en were soe en solde
dye ewangelista soe apen-
baerlick myt segghe vā
iohan baptisten he was
ghedeledet myt oerre haere
vā camele. **M**er wy solle
grotelick merke yn der
waerheyt monde vā dē
houdighen rijke manne

vñ van den armen oetmoe-
dyghen lazarus woedaen
dye ordinantie der woer-
den ys. **W**ant syet men
secht. **E**t was een rijke mā
vñ thant sechtmen daer
na. **D**ñ et was een arm
mynsche wies name la-
zarus was. **W**aerlick mē
pleghet bet vnder dē volcke
te weten der rijcker lude
name dan der armer my-
sche wat yst dan dat vñse
here sprekende vā dē rijke
māne vñ van den armē
mynsche des armē mysche
name secht vñ des rijcks
mans name nyet en secht
sonder dat god dye houer-
dyghen nyet en kennet
mer dye oetmoedighen
kēnet he vñ prysset. **H**ij
by sal he segghē ynt eynde
der werlt somyghē dye
em vhouerdighen vā der
doghet der myraculen.
Ick en kenne v nyet wan-
ghy sijt gaet vā my alle
dye quaet doet. **D**ñ hij
teghē seghet men moyses.
Ick kenne dy by den na-
me. **H**ij om sechde he
vā den rijcken een man.
vñ he sechde vā den armē
mynsche wies name laza-

27
rus was. **A**ls of he apēbaer-
lick sechde. **I**ck kenne den
oetmodighē armē mynche
mer den houdyghen rijke
en kenne yck nyet. **D**en
hebbe yck yn kēnyse by
synen prysse vñ dese en kē-
ne yck nyet dan by den
ordel des vñmaens. **D**es
staet vns te merken myt
woe groter proeynghe vñse
scryper alle dynghe beley-
det want een dynck en
doet men nyet om een
dynck. **W**ant syet dese
arme lazarus lach vol-
zweren voer des rijke māns
doze. **D**ñ vā desen enen
dynghe soe vol dede vñse
here twe ordele. wāt mach
schien dye rijke man solde
enyghe vñschult ghehadt
hebbē en hadde dye arme
lazarus vol zwerē voer
sime doze nyet ghelegghē
hadde he verre ghewest
en hedde sijn armode den
oghe nyet apenbaer ghe-
west. **E**chter hedde dye rijke
man oec verre gheweest
vā des armes lazarus ogē
dye vol zwerē was soe
solde dye arme lazarus
te mynre betoynghe
yn sijn herte ghehadt

hebben. **N**eer doe he desen
armen mynsche dye vol
sweren was legghede voer
des rijkemans **D**oze
dye aueruloyede vā weel
dicheyde yn desen seluen
enen dymghe vñ by den
ansyene des armē braech
te god vpton rijken man
dye sijns met vntferm
de te meerre vdoemenisse.
Wnde echter by den an
syene des rijcs mans soe
proeuede he desen armē
dye daer daghelics vñ
betaert wert. **W**ant
woe grote betaerynghe
wane ghy dat dese arme
mynsche vñ vol sweren
yn syne ghepynse dogghede.
doe em broet ghebrack
vñ he oec ghene ghesont
heyde en hadde vñ hyn
voer em sath desen rijkē
man ghesontheyt vñ de
weeldycheit hebbende
myt ghenuechte. **W**nde
dat he ghepynit waert
myt speckheide vñ myt
toldē vñ he den sath ver
blyden vñ ghetledet we
sen myt wytten syden
cledere vñ myt purper
vñ em seluē ghepynit
myt sweren vñ dē auer

vloven vā guede dat he
hadde vñ dat he ghebrack
hadde vñ dat em dye rijke
man met gheue en wolde.
Iyeue brodere woe groot
gheruchte der betaeryn
ghe wane ghy dat yn des
armen mynsche herte
was. **W**ant waerlick em
hadde moghē ghenoech
wesen ter pynē syne ar
mode al hedde he ghesont
gheweest. **E**chter hadde
ghenoech gheweest syne
quelluynghe al hedde he
hulpe of guet daer toe ghe
hadt. **N**eer vñ dat dese
arme mynsche te bet ghe
proeuet werde solde soe
quelleden em oec dye ar
moede vñ dye sieckheyde
te gader. **W**ñ oec hyn en
bauē sath he den rijken
man voert ghaen se myt
grote schazē dye em dien
den vñ dat he yn syne
sieckheyt vñ yn synen
ghebreke vā myement
gheuandet en wert.
Want dat myemont by
em en was vñ te vande
ne dat orkondē dye hon
den l dye lieflick vñ ghe
oerloflick syne wondē
lectē. **A**ldus dede dye al

mechtighe god wt ene dy
 ghe twe wōnisse als he den
 armen lazarus liet legghē
 voer des rijken mans dore
 vm dat dye vngghenadighe
 rijkeman tot synre behoef
 solde doen wassen dye wra
 ke synre vdoemēnisse vñ
 dat dye betuerde arme my
 sche wassen solde tot synē
 lone. Dye rijke man ansath
 daghelics den armē myn
 schē des he myt vntfermē
 solde vñ dese arme myn
 sche sach daer he gheproe
 uet werden solde. Twe
 hertē waren hñr beneden
 mer esn ansyenre was
 hñr bauē dye desen laza
 rum aumyds betauerighe
 oefende ter glorien vñ dye
 desen rijken man vdroech
 vñ vntbeyde toe synre py
 nen. **W**ant daer volghet
 na. **O**n et gheuiel dat la
 zarus starf vñ he waert
 vā den enghelē gheuoert
 yn abrahams schoet vñ
 dye rijke man ys oer ghe
 storuen vñ ys begrauen
 yn dye helle. **O**n dese rij
 ke man doe he yn desen
 leuen myt vntfermē wol
 doe he yn synre pyne was
 doe soechte he enē hulper.

Want siet men sedyt daer
 na. Dye syne oghē vprwert
 heffende als he yn der pyne
 was soe sach he abraham
 vā verre vñ lazaru yn
 synē schoete vñ he riep
 vñ segghede. **V**ader abra
 ham vntferme myns vñ
 sende tara lazaru dat he
 nette v dat eynde vā synē
 vnggher m water vñ ver
 roele myne tonghe wāt
 yck werde ghepijnt yn
 deser vlamen. **W**oe
 groet ys dye subtylheyte
 vā gades wōnisse. **W**oe
 nauwe geldet men dat
 loen des quedes merkes
 vñ des quades. **W**aerlich
 voer ys ghesecht dat laza
 rus yn desen leuē badt
 dye armen dye vielen
 vā des rijkē mans tafelē
 vñ mymēt en ghas se
 em. **W**nde nu secht men
 vā desen rijkē man pyne
 dat he begheerde dat laza
 rus mytten eynde vā den
 vnggher em drupē solde
 water yn den mont.
Broedere hñr by merct
 woe groet dye scarpheyt
 gades ys wāt dese rijkē
 man v dye desen armen
 ghewondē mynschē myt

en wolde gheue dye mynste
dyncghe synre tafelē doe he
yn der hellē was soe was
he daer toe komē dat he
dye mynste lauemisse eyfche
de wāt he eyfchede enen
drogpele waters dye dye
trume vā den broede myt
gheue en wolde. **N**er dat
ys seze te merke dat dese
ryke man daer he yn den
vuere was bad dat men
syne tonghe vtoelen solde.
Want dat ys dye zeede
der helligher schrifturen
dat se somtijt een ander dinct
secht mer vten seluē dyn
ghe gheeft se een ander
dyncz te vstaene. **W**ant
ynse here en hadde te
woerē myt ghesecht dat
dese houer-dynghe ryke mā
em vonledicht hadde mit
clappē mer dat he autalli
kē werfscapte. wāt he en
vtelledē myt vā clappyn
ghe mer dat he ghesun
dicht hadde yn houdicheit
vrechtē vā gulsicheyt.
Ner vū dat yn werfscap
pe dye clappaedze plegghet
groet vā aueruloyende
te wesen dese den men
secht dat he hys qualike
werfscapte men secht dat

dat he swaerlike yn der
hellen vbrant yn synre
tonghē wāt den ghenen
dye qualikē te gader wer
scapen plegghet ierst dye
sunde vā den clappē te dye
nen vū na der clappynghē
soe volghet oer lichtigheyt
vā spelen. **V**n dat na
gulsicheyt speel volghet
dat orkont dye hellighe
schrift dye secht. **D**at volc
sat ten etene vū te dyncke
vū se stonde vp te spelen.
Ner eer dat lithame
beruert ten spelē wert
soe wort dye tonghe be
ruert te stempe vū tot
ydelē woerden. **W**at
yft dan dan dat men
meynt dat dye ryke
man doe he yn der py
nen was biddet dat
men syne tonghe vtoelen
solde dat he dye werfscap
pen dye meest ghesun
dicht hadde myt clappē
dat he by der gherechtich
vā synē lone herdelike
bernende yn der tonghē.
Ner et ys myt harde
groten anxtē te merke
dat em ghesecht wort by
abrahams antworde.
Sone ghedenck dattu

guede dynghe yn dynen
leuen vntfenghest vnde
lazarus oec quade mer nu
wort dese ghetroeft vnde
du wordes ghepinicht.

Tweue broedere dese sente
tie behoebet bet vā anp
dan vā bedudynghē. **W**āt
et syn somyghē vā v ludē
dye yn deser werlt hebbe
vntfanghē enygh guet
vā buten soe solle ghy die
ghiesten alsoe yet segghē
march vā butē vntspen
dat v nyet vleit en sy
yn lone voer enyghē
waeldade dye ghy heb
bet dat dye richter dye
dyt butenste guet vleit
v nyet en vstake van dē
lone des guedes vā bynē
dat hijr dye eere of dye
rychēdē nyet en syn hul
pe der doghet mer dat
se wesen moghē dat loen
uues arbeydes. **W**ant
syet als men secht du
vntfenghest guede dyn
ghe yn dynē leuē soe be
wiset men dat dese rycke
man het guedes hadde
daer af dat he dat guet
vntfench yn desen leuē.
Vnde edyter als men
lazarus secht. wāt he vnt

fench quade dynghe soe
toenet men waerlick dat
lazarus yt quades hadde
dat gheueghet wese mos
te. **M**er lazarus quaet
purgierde dat vuer der
armoede vñ des rycken
mans guede werke wor
den gheloent myt salich
des vghandlikē leuens.
Want dye armoede gulle
de lazaru vñ suerde em
vñ dye aueruloedicheyt
loende den ryckē man vñ
vstiet em. **S**oe wyre van
v ludē dient yn deser werlt
wael gaet als ghy auer
dent dat ghy yet guedes
ghedaen hebt soe vntfiet
v zere daer an dat dye
voerspoedicheyt dye v v
leent vs nyet en sy dat
loen vā den guedē werke.
Vn als ghy enyghē arme
mynsche fiet enyghē dyn
ghe doen dye te berispe
syn en wilt daer af nyet
wanhapē want machsthe
dye de autallicheyt der cle
re mysdaet besmet dye pur
gierd dye ouē der armoede.
Vntfiet vā v seluē al deger
want somyghē quade wer
ken volghet oec somwile
na gheluckich leuē. **M**er

van den armen mynsche
merck nernstelic: dat oere
leuen dye meysterliche dye
armoede pinighet tot dat
se se brenghet ter rechtth
des leuens. **D**aer volgt
na. **U**nde yn allen desen
yft vast ghe maectet ene
grote vscheydenysse tussche
vns vn v dat se dye van
hijr tot v auktome willen
myt en moghe noch van
daer hijr weder komen.
Unde yn desen dynghe
ys seze te vraghene. woe
men secht dat se dye wille
tot v auercome myt en
moghen. **W**ant dat dye
ghene dye yn der hellen
syn begheze auer te varen
ter saligher gheselschap des
en ys gheen twiuel. **N**der
dye thant vntfanghe syn
yn dye gheselschap der sali
gher by wat reden secht
men dat se willen auer
ghaen toe den dye yn der
hellen ghepynicht werden.
Nder als dye vdoemde be
gheze auer te vare te wtuer
tazene dat ys te aulidene
dye pyne. van oere tormen
ten alsoe ys dat aueruaren
der gherechtigher den ghene
dye yn der pyne syn an

dye te gane myt ghedachte
aunpds vntfermhertichei
den vn se se gherne wille
vloesen. **N**der dye aueruare
willen va der gherechtigher
gheselschap ten ghemoyden
vn dye yn pyne syn se en
moghens myt doen. **W**at
der hellighe zielen al yft
dat se yn der guetheit oerre
naturen hebbe vntfermh
ticheyt se syn dan soe vaste
gheuoeghet myt oers gades
gherechtich vn myt soe gro
ter rechtthet daer yn ghebon
den dat se myt beruert
werden en moghe myt
enynghen medeliden vp
dye vdoemden. **O**er al wol
de se oerre vntferme se en
moghens al myt al myt
doen want se sijn eens
mytten richter an wien se
hanghe. **U**nde alsoe dat se
vp dye ghene dye se myt
vloesen en moghe ghene
vntfermenysse en hebben.
wat se sullen dan dye van
em alsoe voele te vreender
sien wesen als se se meer
sien vdreuen va va oeren
maker dye se mynen. **A**ldus
en waren dye quade myt
auer ter saligher ziele ghe
selschap want se syn vbonde

188
myt ewigher vdoememisse
noch dye gherechtiche en
moghe oec nyet aueruarē
ten vdoemden. **W**ant se
syn thant soe vp gherechtichet
by der gherechticheyt des
rychters dat se dier myt
ghenē medelydene vntfer
men moghe. **W**nde nadē
dat den rijken bernende
māne vā em syne hape
ghenamen ys soe kierde he
syne ghedachte tot synē naes
ten dye he ghelaten hadde.
Want der vdoemder pynē
lovet se somtijt vnoerbaer
lick ter mynen dat se dan
oerē naesten oec gheestelick
mynen dye hijr doe se yn
dye sunden myneden em
seluen oec nyet en mynen
den. **H**ijr af secht men daer
na. **I**ck bydde dy vader dat
tu em sendes yn myns va
der huys. wāt yck hebbe
vijf broeder dat he den tu
ghe dat se oec nyet en kome
yn dese stat der pynen.
Wnde yn desen dynghen
ys te merken woe grote
dynghe desen bernenden
rijken māne wassen tot
synre pynen. wāt em wort
ghehaldē tot synre pynen
dat bekēnen vñ dat vdenē

ken. want he bekent laza
rus den he veronwerde.
Wnde he ghedenct oec syn
re broeder dye he ghelaten
hadde. wāt em en hadde
nyet gheweset volmaecte
wzake vā den armē laza
rus en hadde he em nyet
bekēnet yn synē lone vñ
et en hadde nyet gheweset
volmaecte pynē yn den
vuere en hadde he yn sy
nen broederē nyet vntfien
dat he ghedogghede. **W**m
dat dus dye sunderē vñdē
tormēten te meer sollen
werden ghepynghet soe
sien se der gheenre glorie
dye se veronwerdē vñde
se werden oec ghepynct
vander gheenre tormēte
dye se onuulike mynden.
Want men sal ghelouen
dat dye vdoemde voer
dat loen des achterstē or
dels somyghē hellighe syen
yn der rusten vp dat als
se se syen yn der blytscap
der glorien nyet allene vā
oerē pynen mer oec van
der glorien der rethūdy
gher ghepynct werden
sollen. **M**er dye gherechti
ghen syen altoes dye quade
yn oerē tormēten vñ dat

daer af oer blitscap wassen
sal om dat se dat quaet an
sien den se by der vntferm
herticheyde gades vntgae
syn. **U**nde om dat se alsoe
voele te meer oere vloeser
dancz gheue sollen als se
sien yn den anderē wat
se hadde moete ghedoghe
of se vā gade ghelate hadde
gheweest. **U**nde dat ansien
der vdoemder pyne en v
mōret nyet yn der ghe
dachte der hellighe dye daer
heyt vā soe groter salicheit.
Want daer gheen mede
lyde der vnsaligher wese
en sal soe en sal dat sien
sonder twiuel nyet vmo
ghen te vmyne der helli
ghen blitscap. **U**nde wat
wonder yst als dye helli
ghe der vdoemder pynen
sien dat om dat gheschiet
yn dyenste der blitscappē
als men yn den malene
vndeit swarte varwe
om dat men dye witte
of dye rode verwe te cla
lizer sye. **W**ant als hie
ghesecht ys soe sullen dye
guede alsoe voele te meer
oerre blitscappē wassen
als der vdoemder quade
voer oere oghē ligghen

den se vntghaen syn. **U**nde
al yst dat em oere blitscap
pen volmaectelick ghenoech
syn om te ghebruken noch
tan sonder twiuel ansien
se altoes der vdoemder
quade. wāt dye oers scap
pers clærheyt sien men
en doet nyet yn den crea
turen se en moghent sien.
Unde dē rike māne dye
eyshede dat men lazarus
sendē solde. wort thant ghe
antwoert vā abraham.
Se hebbe moyses vñ dye
pphetē se hoere dye. **M**er
he dye gades woerde ver
onwert hadde he waende
dat dye nyet en solde mo
ghen hoere syne nauolghers.
Hie by antworde dye rī
ke man. **N**een vader myn
mer yst dat yment van dē
doden toe em gaet se sollen
em ghelouen. **W**ñ men secht
em thant myt ghewazigher
sententien. **I**st dat se moyses
vnde dye ppheten nyet en
hoere. waert dat ymet van
den dode verresen se en sol
den em oer nyet ghelouen.
Want dye dye woerde der
wyt veronwerden vnses
vloesers ghebade dye vā
der doet verresen ys soe

se subtilre syn soe voele te
 meer syn se te noder ver-
 uullet. **W**ant soe wen wat
 dat by der wyrt gheset ys
 dat ys mynre dat dat vnse
 here beueelt. **W**ant die
 wit beueelt den tienden
 te gheuen mer vnse vloeser
 beueelt den dye volmar-
 telic volghē dat se alle dyn
 ghe laten sollen. **D**ye wyrt
 snydet af dye sündē des vlei-
 sches mer vnse vloeser v-
 ordelt oec dye vntemelike
 ghepynse. **I**st dan dat se
 moyses vñ dye pphetē nyet
 en hoerē soe en sollen se
 oec nyet ghelouē yst dat
 yment vā den dodē verri-
 set. **W**ant dese dye de mis-
 ste ghebade der wit vrotke
 losen te voldoen wāneer
 sollen se soe volkomen syn
 dat se ghehoersam syn vns
 vloesers hoechste ghebade.
Wnde oec yst apenbaer
 want wies woerde se ver-
 onwerden te voldoen. den
 vsmāen se sonder twiuel
 te ghelouen. **H**ir af heb-
 ben wy ghenoech ghesacht
 vā den merke des dynghes
 dat ghedaen was. **H**ier
 ghy lieue broedere dye la-
 zarus ruste vñ des rijcs

mans pyne bekēnet doet
 cernstelic vñ soect bidders
 dye voer uwe misdade bid-
 den vñ besorghet dat ghy
 dye arme mynische vertri-
 ghet tot hulpers tot uwer
 behoeff yn den doemesdage.
wāt ghy hebt nu vole la-
 zarus se legghen voer uwe
 doere vñ se behouē des dat
 alle daghe vā uwer tafelē
 vallet als ghy ghesadet sijn.
Dye woerde vā deser hel-
 ligher lexen sollē vns lezē
 vm te voldone dye ghe-
 bade der guedertiereheyt.
Wy vynden lazarū alle
 daghe yst dat wy em soe-
 ken vñ wy syen alle da-
 ghe lazarū al en soeken
 wijs nyet. **S**vet dye arme
 mynische komē moyelick
 tot vns se byddē vns dye
 dan komē sollē bidders
 voer vns. **W**aerlick wy
 solden seluer al degher
 bidden vñ nochtā werde
 wy ghebedē. **D**esiet of wy
 vntsegghē sollē dat men
 vns bidt als se dye bydden
 hulpers syn. **H**ir vm en
 wilt nyet vliessen dye wer-
 ken der vntfermytichede
 vñ en wilt nyet vroetzelō-
 sen dye botē dye ghy vnt-

fanghen hebt voer der pyne
denit v̄m d̄re pyne. Als
ghy enyghē sp̄et d̄re yn de
ser werlt v̄stoten s̄yn al yst
oer dat et schynet dat se
an em hebbē enyghē dyn
ghe d̄re te begrypē s̄yn en
wilt se nyet v̄smaen. **Wat**
machs̄t̄ypen d̄re de traech̄
van oerē zeden wondet
d̄re gheneset d̄re mediti
ne oerre armoedē. **Wnde**
al hebbē dusdane lude al
sulke dringhe an em d̄re
men nyet rechte schuldich
ys te berispen d̄re tredret
an v̄ of ghy wilt der behoef
tē v̄a uwē lone dat v̄adē
oerē mysdādē tot uwer be
hoef wassen moghē d̄re lo
ne der guedertierenheyt
soe dat ghy em te gader
gheuet broet v̄n dat woert.
Dat ys broet der voedringē
myttē woerde des berispēs
v̄n se vntfaen v̄a v̄ twe
voetsel d̄re allene ene be
den als se v̄a butē v̄a v̄
gheuoet werdē nyet spysen
v̄n v̄a b̄ynen ghesadet v̄a
uwē woerden. **Als** men
sp̄et enē armē mynschē
dat he te berispē ys. soe
sal men em vermaenē
v̄n nyet v̄smaen mer en

heeft he nyet dat te berispē
ys. soe solde men em herde
seer ~~mynen~~ mynen vnde
eerē als enē d̄re voer v̄
byddē sal. **Mer** sp̄et wy
syenre voele v̄n en wete
nyet v̄a wat v̄drenten
emych ys. h̄ir v̄m sal men
se alle eerē v̄n alsoe yst te
meerre noet dattu dy salst
voer em allē voetmodigkē
als du myn wetes welck
xpus ys. **Broedere** ytz seg
ghe v̄ een dynck dat speno
sus myn broder v̄n nyet
my priester d̄re h̄ir wael
wet. **Totter** tijt dat ytz my
ynt cloester dede vntfanghē
soe was een alt wif yn re
ligiosen habite nonne d̄re
redempta hiete v̄n woende
yn deser stad beneuē der
helligher ioncfrouwē marie
kercke. dese hadde erudinē
leert ynt gheweset d̄re yn
groten doechdē bloyede v̄n
een afghescheydē leuē leyde
vpten p̄nestinen berghe.
Dese hadde by oer yn den
seluen habite twe vrouwē
tot discipulē d̄re ene h̄yete
romula v̄n d̄re ander die
noch leuet d̄re ytz kenne
v̄a ansp̄yhte mer oerē naem
en weet ytz nyet. **Dese**

dre woenden in ene woon-
 ghe te gadere dye vol rucht-
 den was vā gueden zeeden
 mer nochtā leyden se een
 arme leuen van guede. **W**n
 dese romula dye ytz voer
 sedst hebbe ghynt: voer
 dye ander discipule dye ytz
 ghesedst hebbe oerre ghesel-
 lēne in grote vdiēnten
 vā leuene. **W**ant se was vā
 wonderliker ghedoetsam-
 heyt vā groter ghehoersā-
 heyt behoester oers mondes
 ten swighene vū herde
 ernstich ter ghewoenten
 der stedigher bedynghe.
Ner dicwile gheualtet dat
 dye ghene den dye mynsthe
 volmaect haldē noch ijet
 hebbē in des hoghe gades
 oghē vā vvolmaectheidē
 alsoe diawil syen wy vnghe-
 leorde mynsthe ghegroefde
 seghele nmet al volmaect
 vū dye prisen wy als oft
 se volmaect warē dye de
 werckman noch mertt
 vū vilt se. he hoert se thant
 prisen nochtā en laet he se
 nmet te vilen vū te slane
 om dat he se verberē sal.
Wnde dese romula dye
 wy voer ghesedst hebben
 waert gheslaghe mytter

siecten dye men hiet dye
 ghecht dat ys lamheyt
 vū se lach menich iaer vp
 tē bedde vol na alte male
 bevoest vā den dyenste oer-
 re leden nochtā en brachtē
 dese ghesellēnen oere ghe-
 dachtē nmet tot enygher
 vnghedoetsamheit. **W**ant
 dese krankheidē oerre ledē
 wordē oer toe wassinghe
 der doechdē. **W**ant se was
 alsoe voele te meer ghewas-
 sen ter ghewoontē der bedy-
 ghē soe se myn vā anderē
 dynghe doen mochte. **D**us
 gheuiet vp eme ene nacht
 dat se dye redempta dye
 ytz voer ghesedst hebbe
 dye beyde dese oere discipu-
 len voede in dye stat der
 dochterē riep vū sechde.
Moeder kom moeder kom.
Wnde se stont te hant vp
 mytter ander discipule dye
 romule ghesellēne was af
 alsoe se beyden seggedē vū
 ander voele lude dye dyt
 selue dynt: apenbaerde
 vū alsoe utzet oer bekrēde
 totter seluer tijt. **W**nde doe
 se ter mydder nacht stondē
 beneuē oeren bedde daer
 se lach soe wert haestelick
 vten hemel een licht neder

ghesant vnde vertuulde
dye wide oers camertens
vñ daer lichtede dat schyn
van soe groter claerheyt
dattet bedwanc: oere herte
daer se stonde myt autelli-
ken anxt. **W**nde alsoe se
daer na sechde dat al oer
lichame yn oer verstift wa-
ren vñ yn haestigher stijf-
heyden bleuen staende.
Wdant men begonste daer-
te hoere den gheluyt als
eenre groter menychten
dye daer yn quā. **W**nde
dye doze van den kamer-
kinne wert ghestoten als
oft dye schare der gheenre
dye daer yn quamen ghe-
dronghen hadde. **W**nde al-
soe se sechden soe gheuoelde
se wael dye menychte der
gheenre dye daer yn qua-
mē mer se en mochte myt
sven van groter vresen vñ
vā den lichte. **W**dant dye
anxt hadde oer oghē neder-
gheslaghen vñ dye claerheit
van desen groten lichte we-
der sloeth se. **W**nde thant
volghede na desen lichte
een wonderlike suete roe-
ke soe dat dye sueticheyt
des roets oere herte weder
stercte. dye dat grote licht

soe verveert hadde. **M**er-
vñ dat se dye ancht des
lichtes myt vdraghe en
mochte soe begonste dese
romula redempte dye mei-
stersche was vā oere zeede
vñ by oer stont a al beuede
myt sueter stemen te ver-
troestene vñ sechde. **M**oe-
der en wilt myt vntfien
yck en sterue nu myt. **W**n
doe se dyt ditwile sechde soe
wert allensken dat licht
vntrecket dat daer neder-
kome was mer dye roeke
dye daer na volghede bleef
daer vñ aldus ghenck en
wech dye ander vñ dye
derde dach dat dye starpe
ghoer vā den roeke daer
bleef. **W**n vp dye vierde
nacht riep se weder dese
selue oere meystersche vñ
doe se quam soe eyschede
se vñ vntfent: wechspise.
dat ys vns here licham.
Mer eer noch dese redemp-
ta vñ oer ander discipula-
en wech gheghaen waren
van den bedde daer se lach soe
stondē yn dye strate voer
dye doze vā desen kamer-
kinne twe professien van
den ghenē dye songhen.
Wn se segheden dat se dye

personen vndercheiden
 vñ bekenden by den stemē
 dye sanghe der psalmodiē
 seggheden dye māne vnde
 dye vrouwē antworde.
Wnde doe men dus voer
 dye dore vā den camerhyn
 ne dede dye hemelsche wt
 uaert soe waert dye helli
 ghe ziele vntbonden van
 den vleysche. **W**nde doe
 men seten hemel waert
 voerde soe dye processie
 van den thozen der san
 gers hogher vpraert voer
 soe voele te sachter begonste
 men dye psalmodie te hoe
 ren tot dat dye luyt der
 psalmodien vñ dye zuetir
 heyt vā den roeke soe vnt
 uerret worden dat se eynde.
Hier dese romula alsoe lan
 ghe als se leefde wyse solde
 se ghehadt hebbē yn eeren
 se scheen allen mynschen
 vnwerdich vñ vsmact vā
 alle mynschē wie solde ghe
 werdighen toe oer toe gaene
 ofte oer te spene. **N**ier yn
 den mest was vborghen
 gades margarite. **B**roedere
 yck hyete mest dese ghebrer
 lichheit des lichams yck nome
 mest dye verworpenheit
 der armoede. **D**us ys vp

ghenamē dye margarite
 dye yn den mest was vñ
 ys gheset yn dye tierheyt
 des hemelschē ~~rom~~ romics.
Se blent te hant vnder
 dye ouerste porters vñ se
 lichtet thant vnder dye
 vuerighe stene der ewiger
 glorien. **O** ghy alle dye yn
 deser werlt v waent rijke
 te wesen ofte sijt rehent
 of ghy moghen uwe valsche
 rycheidē teghē romulen
 ghewarighe rijcheyden
 want ghy besyttet ynde
 weghe deser werlt dat
 ghy verliesen sollet mer
 se en sochte niet yn den
 weghe vñ se vant alle
 dynck daer se quā. **O**hy
 leydet een blide leuē vñ
 ghy vntsyet dye drouige
 doet se verdroech dyt droe
 uighe leuen vñ quā ter
 blider doet. **O**hy soect tot
 eenze tijt der mynschen
 drent vñ se dye vsmact
 was vā den mynschen
 se vant oer ghesellen dye
 choer der enghelē. **N**yne
 broedere leert alle tijtlike
 dynghē vsmacn leert te
 veronwerdē dese vgant
 like eere vñ dye ewighe
 glorie te mynen. **E**ert dye

ghene dye ghy arm sijt vñ
dye ghy sijt dat vā buten
der werlt vsmact syn dye
meritbynen wesen gades
vriende. **D**eylt myt desen
dat ghy hebt dat se tot em
gher tijt ghe werdighe n
moeten te. deylen myt v
dat se hebbe. **M**erit wat
sunte pauwel der heyde
nen leerre secht. **I**n deser
tijt sal v aueruloedicheyt
der mynsthen ghebreck
veruulle vp dat oere au
uloedicheyt sy eene ver
uullynge uwes ghebreck.
Merit dat dye waerheyt
by oer selue secht. **A**lsoe
durtze als ghijt dede ene
vā myne mynste broede
ron soe dede ghijt my.
Waer om sy ghy dan
traech te gheue als ghy dat
ghy gheuet den ghenen
dye yn eertrike vs gheuet
den ghenē dye yn den
hemelrike spittet. **M**er
dye almachtighe god dye
by my dese dynghe yn
uwen oren spreket he
moete by em seluen yn
uwe herte spreke. **D**ye
leuet vñ regnert myt
den vader yn dye eenh
des hellighe gheestes god

ewelich vñ vmermer. **A**m.
Epten derde somēdath
In der tijt. **L**ucas
segghede ihūs syne
ionghere dese ghelikenisse.
Een man maecte een
groet auentmael vnde
noede voele lude. **W**ñ he
sende syne knape yn dye
vre des auentmaels te
segghē den ghenē dye ghe
noet warē dat se komen
solden want thant syn
alle dynghe bereyt. **U**nde
se begonsten em alle ga
der te vntschuldighen.
Dye verste segghede em
yck hebbe een dorp ghe
coft vñ yck hebbe noet
dat yck wt ghae datte
besyene yck bydde dy
hebbe my vntschuldicht.
Dye ander segghede yck
hebbe vijf iucke ossen
gheroft vñ yck ghae se
te prouene yck bydde dy
vntschuldighe my. **U**nde
dye derde segghede yck heb
be een wijf ghenamen
vñ hyn om en math yck
myet komen. **U**nde dye
knappe kierde weder vñ
segghede dyt syne here.
Doe waert syne huys
here gram vñ segghede.

Ghandt wt vnn volck yn
 dye strate vnn yn dye steghe
 der stad vnn dye armen
 vnn dye lammen dye blynde
 vnn dye troepelen brenct
 hys yn. **W**nn dye knape se
 ghede. **H**ere et ys ghedaen
 alsoe alstu et beualē hebst
 vnn noch ys hys stad. **W**nde
 dye hore segghede dē knape.
Ghandt wt haestelic yn
 dye weghe vnn yn dye tunc
 vnn dwynct se yn te gaene
 vp dat myn huys vol wer
 de. wāt yetz segghe v dat
 mymēt vā den mānen
 dye ghenoeet waerē smake
 sal myn auentmael. **S**ūte
 gregorius omelie vp dit
 selue ewangeli die hepre
 dute vnd apostole kerke
 philippi vnn iacobi.

IJeue broede dit ple
 ghet te schele tussche
 dye spysse des lichames vnn
 der zielen dat dye licham
 like spysse als men se nyet
 en heeft een swaer vnn een
 grote begheerte yn den
 mynschen vntstect mer
 als men se heuet etet soe
 hpre se thant den ghenē
 dye se et aumyts sathoyt
 yn verdriete. **H**er hys
 teghen dye gheestelike

spysse als men se nyet en
 heuet soe syn se yn vdric
 te mer als men se heuet
 soe syn se yn der begherte
 soe honghert den ghenen
 dye se et alsoe voele te meer
 daer nae als he der meer
 et. **I**nden lichamlike spys
 sen ys dye begheerlicheyt
 daer na bequame mer
 dat eten daer af wort
 vdrictelick. **I**nden ghees
 telike spisen ys dye be
 gheerlicheyt snoede vnn
 dat nutte daer af ghenoeget
 meer. **I**nden lichamliken
 spisen soe maect dye be
 gheerlicheyt sathoyt vnn dye
 sathoyt een vdrictē. **W**nn
 yn den gheestelike spisen
 bereydet dye begheerlicheit
 sathoyt vnn dye sathoyt een
 begheerlicheyt. **W**āt dye
 gheestelike spisen doen
 dye begheerte wassen
 yn den herte als se sat
 make. **W**ant soe men
 meer oere smaect vnt
 faet soe men bekēnet dat
 men ghierlick mynē sal
 vnn hys vme als men se
 nyet en heeft soe en mach
 men se nyet mynē wāt
 men oere smaect nyet en
 weet. **W**āt wye mach

men mynen dat he myt
en weet. **Hij** om soe v
maent ons dye psalter
maker vñ secht. **S**maect
vñ besret dat dye here
suet ys. **A**s of he apen
baerlitz sechde. **S**yne suet
ticheyde en bekene ghy
myt yst dat ghy se myt
ghesmaect en hebt. **D**er
tastet dye spise des leuens
mytten monde des herte
dat ghy oere suetheyt pro
uende mynen moghet.
Want dese weeldicheyde
of spysen vloes doe dye
mynsche doe he sundich
de yn den paradise. **H**e
ghynck daer wt doe he
synē mont sloet vā der
spysen ewigher suetich.
Hij by wy oer dye ghe
baren syn yn der ellen
dicheyt deser pelgriemaed
zen wy syn hijr komen
thant vol vdrictes wy
en weten myt wat wy
beghere solle vñ alsoe
voele te meer vhopet
oer dye suete ons ver
drictes soe oer onse ghe
dachte te meer verueert
ret vā der suetichent
des etens. **V**ñ hijr by
en begheert se thant

myt dye ynwendighe wal
lusten om dat se langhe
vñ verre vngheuoentich
heeft gheweest dye te eten.
Dus smeltē wy yn vnsen
vdrictē vñ werde ghemoy
et myt langher qualē des
ghebrets. **V**nde om dat wy
vā bynen myt smaken
en willen dye bereyde
sueticheyt soe mynē wy
vnsalighē vā buten vnsē
hongher. **D**er dye hoghe
guederticheyt gades en
laet ons myt al ~~laet~~ late
wy se wat dye weeldichei
den dye wy vsmact hebbe
brenghet se ons weder
voer dye oghē vnsē me
mozien vñ setse ons voer
yn gheloctē se schuddet af
vnsē trachtē vñ noedet
ons dat wy vā ons vnsē
vdrict vdrictē sollen. **W**at
ihesus sechde. **E**en man
maecte een groet auent
male vñ noede voele lu
de. **W**re dese man sonder
dye daer by den jphete
af ghescht ys. **E**en myn
sche ys ghebaren vñ wy
kēnet em. **D**ye een groet
auentmael maecte wāt
he heeft ons bereyt sadic
heyt der ynwendigher

sueticheit. **D**ye voele lude
 noedet vñ luttel koemter.
Want vnderwilē se dye em
 vnderghedaen syn aumyde
 den gheloue se weder seg
 ghe synē ewighe werstap
 yn den dat se quellik leue.
Wnde he sendet synen
 knape yn dye vze synē
 auentmaels te segghe dye
 ghenoecht wazē dat se que
 men. **W**at ys dye vze des
 auentmaels sonder dat
 eynde der werlt. **W**n yn
 den eyndesyn wy als sun
 te pauwel orkont dye secht.
Wdy dye gheue daer dye
 eynde der welit ynghelko
 men syn. **O**fte nu thant
 dye vze des auentmaels
 komē ys als wy gheropē
 werdē alsoe voele te myn
 sollē wy vns vntschuldighē
 vā gades werstapē soe wy
 syen dat thant ghenaeet
 ys den eynde der werlt.
Want yn den dat wy mer
 ken dat nyet en ys dat vns
 aublyft daer vm sollē wy
 vntsyen dat dye tijt der
 gracen dye vns bereypt
 ys nyet vlaerē en werde.
Want daer vm wort de
 se gades werstap nyet ene
 maeltijt mer een auentmael

ghelyeten. want na der
 maeltijt blijf dat auentmaele
 mer na den auentmaele
 en blijft gheue werstap.
Wn vm dat dye ewighe
 werstap gades vns bereypt
 sal werdē ynt eynde soe
 was et te rechte dat men
 dyt nyet en hiet ene mael
 tyt mer een auentmael.
Mer wyre ys by dese kna
 pe den dye huysheze sendet
 vm te noede sonder dye
 ordene der predicaerē betey
 kent vā welker ordene
 wy syn al syn wy des vñ
 werdich. **W**attan sy wy
 vladen mytte borde vns
 fundē noch syn wy yn dese
 daghe. **W**nde als ytz v
 iet spreke vā uwer stichtyn
 ghe dat yst dat ytz doe.
Itz byn des alre hoetsten
 huysheze knecht als ytz
 v vemaen dye werlt te
 vsmāen soe koent ytz vm
 v te noede ten auentmaele
 gades. **N**ye niet en sal my
 yn deser stad vm mynen
 willē vsmāede. **W**n al yst
 dat ytz nyet werdich en schy
 ne vm te noede nochtan
 syn dye walluste groet dye
 ytz belae. **N**yne brodere
 et plegghet dickwile te ghe

uallē dat een mechtich per
sone heuet enē unwerdighē
vsmāedē knecht. vñ als he
machtschyen byden knechte
synē luden of anderē ludē
enighe antworde vntbiet
soe en veronwerdet men
myet dyc persoon des ver
smaeden sprekenden knech
tes. **W**āt men haldet yndē
hertē dyc wērdichēyt des
herē dyc em sendet. **U**nde
se en wegghen myet diet
hoerē by wē se et hoeren
mer wat vñ vā wies we
ghe se et hoerē. **A**ldus broe
deze doet oer aldus vñ al
yft machtschien dat ghy
te rechte vns veronwoer
det nochtā haldet yn uwe
hertē weerdichēyt des ghees
dyc v noedet. **S**ūt gheerne
ghehoersā werstrappers te
werdē des alre hoghesten
huyshere vnder suet uwe
herte vñ vdrif daer wt dat
sterflick vdruet. **W**ant vñ
vnsē vdruet te vdrue soe
syn thant alle dynghē bereit.
Mer yft dat ghy vleischelic
sūt soe eysche ghy machtschē
vleischelike spysen. **D**yet de
se vleyschelike spysen syn v
verwandelt yn gheestelike
voetselen. wāt vñ dat ver

druet uwe herte te vdrue
soe ys vns yn den auetmae
le gades dat sonderlinghe
lam ghedodet. **M**er wat
doen wy dyc nocht dat daer
nauolghet vā voele luden
syn gheschyen. **W**ñ se be
gonstē em alle gader te
vntschuldighē. **O**nse hore
biet dat men em schuldich
weē te byddē he wil dat
gheue vnghebedē dat mē
arme hadde moghē hapē
dat he solde hebbē gheueer
dicht te gheuen dies em
ghebedē hadde. **U**nde den
ghenē diet veronwerdē
vntbiet he dat bereyt syn
dyc weeldichēyt des ewi
ghe werstraps vñ nochtā
vntschuldighē se em alle
te gader. **S**ettē wy voer
dyc oghen vns herten
dyc mynste dynghē dat
wy merke moghē dyc
meeste dynghē. **W**eert
dat enych man mechtich
sende vñ enē armen
mynsche te noedē wat
bydde yft v broeders wat
solde dyc arme mynsche
doen sonder vbliden vā
den noedene he solde
oetmoedelike antwoerdē
syn cleet verwandelen

vñ solde em haesten daer
te ghaene dat een ander
niet eer dan he tot des
rijs mans werstap en
quamen. Dus noedet een
rijke man vñ dye arme
mynsche haestet em der
wort te ghaene vñ wy wer
den tot gades werstap ghe
noedet. vñ wy vntschuldige
vns. **A**er siet bynen dese
dynghe mach vtz pynsen
daer vp antwoerde mo
ghen machschie se segghe
em selue myt heymelike
ghepynse. **N**dy en willen
vns niet vntschuldige
wāt wy beghere totte wer
scape des hoghe auctmaels
ghenoedet te werde vnde
daer te komen. **D**we ghe
dachte dye v dusdane dyn
ghe toe spreken se segghe
waer yst dat se dese cert
siche dynghe niet meer en
mynen dan dye hemelsche
yst dat se niet meer ver
onledicht en werde myt
oere lichamelike dynghe dan
myt gheestelike dynghen.
Hyr by soe settmen hyr na
der gheome ghedachte dye
em vntschuldige als men
thant hyr na seghet. **D**ye
verste seghede vtz hebbe

een dorp gheoft vñ vtz heb
be noetsake wt te gaene
vñ dat te besyene vtz bid
de dy vntschuldige my.

Wat ys by den dorpe son
der dyt eertsche guet betey
kent. **H**yr om gaet he wt
om syn dorpe te besyene
dye allene dese vterste dyn
ghe pynset om dat guet.

Dye ander seghede vtz
vijf hebbe vutze offen gheoft
vñ vtz gae se prouē vtz bid
de dy hebbe my vntschul
dicht. **W**at nemē wy by
den vijf vutze offen sonder
dye vijf syne des lichams.

Wnde dye syn te rechte ghe
hyete vijf vutze offen wāt
se werden ghetwivoldicht
boyde yn māne vñ wiuē.

Welke lichamelike syme
om dat se ynwendighe
dynghe niet beuaen en
kōnen mer allene dese
vtwendighe dynghe be
kēnen vñ laten achter
oere ynwendicheyt soe
tasten se dye dynghe dye
vā buten syn vñ hyr
om ys rechte by den syn
nen scalc vndersoeken betuykent.
eens anders leuen em
pint te vnderuynde om
dattet syne ynwendicheidē

Wñ als dat scalc vndersoekē

myet en kan oefenē soe yst
altoes ernstich dese butēste
dynghe te pynsen. **W**ant
et ys een zwaer quaet scalt
vnderfockē dan alst myēs
herte wt haelt om te vnder
uyndē sijnē euen mynshē
leuen soe vberghedet om
altoes syne rmyvendicheit
wāt om dattet vzeemde
dynghe weet em seluen
myet weten en mach. **W**āt
eens schalts vnderfoekers
ghedachte soe se meer ys
gheleert vā vzeemder qua
der vdynten alsoe voel
yst myn em selue weten
de. **W**āt daer om secht mē
vā desen seluen vijf yuckē
offen yck gae se proeuen
yck bydde dy hebbe my
vntschuldich. **W**ant dye
woerde des gheens dye
em vntschuldich en schec
len myet vā der betoike
myse sijnze quaetheit als
he secht yck ghae se proe
uen. **W**ant dat proeuen
pleghet somtijt toe te hoerē
den scalkē vnderfoeken.
Ner et ys te merke dat
dese dye om syn dorp vñ
dese dye om syn prouynghe
der vijf yuckē offen em
vntschuldighede vā oers

noeders auentmale oet
modighe woerde daer
toe mynshē menighen
segghende. **I**ck bydde dy
hebbe my vntschuldich.
Wāt als se segghē yck byd
de dy vñ verouwerden
nochtan te komē soe luyt
oetmoedicheyt yn der stē
men mer houerdich yn
der daet. **W**ñ syet dyt ver
ordelt elc quaet mynshē
dier ^{hoert} vñ vñ nochtā dat he v
ordelt en laet he myet te
doene. **W**āt als wy yment
dye vkerdelich doet seg
ghē bekierde volghe gade
laet dye werlt waer ~~my~~
noedē wy desen dan ten
auentmael vns herē mer
als he antwort bydde voer
my. wāt yck een sunder
dat en mach yck myet
doen. wat doet he anders
dan dat he vntschuldich
vñ bydt. **W**ant segghēde
yck byn een sunder bewi
set he oetmoedicheyt vñ
daer he na secht yck en
mach myet bekierē soe toe
net he syne houerdicheit.
Hir vñ byddende vnt
schuldich he em dye daer
oet oetmoedicheyt brēghet
yn der stēme mer he ghe

bruket houerdich yn den
werke. **W**nde dye derde
seghede. **I**tz hebbe een wyf
ghenamē vñ daer vñ en
mach ydz nyet komē. wat
meent men by den wiue
sonder dye vncuyshert des
vleisches. **W**āt al yst hūwe
lic guet ys vñ myt gades
voersienyheit gheordiniert
vñ kynder te wñnen noch
tan syn somyghē dye daer
myt mede en soekē dye
dracht der kynder mer dye
begheerte der vncuyshert.
Wñ hñr vñ mach by enē
rechtē dnynghe temelic be
teykent werden een vñ
rechtidych dyndt. **D**us noe
det v dye hoghste huyshere
ten auentmale des ewighē
werescaps mer als em dye
ene ghegheuen heeft ter
ghiericheyt vñ dye ander
ter vncuyshert sijn vloy
sches vñ een ander ten schal
ken vndersockē soe vntschul
dighen em alle dye quade
te gader als dye erdsche
sorghe desen ~~heto~~ hētōmert
vñ den vstuert dat stalke
gheprens vā ander ludē
werke vñ oet eens anders
ghedachte dye vncuyshert
des vleisches besmyt. vñde

107
elt dye dus vol v̄drieten ys
vñ haestet em nyet te spise
wert des ewighē leuens.
Daer volghet na dye kna
pe kierde weder vñ haet
scapte dese dnynghe synē hē.
Doe waet dye huyshere
gram vñ seghede synē kna
pe. **G**ant wt haestelick vñ
dye strate vñ dye weghe
van der stad vñ dye armē
vñ dye tranckē dye blyndē
vñ dye roepelē breuct hñr
vñ. **S**iet dye em meer dan
recht ys legghet an dyt erd
sche guet v̄smaet te komen
tot vns herē auentmael. **W**ñ
dye em veronledicht ynde
arbejde des stalcken vnder
soekens em v̄drieten dye
bereide spysen des ewighē
leuens. **W**nde he dye ter
vncuyshert des vleisches
dient he veronwerdet dye
spysen des gheestelickē wer
scaps. **W**ant vñ dye houē
dighen dus vnwerdighen
te komē soe werdē dye armē
daer toe vertaren. **W**aer
vñ ys dat wāt na sunte
pauwels woert soe v̄does
god dye trancke dnynghe
der werlt vñ dat he dye
stazke dnynghe schenden
solde. **H**aer wy sollē merke

woe men beschriuet dye ghene
dye ten auentmale ghenoot
werden vñ woe dye armen
vñ dye tranckē daer komē.
Dye werden tranck ghe
hyeten dye by oers selfs or
del voer em seluen tranck
syn. **W**ant dat syn armē
vñ als starkē dye yn armoe
de syn vñ vhouerdighen
em. **U**nde dat syn blynde
dye gheen licht der behen
dithert en hebbē. **W**ñ dat
syn troepelē dye yn oeren
werken niet en hebben
ganghe. **N**ier als men der
zedē quaetheyt vnder een
tranckheit der leden betey
kent soe yst waerlich apē
baer dat alsoe dye lude sun
derē wazē dye als se ghenoot
wazē niet komē en wol
den alsoe syn oer dese sunde
ren dye ghenoot werden
vñ komē. **N**ier dye houer
dighē sunderē vsmact mē
vp dat men dye oetmodighe
sunderē vkiesē sal. **W**at
god vkieset den ghenen
dye de werlt vsmact. **W**at
duriwile soe brenghet dus
dane vsmademisse dē myn
schen toe em seluē. **W**ant
dye sone dye synen vader
ghelaten hadde vñ dye dat

rethte

deel vā synen guede dat he
vntfanghē hadde vnrede
lich verteerde na den dat
em begonste te hongheren
soe kverde he weder toe
em seluen vñ sechde. **W**oe
voele huertnape aueruloyē
vā broede yn myns vaders
huys. wāt he was verre
vā em seluen gheghaen
doe he sundithde vñ en
hadde he ghene hongher
ghehadt he en hadde tot
em seluē niet weder
ghekomē wāt vā den dat
he deser eerdsher dynghe
ghebret hadde soe begonste
he te pynsen wāt he vā
gheesteliken dynghe of
guede verlaeren hadde.
Dus werden dye armē
vñ dye trancken dye blym
den vñ dye troepelē ghe
roepē vñ komē. wāt alle
tranckē vñ dye yn deser
werlt vsmact syn hoerē
duckwile alsoe voele te eer
dat woert gades alse te
myn hebbē yn deser werlt
daer se ghe nuerchte yn
hebben moghē. **W**ñ dyt
bete ykent dye knecht
wael. vā den amalechitē
dye een kynt was van
egyptē. dye doe dye van

amalechiten roefde vñ lie-
 pen en weth sieck achter-
 bleef yn den weghe vnde
 vdroechde vā hongher vñ
 vā dorste den dauid vant
 vñ gaf em teten vñ te drin-
 ken vñ he ghenas thant
 vñ wert dauids leydesmā
 he vant dye amalechiten
 werstapē vñ dye ghe ne
 dye om krank achterghe
 laten hadde vsloech he
 myt groter macht. **A**malech
 ita dat ys een man amalech
 ghebare vñ beduyt alsoe
 voele als lopende volck.
Unde wat ys by dē lopēde
 volcke beteykent sonder der
 werltliker lude herte dye
 alle dese eerdse dynghe
 vme ghaen rechte of se
 leeten als se allene yn de
 sen tijtlike dynghe ghe-
 nuechte hebbe. **W**anttet
 doet roef als lekende volc
 als se dese eerdse dynghe
 mynende oer gherwyn van
 vreemde scaden vgaerden.
Mer dyt kynt vā egipten
 laet men siet yn den wege
 wāt elck sunder als he be-
 ghynit krank te werde vā
 den state deser werlt soe ko-
 met he thant dye werltlike
 herte yn vsmadenysse. **H**och

tan vrynt dauid desen vnde
 ghijf em teten vñ te drynckē.
 want dye here mytter star-
 ker hant en vsmact myt
 dye verworpen dynghe de-
 ser werlt. **W**ñ ditzwile
 bekiert he totter gracen
 synre mynen dye ghe ne
 dye myt en vmoghen
 dye werlt te volghē vñ
 als yn den weghe achter-
 bliuen. **U**nde ghijft em
 dye spise vñ den drank
 syns woordes vñ vkijsset
 se als beleyders yn den
 weghe als he se oer syne
 predicare maect. **W**dant
 als se xpm yn der sunderē
 herte brenghen soe leyden
 se dauid als vp dye vande
 vñ se verlaen dye amalech-
 iten dye werstapen als
 myt dauids swerde want
 dye houerdighe dye se yn
 der werlt vsmaden slaen
 se myt vns here cracht
 daer neder. **D**yt kynt vā
 egiptē dat dus yn den we-
 ghe achterbleef slaet dye
 vā amalech doet wāt ditz-
 wile verwynen dye myt
 prediken dor werltliker
 lude ghedachte dye te voerē
 mytten werltlike lude yn
 deser werlt myt lopē en

modyten. **M**er als dye ar-
me lude ghebracht waren
ten auentmale laet vns hoe-
ren wat dye knape daer-
na sechde. **H**ere et ys ghe-
dan alsoe alstu et beualen
heues vñ noch ys hijr stad.
Aldusdaenze lude syn voele
wt indeen v̄gadert tot
vns herē auentmaele. mer
dye menychte des volcs
v̄ vā israhel dye gheloefde
en veruulde nyet stat vā
den ousten weiscapen. **D**aer
ys ynghetomē een groet
deel vā den yoden mer
noch ys een stad ydel yn
den rijke daer men vnt-
faen sal dye meghnychte
vā den herdenē. **H**ijr by-
setyt men den selue kna-
pe. **G**anc wt yn dye we-
ghe vñ yn dye tune vñ
droyndt se yn te komen
vp dat myn huys veruul-
le werde. **A**ls vnse here
somyghe mynschen noet
ten auentmale vā den
weghe vñ vā den steghe
soe beteykent he dat volt
dat dye wyt haldē conste
vnder eersomliker wan-
der ynghe. **D**ñ als he be-
ueelt datmen syne wer-
scaps lude v̄gaderē sal vte

weghe vñ den tune soe
soeket he dat wilde volck
te v̄gaderē dat ys dat hey-
densche volck. **D**an wies
volcke beteykenisse ys by
den psalmista gheseghet.
Dan sollen v̄blyden al dye
holte der buesche voer vns
herē ansychte wat he komet.
Want dye heydene syn
ghehyeten holte des buesches
want se warē altoes yn
oerre ynghelouen aom
vñ sonder vrucht te dra-
ghene. **H**ijr om dye van-
der wilder ghewoenten
ghetiert syn tot vns herē
auentmale se syn gheko-
men als wt ton tune.
Mer men sal merken
dat men yn deser derder
noedynghe nyet en secht
noet se mer droyndt se
yn te komē. **S**omyghe
roeptmen vñ se veron-
werdighen te komē. **A**nde-
re roeptmen vñ se komē.
Wnde vā den derde en
sechtmen nyet dat se ghe-
ropen werde mer men
droynghet se yn te gaene.
Dye werden gheropen
vñ veronwerdē yn te ko-
men dye de gaue der ver-
standemisse vntfanghon

mer se en volghē dye seluē
 v̄standenysse myttē werckē.
Dye werden gheroepe v̄n
 komē dye de gracie der v̄
 standenysse dye se vntfan
 ghen hebbe voldoen myttē
 werken. **E**ner sommighe
 werden alsoe gheroeopen
 dat men se oer dwynit.
 wat sommighe syn dye ver
 staen dat guet dat men
 doen solde mer se latē dat
 te done se syen wat se schul
 dyck syn te doene mer dat
 en volghen se nyet myt
 begheerten. **A**lsoe wy te
 voerē ghesecht hebbe soe
 gheualtet desen dicwil dat
 se dye wederstoet deser
 werlt slaet yn oerē vley
 scheliken begheerte se py
 nen em te grūpē dese tijt
 like glorie mer se en kōnē.
Vnde als se mytke te vac
 zen doer dye hoetheyt der
 zee als te meerre sorghe
 deser werlt te komē soe
 werdē se altoes myt con
 trarien wynde vntstekē
 ten ouerē oerre vnedery
 ghe. **V**n als se merken
 dat se mytten wederstote
 deser werlt werden te
 braken yn oerē begheerte
 soe auerdencken se wat

se vā em seluē oerē strepper
 schuldich syn alsoe dat se
 myt schaemte tot em we
 dor kieren dye em aumyds
 houdien v̄m der werlt
 mynen lieten. **W**ant
 dicwil gheualtet dat so
 myghe dye verheue wer
 den willen toe deser tijtli
 ker glorien dat se quellen
 myt langher zicte of se
 vallen daer neder ghepūt
 myt vnrechte dat em
 gheschiet of se
 werden ghemoyet myt
 swaren schaden v̄n se syen
 yn dye werlde droeffenysse
 dat se nyet betrouwet en
 solden hebbe vā oerre ghe
 noechte v̄n se berispē em
 seluen yn oerē begheerte
~~toe gade wert v̄n kieren~~
 em / oerē herte toe gade
 wert. **W**ant vā dese secht
 vnse here by den pphete.
Syth ytz sal dyne weghe
 betunē myt doerne vnde
 ytz sal se v̄me tunē myt
 eenre mure v̄n se en sal
 oer pade nyet vynden
 v̄n se sal oerē mynaren
 volghen v̄n en sal se nyet
 ghearighen moghē se sal
 se soeken. v̄n en sal se nyet
 vyndē v̄n sal segghe ytz

sal gaen vñ kiere weder
tot mynē ierste māne wāt
my was doe wael meer
bet dan nu. **E**lker ghetrou
wer zielen man ys god
wāt se ys em toe gheuoē
ghet aumyds den gheloue.
Mer dye ziele dre gade
toe gheuoeghet was se vol
ghet oere mīnaze als dat
herte dat thant by den
gheloue gheloeft heeft em
noch vnder dye vnzeyne
gheeste werpt . . .
myt synē werken se
soect der werlde glorie se
wort gheuoet myt vley
schelike ghenoechte vñ vā
costeliken spysen leeft se.
Mer dye almēchtiche god
ansiet ducwile alsulke
ziele by vntfermhtichey
den vñ menghet bitter
heyden myt oere weel
dichterde. **M**er by secht he.
Sych vtz sal dyne weghe
betunē myt doerne wāt
vnse weghe werde myt
doerne betunet als wy yn
den dat wy quellike beghe
ren vnde prekelynghe
vā droefhyden. **D**ñ vtz
sal se betunē myt eenre nu
ren vñ se en sal oere pade
myt vynde. **D**an werde

vnse weghe myt eenre nu
ren betunet als yn deser
werlt harde teghe worpe
wederstaen vnse beghe
ten vñ wy vnse pade myt
vynde en moghen want
dat dynde dat wy quellike
soeken wort vns vbaden
te crighen. **W**nde se sal oere
mīnaze volghen vñ se en
sal se myt vkrighe se sal
se soeke vñ en sal se myt
vynden. **W**ant dye qua
de gheeste den oer dye
ziele yn oere vngheorde
werde begheerte vnder
ghedaen heeft dye en sal
se myt ten werke van
dere begheerte vkrighen.
Mer woe groet orbaer
licheyte vā desen salighe
wederstote koemt dat secht
he daer toe als daer na
volghet. **W**nde he sal seg
ghen. **I**ck sal ghaen vnde
kieren weder tot mynē
ierste māne wāt my was
meer wael dan nu. **N**a
dien dat se dus oere we
ghe vynt betunet myt
doerne na dien dat se
dus oere mīnazen myt
ghetrighe en mach soe
kiert se weder ter myn
nē vā oere ierste māne.

Want diewile na de dat
 wy yn deser werlt nyet
 en moghen haldē dat wi
 willen vñ na den dat
 wy yn desen eerdſchen
 beghertē moede werden
 vñ dat wy se nyet volbrēn
 ghen en moghen dan brē
 ghen wy gade weder yn
 vñſe ghedachte dan beghyt
 em te ghenoeghene den
 nyet en ghenoechde vñ he
 wies ghebade vns bytter
 waren beghynnet haestelī
 zucte te werden yn der
 ghedachte vñ dyc ſundighe
 ſiele dyc dyc oer piynde au
 ſpeelſter te weſen nochtan
 dat ſyt yn apenbare werke
 nyet doen en mochte ſe
 moynt te werde een ghe
 truwe wijs. Dyc dan aldus
 myt den wederſtote deſer
 werlt aldus te brakē ſyn
 vñ weder kieren ter myn
 nen gades vñ vgadert
 werden vā den begherte
 des teghemwoerdighen
 leuens. Iheue broder wat
 doet men deſen ſonder
 dat men ſe dwymet dat ſe
 yn komē ſollen. Mer dyc
 ſentencie dyc men daer
 na ſecht vñ herde ſere te
 vntſvene myne brodere

vñ myne herē vstaet dyt
 myt eeruſtighe orē uwē
 herte. Inden dat ghy ſun
 deren ſyt ſoc ſyn ghy my
 ne brodere vñ yn de dat
 ghy rechtudich ſyt ſoc ſyn
 ghy myne herē. Verſtaet
 deſe ſentencie myt eeruſti
 gher orē dat ghy ſe alſoe
 voele te myn gheuoelen
 moghet yn den ordele als
 ghy nu ſe yn den predikene
 hoert n . . . myt . . .
 . . . meerre vzeſe.

Want he ſecht. Wat yet
 ſegge v dat nyemet van
 den mānen dyc ghenoeet
 waren ſmakē en ſal my
 auentmael. Syc he noet
 by em ſeluen he noet by
 den enghelē he noet byde
 apoſtelen he noet by den
 hyerdē he noet oer by vns
 he noet oer ducwil by ghy
 ſelynghe he noet ſomtīt
 by myraculen he noet
 ſomtīt by voerſpoede de
 ſer werlt he noet ſomtīt
 byden wederſtote. Nyemet
 en veronwerde noch en
 vntſchuldighe em als
 he ghenoeet wert vñ dat
 he nyet yn en moghe ko
 men als he daer gheern
 komē ſolde. Hoert wat

dre wijsheyt by salomon
seghet. **D**an sollen se my
anropē vñ yck en sal niet
hoerē se solle vroe upstaen
vñ se en solle my nyet vrn
den. **M**er by yst dat dre
sotte ioncfrouwe dre spa
de quamen roepē hē here
doe vns vp dre dore. **M**er
dre doe den ynghantz
erschedē den secht men.
Doer waer seg yck vñ
en weet nyet. **L**yeue bro
dere wat so
solle wy vnder dese dyn
ghe doen sonder alle dyn
ghe late dre sorghe der
werlt achtwaert setten
vñ haldē vns allene an
dre ewighe begheerten.
Mer dyt ys luttel myn
sche ghegheue. **I**ck wyl v
vmanē dat ghy alle dy
ghe late mer yck doers
nyet doen. **I**st dan dat
ghy alle der werlt nyet
laten en moghē soe hal
det dat alsoe dat deser
werlt toe behoert dat ghy
nochtā aumvds den vnder
werlt nyet ghehalden
en werdet soe dat men
dat eerdche guet besytte
vñ dattet nyet en besitte
vp dattet vnder der heer

scappien uwes herten
sy dat ghy hebt soe dat
luwe ghedachte nyet en
werdē beknuppēt yn dre
myne deser eerdcher dyn
ghen dat se selue vā oerē
meer dnynghe besetten werden.
Aldus sal men dyt tijtlike
dyndz hebbe yn der behoef
ten vñ dat ewighe dyndz
yn der begheertē. **D**yt tijt
like dyndz sy yn dē weghe
vñ men beghere dat ewi
ghe dyndz of guet te vtrighe.
Dñ men ansie als vā be
ziden toe wat dat men
yn deser werlt doet. **W**at
voer vns solle ghaen dre
oghe vns herten als se
myt alre me wīghe dat an
spon dat ewich ys daer wi
toe komē moetē. **M**er wa
de dre sunden wt vā gron
de vp dat nyet allene yn
der daet des werts mer
men wiede se oer wten
ghepynse des herte. **D**re
vnaersheit des vleysches
of dre ernsticheyt des scal
ken vnder soekens of vñ
deruyndes of dre beghe
ten der eerē en moeten
vns nyet beletten vā vns
herē auentmaele. **M**er
oer dre eersāme dnynghe

dye wy yn der werlt doen
 den sollte wy ghenake als
 vā eenze zieden vns herte
 vp dat alle irdsche dynghe
 soe vnse licham dye men
 dat se vnser herte nyet
 en wederstaen. **A**hir um
 brodere en doere wy v
 nyet segghen dat ghy alle
 dynghe laten mer nochtāt
 yst dat ghy wilt soe laet
 ghy alle dynghe dye noch
 tans behaldende yst dat
 ghy alsoe dese eerdsche dy
 nghe oer beleydet dat ghy
 nochtā myt alre ghedachte
 ten ewighē guede wert
 trett. **W**ant hiir af secht
 sunte pauwel dye apostel.
Dye tijt ys cort dat daer
 aubliuet ys dat se dye wi
 ue hebbe. syn sollen als f
 oft se ghene wue en had
 den. **V**n dye wene als oft
 se nyet en wene. **v**n dye v
 als blidē oft se nyet en vblidē
 v n dye topē als oft se nyet
 besyttende en were. **v**nde
 dye dese werlt oefenē als
 oft se se nyet en oefenden.
Want dye figure deser
 werlt lijt auer. **D**ye heeft
 een wijf v n ys oft he se niet
 en hadde dye alsoe tan die
 schult des vleisches betale

dat he nochtā daer by myt
 al synze ghedachten nyet
 en werde ghedwonghen
 an dye werlt te hanghen.
Wat als dese selue voerba
 righe prediker echt segghet.
Dye een wijf huet he pyn
 set. dat deser werlt toebe
 hoert woe he synē wue be
 haghē mach. **S**oe ys dye
 een wijf heeft als oft he
 se nyet en hadde dye em
 pnyet alsoe synē wue te
 behaghen dat he nochtans
 synen streper nyet en myt
 haghēt. **D**ye wenet oer
 v n ys als oft he nyet en
 wene dye alsoe myt desen
 tijtliken dynghe of staden
 ghemoyet wort dat he nocht
 an synē ghedachte vtroest
 myttē ewighē ghewynne.
Vnde dye vblijt mer he ys
 oft he nyet en vblidē dye
 d alsoe vblidēt vā desen tijt
 like guede dat he nochtans
 altoes ~~we~~ meritt dye ewi
 ghe **p** pnyē v n yndē
 dat synē ghedachte oer vp
 heffet v n blijschappē dye
 staphantes weder neder
 durve mytten laste ^{vā} voersie
 nygher vzesen. **V**n dye
 roept v n ys ys ofte he nyet
 en beste dye de eerdsche

Dynghe tot sijnre behoef be
rept vñ nochtā myt behen
delikē ghepynse voersiet
dat he se haestelic late sal.
Wnde dye oefent oer dye
werlt mer he ys oft he se
myt en oefende dye alle
noetdrustighe dynghe van
buten vnder doet den dienstē
sijn leuens vñ nochtan en
laet he desen dynghe gheue
heerscappe hebbē bauē syne
ghedachte soe dat dye dynghe
vā buten vnder em sijn vñ
dyne em vñ dat se nūmer
meer dye aandacht sijn moe
des dye vpruert treckende ys
en beletten. **S**oe wie dan dat
dusdaen^{yn} waerlick ys al dyt
eerdsche guet myt tot oere
begheerte mer tot oeren be
hoefden. **W**ant se besighen
dye noetdrustighe dynghe
mer se en begheze myt te
hebbē myt sundē vñ vā den
dynghe dye se hebbē vāreghe
daghelas loen vñ. **S** | | |
se vlydē maer
meer yn guede werke dan
yn der besyttinghe des gue
des. **W**nde vp dat dese dyn
ghe myemēt swaer dunckē en
sollen soe segghe yck v een
dynck vā euen persone
den voele lude vā v luden

kenden vñ dyt dynck hoer
de yck auer drie iere hijn
te voere vā guede ghelouighe
personen doe yck was ynder
stad vā ientūcellensi. **W**at
vnlantz ys dat theophani
us graue was yn der stad.
een man dye em gaf ten
werken der vntfermher
tichede vñ ernstich ynque
den werke vñ hadde sond
lynghe ernst vm te herber
gheue vñ was veronledicht
yn den werken vā sijnre
grauescap he dede dese tijt
like eerdsche dynghe mer
alst daer na ynden eynde
apenbaer wert he dedet
meer vā schulde dan vā
menynghe. **W**ant als
tijt sijnre doet naecte vñ
een alte grote vñweder
wederstont dat men em
myt en solde moghe voere
vm te begraue. **W**n em
sijn wijs myt iamerlike
ghewene vracche vñde
sechde. wat sal yck doen
woe sal yck dy wtuoere
vm te begraue dye van
grote vñweeder myt en
mach wter doere vā de
sen huse ghaen. **D**oe ant
woerde he wijs en wilt
myt wene wāt thant

als ytz vſcheyden byn ſal
 dye claerheyt des waders
 weder komen. **W**nde na
 ſyne woerde volchde thant
 ſyn doet vñ na ſyne doet
 dat daer weder. **S**yne hā
 de vñ ſyne voete dye vā
 der vuchticheyt des voet
 ouels gheſwollen waren
 ſe wazē wt ghebrakē myt
 gaten vñ ſtonckē van den
 etter dye daer wt liep mer
 doe ſyn licham alſt ghewoēt
 lick vñ vntdeet was vñ te
 dwane ſoe vant men ſyne
 hande vñ ſyne voete alſoe
 gans als oft ſe nye enyct
 gat ghehadt en hadden.
Dus voerde men em vnde
 groef em. **W**nde vier daghe
 daer na duchte ſyne wiue
 guet dat men den mor
 merſteen dye baue vp em
 lach ſolde verwandelen
 vñ doe deſe mormerſteen
 dye baue ſyn licham lach
 af ghedaen was ſoe quam
 ſoe ſucte roke wt ſyne licha
 me als oft wt ſyne ſkindre
 den vleiſche voer dye wor
 me ſuete ghearude ghebra
 ken hadde. **H**ir vme heb
 ytz dyt gheſecht vp dat ytz
 by deſen apenbaere exem
 pel tonen wil dat ſomyghe

werltlike habite draghen
 moghen vñ nyet en hebbe
 werltlike herten. **W**ant
 dye duſdane noetſake vñ
 dye werlt bynt dat ſe van
 allen ſyden der werlt nyet
 vſcheyde en moghe wesen
 dye ſollen ſoe halde dye dyn
 ghe dye der werlt toe behoe
 ren dat ſe daer nochtan
 nyet vnder en valle auer
 myde bracke oerre ghedach
 te. **H**ir vme pynſet dyt
 vñ als ghy alle dynck dat
 der werlt toe behoert niet
 laten en moghet ſoe doet
 dynghe vā buten wael
 mer vā bynen haestet v
 bernentlike ten ewighen
 dynghe nyet en ſy dat
 vtraghe dye begheerte
 uwes herten vñ v en be
 comert nyet yn deſer werlt
 dye ghenuechte vā enyge
 dynghe. **I**ſt datmen dat
 guede mynet ſoe ſal die
 ghedachte ghenuechte
 hebbe yn den beſte gue
 de dat vñ vnden hemel
 ſchen guede. **I**ſt datmen
 dat quade vneſyct ſoe ſal
 men yn dye ghedachte
 legghen dye ewighe qua
 de vp dat alſmen derwert
 ſiet wesen datme meer

mynen mach vñ dat meer
vntfren mach dat een my
sche altemale nyet an en
hanghe hyr an dese eerdſche
dynghe. Toe desen dynghe
te doene hebbe wy vnsen
hulper den myddelaer ga
des vñ der mynſche auer
myds wien wy ſulle haef
telick alle dynghe vtrighe
yft dat wy toe em myt ghe
wazigher mynen bernē.

Dye leuet vñ regnert
mytte vader yn dye eenh
des hellighe gheestes god
ewelick vñ vmermeer

Amen *Opten vierde son*

In der tyt *nēdadh. Lucas.*
quamē tot ihus dye publi
canē vñ dye ſunderē vp
dat se em hoere ſoldē. *Mer*
dye ſarlien vñ phariſeen
muzmerierde vñ ſechedē
wāt dese vntfaet dye ſun
deren vñ et myt em. *Wñ*
ihesus ſechde tot em dese
perabel ſegghede. *Wat*
māne ys vā vludē dye hon
dert ſcrape heeft vñ yft dat
he een vā den vlieft en laet
he dye neghe vñ neghetich
nyet yn der wildernyſſe
vñ ghaet vñ dat ſcraep
dat he vlaeren hadde tot
dat he dat vyndet. *Wñde*

als he dyt gheuonde heeft
ſoe legghet he dat vp ſyne
ſcholderē vblidende. *Wñde*
als he te huys komet ſoe
vergadert he ſyne vruende
vñde ſyne ghebure vñ ſecht
em. *Sijt* blijde myt my
want ytz hebbe myn ſcraep
gheuonden dat vlaeren
was. *Ict* ſegghet v dat al
ſoe blijſcap ſal weſen vñde
hemel vp enē ſunder dye
penytenctie doet als vp ne
ghen vñ neghetich dye
ghene penytenctie en behoe
uen. *Oft* wat niue yft die
tien penynghe heuet yft
dat se der een vlieſet en vnt
ſteecte se nyet ene lantorne
vñ kiert dat huys vñ vñ
ſuēt nernſtich tot dat em
vynt vñ als se em gheuon
den heeft ſoe vgaert se
oere vruendynen vñ ghe
burynen vñ ſecht. *Alſoe ſeg*
Sijt blijde myt my wāt
ytz hebbe den penyne ghe
uonde den ytz vlaere had
de. *Alſoe ſeg* ytz v ſal ſyn
blijſcap voer den enghelen
gades vp enē ſunder dye
penytenctie doet. *Sūte gre*
gorius omelie vp dit ſelue
ewāgeli die he pditte vñ ſun
te iohānes en paulus kerke.

Die heite tijt dye
 herde seer mynen
 lichame cōtraie ys
 heeft my langhe tijt vbadē
 te spreken vā den bedudyn
 ghen des ewangelij vñ al
 wast dat myne tonghe
 swach myne myne en hielt
 nyet vp te bernene. **W**dant
 yck segghe dat dat elc v
 luden bekēnet dicwile die
 myne dye myt enygher
 eenrehande vnledicheyt
 belet ys se bernet ghelicht
 yn den herte wattan en
 tonet men se nyet ynden
 werken. **W**dant dye sonne
 als se myt eenre wolken
 bedest wort so en syet mē
 se nyet yn der eerde vñ
 nochtan bernet se yn den
 hemel. **A**ldus pleghet te we
 sene dye veronledichde
 myne dye vā bynen doet
 dye nacht oerre hetten mer
 se en toent nyet vā buten
 dye vlamme yn den werke.
Mer vñ dat dye tijt te
 spreken nu weder kōmen
 ys soe vntstekē my unwe her
 ten eernsticheyde dat my al
 soe voele te meer behoeren
 mach te spreke als unwe her
 tē myt meerre begheerten
 dat vntbeyde. **M**yne bro

deze ghy hebt ghehoert yn
 der lexen des ewāgelij dat
 dye publicanē vñ dye sun
 deren quamen tot unsen
 vloeser vñ se en worde nyet
 allene vntfanghē vñ myt
 em te spreken mer oer vñ
 myt em te eten. **D**oe dat
 dye pharizeon saghe hadde
 sūt omveert. **W**dē wt de
 sen dynghe trett men dat
 dye ghevarighe gherichtich
 medelidē heeft vñ dye ual
 sche rechtudicheyt omwer
 dichteyt al yst dat dye gue
 den pleghen veromwerdet
 te werden vp dye sunderē.
Mer et ys een ander dyck
 dat men doet yn meyn
 ghe der hōudichoyt vñ een
 ander dyck dat men
 doet vñ dye myne der
 disiplinē. **W**dant se wer
 den veromwerdede mer
 se en veromwerden nyet
 se werden wanhapende
 vñ en wanhapē nyet se
 porē veruolghynghe mer
 se mynen. **W**dant al yst
 dat se vā buten dye beris
 pynghe aumyds disciplinē
 meerren nochtā halde se
 vā bynen zueticheyt auer
 myds mynen. **W**dant dic
 wile sette se dye voer em

seluen yn oere herte dye se
torigiere vñ se mitre se be
ter dan se seluen syn dye
ghene dye se ordelen. **H**ier
hijr teghe dye ghene dye
em myt valscher gherech
tichheit plegget te vhouer
dighen se veronwerden
alle dye anderē vñ se en
hebbē vp dye trancken
ghene medelyde aumyde
vntfermhertich vñ ynde
dat se wanē dat se ghene
sunderē en syn daer me
de werde se quelliker sun
derē. **W**nde dye pharize
en warē vanden tale der
gheenze dye vnse he ver
ordelden dat he dye sun
derē vntfenet vñ myt ver
dorreden herte berispede
se dye fonteyne der vntform
hertich. **H**ier wāt se sieck
warē vñ myt en wisten
dat se warē soe ghenefet
se dye hemelsche meester
myt sachter medicinen
vñ worpt em voer ene
guedertiere ghelycmisse
vñ verplet yn oere herte
dat zwelle vā der wondē.
Wāt he sechde. **W**āt mā
ne ys vā v lude dye hon
dert scape heeft vñ yst
dat he een vā den vlazē

heeft en laet he dye neghe
vñ neghentich myt ynder
wildermyse vñ ghaet totte
scape dat he vlazē hadde.
Siet dye waerheyt ghaf
myt wonderliker dispen
sacien ene guedertierenheit
dye een mynsche yn em
selue bekēnen solde. **W**nde
nochtā dat se sonderlyghe
toe behoerde em dye een
maker der mynschen ys.
Want vñ dattet ghetal
vā hondert een volmaet
ghetal ys soe hadde he hon
dert scape doe. **H**ier dye
substantie der hellighe on
ghelen vñ der mynsche.
Hier doe waert een scaep
vlazē doe dye mynsche
sundighende liet dye wei
de des leuens. **W**n he leet
dye neghen vñ neghentich
scape yn der wildermyse.
wāt he liet die hoechste
choer der enghelen ynde
hemele. **W**daer by hiet
men den hemel wilder
myse. sonder dat wilder
myse alsoe voel hiet als
ghelate. **W**āt doe liet dye
mynsche den hemel doe
he sundichde. **W**n yn der
wildermyse warē gheble
uen neghe vñ neghentich

114
scape doe vns here een sca-
pe sochte yn eertrike. **W**at
tet ghetal der creaturen
dye reden hebbe dat ys
der enghelen vn̄ der my-
sche dat ghestapen was
vm gade te siene waert
ghemyniert doedye myn-
sche verlazen wert vn̄ vp
dat dye volmaecte some
der scaep weder gheheel
werde solde soe sochtme
den vlaezenen mynsche
ynder eerden. **W**ant dat
lijc dye ewangeliste secht
dye wildernysse dat se
ghet dye ander ewan-
geliste yn den berghen
vp dat he beteykenē sal
yn den hoechste wat dye
scape dye nyet vlarē on-
warē se stonde yn den
hoechsten. **W**nde als he dit
g scaep gheuonde heeft
soe legghet lict vp syne
scholderē vblidende. **H**e
legghede dat scaep vp sy-
ne scholderē wat he vnt-
senit mynschelike natuer
vn̄ droeth selue vns sun-
den. **W**nde als he hte huys
komet soe roept he syne
vriende te samen vn̄ syne
gheburen vn̄ secht em.
Sijt blide myt my want

ytz hebbe dat scaep ghe-
uonde dat vlarē was.
Wnde als he dat scaep ghe-
uonde heeft soe komet he
weder te huys wat vns
hierde doe he den mysche
vmaect hadde soe kierde
he weder te hemelrijck.
Daer vant se he syne vrie-
de vn̄ ghebure dat ys dye
thore der enghelen dat
syne vriende synt want
se behoede syne wille al-
toes yn oerre ghestadich.
Se syn oer syne ghebure
wat se ghebrukē stadeli-
ke dye claerheyt sijn
aenspens. **E**nde et ys te
merckē dat he nyet en
secht vblit mytte scape
dat gheuonden ys mer
myt my wat syne blit-
scap ys vns leuen. **W**nde
als men vns weder ten
hemel leydet soe veruulle
wy dye feste sijnre blitscap.
Itz segghe dat alsoe blit-
scap wesen sal yn den he-
mel vp enē sunder dye
penytenie doet als vp
neghen vn̄ neghentich
gherechtigher dye ghene
penytenie en behoeven.
Myne brodere vns ys
te merken waer vm dat

wise here secht meer van
den bekierde sunderen
dan vā den staende ghe
rechtighen yn den hemel
blytscap te wesen sonder
dat wy myt dagheliken
proeuen vā ansien wete.
Wat dicwile dye ghene
dye weten dat se myt
gheerne borden der groe
ten sūde vladen en syn
se staen yn den weghe der
gherechtich se en doen
gheen vnorlofde dynghe
mer nochtā en cleuen se
myt nornstelich aen dat
hemelsche vaderlant vnde
se gheuen em seluē alsoe
voele te meer ten ghebru
kene gheorlofder dynghe
ghedaen en hebbe. **W**nde
dicwile bliuē se traecht vū
guede voerbarighe werke
te done. wāt se syn yn em
seluē herde seker want se
gheen swaer quade ghe
daen en hebbe. **W**n hīr
teghen gheuellet somtijt
dat dye ghene dye auer
dencket dat se enyghē vū
temelike dynghe ghedaen
hebbē dat se wt oere rouwe
bedrouet werden vū wer
den bernede yn der myn
nē gades vū se oefenē em

X soe se bet bekēnē dat se ghene vū
gheorlofde dynghe **X**

yn groete doechde. **A**lle
swaerheyde des hellighe
strides begheze se. se laten
alle dynghe der werlt se
vlien eere se vblide em als
men em laster doet se ber
nen yn begheerte se voege
em ten hemelsche lantscap
pe waert vū vū dat se
merken dat se vā gade ghe
doelt syn soe vhaelen se
oere voerleden stade myt
ghewonen dat se na doen.
Hīr vū wort yn den he
mel meere blytscap van
enen bekierde sunder dā
vā enē statachtighe recht
ūdighe mynsche. **W**at
een hertoghe yn enē stry
de mynt meer den ridder
dye na syn vlien weder
kiert vū den vyant vroe
melike verwynnet dan dē
dye nye en vloe vū nye
myt vromelich en dede.
Aldus mynet oer dye ack
man dat lant meer dat
naden doerne voele vrucht
tes brenghet dan dat lant
dat nye doerne en droecht
vū nūmermeer drachtig
ghē oest en brenghet.
Wn vnder dyt sal men
weten dat somyghē ghe
rechtighe mynsche syn yn

welker leuen soe grote
 blifscap ys dat men em
 gheens synes voerlegghē
 en mach enyghē peniton
 tie der sundē wat voele
 yffer dye nyet en weten
 of se enygh quact an em heb
 ben vñ nochtā oeffenē se
 em yn quelmyse vā soe
 groter hettē als of se v̄lade
 wēzē myt allen sunden
 se veronwerdē voele dyn
 ghe dye em gheorloft syn.
 se v̄byndē em hoedlichz
 dye wēt te versmaen se
 en willen nyet dat em
 gheorloft sy al dat em be
 tempt se vnttreckē em sel
 uen dat guet dat em ver
 leent ys se v̄smaen; dese
 sienlike dynghe se werde
 vntstakē vñ dye vnsien
 like dynghe se v̄blyden
 yn ghewene. yn allē voet
 modighen se em seluen
 vñ soe ander lude dye sun
 den vā oerē werckē boue
 nen alsoe doen dese yn
 sundē vā oerē ghepynsen.
 Wat sal ytz segghē dat
 dese syn sonder gherechte
 mynschē vñ penitencie
 doende dye om seluen oer
 vā den sundē der ghepyn
 se yn penytenciē voetmo

Dighe vñ se ghedurē altoes
 gherecht yn oerē werken.
Wir vm sal men h̄ir ^{mer}
 kren woe groete blifscap
 gade naect als een gherecht
 mynsche oetmodelike wenet
 als dat yn den hemel blif
 scap maect wāneer dye qua
 de mynsche dat vordelt an
 myds penitencien dat he
 quellike heeft ghedaen.
Daer volghet na. **O**ste
 wat wyue yst dye tien
 penynghe heeft yst dat se
 enē vliest en vntsteect se
 nyet ene lanterne vñ kriet
 dat huys v̄me vñ sueten
 ernstelick tot dat se den pen
 nyndz vynt den se v̄lare
 hadde. **H**e dye beteykent
 ys by den herde he ys oer
 beteykent by den wyue
 wāt he ys god vñ he ys
 dye wysheyt gades. **W**nde
 vm dat yn den penynghe
 een beelde ghemuntet ys
 soe vloes dat wyf den pe
 nyndz doe dye mynsche
 dye na gades beelde ghe
 scapē was sundighede en
 uech ghyndz vā der ghe
 lymysse syns scappers.
Hier dat wyf vntstact
 ene lanterne doe gades
 wysheyt yn mynscheliker

naturē apenbaerde wāt
een lanterne vs een licht
yn een scherue vñ dat licht
yn den scherue vs dyc gōtts
yn den vleische. **W**nde de
se wijsheyt secht vā den
scherue sijnns lichams. **S**yne
cracht vs verdorret als een
scherf. **W**ant vm dat een
schaerf yn den vuere ghe
heel vñ hart wort soe ver
droeghe sijn cracht als een
scherf dyc dat vleysch dat
he vntfanghe hadde stijf
maecte aumyds dat vnoye
sijnre passien totter glozien
sijnre vrisemysse. **W**nde als
se dyc lanterne vntsteken
hadde soe klerde se dat
huys vm. **W**ant thant als
sine gotheyt apenbaerde
soe besdynt oer al vnse con
sientie. **W**ant men kuert
dat huys vm als dyc mē
schelike consciencie bedroeft
wort mytten merke vā
oere sunden. **W**nde dese
reden vā om kieren en
scheelt daer af myt dat
men yn enē anderē boke
fleset se suerde dat huys.
want een quaet herte ist
dattet ierst myt en wort
by vresen vm ghekiert
soe en worttet myt ghe

zuert vā sijnē ghewoent
lizen sunde. **A**ls dat huys
dus vnghekiert vs soe vnt
men den pēnynt wāt
als eens mynsche consaē
cie bedroeft wort soe wort
yn den mynsche weder
vmaect sijnns streppers ghe
lycmysse. **W**ñ als se den
pēnynt gheuonde heeft
soe vergadert se oere vrien
dēnen vñ gheburynē vñ
secht. **S**yt blide myt my
wāt ytz hebbe den pēnynt
gheuonde den ytz vlaere
hadde. **W**ye sijn dyc vrien
dēnen of dyc gheburynē
sonder dyc hemelsche potes
taten dyc thant voerghe
secht sijn dyc soe voele
te naerre sijn der ouster
wijsheyt als se oer naerre
ghenake aumyds grane
vā stedighē ansiene. **N**er
vnder dyc en sollen my
myt rokelose achterlate.
waer vm datmen secht
dat dyc wijs daer dyc
wijsheyt gades by betey
kent vs tien pēnyghe
hadde daer se enē af v
loes den se want doe se
em sochte. **W**ā dē neghe
thoren der enghelen.
Wse he schiep dyc

natuer der enghelen vñ
 der mynsche vp dat se em
 bekēne solden. **W**nde vñ
 dat dese natuer ewelike
 solde dure soe schiep he die
 sonder twiuel tot synre
 ghelijcknisse. **W**at dat wyf
 hadde tien pēnynghe vñ
 dattet syn neghe ordenen
 ofte thore der enghelen
 mer vñ dattet virtute
 ne ghetal vertuullet wor
 den solde soe was dye my
 sche dye tiende gheschape
 dye vā synē streper na
 synē sunden oer nyet ver
 laren een bleef. **W**ant die
 ewighe wijsheyt dye au
 myds den vleysche blite
 yn myraculen vmaecte
 den vten lichte des scher
 ves. **W**dy hebben ghesecht
 dat neghe ordenen ofte
 thoren der enghelē syn
 wat alsoe dye heilighe
 sctyfture orkont weten
 wy dattet syn enghelen
 archangelen of grote en
 ghelen virtute
 potestate p̄cipatē
 dñacionē thronē cheru
 bin vñ seraphim. **W**at
 dat enghelē vñ archange
 len syn dat orkonde vol
 na alle boeke der heilig

sctyfture. Cherubin vnde
 seraphim alsoe men weet.
 spreken dicwil der p̄lyste
 boeke. **W**nde paulus dye
 apostel yn der epistel totte
 vā ephesen tallet dye name
 vā den vier ordenē segghe
 de. **W**auē allen potestate
 vñ p̄cipatē vñ virtuten
 vñ dñacion. **W**nde ether
 daer he sctyft totte colōcē
 sen secht he. **O**ste thronē
 ofte dñacion ofte p̄cipatē
 ofte potestate. **W**ant dye
 dñacion vñ dye p̄cipatē
 vñ dye potestate hadde
 he thant bescreue spreke
 de totten vā ephesen mer
 doe he se oer solde totten ^{segghe}
 vā colōcensē soe sette he
 dye thronē voer daer
 he noch nyet af totten
 vā ephesen hadde ghespra
 ken. **A**ls men dan totte
 vierē dye totte vā ephesen
 seyde dat ys den p̄cipa
 ten den potestate dē vir
 tuten vñ den dñacionen
 dye thronē toe settende
 soe syn vijf ordenē dye
 men sonderlynghe secht.
Wnde als men toe den
 doet dye enghelē vñ arch
 angelen cherubin vnde
 seraphim soe wynt men

sonder twiuel dat ghe neghe
thoer der enghelen syn. **Hij**
by ys aumyds den pphete
den enghete dye ierst ghe
schapen wort gheseyt. **Du**
een teyke der ghelykmyse
vol wysheyde vn vol schoen
heyde waerstu yn den weel
dicheyde va gades paradise.
Wnde et ys te merke dat
men secht dat he nyet ter
ghelykmyse gades ghemaect
en was mer een teyke der
ghelykmyse. **W**ant vm dat
yn om dye natuer subtylre
was datmen daer mede
bewiset dat yn em gades
beelde ghelykste apebaerde.
Wnde thant volcht yn dye
stad daer na. Alle duerbaer
steen was dyn audetsel for
sardius thopasius vn iaspis
arfolitus onyx vn berillus
saphirus carbunulus vnde
smaragdus. **S**ych he secht
neghen namen va stenen.
Want waertlick syn neghe
ordenē der enghelē vnde
die ierste enghel was nyet
desen ordenē vertiert vnde
ghedeet wāt vm dat he ba
uen alle dye schaezē der en
ghelen gheset was soe was
he daezre gherekent teghe
dye andere. **H**ier waer by

hebbē wy dese thoer der
enghelen vngaderende ver
tellet yst dat wy oer ambodht
subtylken nyet en vldaren.
Want yn greyscher tale
hiet men enghete baden
vn dye archangelen dye
hoetste baden. **H**ier sal
oer weten dat dye name
des enghels ys een name
des dienstes nyet der na
turen. **W**ant dye hellighe
gheeste des hemelsthen
vaderlandes se syn altoes
gheeste mer men en maet
se altoes nyet enghete hie
ten wāt dan alleen syn se
enghelen als men aumyds
em enyge dynghe baetscap.
Hier vm ys by den psal
mista gheseyt. **D**ye syne
gheeste enghete maect.
Als oft he apenbaertlick
seggede. **W**āt dye he altoes
gheeste heeft dye maect he
oer enghete als he wyl.
Wāt dye ghene dye de
mynste dynghe baetscapē
hiet . . . hiet men enghete
. . . le vn dye de meestē
dynghe baetscapē hiet
men archangele. **H**ier by
yst dat der ioncfrouwen
marzen nyet een yghelick
enghel mer gabriel dye

archangel ghesent wert.
wanttet was wael behoer-
lid: dat tot den dienste die
hoechste enghel quam die
den hoechste alre dynge
baetscapte. **W**ir vm noemt
men se oec myt sonderlin-
ghe name vp dat men
by den name beteykenen
sal wat se oec vmoghen
yn den werken. **W**ant
yn der helligher stad dye
vanden ansiene des almec-
tighen gades myt volko-
menze const volmaect ys
en vntfaen daer vme
gheen po proper namen
vm dat men oere perso-
ne myt gheweten en mach
sonder name mer als se
tot vns kome vm enighe
dyenst te doene soe trecke
se oec vns namen des
drenstes den se doent. **W**at
Wat michael ys ghesecht
mye ys als god vn gabri-
el gades starcheyt vnde
raphael dye medicine
gades. **W**nde alsoe ditz
als men het doet van
wonderliker cracht soe
secht men dat mychael
ghesent wort vp datme
by den werke vn by den
name gheue te vstane

117
dat nyemēt doen en mach
dat god vmach te doene. **W**ir
by dye alde vyant dye auer-
myds houdicheyt begheer-
de god ghelyc te wesen
segghende. **I**tz sal vpuare
yn den hemel ytz sal myne
troen setten bauē dye ster-
ren des hemels ytz sal
syten yn den berghe des
testamentes yn den zide
des noerden ytz sal vaere
bauē dye hoetheyt der
wolkten ytz sal ghelyc
den hoechste wesen. **A**s
men den yn den eynde
der werlt yn sinre cracht
sal laten te ghepinighet
te werden myt vterster
pynen soe secht men dat
he rechtē sal myt michael
den archangel. **A**s aumyds
sunte iohan ghesecht ys.
It wert een stryt ghe-
maect myt michael den
archangel vp dat he dye
em houerdelyt verthief
totter ghelijmyse gades
als he aumyds michael
verwonen ys leren sal
dat nyemēt aumyds ho-
uerdicheyt tot gades ghe-
lijmyse kome en mach.
Tot marien wert oec ga-
briel ghesent den men

daer

gades starzheyte hyet wāt
he quam v̄m den te baet
stappen d̄re ghewerdichde
oetmodich te apenbaeren
v̄m te verw̄nē d̄re po
testatē vā der lucht. **D**an
welken d̄re psalmistasecht.
Ghy p̄yncē doet en wech
uwe poerten v̄n ghy ewi
ghe poertē werdet v̄puer
heuen v̄n d̄re konynck
der glorien sal yn ghaen.
Wd̄re ys dese konynck der
glorie d̄re starcke v̄n d̄re
mechtighe here d̄re meth
tighe here yn den strijde.
Wnde echter d̄re he der
trachtē he ys konynck der
glorien. **H**ier v̄m was he
aun̄yds gades starzheyte te
baetstappē d̄re een he der
trachten was v̄nde meth
tich yn den strijde v̄n quā
te strijden teghen d̄re potes
taten der lucht. **A**lsoe wy
ghesecht hebbe soe bedudet
oer raphael d̄re medicine
gades. **W**dant doe he auer
nyds den dyenst vā ghe
nesene thobias oghē taste
de soe wegēde he af d̄re
dondzerheydē s̄ynre blynt
heyt. **D**re dan aldus wert
ghesendet v̄m ghesont te
maken et ys betemelick

datmen den d̄re medicine
gades hyete. **H**ier v̄m dat
wy der enghelen name bedu
dende aughāen hebbe nu
hoert v̄ns dat wy d̄re na
me vā oerē dyenste tortelic
veruolghen. **W**dant d̄re
gheeste hietmen virtuten
aun̄yds welken dyensten
teyken v̄n myrakel ghedāe
werden. **D**re hietmen
oer potestātē d̄re dat meth
teliker dan d̄re anderen
yn oerre ordene v̄nsfanghē
hebbē soe dat v̄nder oer
macht d̄re v̄kierde virtu
ten gheworpē s̄yn v̄n die
myt oerre macht alsoe
bedwonghē werdē dat se
den mynschē myt en ver
moghē te betacere alsoe
voele als se wyllen. **D**re
hyet men oer p̄yncipatē
d̄re bauē d̄re guede en
ghele gheset s̄yn d̄re den
andere enghelen d̄re v̄n
der em s̄yn als het te
done ys v̄n se s̄yn als
p̄yncē bauē em v̄m gades
dienst te voldone. **W**nde
d̄re hyet men d̄re d̄re
d̄re bauē d̄re macht der
p̄yncipatē myt hogher
v̄nghelichheit bauē ghaen.
Wat p̄yncelich te hebbe

ys vnder den anderē die
 ierste te sine. mer heer
 stappe te hebbe ys datmen
 alle dye anderē dye vnder
 syn besittet. **H**ir vm die
 schazē der enghelen dye
 myt wonderliker macht
 bauē syn vm dat em dye
 anderē vm ghehoersam
 te sine vnder ghedaen
 syn soe hietmen se dñatio
 nē. **W**nde dye schazē syn
 oec thronē ghehietē.
 daer vns heret. **...**
 altoes bauen syttet vm syn
 ordel te doene. **W**dant vm
 dat wy thronē yn duyt
 siter tonghē hietē zetele
 soe syn dye thronē ghehietē
 dye myt soe groter gracie
 der gotheyt veruullet syn
 dat vns here yn em syttet
 vñ dat he by em syn won
 nyse gheuet. **H**ir by ys
 aumyds den psalmista
 ghesecht. **D**u sittes vp
 onē thronē dye de gherech
 tich ordelst. **C**herubin secht
 men oec volheyt der constē.
Wnde dye hoedyste schazē syn
 hir vme cherubin ghehietē
 wāt se syn veruullet myt
 soe groter volmaetheyt der
 consten soe se naere gades
 claerheyt anschouwe soe dat

se na der maniere der crea
 tuzē alsoe voele te volmaetz
 liker alle dynghe weten
 als se by der vdierten oer
 re weerdich bet ghenakē
 oets streppers ansyen.
Det hietmē dye scharen
 der helligher gheeste sera
 phim dye van der sonder
 luygher naeheit dat se
 naest oerē streper syn ber
 nen myt unbegriffeliker
 mynē. wāt seraphim hiet
 men bernende oft vntste
 kende vñ vm dat se gade
 soe na toe gheuoeghet syn
 soe dat tussche gade vñ em
 ghene ander gheeste en
 syn. **H**ir vm bernese alsoe
 voele te meer als se gade
 naerre syn. vñ oer vlāme
 ys dye myne wāt so se
 subtiliker dye claerheyt
 synze gotheyt ansyen soe
 se stardliker bernē yn sin
 re mynen. **M**er wat help
 tet vns dat wy vā den
 enghelschē gheeste dese
 dynghe vtellen yst dat
 wy dyt oec myt en pynē
 myt temelikē werken
 toe vnsen oerbaer te kiere.
Wdant vm dat dye ouste
 stad ghemaect ys vā en
 ghelen vñ vā mynschen

vñ wy wane dat daer vñ
uazē sal vā den mynscheli-
ken gheslechte alsoe voel-
mynsche als daer vāzen
re enghelē bliuen als ghe-
schreue vs. **H**e settede der
lude termine na den ghe-
talle der enghelen gades.
Hijr vñ sollen wy het
vten vnderscheidynghē
der hoechster poerters
treckē totten ghebrucken
vñser wandelynghē vñ
vñs seluē vntsteken myt
guede ernsticheyde ten
toe wassene der doethde.
Wat vñ dat men ghe-
loeft dat daer alsoe grote
menichte der mynschen
vñuazē sal als daer dye
menichte der enghelen
bleef soe vs behoerlick
dat dye mynschē dye ten
hemelschē vaderlande
wert wederkierē dat se
derwert wederkierende
vanden schaerē het nauol-
ghen vñ leuene want
dye vnderscheidē wande-
lynghe der mynschen
ghelike den ordinē van
elker schazē vñ se werde
vñ oerre gheselschap gheacht
na der ghelikemisse oerre
wandelynghē. **W**ant

sonnyghe sijn dye cleynē
dynghe vntfanghē nochtā
en laten se nyet af dese
seluē cleynē dynghe te
baetscappē guerdertierlick
oerē broderē vñ dese lopē
vnt ghetal der enghelen.
Wnde sonnyghe sijn dye
ghesadet sijn mytter ghif-
ten der gotliker miltheit
vñ vñoghē te begripen
dye hoghe dynghe der
hemelscher ver-
dye te baetscappē. waer-
achtet men dese sonder
vnt ghetal vā dē archan-
gelen. **W**nde andere sijn
dye wonderlike dynghe
doen vñ doen machteli-
ke teykene waer betemē
dese sonder ten gheselschap
vñ ghetale vā dē ho-
ghē virtute. **W**nde sonny-
ghe sijn dye de quade
gheeste wte besetē licha-
men verdriuen vñ wer-
pen se wt mytter cracht
oerre bedynghe vñ
mytter macht vñ der
cracht dye se vntfanghen
hebben. **W**daer hebbē de
se oerre vdynten sonder
vnder dat ghetal vā den
hemelschē potestate. **W**ñ

somyghe syn dre mytte doecht den dre se vntfanghe hebbe bauē vertaenre mynsche vdierten ghaen vñ als se bauē guede mynschen beter syn soe hebbe se oer pāren licheyt bauē oere vtaente broeder. **W**aer hebbe se oer deel vntfanghe sonder vnder dat ghetal vā den pānapate. **W**nde somyghē syn dre yn em seluē alsoe heerstapnie hebbe bauē alle sunde vñ bauē alle begheer tē datmen se myt rechte vñ oere suuerheyt vnder dre mynsche gade hiet. **H**yr by wert tot moyses gheseyt. **S**ie ytz hebbe dy ghesat pharaonis god. **W**erwert lopen dan dese na die wel ke te rekene dre ander mynsche alsoe ytz segghe mach knechte syn sonder yn dat ghetal der domina aionē. **W**nde somyghē syn dre als se myt wackere sorghe bauē em seluē heerstapnie hebbe als se em altoes vndersocke myt eru stigher menyghē altoes em haldende an dre vrese gades vñ se dat yn ghyste vā doechden vntfaen dat se te rechte dre andere or

delen moghe. **W**ñ vñ dat yn dusdaenre lude ghedacht te dre godlike cōtemplacie bereyt ys soe suttet yn desen vnse here als yn synē thronē vñ vnder soect der ander mynsche werken. vñ he beleydēt alle dnynghe wonderlike vā synē zetele. wat syn dese sonder oers steppers thronē. ofte waer werden se toe gheschreuen sonder ten ghetalen vā hoghe zetelen. **E**nde als die hellighe kercke by desen gheregiert wort soe werde oet gheordelt aumyds em somyghē mynsche vā oere tranckē werke. **W**nde somyghē syn dre soe vol syn vā gades vñ oers euekerf tens myne datmen se te rechte cherubin hiet. **W**ant vñ dat cherubin alsoe wy voer seit hebbe dre volheyt vā constē bedudet. vñ als paulus secht soe weten wy dat dre caritate ys volheyt der wyt. **A**lle dre ghene dre volre syn dan dre andere vā der myne gades vñ oers euen mynsche se hebbe vntfanghe dat deel oers vdiertes vnder den ghetale vā cherubyn.

Wnde enyghē syn dye vnt
steken syn mytten brande
der cōtemplacien vā bauē
soe dat se cleuen allene an
dye begheerte oers stappers
soe dat se nyet yn deser
werlt en begheerē se wer
den gheuoedet allene myt
ter myne der ewicheyt
se werpen alle erdsche dy
ghe vā em vñ se thymen
mytter ghedachte bauen
alle tijtlike dynghe se my
nen vñ bernen vñ yn
oerre myne rusten se.
mynende bernen se. spreke
de doen se dye andere ber
nen. vñ dye se mytte woer
den tastē dye doen se slap
hantes bernen yn der myne
gades. **W**at sal yck dese
segghē sonder seraphime
wāt oer herte dat yn vuer
vmandelt ys lichtet vnde
bernet. wāt se vluchte dye
oghe der ghedachte ten
hemelsche dynghe vñ se
doen se bedrouē yn ghewe
ne vñ puergiere dye roef
tich der fundē. **D**ye aldus
ter mynen oers stappers
vntsteken syn waer hebbe
se dat deel oerre roepyn
ghe vntfanghe sond vnder
dat ghetal vā seraphim.

Mer lieue broedere daer
yck dyt nu spreke gae elc
yn v seluen vñ vnder soe
ke dye vdiēte vñ die ghe
pynse vā uwer hēmelicheit.
Besiet of ghy nu het gue
des myt v vā hynen doet
vñ besiet of ghy dat deel
uwes roepens vunt ynde
ghetallen vā desen schare
dye wy kortelic rozende
voergheficht hebbe. **W**nde
wy der zielen dye nyet
yn oer en bekēnet vā dese
guedē dynghe dye wy ver
tellet hebbe. **W**nde der zie
len komet noch ene quad
vze aen dye vstaet dat se
vā ghisten berouē ys vñ
nyet en vsuchtet. **M**yne
broedere soe wy dusdanc
ys den sal men zere ver
suchte vñ dat he dat nyet
en besucht. **V**yr vñ laet
vns weghē dye ghisten
der wtuertazere vñ voghe
wy vns myt al der cracht
dat wy moghe komen
ter myne dus groter ghe
selscap. **D**ye yn em nyet
en bekent dye gracie
der ghisten he vsuchte
vñ dye yn em dye myn
der ghisten bekēnet he
en benyde nyet dye ande

ren dye meere ghisten hebben. wāt dye hoghe vnder scheidynghe vā den hoghen gheesten syn soe ghesapen dat dye ene bauen den anderē vs gheset. **N**on secht dat dyonisijs dye ariopagita een alt vñ een eer-sam vader secht dat vā den mynsten schazē der enghelen werde wtghesat sienlic of vn-sienlic vñ dē dyenst te voldone dat vs dat enghelē of archangele komē tottē solacs der myn-sihē. **W**āt dye seuen bauē ste schazē en ghaen num-mere meer en wech vā dē bynensten ghebrukone. **W**āt dye schazē dye bauē syn en hebbē nyet vnderhande dye dyenste bā butē. **D**esen dynghe schynt con-trarie te wesen dat ysaias secht. **E**en vā den seraphim vloech toe my vñ yn synre hant was een tale dye he myt eenre tanghe ghenamē hadde van den altaer vñ he tastede mynen mont. **N**er yn deser sentencie des pro-fetes wil he datmen vstaet dat dye gheeste dye men sendet dier gheeste namen vntsaen welker dienste dat

se doen. wāt vñ dat he vnt-steken solde dye sunde des sprekenis soe brenghet dye enghel ene tale vā den altaer. **W**nde daer vñ hiet men dye seraphim dat men bedurt bernende. **W**nde myt desen sūne schyntet temelick te auerdraghē dat by daniel ghesecht vs. **D**usentich du-sent dyenden em vñ tien werf hondert dusent ston-den by em. **E**en ander dincz vs dyenē vñ een ander dyndz vs by te stane. **D**ye gade dyenē syn dye. dye tot vns wtromē vñ te baetstapē. **W**nde dye staen by dye soe oerre ymgher-tōtemplacē ghebrukē dat men se nyet wt en sendet vñ dye wertzē vā butē te doene. **N**er vñ dat wy yn somyghē steden der hel-gher scrifturen ghehoert hebben dat somyghē dyn-ghe by cherubin vñ somy-ghe by seraphim ghedaen werde of se by em seluen dese dynghe doen of dat se ghedaen werden by den enghelē dye vnder em syn dye alsoe men secht vñ dat se vā den meere enghelē komē soe vntsaen

se der meere enghelen name.
Dyt en wille wy voer waer
myet segghe dat wy myt
ware oryonscappē myet en
proeuē. Nochtan wete wy
dat alte sekerlick dat vñ
den dienst vā hauē te voldoe
ne somyghē gheeste dye an
dēre sendē. Als zacharias
dye pphete orkront vñ secht.
Dyt dye my sprach ghyndt
wt vñ een ander enghel
ghyndt ^{wt} em toe ghemoete
vñ he seghede tot em loep
vñ sprekt tot desen kynde
vñ secht em. Sonder muer
sal men yn iherusalē wonē.
Wat als dye enghel tottē
anderē sprekt loep vñ seg
ghe soe en yst gheen tuiuel
dye een en sendet den an
derē. mer dat syn dye myt
ten dye men sendet vnde
dye ghene dye de senden
dye meestē. Wñ wy halde
dyt oer voer waer vā dē
scharē dye men sendet.
Wat als se tot vns komē
soe doen se den dienst vā
buten alsoe dat se nochtan
nimmermeer en ghebroke
vā oere ynwendighe stou
wē. Wnde aldus werde
se ghesendet vñ staen by.
wāt al is dye enghelsche

gheest dmebeuanghelick
nochtā en ys dye hoechste
gheest dye got ys myt vme
beuanghelick. Aldus syn dye
enghelē ghesent vñ oer
voer em wāt waer men
se sendet se komē se loepē
bynen em. Men sal oer
weten dat somyghē orde
nen vā den hellighe ghees
ten vntfaen dye namen
der gheeste dye em naest
syn. Wat wy hebben ghe
secht dat dye throne syn
dye setele gades ene son
derlynghe ordene wesen
der helligher gheeste vñ
nochtā is by den psalmis
ta ghesecht. Dye vp tzeru
bin syttes apenbaere. Wat
vñ dat yn dye vnderlyn
ghe vā den scharē tzeruby
beneuē dye throne ghe
uoecht syn soe secht men
dat vñse here oer syttet
vp tzerubin vñ dye ghe
lycheyt der scharē dye be
neuē em syn. Wat alsoe
syn yn dye hoechste stad
somyghe sonderlynghe
name der gheeste elcs
oer sonderlynghe dat se
nochtā ghemeyne oerre
alre syn. Wnde dat eltz
yn em seluen heeft yn

enen dele dat he yn enen
 anderē ordenē dat al besyt
 tet. **M**er hijs om noem
 men se al ghemeynlicke
 myt myt enē gheliken na
 me vp dat men dyc orde
 nen noemē sal myt enē
 sonderlynghe name eny
 gher dycnghe dyc se volke
 meliker vntfanghe heeft.
 yn ghyften. **W**ant wy heb
 ben seraphim bernēde ghe
 noemet vñ nochtan bernē
 se alle te gader yn dyc my
 ne oerē scappers. **C**herubim
 syen gade yn volheyt der
 consten vñ nochtā wie ys
 dyc daer myt en weet dat
 se alle te gader gade syen
 dyc fonteyne der consten.
Dyc schare daer vnse he
 bauē yn sittet hiet men
 throne. mer wie mach sa
 lich wesen ten sy dat syn
 scapper bauē dyc ghedachte
 sy. **D**at se alle aldus yn
 enen dele hebbē dat ys
 den tot enē sonderlynghe
 name ghegheue dyc dat
 volmaecteliker vntfanghe
 hebbē yn ghyften. **W**at al
 yst dat daer enynghe yet heb
 ben soe dattet dyc anderē
 myt hebbē en moghe ghe
 licht als dyc principaten

vnde dyc dñationē myt
 sonderlynghe namē ghe
 hietē werden. **A**lle dycnghe
 syn daer elcs sonderlynghe.
 wāt aumyds mynē des
 gheestes soe werden se
 daer ghehad vā den enē
 yn den anderē. **M**er sich
 als wy der hemelscher
 porters heymelich vnder
 soekē soe syn wy verre
 af ghekiert vā der ordi
 nancie vnser bedudynghē.
Wer-suchte wy hijs om
 toe den wert vā den dat
 wy spreken. **M**er kieren
 wy weder tot vns selue
 wāt wy sollen verdenkē
 dat wy vleisch syn. laet
 vns nu swyghē van den
 hormelicheidē des hemels
 mer veghen wy voer vns
 scappers oghē mytter hant
 der penytencie dyc smet
 ten vns ghymlles. **S**yet
 dyc godlike vntfermich
 belaeft vñ secht blytscap
 sal wesen yn den hemel
 vp enē sunder dyc peni
 tencie doet. **W**nde nochtā
 secht vnse here by dē pphe
 te ezechiel. **W**ant yn wat
 daghe dat dyc gherechti
 ghe sundicht sollen alle
 syne gherechtheydē ver

gheten wā dē voer my. **A**et
vns weghe of wy moghen
dat beleden der hogher
guedertierenh. Den ghenē
dye staen yst dat se vallen
dreighet he dye pyne vñ
dye gheualle syn vp dat
se sullen begheze weder
vp te stane belacft he dye
vntfermidh. **H**e verweert
dye staen vp dat se em nyet
dreighē en sollen yn den
guedē werke. he smeyket
mytten ghenē dye gheual
len syn vp dat se nyet wā
hāpen en sullē yn den sun
den yst dat se em ghehelic
bekuere willen. **D**ystu ghe
recht soe vntspe dye gram
scap vp dattu nyet en wal
leb. bistu een sunder soe ha
pe van der vntfermhertic
heyt dattu weder vp staen
moghes. **S**yt wy synt thāt
gheualle wy en mochten
nyet staen wy ligghe yn
vnsen quade begheerten
mer he dye vns guet schiep
he beidet noch vñ vporret
vns dat wy vp staen he
vntdoet dye schoet synze
guedertierenh vñ he suett
vns te vntfaen toe em au
myds penitencie. **F**aer wy
en moghe nyet werdelike

penitencie doen ten sy dat
wy bekēnen dye manye
vā der seluer penitencie.
Wat dat ys penitencie
te doen dye quade sunden
dye men ghedaen heeft te
bewenē vñ nūmermeer
te doen dat men bewenē
moet. wāt dye alsoe syne
sunde bewenet dat he
nochtan ander sunde doet
oft he en tan noch ghene
penitencie doen ofthe
vynset se te doen. **W**ant
wat helptet dat one be
wenet dye sunde der on
aig tussheyt vñ dat he em
nochtan haldet an dye
hette der gherichheit ofte
wat helptet dat he dye
sunde der gramscap be
wenet vnde dat he noch
tan veruullet yn hette des
hates mer et ys voel myn
dat wy segghe dat he dye
dye sunde bewenet nūmer
meer^{en} doe dat te bewenē
ys vñ dye de sunde bewe
net dat he em vntspe die
sunde te doen. **W**ant mē
sal myt groten ernsten
pynsen dat he dye auer
denct dat he vngheuer
loefde dynghe ghedaen
heeft em oer pyne van

somyghē gheorloefdē te hal-
 den vp dat he daer mede
 synē scerper ghenoech doen
 sal dat he dye vbadē dyn-
 ghen ghedaen heeft em
 seluē oer ontrectē sal dat
 gheorloft ys vñ dat he em
 seluē berispe yn den myns-
 ten dynghe dye auerdenet
 dat he mysdaen heeft yn
 den meesten sundē. **Dat**
 ysk spreke ys alte groet
 yst dat icks myt en proue
 mytter orkonnscap der
 helligher schrifturē. **Wat**
 dye wyt des alden testa-
 mētes vbiedet vns eens
 anderō mans wyf te be-
 gherē mer se en sanuet
 myt ofte verbiet myt
 pynē dat dye conyck sy-
 nē ridder starke dynghe
 beuelē sal ofte water be-
 gherē. **Wnde** wy weten
 alle dat dauid dye doer-
 wont was myttē oerde
 der vulke beghertē eens
 anderō wyf begheerde
 vñ nam se em mer synre
 sundē volghedē werdighe
 gheselynghe vñ dat qua-
 de dat he ghedaen hadde
 beterde he aumyds gherwe-
 ne der penitencie dye au-
 langhe tyt daer na doe

he lach teghē dye scharen
 synre **vs** vbandē he wol
 de vā begheertē water
 dynckē vter syster-nen
 vā bethleem vñ synē wt-
 uertarene ridders brakē
 myddē doer dye scaren
 vā den viandē vñ brach-
 ten den conyck vngheqāes
 set dat water dat he be-
 gheert hadde. **Mer** dese
 man dye gheleert was
 myt sleghe he berispede
 staphants em seluē dat
 he dyt water begheert
 hadde mytt ridders vre-
 sen vñ stortet wt vnsen
 herē offerende als daer
 gheschreuwys he schentet
 den here. **Want** dat wa-
 ter daer dat wtghestort
 wert ys ghekiert yn
 vns herē offerhade. **Wat**
 he dode dye mysdaet
 synre beghertē aumyds
 dye penitencie syns be-
 rispens. **Wat** he dye wil-
 nei em myt en vntfacy
 eens anderō wyf te be-
 gherē he vntfacy em
 daer na dat he water
 begheert hadde. **Want**
 vm dat he aūdachte dat
 he vntemelike dynghe
 ghedaen hadde soe was

he nuteghen em seluen
wreet ghe wordē vñ derf
de oec vā temelike dynghe.
Laet vns aldus doen peni
tenaen vñ bewenē wy
aldus volmaectelick dat
wy mysdaen hebbē. **L**aet
vns merken woe groet
dye ruycheyden vns scerp
pers syn vp vns he sach
vns sundighē vñ vdroecht
dye vns voer den sundē
vboet te sundighē he en
laet oec nyet af vns te vnt
byndē ter ghenadē vā dē
sundē. **S**iet he den wy ver
omwerdet hebbē roept
vns wy syn vā em afghe
kiert vñ nochtan en kiert
he em nyet vā vns. **H**ir
by ys waer by ysaias ghe
secht. **V**nde dyne oghen
sollē wesen siende dyne
ghebieder. vñ dyne oren
sollen hoerē syne stēme
dye achter rugghe vmaet.
Dye mynsche ys vmaent
als yn syne ansichte doe
he ter gherechtich ghesa
pen was vñ dye ghebade
der gherechticheyt vtsent.
mer doe he dese selue ghe
bade veromwerde soe gaf
he syne scerper dē rugghe
synre ghedachte als yn

syn ansichte. **M**er syet
he volghet noch achter dē
rugghe vñ vmaent. **V**ñ
Wat he ys nu thant ver
omwerdet. vñ nochtā en
laet he noch nyet af vns
te roepē. **W**dy hebben em
als vnsen rugghe ynt
ansichte ghekiert wies
woert wy veromwerdē.
wes ghebadē wy auer
trede. **M**er staende acht
vnsen rugghe roept he
vns weder dye vā em
ghekiert syn. dye oec syet
dat he veromwerdet ys
vñ nochtā roept he by sy
nen ghebadē. **V**nde vntbiet
by ghedoetsamts. **A**yeue
broedere hir om weghet
wert dat enyct vā v lude
synē knecht anspreke vñ
dye knecht dat veromw
de vñ vhouerdichde vñ
he em den rugghe ynt
ansichte kiede en solde
dye here nyet dye dus
vontwert were syne hou
die slaen vñ em wondē
gheue der scerper wraken.
Syet wy hebbē sundighede
den rugghe vnsen scerper
ynt ansichte ghekiert vñ
nochtā ghedoghet hiet vñ
vns dye houdelike ghekiert

syn vā em roept he weder.
 vñ he dye vns slaen mocht
 te doe wy vā em ghekiert
 warē vp dat wy wederkie
 ren sollē soe belaeft he vns
 ghiften. **H**ijr vme dese gro
 te vntfermherticheide vns
 steppers vermorwe dye
 hertheyt vnsē sūndē. **V**n
 een mynsthe diet myt slac
 ne hedde moghē prouen
 dat quaet dat he ghedaen
 heeft schame em doch dat
 men em vntbeidet heuet.
Droedere ytz segghe kortē
 lutz een dynck dat ytz be
 kende vā den eerfamen
 māne maxmiano dye doe
 was vader vā mynē cloest
 vñ priester mer nu ys he
 bisscop vā siracusa dye dyt
 vertelde. **U**nde yst dat ghy
 dyt dynck nernstelich
 hoert soe wane ytz dattet
 met deyne uwer mynen
 helpen en sal. **N**u yn vnsē
 tyden was een victorijn dē
 men oec myt eenē anderē
 name emelianus hiet. myt
 vā deyne guede mer yn
 myddelberch sijns leuens.
Mer om dat somtijt dye
 sūnde regnert yn auer
 uledich des guedes soe
 viel he yn grote sūnden

daer he em seze solde heb
 bē vntfien vñ ghepynset
 hebbē vā den scarpheit
 synre doct. **H**ijr vme wat
 he by den merckene synre
 sūndē bedroeft. vñ he richte
 em vp teghē em seluē vnde
 liet al dat yn deser werlt
 was vñ ghynck yn een
 cloester. **U**nde yn dē cloest
 was he vā soe groter oet
 moedich vñ em seluen
 alsoe hart dat alle dye bro
 dere dye daer ghewassen
 warē ter mynen gades
 worden ghedwonghē oer
 leuen te veromwēden
 als se des mans penitēcie
 saghē. **W**āt he was erns
 tich mytter macht synre
 ghedachte syn vleisch te
 quelle synen eyghenen
 wille te breken hēmelike
 bedynghe te soeken vñ em
 te wasshē myt daghelische
 tranē vñ vsmact te syne
 vñ te vntfien dye woer
 dich dye em dye brodere
 deden. **D**ese plach voer
 der broder wakynghe
 yn der nacht vp te stān.
 vñ wāt dye berch daer
 dat cloester vp ghesticht
 was ghynck vp wert vā
 der eenre sūndē yn dye

heymelicste stad vñ hadde
ghewoente voer der nacht
wakē wt te ghaen tot daer
vp dat he em daghelics yn
ghewene der penytēnaen
soe voele te vriliker solde
moghē quellen soe he dat
heymeliker hadde. **W**ant
he ansach dye scarpheyt
sijnz toekomēden richters
vñ he wasses thantes myt
tē seluen richter eens vñ
rastiede yn bitterē tranē
dye mysdaet synze sundē.
Wnde vp ene nacht waer
te dye abt des cloesters
vñ sach desen al hemelic
wtgghaen vñ he volghede
em al satelick na vñ doe
he em ligghe sach yn dye
hoymelicste sijde des ber
ghes yn ghebede soe wolde
he beide tot dat he vpsaen
solde vp dat he wete sol
de dye landzmoedichs synze
bedynghe. **W**nde haestelic
wert vp em dye yn bedyn
ghe lach een licht vā den
hemel neder ghesant vñ
et sprede alsoe grote daer
heyt yn dye stad soe dat
al dat deel des landscaps
vā den seluē lichte vclaert
wert. **W**nde als dye abt
dyt licht sach soe beefde

he vñ vloer. **W**nde als dese
broeder na eenelanghe
wile ynt cloester veder ko
men was vñ dat dye abt
weten wolde oft he bekēt
hadde dat soe grote licht
vp em ghestort was. soe
vraghede he em vñ sechde
waer heuestu gheweest. **W**ñ
dye em dat waende dat he
solde verhalen bliuē. soe
antworde he dat he yn dē
cloester gheweest hadde.
vñ als hijs myssaete soe
soe wert dye abt ghedwon
ghē te segghe wat he ghe
sien hadde. **W**nde doe dese
broeder sach dat he begrepe
was soe apenbaerde he oer
dat daer dye abt nyet af
en wiste. **A**ls du vp my
saghes dat licht vā den he
mel neder komē soe quā
oer daer mede een stēme die
sechde. **D**yne sunde ys vlatē.
Wnde wattan mochte die
almichtighe god em synē
sunde swighende verlaten
mer sprekende myt der
stēme vñ blitzende auer
myds den lichte soe wolde
he vnse hertē anstotē tot
penitentiē aumyds exem
pel synze ontfermicheyt.
Ineue brodere wy verwon

derē dat vnse hē salum syne
 veruolgher vā den hemel
 daer neder sloech vñ vā
 den hemel em ansprack.
Syet oec yn vnser tijden
 soe hoerde oec een sunder
 dye penitencie dede ene
 stēme vā den hemel. **S**au
 le den wert ghesecht wat
 veruolghestu my. vñ dese
 verdiende te hoerē dyne
 sunde vs vlaten. **W**at dese
 sunder dye penitencie dede
 vs voele nedere yn vdyente
 dan paulus. **N**ier vm dat
 wy noch yn desen dnynghe
 vā saulo spreke dye em
 noch pijnde dye wreetheit
 der doet den hellighen te
 doene soe moghē wy kroen
 like segghē dat saulus vm
 syne houerdie hoerde ene
 stēme des berispens vnde
 dese vm syne oetmoedich
 ene stēme des troestes. **W**at
 vm dat dye oetmoedicheit
 desen ter eerden vallen
 dede soe hief em dye gotli
 ke gudertierenh vñ em
 dat dye houdie den vpuer
 heuen hadde soe voetmoe
 dynde em dye gotlike
 sarpheyt. **D**roedere hyn
 vm hebt betrouwē vā vns
 scppers vntfermhicheyt.

Penset wat ghy doet vñ
 verpenset wat ghy ghedac
 hebt. **A**nsiet dye mylthoit
 der godliker guedertiere
 heyt vñ komet myt tranē
 ten vntfermighē richter
 al dye wile dat he noch
 beydet. **W**at merkende
 dat he ghericht ys soe en
 wilt uwe sunde nyet ver
 rokelosen vñ merkende
 dat he guedertiere ys soe
 en wilt nyet wanhopen.
Wat god vñ mynsche
 gheeft den mynschen be
 trouwē voer gade vñ he
 ys vns dye penitencie doe
 ene grote hape. **W**at he
 vnse vnse voerspreker
 ghemaect ys he dye vnse
 richter ys. **D**ye leuet vñ
 regnyert mytten vader
 yn dye eenheyt des helli
 ghen gheestes ewelick vñ
 vmermeer Amen. **E**pte
sonnendath Lucas
In der tijt als ihūs
 ghenaect was ihe
 rusalē syende dye stad soe
 weende he daer vp vnde
 sechde. wāt oftū es oec be
 kendes. **W**ñ oec nu yn de
 sen dynen daghē syn dyn
 ghē toe dynē vrede. mer
 nu syn se vborghen van

dynē oghen. **W**ant dye da-
ghe sollen yn dy krome vnde
dyne vyande sollen dy al
ōme legghē. vñ sollē dy at
vme legghen vñ vā allē syde
quellen vñ se sollen dy neder
ter eerden werpē vñ dyne
kynderē dye yn dy syn vñ
se en sollen yn dy nyet latē
den eenē steen vp dē ande-
ren steen vñ dattu nyet
bekent en heuest dye tijt
dynre vandynghe. **W**nde
he ghyndt yn den tempel
vñ begonste daer wt te ya-
ghen dye daer toften vñ
ūcoften vñ sechde em. **E**t
ys ghesthzeuē wāt myn
huys ys een huys der be-
dynghe mer ghy hebt daer
af ghemaect een hol der
mordenare. **W**ñ he was
alden dach lozende yn dē
tempel. **S**unte gg omelic
vp dit selue ewāgeli die he
preditte yn sūte iohannes
baptisten kercke.

O Je korte leze des hel-
lighē ewangely wil
yck oft yck mach myt kor-
ter reden auerlope vp dat
den mynschen daer yn
sal werden ghegheue lan-
gher ernsticheyt dye kōnē
wt luttel dynghe voele ym

sen. **D**at vā vnsen here
dye weende dye vsturny-
ghe vā iherlm ghesthzeuen
ys dye ghedaen waert
vā vespasiano vñ tyto dē
princē vā den romeynen
soe wye dye historie van
der seluer vsturnynghe
leest he weet se. **W**ant
men voersecht dye princē
vā romē als men secht.
Wāt dye daghe sullē yn
dy kromē vñ dyne vyande
sollen dy al vmelegghen
vñ se sollē dy al vmelegghē
vñ vā allen syde quellen
vñ se sollen dy neder
ter eerden werpē vñ dye
kynder dye yn dy syn. **W**ñ
oer dat men secht. **W**nde se
en sollē yn dy nyet latē dē
eenē steen vpton anderen
stene dat tughet oer nu dat
vsettet vā der seluer stad.
wāt vñ dat se nu yn dye
stad ghesticht ys butē dye
poerte daer vñse here ghe-
crusset waert soe waert
dat ierste iherlm altemale
vstuert. **W**nde vñ wat
sunde dye pynde oerre v-
sturnynghe oer ghedaen waert
sechtmen na. **O**m dattu
nyet bekant en heuest dye
tijt dynre vandynghe.

Wat dye scapper alre dyn
 ghe he gheueerdichde se te
 vandene aumyds den sac
 mente synre mynsch mer
 se en v'dachte myet synre
 vrese vñ synre mynen.
Hir werde by oer aumyds
 den pphete yn een berispē
 des mynschelike hertes die
 voghele woert ghebracht
 tot enē tughe als mē secht.
Dye wyē yn den hemel
 kende syne tijt dye tortel
 duue vñ dye zwaluue vñ
 dye oeruer wachtē dye tijt
 oerre toekoemst mer myn
 volt en kende des here n
 vōnyse myet. **H**ier ierst
 is te vraghē wat dat ys
 dat mē secht **S**yende he
 dye stad soe weonde he daer
 vp vñ sechde. **W**at oftu et
 oer bekendes. **W**at dye
 guedertiere vloeser beweene
 de den val vā der vnghele
 uigher stad. den se dye stad
 myet en bekende dat he oer
 komē solde vñ oer waert
 te rechte gheseghet vā vñse
 here wenende wāt oftu et
 oer bekendes hoer daer
 na soe soldestu wene dye
 nu om dattu et myet en
 wetes dat dy naent vblides.
Hir vñ volghet daer na

wāt nu yn desen dynen
 daghe syn dynghe toe dynē
 vrede. **W**ant als se oer gaf
 ten ghenuechte des vlesches
 vñ se dye quade dynghe
 myet voer en sach soe had
 de se yn oere daghe dye dy
 ghe dye oer haddē moghē
 wesen ten vrede. **H**ier
 waer vñ dat se dese teghē
 woerdighe dynghe ten vze
 de haddē apenbaert mē
 als men segghet. **H**ier nu
 syn se vborghen vā dynē
 oghē. **W**at en warē van
 den oghē oerre herte dye
 quade dynghe myet vbor
 ghen dye ankome solden
 soe en hadde se myet blide
 gheweest yn den voerspoc
 de deser werltliker dyn
 ghe. **W**nde thant wort
 oer oere pyne toe ghesecht
 dye oer ankome solde vā
 den pryncen vā romen
 alsoe vtz voersecht hebbe.
Wnde als dye beschreue
 was wat vñse he dede
 volcht daer na. wāt he
 ghynt: yn den tempel vñ
 begonste daer wt te iaghe
 dye daer yn toften vñ ver
 toften vñ sechde em. **E**t ys
 gheschreue. **W**at myn huys
 ys een huys der bedynghe.

mer ghygh hebt dat ghe
maect een hol der morde
nare. **W**at he dye quade
dye toekomē sal den vtelde.
vñ staphantes yn den tem
pel ghyntk vp dat he daer
wt rughen solde den roeper
vñ den vcoeper. he gaf
waerlick te bekēnen dat
dye val vā den volke son
derlynghe was yn dye
mysdaet der priestere. **W**at
dat he dye vsturynghē voer
seghede vñ dat he dye roper
vñ vcoeper yn den tempel
floeth soe tughede he yn
der daet vā synē werke
wane dye wortele der ver
sturynghē wtquam. **W**at
alsoe wy by der orconstap
vā den anderē ewāgeliste
weten soe vcofte men yn
den tempel duuen. **W**nde
wat nemet men by den
duuen sonder dye gauen
des hellighe gheestes.
Mer he werpt wt den
roeper vñ vcoeper. **W**at
he dye ghene vñ dye
ghyften gheue dat vp lig
ghen der hande of dye
ghene dye om pynē te roe
pen dye ghyften des helli
ghen gheestes vordelt he.
Wnde vā den tempel secht

men thant na. **M**yn
huys dat ys een huys der
bedynghe mer ghy hebt
dat ghemaect een hol der
mordenare. **W**at se dye
saten yn den tempel vñ
ghyften te vntfaen soe
en wast gheen twiuel se
en sochten enygh deren
teghen dye ghene dye em
nyet en gauē. **D**is was
dat huys der bedynghe
ghemaect ene maertaule.
Wat se wistē daer vñ
yn den tempel te wesen
vp dat se dye ghene dye
em ghene ghyften en
ghauē solden pynē ynden
lichame te quelle oft dye
se em gheue dat se den
gheestelike dodē solden.
Mer vñ dat vnse vloeser
dye woerde synre predi
cacie nyet en vntret den
onwerdighē vñ den vnt
dancsamen na den dat
he auermyds stapheyt
der disciplinē dye ver
ueert hadde soe toende
he toe hant dye ghyften
der graue. **W**at daer vol
ghet na. **W**nde he was
alden dach lerende yndē
tempel. **D**ese dynghe hetm

wy kortelick aulopen spre-
 kende vā der historien.
Nier om dat wy nu we-
 ten dat iherlm daer neder
 gheworpe ys vñ dat se myt
 oere nedertwerpen ynde
 besten verwandelt ys. **W**at
 wy weten dat dye morde-
 nare vten tempel vdreue
 syn vñ oer dat dye tempel
 vnghe worpen ys vñ ver-
 stuert soe solle wy vā den
 wtwendighe dynghe een
 ghelikenysse trecten tot
 ynwendighe dynghe. **W**ñ
 vā den vnnwerpen der
 wanden des ghestichtes sol-
 len wy vntsvē den val
 vā vnse zeden. **W**at syen
 de dye stad soe woende he-
 daer vp vñ sechde. want
 oft u oer bekendes. **D**yt
 dede he tot eenze tijt doe he
 voerschde dat dye stad
 te nyete werde solde. **D**yt
 en laet vnse vloeser noch
 daghelick nyet te done au-
 myds synē wtuertazene
 als he merct dat somyghē
 vā guede leuen tot quaden
 zeden komē wāt he beweēt
 dye. dye nyet en wetē waer
 ym datmē se beweent.
Dye als salmon secht ver-
 bliden als se quellie ghedaē

hebben vñ vbliden ynden
 alre quaetste dyngghen.
Wert dat se oere vdoeme-
 nysse dye em ankomet be-
 kendē soe soldē se em selue
 bewene mytten tranē der
 wtuertazene. **W**nde wael
 betemet der vlaeremē
 syele dye sentencie dye daer
 na volghet wāt nu yn de-
 sen dynē daghē syn dyn-
 ghē toe dynē vrede mer
 nu syn se vborghen van
 dynē oghen. **D**ye vblazende
 syele heuet hys oere dath
 dye oer vblit yn desen
 vgancliken tijde der nochtā
 dye dynghe dye hys syn-
 ten vrede syn. **W**ant als
 se vblit vā desen tijtliken
 dyngghē als se oer vhouer-
 dicht vā der ere. als se oer
 wtgheuet yn ghenuechte
 des vleisches als se myt
 ghenē amte der toekomē
 der pynē verueert en wort
 soe heeft se vrede yn oere
 daghe dye grote stande
 oerre vdoemnyse hebben
 sal yn ene vzeemde daghe.
Wat se sal ghequellē wer-
 den daer dye guede ver-
 blidē solle vñ alle dynghe
 dye oer nu ten vrede syn
 sollen oer dan ghetriert

werden yn bitterheyden
vā ghescheelde. wāt se be-
ghynt dan myt oer seluē
te schelden waer om se myt
en vnsfacht dye vdoememys
se dye se dan ghedoghet vñ
waer om dat se toe slaet
dye oghē oerre ghedachte
vm te voor syen dye quade
dynghe dye nauolghē soldē.
Hijr by secht men oer mer
nu syn se verborghē vā dy-
nen oghen. **W**ant dye ver-
kierde ziele dye oer gheghe-
uen heeft toe desen teghē
woerdighe dynghe se ver-
berghet dye nauolghende
quade. **W**ant se schuwet
voer te syene dat na kome
sal dat versturē mochte de
se tijtlike blytscap. **W**ñ als
oer aldus yn dye ghenuech-
te vā desen leuen gheeft
wat doet se anderō dan
dat se myt beslaetenē oghē
ten vuerwaert ghaet. **H**ijr
af ys wael gheschreue. **I**n
den daghe der gueder-
dynghe en wes myt ver-
ghetel der quader dynghe.
Wnde daer af secht sunte
pauwel. **D**ye vbliden sollē
wesen als oft se myt en
vbliden. **W**ant al yst dat
emighe blytscap deser te

ghenwoerdighe tijt ys die
sal men alsoe doen dat nūmer
meer van der ghedachte we-
sen en sal dye bitterheyde des
nauolghende gherichtes vp
dat als dat besochde herte
doerstekē wort mytē an-
te der lester wrake dattet
alsoe sere ghemytet werde
sal vā der nauolgheder grā-
scap als nu dese teghewoer-
dighe blytscap ghematicht
wort. wāt hijr af ys ghe-
schreue. **S**alich ys dye my-
sche dye altoes vreesachtich
ys mer dye vā onē harden
herte ys he sal vallen int
quaet. wāt dye gramscap
des toekomeden ordels sal
men alsoe voele te swaer-
liker draghē als men se nu
vnder den sundē myn vnt-
syet. **D**aer na volghet. **W**āt
dye daghe sollen yndy ko-
men vñ dyne vyande solle
dy alle vsmeligghe. **W**dye syn
meerre vyande der myn-
scheliker sielen dan dye qua-
de gheesten dye se vme set-
ten als se vā den lichame
vaert dye se als se yn myn-
nen des vleisches gheset
ys voedet myt bedriechlike
ghenuechte. **W**elke syele
se al vme legghē want se

brenghe oer voer dye oghen
 oerre ghedachte oere quaet
 heyde dye se ghedaen heuet.
 vñ bekynghelē se vñ trectē
 se ter gheselschap wert oerre
 vdoemeyffe. vp dat se thāt die
 begrepen ys yn dat eynde
 oers leuens syen sal myt
 wat vyande se vme besla
 ton ys vñ dat se nochtan
 myt en mach vynde enyge
 wech vm te vutgaene wāt
 oer en ys dan myt gheoz
 loft guet te doeng. dye dat
 veronwerdet te doen als
 syt doen mochte. **W**nde vā
 desen mach men noch teme
 litz vstaen dat daer volghet.
Se sollen dy vmelegghen
 vñ vā alle syden benauwē
 vñ quelle. wāt dye quade
 gheeste quelle dye spele vā
 alle syden als se oer vtellen
 dye quaeth myt allene des
 werts mer oer oers sprekēs
 vñ hyn en bauē oers ghe
 pyens dat se dye oer te voe
 ron doer voele dynghe be
 leyde ten vterste vā em
 alle ghequellēt sal werden
 yn oere loene. **D**aer na vol
 ghet. **W**nde se solle dy neder
 ter eerde werpē vñ dyne
 kynder dye yn dy syn. **D**an
 wort dye spele aumyds ken

myffe oerre myddaet neder
 ter eerden gheworpē als dat
 vlesch dat se waende oer
 leuen te wesen wort ghe
 dwonghē weder te kieren
 ten ghemulle. **D**an vallē
 oer kynder yn den doct
 als dye vntemelike ghepyn
 se dye nu rot oer komen
 yn der achterster wrake
 vā oere leuen ghestheyde
 worden. **A**ls ghesthreuen
 ys. **I**n den daghe solle al
 oer ghepynse vlaere bliuē
 vñ vgaen. **W**nde dese har
 de ghepynse mach mē oer
 vstaen by der beteykenyffe
 der stene. **W**āt daer vol
 ghet na. **W**nde se en sollen
 yn dy myt laeten dē enē
 steen vpten anderē stene.
Wāt dat vkiende herte
 alset vp syne vkiende ghe
 pynse noch vkiender ghe
 pynse toe doet. wāt doet
 he anders dan dat se den
 enē steen vpten anderen
 leit. **M**er yn der vstuer
 der stad en laetmē den
 enē steen vpten anderē
 myt. wāt als men dye sie
 le voert tot oere vdyente
 waert soe wort vā oer
 ghescheyde alle stichtynghe
 oers ghepynses. **W**ñ waer

vm dat se dat ghedoghet wort
daer toe gheset. **W**om dattu
myet bekenet en heues dye
tijt dynze vandynghe. **D**ye
almachtighe god heuet ghe
ploghe te vandene dye qua
de syele yn menygher ma
nyere. **W**ant stedelike van
det he se myt ghebade vñ
sontijt myt gheselynghe
sontijt aumyds myracule
vm dat se dye waerheyt
hoere sal dye se myet en
wiste. **W**ñ nochtā se diet
nocht vhouerdicht vñ ver
onwerdet sal wederkieze
berouwenysse hebbende
aumyds droefheyde. ofte
verwonen werde myt
waeldade vñ dat se oer
alsoe schame vā de quade
dat se ghedaen heeft. **N**er
vm dat se dye tijt oerre
vandenyse myet en beke
net soe wort se yn den ach
terste ordel den vrant ghe
leuert myt welke se yn
dat ewighe ordel ghebon
den wort yn dye ghesel
scap der ewigher vdoe
menysse als gheschreuen
ys. **A**ls du myt dyne we
dersake gaest yn de wege
ten pryntē wert gif crus
ticheyt vloest te werden

vā em dat he machsthiem
dy myet en trecke ton vry
ter vñ dy dye richter leuer
den stocker vñ dye stocker
myet en legghe yn den
kerker. **W**ant vñse we
dersake yn den weghe
ys vñse here wort dat yn
desen leue contrarie ys
vñsen vleyschelikē be
gheerte. **W**an den wort
he vloest dye oetingede
lick vnderdaen ys synē
ghebade. **A**nders leuert
dye wedersake de den
richter vñ dye richter de
stockere. **W**at wte vsmanc
vñse here woerdes sal die
sunder mysdadich ghe
halde werde yn des rich
ters ordele. **W**nde dye rich
ter sal om leuere de stor
ker. **W**at he sal desen
late leuere den quaden
gheeste ter wzake dat he
dye bedwonghe ziele ter
pynē hale wte lichame
dye em oers dancks ter
sundē consentierde of vol
borde. **D**ye stocker werpt
se yn enē kerker. want
se wert vā den quade
gheeste ghetrect yn dye
helle tot dat dye doemf
dach kome sal daer dat

lutham dan mytter syele
 te gader vnt wter der hel
 len ghepint werde sal.
Als dus voersecht ys dat
 vlics vā der stad dye wy
 ghetrect hebbē ter gheli
 kensse der spelen dye v
 laere wort soe volghet
 daer thant na. **W**nde he
 ghynck yn den tempel vñ
 begonste daer wt te wer
 pen den roper vñ den ver
 toper. **A**ls dye tempel ga
 des yn der stad ys alsoe
 ys vnder den ghelouighe
 volke dat gheestelike leue.
 vñ diuolle vnsaen somy
 ghe dat habyt der gheeste
 licheyt. vñ als se vntsaen
 dye stad der helligher orde.
 soe trecke se den dyenst
 der gheestlich yn dye come
 scap der certsther wymin
 ghe. **W**āt dye vertopen
 yn den tempel. dye dat
 dat enyghē personē vā
 rechte behoerlic ys vñ
 loen oft vñ ghelt gheue.
Want dat ys dye gherech
 tich te vertopē dye te hal
 den vñ daer af lof te
 vntsaene. **H**ier dye syn
 ropende yn den tempel
 dye als se oere eue myn
 sthen myet en wilden

ghelden dat recht ys vñ
 als se veromwerdē te done
 dynghe dye men vā recht
 schuldich ys te doene als
 se den patrone dat ys
 den ouerste loen gheue
 soe ropen se dye sunde.
Wnde den secht men
 wael. **M**yn huys ys een
 huys der bedynghe mer
 ghy hebt dat ghemaect een
 hol der mordenare. **W**āt
 als somtijt enyghē vkier
 de mynsche haldē dye stad
 der gheestelich soe doden
 se daer mytten swerde
 oerre boesheyt oere eue
 mynsche daer se se leuen
 dich makē solden myt
 hulpe oers ghebedes. **W**ñ
 dye tempel vnde dat ga
 des huys ys dye ghedach
 te vñ consciencie der gue
 dertierene mynschen.
Wnde yst dat se enyghē
 tijt quade ghepynse voert
 brenghet te derē oere eue
 mynsche soe sytten se als
 mordenare yn der cule
 vñ dye simpelike wan
 derē dode se als se yn dye
 ghene dye nerghent yn
 mysdadich en syn stekē
 dye zwerde oerre quissyn
 ghe. **W**āt der vnghelou

ghedachte en vs dan niet
een huys der bedynghe
mer een moertule wā
neer se laet dye vmoesel
heyt vñ dye sympelheyt
der hellicheyt vñ piñt
oer dat te doen daer se
oerē euen mynsche mede
derē mach. **A**er vñ dat
wy teghē alle dese vkrē
de dynghe mit vns ver
loesers woerde vñ der
helligher schrifturē stade
like gheleert werde nu
doet men dyt toe daer
dat men secht dat ghe
daen waert als men
na secht. vñ he was al
den dach lerende vñ den
tempel. **W**ant als god
der gueder mynschen
ghedachte subtilike leert
vñ dye quade sunden
te stuwē soe leert dye
waerheyt alden dach
vñ den tempel. **A**er wy
sollen wetē dat wy waer
lick mytter waerheyt
woerden werde gheleert
yst dat wy vnse leste qua
de besorchlick vñ stadelic
ansyen naden woerde
dat by enē wysen māne
ghesecht ys. **I**n alle dynē
werke ghedencke dynre

lester dynghe vñ du en
sals nūmermeer sundy
ghen. **W**at wy solle alle
daghe merke dat wy
ghehoert hebbe aumyds
vns vloesers stēme. **W**at
en vñ desen dynē daghe
syn dynghe to toe dynē
vrede mer nu syn se v
borghē vā dynē oghen.
Wat als dye starpe rich
ter vntbeit vñ syne hāt
noch niet en besychte
slaen alst eenrehande
sekerheyt schinet te
wesen des gheldens
der achterster wrake
soe solle wy merke dat
quade dat daer nauol
ghet vñ dat merkende
vsuchten vñ dat vsuch
tende stuwē. vñ wy
solle sonder vnderlaet
ansyen dye quade sun
den dye wy ghedaē heb
ben vñ dye ansyen be
wenē vñ bewenende
dye af veghē. **W**ns en
onstelle ghene blitsrap
der vergencliker voer
spoedich. vñ dese aulide
de dynghe en moeten
niet beslute dye oghē
vnser herte dat se vns
niet blynt te vuerē wert

en leyde. **W**at yst dat ment
 nauwe merct woe swaer
 dye last ys des lasters soe
 bekent men vter waerh
 monde als men den roke
 losen vñ dye nyet en ver
 spet dye toekomēde dnynghe
 secht. **W**at en yn desen
 dynen daghe syn dnynghe
 toe dynē vrede mer se
 syn nu vborghen vā dy
 nen oghe. **W**en ys schul
 dich seze te pynsen woe
 vreeselich vns wesen sal
 dye vre vns vscheidens
 wat anyte des herte vñ
 woe groet vdencke dat
 wesen sal vā alle quade
 dat wy ghedaen hebben.
 vñ wat verghetelheyde
 der salichent dye auerlede
 ys. **U**nde wat anyte vñ
 merke dan syn sal vā de
 richter. **W**at sal vns dan
 ghenoghē moghē vā den
 dnynghe deser werlt als
 alle dnynghe te gader auer
 liden sollen dat dat nyet
 en sal moghē auliden
 dat ankomet als dat al
 temale eyndet datmen
 mynt. vñ dat beghynt
 daer dye rouwe nūmer
 meer eynde en sal **D**an
 sollē dye quade gheeste yn

dye ziele dye wtuaert oer
 re werke eyschen vñ dā
 vtellen se dye quade sun
 den dye se oer riede vp dat
 se se tot eenre ghesellyne
 gheten tormentē wert
 trectē solle. **H**ier waer
 om segghe wy dyt allene
 vā der verkierder ziele
 als dye quade gheeste oer
 kromē ten wtuaerenē als
 se vscheyden vñ soetzen
 yn den niet vā den oere
 of se moghen. **H**ier een
 was vnder den mynsche
 dye voer synre passien
 myt onbetōmerder ste
 me sechde. **I**tz en sal toe
 hant nyet voele myt v
 spreke. **W**at dye prynt
 der werlt dye komet vñ ^{duel}
 en heeft yn my nyet. **W**at
 om dat dye prynt der
 werlt sach dat dese was
 een sterflich mynsche soe
 waende he niet vā den
 synē yn em te vynden.
Hier he ghyntz sonder
 alle sunde wt vander
 ghebrelich der werlt
 dye sonder sunde ter werlt
 ghekome was. **W**ñ dyt
 en dorste sunte peter vā
 em seluen nyet segghen
 teghen den prynt der

werlt dye vdiende te hoe
zen soe wat dringhe ghy
bynde salst vpter eerde
sollen ghebonde wesen
yn den hemel vnde soe
wattu vntbynde salst yn
der eerde se sollen vntbon
den wesen yn den hemel.
Dyt en dorste oec paulus
myet segghe dye eer he
stanz quam totten herme
licheyde des derde hemels.
Dyt en dorste sunte ioha
myet segghe dye va son
derlynghe myne ynden
witten donredaghe ten
aentmale lach vp sime
vloesers borst. **W**at vm dat
dye pphete secht wat syet ych
byn yn sunde vntfanghen
vn yn sunde ghebeerde my
myn moeder. soe en moch
te dye sonder sunde ynder
werlt myet wesen dye yn
dye werlt qua myet sunde.
Hyr by secht oec dye selue
pphete. **G**heen leuedich my
sche sal hellich wesen yn
dine anshouwe. **H**yr by
secht salomon. **E**t en ys
gheen rechtuerdich mysche
yn der werlt dye myet en
sundicht. **H**yr af secht sun
te iohan. **I**st dat wy segghe
dat wy gheue sunde en

hebbe soe bedrieghe wy vns
selue vn dye waerheit en ys
yn vns myet. **H**yr af secht
sunte iacob. **I**n voele dyn
ghe mysdoen wy alle. **W**at
aldus yst apenbaer dat al
le dye ghene dye ghewon
nen syn aumyde ghenuech
te des vleisches dat dye
prynce va deser werlt het
va den syne hadde yn em
of yn den werke of yn de
sprake of yn den ghepynse.
Hier hylt vm en mochte
he den daer vm myet grij
pen of daer te voere halde
wat he vloesede dye van
oerre schult dye om vnse
wille sonder schult galt
dye schult des dodes. vp
dat hylt vme vnse schul
den vns myet en sollen
moghe halden vnder des
vpandes recht. **W**at dye
myddelaer gades vn der
mynsche dye mynsche
ihus xpus vm vnse wil
len synen wille galt als
va schulde dat he myet
schuldich en was. **W**at he
vm vnse wille galt den
doet des vleisches den he
myet schuldich en was he
vloesede vns va der ziele
doet dde wy schuldich ware

^{4m}
 hinc secht he wāt dyc p̄d̄re
 deser werlt komet v̄n en
 heeft yn my nyet. **H**ir by
 staet vns te besorghē v̄n
 alle daghe myt grote ghe
 wene te p̄nisen woe w̄reet
 v̄n woe anytelick dyc p̄y
 re deser werlt kome sal yn
 den daghe als wy v̄scheide
 sollen v̄n soekē yn vns sy
 ne werke als he oet quā
 tot gade dyc yn den vlei
 sche starf v̄n het sochte
 yn den daer he nyet vā
 den synē vynde en mocht
 te. **W**at sollen wy onsalighe
 dan segghe v̄n wat sollen
 wy hoere dyc untellike
 quade sundē ghedaen heb
 ben. **W**at solie wy segghe
 vnse vrandē dyc soeken
 sal v̄n voele des syns yn
 vns vynden sal sonder
 alleen dat vns ys ene se
 kere toe vlucht dyc hape.
 wāt wy een myt dē ghe
 wordē syn yn welke dyc
 p̄ynce deser werlt het
 des syns sochte v̄n en mocht
 te nyet vynde v̄n dat he
 allene onder dode v̄n
 ys. v̄n se werde thant vnt
 bonde vā den dienste der
 sundē myt ghewarigher
 v̄nheyt. wāt se werden

myt den veremicht dyc
 waerlick v̄n ys. **W**anttet
 ys apenbaer v̄n wy en
 moghens myssake. mer
 wy belient ghewaerlick
 dat dyc p̄ynce der werlt
 voele yn heuet vns. **M**er
 nochtā yn der tyt vnser
 doet en mach he vns nyet
 tot synre behoef gr̄pen
 wat wy syn des lede wor
 den yn den he nyet en
 hadde. **M**er wat helptet
 vns dat wy vnser vloeser
 toe gheuoecht werde auer
 myds den gheloue yst dat
 wy vā em ghescheydē wer
 den myt vnser zede. **W**at
 he secht. **H**ir et elc dyc my
 secht he here en sal komen
 ynt hemelrike mer dyc
 doet dyc wille myns va
 ders dyc yn den hemel ys.
Hir v̄n sal men ghereth
 te werke doen totten ghe
 rechten gheloue dyc boef
 herdē dyc wy hebbe ghe
 daen laet vns af dwaen
 myt daghelike ghewene.
Dre gherethete werke die
 r̄isen vter mynē gades
 v̄n des euen mynschen
 moeten verwynen dyc
 voerledē schaltherdē. **V̄n**
 en vntsegghen wy gheen

guet dat wy vnsen broede-
zen doen moghē wāt an-
ders o en werde wy myt
vns vloesers lede sonder
yn den dat wy vns an ga-
de halden vñ medeliden
hebbē myt vnsen eue my-
sche. **M**er vñ dat dicwile
der gheenre herte diet hoe-
ren meer ter myne gades
vñ des euen mynsche ver-
wecke exempele dan woer-
de soe wil yck uwer carita-
ten segghē een myrakel
dat dese epyphanius dye
hijr by nu ys myn gheeste-
like sone dyaken dye ghe-
baze ys vter prouincie ysau-
rien pletghet te vertellen
dat ghesthyede by dē lan-
de vā licaonien. **W**ant he
segghet dat yn den lande
was een monich vā harde
eersame leue dye martirius
hete. dye wt synē cloester
ghynck tot enē anderen
cloester wert vñ te vande-
ne daer een hellich vader
abt was. **W**nde doe he
ghynck soe vant he yn sy-
nen weghe enē lazarus
man den dat stinkende
ouel myt dicken gaten
auer al syn lede vuel vñ
eyfelike ghemact hadde

dye als tot synē huys wert
ghaen wolde vñ he en ver-
moctes myt te doen van
moetheyden. **W**nde he sech-
de dat he yn den weghe
synē herberghe hadde daer-
em dese martirius haeste
toe te ghaen. **W**nde dese
gude man hadde vntfer-
memyse vā des lazarus
mynsche moetheyde vñ he
werp staphantes synen
mantel daer he mede ghe-
deet was vp dye eerde
vñ rectē wt vñ leyde den
lazarus man daer vp vñ
he bewant em al vñ myt
synē mantel. vñ hief em
vp synē scholderē vñ droech
em al daer he ghynck
myt em. **W**nde doe he te
hant der poerte van den
cloester naecte dye helly-
ghe vader vā den cloester
begonste te roepē myt lu-
der ste men loepte vñ doet
vp haestelick dye doere
vā den cloester. wāt broe-
der martirius koemt
vñ brenghet vnsen herē
draghēne. **W**ñ toe hant
doe martirius komē was
ter poerte des cloesters
doe sprandt dye man vā
synē halse dē he waende

lazarus wesen. **W**n he apē
 baerde em yn der ghedaē
 te daer em dyc mynsche
 mede pleghe te bekennē
 dat he dyc vloeser ys des
 mynschēlikē gheslechtes
 god vñ mynsche cristus
 ihūs. **W**nde voer vp ten
 hemel wert daert mar
 tiriū sacht vñ vpuazēde
 sechde he em. **M**artiri du
 en schaemste dy myns
 met vpter eerdē. vñ ytz
 en sal my dyns met scha
 men vpten hemel. **W**nde
 thant als dese hellighe mā
 ynt cloester ghekomē was.
 soe sechde em dyc abt des
 cloesters. **B**roeder martiri
 waer ys he dē du brochtet
 draghe vñ he antwoerde
 vñ sechde. **H**adde idit ghe
 weten wie he was ytz sol
 de syne voete ghehalden
 hebbē. **D**oe seghede dese
 martiriū dat doe he em
 droech nyet en gheuoelde
 dat he yet droech. **W**nde
 dat en was gheen wonder
 wāt woe hadde he enyghē
 swaerh moghe voelē dyc
 den droech dyc em droech.
Wn yn dese dynghe ys
 vns te merke woe voele
 dat broedertike medelidē

v̄mach vñ woe seze vns
 myttē almēchtighē gade
 voeghe dyc daer me der ^{merke}
 vntfermich wāt daer by
 soe nakē wy em te meer
 dyc haue alle dynghe ys
 soe wy vns meer vnder
 vns seluē doen aumyds
 medelidē vns eue mynsche.
In desen lichamlike dyn
 ghe en ghenact nyemēt
 hoghe dynghe sonder dyc
 voerwert wort ghetret.
Ider yn gheestelike dyn
 ghe soe ist seker dat soe
 wy meer aumyds mede
 lidē an werde ghetret
 alsoe vōle te meer nakē
 wy waertiker den hoghe
 dynghe. **W**āt syet dē ver
 loeser des myschenliken
 gheslechtes en ys nyet
 ghenoech dat he seghet
 dat he yn den achtersten
 ordel segghe sal. alsoe dic
 wil als ghijt dedet enē
 vā mynē mysten soe heb
 dyt my ghedaen sonder
 dat he voer den ordel
 yn em seluē toenē wil
 dyc dat he ghesecht had
 de dat he toenē solde dat
 soe wie my guede werke
 duet den ghenē dies te
 doen hebbē dat he dese

werke sonderlynghe doet
den ghenē vū wies myne
dat he se doet vū alsoe voele
te meerre loen vntsaet elc
yn em seluē soe he myn
vsmact den dye meest
schijnt te vsmadene. **Wat**
wat ys hogher yn mēsche
likē vleysche dan xpūs
vleysch dat vheue ys baue
alle dye enghete. **Wnde** wat
ys yn den mynschebikē
vleysche meer verwozpe
dan eens lazarus vleysch
dat myt gheswollenē ga
tē wort ghedaue vū wort
veruult vā vullen stancke
dye daer wt komet. **Mer**
siet he apenbaerde vnder
ghedaente eens lazarus
mynsche vū he dye baue
alle dringhe te ezē vū te
vntsyen ys he en vōmwert
myt ghesvōn te werden
vsmact te werde vnder
alle dringhe. **Waer** vū
dede dyt sonder dat he
vns dye traech vā syne
syn vmanē solde. dat soe
wie dye em haestet by dē
te stane dye yn den hemel
ys dat he nyet sauwē en
sal oec voetmoedicht te
werdē vū medeliden
te hebbē vp syne vwozpe

ne vū vsmacde broede.
Icz hadde ghewaent vū
caritate vnder toze redē
te spreke mer vū dat yn
den mynsthe syn wech
nyet en ys soe en mach
men dye lopende redē
nyet weder haldē dye he
beleyt vū vstatet van dē
dat wy spreke. **Ihus** xpūs
vnsē hore dye leuet vnde
regimert mytē vader
yn dye eenheyt des helli
ghē gheestes god ewelick
vū vmermeer. **Amen.**
Capit. xv somendath. Lucas
In der tijt sprac
Ihus tottē pynitē der
pharizeen vū der pūeste
vū yn parabolē vū sechde.
Et hemelric ys ghelyck
enē māne enē conynck
dye brulofte maecte syne
sone. **Wnde** he sende syne
knechte vū dye ghenoot
wazē ter brulofst vū se
en woldē nyet komen.
Wn he sende echter an
der knechte vū sechde.
Segghet den dye ghenoot
syn. **Siet** ycz hebbe my
ne maectit bereyt myne
stere vū myne ghemeste
voghele syn ghedoet vū
al bereyt komit ter brulofst.

Hier se verrokeloesdent
 vñ ghynghe en wech dre
 ene yn syn doerpe dre ander
 tot synre comenschap. Hier
 dre andere hieldē syne knecht
 ton vñ als se em laster ghe
 daen hadde d soe dodē sye
 se. Wnde doe dat dye to
 mynck hoerde soe wert he
 vgramt vñ he sende syne
 schare vñ vderfde dre mā
 slachtighe vñ he vberuede
 oer stad. Doe seghede he
 syne knechte. **Wāt** dese
 bruloft syn bereyt mer dye
 ghenoeet warē en warens
 myet werdich. **hij** yn gaet
 totte eynde der weghē vñ
 alle dye ghy vyndet roept
 se ter bruloft. **Wnde** dye
 knechte ghynghe wt yn
 dre weghen vñ vgradder
 den alle dye ghene dye
 se vondē guedē vñ quade.
Wnde dye bruloften warē
 veruult vā den ghenē dye
 ten eten saten. **Wñ** dye to
 mynck quam daer yn vñ
 dat he se syen solde dre
 te etē satē. **Wñ** he sach daer
 enē mā dye myet ghedeet
 en was myt enē brulof
 tes cledē. **Wnde** he sechde
 em. **Wdyent** woe bistu
 hij yn ghecome myet

hebbende een bruloftes cle
 de. **Wñ** he sech. **Doe** sech
 de dye comynck dē dyemreb.
Wyndet em handde vnde
 voete vñ werpte yn dre
 vterste duystermyse daer
 sal wesen gheween vñ
 crisel vā tandē. **Wāt** voe
 le ysser gherope mer lut
 tel ysser vertare. **Sunte**
ijg omelie vñ dit selue
ewāgeli die he pōdite yn
sunte demens kerke.

W Jene brodere yck wil
 vñ dat yck math
 den text der lexe des ewā
 geli cortelut aulopen vñ
 dat yck yn dat eynde daer
 af sal moghē stonde heb
 ben te mydeliker daer
 af te spreke. **Hier** mē sal
 icerst vraghe oft dyt yn
 matheus ewāgeli dye lexe
 sy dye lucas beschriuet vñ
 der den name vā enē
 auētmaele. **Wñ** oer syn so
 myghe dringhe daer dre
 yn sonderhynghe schynē
 te schele. **wāt** men hpet
 hij eene maeltijt vnde
 daer een auentmael. **Wñ**
 dye hij ghetromē was
 myt vñwerdighē cledē
 zē. **wort** wtgheworpen
 vñ daer secht men dat

mmēt vā den dye daer
ringhelicomē warē wtghe
stotē en wort. **W**nde wt
dese dringhe trect mē te
rechte dat hīr by deser
brulofst dese kerke vñ daer
by den auētmacle dye ewi
ghe vñ dye achterste wer
scap ys beteykent. **W**dant
yn deser kerke kromen
somyghē dye daer wt
ghaen sollē vñ soe wy
tottē auētmacle eens yn
komet he en sal daer
nūmermeer wtgaen.
Wn yst machsthen dat
ymēt haldē wille dat dyt
dye selue lexe ys my dūt
best behaldē der gheloue
te haldē eens anders ver
standemysse dan daer om
te kryuē. wāt mē macht
oec temelick vstaen. **W**āt
vā den dye wtghe woꝛpē
wort dye myt ghenē bru
lofs cledē en quā dat lucas
sweeth dat sechde ma
theus. **H**ier dat dese wer
scap by lucas een auent
mael vñ by matheus
een maeltijt ghesecht
wort dat en ys teghen
wuse vstandemysse myt.
Wāt om dat dye alde
vaders ter neghender

vze vā den daghe alle da
ghe oec maeltijt dedē soe
lyet men oec dye maeltijt
een auentmael. **W**dant ytz
ghedencke dat ytz dicwile
ghesecht hebbe dat mē dir
wil yn den hellighē ewan
gelio hemelrick lyet dese
kerke. wāt dye vꝛgadery
ghe der rechtūdigher myn
sche lyet men hemelrick.
Wāt vme dat vnse here
sechde by den pphete. **D**ye
hemel ys myn zetel. **W**n
salomon secht. **E**ens recht
ūdighe ziele ys der wys
setel. **P**aulus secht oec dat
cristus gades cracht vnde
gades wysheyt ys soe sollē
wy claerlick vꝛgaderē wāt
ys god dye wysheyt vñ
eens rechtūdighe ziele
ys dye setel der wysheyt
als men secht dat dye
hemel gades setel ys soe
ys dan eens rechtūdighe
ziele dye hemel. **H**ir by
yst aumyds den psalm
ta ghesecht vā den hellighē
predicaren. **D**ye hemelē
vtellen dye glorie gades.
Hir om ys hemelrick
dye vꝛgaderynghe of dye
kercke vā den rechtūdy
ghe mynsche. **W**dant als

oer herte yn eertrike nyet
 en beghere by den dat se
 totte hemelsche dynghen
 wort vsuchten soe regniet
 vnse here thant yn em
 als yn den hemel. **S**eghet
 men dan. **E**t hemelric
 ys ghelijc ene mā enen
 conynck dye bruloft maet
 te synē sone thant vsaet
 uwe caritate wie dese co
 nyck dye vader des co
 nycks sijnē soens. he ys
 waerlick dat den dye psal
 mista secht. **G**od ghif dyn
 gherechte den conynckhe
 vñ dye gherechtich des
 conycks sone. **D**ye bruloft
 maecte synen sone. **W**at
 doe maecte god dye vader
 bruloft synē sone doe he
 em yn der ioncfrouwen
 litham gheuoechde mytter
 mynscheliker nature als
 he wolde dat he dye god
 was voer alle dye werl
 de mysche werde ynden
 eynde der werlde. **N**ier
 om dat dese vngaderinghe
 peghet te gheschiene vā
 twen persone dat moete
 verre wesen vā vnser v
 standenisse dat wy ghelo
 uē soldē dat gade persone
 vñ des mynsche vns ver

loesers ihu xpi vngadert
 of veent solde wesen vā
 twē persone. **W**at wy seg
 ghe dat he ys ghebaren
 vā twen vñ yn twen na
 ture mer wy sawē te ghe
 louē als dat quaet ys dat
 he vā twee persone ghemō
 nen of ghemact ys. **N**ier
 om mach men temeliker
 vñ sekerliker segghe dat
 yn dyt dye vader den co
 nynghe synē soen bruloft
 maecte yn den dat he myt
 em vngaderde dye hellighe
 kerke aumyds dē sacra
 mente synze mynscheyt
 wāt der ioncfrouwe ma
 riē buuck was dye zael
 des brudegoms. **N**ier by
 ys aumyds den psalmista
 ghesecht. **H**e sette synen
 tabernakel yn dye sone
 vñ he ys als een brude
 gom komende wt synze
 tamerē dye god vñ my
 sche was om myt em te
 vngaderē dye hellighe ker
 ke quā wt den vnbefmet
 tē lithame der ioncfrou
 wē mariē. **D**us sande
 he synē knechte dat se
 dye vriende tot deser
 bruloft ladē soldē. **H**e san
 de se eemwaruē he sande

se weder. **W**at he maecte
dye predicatē vā dor mysch
vns herē ierstwerf dye pro
fete vñ daer na dye apos
tolē. **D**us sande he twewerf
sine knechte um te noede.
Wat dye mynsat sijn
eenghebare soens sechde
god aumyds den ppheten
dat se toekomē solde. vnde
he baetsapte aumyds den
apostolē dat se veruullet
was. **M**er um dat dye
ghenē dye ierst ghenoot
warē myt komē en wol
den ten werstap vā der
bruloft soe secht he thant
yn der ander noedyghe.
Spet ytz hebbe myne
maeltyt bereyt myne stie
re vñ myne ghemeste
voghele sijn ghedoet vnde
alle bereyt. **A**reue brodere
wat nemē wy yn dē stiere
vñ yn den ghemeste vo
ghele sonder dye vaders
yn den nyeen vñ yn den
alden testamēte. **W**ant
um dat ytz ghemerlytz
spreke ten volke soe yst
my oer noet dat ytz dye
woerde der leyē des ewā
ghely yclaerē moet. **W**ant
ghemeste voghele segghe
wy dat men wetmaect.

wat men hyet se soe um
dat men se voert. **W**ñ um
dat yn^{dye} wypt gheschreuen
ys. **D**u salst mynē dynē
vrient vñ hatē dynē vāt.
Doe hadde dye rechtuer
dighe myschē orlof vnt
fanghē dat se gades vyan
de vñ dye oere mochten
vnderdoen myt alre macht
dat se mochte vñ se se te
rechte mytten swerde ver
slaen mochte. **M**er dyt
woert sonder twiuel ynde
nyeen testamēte vbaden
als dye waerheyt by oer
seluē prediat vñ secht. **W**y
net uwe vyande doet wael
den ghenē dye v hate. **W**at
ys dan by dē stiere sonder
dye vaders yn den alden
testamēts betekent. **W**at
um dat se vā vhengemys
se hadde vntfanghē dat se
oere vyande aumyds ghel
de des hates slaen mochte
op dat ytz alsoe segghe
mach wat warē se an
ders dan stiere dye oere
vyande mytē lichamlikē
hoerne der cracht stietē.
Mer wat ys betekent
by den ghemestē voghele
sonder dye vaders des
nyeen testamēts dye alb

dye graec der ymgher velt
 vntfaen em haldede yndye
 ewighe begherte soe werde
 se vpuheuen te hoechste dyn
 ghe mytte vloghele oerre
 besthouwinghe wat dat ghe
 pyens benede te legghen
 wat yst anders sonder
 eentechande vdroechheit des
 herte. **A**der dye yn der ver
 standonyffe der hemelsscher
 dynghe thant aumyds hel
 lighen begherte va haue
 gheuoet werde mytter
 spysen der ymgher ghe
 noechte dye werden vet
 als myt mylder voetsel
 wat myt derfer vetheyt
 begherde dye psalmista
 vet te werde doe he sechde.
Als myt voete vn vethey
 de moet myne ziele ver
 uult werde. **W**at vm dat
 dye predicare dye gheset
 ware vm te haetstappen
 gades mynsch ghedoethde
 persecucie vn vuolghynghe
 va den vnghelouighen ieste
 werue dye preseten vn
 daer na dye apostole soe
 sechtmen den ghenen dye
 ghenoeet ware vn myt
 komē en woldē. **N**yne
 stiere vn myne ghemeste
 voghele syn ghedoet vn

alle bereyt. **A**ls of men
 apenbaerlick sechde. **A**nshet
 der vaders doet dye te voe
 re gheweest hebbe vn pyen
 set vm dye beterynghe va
 lwe leuen. **A**der men sal
 merke datme ynder ier
 ter noedynghe myt en secht
 va den stiere vn va den
 ghemesten voghele. mer yn
 ander noedynghe sechtmen
 dat thant dye stiere. vn dye
 ghemeste voghele ghedoet
 syn. **W**at dye almachtige
 god als wy syne woerde
 myt hoere en wille soe
 doet he vns daer exempe
 le toe vp dat alle dynghe
 dye wy wanen onmoghe
 lutz wesen alsoe voele te
 luyt va vns te hapene sol
 len syn als wy hoere dat
 tet dye andere auerleden
 hebbe. **D**aer volghet na.
Ader se vrotkeloesdent vn
 se ghynghe en wech een
 ander yn syn droep vnde
 dye ander tot synre come
 scap. **I**nt doerp te ghaen
 ys dat em een vnmamier
 lick halt an desen eerdshen
 arbeyt. **I**n comescap te
 ghaen ys datme hanghet
 an dye ghewyne deser
 eerdsher werke. **W**ant

om dat dye ene ernstich ys
yn den eerdiche arbeide.
vñ dat em dye ander ghe
gheue heeft ten werken
deser werlt soe wyse se
em te merke dat sacramēt
vā vns here mynstch vñ
daer na te leue als oft
se den dorpe wert of ter
comescap ghynghe soe en
wille se toe des conynck
bruloft myet kome. **W**nde
dicwile gheualtet dat zwaer
re ys dat somynghe myet
allene des gheens gracie
veronwerden dye se noet
mer se volghē se oer. **H**ij
by uolcht daer na. **D**er
dye andere hieldē syne
knechte vñ als se em te
achtezē ghedaen hadden
soe dodē se se. **D**er doe
dye conynck dye bekēde
soe sende he syne scharen
vñ vdfes dye manslacti
ghe vñ vberuede oere stad.
He vloes of vderfde dye
manslactighē. wāt he
vderfde dye ghene dye
syne knechte veruolchde.
He vberuede oere stad
mytten vuere wāt myet
allene oere spele mer oer
oer vleysch daer se yn
woende wort ghyymicht

mytter vlame des hel
sthe vuers. **D**ren secht
dat he dye schazē sande
vñ dye manslactighē
dode. wāt al dat ordel yn
den mynstche wort auer
myds den enghelē ghe
daen. **W**āt wat syn die
schazē der enghelē sond
dye schazē vns conynck.
Hij by ys dese selue co
myntz ghechietē here der
here. **H**ij vñ sent he een
heere vñ syne vyande te
vderue. **W**āt vñse he doet
syne wrake aumyds den
enghelē. **W**ñ dye macht
sijnre wrake hoerde doe
vñse vaders mer wy syen
se nu. **W**āt waer syn nu
dye houerdighe volgers
der martelare waer syn
dye teghē oere scapper vp
gheue hadde dye nachte
oere herte vñ dye em.
Whouerde vader sterflic
glorien deser werlt. **S**iet
der martelare doet bloyet
nu yn der leuēder ghelo
ue. vñ se dye teghē dese
vbliden vā oere selheyt
se en komē yn vñse ver
dentzē myet of vnder
dat ghetal der dode. **D**us
bekēne wy yn den dringe

dat wy ghehoert hebben
 in parabole. **N**ier he dyc
 daer noet vñ syet dat he
 veronwerdet wort he en
 sal des conyns syns soens
 bruloft niet ydel late. **H**e
 sendet den andere. **W**ant
 al yst dat gades woert in
 der somyghē ludē arbeyt
 nochtā gades woert te eny
 gher tijt toekomēde daert
 rustē sal. **H**ir by secht mē
 na. **D**oe sechde he synen
 knechte. **W**at dese brulofte
 syn bereyt mer dyc ghenoot
 warē en wazens niet wer
 dich. **H**ir vñ ghaet tot dē
 wtghanghē der weghen
 vñ soe wien ghy vyndet
 roept ter bruloft. **I**st dat
 wy in der helligher scrij
 ture nemē vnse werke voer
 dyc weghe soe vstaen wy
 dyc wtghanghe vā den
 weghe dyc ghebrekē vnser
 werke. **W**at dyc comen
 lichtelick dicwil toe gade
 den in desen eerdschen
 werke ghene voerspoedy
 ghe dynghe en volghen.
Daer voghet. **W**nde syne
 knechte ghynghe wt in
 dyc weghe. vñ se vñ gader
 den alle dyc se vonden
 quade vñ guede vñ dyc

brulofte warē vol vā den
 ghenē dyc daer saten vñ
 aten. **S**y et men toent te
 hant apenbaerlick in dyc
 manyere der gheenre dyc
 daer werstapē dat by des
 conyns bruloft beteyket
 vs dese teghewoerdighe
 kertke dier dyc quade
 mytte guede vñ gaderen.
Wat se vs vndermenghet
 myt vscheydenen kyndeze.
Wat se brenat se alsoe een
 gheloue soe dat se se nochtā
 aumyds oere sunde niet
 alle en gheleydet ter vryh
 der gheesteliker gracen
 aumyds verwādelynghe
 oers leuens. **W**at alsoe
 langhe als wy hīr leuen
 soe yst noet dat wy vnder
 menghet dat leuē deser
 werke voldoen moete. **N**ier
 dan werdē wy ghestheide
 als wy ten lantscappe ko
 men. **W**at dyc gueden
 en syn nergent allene
 sonder in den hemel. vñ
 dyc quade en syn nergēt
 allene sonder in der helle.
Wat dyt leuē dat tussche
 den hemel vñ der helle
 gheset vs alsoe et in den
 myddel vs. soe vntfatet
 ghemeenlick dyc porters

vā beyde parten nochtan
vntfaet dye nu dye hellighe
kercke sonder vnderfcheyt
vñ hÿr na als se vſcheyde
ſal ſoe vnderfcheyt ſe ſe.
Hÿr vñ yſt dat ghy guet
ſyt. alſoe langhe als ghy yn
deſen leue ſyt ſoe vdraghet
guedertierlic dye quaden.
Want ſoe wyre dye quade
myet en vdraghet he ys
em ſelue een tuytch aumyds
ſynze onudrachtlicheyt dat
he myet guet en ys. **H**e ver
omwerdet abel te weſen
den cayns quaecth myet en
oefent. Aldus wort vnder
ſchuzē dat rozen vnder
dat ſtroe vpletet. Aldus
waſſen vnder den doer
nē dye bloemē vñ dye
roſe dye wael ruket waſſet
myt doerne dye ſteket.
Wat dye verſte mynſche
hadde twe ſone dye ene
vā den was vertaerē vñ
dye ander was vſteken
vñ vſmaet. **D**ye antze had
de drie noeb ſone bynnē
mer vā den warē dye twe
vtaerē vñ dye ene vſmaet.
Abrahā hadde twe ſone
mer dye ene was vtaerē
vñ dye ander wert vſteke.
Iſaac hadde twe ſone mer

dye ene waert vtaerē vñ
dye ander wert vſteken.
Jacob hadde twelf ſonen
mer vā den wert dye ene
veronnoeſelheyt vtoft vñ
andere warē aumyds boef
heyt vtopers oers broders.
Et warē twelf apoſtolen
vtaeren mer daer was
een toe ghemēghet dye dye
elf prouē ſolde dye ghepro
uet werden ſolde. **W**ā dē
apoſtole worde ſeuē dyaco
nē gheordiniert mer dye
ſeſſe bleue yn den gherech
te gheloue vñ dye iene
was een werker der dolh
ghe. **H**ÿr vñ en moghe
yn deſer kercke dye guede
ſonder dye quade myet
weſen noch dye quade
ſonder dye guede. **H**ÿr
vñ lieue broedere brenit
weder yn v ghedachte die
tyde dye voerledē ſyn. vñ
gheſteret v ſelue vñ dye
quade te vdraghen. **W**at
yſt dat wy der wttaerē
re mynſche kynder ſyn
ſoe behoert vns toe by noe
de dat wy oerē exempele
volghe. **W**at he en was
myet guet dye vntſeethde
den te vdraghen. **W**ant
hÿr by yſt dat iob vā em
quaden

selue spreect vñ secht. **I**ck
 was der drake broder vñ
 der struiffen gheselle. **M**ijn
 by yō aumyds salomon ghe
 secht in der stemme des bru
 degomes totter helligher
 kerckē. **A**ls dye lichen vñd
 den doerne alsoe yō myne
 vriendyne vñd den doeth
 terē. **M**ijn af secht vnse lie
 tot ezechiel. **D**er mynsche
 sone syn mytti dye vnghe
 louich vñ vkiertes syn vñ
 du wones myt scorpionē.
Mijn by prees sunte peter
 loth leue vñ sechde aldus.
Vnde den hellighe loth die
 bedwonghe was vloesede
 he vader vnrechtidigher
 wandelyghe der boeser
 mynsche. **W**at yn ansiene
 vñ yn hoerene was he recht
 uerdich vñ woende vnder
 den dye vā daghe te daghe
 des rechtidighē ziele pijn
 den myt quade werken.
Mijn by priyst paulus synze
 ionghere leuen vñ sterctet
 segghede. **I**n den myddel des
 quade vñ des vkyerde ghe
 slechtes vnder wellē ghy
 lichte soller als lichte yndeser
 werlt behaldende dat woert
 des leues. **M**ijn by tughet sun
 te iohan ewāgelist der kerc

ken vā pygama vñ secht.
Ick weet waer du woent
 waer sathanas stoel yō vñ
 du haldes myne name vñ
 du en heues myne gheloue
 myt gheloechent. **S**iet lieue
 broedere wael na al dye
 schryfture doerloepende
 soe bekēne wy dat he myt
 guet en was den dye boes
 heyt der quader myt ghe
 proest en heeft. **W**ant vp
 dat yck alsoe spreke moghe.
Dat yser vnser speler en mach
 men myt brenghē ter subtyl
 heyt der scarpheide yst dattet
 myt af en vilet dye vile
 der vreemd quaeth. **W**ant
 v en sal myt veruere dat
 inder kerckē voele quad
 mynsche syn vñ luttel gue
 der. **W**at dye arke ynden
 water der diluuiē droech
 dye bedudenysse deser kerc
 ken se was vñd wylt vñd
 bauē nauwe dye oer bauē
 wt wies ter matē vā ene
 cubitus. **W**at men gheloeft
 dat se benede hadde dye
 beeste myt vier voete vñ
 dye trupende dieze mer
 bauē hadde se dye mynsche
 vñ dye voghele. **S**e was
 daer wylt daer se dye beest
 te hadde. **V**ñ daer was se

nauwe daer se dye mynsche
lyelt. **W**ant dye hellighe
kercke ys yn vleischelike
dynghe wyt vñ ynden
gheestelike dynghe nauwe.
Wat daer se vdraghet dye
zeden vā den beesteliken
mynsche daer ondoet se
oere schoet wyde. mer daer
se dye heeft dye beset syn
myt gheesteliker reden
daer wort se ten hoechste
gheleyt. **A**l der nochtā vñ
dattet luttel ys soe wort
se daer nauwe wat dye
wetch ys wyt dye ter doet
wert leyt vñ et syn
voele dye daer yn ghaen
vñ dye wetch ys nauwe
dye ten leuen leydet vñ
der ys luttel dye de wetch
vynde. **W**at tot daer wert
dye arke nauwe yn den
hoechste tot dat men se
brenet ter mate vā enen
tubitus. **W**at yn der helli
gher kercke soe enygh
helligher syn soe oer myn
ys dye ynden hoechsten
totten ghebracht wort dye
allene mynsche vnder de
mynsche vnde sonder teghe
ymet te rekene soe wert
he allene hellighe ghebaere
dye na de woerde des

psalmiste wordē ys als
een mynsche ynden ghe
stichte. **A**l der vñ sal men
dye quade alsoe voele meer
vdraghe soe se meer auer
uloyen. **W**at yn dorsthe
der schuze ys luttel coeris
dat men helt vpte legghē
mer grote myte stroes
dye men mytten vuere
ubernet. **A**l der by der hul
pen vñ herē ghy dye thāt
ghekomē syt yn dat huys
der brulof dat ys yn dye
hellighe kercke. **I**euue broe
deze nu soet nernstelick
dat dye conynck als he
daer yn komē sal myt en
vynde enygh dynck vā
der habyt uwer ghedach
ten dat he berispe moghe.
Wat myt groter vresen
des herte sal men merke
dat men daer staphantes
na setyt. **W**nde dye conynck
quam daer yn vñ dat
he se syen solde dye ten
ete saten vñ he sach daer
enē man dye myt gheleet
en was myt brulofs tede
ren. **W**at wanē wy lieue
broedere dat men meyn
myt desen brulofs tede.
Wat yst dat wy segghen
dat brulofes cleet dye

doepsel vñ dyc gheloue nye
 ys sond doepsel of gheloue
 yn dese brulofst komē. **W**āt
 daer mede ys een daer bu-
 ten dat he noch nyet en
 ghelofst. **W**at solle wy dā
 vstaen dat brulofst cleet
 sond dyc myne. **W**āt dyc
 kroemt yn dyc brulofst mer
 he en kroemt daer nyet yn
 myt enē brulofst clede dyc
 bynen der helligher kerckē
 ys vñ den gheloue heeft
 mer dyc myne nyet en heeft.
Wāt toe rechte lyet men
 dyc myne een brulofst cleet.
Wāt vnse schepper hadde
 yn em doe he ter brulofst
 quā vñ dyc hellighe kert
 ke myt em te voeghē. **W**āt
 dat wert ghedaen allene
 mytter mynē gades vp
 dat syn eenghebaerē sone
 aen em verpē solde der
 wtūaerene mynschē hertē.
Hyr by secht sunte iohan.
 Alsoe mynde god dese werlt
 dat he synē eenghebaeren
 sone voer vns gaf. **D**yc
 dan aumyds mynen ten
 mynschē quam he gaf te
 kenen dat dyc selue myne
 ys dat brulofst cleet. **E**lck
 vā v lude dyc yn der kert
 kē ys gheset vñ gade ghe

loeft heeft he ys thant ghe-
 komē ter brulofst. mer he
 en ys nyet ghekomē myt
 enē brulofst cleet yst dat
 he nyet behoet en heuet
 dyc gracie der mynē. **W**ñ
 waerlich lieue broedere
 wert dat ymēt ghenoot
 worde ter vleischerliker
 brulofst he solde syn cleet
 verwandelē vñ he solde
 toenē by der schoenheyt
 synre cledynghe dat he
 mytte brudegom vñ mytt
 bruyt vblide. he solde em
 schamē te apenbaerē myt
 oncersōmen clederē vñ
 dyc ghene dyc vbliden
 vñ fest haddē. **W**dy syn kro-
 mē tot gades brulofstē vñ
 wy vnsen vns te verwa-
 delen dat cleet vns hertē.
Dyc enghelē vblidē als
 dyc wtūaerē vpghe namē
 werde ten hemele. **D**yt
 wat ghedachte ansvēn wy
 dese gheestelike feesten dyc
 dat gheestelike cleet. dat ys
 dyc myne nyet en hebben
 dyc vns alle schone maect.
Wnde men sal weten dat
 ghelyck als men yn twee
 holtē dat ys yn dat bauēste
 vñ yn dat onderste een cleet
 meuet alsoe heeft men yn

dese

tween ghebade dye myne.
dat ys yn der myne gades
vn̄ des euen kerstens. **W**at
et ys gheschreue. **D**u sal
mynen dynē herē dynen
god vā al dynre hertē vn̄
vā al dynre zielē vnde van
al dynre cracht vn̄ dynen
eue mynsche als dy seluen.
Wnde yn desen dynghe
ys te merke dat men yndes
euen mynsche myne settet
mate vāder myne als men
secht du salst dynē eue myn
sche myne als dy seluen.
Mer dye myne gades en
vaetmen myt gheerze ma
ten als men secht du salst
mynen dynē herē dynen
god vā al dynre herten vn̄
vā al dynre zielē vn̄ van
al dynre crachtē. **W**at men
en beueelt mynēt woe voe
le dat he myne sal mer vā
woe voele. als men secht vā
al. **W**at dye mynt ghewaer
lich gade dye em selue van
em selue myt en laet. **H**ij
vm yst noet dat wy dese
twe ghebade der mynen
halde. soe wy yn dye brulof
begheert te hebbē een brulofs
tleet. **W**ant hij by yst dat
men yn ezechiel den pphete
der poerte van der stad dye

vpten berghe stont dat voer
poertael myt dan vā twee
cubitus secht wesen ghemēt.
Want dye toe ghanck der
hemelscher stad en wort
vns myt gheopent yst dat
men yn dese kortke dyemē
dat voerpoertael hiet vm
dat se noth butē ys myt en
haldet gades vn̄ des myn
sche myne. **H**ij vm yst
dat men yn dye cortinen
des tabernakels beuelt te
weuone ghelu twe verwe
gheuerwet. **O**hy sijt broe
dere ghy sijt dye cortinen
vā den tabernakel dye
aūmyds den gheloue yn
uwe hertē dye hemelsche
hemelich bedect. **M**er yn
den cortinē des tabernakels
sal wesen ghelu tweverf
gheuerwet. **W**at ghelu
heeft dye ghedaente des
vuers mer wat ys dye my
ne dan vuer. **M**er dese
myne sal wesen tweverf
gheuerwet dat ys dat men
se verwe aūmyds der myne
gades vn̄ der mynen des
euen mynsche. **W**at dye soe
gade mynet dat he aūmyds
synre contemplanē vroke
loest synē eue kerstē he ys
ghelu. mer he en ys myt

tweewerf gheuerwet. **E**chter
 dye soe synē eue mynsche
 mynt dat he aumyds des
 mynen vrokeloest gades
 contēplacie he ys ghelumen
 he en ys nyet tweewerf ghe
 uerwet. **W**p dat dan uwe
 myne syn mach ghelumen
 werf gheuerwet vñ dat se
 oer vntsteke ter mynen
 gades vñ ter mynen des
 euen mynsche soe dat se
 aumyds den medeliden
 oers eue mynsche nyet ach
 ter en late gades contēpla
 cie dat ys vñ gade stedeli
 ke te dencke vñ dat se nyet
 meer an en hanghe dan
 se solde an gades contem
 placie dat se daer by nyet
 af en werpe dye compassie
 of medeliden oers eue my
 sche. **W**at elck mynsche
 dye vnder den mynschen
 leuet he sal em alsoe ande
 halde den he begheert dat
 he nochtā dese nyet late
 en sal myt de dat he liep
 vñ he sal desen soe helpen
 doen dat he vā den nyet
 en vtraghe toe den dat he
 haestede te komē. **H**ien sal
 oer weten dat dye myne
 des euen mynsche yn twee
 dynghe wort vnderfchey

den als een wys man secht.
Al dattu hates datmē dy
 doen solde sye dattu dat
 enē andere nyet en doest.
Wnde dye waerly predict
 aumyds oer selue vñ secht.
Wat ghy wylt dat v dye
 mynsche doen solle dat
 selue doet em oer. **W**ant
 yst dat wy ~~dat~~ ~~dat~~ ~~wy~~
 willen datmen vns vande
 andere te rechte doe. oer enē
 alsoe andere doen. vñ dat wy
 nyet en willen datmen
 vns doe dat wy dat scu
 wen oer enē anderen te
 done soe halde wy dat
 recht vā der myne vnghe
 quest. **H**ier myemet als he
 ymet mynet en wane
 dat he thant dye myne
 hebbe ten sy dat he te voe
 re dye cracht synre my
 ne proeue. **W**at yst dat
 ymet ymede mynet dese
 en heeft dye myne nyet
 mer he waent se te hebbe.
Ohewarighe myne ys
 als men de vrient yn ga
 de vñ den vyat mynt vñ
 gade. **W**at dye mynet vñ
 gade dye he mynet dye de
 ghene mynt daer he weet
 dat se em nyet en myne.
Wat mē plegghet die myne

te proeue allene by den we
derstote des hates. **H**yt by
secht dye waerheyt aumyds
der selue. **D**ynnet uwe vya
de doet den wael dye u ha
ten. **D**at dye mynet seker
lik dye den mynt vāween
he vstaet dat he em myet en
mynet. **D**yt syn grote dyn
ghe vñ hoghe dynghe vñ
seer pynlick voele lide te
doen mer nochtā vs dyt dat
brulofst cleet. **D**oe vye yn
der brulofst ten eten suttet
vñ dyt cleet myet en heeft
he vntfye om myt sorghe
dat men wtuerpe sal als
dye comyntz yn komet. **W**at
syt men secht. **W**ant dye
comyntz quā yn dye brulofst
vm dat he syen solde dye
ten eten saten vñ he sach
daer enē man myet ghecle
det myt enē brulofst ciede.
Vyeue broede wy syn dye
ten eten suttet yn dye bru
loft des woerdes dye thāt
den gheloue yn der kerckē
hebbē vñ dye gheuoet wor
den mytter spysen der hel
ligher scturizē dye vblidē
dat dye kerke myt gade
gheuoecht vs. **I**ck bydde v
dat ghy merket of ghy toe
deser brulofst komet syt

myt enē brulofst ciede vñ
soect uwe ghopynse myt
eernstighē vnder socke vñ
examiniert uwe herte vā
elkē dynghe of ghy thant
teghē ymēt hat hebt of
ghy v iet vntsteket myt
brande des hates teghens
eens anders salich vñ of
ghy v iet pynet aumyds
boesheyt ymēt te deren.
Syt dye comyntz komet
yn ter brulofst vñ he merkt
dat habyt vns herte. **W**ñ
den he myet en vynt ghe
cledet myt mynē secht he
staphantes myt gramscap
pe. **V**rient woe bistu hyn
yn komē myet hebbēde
een brulofst cleet. **V**yeue
broedere et vs sere te ver
wonderē dat he dese vriet
hyet en nochtā vsmact.
Als of he em apēbaerlich
sechde. **V**rient vñ myet
vrient. vriet aumyds de
gheloue. mer myet vrient
aumyds den werckē. **W**nde
he swēch wāt datmē sond
vruchte myet segghen on
mach vnder nauheyt des
achterste berispens helt
vp alle proeue des vnt
schuldighes. **W**at he beris
pet vā butē dye tytch der

consciencie dyc vā bynē dyc
 ziele wroeghet. **M**er vnd
 dyc sal men wete. wāt soe
 wie dat cleet vā deser doghet
 heeft yst dat hūt nochtan
 nyet volmaectelick en he
 uet he en sal nyet wanha
 pen vā ghenadē tottē ynho
 mē des guedertiere conyts.
Wāt he gheeft vns by dē
 psalmista dauid hape segge
 de. **M**yne vnuolmaecthē
 hebbe dyne oghe ghespen
 vñ alle mynsthe solle be
 schreue werde yn dynen
 boke. **M**er vñ dat wy de
 se luttel dynghe ghesicht
 hebbe te troeste des gheens
 dyc dat cleet heeft mer
 nochtā tranck ys. **N**u laet
 vns dyc woerde kiezen
 toe den dyc dat cleet al
 myt alle nyet en heuet.
Daer volghet. **D**oe sechde
 dyc conytk den dyemēs.
Wyndet em hande vnde
 voete vñ werpt em yndie
 buteste donckerheyde daer
 sal wesen gheweē vnde
 trifel vā tandē. **D**an wer
 den hande vñ voete ghe
 bondē aumyds nauheyt
 des ordels dyc nu nyet
 en wille ghebondē werde
 vā quade werke aumyds

beteringhe oers leuens. **O**f seker
 dan bynt dyc pyne dyc ghe
 ne dyc de mysdaet nu byn
 det vā guede werke. **W**āt
 dyc voete dyc de ziele ver
 rokeloefet te visitiere vnde
 te vandē vñ dyc hande dyc
 den armē nyet en gheue
 dyc syn nu aumyds oere
 wille ghebondē vā guede
 werke. **M**er vñ dyc nu
 oers dancs ghebondē wer
 de ynden sunde dan solle
 se oers vndancs ghebondē
 werde ynden tozmēten.
Wāt men secht wael dat
 men se werpt yn dyc uler
 ste donckerheyde. **W**āt wy
 segghe dyc bynenste doncker
 heyde wesen dyc blyntert
 des herte mer dyc buteste
 donckerheyde dyc ewighe
 nacht der vdoemptē. **D**us
 wort dan elck dyc vdoept
 ys gheworpe nyet ynden
 bynenste donckerheyden.
 mer yn dyc butenste. **W**āt
 he wort daer syns vndancs
 wtgheworpe yn dyc nacht
 der vdoemisse. **D**yc hyn
 syns dancs viel yn dyc
 blyntē syns herte. **W**nde
 men secht dat daer ys ghe
 ween vñ knersynghe of
 slaterynghe vā tandē. dat

daer dye tande trisele solle
dye hijn vbliden vā gulsu
herde. dat daer dye oghen
wene sollen dye em kiere
tot vulre ghenuechte. vp
dat se myt elke lede vnd
sondlynghe tormete syn
solle dye hijn vnder ahre
hande sundē laghe den
drenēde. **M**er als dye ene
wtghe worpē was yn den
welke men beteykent al
dat licham der quader soe
voghet daer thant na dye
ghomeyne sentencie daer
men secht. **W**at voele syn
re gheropē mer luttel ver
taere. **W**eue broedere et vs
te vntsyene dat wy ghe
hoert hebbē. **S**yet wy syn
thant al gheropē aumyds
den gheloue wy syn ghe
komē yn des hemlschen
conyts bruloft wy ghelouen
vū belien dat saaramēt sijn
re mynscheyt. wy nemen
dye spysē vā den woerde
gades mer yn den doemf
daghe als dye konyck yn
komē sal wy weten dat wy
gheropē syn mer of wy ver
taere syn en weten wy nyet.
Hijn vū yst alsoe voele meer
noet dat em elck vā vns lu
den te meer vmedere yn oet

moedicheyde als he myn
weet of he vtaere vs. **W**at
somyghe syn dye ghene
guede werke en begynnē
vū somynghe en volstaen
nyet yn den guede werke
dye se begonnē hebbē. **M**er
syet enē anderē vol na al
syn leuen yn quaetheyde
leyde. mer by den eynde
vā synē leuē wort he vā
synre quaetheyt bekieret
aumyds gheween vā strapē
penytencie. **E**en ander schy
net een hellich leuē leyden.
mer em gheualt dat he
vntynt dat eynde syns
leuens em kiert ter quaet
heyt vā dolynghē. **E**en an
der begynt een guet leuē
wael mer he eyndet bet.
Een ander werpt em seluē
neder vā synre ioncheyt
yn quade werke yn den
seluē werke wort he altoes
quader tot dat he sterft.
Hijn vū sal elck myt meer
re sorghe em vntsyen soe
he myn weet wat em blift.
Want dyt vs datmē dur
wile segghe sal vū sonder
vergeten vnthalde. **W**oele
yffer gheropē mer luttel
vtaeren. **M**er vū dat die
wile meer exempele van

guedē ludē dan der lerve
 woerde der gheenre herte
 bekreze diet hoere. soe wyl
 yck v het segghe vā unven
 euen mynsche dat urve he-
 te alsoe voele te besorchliker
 hoere sollē als em dyt van
 by luut. **W**āt wy en segghe
 myt dynghe dye langhe
 vleden syn. mer dye dynghe
 daer tughe af syn dye seg-
 ghe dat se daer by waren.
Myn vader hadde drie
 sustere dye alle drie hellige
 meghede wazē vādē wel-
 ke dye ene lyete tersilla
 dye ander gordiana. vnde
 dye derde emyliana. **S**e
 bekrede alle drie myt eenre
 hette vñ wordē tot eenre tyt
 ghewijet yn armoede leuen
 de vnder strenghe discipli-
 nē vñ woende tegader vñ
 leuede yn oere propere huse.
Wnde als se langhe ynden
 leue wazē soe begonste ter-
 silla vñ emyliana myt da-
 ghelike toe wassen voerganc
 te hebbe yn der myne oers
 streppers vñ al wazē se hyn
 allene mytte lichame noch
 tan voere se daghelics au
 mytt begherte ten ewighe
 guede. **H**ier hyn teghen
 begonste gordiane ghedach

tē vā der hettet oere ym-
 gher mynen te vtraghen
 by daghelike af nemē vnde
 allenstke weder te kiere ter
 mynen deser werlt. **W**nde
 tersilla pach dicwille emylia-
 nen oere suster myt grote
 vsuchten te segghe. **I**n sye
 dat gordiana vñse suster
 vā vnser gheselschap myt
 en ys wāt yck merke dat
 se oer wtuert weent vnde
 dat se oer herte myt en hoet
 te doen dat se ghelaest heeft.
Wnde se plaghe se daghelics
 myt sachte begripe te beris-
 pen vñ weder te brenghē
 vā der lichtheyt oere zede
 ter swaerheyt oers habijts.
Wnde se vntfent haestelic
 weder een anghesichte vā
 gheestelicheyde vñ den
 woerde des berispens mer
 als dye vze der berispynghē
 auleden was soe vghenck
 oer oer haestelick dye swaer-
 heyt vā eersomheyde dye se
 vntfanghe hadde vñ thant
 kiere se oer weder ten licht
 vñ dighen woerde. **S**e vblide
 vā lezerre meghede ghe-
 selschap vñ enygh persone
 dye em toe deser werlt
 myt ghekert en hadde was
 oer harde swaer. **H**ier vp

ene nacht soe apēbaerde de
ser tarsillen mynre moeyen
dye vnder oere susterē myt
ter doecht der steder bedyn
ghe vñ quellunghe vā son
derlygher abstinēcien vnde
yn swaerheydē vā eersomē
leuē ghewassen was yn oe
ren eynde yn hoeth vā hel
lichheit. **Felix** myns alden
vaders broder dye bishop
was vā deser kerckē vā
romē als tarsilla voersicht
plach te segghe vñ he toen
de oer dye womynghe vā
der ewigher claerheit vñ
sethde. **Com** wāt ick vnt
fac dy yn dye womynghe
vā desen lichte. **Wnde** se
waert thant ziet vāder
colde vñ quā tot oere ach
tersten daghe. vñ alsoe voe
le lude vgnaderen ten edele
vrouwe vñ mānē dye ster
uē dye oer naeste troeste
soe stonde totter seluer vre
vntrynt oer bede māne
vñ wiue vñ vnder den
was oer myn moed daer.
Wñ als tarsilla haestelic
opwert sach soe sach se
ihus comedē vñ myt grote
ēernste begonste se tot dē
ghenē dye by oer stonde
te ropē. **Gaet** en wech gaet

en wech ihus koemt. **Wñ**
doe se yn em staerde den
se sach. soe wort dye helli
ghe ziele vntbondē vādē
vleische. **Wñ** daer wart
haestelic alsoe grote gore
vā rocke ghebreyt dat dye
sueth em alle toende dat
daer dye maker der zuet
heyt ghekomē was. **Wnde**
doe oer licham vndet was
vm te dwane naden zede
vā den dode soe vant mē
dat an oere knyeen vnde
ellenbaghe ghewasse was
ene vharde huylt alse ke
mel vā ghewoentē langher
bedynghe. **Wñ** wat oer leuē
de gheest altoes ghedaen had
de dat orkonde oer dode
vleische. **Wñ** dyt wort ghe
daen voer den daghe vns
herē ghebuerte. **Als** dye dach
auerledē was soe apēbaerde
dese tarsilla emylianē oer
re suster by visitacien van
nacht visionē vñ sethde.
Com wāt vm dat ydr den
dach van vns herē ghebuer
tē myt mytti en dede. dat
ydr thant mytti doen mo
ghe syne hellighe apēbarē
ghe dertienendach. **Wñ** se
antwoorde oer thant vnde
was ernstich vā gordianē

oerre suster salicheyt. **W**nde ofte ytz allene kome wen late ytz gordiane vnse suster. **W**n doe se dat sechde soe sechde se oer weder myt ene droue ansichte. Com wāt gordiana vnse suster ys gheachtet vnder dye leke wiue. **W**n na dyt visio ne waert se thant siet vñ alsoe gheseghet ys soe meere rede dye sicte vñ se sterf vp den dach vns herē apē bazynghe den men hret dertien dach. **W**nde staphan is doe gordiana sach dat se allene bleue was soe wies oere quaetst. vñ dat te voerē vborghē was yn dye begherte oers hertē dat dede se na yn der daet vā quade werke. **W**āt se v̄gat vns herē vrese. se v̄gat oerre suuerheyt vñ weerdicheyt. se vergat oers wiens. vñ se nā daer na toe enen manden v̄ijnsē vā oerē lande. **S**yet dese drie bekuerden alle yn eenre hette verstermer se en gheduerdē myt yn enē ghelike ernsticheyt. **W**āt na vns herē woert soe isser voele gheropē mer luttel vertaerē. **D**yt hebbe ytz h̄ir v̄me ghesecht dat

myemēt dye nu yn guedē werken staet em seluē toe legghē sal dye doghet vā guedē werken vñ dat myemēt betrouwen en sal vā sijnre properre daet. **W**āt al weet he te hant woe daen dat he hude ys he en weet noch myt wat he morghē werdē sal. **H**ir vñ en sal myemāt seker vā sijnē werke v̄blidē als he noch myt en weet yn dye vnselkerheyt vā dese leuē wat eynde em volghē sal. **A**er vñ dat ytz v een dynck ghesecht hebbe dat v vā gades starphēyt verueert heeft soe segghe ytz noch een dat h̄ir by ghesiede. dat unse verueerde herte vā gotliker vntfermicheyt v̄troesten sal nochtā verdencke ytz dat ytz dat yn een ander sermoen hebbe ghesecht mer ghy en waert daer myt al. **A**er twee iaerē quā een broeder yn myn cloester dat ghesicht ys beneuē der helligher martelare kercke iohans vñ pauwels vñ daer vntfanghē te s̄ne. **W**nde mē v̄trete em langhe nader regulē vñ he wert ten leste vntfanghen. **W**nde een

syn broeder volghede em
na yn dat cloester nyet
vm bekierē mer vā vlei
scheliker mynen. **W**n dese
dye ghekomē was ter be
kierzyghe he ghenoechde
herde seer den broederen.
mer daer teghe syn broed
he scheelde verre vā synē
zedon vā vā synē leuen
nocht leefde he meer ynde
cloester vā noede dan van
wille. **W**nde als he yn al sy
nen werke verkiert was
soe vdroghe nochtā alle die
broede vm syns broeders
wille. **W**at he was licht
uerdich yn talen quaet yn
dādē. behaghel yn cledere
vā vngheraect yn zeden.
Wat he en mochte nyet
doghe dat ymēt em sechde
vā der verwandelyghe des
helighe habyt. **W**at al
syn leuen was aldē broe
dere swaer te syen mer
nochtā als ghesecht ys soe
vdroghe se om alle vm
dye myne syns broeders
he veronworde em seze
als em ymēt het sprack
dat he synē quaetheyt be
tezen solde. he en mochte
gheen guet nyet allene
nyet doen. mer he en mochtet

oer nyet hoere he swaer
dicwile nyet ede nyet grā
scap nyet scampe dat he nū
mer komē en solde totte
habyt vā hellighen leuē.
Mer yn deser steerften
dye nywelynghe yn enē
grote dele dat volck vā
der stad ghedoet heeft soe
wert he gheslaghe yn synē
lyue vā quam ter doet.
Wnde doe he yn synē vter
stē gheeste lach soe vnder
den daer dye broeders dat
se syn vstherde verwaren
soldē nyet bedynghe. **W**at
syn licham was thant doet
yn den vterstē leden mer
allene was noch yn synre
borst ademē leuēde herste.
Wnde alle dye broeder be
gonste alsoe voele te meris
teliker voer em te bydden
soe se saghe dat he thant
meer crancker wert. **W**nde
he begonste haestelich den
seluē broedere dye by em
stondē mytter macht dat
he vmochte te roepē. **G**haet
en wech ghaet en wech.
syet ytz byn enē draken
ghegheue te vstlynden dye
my nyet vstlynden en mach
vm dat ghy hūr sijt. he
heeft te hant myn hoeft yn

synē monde verſwolghen
 gheeft em stad dat he my
 myt langher en tormente.
 mer dat he doen mach dat
 he doen sal. of yck em ghe
 gheue byn te vſlynden
 waer om doghe yck om
 uwē willē dat vſlenghen.
Doe begonste em dye bro
 dere te segghē. **B**roder wat
 ys dattu syes segghē dy myt
 ten teyken des hellighen
 cruce. **H**e antworde soe
 he best mochte vñ sechde.
Ick wil my teykenē mer
 yck en mach wāt yck wer
 de verpletet vā den dra
 ke. **W**nde doe dyt dye bro
 dere hoerde soe vielē se
 up dye eerde vñ begonste
 sterliker te bydde om syne
 vloesynge. **W**nde syet
 haestelick begonste dese
 syeke vbetert myt woer
 dē soe he best mochte te
 vblidē vñ sechde. **G**ade sy
 danck. **S**yet dye drake
 dye my vntsaen hadde te
 vſlyndē he ys wtghestotē
 vñ en mochte voer uwe
 bedynde myt staen. **I**ck
 bidt voer myne sundē
 wāt yck byn bereyt te be
 krieyghe vñ dat werltlike
 leuē alte mael te latē. **D**ese

man dye als nu ghesecht ys
 doet was vñ den lichame
 he wert behalde tē leuen
 vñ wort myt al synre her
 tē toe gade bekiert. **A**ldus
 wert he myt langher vñ
 myt stedigher ghesellyghe
 yn der zicheyt gheleert
 vñ doe dye zicheyt yn em
 wies soe ys he vmlanghe
 daer na ghestorue. **W**nde
 doe als he sterf en sach he
 dē drake myt wāt he ver
 wan em byden bekiere
 syns leuē. **S**iet lieue bro
 dere gordiana als yck voer
 sechde viel ter pynē vā een
 re helligher nonē habite.
 vñ deser broder daer yck
 dyt af voer secht hebbe he
 klerde weder vā synre doet
 tē ewighe leuē. **H**yr om en
 weet nyemēt wat vā em
 ghedaen wort yn gades
 hemelike ordel wāt voele
 yffer gheropē mer luttel
 vtrae. **H**yr vme wāt nyemēt
 setker en ys of he vtrae
 rē ys soe behouē em alle
 nysthē te vntſpen vñ dat
 se em alle vrese vā oeren
 werke. vñ dat se allene
 vbliden yn gades vntformich.
 vñ dat nyemēt en vwane
 vā synre cracht he ys dye

vnse betrouwe voldoen mach.
Dye yn em selue vnse nature
ghewerdichde an te nemen.
Dye leuet vñ regnert myt
gade den vader yndye een
heyt des hellighe gheestes
god ewelich vñ vñmekeer
Amen. **Opte xxi sonne**

In der tyt dach ihesus
was een conystrē wes
sone dat sieck lath toe ra
pharnaū. Dese doe he hoerde
dat ihus komē solde van
iudea yn galileen soe ghynck
he en wech tot em vñ bat em
dat he neder queme vñ syne
sone ghenese wāt he begonst
te te sterue. **W**ir vñ sechde
ihus tot em. **T**en sy dat ghy
tekene vñ wond syet ghy en
gheloeft myet. **D**yt conystrē
sechde tot em. **W**e kom ned
cer myn sone sterue. **I**hus
sechde em. **G**anck neder d
ne sone leeft. **D**ye man ghe
loefde der rede dye ihus sech
de vñ he ghynck. **W**ñ thant
doe he ned quā so quamen
em syne knapē te ghemoeke
vñ se baetscāpē em vñ sech
dē dat syne sone leefde. **W**ñ
he vraechde vā em dye vze
daer he bet yn ghehadt had
de. **W**ñ se sechde em want
ghysterē ter seuēder vñ liet

em dye rede. **W**ñ dye vader
bekendet dattet dye vze
was daer em ihus vñ sech
de ganck dyn sone leeft.
Wñ he gheloeft vñ al
syn huys. **S**ūte gregorius
omelic vp dit selue ewāgeli
die he predite ynd marte
laze dach. **R**erei adillei vñ
pānaci

Boedere dye leze des
hellighe ewāgeli
dye ghy nu ghehoert
hebt en behouet gheeme be
dudynge. **W**er vñ dat
wy myet schynē en sollē dat
wy se al swighede auliden
soe sollē wy iet daer yn
sprekē betradende dan
bedudēde. **F**ier ytz sye dat
vns dyt allene staet te vra
ghe vā der bedudynge
waer vñ dat he dye ko
mē was vñ salich te biddē
hoerde ten sy dat ghy teykē
vñ wond syet ghy en ghe
louet myet. wāt dye syne
sone ghesontheyt badt sond
twiuel he gheloeft. **W**āt
he en solde vā den myet
salich eyschē den he myet
gheloeft enē ghesontme
ker te wese. **W**daer vñ
sechtme dan then sy dat
ghy teykē vñ wond syet
ghy en gheloeft myet.

Daer ghedenet wat he ey
 sthet vñ ghy sollet opelic be
 kenen dat he ynde gheloue
 twiuelde. wāt he eyschede
 dat he neder queme vñ ghe
 nel synē sone. wāt he eysche
 de vns herē lichālike te
 ghewoerdich dyc nerghet
 en ghebrack by dē gheeste.
Wāt he gheloefde te myn
 yn em dyc waende dat he
 dyc ghesonth nyet en solde
 hebbe moghē gheue he en
 weer daer teghewoerdich
 yn den lichame. **Wāt** hed
 de he volmaectelic gheloest
 sond twiuel solde he dan
 weten dat ghene stad en
 were daer god nyet en
 were. **Dus** twiuelde he vā
 enē grote dele wāt he en
 gaff dier moghentē gheen
 ere mer der teghewoerdich
 syns lichams. **Wñ** aldus
 badt he synē sone ghesonth
 wāt den daer he toe kome
 was gheloefde he mechtich
 te wesen om te ghenesen
 mer he waende dat he daer
 nyet gheestelic en were
 dat syn sone sterf. **Der**
 wise he den men bidt dat he
 daer gae he bewiset dat he
 nyet en ghebreit daer mē
 em noet. he gaff dyc ghe

sonth allene myt synē be
 uelē. wāt he schrey alle
 dyncghe by synē wille. **Wñ**
 yn desen dyncghe sollē wy
 nernstelick merke alsoe wy
 wetē dat dyc and ewāgelista
 orkont soe quā centurio dat
 ys een hē dyc hondert rid
 derē vñ em heeft tot wise
 hē vñ seide. **Here** myn knecht
 lecht lam yn dē huse vñ wort
 qualick ghequelt. **Wñ** ihus
 antworde em thant. **It** sal
 kome vñ em ghenesen. **Wāt**
 yst dat dyc romysken bidt
 dat he tot synē sone kome.
Wñ de dat he nochtāt yn
 den lichā daer nyet ghaen
 en wil. mer dat he nyet
 ghenoeft en wort tot centu
 rions knecht. vñ dat he
 nochtā belaeft dat he daer
 lichamlike ghaen sal. **He**
 en ghewerdicht tottes romys
 sone nyet lichālike te gaene
 vñ heen vromwert nyet te
 ghaene tottes centurioens
 knechte. **Wāt** ys dyc sonder
 dat wise houdicheyt ghesto
 ten wort dyc yn den myn
 sche nyet en eert dyc natuer
 daer se mede ghesthapen
 syn te beelde gods mer dat
 se dyc erē vñ dyc rijcheyde.
Wñ als wy merke vñ erē

dat vntrent em ys soe en
ansyen wy maerlitz niet
dat bynenste. Als wy dye dy
ghe merke dye yn den licha
me vsmaet syn soe vrotelo
sen wy te merke dat se syn.
Alzer vm dat vnse vloeser
toene solde wat dat de myn
sche hoghe ys dat dye hellige
dat vonweerde sollen vn
dat den mynsche vsmaet
ys dat dat niet te vonwer
den en ys soe en wolde he
tottes conynskes sone niet
ghaen mer he was bereyt
te ghaene tot teturioens
knechte. Aldus wort vnse
houerdich berispet dye dye
mynsche meten kan mer
ke vm dye mynsche alsoe wy
ghesecht hebbe. soe merkt
he allene dat vm de myn
sche ys mer he en bekent
dye ere gades niet ynden
mynschen. **S**pet dye gades
sone en wil niet ghaen
tot eens conynskes sone.
vn he was bereyt tekome
tot eens knechtes ghesonts.
Waerlitz wert dat vnse
ymens knecht bede dat wy
tot em ghaen soldē soe solde
vnse staphats vnse houdyth
yn heymeliker ghepynse
antwoerde vn segghen.

Ghandt daer niet wanttu
vnderste dy. men vonwert
dyne ere dyn staet wort
ghearghert. **S**pet he dye
qua va den hemele he en
vonweerde niet te ghaen
tot ene knechte ynder eer
den vn nochtā vonweerde
wy voetmoedicht te werde
yn eertrike dye va der
eerde syn. **W**at wat ys
voer gade snoeder of wat
math wesen meer te ver
omwerde dan dye ere te be
halde voer den mynschen
vn niet vntsyene des yn
wendighe tughes oghē.
Hijr by secht vnse he totte
pharizeen ynden ewagelij.
Ghy syt dye v selue guet
maect voer den mynsche.
mer god weet uwe herte
wat dat den mynschen
hoghe ys dat ys te vonweerd
den voer gade. **M**erit
brodere merit dat men
secht. wat ys dat te vonwe
den voer gade dat de my
sche hoghe ys soe ys dat
ghepyns vnser herte soe
voele te nederre als se de
mynsche ys ynt hoghe vn
dye oetmoedich vnser her
te ys soe voele te meer ynt
hoghe voer gade als se

voer den mynsche nederre
 ys. **H**ijr om laet ons von
 wēde of wy het guedes ghe
 daen hebbe. **G**heen vā vnsen
 werke en vheef ons. **D**ye
 auerbloedich des guedes
 noch glorie en vheffe ons
 myet. **I**st dat wy vā bynē
 vhouerde vā enyghē guede
 dat ons toe wasset soe sy
 wy vā gade vonweert. **H**ijr
 teghe secht dauid yn de psal
 ter vā den oetmoedighen.
Wise he behoet dye tleynē.
Wn em dat he dye oetmoe
 dyghē tleynē hiet na de dat
 he dye sentēcie ghesecht had
 de. soe sechde he synē raet
 na. **W**at als of he vraghe
 de wat he hijr toe doen sol
 de. soe sechde he daer toe. **I**ch
 byn voetmoedicht vnde he
 heeft my vloest. **D**roedere
 pynset dyt aldus vū meret
 dyt myt alre menyghē vū
 en wilt yn uwē eue myn
 sche myet doen wērdicheyt
 vū dat guet vā deser werlt.
 dat eert vū gadeswille
 vnde mynsche de ghy noch
 tā myet beualē en sijt dat
 se ghemaect syn ten beelde
 gades. **D**at doen ghy dan
 waerlich uwē eue mynsche
 yst dat ghy te voere voer v

seluē yn uwē herte v myet
 en vheeffet. **W**at dye em
 seluē noch em dese vghanc
 like dynghe vheeffet he en
 tran yn synē euen kersten
 dat myet ere duere sal. **E**n wilt
 dan yn v seluē myet rekenē
 dat ghy hebbet. mer wat
 ghy sijt. **S**iet dye werlt die
 men mynt vliet. **D**ese hel
 lighen by welker graue wy
 staen se ta tradē dye bloyē
 de werlt vnd dye voete myt
 vsmactheyde der herte. **D**at
 leuē was landt stedelike
 ghesontheyde auerbloedich
 yn guede drachtich yn hē
 derē te wynē vū stilheyt
 yn langhē vrede vū noch
 tā als dye werlt yn oer
 seluē bloyede soe was se
 thant vdroeghet yn oere
 herte. **S**pet dye werlt ys
 thāt vdroeghet yn oer sel
 uen vū se bloyet noch yn
 vnsen herte. **T**oe alle stede
 ys dye doet alre weggen
 ys gheween toe alle stede
 ys droefheyt an alle syde
 werde wy gheslaghe vū
 vervult myt bytterheyden
 vū nochtā myt blynd ghe
 dachtē vleyschelijker ghenuech
 ten mynē oere bitterheyde
 wy volghē oer dye vliet

wy haldē vns an ^{oer} dye valt.
vñ vñ dat wy dye werlt
dye valt nyet hadē en mo
ghe soe valle wy myt oer die
wy halden als se valt. **I**ij
voormaels trecte vns dye
werlt vā gade nu ys se soe
vol vā soe voele bitterheyde
dat se vns noedet toe gade
wert te tyden. **W**erit dan
woe dye dynghe nyet en syn
dye tijtlike auerlope. **D**at
eynde deser tijtliker dynghe
toener woe dattet nyet en
ys dat auerlope mach. **D**ye
val vā dese dynghe bewy
set dattet dynck dat aulijdet
dattet doe vol na nyet en
was als men se staensach.
Iyeue brodere dese dynghe
voerpenset myt forchliken
merckē vñ maect uwe her
ten vaste yn dye myne der
ewicheyt vp dat als ghy
veromweert te begheren
dese eertliche hocheyde dat
ghy totter glozen komen
moghet dye ghy mytter
gheloue haldet. **D**umyds
vnse heze ihesū cristū dye
mytten vader vnde den
hellighe gheest leuet vnde
regnert god ewelick vnde
vmermeer. **A**nen **O**p **s**ūte
andries dach matheus.

In der tijt wanderde ihus
beneue dye zee vā galilea
vñ sach twe bruedere symon
den men peter hyet vnde
andries synē broeder oere
nette yn dye zee werpen
wāt se warē visschers. **W**ñ
he sechde em. **C**oemt na my
vñ ick sal v makē visschers
der mynsche. **W**ñ se lieten
tehants dye nette vñ se
volchde em. **W**nde ghyntz
voert vñ sach twe and broede
re iacob zebedeus sone vnde
iohan synē broeder myt
zebedeus oere vader oere
nette vmakren he riep se
vñ se lieten tehants oere
netten vñ oere vader vnde
volchden em na. **S**unte
gregori omelie **op dit selue**
ewāgeli die dit p̄dite yn
sūte andries kerke.

Ohy hebt ghehoert
lieue brodere dat
peter vñ andries
ten woerde vā enen beue
len oere nette lieten vnde
volchden vnser vloesser.
Se en haddē em noch nyet
ghespen doen enyghē myra
tulen se en haddē vā em
nyet ghehoert vā den loene
des ewighe leuens vñ noch
tan tot enē ghebade vns heze

soe vngaten se dat se sithenē
 te besyttē. **W**oe voele sien
 wy vā synen myraculen
 myt woe voele gheyselen
 werdē wy ghepynnet myt
 woe voele scarpheydē vā
 dreyghē wordē wy vueret
 vū nochtan vōnweerdē
 wy em te volghen dyc vns
 roept. **H**e syt thant yndē
 hemel dyc vns vmaent
 dat wy bekieerē sollē. **H**e
 heeft te hant der heydenē
 hals ghedaen vnder dat
 yutke der ghelouē he heeft
 thant dyc glorie vā deser
 werlt daer neder ghewor
 pē he baetscapte thant mytte
 grote een paerlike vallē de
 ser werlt dat dyc dach sijn
 nauwē ordels maect vū noch
 tan en wil vnse houerdighe
 hēte oers dants myt laten
 dat se daghelikes oers vū
 dants verliest. **W**ant lieue
 brodere wat sollen wy seg
 ghē yn synē ordel. dyc vā
 der mynē deser werlt noch
 myt ghebadē en werden
 ghetret noch myt slegghen
 ghebetert. **A**der machstien
 ymēt mach em seluē myt
 swyghende ghepynse seg
 ghē. **W**at of woe voele
 liet elc van dese visscherb

vū dat vns herē woēt dyc
 volna myt en haddē. **A**der
 lyeue broedere yn desen dyn
 ghē sullē wy mē merke
 vū weghē dyc begheerlic
 heyt dan dat guet. **D**yc
 liet voele dyc myt toe sijn
 ze behoef en hielt. **D**yc liet
 voele dyc elc dynctz woe
 luttels was al liet. **W**daer
 like wy besyten myt my
 nen dat wy hebbē vū dat
 wy myt en hebbē soeken
 wy myt begheerte. **M**yr vū
 liet peter vnde andries
 voele als elc liet oer dyc be
 gheerte vā hebbē. **H**e liet
 voele dyc oer myt tē guede
 dat he hadde af ghyntz sijn
 vulre begheerten. **W**ant
 vā den ghenē dyc vnser
 here volthden wert alsoe
 voele ghelaetē als dyc ghe
 ne dyc em myt en volchdē
 mochtē begheren. **M**yr vū
 en sal oer nyemēt als he
 syet dat emyge lude voele
 ghelaten hebbē segghen by
 em seluen. **I**tz wil na vol
 ghē den ghenē dyc dese
 werlt vsmadē mer ytz
 en hebbe myt dat ytz ach
 ter laten mach. **B**rodere
 ghy laet voele yst dat ghy
 af gaet den begheerte vnser

vlesches wāt v guet van
butē woe cleyne et ys **dat**
ys g' dat ys gheuoct vnsē
here. **Wāt** he ansvet dat
herte vñ nyet dat guet noth
he en meritt nyet woe voe
le datmen tot sijnre offer
hande brenet mer myt
woe groter deuotien ment
doet. **Wāt** yst dat wy dat
guet ansven vā butē soe
svet vnsē hellighe toman
ne dat se toften dat ewi
ghe leuen der enghelē vñ
dat se lieten oere netten
vñ oer schip. lieue brodere
hemelryck en heuet gheen
mitzen vā copē mer noth
tan yst voele weert alstu
et heueb. **Wānt** was
Zacheus weert hāf syn
guet. wāt dyc ander helf
te hielt he em weder te
gheue vieruolt dat he vñ
rechtelick ghecreghē hadde.
Et was peter vñ andrieb
weert dat se oer nette vñ
schip liete. **Et** was der
weduen weert twee copere
pennyncken. **Et** was ene
andere wiue weert onen
nap coldes waters. **Hijr**
vñ alsoe wy ghesecht hebbe
soe is et hemelryck alsoe
voele weert alstu heueb.

Hijr vñ broders meritt
wat vndurc ys als ment
topet vñ wat weder ys
als ment besyttet. **Mer**
machschien men en heeft
nyet enē tolden nap waters
dat men gheue mach enen
dies te doen heeft. **Dancoer**
soe behoeft men vns gades
woert sekerlick. **Wānt** doe
doe vnsē here vñ vloeser
ghebaere wert soe wordē
dyc porters des hemels
vtoent dyc riepe. **Glorie**
sy ynden hoechste gade
vñ ynder eerden vrede
den mynsche vā gueden
willen. **Wānt** voor den
oghen gades en ys dyc hāt
nūmermeer ydel vā ghif
ten yst dattet sijn des
herte voruult ys myt gue
dē wyllē. **Hijr** vñ secht
dyc psalmista. **In** my syn
god dyne begheerte dyc
yck gheldē sal dy te lauen.
Als of he opelick sechde.
Wānde al en hebbe yck nyet
vā butē ghyften te offerē
nochtan vynde yck bynē
my seluen dat yck legghē
vp dat altaer dyns laues.
Wāt du dyc myt vnsen
gheue nyet gheuoet en wer
des du wordes bet te vrede

ghemaect mytter offerhande vnser herte. Want myt en offert men gade dat ryker ys dan dye guede wille. Iyene brodere dat ys een guet wille dat wy vntsyen alsoe den wederstoet. Dye ene anderz gheschien mocht te als vns selue vn alsoe te vbliden van een^{ander} voerspoede als va vns seluen dat wy want solen dat ander lude schade dye vnse syn vn ander lude gherwyne dye vnse athte. dat wy vnser vrient myt vm dye werlt. mer vm gade mynne solle vn vnser vyant mynende vdraghen. dattu myemet doen en solles dat tu dy myt en wils hebben ghedaen. vn dattu myemet vntsegghē en sals of wey gherē dattu gherechtelick beghezes dat men dy doe. vn myt alle ne te helpen dyn euen kerstens noet na dynre macht mer dattu em oer soldes wille vorderen baue dyne macht. Wat dynghe ys ryker dan dese offerhande dat dye ziele aumyds den dat se gade aldus offert oer seluen yn den altaer des herte dodelt.

Forer dese offerhande des guede willen en volghet men nūmermeer volmaectlick ten sy dat men volmaectlick late dye begherlicheyt deser werlt. wāt anders wāt wy yn deser werlt ansyen sonder twiuel dat berijden wy vnser euen kersten. Wantter schynt dat vns dat ghebreket dat een ander vkrighet. Wnde vm dat dye haet altoes schelende ys va den guede wille thant als dat herte den haet vntfaet soe gaet dye guede wille en wech. Hyr by vm dat dye hellighe predicazē solbe moghē oerē euen mynschē volmaectelick mynē soe pynden se em yn deser werlt myt te mynē noch myt te ghekrighē noch myt myt begherte te besyten. Dyt ansach ysaias wael doe he sechde. Dye syn de se dye alb wolken vliegghē vn als duuen tot oeren vrnstere. Wat he sach dat se dese eertsche dynghe vsmaedē vn myt herten den hemelsche dynghen naecten. Dat se myt woerden regghende vnde myt

myracule lichten vñ dyc
vā den eerdsche sijnen
hoghe predicacie vñ hoghe
leue dus vheuen d hadde
dese hiet: he vliegghende
duuen vñ oer wolken.
Wat dyc vensterē syn on
se oghē vñ dat dese ziele
daer doer syet dat se vā
butē begheert. **W**nde dyc
duue ys een sympel dier
of beest vñ en heeft ghene
galle der quaetheyt. **A**ldus
syn dyc als duuen tot oer
vñ vensterē dyc nyet yn
der werlt en beghezen.
Wat se an syen alle dync
sympelitz vñ yn den dyn
ghe dyc se syen en werde
sye nyet ghetrect myt be
gherte der ghiericheyde.
Ider hñr teghē ys dyc
wñe vñ nyet dyc duue
tot oerē vensterē he dyc
de dynghe dyc he myttē
oghe merct daer an han
ghet myt begheerte van
roene of vā ghiericheidē.
Hñr lieue brodere wāt
wy sunte andries des
apostels ghebuerde vierē
soe sollē wy na volgen
dat wy oeffenē dyc feest
vnser veruandelder ghe
dachtēgn tonēde dyenst

vnser deuotien. **L**aet vns
veronwerdighē dese eerd
sche dynghe laet vns dese
tijtlike dynghe laetē vñ
dyc ewighe dynghe copē.
Wnde yst dat wy noch
nyet vnse eyghe guet lae
ten en moghen en laet
vns doch gheen vreemt
guet begherē yst dat vnse
herte noch nyet vnstetē
en wort myttē vuere der
caritaten soe hebbe se doch
yn oere auertallicheyt dē
breidel des amtes vnde
der vresen dat se doch
soe beweghet werde yn
den screden oer vñ voert
gants als se bedwonghē
wert vā begheerte van
vreemde guede te eny
gher tijt ghebracht werde
oer proper guet te veron
weerden. **O**p sunte ma
thys dach. **I**n Matheus.
In der tijt sande ihe
sus syne twelf ionghe
ren vñ beual em vñ
sethde. **E**n gaet nyet en wach
yn der heyde weghe vñ en
gaet nyet yn der samarita
nē steden mer gaet bet
totton scapē des huses van
irahel dyc vlaeren syn.
Wnde ghaende predict vñ

segghet dattet hemelrijck
ghenaect ys. **G**heneset dye
sicken verweert dye doden
zuuert dye lazarusse vdrift
dye duuele wt. **T**e vghewe
hebdt vntfanghe gheest
te vergheue. **S**ute **gregori**
omelie vp dit selue ewage
li die he predicte yn sinde
steuens kerke.

O dat alle mysthe
apenbaer ys lieue
brodere dat vnse he
vnse vloeser yn dye werlt
quam vm der heyde vloese
nyse als wy daghelikes
sien dat dye samaritane
ten gheloue gherope werde.
Wat ys dat dat he syne
ionghere te prediken sent
vn secht. **W**nde gaet nyet
yn den heydenē weghe vn
en gaet nyet ynden sama
ritane steden. mer gaet
bet ten scapen des huses
vā israhel dye vlaere syn
sonder dat wy vten eynde
der dat trecke dat he wol
de datmen ierst allene yn
iudea vn daer na alle de
heyden predike solde. **W**p
dat als men dat ioedsche
volck riepe vn se dat ver
onweerde dat dan dye
hellighe predicare by ordi

nantie komē solden vm
dye heyde te roepe. **W**p
dat als vns vloesers pdi
catie vā syne eyghe volcke
veromweert worde datme
dan soeken solde dat hey
densche volck als vzeemt
volck. **W**nde dat wort de
ioedschen volcke yn oront
scap oerre vdoememisse
dat den heyden wesen sol
de een toewassen vā gra
tien. **W**nde doe warē oer
somyghe vā den ioedsche
lande dye te roepe warē
vn somyghe vā den heyde
dye nyet te roepe en warē.
Want wy lesen yn der
apostele werke doe peter
predicte dat ierst werue
vā den ioeden drie dusent
vnde daer na vijf dusent
gheloefde. **W**n doe se asien
prediken woldē soe secht
men dattet em byde geeste
vbaeden wert nochtā dye
selue gheest dye ierst dye
predicatie vboet soe storte
he daer na dye predicatie
yn der vā asien hēte wāt
tet yd lanck dat al dye
vā asien gheloest hebben.
Wat hyn vm soe vboet
he ierst werue dat he nae
maels dede. wāt doe

wazē yn dat lant enyghē
dye nyet te behaldē en wa
zen vñ doe wazē enyghē
daer yn dye nyet vdiene
en solden ten leuen vmaect
te werdē mer nochtā wert
em pfitelick dye dyenst der
predicatie vntrect vp dat
se nyet swaerliker vdoemt
en soldē werdē vā der pre
dicatie dat se se vōmweerde.
Hier wert somtijt myt sub
tilen vñ vhalen vōmyse
vā somygher lude oze dye
hellighe predicatie vntrect.
wāt se vdyene nyet ver
weet te werdē by der gra
tien. **A**yne broedere altoes
ist noet dat wy yn allē dat
wy doen altoes vutspen
vp vns gades vborghen
rade vp dat als vñse ghe
dachtē wt wort ghestort
vñ oer seluē nyet weder
en roept vā oere ghenuech
ten dat dan dye richter by
nen teghē oer seluē vre
selick nyet en bezeyde we
derstoet. **D**ye psalmista
dye dyt wael anfady seth
de. **K**oemt vñ syet dye
werke gades woe vuer
like he ys vnden radē vp
ter mynsthē kyndere. **W**āt
he sach dat dye ene by

vntfermitheydē gherope
wert vñ en ander wert
by gherectichheydē dye dat
eyfchet vdreue. **W**ā vñ dat
vñse hē ander dynghe spaert
vñ ander dynghe vā grā
scap ordincet soe vresde
em dauid dat hyt nyet en
vmochte te grondē vñ dē
he sach dat he was nyet
allene vnūgrondelick mer
oec yn enyghē synē orde
len vngheboetlick. soe seth
de he dat he was vreselick
yn raede. **H**oerē wy nu
wat men den predicaren
dye men seynt beueelt.
Gaende predict vñ segghet
dattet hemelric gheuaert
ys. **A**yne broedere al wert
dattet ewagely sweghe
dye werlt roept. **W**āt oere
valle syn oerg stemen.
Wāt se dye vtreden ys
myt soe voele veruolghyn
ghe vñ gheualle vā oere
glorien soe toene se thāt als
als vā by een ander rijke
dat na oer volghet wāt
se ys den oer bytter dye oer
myne. oers selues valle
predikē dat men se nyet
myne en sal. **W**āt wert
dat ymens huys bestoten
worde dattet valle wolde

soe wie dat daer yn woende
 he solde vlien diet staende
 ghemynnet hadde he solde em
 haestelick haeste daer af te
 vlien oft viele. **I**t dan dat
 dye werlt valt vñ wy se
 mynede vmhelsen soe wil wy
 lieuer verplet werde dan
 daer yn wonē. **W**at ghene
 reden en scheydet vns vā
 oren walle dye de myne
 byndet yn oere passie. **H**yr
 vñ yst vns nu lichte vnse
 ghedachte te trecke vā oerre
 mynen als wy alle dynghe
 ghestuert syen. **D**er dyt
 was yn dier tyt alte pijnlich
 te doene doe se ghesent wor
 den vñ dat vnsienlike he
 melryck te predike doe se
 verre vñ wide saghē bloyē
 alle dye rycke vā eertrike.
Hyr by warē dye hellighe
 p predicare mede ghegheue
 myracule te doen vñ dat die
 nacht dye men toene solde
 solde gheue dat gheloue dē
 woerde vñ dat se mye dy
 ghen doen soldē dye mye
 dynghe predicte alsoe mē
 yn der seluer lexen na
 secht. **G**heneset dye zickē
 verweect dye dodē zuuert
 dye lazarusse verdryft dye
 duuele wt. **D**oe dye werlt

bloyede ^{doe} dat mynschelike
 gheslechte wies doe dat
 vleysch yn den leuē ghe
 duerde doe alle dynghe
 auervloyede warē. **W**dy
 dyt hoerde solde ghelouē
 een ander leuen te wesen
 wy solde dye vnsienlike
 dynghe prysē bauen dye
 syenlike dynghe. **D**er als
 dye zickē ghenesen vnde
 dye dodē weder verrese
 vnde dye lazarusse weder
 vntfenghe dye zuuerheit
 oerb vleisches. vñ dye ghe
 ne dye beseten warē van
 den duuelen daer af ver
 loest worden wie en sol
 de nyet ghelouē dat he
 van den vnsienlike dyn
 ghen hoede. **W**dant daer
 toe lichten dye myracule
 dye men syet vñ dat se
 der gheenre herte dyet
 syen trecken sollen ten
 gheloue der vnsienliker
 dynghe vñ dat by den
 datmen wonderlike vā
 buten doet dat dynck dat
 daer bynen ys voele won
 derlike gheuoelt werde
 sal. **D**er nu als dye auer
 vloedich ghewassen ys
 soe synre voele ynder hel
 ligher kercke dye dē wech

der doethdē haldē nochtan
en hebbē se dye teyken vā
den doethdē nyet. **W**āt te
v̄gheues toenet men van
buten dye myracule yst dat
daer ghebreect dat b̄yenen
werket. **W**ant na sunte
pauwels woert dye tonghē
syn ym teyken nyet den
ghelouighē mer den vnghe
louighē. **H**ijr by doe dese
selue voerbazighe prediker
quam ten militenen v̄n
he wiste dat al dat eylant
was vol vnghelouigher
mynschē soe ghenas he
myt bedynghe publius vā
der dye ghequellēt was
vā den buyroeuē v̄n vā
den rede. **D**er thymothe
um den gheselle sijnre
pelgrimaedsen v̄n dē hul
per sijnre predicacien dye
ghequellēt was mytter
ziecheyt sijnre maghen
en ghenest he nyet myt
ten woerden mer he pijn
ten em myt constē van
medicinē te ghenesen v̄n
secht. **B**efighe een luttel
wijn v̄m dyne maghe
v̄n dyne stedighe ziechei
den. **D**ye dus enē vnghe
louighē sieckē myt eenre
bedynghe ghenest waer

vm en starck he myt sy
nē quellendē gheselle.
Wāt dye was butē by
myracule schuldich ghene
sen te syne dye b̄yē nyet
leuende was v̄p dat dan
dien machyt vā butē toe
nende dien māne dye
cracht vā b̄yenen sekerē
solde ten leuē. mer den
quellendē ghelouighen
gheselle en warē vā butē
ghene teyken te doene
Wāt he leefde b̄yenen.
Der als ghecorloeft was
dye machyt vā prediken
v̄n dye myracule vā doeth
den ghegheue warē laet
vns hoerē wat vns ver
loeser daer na secht. **T**e
v̄gheues heb dyt vntfan
ghen gheestet te v̄gheues.
want he wuste te voerē
dat emyghē dese selue
ghiften des gheestes dye
se vntfaen soldē dat se
dye gauē kperē solden
yn gherwoente vā comē
scappen vnde **D**o dat se
dye teykene vā myracu
len afkieren soldē ten
dyensten vā ghierichey
den. **H**ijr by yst doe sy
mon dye kokelaer sacht
dat men dye myracule

dede aenmyds vp legghen
 der hande dat he dese gaue
 des gheestes wolde kringhe
 om gelt dat ys dat he quel
 liker vropen solde dat he
 quelliker ghecoft hadde.
Hir by dreef vnse vloeser
 myt comre gheselle van
 corden ghemaect dyc
 scharen wten tempel vnde
 kiede der ghecomre setel
 vme dyc duuen vcoften
Wat dat ys duuen te
 vropen datt men geuet
 dyc vplegghinghe der
 handen daer men den
 hellighen gheest mede vnt
 faet myt ter vdiēte vā
 leuen mer om loen. **H**ier
 somyge syn dyc myt dat
 loen der pēnynghe en vnt
 faen van oere wien of
 ordinerē vnde nochtan
 gheue se dyc hellighe orde
 ne om vrientfchap der my
 schen vnde vā der seluer
 mylthert soekē se dat loen
 allene des pryses. **W**aer
 lict dese en gheue myt te
 vghuees dat se te vghuees
 vntfanghen hebbē. want
 vā dyenste der hellicheyt
 den se vntfanghē hebben
 eyfthen se den pēnytz der
 gunsten. **H**ir by doe dyc

profete den gherechtighe
 man beschreef. soe sechde he
 wael dyc syne hande saud
 det vā allen ghyfte. **W**at
 he en sechde myt dyc syne
 hadde sauddet vā ghyfte
 mer he dede daer toe vā
 allen ghyften. **W**at een
 ander ghyfte ys vā den
 dyenste een ander ghyfte
 vā der hant vā een and
 ghyfte vā der tonghen.
Wat dat ys dyc ghyfte
 vā dyenste vnderhorich
 dyc men vā vnrchte doet.
Dyc ghyfte vā der hant
 ys dat ghelt. **D**yc ghyfte vā
 der tonghe ys dyc gonst.
Hir vme dyc de hellighe
 ordene ghyft he sauddet
 dan dyc hande vā alre
 ghyften als he yn de gheest
 liken dynghe myt allene
 en soect ghelt mer oer myt
 en soect mynsthelike danke
Hier ghy lieue brodere
 dyc ynt werltlike habyt
 syt als ghy bekēnet dat
 vns toe behoert soe kiert
 dyc oghen unwer ghedach
 ten tot unwen dynghen.
Alle dynghe doet vnder
 luynghe te vghuees vā en
 wilt dat loen unwer werts
 myt soekē yn deser werlt

dye ghy siet dat myt soe
groter haesticheyt brect.
Wachtet v dat ghy yn
gheenze maniere quaet
noch guet en doet vm
tijtlick loen. soect den tot
enen oronde van uwen
werken den ghy richter
vntbeyt. **H**e sye nu heme
lick vnse guede daer dat
he se apenbaerlike toene
yn der tijt syns loens. **A**lsoe
ghy alle daghe uwe vley
sche spise gheeft vp dattet
myt en crancke en sal
alsoe syn dye guede wer
ken dye daghelische voet
sele vnser zielen. **H**ien
voet dat licham myt spise.
men voet den gheest myt
gueden werken. **D**at ghy
gheeft den vleische dat
sterue sal dat en vntsect
myt den doechde der zie
len dye ewelick leue sal.
Ist dat tot enygher tijt
een haestich vuer ene
wonynghe vrebrent soe
wie daer af besytter was
he neemt dat he mach en
vliet he reket ghewijn
yft dat he n iet vte vuerze
myt em draghe mach.
Syed dye vlame va enoye
ubernt dye werlt vn al

dat daer schone yn scheen
dat woest te hant dat oyn
de dat by ys als vuer. **H**yr
vm lieue brodere halder
voer alte ~~mal~~ grote ghe
wijn yft dat ghy daer
wt iet myt v nomeet yft
dattu vliende iet en wech
draghet. yft dat ghy ver
laere werden ^{moecht} bleeft uwe
behalt dat gheuende tot
uwer behoef ten ewyghen
loene. **W**at al dese eerd
sche dynghe vliessen wy
halden wy se mer gheue
wy se wael soe behalden
wy se. **D**ye tijde vlien myt
haesticheyde vm te sven
vnser richter. **W**at wy
daer to ghestoten werde
myt groter vnstadicheyt
soe ghezede wy vns tot
synze behoef myt haeste
yn guede werken. **O**p
der seuē broder dath vn
op sunte felicitas dath.

In der tijt **M**attheus
doe vnse lie ihus
xpus spractz totten
schaere siet soe stonden
daer bute syn moder vn
synne brodere vn sochten
vm te spreke. **W**nde een
man sechde em. **S**ye dyn
moder vn dyne brodere

staen daer bute vñ soeken
 dy. **W**nde he antwoerde em
 vñ sechde den diet om sech-
 de. **W**elctz ys myn moder
 vñ wie syn myn broders.
Wnde he staetz syne hant
 voert yn syne ionghere vñ
 sechde. **S**yet dyt ys my moe-
 der vñ myne brodere. **W**at
 soe wie doet myns vaders
 wille dye yn den hemel ys
 he ys myn broder vñ suster
 vnde moeder. **S**ūte grego-
 rius omelie vp dit selue
 ewāgeli die he predicte yn
 sūte felicitas kerke.

Wis ys lieue brodere
 ene korte lere des
 hellighen ewangeli ghele-
 sen. mer se ys swaer van
 groten lasten gheesteliker
 vstandenyssen. **W**ant ihus
 vns sepper vñ vloeser he
 wienst em te kēnen syne
 moeder. **W**nde wie em
 moeder ys vñ wie syne
 naesten syn nyet naeder
 maegscap vanden vleysche
 mer by den toeuoeghen
 des gheestes beteykent
 he segghende. **W**elctz ys
 myn moeder vnde wie
 syn myne broders. **W**at
 soe wie doet myns vaders
 wille dye yn den hemel

ys he ys moeder vñ suster
 vñ myn broeder. **W**nde
 wat berouset he vns an-
 ders yn desen woerden
 sonder dat he der voele
 vngadert vten heydenen
 dye ghehoersam syn syne
 ghebade vnde dat he
 dye ioeden vā den weltre
 he ghebaezen ys na den
 vleysche nyet en bekent.
Hijr by sechtmen dat
 syn moeder daer buten
 stont als men se nyet en
 bekent. **W**ant dye synago-
 ga vā den ioede en wort
 hijr vme vā oere sepper
 nyet bekent wat se dye de
 wyt hielt yn den werke
 vloes dye gheestelike ver-
 standenyse vñ se hvelt oer
 vaxst van buten na der
 litteren. **M**er als men
 secht dat soe wie sijns va-
 ders wille doet dat he vns
 here suster vñ broder ys
 soe on ys dat gheen woord
 vm beyde dat maetsel vā
 den mānen vñ den wi-
 uen dye ten gheloue ver-
 gadert werden. **M**er et
 ys seze te verwonderen
 woe men se oer syn moed
 secht. **W**at syne ghetrouwe
 ionghere gheweerdicht he

syne brodere te hietē segghe
de. **G**aet baetscuptet my
nen brodere. **D**ye dan dus
vns heren broder werde
mach myt dat he ten ghe
loue komet soe ys te vragē
woe he oer syn mo moeder
wesen mach. **E**rer mē salt
weten wie ghelouende
xpūs broder ys vñ suster
he wort syn moeder pre
dikzende. **W**at dye ys oft
he vnsen here ghebeerde
dye den diet hoert vnsen
herē ynstortet yn dat her
te myt prediken. **W**nde he
wort syn moeder yst dat
dat he aumyds syne woer
den vns herē myne riset
vnde ghebaere wort yn
syns euen mynsche herte.
Wnde vñ dese dynghe
vast te maken vñ te proe
uen soe ys hyn dye helli
ghe felicitas vñs ghebuer
te dat wiere dye gheloue
dye cristus maget was vñ
prekende waert se cristus
moeder. **A**lsoe men leset
yn oere corrigierde werke
soe vnsfacht se dat se oere
seuen sone na oer solde
laeten leuende alsoe vley
schelike vader vñ moeder
pleghē te vnsfen dat oer

kynder voer em steruen
sollen. **W**at doe se yn der
pynē der veruolghynghe
gheuanghe was soe sterftē
se oer sonen herten myt
predikynghe yn dye myne
des ouersten vader landes
vñ se ghebeerde vñ den
gheeste gades dye se ynde
vleysche ghebeert hadde
der werlt. **I**ueue brodere
merit yn des wiues licha
me een manlich herte se
stont ter doet vnueruert
se vnsfacht dat se yn oren
sonē vliessen mochte dat
licht der waerheyt vnde
hadde se myt beroeft ghe
weest. **E**n sal ytz myt
moghen segghen dat dye
wyf martelaer was waer
lich doe vns here van
sunte iohan spract soe
sethde he wat ghynt dy
wt ynder wildernysse
te syene enen profete ytz
segghe v oer he ys meer
dan een profete. **W**ñ doe
men iohan vraghede soe
antwoerde wt he vnde
sethde. **I**tz en byn gheen
profete. **W**at he dye om
seluen wiste wesen meer
dan een profete he sethde
dat he gheen profete en

was. **H**ijr v̄m secht mē
 em meer dan een profete.
 want eens profeten dyenst
 ys dat he voersicht dat ghe
 sychien sal. nyet dat he dat
 oer toene sal. **W**ant iohānes
 ys meer dan een prophete
 wāt den he mytten woerde
 voerschede den wysde he
 oer mytten wyngheer. **H**ijr
 v̄m en segghe ytz dyt wif
 nyet martelaer mer meer
 dan martelaer. **D**oe se oer
 seuen sonen voer oer te he
 melryck sande alsoe menich
 werue se yerst voer oere
 ten pynen quam v̄m te
 steruen. mer nochtā quā
 se daer toe dye achtenste.
Dese moeder ansach dye
 ghepint was v̄mueruer
 lict oere sonen tormentē
 v̄m oeren doet v̄m dye
 blytscap des hape sette se
 teghen der naturen tou
 we. **S**e v̄msach oer van
 em doe se leefden v̄nde
 se v̄blyde doe se storuen.
 se begheerde dat se ghenē
 sone achterlaten en solde
 v̄m dat se den dye na oer
 mochte leuende bliuen.
 nyet en mochte hebben
 toe enen gheselle v̄msach
 se. **H**ijr v̄m lieue brodere

en wane nyemēt vā v
 luden dat soe se oere kyn
 dere voer oer steruē sach
 dye vleischelike mynne
 v̄m gonst en bestiet se
 wāt se en mochte sonder
 rouwe nyet syen steruē
 oere sonē dye se wiste dat
 oer vleischelick waren
 mer et was h̄ynen oer
 ene cracht vā mynē dye
 veruan den rouwe des
 vleysches. **H**ijr by sechde
 v̄yse here toe sunte peter
 dye ghepassyt werde solde.
Als du alt wordē byst soe
 saltu dyne hande w̄stetze
 v̄n een ander sal dy gordē
 v̄nde leyden dy daer du
 nyet en wilt. **W**ant en
 haddet peter nyet ghewilt
 he en hadde v̄m cristus wil
 le nyet ghepassyt wordē.
Mer dye mertelie dye he
 na crancheit des vleysches
 nyet en wolde dye myde
 he vā der cracht syns ghees
 tes v̄m doe he om naeden
 vleysche vreesde vā der
 pynen soe v̄blide he om
 vā den gheeste ter glorien
 waert v̄m aldus gheschie
 det dat he den tormēt vā
 martelien syns v̄mwille
 wolde. **A**lsoe wy oer doen

als wy soeken dye blytscap
vns ghesontheyt soe neme
wy enē bitterē dranc: dye
vns purgierē sal. **W**ant
dye bitterheyt vs vngheuoeth
lick vnden dranc: mer
dye ghesonthē ghenoeghet
dye aumyds dye bitterheyt
weder wort ghegheuen.
Aldus mynde felicitas oer
ze sone na den vleysche
mer om dye myne des
hemelschē lantschaps wol
de se dat se voer oer steruē
dye se mynde. se wntfendē
oer wondē mer se wijes
yn em dye voer oer ten
rycke quamē. **M**yr vme
segghē yk: te rechte dat dyt
wijf meer dan martelaer
was dye alsoe dicwil yn
oerē sonē ghedoet wert.
Wnde doe se dye meny
gher hande martelie behielt
soe verwan se oer dye zege
vā martelien. **H**ren secht
dattet hyr voermaels myt
ten alders een zede was
dat soe wie scpen wert
dat he nader ordināien
der tyt haldē solde dye stad
der eere vñ wast dat ymet
daer na queme toe scpe
doeme vnde he scpe wor
de myt een werf mer and

werf machschien of drie
werf dat dye oer yn prise
vnde yn eren bauen dye
anderen ghaen solde dye
myt meer dan eens scpe
gheweset en haddē. **A**ldus
ghymt dye hellighe felici
tas bauē dye martelaren
dye doe se sach soe voele
oere sonen voer oer steruē
dye sterf se tot elke n vñ
cristus wille. **W**ant vñ
sine myne en was myt
ghenoeth oer doet. **D**oe
dere merke wy dus dyt
wijf vñ merke wy vns
seluen dye yn des lichams
lede māne sijn teghen oer
te rekenē. **W**at sal men
vns wanē wesen wāt die
wile vñ sette wy enyghē
guede dymghē te doene.
mer yst dat een alte dey
nen woert brest wt ymet
dat vns bespot soe werde
wy thant te braeckē vā der
menyghē vns werts vñ
vā schamenysse hierē wy
vns daer af. **S**yt woer
dē hierē vns dicwile vā
guedē merke mer dye tor
mentē en mochte felicitā
tem myt ghekeren vā
oerre helligher menyghē.
Wdy stoten vns yn woer dē

vloeken mer felicitas ghyt
 oer wt aumyds yseren ten
 ryke gades vñ se helter al
 voer nyet dat oer teghen
 was. **W**y en willen vm
 dat ghebot vns here nyet
 gheue vm vnse salicheyt
 dat vns auerlopet. dese en
 gaf gade nyet allene oer
 guet mer se gaf vm syne
 wille oer proper vleysch.
Wy als wy by den wille
 gades vnse kyndere ver
 liefen soe wene wy sonder
 vertroeste dese solde oer
 oere sone beweent hebbe
 als dodē en hadde se se
 nyet gheoffert. Als dye
 scarpe richter komē sal
 totten vreesliken gherichte
 wat sollen wy māne seg
 ghe als wy des wijs glorie
 sollen syen. **W**at vnschulde
 sal dan vns māne wesen
 vā der crancheyt vns her
 ten als men dyt wijs toe
 nē sal dye mytter werlt
 oere kunne verwan. **H**yr
 vm lieue broders laet vns
 volghen den nauwen vñ
 den scarpe wech vns ver
 loesers. **W**ant auermyds
 ghewoentē der doechde
 ys dye wech thant soe of
 effen worden dat daer

dye wiuen ghelieft doer
 te gane. laet vns veron
 werdighe alle dese teghe
 woerdighe dynghe. **W**at
 dye dynghe dye auerlyde
 moghe syn voer nyet te
 rekenē. **E**t ys lasterlick
 dat te mynen dat men
 weet dat haestelick ver
 gaet. **D**ye myne deser
 eerdsher dynghe en ver
 wyne vns nyet houerdich
 en verheeffe vns nyet
 dye gramscap en vstorme
 vns nyet dye vncuyftheit
 en besmette vns vñ haet
 en vertere vns nyet.
Lieue brodere vm dye
 myne vā vns sterf vnse
 vloeser vm dat wy vm
 syne myne leze vns sel
 uen verwynen. **I**st dat
 wy dyt volmaetelick doe
 soe vntghaen wy nyet
 allene dye pynē dye toe
 komē sollen mer wy
 werden oer mytter mar
 telien glorie gheloent.
Wat al yst dat vns dat
 gheual der veruolghyn
 ghe ghebreect nochtā heeft
 vnse vrede syne martelie.
Wat al en doen wy dye
 halse vns vleysches vnder
 dye sweerde nyet nochtā

doden wy mytten gheeste
liken swerde yn vnsen
hertē dyc vleyschelijke
begheerten. **Da sinte ma
ria magdalenē. Lucas**

Tnder tyt bad een phariseus
ihesū dat he myt em eten
solde. **W**nde he ghyndt yn
des phariseus huys vnde
sat ten eten. **W**nde sich een
wyf dyc ynder stad een
sundersche was doe se be
kende dat ihesus yn des
phariseus huys ten eten
sat soe bracht se ene busse
saluen vñ se stont achter
beneue syne voete vnde be
gonste myt oere tranē syne
voete te netten vñ se droech
den se mytten hare vā oere
hoefde vñ se custe syne voe
te vñ besaluede se mytter
saluē. **D**oe dyc phariseus
dyc em ghenoeft hadde dyt
sach doe ^{se} bynen em
seluen. **W**ere dese een pro
phete soe solde he oer wete
wie vñ woe daen dyt wyf
were dyc em tastet. **W**ant
tet ys een sundersche. **W**ñ
ihus antwoerde vñ sechde
tot em. **S**ymon vtz hebbe
dy yet te segghē. **W**ñ he sech
de. **M**oister segghet. **T**we
schuldenare warē enē woke

nare schuldich. **D**yc ^{ene} was
em vyfhondert penynghe
vnde dyc ander vyftich. **W**ñ
als se myt en hadde daer
syt mede ghelden mochte
soe vliet hyt em beyden.
Wdyc mynt em hyt meest.
Symon antwoerde vnde
sechde. **I**tz wane dyc den
he meest verliet. **W**ñ ihus
sechde em. **D**u heuest rech
telike gheordelt. **W**nde he
kierde em om ten wiue
wert vñ sechde. **S**iestu
dyt wyf. **I**tz ^{byn} ghekomē yn
dijn huys du en gaues
gheen water myne voete.
mer dyt wyf heeft myt
oere tranē myne voete ghe
net vñ myt oere hare ghe
droghet. **D**u en gaueste
my ghone cussynghe mer
dyt wyf vā der tyt dat se
hyt yn ghekomē ys soe en
liet se myt af myne voete
te cussen. **D**u en besaluedes
myn hoeft myt myt alie
mer dyt wyf heeft myt
saluē myne voete ghesaluet.
Wm dat seg vtz dy soe wer
dē oer voele sundē vlaten.
wāt se myde sere. **W**āt den
men myst vlaet dyc mynt
myst. **W**ñ sechde tot oer. **D**y
ne sundē werdē dy vlaten.

Wnde dye daer mede ten
 eten satē begonstē te segghe
 bynē em seluē. **W**dye ys de
 se dye oer dye sunde vgtje
 uct. **J**hesus sechde tottē wue.
 Dym gheloue heeft dy behal
 dē ghemaect ganck yn vre
 den. **S**ūte gregorius omelic
 vpdit selue ewāgeli die he
 predite yn sunte clemens

Als ytz v̄m kerke
 mariē berouwenysse
 dencke v̄n penitēcie
 pynse soe betcomt my bet
 te wonē dan yet te segghe.
 Wdye mach soe v̄steenden
 herte hebbē dat nyet en v̄
 morwet tot exempele vā
 penytēciē by den tranen
 deser sunderſche. **W**dant se
 merite wat se ghedaen
 hadde v̄n en wolde nyet
 matighē wat se doen solde.
Se quam yn vp dye ghene
 dye satē aten se quā vnghe
 hietē vnder den spise gaff
 se tranē. **L**eert myt wat
 rouwē se bernet dye oer
 nyet en schamet te wonē
 vnder den spisen. **W**n dese
 dye lucas hiet een sundich
 wyf dye noemt iohānes
 maria v̄n wy ghelouen
 dattet dye maria ys daer
 marcus af orkont daer

Dye seuē diuelē wt wer
 dreue warē. **W**n wat ys
 by den seuē diuelē betei
 kent sonder alle sunden.
Oub hadde maria seuē
 diuelē wāt se was vol
 vā allē sunde. **H**ier spyt
 v̄m dat se sach dye smette
 oerre vuellheyt soe liep se
 totter fonteynē der vntferm
 hertich v̄m ghedwoghen
 te werdē. **S**e en schaemde
 oer nyet oere sunde te
 belien vnder den ghenē
 dye te gader aten. want
 v̄m dat se vā bynē oer sel
 uē swaerlike schaemde
 soe waende se nyet wese
 dat se vā butē oer stamen
 solde. **H**ier v̄m broder wat
 heeft vns wond ofte maia
 dye komet ofte vnse here
 dye se vntfaet sal ytz seg
 ghē vntfaen of dat he se
 trect wy moghē bet seg
 ghē dat he se trect vnde
 vntfent. **W**at seker he
 trecte se vā bynē aūmyds
 vntfermicheydē dye se
 aūmyds sachtmodicheyt
 vā butē vntfent. **H**ier laet
 vns den text des heilighe
 ewangely aūlopē v̄n besien
 wy dye manyer daer se
 mede quā v̄m ghenesen

te werde. **S**e bracht myt
oer ene busse saluē vñ se
stont achter beneuē ihus
voetē vñ begonste myt oe
zen tranē syne voete te
netten vñ se droechde se
mytte hare vā oere hoofde
vñ se ruste syne voete vñ
saluede se myt saluē. **D**roe
dere dyt ys apenbaer dat
dyt wijs oer te voere ghe
gheue hadde ten quade wer
ken vñ dat se saluē ofte spe
tie ^{an} oer vleisch ghebesicht
hadde vñ dat se wad rukte
solde. **W**nde dat se lasterlikt
tot oerre behoef ghebesicht
hadde dat offerde se nu
lauelikt gade. **S**e hadde
mytten oghē dese eerdiche
dynghe begheert mer dye
castiet se nu wenonde auer
nyds bezouwenysse. **S**e
hadde oer haer gheleghet
ter behaghelheyt oers
ansichtes mer nu droech
de se oere tranē myt den
haere. **S**e hadde mytten
monde houdighe woerde
ghesprake mer vns here
voete tussende soe vestet
se dat vñ vns vloeserb
voete. **M**er vme alsoe
mēnyghe ghenuechte als
se yn oer hadde alsoe voele

offerhade want se yn oer
seluē se kuerde ten doechde
dat ghetal der sundē dat
al dat gade dyne solde
yn penytentiē soe wat se
wt oer seluē gade veron
weerde hadde yn den sun
den. **M**er dye pharizeus
dye dyt sach vonweerdet
vñ nyet allene en berispe
de he dat ghesundiche wijs
dye daer quā mer oer vñ
sen here dye vntsent vnde
sethde yn em seluē. **M**er
dese een prophete soe solde
he oer wete wye vñ woe
daen dyt wijs were dye
em tastet watter ys een
sundersche. **S**yet dese pha
rizeus dye waerlikt houet
dytch was yn em seluen
vñ valschelike gherecht
he berispet dyt zieke wijs
vā oerre siecheyt vnde de
meister vā synre hulpe
dye seluē vā der wonden
der houdicht oer qulede v
vñ en wistes nyet. **D**ye
medicijnmeister was hyn
tussche twe zieke. mer dye
ene zieke behielt syne syn
ghehele yn der siecheyt
mer dye and zieke hadde
yn den redē syns vleisches
vlaere de syn syns herte.

Want dyt wyf beweende dat se ghedaen hadde mer dye pharizeus dye vā valsther gherechticheyde vhoude he vmeerrede dye crācht synre zieleheyt. Aldus hadde he yn synre zieleheiden syn verlaere dye dat nyet en wiste dat he verre was vā synre ghesontheyt. Mer vnder dese dynghe dwynghet vns vnse vsuchtē te ansyen enynghe māne vā vnser ordene. Dye den dyenst vā priesterstap vntfanghe hebbe. It machschien dat se het van butē woe luttel dattet ys ghedaē hebbe vā wertē der gherechticheyt dat se toe hant oere vnderfate vsmade vā se veronweide alle sūdere dye vnder den volke syn vā se en wille vā em ghene medelyde hebben als se oer sūde biechten vā ghelyc desen pharizeus veronweide se ghetast te werden vā den besundichden wue. Vnde waerlich hadde dyt wyf ghekome tot des pharizeus voete he hadde se mytte versen en wech ghestote vā he hadde ghewaent dat he solde

besmet ghewordē hebben vā vreemde sūde. Mer vūm dat dye warighe recht uerdich dese pharizeus nyet en veruullede soe was he vā eenre vreemder wonden ziele. Mer vne brodere hylr vūm ys altoes moet als wy enynghe sūdere ansien dat wy vns selue verst yn oere vnsalicheyt bewene wāt machschien wy syn yn dye selue sūde gheualen of wy moghe daer yn valle en syn wy daer nyet yn gheualen. Vn al yst dat dye wrake der gherechtich sal altoes dye sūden quellen mytter tracht der discipline wy moete noch tan ernstelich vnderseyden dat wy teghe dye sūden syn schuldich scarpe wrake te hebbe vā medelyde mytter nature. Vāt al yst dat mē dye sūdere slaen moet men moet de eue mynsche voede. Vāt als dye sūder aūmyds berouwe thāt slaet dat he ghedaen heeft dan en ys vnse eue mynsche nyet een sūder. Vāt mytter gherechtich gades richtet he em vā teghe em seluen

in he tastiet dat yn em dat
gades gherechtich berispet.
Mer laetet vns nu hoere
myt wat sentencie dese
houerdighe in verweende
phariseus verwonet wort.
Wnse here secht em voer
ene ghelikenysse va twee
schulderē va den welken
dye ene myn dye ander
meer schuldich was in
den berde dye schult ver
laete was in he vracethe
den phariseus welck va
desen twee den he dye
schult verliet meest myn
nede. **W**nde vp dese woer
de antworde dye pharise
us thant dye mynt meer
den meest vliet. **W**n yn
desen dymghe ys te merke.
Wat als dye phariseus
myt syns selfs sentencie
verwonen wort soe dra
ghet he zeel daer me me
de bynde sal als ene ver
woede man. **M**en vtellet
deser sunderliche guede w
ken men vtellet eens val
sche gherechte mysches
quade werke als me secht.
Ick byn ghekome in dyn
huys du en gaues gheen
water mynen voete mer
dye wijf heeft my hoere

trane myne vóten ghenet
in myt oere hare ghedroecht.
Du en gaues my ghene
russinghe. meer dye wijf
va der tyt dat se byn yn
ghekome ys soe en heeft
se myt afghelate myne
voete te russen. **D**u en
saluedes myn hoeft myt
myt alie. mer dye wijf
heeft myt salue myne
voete ghesaluet. **W**n na
dye vtellen va de guede
soe sechtme dye sentencie
na. **O**m dye seg yck dy
oer werde voel sunde ver
late wat se mynde zere.
Brodeze wat wane wy
dye myne wesen anders
dan vuer. in wat dye sun
den anders dan roestich.
Hyr sechtme nu. **D**er wer
de voel sunde vlaete wat
se mynde zere. als oft men
apenbaerlik secht. **S**e
vbrant ghelijck. der sunde
roesticheyt dye se ber net
aunyde den vuer der
myne. **W**at soe voele meer
wort dye roesticheyt der
sunde vteert soe eens sun
des herte meer wort ver
brant mytte vuer der my
ne. **S**iet dye wijf dye ten
meister ghekome was

men

siet: se wort ghesesfen mer
 dye andere syn noch siet:
 vā oerre ghesontheyt. **Wāt**
 dye daer te gader ten eten
 saten behaethdē yn em sel
 uen vñ sechdē. **Wdyē** ys de
 se dye oer dye sundē vlaet.
Mer dye hemelsche arste
 en aensiet dye ziecke myt
 dye he syet dat se van der
 medicinē quader werden.
Wnde dyt wijs dye he ghe
 nesen hadde dye versker
 de he aumyds der sentēaen
 synre guedertierēheyt vnde
 sechde. **Dyn** gheloue heeft
 dy behaldē ghemaect ganct
 yn vreden. **Dye** gheloue
 maect se behaldē wāt se en
 twiuelt myt se en solde ver
 trighē moghē dat se eyschede.
Mer dye sekerheyt des ha
 pen hadde se doe vā em
 vnsfanghē vā den dat se
 vā der hapē oerre salicheyt
 eyschede. **Wnde** men beuelt
 se yn vredē te ghaen dat se
 voert meer myt en kiert
 vā den weghe der waerh
 ynden wech der standen.
Hijr vm ys by zachariā
 ghesecht vm te beleyden
 vns woete vndē wech des
 vreden. **Want** dan beley
 den wy vns ganghe yn

den wech des vredē als wy
 doer den wech vā werke
 gaen daer yn dat wy vā
 vns streppers gracie myt
 en schelen. **Yeue** brodere
^{wy} dyt hebbe dus auerlopen
 te beduddē dye historie nu
 yst dattet ghenoeghet laet
 vns dye dnynghe dye ghesecht
 syn yn gheestelike vstande
 mysse verclare. **Wāt** wien
 beteykent dese pharizeus
 dye em vermoede vā val
 scher gherechticheyt sonder
 dat ioedsche volck. **Vñ** wien
 dyt sundighe wijs yn komē
 de tot vns herē voete vñ
 wenende sonder dye bekie
 de heyden. **Wnde** se quam
 myt ener bussen se storte
 dye salue wt se stont achter
 beneuē vns herē voete se
 nettede dye voete myt tra
 nē se veghede se mytten
 hare vñ dye voete dye se
 mytten tranē nettede. **Vñ**
 veghede mytten haer dye
 selue voete en liet se myt
 af te cussen. **Wroderē** dyt
 wijs beteykent vns yst dat
 wy na vnsen sundē myt
 al vnsen herte wederkerē
 yst dat wy na volghē dat
 gheueen oerre rouwēnyf
 sen. **Wāt** bedudet mē myt

saluē sonder guede voete
des waens. **H**ij af secht sun
te pauwel wy syn cristus
guede voete gade yn elker
stad. **I**st dan dat wy gherich
te werke doen daer wy me
de dye kerke stroyen myt
ten voete vā guede wane
ne. **W**at storte wy yn vns
herē licham sonder salue.
Daer dyt wyf stont bene
uen dye voete. **W**ant wy
stondē beneuē vns herē
voete doe wy yn sunden
warē vñ stakē vns teghē
syne weghe mer yst dat
wy tot warigher penyten
tien vā den sundē bekiert
werdē soe staen wy dan
achter beneuē den voete.
wāt wy volghē syne voet
stappē daer wy vns teghē
satten. **D**yt wyf nette die
voete myt oere tranen.
Wnde dat doen wy oer
waerlicz yst dat wy myt
synen hellighē doghen
yn oere vnoye yst dat
wy oere droefheyt voer
vnse haldē yst dat wy tot
elken leden vns herē vns
neder boghē vermyds be
gheerte van medeliden.
Dyt wyf droechde dye
voete myt oere haere die

se ghenet hadde. **W**ant dat
haer ys don licham auerfal
licz vñ wat haldet dat auer
bloedighe eerdiche guet son
der dye ghedaente des haers
dat alst aueruloeyt ter be
hoesten vā noetdruste oer
alst afghesneden wort en
voelt mens nyet. **A**ldus dro
ghen wy vns herē voete
myt vnser haer als wy sy
ne hellighe daer wy aumyds
caritate medeliden vph
ben vntfermenysse doen
van den dat vns auerloiet
vp dat alsoe dat herte
auermyds medeliden
droeffenysse hebbē sal dat
oer dye mylde hant toene
dye begheerlicheyt des rou
wen. **W**ant dye nettet
vns heren voete mer he
en droecht se nyet myt
synē haere dye onygher
wijs medeliden heuet
vp synre euen mynste
droefheyt mer nochtans
oers nyet vntfermet vā
den dat em auerloyet.
He wenet vñ droghet
nyet dye woerde van
droefnyse gheeft mer
yn den dat he nyet en
gheeft dat em ghebret
soe en mynret he em nyet

dye tracht synre droefhys
 se. **Dyt** wyf cuffedē dye voe
 te dye se veghede dat wy
 oer volcomelick doen yst
 dat wy ernstelick mynen
 dye wy aumyds vnser
 myltheyt behaldē dat vn
 se euen mynsche noetdrufft
 myt vns swaer en sy dat
 syn ghebreck daer wy
 em yn noedē vns myt
 lastich en sy. **Wnde** als
 dye hant dye noetdruffte
 ghift dat dye ghedachte
 myt en vtraghe vā der
 mynen. **Mer** mach oer
 by den voeten vstaen dat
 sacramēt vā vns herē my
 scheyt daer dye gotheyt
 mede ghenaeft der eerdē
 vnser sterflicheyt daer he
 dye eerde mede vntfenck.
Want dat wort wert
 vleysch vnde wanderde
 vnder vns. **Aldus** cussen
 wy vns vloesers voete als
 wy dat sacramēt synre
 mynscheyt wt al vnser
 herte mynen. **Wy** besal
 uen syne voete als wy
 dye moghentheynt synre
 mynscheyt predike myt
 gueden wanynghe vā
 hellighe woerdē. **Mer**
 dyt siet dye pharizeus

vn bemydet. **Want** als
 dat ioedsche volck siet
 dat dye heyden gade pre
 diken soe versmelten se
 yn em seluen vā oerre
 quaetheyt. **Mer** vnse ver
 loeser vertellet des wues
 dade als der heyde guede
 werken vp datter ioed
 sche volck bekē nen sal
 yn wat quade dattet le
 ghet. **Want** dye pharizeus
 wort aldus weder sloten
 vm dat by em al soe wy
 voergheficht hebbē dat
 vnghelouighe ioedsche
 volck ghetoenet werden
 solde. **Itz** byn ghekomen
 yn dyn huys du en ga
 uest gheen water myne
 voeten mer dyt wyf
 heeft myne voete ghenet
 myt tranen. **wan** dat wa
 ter ys buten vns mer
 dye vuechticheyt der tin
 nen ys bynen vns. **Wat**
 dat vnghelouighe ioedsche
 volck en wolde nye vm
 vnser heren gheue dat
 buten em was mer dye
 bekierdene heydenē se
 en gauen vm gade myt
 allene oer guet. mer oer
 storten se vm synen wille
 oer bloet. **Du** en gaues

my ghene cussinghe mer
dyt wyf vā der tyt dat
se hyn yn ghetzomen ys
soe en liet se nyet af my
ne voete te cussen. Cussen
ys een teyken der myne.
Wnde dat ynghelouighe
volck en gaf gade ghene
cussinghe wāttet en wol
de nyet mynen wt cari
taten den et vā vresen
dyende. vnde dye gherope
heyden en lieten nyet af
oers vloesers voeton te
cussen. wāt se en lieten
nyet af om syne stedige
myne te versuchten. **H**yn
by ys yn den boeke der
mynen ghesecht vnder
der bruyt steme. **H**e cusse
my mytten cussen syne
mondes. **D**ye begheert te
rechte syne scappers cussyn
ghe dye em beroyt syne
scapper vnderdangh te
syn by mynen. **D**u en
saluedes myn hoeft nyet
myt alie. **I**st dat wy by
vns heren voete nemen
dat saamiet syne mystij
soe wort temelick by sy
nen hoofde dye gotheyt
beteylket. **H**yn yn secht
sunte pauwel. **C**ristus
hoeft ys god. **W**ant dat

ioedsche volck sechde dat
tet yn gade ghelouede
vnde nyet yn em als yn
enē mynische. **A**er den
pharizeus sechtme du en
besaluedes myn hoeft
nyet myt alie. wāt dye
moghentij der gotheyt
dat dat ioedsche volck
sechde dat angheleuede
den vrokeloefde dat volck
te predikē myt weer
dyghe laue. **A**er dyt
wyf heeft myt salue my
ne voete besaluet. want
doe dat heydesche volck
ghelouede yn dat sacra
mēt syne mynischeit soe
prediket gades nederste
werke mytē alre hoeft
ste laue. **A**er vns vloes
ser besloet vā erude dye
thāt dye guede werke
dye he vtellet hadde doe
he by syne sentēcie na
sechde. **O**m dyt seg ytz
dy oer werde voele sun
de vlaetē wāt se mynde
sere. **A**ls of he opelic sech
de. **D**ā al yst harde hart
datmē baet nochtā auer
vloyet dat vuer der my
ne daer dye hat de dyn
ghe oer mede te nyete
werde. **E**t beteemt vnd

desen dymghē oer an te sien
 dat merken aldus groter
 guedertierenh myt wat
 ghysinghe dye waerheyt
 by oer halt des sundighen
 wiues werke dye herou
 wenyffe hadde oere weder
 sake vertellet vnder soe
 grote nauheyt. **W**ise here
 sat ten etē tot des pharizeus
 macht mer by desen rou
 wighen wiue hadde he
 wallust yn desen spisen
 oere ghedachte. **D**ye waer
 heyt wer vā butē gheuoet
 vā den pharizeus. mer he
 wert vā bynē gheuoet
 vā den sundighē wiue
 mer se wert bekiert.
Hir vme secht dye helli
 ghe kercke yn den boeke
 der mynē den dye se
 soect vnder dye ghedaen
 te eenze hynde der herte.
Du den myne ziele myt
 wise nu waer du voedes
 vñ waer du ligghe yn dē
 myddaghe. **D**en hiet vn
 se he der herten hynde.
 wāt na den vleysche dat
 he vntfent was he der
 alder vader kynt. **W**ñ yn
 den myddaghe soe bernet
 dye hette heetliker. vnde
 dye hynde soect ene sche

ninghe stad dye dye hette
 mytten vuere nyet en
 steect. **H**ir vme rust vn
 se here yn den herte dye
 nyet vntelken en syn
 mytter mynē deser werlt
 den dye begheerte des vlei
 sches myt en vberne dye
 vntelken syn yn oeren
 amte vñ ynder ghenuech
 ten deser werlt myt en
 vdroghen. **H**ir by secht
 men der maghet marie.
Dye hellighe gheest sal
 bauē yn dy kome vnde
 des alre hoetghste nacht
 sal dy vmbesthemē. **H**ir
 vñ soect te myddaghe
 dye hynde beschemede
 stede vñ te wīde. wāt yn
 al sulker herte wort
 vnse he gheuoet dye ghe
 tempert syn by den an
 syene der gracie vnde
 myt vbernet en werde
 vā den lichamliken be
 gheerte. **H**ir vñ soe
 voet dyt wif dat pem
 tetie dede meer vnse
 he bynē dan dye phari
 zeus voet vā butē. **W**āt
 vnse vloeser vloet tot oere
 ghedachte als een hynde
 vā der hette der vleysch
 lichheit welc wif na dat

vuert der sundē temperier
de den schein der penitē
tien. **N**erke wy woe
grote goedertierēheyt dat
tet was dat vnse hē myt
allene dyt sundighe wyf
vntfent mer dat he oer
oer gaf syne voete te taf
tē. **A**et vns oer merken
dye gracie des vntfermy
ghē gades vñ vordelen
wy dye groeth vnser sun
den. **S**yt he syet dye sun
derē vñ vntbert se he
vdraghet dat se em we
der staen vñ nochtan
roeft se he se goedertic
alle daghe by den ewā
gelij he meret vnse biecht
dye wt puerre hertē ghe
daen wort he vlaet al
dat wy mysdaen hebben.
Aldus heeft ghetemperiert
dye scarpheyt vā der wyf
dye vntfermych vns ver
loesers. **W**at yn dye wyf
ys gheschreue. **S**oe wye
dyt of dat doet mē wer
pe em doet myt stenē.
Wnse stepper vñ vnse
vloeser apēbaerde yndē
vleysche vñ dē biethen
der sundē en belaeft he
myt dye pyne mer dat
leue. **H**e vntfent dyt

wyf dye oere funde be
liede vñ he liet se al ghe
nesen. **A**ldus heeft he
dye hartheyt der wyf
gheboghet ter vntfer
mycheyt dye de ghene
dye de wyf myt rechte
vordelt aumyds vnt
fermycheydē vloest.
Hir by ys yn dye wyf
wael gheschreue dat
moyses hande swaer
waerē daer vñ namē
se enē steen vñ leyden
vnder em daer he vp
sat vñ aaron vñ hur
hyeldē syne hande vp
wert. **W**at moyses sat
vp den steen dye dye
wyf rustede yn dye ker
ke mer dese selue wyf
hadde swaere hande wat
alle dye sundichden en
vdroeth se myt by vnt
fermycheydē mer se
floeth se aumyds selre
scarpheyt. **A**aron bedint
een berth der scarphe
vñ hur een vuer. **W**ien
beteykent dese berth
der scarpheyt sond vnse
vloeser vā wien by den
pphete gheseghet ys. **I**n
den achterstē daghe sal
wesen bereyt dye berth

des huses vns herē ynde
 tope der berghe. **W**nde
 wie ys beteykent by den
 vuere sonder dye hellighe
 gheest. **W**nde daer af se
 ghet vnse vloeser. **I**ck
 byn ghekomē een vuer
 yn dye werlt te seynde.
Aldus halden aaron vñ
 hur moyses hswaere hā
 de vp vñ dye haldende
 makē se se te lichter.
Wat dye myddelaer
 gades vñ der mynsthē
 comende mytten vuere
 des hellighe gheestes dye
 swaere ghebade vā der
 wyt dye doe men se vlei
 schelike hielt en mocht
 mē se myt ghedraghen
 vñ dye toende he lichte
 liker te draghē by der
 gheesteliker vstandemif
 se. **W**at he maect moy
 ses hande licht dye den
 last der ghebade vā der
 wyt vme kierende ter
 doecht of ter cracht vā
 der biecht. **W**nde he be
 wiset vns dye beloesten
 der vntfermhicheyt
 dye daer na volghet
 als he by den pphete secht.
Ick en wil des sunderē
 doet myt mer dat he

bekiert weder vñ leue.
Hyr by secht mē vnder
 dye ghedaente des ioed
 sche volkes totter boeser
 zielen. **I**st dat een man
 syn wyf laet vñ gaet se
 en wech vñ nemet enē
 anderē man en sal he
 voertmeer myt tot oer
 kieren en sal dat wyf
 myt besmet vñ vnsuuer
 syn. mer du heues auer
 spoel ghedaen myt voele
 mynes nachta krier we
 der tot my secht vnse he.
Syet he gaf ene ghelike
 mysse eens vuels wiues
 toenende dat men se
 myt weder vntfaen en
 mach na oerre waetheyt.
Frier dese ghelikemysse
 dye he voertbrachte ver
 mynet he by vntfermidhei
 den als he secht dat men
 gheen wyf dat auerspoel
 heeft ghedaen weder sal
 moghē vntfaen mer noch
 tan vntbeit he dye vnre
 ne ziele dat he se vntfaen
 sal. **B**rodere weghet die
 last der groter guedtierē
 heyt he secht dattet myt
 gheschien en mach vnde
 he toenet dat he dat teghē
 dye zede doen mach. **S**iet

he roepet oer dye he secht
dat besmet syn he soect oer
dye om te helsen daer he
em af bedaghet dat se em
ghelaecte hebbe. **Hijr** om
en vliese myement dye
tijt vā dus groter vntfer-
herticheyt. myemēt en ver-
werpe vā em dye boete
der gottliker guedertiere
heyt dye men em byet.
Syet dye ouerste gueder-
tierenh' roept vns weder
dye vns vā em ghekiert
hebbē vñ he bereyt vns
dye tot em weder kiere
den schoet der guedertie-
zenheyt. **Hijr** om weghe-
et myt wat schulde he
ghebonde ys als em god
vntbeit. **Vñ** al is he ver-
omweerdet he en vromwer-
det myet. **Hijr** om dye
em by gade myet halde
en wolde he kiere weder
dye vromweerdiche te
stane he stae doch vñ vā
den valle. **Wise** stepper
toent vns myt woe gro-
ter myne he vns vntbeyt
als he by syne prophete
secht. **Itz** merkede vnde
toelusterde vñ myement
en ys diet verpenset yn
syne herten vñ secht wat

heb ytz ghedaen. **Waerli**
wy en wazē nūmermeer
schuldich quaet te pynse
mer om dat wy rechte
dynghe myet pynsen en
woldē syet soe vntbiet
he noch dat wijt vñ pyn-
sen sollen. **Desiet** den
schoet vā dus groter vnt-
fermitheyt merct dat v
dye schoet der vntfermit-
vntdaen ys. **Dye** he by
oere quade ghopynse ver-
laezen heeft dye soect he
dat se wael ver pynsen
sollē. **Tot** v seluē wert
lieue brodere tot v seluē
wert kiert dye oghen
uwer herte vñ settet
voer v dyt sundighe
wijf dye penitencie dede
yn een exempel oer na-
te volghē. **Vñ** soe wat
dat ghy denet dat ghy
ghesundicht hebt yn uwer
ioncheyt vñ oer ynuwer
altheyt be wenet vnde
beweghet af dye smette
vā uwe seden vñ van
uwe wercke. **Laet** vns
nu myne vns vloesers
voete dye wy veromwer-
det hebbe myt vnsen
sunde. **Sy**et alsoe yt ghe-
secht hebbe soe vndoet

men vns den schoet der
 groter guedertierzichheit
 vns te vntfane vns
 men en veromwerdet
 niet vnse besmette leue
 by den dat wy vnse besmet
 heyt vresen soe weden
 wijs eens mytter ynwen
 dygher suuerheyt als wy
 weder kieren soe vnhel
 set vns vnse here gueder
 tierlick. **Wat der funde**
 zen leuen en mach em
 dan niet vnrwert wese
 dat niet gheuenē ghe
 dwanghē wort. **In xpo**
 ihu vnsen he dye leuet vns
 regnwert vndre eenheyt
 des hellighē gheestes god
 ewelick vns vmermeer
 Amen. **Op dē saterdath**

In der q̄tertemper Lucas

Tijt sechde ihesus dē
 schazē dese ghelike
 mysse. Een man hadde
 ene vigeboem gheplantet
 yn syn wjngaerde vnde
 he quā vns sochte vrucht
 ynden boeme vns he en
 vant daer niet. **Dā** he
 sechde tottē wjngaerdes
 māne. **Sich** et syn drie
 iaerē dat ytz kome vnde
 soeke vrucht yn dese vige
 boem vns ytz en vynde

daer niet daer vns hou
 wen saf wat berōmert
 he oer dye eerde. **Wnde** he
 antworde vns sechde em.
Here laetē staen oer dyt
 iaer tot dat ytz em al
 vmebegrave sal vns dat
 utzer mest an ligghe vns
 yst dat dan vrucht maket
 vns en maect he er niet
 soe salstu en hūr na af
 houwen. **Wnde** he was
 lezende yn den saterdaghe
 yn oere synagoga. **Wnde**
 syth daer was een wijf
 dye hadde den gheest der
 ziecheydē achtien iaere
 vns se was trom derwert
 ghebaghē vns se mochte
 niet mytalle niet vpwert
 syen. **Wnde** se ihesus sach
 doe riep he se tot em vns
 sechde oer. **Wijf** du biste
 ghelatē vā dynre ziech.
Dā he leghede syne hant
 vp oer vns staphants rich
 te se oer vp vns laefde
 gade. **Wnde** dye meester
 vā der synagogē antwor
 de vnrwert hebbende dat
 se ihus yn den saterdaghe
 ghenesen hadde. **Dā** he
 sechde der schazē. **Et** syn
 ses daghē daer mē yn
 werke moet yn dē dage

komet vñ werdet ghenesen
vñ myet yn den saterdaghe.
Wnde vnse hē antwoerde
tot em vñ sechde. **Y**porri
ta en wutbynt eli vā v
ludē myet synē offe ofte
synē ezel yn den saterda
ghe vā den cribbe vñ lie
ten te dzyntkē vñ dese
abrahams dochter dyc
sathanas ghebondē had
de siet achtien iaer en
mochte men se myet vnt
bynden vā desen bande
yn den saterdaghe. **W**nde
he doe dyt sechde soe schaem
de em alle syne wederfac
kē. vñ al dat volck vblj
de yn den dyc glorioselick
vā em ghedaen worden.
Sunte gij omelie vñ dit
selue ewangeli die hepre
dite yn sunte lauzētius
Dese heze kertze.
vñ vnse vloeser au
myds synē ewāgelie
spreet he somtijt myt woer
den vñ somtijt myt dyn
ghe vñ somtijt spreet myt
ten woerde dat he mytte
dyncghe mernt. **B**rodere
ghy hebt twe dyncghe ghe
hoert yn den ewangelij
dat ys enē vndrachtighe
vigheboem vñ een rom

wijf. vñ berde dese dyncghe
dede men guedertierlick.
Wāt he seghede dat by
ghelike myse vñ dyt dede
he by den werckē. **N**ier dat
beteykent dyc vndrachtig
ghe vigheboem dattet crōme
wijf beteykent vñ dat be
teykent dyc vigheboem dē
men hielt staende dattet
wijf dyc vñ gherichtet was.
Dyc heze vā den wijngaer
de quā derde werue tē vige
boem vñ en vant daer
ghene vrucht an. **W**ñ dat
wijf dyc vñ gherichtet was
se hadde achtien iaer rom
gheweset. wāt by den ghe
tale vā achtien iaerē ys
beteykent dat men secht
dat dyc hē des wijngaer
des derde werue komen
was ten vndrachtighen
vigheboem. **H**ij vñ wāt
wy dus voer gheseyt hebbe
yn eenre sommē soe hebbe
wy al dyc menynghe der
helligher lezen daer yn
beuanghe. **D**u laet vns
vā elken sonderlynghe
vtellen. **E**en man hadde
ene vigheboem gheplantet
yn synen wijngaerde vñ
he quam vñ sochte dyc
vrucht ynden boeme vñ

he en vander nyet. **W**at
 beteykent dye vigheboem
 sonder dye mynschelike na-
 tuer. **W**at beteykent dat
 arome wyf dye nederwert
 gheboghet ys sonder dye
 selue natuere vñ secht dat
 se aom ys myt last der sun-
 den. **W**nde dye natuer ys
 wael gheplantet als een vi-
 gheboem vñ wael vpghericht
 als een wyf. **N**er vm dat
 se gheualle ys yn oere pro-
 per sunde al willens soe
 en halt se nyet dye vrucht
 der gueder werre noch dye
 stad der rachtichert. **W**ant
 vm dat se wt oere wille
 ter sunden gheualle ys vm
 dat se nyet draghe en wol-
 de dye vrucht vā ghehoer-
 samheyde se verloes den
 staet vā gherechticheden.
Dye soe se te gades ghelike-
 myse ghescape was soe
 en volstont se nyet yn oer-
 re weerducheyt vñ dat se
 gheplantet of ghescapen
 was dat vonweerde se te
 halde. **D**ye here vā den
 wyngaerde qua de derwer-
 ue ten vigheboeme. **W**ant
 he sochte weder dye natuer
 des mynschelike gheslech-
 tes voer dye wyt vnder dye

wyt vñ vnder dye gracie
 dye vntbeydende vmaen-
 de vñ vande. **W**nde he
 seghede totte wyngaerde des
 mane. **S**ich et syn drie iae-
 re dat ytz kome byn vnde
 soeke vruchte yn dese vighe-
 boem vñ ytz en vander nyet.
He qua voer dye wyt. wat
 he gaf te vstane by der
 natuerliker vstandemisse.
 wat elc nyet exempele
 em selue vñ wat he schul-
 dich was te doene an synē
 eue mynsche. **H**e qua yn
 dye wyt. **W**at beuelende
 leerde he. **H**e qua na der
 wyt aumyde gracie wāt
 he toende vñ dede dye te
 ghenwoerdich synre gue-
 dertierchert. **N**er nochta
 bedlaghet he em dat he by-
 nē driē iaeze ghene vrucht
 en vant. **W**at dye ynghe-
 uyghe natuerliker wyt
 en betert nyet somygher
 quaden mynsche ghedach-
 ten noch dye ghebade en
 lezen se nyet noch dye
 myracule synre mynsch-
 en bekierē se nyet. **N**er
 wat beduyt men mytten
 wyngaerde des mane sond
 dye ordene der prelaten
 dye als se bauē dye kercke

syn soe draghē se waerlike
dye sorghe vā vns heren
wijngherde. **D**ye ierste
wijngherde man van
desen was sunte peter
dye apostel desen volghē
wy na al syn wy des vn
werdith alsoe voele als
wy arbeiden om v te
lezē lezende byddende
berispēde. **H**ier nu ys
myt groter vresen te hoe
rē datmē den wijngher
des māne secht vā den
vndrathighē boeme.
Houwen af wat betōmert
he oec dye eerde. **E**lck
mōsche na synre manere
yn alsoe voele als he stad
haldet yn desen leuē yst
dat he nyet en gheuet
vrucht vā guedē werkē
soe betōmert he dye eerde
als een vndrathich boem.
Wat yn dye stad daer he
yn ys soe vntfiet den an
derē oersake te werkē.
Aldus elck methich mō
sche yn deser werlt yst
dat he nyet en heeft vrucht
vā guedē werkē soe ghe
uet he oec betōmēre dē
anderē. **W**ant dye vnder
em syn werde mytē ex
empel synre quaetheyt

alsoe bedruet rechte als myt
ten scheme synre vkiertth.
Dye vnruchtbaer boem
staet bauē vñ dye vndrath
tighē eerde leit daer vnder.
Dye scheme des vndrath
tighen boemb wort van
bauē ghedect vñ en laet dē
schijn vā der somnē nyet
neder komē ter eerden.
Want als dye vnderfate
sren dye vkierde exempe
le vā den vkierde prelactē
soe bliuen se oec vndrathich
vñ werde beroeft vā den
lichte der waerheyt vñ se
werde bedruet mytē sche
me vñ en vntfaen nyet
dye hette der somnē. **W**at
vā den bliuē se vā gade
calt vā den dat se yn de
ser werlt quellit of bedect
syn. **H**ier vā allē desen
vkierde methichē soe en
ys thant gade wael na
ghene wedersochynghē.
Wat na dat he em seluē
vlacere heeft soe ys allene
toe vraghē waer om dat
he oec den anderē bedruet.
Hier om secht wael dye
here des seluē wijnghertth.
wat betōmert he oec dye
eerde dye de stad dye he
halt nyet en oefent yn

guedē werken. Dye becomert
 dye eerde den vreedē ghe-
 dachte besware. **A**er noth-
 tan hoert vns toe voer dus-
 dane lude te byddē. wāt wat
 dye wingaer des man secht
 laet vns hoerē. **H**ere laetē
 oer staen dyt iaer alsoe lan-
 ghe dat yck em umbegraue.
Wat ys dyt vntrent dien
 vighboeme te graue sond
 vnruchtbaer ghedachten
 te berispen. **W**ant elke
 graft gaet nederwert vñ
 waerlich als dat berispen
 eenre ghedachte oer seluen
 toenet soe voetmoedicht se
 se. **W**āt alsoe dicwile als
 wy yment vā synen sundē
 berispen soe graue wy vñ
 trent den vnruchtbaerē
 boeme als vā schuldē der
 oesenynghe. **W**nde wat he
 na den vngraue secht laet
 vns hoerē. **W**nde dat yck
 daer ligghe enē tof tof
 mestes. **W**at ys dye tof
 mestes sonder dat auer-
 denckē der sundē wāt die
 funde des vleisches hvet
 men mest. **H**yr vñ ys by
 den proffete ghesecht. **D**ye
 beestē syn vervulet yn oerē
 meste. **W**āt dat ys dat dye
 beestē yn oerē meste ver-

vulen dat enyghē vleysche-
 like mynschē oer leuē en-
 den ynden stantre der
 vncuyshert. **W**nde wy al-
 soe dicwile als wy enyghē
 vleischelike ghedachte vā
 vā oerē fundē berispen
 alsoe menichwerue bren-
 ghe wy weder te oerē ver-
 denckē der fundē die se te
 voerē ghedaen hebbē als
 oft wy vntrent enē vñ
 vruchtbaerē boem enen
 tof mestes leyde vñ dat
 se verdenckē sal dye quade
 fundē dye se ghedaen heeft
 vñ dat se als vā dē stanc-
 ke verwerdē sal ter gra-
 tien der rouwenysse. **H**yr
 vñ werptmen vntrent
 dye wortel des boemes
 enē tof mestes wāneer
 dat myt auerdeentken
 des ghepynses dye consti-
 enie ghetast wort van
 oerre quaetheyt vñ als
 oer dye ghedachte aumyds
 berouwenysen ten ghe-
 wenē verwert vñ se oer-
 vmaect ter gratiē vā gue-
 den werke dan kierzē die
 wortelē des hertē weder
 als by den ghenatrē vā
 meste ter drachticheyt vā
 werke. **S**e berweent dat

dat se denit dat se ghedaen
heeft oer myshaghet dat se
bekenēt woe daen dat se
gheweset heeft. se richtet
vp oer menynghe teghen
oer vñ vntsteect oer herte
ten betere werken. Aldus
wort dye boem vā de stanc
ke weder grovende ter
vrucht. Want vā den mer
ken der sundē so verweet
dat herte em selue ten gue
den werke. **W**nde voele
yffer dye de berispynghe
vñ hoere nochtā vōmwerden
weder tot penytencien te
kierē vñ se bliuē gade sond
vrucht mer yn deser werlt
staen se al groen. **H**ier laet
vns hoere wat dye werck
man des wyngaerdes secht
daer toe. **I**st dat he dan
vrucht maect vñ en maect
he er nyet dan soe salstu
em hūr na afhouwē. **W**at
waerlike dye hūr nyet en
wil by berispen vet wer
den ter vruchtbaerheyt
he sal daer af vallē daer
he nyet weder vpstaen
en mach by penytencien
vñ hūr na sal men em
afhouwē al schynt he hūr
groen staende sonder vrucht.
Wnde he was lezende

yn den saterdaghe yn oe
ze synagoghē. **W**nde sych
daer was een wijs dye had
de den gheest der ziechey
den achten iaer. **E**en luttel
hūr te voere hebbē wy te
hant ghesectit dat dyt dat
dye here quam driewerue
ten vndzachtighe vighē
boem betekent dyt selue
ghetal vā achten iaeren
toe desen tōmen wue.
Wat vpten seften dach
wert dye mynsche ghe
maect vñ oer ynden sel
uen seften daghe waeren
al vns here werke vol
maect vñ als men dat ghe
tal vā seffen driewerf
neemt soe maecttet achten.
Want vñ dat dye myn
sche dye ynden sefte daghe
ghemaect was nyet en
wolde volmaecte werke
hebbē. mer dat he voer
dye wyt vnder dye wyt
vñ ynt begynsel der gra
tien ziet was soe was dyt
wijs achten iaer tōm
vñ se was tōm neder
wert gheboghet vñ en
mochte al nyet al nyet
vprwert syen. **E**lck sund
dye dese eortsche dynghe
pynset vñ dye hemelsche

Dwinghe nyet en soet he en
 mach nyet upwert syen.
Wat als he dese nederste
 beghertē volghet soe wort
 he gherōmet vā der rechtth
 sinze ghedachtē. vñ he siet
 dat altoes dat he sonder up
 halde penset. **B**rode kiert
 weder to inuer hertē vnde
 besyret wat ghy tot allen
 vren vme kiert vñ uwe
 ghedachtē dyc^{ene} pynset vā
 eie dyc ander vā ghelde
 vñ een ander vñ te vga
 derē crue. **A**lle dese synt mit
 nederste. vñ oer dyc ghe
 dachte yn aldusdancē dyn
 ghē wonledicht soe wort
 se neder gherōmet vā dē
 state oerre rechticheyt. vñ
 vñ dat se nyet vp en riset
 ter hemelscher begheertē
 soe en mach se nyet vp
 wert syen als dyt wif
 dat neder wert gherōm
 met was. **D**aer volghet
 nae. **D**oe ihūs dyc wif
 sach doe riep he se tot em
 vñ sechde oer. **W**if du
 biste ghelaeten vā dynze
 zierheyt. **W**nde he leyde sy
 ne hande vp oer vñ tehan
 tes richte se oer vp. **H**e
 riep se vñ rechte se vp.
 wat he vlichte se vñ halp

oer. he roept mer he en
 richtet nyet vp als wy
 by sijnze gracie vlicht wei
 den mer aumyds vnser
 fundē diet belette en ver
 drenē wy nyet gheholpē
 te werde. **W**dant dicwile
 syen wy dat men doen
 solde mer dat en voldoen
 wy nyet mytte werken
 wy pynēs vns vñ wer
 den krank. **D**at wōmyse
 der ghedachte ansiet dyc
 rechticheyt. mer dyc stardij
 vā den werke valt vnder
 totter rechtth. **W**at waer
 licht ys dat thant vā der
 sunden^{ym} datmē vā gaue
 tguet ansyen mach mer
 nochtā dat men van den
 datmen syet by vdyenten
 vstoten wort. **W**at somy
 ghe ghewoenlike funde
 vbynt dyc ghedachtē dat
 se nyet vpgherisen en mach
 ter gherechtich se pynit
 oer vñ valt. **W**dant daer
 se langhe ghestaen heeft
 daer valt se oer by bedwā
 ghe als sjs nyet en wil.
Wdael ys vā deser vnser
 cromheyt by den betey
 kent des mynscheliken
 gheslechtes ghesetht by
 den psalmisten. **I**ck byn

vertrōmet vñ voetmoedicht
rechte voert. **W**ant doe
he strouwede vñ merite
dat dye mynsche ghemacēt
was vñ et hoghe licht te
besouuē mer dat he vñ
sine funde daer butē ghe
dreue wert vñ dat he dra
ghet sijnze dachtē doncker
heyden vñ dye hoechste
dynghe niet en begheert
vñ yn den nederstē dyn
ghē denit vñ dye hemel
sche dynghe niet en be
gheert mer dye eerdsche
dynghe altoes yn sijnze
hertē vñme kiert soe riep
he vñ em seluē vñ sechde.
Itz byn gherōmet vñde
voetmoedicht vā allen
syden. **W**ant wert dat
dye mynsche verlore dye
gheestelike beschouwinghe
der hemelscher dynghe
vñ he allene pynsde vñ
dye noetdrusticheydē des
vleisches soe solde he wese
ghecomt voetmoedicht
vñ vñdert mer nochtā
niet toe allē syde. **H**yr
vñ soe wien niet alleen
dye noetdrusticheyt en
trect vā den ghepensē
vā bauē mer dat em oer
vngheorlesde ghenuechtē

daer neder werpē he en
ys niet allene ghecomt
mer he ys tot allen syde
ghecomt. **H**yr by secht
een ander pphete vā den
vnsuore gheeste. **D**ye dyn
re zielen sechde werde
ghecomt dat wy auer
dy ghaen moghē. **W**ant
dye ziele staet recht als
he dye hemelsche dynghe
begheert vñ se en comt
oer niet ter neder heyt
wert. **M**er als dye qua
de gheeste dye ziele yn
oere rechttheyt syet staen
soe en moghē se auer oer
niet auliden ys dat se
der zielen vnsuore be
gheertē stroyen hīr vñ
segghe se werde ghecomt
dat wy auer dy ghaen
moghen. **W**ant yst dat
dye ziele oer seluē niet
neder en werpt vñ dese
eerdsche dynghe te beghe
zen soe en heeft oere ver
kierttheyt ghene matyt
teghen dye ziele vñde se
en moghē auer dye niet
lijden dye se vntsyen dye
teghē em fel ys vñde stren
ghe ynder andacht van
bauē. **H**yr vñ lieue broe
dere wy gheue dē quade

gheeste enē wech vns vns
 als wy dye eerdſche dyn-
 ghe begheerē als wy neder-
 ghecomt werde v̄m dese
 tytlike dynghe te begheerē.
Shamē wy vns h̄yr v̄m
 dese eerdſche dynghe te
 begheerē v̄n vnser ghedach-
 ten rugghe te gheuen vā
 vyanden dye vp vns ko-
 mē. **D**ye crom ys he anfiet
 altoes dye eerde v̄n he dye
 dese nederſte dynghe soect
 he andenct myt myt wat
 lone he weder ghecoft ys.
Hyr v̄m ys by moyses ghe-
 secht dat he dye een houer
 heeft v̄n gheere wijs tot
 priesterſcap v̄heuen en sal
 werde. **W**nde wy alle dye
 myt cristus bloede vloest
 syn wy werde des hoghē
 priesters lede. **H**yr v̄m
 ys vns by suntor peter
 ghesecht. **W**at ghy s̄nt
 een wtueren gheslech-
 te conynclike priesterſcap.
Mer dye een houer heeft
 he syet altoes nedewert
 h̄yr v̄m v̄driſtmē em
 vā der priesterſcap. **W**at
 soe wy em allene ten
 eerdſchē dynghe gheeft
 he ys sijns selfs orkonde
 dat he des ousten priesters

lit myt en ys **H**yr by echter.
Dye viſſche dye ghene v̄yn-
 nē en hebbe verbiet men
 den volke te eten. **W**at dye
 viſſche uedertzen an dye v̄yn-
 nē hebbe se plegghen oer te
 sprynghe wt den water.
Wat ys vns beteykent by
 den gheuynde viſſche son-
 der dye wtuertiere zielen
 welke ziele waerlick allene
 veruandelen yn den helicha-
 me der hemelscher kerckē
 dye nu v̄uert oft vnderſet
 syn myt v̄ymē of myt ve-
 deren der doechde v̄n kon-
 nē sprynghe gheue der he-
 melſcher begheerte dat se
 dye hoechste dynghe beghe-
 ren te trighē aumyds be-
 schouuē al yst dat se weder
 yn em seluen vallen yn
 oer sterflike licham. **I**st dā
 dat wy thant bekēnen dat
 guet vā den hemelſthen
 lande. lieue brodere soe sy
 vns leet dat wy crom syn.
Mer sette voer oghe dyt
 crōme wijs vnde dese n
 vndrachtighe v̄igheboem.
Werdenckē wy dy quade
 dynghe dye wy ghedaen
 hebben legghē wy ter wor-
 telen vnser herte den cof-
 mestes dat vnse herten

dan yn den vrucht van
den lone vet werde dat
vns hijs aumyds der pe
nytentie stantz gaf. **W**n
al yst dat wy dye hoech
ste dynghe der doechde
myet en moghe doen vn
se he god vblide em yn
vnsen ghewene. **W**dy sol
len em ghenueghe by de
beghyne der gherichtich
dye de vnrechticheden
dye wy ghedaen hebben
tafien. **G**heen gheduren
en sal wesen yn dese ghe
wene. **W**dant dye blijt
scappē dye ewelike ghe
dure solle veghe haeste
lic af dese auerlydende
tranē. **W**dy vnsen herē
ihesu cristu dye leuet vn
regneret mytten vader
yn eenheyt des hellighe
gheestes god ewelick vn
vnmereer. **A**mē **O**p
sunte lucas dach. **L**ucas.

In der tijt bewysde
dye here ihus oer
ander twe vn tseuentich
ionghere. **W**n he sande
twe vn twe te gader voer
syn ansychte yn elke ste
de poerte vn stad daer
he komē solde. **W**nde he
sechde em. **W**at dye oest

voele ys mer dye wert
lude syn luttel. **H**ijr vn
bydt den herē des oestes
dat he werclude sende yn
synē oest. **G**aet siet ytz
sende v als lamerē vnd
dye volue. **H**ijr vn en
wilt myet draghe sackelke
of scorpen noch schoen
vn en gruet nyemēt yn
den weghe. **I**n soe wat
huse ghy komē sollet seg
ghet ierst vrede sy desen
huse. **W**nde is daer een
krynt des vrede soe sal
vpt huys unwe vrede rus
ten vn yst myet soe sal he
weder tot v kiere. **I**n dat
selue huys bliuet etende
vnde drynckede dat by
den lude ys. **W**at dye
werckman ys werclich
syns loens. **S**unte gregori
us omelic vp dit selue emā
geli die he predite den
priesterē ter fonteynē toe
sūte iohā ter latranen.

Dese here vn vnse
behalder ihus xpus
heue brodere vmaet
vns somtijt myt woerde
vn somtijt myt werckē. want
syne werke dat syn ghe
bade. wāt als he yet al
swighende doet soe gheest

he te kenne wat wy doen
 solle. **S**iet he sent twe ion-
 gherē te gader om te predikē.
Wat et syn twe ghebade
 der caritate dat ys dye my-
 ne gades vñ des eue my-
 schē. **V**n men en mach
 der caritate nyet my heb-
 ben dan tusschen em twe
 en. **W**ant men en secht
 nyet dat ymēt tot em sel-
 uen caritate hebben mach
 properlike mer my myne
 trecket he yn enē anderē
 vñ dattet caritate sal mo-
 ghen wesen. **W**ise here
 sende twe iongherē te
 gader om te predikē vñ
 dat he vns al swighende
 bewisen sal. **W**at he dye
 ghene caritate toe enē an-
 derē wert en heeft dat he
 gheens sijn vntfaen en
 sal den dyenst vā predikē.
Wnde men secht wael
 dat he se voer syn ansich-
 te sende yn elke poerte vñ
 stad daer he komē solde.
Want vñse here volcht
 syne predicatē wāt dye
 prediker gaet voor vñde
 dan komet vñse hē ter
 wonynghe vñser zielen.
 wāneer dye woerdē der
 helligher predicatē voer

loepen vñ aumyds den
 woerdē wort dye waert
 ynt herte vntfanghen.
Hyr secht ysaias totten
 seluē predicatē. **D**ereyt de
 werch des herē vñ maket
 recht dye pade vñs gades.
Hyr by secht die psalmis-
 ta. **T**raect em den werch
 dye vpgheuarē ys bauē
 der sonnen vnder ganck.
Want vñse hē voer vñ
 bauē der sonnen vñdegāt
 dye aumyds dat he yn
 synre passien sterf meer-
 re glorie daer om vtoen-
 de doe he vā der doet ver-
 reeb. **H**e voer vñ bauen
 der sonne vnder ganck.
Wat den doet den he
 doethde vñrat he doe he
 vrees. **A**ldus makē wy
 den herē enē werch dye
 vñ gheuaren ys bauen
 der sonne vnderghantz
 als wy syne glorie predi-
 ken vñ ghedachtē dat
 he na toe komēde dye
 ghedachtē vlichten sal
 mytter teghenwoerdich-
 sijn myne. **T**rer wat
 he secht den predicatē
 dye he sent laet vns hoe-
 ren. **W**at voele oēstes
 yst mer der werclude

syn luttel hÿr om bydt de
here des oestes dat he wert
lude sende yn synen oest.
Toe voele oestes syn luttel
werclude dat wy niet
sprekē en moghē sond
swaere droefheyt. Want
al syn somyge diet gue
de hoerē dye ghebreken
diet segghē sollē. **S**vet
dye werlt ys vol priesters
mer nochtā vint men
herde luttel werthide yn
gades oeste wāt wy heb
ben den dienst der pries
ter-scip vnsfanghē mer
wy en voldoen niet dat
wert des dienstes. **M**er
weghet lieue brodere we
ghet dat men secht. **B**idt
den hē des oestes dat he
werclude sende yn synē
oest. **B**idt ghy lude voer
vns lude dat werdighe
werkē moghē werken
dat vns tonghe niet en
vtraghe vā den predikē
dat na den dat wy dye
stad des predikes vnt
fanghē hebbē vns voer
den gherechtighē richter
vns swyghē niet en v
stake. **W**āt dicwile wort
der predicazē tonghe be
dwonghē vñ stom om

oere quaetheyt. **U**nde
dicwile gheualtet dat om
dye ghene dye vnder syn
den predicazē vntret
woert dat woert des
des predikens. **W**ant
alsoe dye psalmista secht
soe wort der predicaren
tonghe bedwonghē om
oere quaetheyt. **G**od secht
de den sunder waer om
vtelles du myne gherech
ticheyde. **U**nde echt om
der vnderfatē sunden
wort der predicazē stēme
vbaden alsoe vns he tot
ezethiel secht. **I**ck sal dyne
tonghe doen veste baue
an dyne gaghel vñ du
salst wesen stom vñ niet
als een berispēde man.
wāttet een veromwoerde
de huys ys. **A**ls of he ope
lick sechde. **H**ÿr om neem
yck dy dat woert des
predikens. **W**āt als my
dat volck yn synē wer
kē veromwoert soe en
yft niet werdich dat mē
em dye waerheyt predi
ket. **H**ÿr om om welkes
sunde men vntret dat
woert der predicazē
dat en bekent men niet
lichtelick. **W**ñ dat eens

huerde swighe somtijt em
 selue meer altoes synen
 vnderfate deert dat weet
 men seker. **D**er geue god
 al yst dat wy nyet guet
 ghenoech en syn ter doechd
 der predicatie dat wy
 halde moete den dienst
 vnser stad yn vnnoselheyt
 va leuen. **W**at daer volcht.
Siet yck sende v als lame
 ren vnder wolue. **W**at
 voele prelate als se dat
 recht des regimens vnt
 faen soe verwarment
 se om oere vnderhoighe
 te schoze se toene em dye
 vrese oere macht vn de
 se vorderde soldē de stade
 se. vn om dat se suetheyt
 der caritate nyet en heb
 ben soe wille se heren
 schynē vn en bekēne nyet
 dat se vaderē syn. **D**ye
 stad der oetmoedicheyt
 veruandelē se yn houer
 dich va heer-scappien vn
 yst dat se tot enygher tijt
 va butē sachte syn se syn
 bynē wreect. **V**ā dē dese
 secht dye waertheyt tot
 eenre ander stede. **S**e ko
 mē tot v yn scapē cledere
 mer bynē syn se ghezi
 ghe wolue. **T**eghe alle

dese dynghe ys vns te mer
 ken dat wy ghesent wer
 den als lamerē vnder
 dye wolue. dat ys wi sol
 len behalde den syn van
 dnoeselheide vn nyet
 hebbe den bete der quaet
 heyt. **W**at wy dye stad
 des predikens vntfaet
 he en sal nyemēt quaet
 doen mer dat quaet ver
 draghe vp dat he myt
 synre sachtmoedicheyt
 sachte sal der sebre luden
 grāscap dat he ghewont
 myt vernoye yndē ande
 ren ghenese sal dye won
 de der sunde. **W**nde yst
 dat em te enygher tijt
 dye toern der gherechtich
 dwynut dat he vp syn vn
 derfate fel wesen moet
 soe sal dye gramscap of
 dye toern syn va mynē
 vn nyet va wreetheyt
 alsoe dat he dye rechte
 des castiens va butē doe
 vn dat he va bynē myt
 vaderliker guedertiere
 heyt myne dye va butē
 als veruolghende castiet.
Dat doet dan wael een
 prelaet als he em selue
 by sonderlyghe mynēst
 nyet en can mynē. **A**ls

he ghene dnynghe dye der
werlt toe behoere en be
ghert. **A**s he den hals
synre ghedachte nyet en
legghet vnder den last
deser eerdscher begheer
lichent. **H**ij v̄n volghet
daer na. **H**ij v̄n en wilt
nyet draghe sackelken
vā scorpē noch schoen v̄n
en gruet nyemēt yn dē
weghe. **W**āt een predi
ker sal soe groet betrou
wen yn vnsen lieue here
gade hebbē dat he dat
voer waer wete sal al
ye yst dat em moet voer
en spet dye lystuch des
leuens dat em nochtan
nyet ghebrekē en sal
dat weert dat syne ghe
dachte v̄nledicht were
vā deson tytlike dnynghe
dat he des te myn mocht
te voersyen den andere
vā den ewighe dnynghe.
Wā men oerloft em dat
he oet nyemēt yn den
weghe en gruet v̄n dat
mentoenen sal woe
haestich dat mē dye wech
der predicacie auloepē
sal. **W**ā yst dat yment
dye woerde bygheeste
liker v̄standemysse wil

vstaen soe ys yn den sac
kellken dat gheelt beslae
ten v̄n dat beslaete gheelt
ys dye wysheyt dye ver
borghe ys. **D**ye dus dat
woert heeft der wysheit heeft
v̄rokeloest dat syne eue
mynsche voert te gheue
he halt als tghelt yn enē
sackelke ghebonde. **H**ij af
ys ghestreue. **V**erbor
ghen wysheyt v̄n hey
melic stat wat profijt
ys beyde. **W**āt ys byde
scorpē beteykent sonder
dye last der werlt v̄n
wat ys beteyket yn deser
stad by den schoen sond
dye exempel vā dē dode
wertē. **D**ye dan dē dyest
vā predikē v̄ntfaet et
ys v̄nrecht dat he dra
ghe sal den last d'werlt
liker lude comestap. dat
weret dye syne hals ned
duwede dat he em nyet
vprichte en mochte v̄n
hemelsche dnynghe te
predikē. **N**och he en sal
nyet ansyen vā sotten
wertē des he nyet en
wane dat he syne werke
moghe v̄sekerē als vā
den dode velle. wāt voele
yffer dye oere quaetly

myt ander lude quaeth
 beschermē. v̄m dat se mer
 ken dat ander lude sulke
 wertē. ghedaen ghedaen
 hebbe soe wanē se dat se
 oer alsulke werke temelic
 doen moghē. **W**at doen
 dese anders dan dat se
 em pynē oer voete te be
 decken vā der doder bees
 ten velle. **W**at elc dye gruet
 yn den weghe he gruet
 em dye oersake des we
 ghes nyet v̄m ernsticheyt
 dat he dye gruetē toe won
 sctē wille. **H**yr v̄m soe wie
 nyet v̄m dye myne vā
 den hemelryke mer v̄m
 dye auertallich vā lauen
 tynsfane den ghenē diet
 hoere oere salicheyt predit
 dye gruet als yn dē weghe.
Wat wt sake v̄n nyet wt
 menynghe soe wonschet he
 dyet hoere salich ane.
Daer volghet. **I**n wat
 huse ghy komē sollet seg
 ghet ierst vrede sy den
 huse v̄n is daer een kynt
 des vrede soe sal vp dat
 huys dye vrede rustē v̄n
 yst nyet soe sal he weder
 tot v kiere. **D**ye vrede die
 men vā den preditaren
 monde vntfaet oft he

rust yn dat huys ys daer
 een kynt des vrede oft he
 kiert weder totte seluen
 prediker. **W**at oft ymet
 sal wete voermiet een
 leuē soe dat he den mysthe
 woerdē volghet dat he
 hoert oft yst dattet nyemet
 hoere en wil he dye pre
 diker en sal sonder vrucht
 nyet wesen wat dye vre
 de sal weder toe em wert
 kiere. wat em sal voer v̄
 vnsē hē syn loen gheghe
 uē werden voer dē arbeit
 syns werts. **W**at syet
 he dye sackelke v̄n scorpe
 verboet te draghē he orloft
 dye tere v̄n dye noetdrufte
 te nemē vā der seluer pre
 ditane. **W**at daer volghet
Wn yn dat selue huys blyst
 etende v̄n dzyntēde dye
 by den lude syn. wat een
 werck mā ys weer dich
 syns loens. **I**st dat mē v̄n
 sen vrede vntfaet soe yst
 recht dat wy yn dat selue
 huys bliuē etende v̄n dzynt
 kende dye by den luden
 syn dat wy vā em eerd
 sche lystucht vntfaen dē
 wy brenghē dye lone des
 hemelschē vaderlants. **H**yr
 v̄m vntfentz sūte pauwel

dese dnynghe derne daer
he secht. **O**f wy v gheeste
like dnynghe gheseyt heb
ben yst groet dat wy uwe
vleischelike dnynghe meye.
Wā et ys merke dat daer
na volghet. **E**en wertmā
ys werdtich syns loens.
Wāt dye voetsle daer
men by leuet syn thant vā
den lone des werkes vā
dat hyr dye loen vā der
predicacie arbeide sal be
ghyne dye yn dē hemelri
ke volmaect wort vā dē
ansyone der waerheyt.
Wnde yn dese dnynghe ys
te merke dat mē vnsen
enē werke ys schuldich twe
lone den enē yn dē weghe
den anderē yn vnsen vā
der lande dat ene loen
ys dat vns yn den arbei
de voet dat ander dat vns
vnder vrisenysse weder
loent. **W**nde dat loen dat
men aldus yn desen leuē
vntfaect dat sal yn vns
dat doen dat mē te vro
meliker ten anderē loene
waert tyden sal. **H**yr vā
een ghevarich prediker
en sal daer vā nyet pre
dikē dat he yn desen tyde
syn loen vntfaen sal mer

daer vā sal he dat loen
vntfaen dat he sal vmoegē
te predikē. **W**āt soe wye
daer vā predicat vā dat
he hyr vntfaen dat loen
des pryses of des ghistes
sonder twiuel he berouft
em seluē des ewighe loens.
Wā soe wie dat soect dat
dye dnynghe dye he secht
den mynsche ghenueghe
sollē vā dat alst ghenuecht
dat men secht dat he vā
dye woerde nyet ghemyt
en werde mer vnsē he.
Of dat he daer vā yn dē
predicacie syne eerdiche
lystucht beyaghet dat
he vā ghebrekes wille
nyet vā machtich en wer
de te predikē sonder
twiuel dese en belet nyet
yn dat ewighe leuē dat
loen te vntfaen dat he
syne lystucht vntfent
yn den weghe. **H**ier wat
doen wy dat yct sond
droefheyt nyet seghē
en mach wat doen wy
hier dē dye dat loen vnt
faen mer nochtā en syn
wy ghene werck lude.
Wāt wy nemē alle da
ghe tot vnsē lystucht
dye vrucht der hellighe

kercke mer nochtā en ar-
 beidē wy myet yn predikene
 vm dat ewighe leuē den
 kerckē. **L**aet vns weghē
 woe grote vdoemeyssē dattet
 ys datmē h̄yt vntfaet dat
 loon des arbeides sonder
 den arbeit te doene. **S**iet
 wy leuē vā der ghelouighe
 lude offerhande mer wat
 arbeide wy vm der ghelo-
 uighe zielē. **W**dy nemen
 dat tot vnsē behoefte dat
 ghelouighe lude gheoffert
 hebbe vm oere sundē te
 vloesen nochtā en arbeide
 wy myet teghē dye seluen
 sundē alst recht ys myt
 ernstich der bedynghe of der
 predicatiē. **C**ume berispē
 v wy ymet vm syne sun-
 dē apenbaerlicz v̄n dat
 noch swaerre ys yst dat
 somtijt een persoē ynder
 werlt methich ys soe p-
 pryst men machschie syne
 mysdādē vm dat wert
 hē dat by grāscap v̄doerut
 worde hē solde vntreckē
 dye ghiftē dye hē te gheue
 plach. **W**dy wy solle sond-
 vghete gheghedenckē dat
 vā somyghē ozeas dye
 pphete secht. **S**e etē myns
 volcs sundē. **W**dy waer

vm secht mē dat se des volcs
 sundē etē sonder dat se die
 sundē der mysdadighen
 prisen vm dat se dese tytli-
 ke ghiftē myet vliessen en
 solle. **H**ier wy dye vā der
 gueder lude offerhande
 leuē dye se voer oer sundē
 gheoffert hebbe ofte wy
 se eten v̄n swighē soe etē
 wi sonder twiuel oere sū-
 dē. **L**aet vns mertkē woe
 grote mysdaet dattet voer-
 gade ys dat loon vā den
 sundē teten v̄n myet auer-
 myds predikē teghēs die
 sundē te doen. **L**aet vns
 hoere wat dye hellighe
 ioh secht. **I**st dat my lant
 teghē my roept v̄n daer
 mede syne vore wene
 ofte yck oere vrucht hebbe
 ghetē sonder ghelt. **W**at
 dat lant ofte dye eerde
 roept teghē oere hē als
 dye kercke myt rechte
 teghē oere hierdē mur-
 muriert v̄n oere voren
 wene oer yst dat dye her-
 ten der gheenre dye se
 hoere dye vā oere voerua-
 ders au myds der stemē
 der predicatiē v̄n sarper-
 berispynghē ghebouwet
 syn het vā des hieden

leue sren dat se berouwen.
Wn dye vrucht deser eerde
en et dye guede besytter
myet sond' ghelt. **W**at een
bescheyde huerde gheuet
rot dat pont vā den woer-
de vp dat he tot sijnze v'
doemenysse myet nemen
en sal syne lijstucht vā de
guede der kerckē. **W**ant
dan etē wy myt ghelde
dye vrucht vā vnse lande
als wy vntfaen dat guet
der kerckē vñ wy arbeide
yn predikē. **W**at wy syn
dye voerroepers vns
richters dye kome sal wie
sal dan baetscappē de toe-
komeden richter ofte syne
voerroeper swighet. **H**yr
om ys vns te merckē dat
elck yn alsoe voele als he
vmach em pyne der ker-
ken dye he vntfanghen
heeft te predikē de amyt
des toekomende richters
vñ dye zuetich^h des hemel
rijcs. **W**n vm dattet myt
ghenoeth en ys myt eenze
vñ gheliker stemē van
predikē alle mynsche te
gader te vmanē soe sal dye
huerde elckē alsoe verre als
he vmach lozen vñ myt
sonderlinghe spreke elckē

by em stichtē vñ myt syn
pelre vmanighe dye vrucht
socke yn synze kynder her-
te. **W**at wy solle altoes we-
ghen datmē totte apostolē
secht vñ by den apostolen
vns. **G**hy sijt dat salt der
werlt. **I**st dan dat wy dat
salt syn soe syn wy schul-
dich der gueder lude herte
te saltē. **H**yr vm ighy dye
huerde sijt merck dat ghy
gades vee voet. **W**ā desen
beeste ys ghesecht by den
psalmista. **D**yne beesten
solemre yn wonē. **W**n wie
sien dicwile datmē stōmē
beeste enē steen saltē
werpt vm dat se de steen
letke solle vñ daer af ghe-
beter werde. **A**ldus sal die
priester wese als een steen
saltē vnder dye stōme
beeste. **W**at et ys de priest-
noet dat besorghe wat
he elckē segghe sal woe he
elckē vmanē sal dat soe
wie an enē priester vga-
dert dat he vā em ghesal-
te werde yn den smake
des ewighe leues als by
ghenake vā saltē. **W**ant
wy en syn der werlt oft
der eerde salt myt yst dat
wy der gheenze herte dye

167
vns hoerē myt en salten.
Vn waerlick gheuet dye
priester synē eue myschē
dat salt dye em myt en
vntrett dat woert des pre
dikē. **M**er dan predikē
wy waerlick den anderē
yft dat wy myt exempele
toenē dat wy predikē yft
dat wy seluer myt gotliker
mynē beroert werden
vñ wy vns tranē dwaen
die daghelicshē smette vā
dese luthamlikē leuē dat myt
aulydē en mach sond sun
de. **W**at dan werdē wy
waerlick vā vns seluē yn
penytēcie bedroeft yft dat
wy ernstelick der voerledē
re vader werke mertē
dat wy by den ansiene oer
re gloriē voer vnse oghe
vnse leuē vuel schynē sal.
Dan werdē wy waerlick
tot penitēcie bedroeft yn
dye myne vns herē ihu
xpi als wy ernstelicke
doerzoekē gades ghebade
vñ wy vns pynē yndē
ghebade vnse profyt te
doene daer wi by beke
nē dat se dye wy eren
oer profyt deden. **M**er
vñ yft dat vā moyse
ghescreue yb. **H**e sette

een metalē wateruat daer
aaron vñ syne sone yn soldē
werdē ghedwaen alse yn
scā sanctorū ghaen soldē vñ
dat maecte he vā der wiue
spieghele dye laghe vñ waecte
yn der dorē des tabernakels.
Wat moyse settet een me
talen wateruat daer em
dye priesters yn dwaen
sollē vñ yn scā scry ghaen.
Sancta sanctorū lietmē
dat byneste deel vā den
tabernakel daer dye arke
yn stont vñ et beduyt hel
lich der hellighe. **W**at dye
wit gades beueelt dat wy
ierst ghedwonghe sollē wer
den aumyds droefnyse
vā berouwenysse vp dat
vnse vnsuerheyt myt vñ
weerdich wese en sal te
vtrighe dye zuuheit der
hymelich gades. **W**ñ he
segget wael dat dyt wa
teruat ghemaket was vā
der wiue spieghele dye
altoes laghe ter dorē des
tabernakels. **W**at der wiue
spieghele syn dye ghebade
gades daer em dye helli
ghe ziele altoes yn bespen
vñ daer yn werdē se ghe
waer oft yn em syn em
ghe smette vā vuelheidē

vñ se betere dre funde vā
oere ghepynse vñ als an
sichte dre weder vberken
dre vertiere se als vā dat
em oer beelde weder ghe
gheue vs. **W**at als se neris
tich merke yn dre gheba
de vns here soe bekennen
se daer yn sonder twiuel
wat den hemelsche brude
gom wael behaghet of quel
like welke ziele alsoe lan
ghe als se yn dese leue syn
soe en moghe se yn dre
ewighe tabernakel niet
kome. **D**aer dese wiue
legghē ter dore des taber
nakels. **W**at dre hellighe
ziele dre noch vā des
vleisches cranch vswaert
syn se wachte vñ halden
nochtā myt stedigher my
nē den ynghanch des ewi
ghe ynghanch. **A**ldus maect
moyse den priestere een
wateruat vā der wiue
spieghel. **W**at die wit ga
des ghyft een wassche der
bedroefheyde vā penten
cie de smette der funde
daer yn af te dwane als
se vns gheeft dre dynghē
daer dre hellighe zielen
den hemelsche brudegom
by ghenuechte te ansiene

yn den hemelsche ghebadē.
Wnde ist dat wy ernstelick
yn dre ghebadē merken
soe syen wy dre smette
vā vnse bynenske beelde
vñ als wy dre smetten
syen soe werde wy bewe
ghet yn droefheyt der be
rouwensse. **W**ñ yn dese
wateruate werde wy ghe
wassche als yn den water
uate vā den wiue spieghelē.
Wat et vs noetdrustich
als wy ghepint werde
vm vns selfs bedroefms
se dat wy oer vnser vnder
sate leue mynē vñ besor
ghe solle. **W**at dre bitter
heyt deser droefheyt sal
vns alsoe dwynghē dat
se vns niet af en liere vā
vns eue mysche hoede.
Wat vordert dat wy vns
selue mynē vñ vnse eue
mysche late. ofte wat vor
dert echt ist dat wy vns
eue mysthen mynende
besorghē vñ vns seluen
late. **W**at yn dre beha
ghell vā den tabernakel
beual men ghelu tweuef
gheuerwet te offerē vp
dat voer den onghē gades
vise caritate gheuerwet
wese sal mytt mynē gades

vñ des eue mynsche. **W**at
 dye mynt em selue waerach-
 tichlick dye synē scapper pua-
 like mynt. **W**at dan ver-
 wet men dat ghelu tweer-
 ue als dye ghedachte vntse-
 ken wort toe oer selue vñ
 toe oere eue mynsche wter
 myne der waerheyt. **M**er
 vnder dyt ys te wete dat
 men alsoe halde sal dye
 scarpheyt der gherechticheit
 teghe vns eue mynsche quaet-
 heyt soe datme yndie hette
 der scarphe yngheenze ma-
 myer acht en late dye doget
 der sachtmoedich. **W**at een
 priesterb gramscap en sal
 nyet wesen te haestich vñ
 vstormet mer se sal meer
 wesen sachtēde vter swaer-
 heyt vā synē rade. **H**ir
 vm solle wy oer draghe
 dye wy corrigiere dye wy
 draghe dat wort dat vā
 beyde dye ene vntbreke
 datter **o**ft ynhette oft
 yn sachtmoedich nyet en
 werde eens priesterb daet.
Wat hir by ist dat ynde
 dyenste des tepels yn de
 stempelē des wateruates
 ghegroeuēt warē liebaer-
 de vñ offē vñ cherubyne.
Wat cherubin beduyt volh-

vñ corrigiere

der conste. **M**er wat ist
 datme yndye stēpele dye
 liebaerde nyet sond dye
 offē noch dye offen sonder
 dye liebaerde en maket.
Wat wat beteykenē an-
 derb dye stēpelen ynden
 tempel sond die priesterē
 yn der kerckē dye als se
 dye sorghe vā de regiere
 draghe soe draghe se ghe-
 lyt stempelē den last de
 me daer vpsettet. **I**n dese
 stēpelen syn cherubin be-
 ghemaket. wat et beteymt
 wael dat der priester her-
 te veruullet syn mytter
 volheit der conste. **W**at
 by liebaerde ys beteykent
 dye vrese der wreetheyt
 vñ by de offen ghedoechsa-
 heyt vā sachtmoedicheyt.
Wñ aldus en warē ynde
 stapelē noch dye liebaerde
 sond dye offen noch dye of-
 sen sond die liebaerde ghe-
 maket. **W**at altoes sal
 men eens priesterb herte-
 hoedē mytt vrese der wiet-
 heyt dye doechde der sacht-
 moedich soe dat dye sacht-
 moedich dye gramscap salte
 vñ dye selue sachtmoedich
 om dat se nyet onghema-
 miert werde en sal dye

toern der strengheyt ver-
warmē sal. **D**ier waer
vm segghe wy dese dymghe
als wy noch somynghe syen
dye verswaert syn myt
voele wrederē werken.
D priestere seg ytz al we-
nede dat wy ghehoert heb-
bē dat somynghe vā v lude
dye hellighe ordene vnde
wyinghe gheue vm gheld
vñ dat ghy dye gheestelike
gracie vtopet. **V**ñ dat ghy
vā and lude quaetheit myt-
ter schade vā funde dese
tijtlike gheroyne hapet.
Waer vm en komet yn
unwē memorie myt dat vns
hore stēme beuelēde secht.
Ghy hebt te vghēues vnt
ffanghe gheestet te vghē-
ues. **W**aer vm en brenet
ghy myt voer dye oghē
uwer ghedachte dat doe
vnsē vloeser yn den tēpel
kromē was dat he vnkier-
de dye setele der gheenre
dye duuē vcoften vñ der
wyselare ghelt vm storte.
Wat wie syn dye dye yn
hudē yn gades tēpel dye
duuē vtopē sond dye dye
ynder kercke ghelt nemē
vā den vpligghe oere hā-
dē. **W**at by dese vpligghe

der hande wort dye helli-
ghe gheest vā den hemel ghe-
gheue. **A**ldus vtopet men
dye duuē wāt dat vpligghe
der hande daer men den
hellighe gheest mede vnt-
saet ghyft men vm gheld.
Dier vnsē vloeser kierde
vm der gheenre setele dye
dye duuē vcoften. **W**āt by
aldus daerē comēscap
wort dye priesterscap ghe-
destruiert. **H**ij vm yst dat
dye hellighe myt rechte die
quaeth der symonie vdoe-
men vñ se beuelē datmen
dye vā priesterscap beroue
dye loen soekē vā dē wyn-
ghe vñ den ordene die se
gheue. **A**ldus kiert men
vme dye setele der gheen-
re dye duuē vtopē als se
dye gheestelike gracie vco-
pen ofte voer dē mynsche
oft voer gades oghē berouft
werdē vā der priesterscap.
Vñ noch syn voele ander
quade werke der prelate
dye nu voer der mynsche
oghe vborghē syn. **V**nde
voele ysser dye em hellighe
hierdē voer der mynsche
oghe toenē vñ se en scha-
mē em myt voer dē oghē
des bynestē richters yn

oerē heymelich^e lelic wer-
 den ghespen. **D**oor waer
 dye dach sal komē. komē
 sal he vñ he en ys niet wer-
 re daer der hierde hierde
 om yn apenbaere sal vnde
 elcs werck sal he ynt apē
 baer voertbrenghē. **W**ñ die
 nu der vnderfate mysdade
 aumyds dē prelate castiet
 he sal dan der prelate quade
 werke by em seluē wrede-
 like ordelē. **H**ij vñ doe
 he yn den tempel kromen
 was doe maecte he als by
 em seluē een gheifeltē vā
 cordelē vñ he vdrēef wt
 gades huys dye quade to-
 māb. vñ kriede vñ der
 ghenze zetelē dye duue
 vtoften. **W**at der vnder-
 fate mysdade slaet he by
 den hierde mer der pre-
 late fundē slaet he by em
 seluē. **S**iet men mach nu
 den mynsche missakē dat
 men hermelike doet mer
 waerlick dye richter sal
 komē voer welkē em nye-
 mēt swighēde en sal vber-
 ghē moghē. den he niet
 en mach bedrieghē myt
 synē myssakene. **B**rodere
 een ander dynck ys dat
 my anxtelic moyet vā der

hierde leuē mer vñ dat
 dit machschie wromēt en
 sal donckē vnrecht dat
 yck segghe soe wroghe yck
 my seluē oer daer mede.
 al ist dat yck vā node
 des dnytes der vñvetti-
 gher dye mē barbere hiet
 seer vñvillendē daer yn
 legge. **W**at wysyn neder-
 gheuallē tē oerbaer vā bu-
 ten. vñ wy hebbē een and
 dynck vā eere vñtfanghē
 vñ wy voldoen een ander
 dynck yn den dienste vā
 vnse werke. **W**y late acht
 dē dienst des predikens
 vñ toe vnser pynē alsoe
 yck sye werdē wy bissco-
 pe ghebietē dye haldē dē
 name der eere niet der
 doghet. **D**ye vns beualē
 syn late gade vñ wy swy-
 ghē se legghē yn quaden
 werke vñ wy en doen
 daer niet toe dye hant
 des castiens. se werdē da-
 ghelits vlaere by voele
 quaetheidē wysyn vake-
 losic toe dat se ter hellen
 wert vare. **D**aer wānceer
 sollē wy vzeemt leuē cor-
 rigiere moghē dye vns
 selfs leuē vrokelsen.
Wat vñ dat wy vñle

dicht syn vā werltliken
sorghē vñ des werde wy
bynē soe voele vngheuuech
liker soe wy meer ernsti
gher schynē tottē dnyghen
dye vā butē syn. **W**āt by
der ghewoentē der eerdsch
sorghē soe wort vnse ghe
dachte vhart te hemelsch
begheertē by deser werlt
werke soe en mach se nyet
vmorzwet werdē tottē wer
ken dye tot gades caritate
behoerē. **H**yr secht dye
hellighe kercke wael van
oerē ledē dye cranck syn.
Se settedē my wachtere
yn den wyngaerde yck en
wachte mynē wyngaert
nyet. **W**āt dye wyngaert
syn vnse werke dye wy
oessenē myt ghe woenten
des doghelikē wleuens.
Mer wy dye wethere yn
den wyngaerde syn wy
en wachtē vnse wyngaer
de nyet. **W**āt als wy yn
vreemde werke vōnle
dicht werdē soe vrokelo
sen wy den dienst vns
werken. **V**yeue brodere ick
wane dat god ghene meer
re vmrecht en vdraghet
dan vā dē priesterē als he
spet. dat dye ghene dye he

gheset heuet vñ dye and
mynstere betere vñ te cor
rigierē vā em seluē gheue
exempel der quaetheyt
als wy sundighē dye de
sunde syn schuldich te be
dwynghe. **W**ñ dicwile
gheualtet dat swaere ys
dat die priestere dye oer
guet warē schuldich den
armē te gheue oer seluē
and guet vntrouē vñ dat
se dicwile als se syen om
ghe oetmoedelic vñ suuer
lick leuē dat se se bespotten.
Hyr by mer it wat vā den
tūdde gheschiet als dye
hierde volue werdē. **W**āt
dese vntfaen dye hoede
vā den tūdde dye em nyet
vntfien vns herē tūdde te
vraden dye schuldich war
re gades tūdde te behaldē
teghes dye ghene dye em
quaet doen soldē. **W**en
soekē ghene ghewyne
der ziele wy syn alle da
ghe vōnledicht tot vns
selfs behoefte wy beghe
zen dese eerdsche dnyghe
wy vntfaen myt ernsti
gher herte dese mysche
like glorie. **W**nde wat wy
bauē dye anderē gheset
syn soe hebbē wy te meer

orlof te doen dat wy wille.
Wā den dienst der benedictiē
den wy vntfanghē hebbe
vthiere wy yn een proeuē
vā houdicheidē wy laten
gades sake ayt vā gheue
vns ter eerdscher comēstap
wy vntfaen die stad der hel
licheit vā bewynde vns yn
eersthe dadē. **W**aerlic ys
vns veruullet dat ghestre
uē ys. **W**ā et sal wese ghe
lyc dē volke alsoe dye pries
ter. **W**āt dye priester en
scheelt vāden volke myt
als he myt gheenre vdiēntē
sins leuē kauē des volcs
doen en gaet. **L**aet vns an
ropē iheremias tranē he
merke vnse daet vā beme
ne se vā segghe. **W**oe ys dat
golt vdonckert. **W**oe is dye
beste verwe verwādelt woe
sijn dye stene der sanctuarie
ghestroyet ynt houet van
alle stratē. **W**aerlic dat
golt ys vdonckert wāt der
priester leuē dat hijr voer
maels daer was almyds
glorie der doechdē dat tonet
men nu seer te lasterē bydē
nederstē werke dye sye
doen. **D**ye beste verwe ys
verwādelt. **W**āt habyt vā
hellichoydē ys komē ten

laster der vsmactheit by
oerē eerdsche vā vntieren
werke. **A**ren plach dye stee
ne vā der sanctuarie bynē
te halde noch dye hoestste
priester en nam se voer
sine borst myt sonder als
he ghaen solde yn sancta
scroy vā daer apēbare solde
yn dye hemelichs sijnē scroy
pers. **W**ā sijn lieue brodere
wy dye stene der sanctua
rie dye altoes apenbare
sollē yn dye heymelicheit
gades vā et ys vns noet
datmen vns daer nūmer
meer butē en sye dat ys
datmē vns nūmermeer
sien en sal eerdsche dinge
doen. **A**er dye stene vā
der sanctuarie sijn ghestroy
et ynt hoeft vā allē stratē.
Wāt se dye by den leuē vā
bedynghē altoes bynen
ware schuldich te wesen
se gheue em wtwert au
myds quade leuē. **S**iet et
en ys nu wael na gheen
doen der werlt dat dye
priesterē myt en volghē
en doen. **W**āt als se dye
yn gheestelikē habite sijn
doen ~~de~~ dye dinge vā
butē soe legghē dye stene
der sanctuarie als butē

Wāt yn greischer talen
hietmē die strate van der
wiltthert soe ligghē dye stene
vā der sanctuarie yn der
strate als ewighe religiose
lude volghē den wyden
weghe der werlt. **W**n se
en syn nyet allene ghestroyt
et yn der strate mer oec
ynt hoeft vā den straten.
Wāt se doon by begheer
ten dye werke deser werlt
vū nochtā soekē se dye
hoechtijt der ere vā oere
religiosen habyte. **A**ldus
syn se ghestroyet ynt hoeft
vā den strate. **W**āt se leg
ghe aumyds den dienste
des werts vū se willen
gheert wesen van den
beeldē der hellich. **G**hy
anfiet myt woe swaren
swerde dye werlt ghesla
ghe wort waer vū wort
dyt ghedaen sond' sonder
lynghe vū vūser sunden
wille. **S**iet woe voele ste
dē syn vstuert bozghē vū
gheworpē vū kerke vnde
cloestere ghedestruiert vū
syn ghemact sletht velt.
mer wy syn den volke
dat vderft wort werke
der doet den wy schuldich
hedde gherweest beleiders

te syne ten leuē wert.
Wāt wt vnsen sunden
ys die schare vā dē volke
vslaghen. **W**āt vū vnse
roekeloesheit en wordē
se nyet gheleert ten leuē.
Wāt wat sal ytz des my
sche ziele segghē wesen
sonder dye spise vns here
dye daer toe ghescrepen
syn dat se yn syn licham
verwandele sollē dat ys
dat se tijden sollē ynt wasse
der ewigher kerke. **A**er
wy warē schuldich te syn
dat salt vā der spise. **W**āt
alsoe wy ghesecht hebben
een luttel hūr te voeren
soe sechtmē den predica
ren dye men sent. **G**hy
syt dat salt der werlt.
Ist dan dattet volt gades
spise ys soe soldē die priesterē
dat salt vā der spise
syn. **A**er wāt als wy
vphaldē vū cessierē vā
der oeffenighe der bedyn
ghe vū helligher predik
ghe soe is dat salt ver suft
oft verdwaest ghewor
dē vū en mach guede spise
nyet saltē. **W**n hūr vū
en wert dye spise vā oere
scapper nyet vntfanghē
wāt aumyds eyshighe.

vnser v'susthoort en wort se
 myt ghesalte. **Hijr** v'm laet
 vns merke wie se syn dye
 by vnser tonghen bekiert
 worde v'n wie by vnse beris-
 pen vā oere v'kierden wer-
 ken ghebetert syn v'n pe-
 nitencie ghedaen hebben
 wie syn v'ncuyfheit ghe-
 lacte heeft by vnser lere
 v'n wie em vā houerdich
 v'n gherich af ghekieret
 heeft. **Weghe** wy wat ghe-
 wyn wy gade ghedaen heb-
 bē dye vā em v'ntfanghe
 hebbe eon talet v'n ghe-
 sent syn v'm comestap te
 doen. **Wat** he secht. **Doet**
 comestap totte dat v'ck ko-
 me. **Siet** he vs tehant ghe-
 komē he v'schet vā vnser
 comestap dat gherwyn.
Woe daon gherwyn van
 ziele solle wy em toenen
 vā vnser komestap woe
 voele schouen vā zielen
 solle wy yn brenghe voer
 syn anshouwe vā dē coerne
 vnse predicacie. **Sette** wy
 voer vnse oghē den dach
 vā soe groter scarpheyt
 daer vnse richt v'n komē
 sal v'n rekenynghe doen
 mytte knechte dē he syn
 talent gheleuert heeft.

Siet men sal om syen v'n
 eyfeliker moghentf v'nd
 dye thore der enghelē v'n
 der archangele. **In** dē gro-
 ten vndersoekte sal men
 voertbrenghe dye menych-
 te vā aldē wtuertarenen
 v'n vā den quade v'n mē
 sal daer toene wat elc ghe-
 wracht heeft. **Daer** sal sun-
 te peter apēbare myt iudea
 dat he bekierte v'n dye he
 na em trete. **Daer** sal
 paulus alsoe v'ck segghen
 mach alle dye werlt be-
 kiert leyde. **Daer** sal yn
 den anshyn synis r'hters
 andreas leide bekiert adhaia.
V'n sunte iohā asien v'nde
 thomas indien. **Daer** sulle
 alle die rāme vā vns here
 cuide apenbare dye mytter
 helligher predicacie na em
 trecke oer cuide v'nderdae
 gade. **Hijr** v'm als aldus
 voele hierde myt oere aud-
 de komē solle voer des ewi-
 ghē hierde oghē wat solle
 wy vnsalighen segghe dye
 tot vnser hē na vnser co-
 mestap ydel komē dye de
 name vā hierde hebbe v'n
 wy ghene stape en hebbe
 dye wy solle moghe toene
 vā vnse voetsel wesen.

wy syn byn hierde ghehiet
ten vñ en leide daer ghe
ne tuude. **A**l ist dat
wy se broteloese sal dye
almichtighe god sine sca
pe late. neen he myt. **W**at
alsoe he by den profete
ghelauet heeft soe voet he
se by em selue vñ alle die
he voer midret heeft ten
leue dye leert he myt pre
dikynghe vā gheiselyn
ghe vñ myt gheeste vā
berouwenissen. **W**at by
vns lude kome die ghe
louighē ten hellighe doep
sel se werde ghebenediet
myt vnse bedynghe vñ
by den vñ ligghe der hā
den vntfaen se vā gade
den hellighe gheest vñ se
kome aldus te hemelryck
vñ wi trecke nederwert
by vnser rokeloesheit.
Dye vare wticaren yn
dat hemelsche lantschap
ghesuiert mytte hande
der priesterē vñ die pries
tere haeste em ten tor
mente wert der hellen
airmyds oere quade leue.
Wat dynghe byn vñ
sal yetz segghe dat die pries
tere ghelijck syn sonder
dien water vā doepsel

dat der ghoenze sunde
dye ghedoept werde of
dwaet vñ sent se ten he
melrycke wert vñ dat
water synet daer na yn
dye vule eerde. **B**rodere
laet vns dyt vntspen
vnse dyenste bedynghe
vnse dade laet vns alle
daghe pynse dat vns vñ
se sunde moghe werden
ogheue dat vnse leuen
myt en bliue ghebonde
myt sunde by den dye
almichtighe god dye an
dere daghelics vntbynt.
Pynsen wy sond vphalde
wat wy syn. merke wy
vnser dienst weghe wy den
last den wy vntfanghe heb
be. **D**oen wy myt vns selue
daghelics dye reke myghe
dye wy myt vns selue heb
be te doen. **W**ñ wy sullen
aldus vns selfs sorghe doen
dat wy myt on vrotelose
dye sorghe vns eue mynsche
dat soe wie em toe vns voe
ghet dat he ghesalde wer
de myt den salte vnser ton
ghe. **A**ls wy ymet syen
dye em tot vntsch gheuer
den sal men vmaenen dat
he em pynne syne quaeth
myt humelidz te bedyn

ghe dat he by den dat ghe
 orloft ys leze verwynen
 dat vngheorloft ys. **A**ls wy
 enyghē man syen dye yn
 echte syt den sal men vmae
 nē dat he alsoe oefenē sal
 dye sorghe der werlt dat
 he gade sorghe nyet acht
 en sette vñ he sal alsoe ghe
 noeghē syns wyfs wille
 dat he nyet en wanhaighe
 syns scappers wille. **A**ls
 wy enē clerck syen den sal
 men vmaenē dat he alsoe
 leue dat he den werltlike
 ludē exempel syns leuē
 gheue. dat ys waer iet
 datmē yn em te rechte be
 rispende dat wt synre mys
 daet dat guede gheruchte
 vnser religien daer nyet
 afbestmaert en worde.
Als wy enē monick syen
 soe sal men em vmaenē
 dat he altoes voer syen
 sal te haldē dye waerheit
 syns **h**abits yn synē wer
 ke yn spreke vñ yn ghe
 pynse vñ dat he volmaecte
 lid: late datt werlt toe be
 hoert vñ dat he yn syne n
 habyte toenē den oghē vā
 butē dat he dat beleide
 voer dē oghē gades yn sy
 nē sedē. **D**ese dye thant

is hellig men vmaene
 em dat he wasse. **D**ye an
 der dye noch ys mysdadich
 men vmaene em dat he
 em betere dat soe wy an
 em aen enē priest voeget
 dat he vā em ghesalten
 werde mytte salte vā synē
 woerde. **B**rodere dese dy
 ghe pynset nernstelic: myt
 vseluē dese dynghe doet
 urve eue mynsthe vñ bereit
 v seluē den almachtighen
 gade vrucht te gheue vādē
 oerbaer dē ghy vntfanghē
 hebt. **A**der dese dynghe
 dye wy segghē. sollē wy bet
 vnder vns behaldē bedēde
 dan spreke. **B**idden wy
God dye woldes dat wy
 hierdē ghehietē werde sol
 den ynden volke vlene vns
 bidde wy dat wy voer dy
 nē oghē moghē wesen dat
 wy mytter mynsche monde
 ghehietē syn. **B**y vnsen he
ihū cristū dynē sone dye
 mytti leuet vñ regniet yn
 dye eenheyt des hellighen
 gheestes god ewelick: vnde
 vmermeer Amen **Vā dē**
apostelen. Johannes.
In der tyt seghede
 ihū synē iongheren.
 Dat ys myn ghebot dat gy

vnderlinghe mynet alsoe ick
v ghemynnt hebbe. **N**emēt
en heeft meerre myne dan
dese ys dat ymēt syne zie
le sette voer syne vriende.
Ghy syt myne vriende ist
dat ghy doet dat ytz v be
uele. **T**e hant en sal ytz v
myet knechte segghe. **W**āt
een knecht en weet myet
wat syn here doet. **W**ant
ick hebbe v myne vriende
gheseghet wāt alle dnynghe
dye ytz vā mynē vader
ghehoert hebbe dye hebbe
ytz v kont ghedaen. **G**hy
en hebt my myet vtaeren
mer ytz hebbe v vtaeren.
Wā ytz hebbe v ghesettet
dat gi gaen sollē vā vrucht
brenghē vā dat uwe vrucht
bliuē sal dat soe wat ghy
den vader biddē sollet
yn mynē name dat hyt
v gheue. **S**ante **g**g omelie
op dit selue ewāgeli die he
pdicte yn sunte panctiu kerte.
Als alle dye hellighe
schrifturē vol syn vā
ghebadē vns herē wat yst
dat vnsē hē secht vā der my
nē als vā enē sonderlynghe
ghebadē dat ys myn ghebot
dat ghy vnderlynghe mynt
sond dat alle ghebot ys vād

mynē allene vā dat se alle
een ghebot syn. **W**ant soe
wat men ghebiedet wort
gheuestet allene yn dye ca
ritate. **W**āt als voele tel
ghere eens boems wt eenre
wortelē komē alsoe wassen
voele doechdē wt eenre ca
ritaten vā een tellich des
guedē werts en heeft myet
groens en bliuet he myet
yn der wortelē der caritate.
Aldus syn vns herē ghe
bade voele vā een voele
yffer by menygherhande
werkē vā een yn dye wor
tele der caritate. **W**ā woe
men dese myne haldē sal
bewiset vnsē hē yn voele
sentētien sijnre schrifturē.
He beueelt dye vrienden
yn em te mynē vā dye
vrande vā syne wille te
mynē. **W**āt dye heft waer
lictz dye myne dye synen
vrient mynt yn gade vā
synē vrant vā gade. **W**āt
enighe syn dye oerē naeste
mynē mer dat ys by be
gheerlich der maechscap
vā oerē vleisches. nochtā
en weder segghe yn deser
mynē myet den mynschē
dye hellighe woerde. mer
et ys een ander dynck dat

men al willens d' nature
doet v̄n een and' datmen
schuldich ys te doene vns
here ghebadē wt mynen
der ghehoersamh. **W**ant
dese mynē oere naeste noch
tā en beraghe se myet d'ye
hoghe lone vā der mynē
wāt se bestadē oere mynne
vleischelick v̄n myet gheeste
lick. **H**ijr v̄n doe vns here
segghede dat ys myn ghebot
dat ghy vnderlyghe mynt
soe segghede he daer te hāt
toe. alsoe yck v ghemyt heb
be. **A**s oft he opelic segge
de. **D**aer toe mynet tot dē
dat ick v ghemynt hebbe.
Ineue brodere yn dese dyn
ghe ys nernstelick te besie
ne dat d'ye alde vyant
als he vns herte trect ter
mynē der tijtliker dynghe
he wecket v̄n v̄porret
vns trancheyt eue mysche
teghē vns d'ye em piynt vns
te nemē d'ye dynghe d'ye
wy mynē v̄n d'ye alde
vyant d'ye dyt doet he en
mit myet dese eerd'sche
dynghe te nemē mer dat
he d'ye caritate dat ys die
mynne yn vns ludē slaen
sal. **W**āt dan ververnie
wy haestelick yn hate v̄n

als wy butē begheerē v̄n
wōnen te syne soe werde
wy bynē zwaerlick ghesla
ghe. als wy d'eyne dynghe
vā butē besthermē soe ver
liesen wy vā bynē d'ye alre
meeste dynghe. **W**āt. als
wi dese tijtliker dynghe my
nē soe v̄liesen wy d'ye ghe
warighe dynghe. **W**ant
elck d'ye vns dat vns nemt
he ys vyant. mer ist dat wy
vnsen vyant beghyen te
hatē soe ist bynē dat wy
v̄liesen. **H**ijr v̄n yst als wy
yct vā vns eue mysche
ghedoghe vā butē soe souē
wy teghe den v̄borghenē
rouer vā bynē wakē d'ye
nūmermeer bet verwon
nē en wort dan als men
den rouer vā butē mynt.
Wāt et ys ene v̄n die hoech
ste proeuighe der caritate
ist dat men mynt die viāt
ys. **H**ijr by ist dat die waer
heyt seluē ghedoghet die
galghe des cruce v̄n noch
tā bewiset he den ghenen
die en cruiste d'ye begheer
lick vā mynē als he secht.
Wader v̄ghif em wāt se
en weten myet wat se doen.
Wāt wonder ist dan dat
d'ye ionghere oere vyande

mynē als se leuē als oer me
merst dan syne vyande myt
als men em doet. **W**ā die groet
hert deser mynē vclaert he
dan als he nasecht. **N**ymēt
en heeft meerre myne dan
dese ys dat ymēt syne ziele
sette voer syn vziende. **W**āse
hē was oer ghekromē vū
voer syne vyande te steruē
vū nochtā sechde he dat he
syne ziele allene settē soldē
voer syne vziende vū dat
he vns waerlich toenē sol
de dat als wy gheryn doe
moghē vā vnsē vyanden
dye toe mynē soe syn dye
oer vziende dye vns ver
uolghynghe doen. **M**er
syet mye mēt en veruolget
vns totter doet waer by
moghē wy dan proeuē
oft wy vnsē vyande mynē.
Mer et ys dat mē sal doen
vū der kerckē vrede daer
apenbaer mede wort of
wy sollē moghē steruē vū
dye myne vū dē tūde der
vūolghynghe. **W**aerlich
dese selue iohan secht. **D**ye
dat guet deser werlt heeft
vū siet dat des syn broder
noet heeft vū sluyt he syn
herte vā den woe gheduert
dye caritate gades yn em.

Hyr af seghet oer iohan
baptista. **D**ye twe rotze he
uet he gheue den enē dye
ghenē en heeft. **D**ye dan
yn der tijt des vrede vū
gade myt en gheuet syne
rotz. **W**ānceer solde he yn
der veruolghynghe gheue
syne ziele. **H**yr vū dat
dye cracht der mynen
vūerwōnē bliue yn den
vūoye soe sal mē soe auer
myds vūfermicheiden
voedē vūder tijt des vze
dē soe dat se ierst leze den
almachtighē gade oer guet
te deyle vū daer na oer
seluē. **D**aer volghet ghy
syt myne vziende. **O** woe
groet ys myns scoppers
vūfermich wy en waerē
myt werdich knechte te
wesen vū wy wordē vūen
de ghehete. **O** woe grote
weerdich ys der mynschē
dat se gades vziende syn.
Mer ghy hebt ghehoert
dye glorie der werdicheit
hoert oer don arbeit vā
den stryde. **I**st dat ghy
doet dat ytz v beuele.
As oft he apēbaerlich
sechde. **G**hy vūlyt vā der
hoest meret myt wat ar
beyde men ter hoetheyt

komet. **S**eker doe sebe
 deus sone myt oerre moed
 bedē vsochten dat dye ene
 tot gades rechter hāt sitte
 solde vñ dye and ter lucht
 hant doe hoerde se moghe
 ghy dryncke den vñ nap
 don ytz dryncke sal. **S**e
 sochte thant dye stad der
 hoech vñ dye waerheyt
 roept se weder ten weghe
 der oetmoedich daer se me
 de ter hoech kome soldē
 als oft men sechde. **W**ghe
 nuecht thant dye stad der
 hoechheit mer dat bereyde
 ierst dye wech des arbey
 des by den nape komet
 men totter moghentheit.
Ist dat v herte begheert
 dat verzuetet. soe dryncket
 ierst dat bitter yb. **A**ldus
 komet men by den bitte
 re drankte den men maect
 ter blytscap vā salicheidē.
Te hant en sal ytz v myt
 knechte segghe. **W**at een
 knecht en weet myt wat
 syn here doet. **W**at ytz
 hebbe v myne vriende
 gh gheseghet wat alle dyn
 ghe dye ytz vā myne vā
 der ghehoert hebbe dye heb
 be ictz v kont ghedaen.
Welck syn alle dye dyghe

dye he vā synē vader
 hoerde/ dye he wolde dat
 synē knechte kondich wer
 den vñ dat he se make
 solde syne vriende sonder
 dye blytscap vā der ynwē
 digher caritate sonder die
 hoechtyde des ouerste vā
 der landes dye daghelikes
 yn vnse herte druct auer
 myds ynsendē der myne.
Wat als wy hoere die ba
 uenste blytscapē vñ wy
 dye hemelsche blytscapē
 myne soe bekēne wy se
 thant. wat die myne yb
 bekēne. **A**ldus hadde he
 em alle dynck kondich
 ghedaen dye vā der eerd
 siter begheerte verwan
 delt warē vñ bermeden
 mytte vuer der hogher
 myne. **D**ye profete sach
 an dese vriende gades
 doe he sechde. **G**od vā my
 syn seer ghaert dyne
 vriende. **E**en vrient hiet
 alsoe voele als een hoeder
 des ghedachte. **W**at dye
 psalmista aldus gades
 wtutarenē vsherde sach
 vā der myne der werlt
 vñ dat se gades wille
 wachte yn den hemelsche
 ghebadē verwonderde em

vā gades vāende vñ sech-
de god my syn sere gheceert
dine vziende. **Vñ** als ofte
wy vā em vzaechdē thāt
dat men vns gsegghē solde
die sake vā dus groter eze.
soe sechde he daer thant toe
oer princelich ys seer ghe-
sterit. **Siet** dye wtūcāre
gades castien oer vleisch
se starkē oere gheest se ghe-
biedē den duuelē se blenczē
vā doechdē se vōmwerden
dese teghenwoerdighe dyn
ghe vñ se predikē dat ewi-
ghe vaderlant myt stemē
vñ myt zeden dat vader-
lant mynende se steruēde
daer vñ vñ se tydē daer-
toe aumyds tormenten-
men mach se dodē mer
mē mach se myt daer af
kierzē. **Hijr** vñ ys oer
princelich seer stark. **In**
deser seluer passien daer se
mede viele yn den doet
des vleisches besiet woe
groet was dye hoech oerre
ghedachte. **Waer** by quam
dyt toe sonder dat oere pry-
telich sere ghesterit was.
Mer al ist machschien dat
ter groter luttel syn daer
vñ sechde he daer toe. **Ick**
sal se auertellē vñ se sollen

ghemē michtuoldicht wer-
den bauē dat sant. **Brode**
re ansiet dye hele werlt
ys vol martelazē. **Tehant**
vol na en ys vuser alsoe
voele myt dye se syn mo-
ghē als wy voele orkonde
hebbē der waerheit. **Hijr**
vñ dye gade tellich syn dye
syn vns ghemē michtuoldicht
bauē dat sant. **Wāt** se en
moghē vā vns ludē myt
werden beuanghē woe
voele oerre ys. **Mer** soe
wie dat toe deser werdich
ghetomē ys dat mē rem
gades vrient liet he an-
spe em yn em seluē vnde
dye gauē dye he bauē em
vntfanghē heeft des en ghe-
uen he myt toe syne ver-
dientē vñ dat he myt tot
vñ vrientstap wt en bre-
ke. **Hijr** by volcht daer-
na. **Ghy** en hebt my myt
wtūcāzen mer yck hebbe
v vūcāzen vñ ick hebbe
v ghesettē dat ghy ghaen
sollet vñ vrucht brenghe
werkende. **Ick** hebbe v
gheset ter graciē ick hebbe
v gheplantet dat ghy
ghaen sollet willēde vñ
vrucht brenghe werkēde.
wāt ick hebbe ghesetht

dat ghy gaen sollet wille
 de. **W**at datmē yet doen
 wil dat ys thant mytter
 ghedachtē te gane. **W**n woe
 dane vrucht se brenghen
 sollē sechmē. **W**n dat v
 vrucht gheduzē sal. **A**l dat
 wy arbeidē na deser werlt
 ys vnsame ghenoech tott
 doet wāt dye doet die daer
 tussche comet cortet af dye
 vrucht vns arbeides. **W**er
 datmē v m dat ewighe leuē
 doet dat halt men oer nae
 der doet v m dan beghynt
 dat te apenbarē als mē be
 ghynnt myet te siene dye
 vruchte des vleischelike ar
 beides. wāt aldus beghynt
 daer dat loen daer dese ar
 beit eyndet. **W**ijr v m soe
 wie thant dye ewighe dyn
 ghe bekēnet dese tijtlike
 vruchte werde snoede yn
 syne herte. laet vns allulke
 vruchte werke dye als dye
 doet alle dymghe breke sal
 dat se dan beglyn vā der
 doet nemē. **W**at dat gades
 vrucht beghynt vā der doet
 dat orkōnt dye pphete dye
 secht. **A**ls he syne ghemēde
 den slaep ghyft soe ys dyt
 des herē erfnyse. **E**lck dye
 yn der doet slaepet he vliet

syne erfnyse mer als vnse
 here syne wtuertare slaep
 ghyft soe ys dyt des heren
 erfnyse wāt als gades wt
 uertare komē syn ter doet dā
 vynde se dye erfnyse. **D**aer
 volghet dat soe wat ghy den
 vader biddē solet yn mynē
 name dat hēt v gheue. **S**iet
 hyn seghet he soe wat ghy
 den vader biddē sollet
 yn mynē name dat hēt
 v gheue. **W**nde he secht echt
 by den seluē ewāgeliste.
Soe wat ghy biddē sollet
 yn mynē name he salt v
 gheue tot nu en heb dy nyet
 ghebedē yn mynē name.
Ist dat al dat wy yn des soens
 name biddē vns dye vader
 gheuet. wat yst dat sunte
 pauwel vnse here driewer
 ue badt v m en vdiende
 nyet ghehoert te werde
 mer em wert gheseghet
 dy ys ghenoech myne gra
 tie wāt dye doecht wort vol
 maect yn der cranch. **E**n
 badt he nyet dye alsoe voer
 barighe prediker was yn
 den name des soens vnde
 waer v m en wntfent he
 nyet dat he badt woe ys
 dan waer dat soe wat wy
 eyschen sollē yn des soens

name dat vns dye vader
gheuet. **O**ft dye apostel sun
te paulus badt dat vā em
ghenamē werde solde dye
enghel sathanas vñ nochtā
myet vntfentē dat he badt.

Hier des soens name ys
ihūs vñ ihūs beduyt he
halder of salich. **D**ye bidt
ghewaerlick yn vns behal
ders name die dat bidt
dat ghe der ghewarigher
salich toe behoert. **W**āt ist
datmen bidt dat myet or
baerlick en ys soe en bidt
men den vader myet yn
ihūs name. vñ hūr vñ sech
de vnsē hē desen seluē apos
telen doe se nocht kranck
warē tot nu en heb dy myet
ghebedē yn mynen name.

Als oft men apenbaerlick
sechde. **G**hy en hebt myet
ghebedē yn des behalders
name. **W**āt ghy en hebt
myet kōnen soekē die ewi
ghe salich. **H**ūr vñ yst dat
paulus myet ghehoert en
wort. **W**āt hadde he ver
loest ghe wordē vā der be
caerynghe. soe en soldet em
myet hebbē gheuorderē tott
salich. **S**iet lieue brodere
wy syen moe voele uwer
hūr ghekomē ys tottes

martelare feest ghy knyelt
auer uwe knyen ghy slaet
voer uwe borst ghy laet wt
gaen woerde vā bedynghe
vñ vā belien ghy maect
v anfichte myt tranē nat
mer ytz bid v dat ghy v
bedynghe meritt besiet of
ghy yn ihūs name bidt dat
ys of ghy eyfchet dye blūt
scap der ewigher salicheyt.
Wāt yn ihūs huse en soect
ghy ihūs myet ist dat ghy
yn den tempel der ewich
vnghesatelick bidt vñ
tūtlike dynghe. **S**iet dye
ene eyfchet yn sijnze bedy
ghe een wijf dye and ey
fchet een dorp dye derde
eyfchet een cleet vñ dye
vierde bidt datmen em
em gheue teten. **W**aer ys
waer als dese dynghe ghe
brekē soe sal mē se biddē
vā den almachtighe gade
mer wy sollē altoes voer
denckē dat wy vntfanghe
hebbē wt des selfs vns be
halders ghebedē soect ierst
dat rijke gades vñ syne
gherechtig vñ alle dynghe
sollē v toe wordē ghewor
pē. **W**ñ datmē dese dynghe
aldus vā vnsē hē eyfchet
dat en ys gheen doelen vñ

datmē se nyet alte voele en
 eyschet. **N**ier noch dat swaar
 re ys een and eyschet synē
 vyant doet vñ em den he
 mytte sweerde nyet veruol
 ghe en mach den vuolghet
 he myt bedynghe vñ he leeft
 noch dye men vloect vñ noch
 tan dese dye em vloect ys
 thant mysbadich vā synre
 doet ghehaldē. **W**at god be
 uelet datmen den vyant
 myne vñ nochtā bidt mē
 gade dat he den vyant dode.
Soe wie ^{dat} aldus bidt yn synē
 bedynghe he vecht teghe
 den scpper. **V**ir by ys vñ
 iudas ghedaente gheseghet.
Syne bedynghe sal werde
 yn sundē. **D**ye bedynghe
 ys yn sundē als mē bidt
 dat he vbiet den mē bidt.
Vir af secht dye waerheit.
Als ghy staet te bedē ver
 later ist dat ghy yet hebt
 yn uwe herte. **W**n dese do
 ghede vā vlatene toenē
 wy daerlick ist dat wy
 een orontscap voertbren
 ghe wte alde testamente.
Wdaerlick doe dye vā iudea
 oers scppers gherechtich
 myt oere sundē vbolghen
 haddē soe vboet vnse here
 synē pphete vā beden vñ

sechde. **E**n neme nyet an
 prijs noch bedynghe voer
 em ist dat moyses vnde
 samuel voer my staen soe
 en ys myne ziele toe dese
 volke wert nyet. **W**at ist
 datmē soe voele vaders
 achterlaet vñ datmē alle
 ne moyses vñ samuel
 voertbrenghet. **H**ren toe
 net dye wonderlike doget
 vā desen twee vñ te ver
 brighē als men secht dat
 se oer nyet en moghē bid
 den. **A**ls oft vnse he apen
 baerlick sechde noch dye
 en hoere ictz oect nyet dye
 ictz vñ dye grote vdiante
 oerre bedynghe nyet en
 vonweerde. **W**at ist dat
 moyses vñ samuel voer
 dye and vaders gheset
 syn yn der bedynghe son
 der datmen leset dat de
 se twe allene yndē alden
 testamēte oer voer oere
 vyande badē. **D**at volck
 wolde den enē vā dese twee
 stenē nochtā badt he vnse
 he voer den ghenē die em
 stenē woldē. **D**en andere
 worpē se vā synre heerlich
 vñ nochtā doe men em badt
 dat he voer em biddē solde
 soe beliede vñ he vñ seghede.

Dre sunde moet vā my syn
yn den he dat ytz des te myn
solde voer v biddē. **I**st dat
moyses v̄n samuel voer my
staen myne ziele en ys toe
desen volke nyet. **A**ls of
he apēbaerlick sechde. **D**ie
en hoere idz oer nu nyet voer
oer vriende dye yn v̄dientē
vā groter doghet weten
byddē voer ^{oer} vyande. **A**ldus
is dye doghet vā ghe wari
gher bedynghe dye hoech
vā caritate. **D**ā dan beia
ghet elc dat he gherechte
lick bidt als syne ghedach
te yn sijnre ghebedynghe
nyet v̄donckert en wort
myt hate s̄yns vyandes.
Hier dicwyl verwynen
wy vnse ghedachte dye
teghē vns stryjt als wy
oer voer vnse vyande bid
den. **D**re mont doet voer
den v̄iant bedynghe mer
geue god dattet herte hiel
de syne myne. **W**an wy
doen dicwile bedynghe
voer vnse vyande mer
dat doen wy meer v̄n
vyandes ghebod dan van
caritate. **W**at biddē vnser
vyande leue v̄n nochtan
vntspen wy dat wy ghe
hoert werdē moghē mer

vnse richter merc meer
vnse hertē dan vnse woer
den. **H**ir v̄n en eyshet
he nyet voer syne vyant
dye vā caritate nyet voer
em en bidt. **H**ier siet v̄n
se vyant heeft swaerlike
teghē vns mysdaen he
heeft vns stade ghedaen.
dye em hulpe heeft he ghe
deert dye em mynde heeft
he veruolghet. **D**ese dyn
ghē solde men moghen
halden en werē vns ghe
ne sundē te v̄laeten wāt
vnse aduocriet heeft vns
een ghebod yn vnse sake
ghemaect v̄n heys van
der selaar sake richter
die oer aduocriet ys. **W**at
yn dye bedynghe dye
he maecte soe settede he
ene voorwerde segghē
de. **V**elate vns vnse schul
den als wy vnse schulde
nare v̄laten. **H**ir v̄n
wāt he komet richter
dye voer spreker was soe
verhoert he dye bedynghe
dye he maecte. **H**ir v̄n
wy segghē sond dat te doe
ne verlate vns vnse schul
den als wy vnse schulde
nare verlate v̄n dyt seg
ghende v̄bynde wy vns

te meer. **O**fte machsthiē
 late wy dese voerwerde yn
 dar bedynghe achter vnde
 vnse aduocact en bekent
 dan myt dye bedynghe die
 he maecte vñ thant secht he
 by em seluē. **I**ck weet dat
 yck vmaonde dye en ys
 dye bedynghe myt dye ick
 maecte. **B**rodere wat staet
 vns dan te done sond' dat
 wy ghewarighe begheerlich
 vā myne vnser brodere
 doen vñ ghene quaetheyt
 en blue yn vnser herten.
Dye almachtighe god merct
 dye caritate dye wy tot vn
 sen eue mynsche hebbe vp
 dat he syne guedertiereh
 vnser quaetheyde toene sal.
Aidenit dat me vns ver
 maect. **V**erlatet vñ v sal
 vlaete werde. **S**iet men
 ys vns schuldich vñ wy
 syn schuldich. **H**yr vm laet
 vns vlaten dat men vns
 schuldich ys vp dat vns v
 late werde dat wy schul
 dich syn. **S**terer noch soe
 arbeit dat herte hyr teghe
 vñ nochtā wilt doen dat
 tet hoert vñ nochtā worf
 telt daer teghe. **W**dy syn
 hyr by des mertelaren
 tombe vñ myt wat dode

he te hemelritze ghekomē
 ys wete wy. **I**st dat wy vm
 xpūs wille vnse litcham
 myt en sette laet vns doch
 vnse ghedachte verwynē
 god wort myt deser offer
 hande ghesachtmoedicht
 he priyst dye vonnisse sijnre
 guedertiereheyt ynder
 verwyninghe vns vzedes.
He ansiet den strijt vnser
 herte. **D**ā dye hyr na loent
 dye ghene dye verwynē
 he helpt em nu te stryden.
By ihm xpm vnser here
 den eze vñ macht ys ewe
 lict vñ vmermeer. **A**men

Wade martelare. Lucas.

In der tyt seghede ih̄s
 syne ionghere. **A**ls
 ghy hoere sollet gheuechte
 strijt vñ twistē en wilt v
 myt vntsen. **D**ese dyn
 ghe moete ierst ghesthiē
 mer noch en ist thāt gheen
 eynde. **D**oe seghede he em.
Dat volck sal vpstaen te
 ghē dat volck vñ dat ene
 rike teghe dat ander rike
 vñ yn voele stedē solle we
 sen grote eerdbeuyghe vñ
 sterfte vñ honghe vñ anxe
 vā den hemele vñ grote
 teykene solle syn. **S**terer
 voer alle dese dynghe

sollē se oer hande an v slaen
v̄n veruolghē v v̄n se sollen
v leuere yn d̄re synagoghē
v̄n yn d̄re hoede v̄n trectē
v voer conynghe v̄n voer
richters v̄m mynē name.
W̄n d̄yt sal v ghesthien
yn oeruoentscap daer v̄m
legghet d̄yt yn v herte nyet
te voer pynse woe ghy ant
woerde sollet. **W**̄at ick
sal v gheue enē mont v̄n
wysheyt d̄re nyet en sollē
moghē wederstaen v̄nde
wedersegghē al uwe v̄ran
de. **W**̄at ghy sollet gheleuert
werdē v̄a vader v̄n moed
v̄n v̄a broederē v̄n v̄a ne
uē v̄n v̄a vriendē. **W**̄n se
sollē enynghe v ludē dode.
W̄n ghy sollet allē mysthe
yn hate wese v̄m mynē
name. **W**̄n een haer v̄a
uwe hoofde en sal nyet
v̄laere bliue. **I**n uwe ghe
doechsamh^h suldy uwe siele
besytte. **Sunte gij omelie vp
dit selue ewāgeli die hepre
dite yn sūte mēnen kerke**
O **I**n dat wy verre
v̄a der stad gegaen
syn v̄n v̄m dat vns d̄re tyt
nyet te cort en werde we
der te kiere soe vs noet dat
vp d̄re bedudynghē des

hellighe ewāgelis een cort
sermoen aulope. **D**re here
v̄n v̄nse vloeser d̄re quade
dynghe d̄re voertkomen
sollē eer d̄re werlt eynde
sal voersicht he vp dat se
vns des te myn bedrouē
sollē als se komē als men
se voer weet. **W**̄at d̄re
scutte quetsen myn die mē
voer siet v̄n wy vntfaen
v̄drachliker d̄re quade dy
ghe deser werlt yst dat
wy daer teghē bedert wer
den mytte schilde der voer
wetynghe. **W**̄at siet he
sicht. **A**ls ghy hoere sollet
gheuechte v̄n twiste en
wilt v nyet vntsyen dese
dynghe moctē ierst ghe
stien mer noch en yst
thant gheen eonde. **D**ese
woerde vns vloesers sal
men merke daer he vns
mede voersicht dat wy an
der dynghe v̄a b̄nē **mer
ken** v̄n ander dynghe v̄a
butē ghedoghe sollen. **W**̄at
d̄re triue hoere den v̄ran
dē toe v̄n den kist twyft dē
borghers. **W**̄n v̄m dat he
bewisen wil dat wy v̄a
b̄nē v̄n v̄a butē ghestru
iert werdē sollē soe segghet
he dat wy ander dynd: v̄a

vande vñ and dritz van
 vnsen brodere ghedoghe solle
Wn als dese quade dynghe
 te voere gheschiet syn datter
 nyet thant dat eynde nauol
 ghe en sal soe secht he daer
 toe. **D**ye lude solle vp staen
 teghe dye lude vñ dat ene
 rike teghe dat and rike vñ
 yn voele stede solle wesen
 grote eerbeuighe vñ sterfte
 vñ honghet vñ anxt vñ de
 hemele vñ tempeste. **U**nde
 daer secht me na. **W**n grote
 teykene solle gheschien. **V**oe
 le vnoye kome eer dye leste
 tribulacie kome sal. **U**nde
 by de stedighe quade dynghe
 dye voer gheschien werde
 vns bewijst dye ewighe
 dynghe dye daer na kome
 solle vñ hyn na dat gheuech
 te vñ twijst vñ ys thant dat
 eynde nyet. **W**at voele qua
 der dynghe solle voerkome
 vp dat se solle moyghē baet
 scappe dat quaet dat sond
 eynde wesen sal. **I**der als
 aldus voele teyken vñ vor
 noye voersecht syn soe moe
 te wy cortelick dat merke
 vñ elke dynghe daer af auer
 lope. **W**at et ys noet dat
 wy ghedoghe moete somyghē
 vnoye vñ den hemele vñ and

vā der eorde vñ ander vā de
 elementē vñ and vā de qua
 de mynsche. wāt he secht. **D**ie
 lude solle vpstaen teghen
 dye lude. **S**iet hyn dat vor
 sture vñ den mynsche. **I**n
 voele stede solle syn grote
 eerbeuighe. **S**iet hyn dat
 ansien der gramscap van
 bauē. **E**t solle sterfte wesen
 syer hyn dye vngheleycheide
 der lichame. **H**onghet sal
 wesen siet hyn dye vnoycheit
 baerth der eorde. **W**n anxt
 vñ den hemele vñ vnoyde
 syer hyn dye vngheleycheit
 der lucht. wāt vñ dat alle
 dynghe eynde solle soe wer
 den se alle vstormiet eer se
 eynden. **W**n wy dye yn alle
 dynghe mysdaen hebben
 wy werde yn alle dynghe
 gheslaghe vp dat veruillet
 werde sal dat me secht.
Dye ronth der werlt sal
 voer em vechte teghen die
 sotte. **W**at alle dynghe
 dye wy vntfanghe hebbe
 totter behoefte vns leues
 hebbe wy verwandelt
 ter ghewoente vñ fundē.
Ider alle dynghe dye wy
 ghekiert hebbe ter ghewoen
 te der quaetheit dye wer
 de vns ghekiert ter ghe

of scherh

woente der wrake. **W**at die
ruste des mynschelike vrede
hebbē wy ghekiert ter ghe
woente der ydelre zeedbaer
hoeydye vzeemth' up pelgri
maedse deser eerde hebbē
wy ghemynt voer dye wo
nyghe vns vaderlants.
Dye ghesonth' vns lithams
hebbē wy ghegheue yn ghe
woente der funde. **D**ye auer
uloedich' vā der vruchtbaer
heyt der eerde en hebbē wy
myet ghekiert ter noetsake
vns vleisches mer ter ver
kiertheyt vā woeldicheide.
Dye clare vriendelicheyt
der lucht hebbē wy ghedwo
ghe vns te diene ter myne
deser eerdscher ghenuech
te. **H**in vū yst recht dat
alle dese dynghe te gader
vns slaen dye alte gader
quellike vā vns vnd' ghe
daen wordē vū diene vnse
funde dat alsoe voele als
wy te voere yn dye werlt
by ghesontheyde blytscap
hebbē ghehad dat wy hū
na solle werde ghedwon
ghe alsoe voele tormente
te doghe vā der werlt.
Wn men sal merke dat
men secht vū anyte vā
hemele vū vūweder. **A**ls

dat vūweder des winter
pleghet te kome vter ordi
nācie der tyt. waer vū
sechtme dan yn deser stad
dat vūwedere kome sollen
yn teyke der vstuerzynghe
sonder dat vnse hē voerse
ghet dat die vūwedere ko
me solle dye de ordinācie
der tyt myet en halde. wāt
dye dynghe dye by ordina
cie kome en syn ghene top
krene mer dye vūwedere
syn yn teykene dye de or
dinācie vā den tyde breke.
Wnde dyt hebbē wy oer
nyhnghe gheproeft. wāt
alden tyt vā den somere
saghe wy verwandelt yn
winterlike reghē. **W**nde
wāt alle dese dynghe myet
en gheschien vā des ghees
vngheredich' dye slaet.
Dier vā der werlt vūdion
ten diet ghedoghet soe secht
men daer te voere der
quader mynsche werke
als men secht. **D**ier voer
alle dese dynghe solle se
oer hande an v slaen vū
veruolghē v vū se sollen
v leuere yn dye synagoghe
vū leyde v voer dye conyn
ghe vū dye richteze vū
myne name. **A**ls oft he

apenbaerlick sechde. **J**erste werff solle der mynsche her te vstuert werde vñ daer na dye elemēten vp dat als dye ordinācē der dynghe ver wandelt werde mē toenē sal thant wt wat ghelden et komet. **W**āt al ist dattet eynde der werlt na oere ordinācē daer anhanghet nochta vñ dat se voele ver kierder mynsche vynt dat se te rechte yn oere vallen verplet werde toenet vnse hē als he na secht. **L**eydende v voer conynghe vñ richters vñ mynē name vñ dese dynghe solle v gheschien yn oercontscap. **D**at ys te wete yn welker lude oer contscap sond der gheenre dye de guede veruolghede dodē ofte als se se syen oer leuen nyet te volghē. **W**āt der gherechtigher doet ys den guede mynschen een hulpe vñ den quade yn oer contscap vp dat dye vkiere den sond vnschuldynghē daer af blaere werde solle daer dye guede exempel af nemē solle vñ leuē. **D**er der tranckter mynsche her ten mochte werde vneert doe se dus voele vresen

hoerde vñ hyn vñ doetmen daer een vtroeste toe als mē na secht. **H**yn vñ legghet yn uwe herte nyet auer te pynsen woe ghy antwoerden sollet. **W**ant ytz sal v gheue enē mont vñ wijs heyt dye nyet en solle moe ghe wederstaen vñ wed segghe alle uwe vyande. **A**ls oft he apenbaerlick synē tranckte leden sechde. **E**n wilt v nyet vntsyen vñ en wilt nyet vresen als ghy gaet ten stride wert mer ytz vechte ghy segghet dye woerde mer ytz hyn dye se spreect. **D**aer volghet na. **O**nde ghy sollet ghele uert werde vā vader vñ vā moder vñ vā brodere vñ vā neue vñ vā vrien den vñ se solle somyghē vā v lude dodē. **D**ye vdierte brenghē mynre rouwe yn dye vā vrende luden an bracht werde. **w**āt dye tormēte syn meer fel yn vns dye wy ghedoghen vā lude vā welker trou we wy vns vmoede wāt mytten stade vns lichaems pynghē vns oer dye quact heyde vā der mynē dye men blaere heeft. **H**yn by

ist dat vnse he by den psal
mista secht vā iudas dye
em vriet. **W**at al hadde
nu oec myn vyant gheuloect
yctz soldet em vdraghe vñ
hadde he dye my hate grote
dynghe vp my ghesprakē
soe solde yctz my oec vā em
vborghē hebbē mer du een
moedighe mynsche du bist
myn leydes man vñ myn
bekende dye te gader myt
my names suete spise wy
wandeldē myt eendracht
tichedē yn gades huse.
Dye man myns vreden
daer yctz yn haepde he be
reyde teghē my vrademif
se. **A**ls oft he vā synē vred
myt apēbaerre stemen
sechde dye auerdaet ver
droeth yctz alsoe voele te
suaerliker dat yctz dye
ghedoethde vā enen dye
scheen myne te wese. **A**lle
dye wtūtaeren vñ dat
se leden syn des hoegheste
hoefdes soe volghē se oer
hoeft yn den passien vñ se
gheuoelē yn oerre doet die
oer vyande te wesen vā
welker leuē se em vhiuē
vp dat em alsoe voele te
meer wassen sal dat loen
vā oerē werke alsoe em

meer vordert dat ghemyn
der doecht vā vremder caai
tate. **H**ier vñ dat hart syn
dye pynē dye men voer
secht vā den vnoyen der
doet soe secht mē daer te
hantes na den troest van
der blytscap der vrisemisse
als men secht. **E**en haer
vā uwē hoefde en sal niet
vlaeren bliuē. **B**rodere
wy weten dattet vleisch
alst afgghesnedē oft ghe
quest ys sere doet mer
dat haer dat mē snydet
en doet niet sere. **H**ier vñ
secht vnse here synē mar
telare een haer vā uwē
hoefde en sal niet vlaerē
bliuē. **A**ls of he apēbaerlic
sechde. **W**aer vñ vntsiet
ghy v dat vlaeren bliuen
mach dat sere doet alst
afghesnedē ys als dat yn
v niet vlaerē bliuen en
mach dat niet sere en
doet alst ghesnedē ys. **D**aer
na volghet. **I**n uwē ghe
doethsamh suldi uwē sielē
besittē. **H**ier vñ secht mē
dat besitten der zielen
yn dye doecht der ghedoeth
samh ys wortel vñ behoe
dersche vā allē doethden.

Wat aumyds ghedoethsam
 heyt besit wy vnse sielen.
 wat als wy lezen heerstap
 pie hebbē auer vns seluen
 soe beglynen wy dat selue
 te besyttē dat wy syn mer
 dat ys ghedoethsamly dat
 men vzeemder lude quaeth
 guedertierlike vdraghet
 vñ datmen teghe den dye
 vns quaet doet gheen kna
 ghe vā hate en hebbē. **W**at
 dye alsoe syns euen mynsthe
 quaeth vdraghet dat he
 nochtā al frighede vbol
 ghenstap haldet vñ dat he
 soect tyt dat hyt vghelden
 math he en heeft dye ghe
 doethsamly nyet mer he toe
 ne se. **W**at et ys gheschre
 uen. **D**ye caritate ys ghe
 doethsam vñ se ys gueder
 tierē. **W**at se ys ghedoeth
 sam vñ dat se vzeemde
 quaeth vdraecht vñ se
 ys guedertierē vñ dat se
 dye dye se vdraghet oec
 mynt. **W**at hyn by secht
 dye waerheyt by oer sel
 uen. **S**ynnet uwe wyade
 doet wael den ghenē dye
 v hate biddet voer dye
 ghene dye v vvolghen
 vñ vernoye doen. **W**at
 et ys doghede voer dye

mynsthe dye vyande te ver
 draghe mer et ys meerre
 doethde voer gade datmē
 se myne. **W**at god vnsfaet
 allene dye offerhande dye
 voer synē oghē yn dē altaer
 des guedes werkes dye
 vlame der caritate vnsbreect.
Mer men sal wetē dat
 wy ditwile daer vñ ghe
 doethsam schynē vñ dat
 wy dye quaetheyde nyet
 wed gheldē en moghen.
Mer dye hyn vñ dye quaet
 heyt nyet weder en ghelt
 vñ dat hys nyet ghedoen
 en can sonder twiuel alsoe
 ytz voerseghet hebbe soe
 en ys he nyet ghedoethsam.
 wat men en soect dye ghe
 doethsamly nyet yn den
 toenē mer yn den herte.
Wat aumyds den laster
 der vngghedoethsamheyt
 soe wort dye voderster der
 doethde dat ys dye lezin
 ghe vstuert oft gheschey
 den. **W**at et ys gheschre
 uē. **E**en mans lezynghē
 wort by der doethsamly
 bekent. **A**soe voele wort
 een ghetoent myn ghe
 leert soe men proeft dat
 he myn ghedoethsam ys.
Wat he en math nyet

waerlike guede dynghe
doen myt lerene ist dat he
yn synē leuene myt een
kan guedertierlick/ ander
lude quaeth vdraghe. **W**at
woe hoghe dye doecht daer
vduidich vheuen ys dat
bewyst vns echter salomō
dye secht. **B**eter ys een ghe
dochtsam man dan een starc
man vñ dye macht heuet
bauē synē moet dan een
dye stede verwynnet. **D**us
ys mynre victorie datmē
stede oft poertē wynet
wat dye dynghe syn van
butē dye men verwynnet
vñ dat ys meerre datmē
by ghedochtsamly verwynnet.
Wat dye moet wort dan
vā em seluē verwōnē vñ
he werpt em seluē vnder
em seluē alb em dye ghe
dochtsamly daer neder
werpt yn oetmoedicheit
des vdraghens. **F**rier mē
sal weten dat dicwile dē
ghedochtsomen lude plecht
te gheschiene dat se yn
den tijden oere vñwillen
doghē ofte laster-like woer
de hoere myt bestotē en
wordē myt enygher droef
heyt dat se alsoe dye ghe
dochtsamly doen vñ halde

vm te behaldē dye vnōfel
heyt oerre hertē mer na
al luttel tydes als se wed
audentre wat se vdraghe
hebbē soe werde se ghe
stoert mytē vuer vā an
teliker droefly. **S**e soekē
ene sake der wrakē vñ
dye sachtmoedich dye se
haddē yn den dat se ver
droeghē dye vliessen se yn
oere vpynsen em laseluen
lasterēde dat syt vdroghē.
Wat die scalkre vyant
weghet stryht tusschē em
tween dat he vñstrect den
onē yn den dat he ierst
den anderē laster doe vñ
he vporret den anderen
dat he wed laster doe vā
den dat em ghedaen ys.
Frier vm dat he den te
hant verwōnē heeft den
he ~~ierst~~ vporret heeft dat
he ierst den anderē laster
doet soe heeft scarper droef
heyt teghē den ghenē den
he myt vporren en moth
te vm weder te ghelden
dat em mysdaen ys vñ
vm dat he den myt en moth
te verporrē yn dye stote
dye men em dede alb he
aldus vā den apenbaere
stryde en wech gaet soe

foet he yn heymelike ghe
 pynse tyt vā bedrieghen.
Wnde he dye den apēbare
 stijt vālaeren heeft he wort
 bernēde vm heymelike be
 drieghemisse te doene vnde
 thant yn der rusteliker tyt
 soe komet he weder tot des
 gheens ghedachte dye ver
 wan vñ brenghet om we
 der yn dye ghedachte ofte
 schade vā synē dynghē ofte
 dye stukke syns vnrēhtes
 vñ meerret vñ hoeptet
 haestelick al dat em ghedāe
 ys vñ toenet em dat se on
 uerdrachtlick warē vñ he
 vstormet des ghedachte die
 yn rustē ys myt soe groter
 gramscap dattet dicwile
 gheualt dat dye ghedoethsā
 man em staemt na dye vic
 torie dat he alsoe guedertier
 like vdroech vñ wort gheuā
 ghē vñ ys dzouich dat he
 myt weder laster en dede
 vñ dat he myt quad laster
 weder te doene ist dat he
 sake trighē kan. **W**at lude
 syn dese ghelyck sond den
 ghenē dye by crachtē vpt
 uelt verwōnē hebbē vnde
 dye namaels by oerre roe
 keloesly bynē den slote der
 stad gheuanghē werden.

Wat lude syn dese ghelyck
 dan den ghenē den ene
 swaere zictheyt an komet
 vñ daer af gheneset mer
 dattet na komet een sachte
 vualen eens reden vnde
 doet se. **H**yr vm halt dye
 ghewaerlike ghedoethsamh
 dye tot eenre tyt sond droef
 heyt ander lude quaeth
 vdraghet vñ als he dye
 vpyntet dat he vblit dat
 hyt vdroech datmen dat
 guet der ghedoethsamh
 myt en vliefe datmen
 behoet heeft yn dye tornoye.
Der lieue brode vm dat
 wy hudē vierē dye ghebuer
 tē des martelare soe en
 sollē wy myt warē wy en
 syn deelachtich an dye
 doecht der ~~gh~~ ghedoethsā
 heyt. **W**at ist dat wy by
 der hulpe vns herē vns
 pynē te halde dye doecht
 der ghedoethsamh soe leue
 wy oer yn den vrede der
 kerckē vñ nochtā halden
 wy den zege der martelie.
Wat et syn twe maner
 vā martelien dye ene ys
 yn dye ghedachte vñ dye
 ander ys yn ghedachtē te
 gader vñ yn der daet.
Dñ aldus moghen wy

martelare sijn al ist dat wy
myt ghenē sferen dat uns
slaet ghedodet en werden.
Wāt dat sterft vā enē die
uns vūolghet dat ys mar-
telie yn apēbaeren werke.
mer datmen laster vdra-
ghet vñ datmē den mynt
dye uns hatet dat ys mar-
telie yn den vborghen ghe-
pyne. **W**āt dat twe ma-
riere vā martelie sijn dye
one yn heymelikē werke
vñ dye and ynt apēbaer
dat orkont dye waerheyt
dye zebedeus kyndere vra-
ghede vñ seethde. **H**oghe
ghy dymtke den kelt den
ick dymtke sal vñ doe se
em tehantē antwoerde
ia wy soe antwoerde em
thant vñse hē vñ seethde.
Ghy sult oec mynē kelt
dymtke. **W**āt wat nemē
wy by den kelt sonder dye
pyne der passien. **W**nde
daer seghet he vp een and
stede. **V**ader oftet gheschic
mach soe gae dese kelt vā
my. **V**ñ zebedeus sone dat
ys iacobus vñ iohēs en stor-
uen beyde by martelien
myet vñ nochtan hoerden
se beyde dat elc kelt dymt-
kē solde. **W**āt sunte iohānes

en eyndē sijn leuē by mar-
telien myet nochtā was
he martelaer. **W**āt dye
passie dye he yn den licha-
me myet en wntfenck die
hielt he yn dye ghedachte.
Wnde by desen exempele
moghē wy oec martelare
werdē sonder yser yst dat
wy ghewaerichlick dye ghe-
doetsamh yn vnsen herte
behoeden. **A**yeue brodere ytr
en wane myet vā dese dyn-
ghe te stuyghe ist dat ytr
spreke toe uwer gheschic-
tich een exempel dye ghe-
doetsamh te haldē. **E**t was
yn vñse tijden een man dye
steuē hiet vader des does-
tors dat staet beneuē dye
poorte vā reatinē muze een
harde hellich man vñ son-
dlynghe groet yn dye doecht
der ghedoetsamh vñ noth-
leuē voele ludē dye en ken-
den vñ se vstelden sijn leuē
vñ sijn vstheiden vā deser
werlt. **D**es mans tonghe
was ront mer sijn leuen
was gheleert. **D**ese man
hadde vñ dye myne des
hemelsche vadēlants alle
dyinghe vsmact vñ he vloet
het yn dese werlt te besyttē
vñ was eernstich vñ stedich

yn langher bedynghe noch
 ta was dye doechde der ghe
 doechsamh^t sere yn em ghe
 wassen soe dat he den myn
 sche voer synē vryent hielt
 dye em het vdrictes dede
 dancte vā lastere als men
 se em dede. **W**nde als men
 yn synre armoede enyghē
 scade dede soe mytte hys
 voer alte grote gherwyn al
 le syne weder-sake en ach
 tede he anders myt dan sy
 ne hulpers. **D**oe dese man
 den dach synre doet dwant
 dat he vten licham vstheide
 solde soe warē daer voele
 lude vgadert vp dat se de
 ser helligher ziele dye vā
 der werlt vstheit oere ziele
 beuele soldē. **D**n doe dye
 ghene dye daer vgadert
 warē al vm trent synē bed
 de stonde somyghē saghen
 myt oere vleyschelikē oghe
 dye enghele daer yn kome
 mer yn gheenre maniere
 on mochte syt segghe ande
 ren warē dye myt daer alle
 myt alle en saghe. **A**lre alle
 dye ghene dye daer waren
 wordē myt soe trachteliker
 vresen bestotē datter nye
 ment en mochte bliue staen
 de doe dye hellighe ziele

vstheide. **D**us dye ghene
 diet ghesien hadde vñ dye
 anderē dye nyet ghesien
 en hadde se wordē alte ga
 der myt eenre vrese bestotē
 vñ vloegē vā vresen vnde
 daer en mochte nyement
 by bliuen doe he starf. **L**ieue
 brodere hys vm meritt woe
 dye almachtighe god ver
 uarē sal als he een scarp
 richter kome sal als he al
 dus vuerde dye ghene dye
 daer by stonde doe he quā
 sijnē dancs vm te loenē den
 dye em ghedient hadde.
Ofte woe sal men om mo
 ghen vntspen als men em
 sal moghe spen ofte he der
 gheenre ghedachte dye ver
 gadert warē soe ned sloeth
 als men em myt spen en
 mochte. **S**iet lieue brodere
 woe dye ghedoechsamheyt
 dye dese guede hielt als
 dye kercke yn vrede stont
 tot wat hoetheidē vā loene
 dat se em brachte. **W**at gaf
 desen syn stopper vā bynē
 vā den welkē ys vns apē
 baert woe grote glorie he
 em dede vā butē yn den
 daghe sijnē vstheydens myt
 wien waen wy dat dese
 hellighe man gheuoecht ys

sonder mytten hellighe mar
telare dye alsoe et volck or
kront diet myt oere licha
like oghē saghe dat he vnt
fanghe wert vā den hellige
enghele. **H**e starf sond myt
enyghe zweerde gheslaghe
te syne vñ nochtā dye crone
der ghedoetsamh dye he yn
syne herte hielt vntfentz he
doe he vstheyde. **W**y prouē
daghelics dat dyt waer ys
dat voer vns gheseghet ys
dat dye hellighe kerckē dye
vol ys vā blome der wtuer
caere heeft yn den vrede le
lien vñ yn den stryde ro
rosen. **H**ir en bauē salmen
wete datmē yn drien ma
nyere plegtjet te oeffenen
dye doecht der ghedoetsam
heyt. wāt et syn ander dyn
ghe dye wy vā gade and
dynghe dye wy vā vā vñse
eue mynsche vñ and dynghe
dye wy vā den alden vyant
doghe. **W**āt wy ghedoghen
vā vñse eue mynsche vuol
ghynghe stade vñ laster
vñ vā den alden vyande
betarynghe vñ vā gade
gheyselhyghe. **E**rer yn alle
dese drien mannyere sal dye
ghedachte oer seluē vntfien
myt wactere oghē dat se

teghes oers eue mynsche
quaeth myt ghetret en
werde vñ myt quaetheyt
dat te gheldē. **W**ñ dat se by
des alden vyandes betaryn
ghe myt vleyt en werde ter
ghenoechte ofte ten consente
der sundē. **W**ñ dat se teghe
gades gheyselhynghe myt
en valle ter mysdaet van
murmuracie. **W**āt vol
maetelick verwynt men
den vyant als vñse herte
vñ syne betarynghe myt
en wort ghetret ter huethe
ofte ten consente der sundē
vñ als men se behoet ynde
laster vā den eue mynsche
voer haet vñ als men se
bedroynghet vñ gades
gheyselhynghe sond bedaghe.
Wñ als wy dyt doen soe
en solle wy myt soethe dat
tet vns vgolden werden
sal myt den guede deser
werlt. **W**āt voer de arbeyt
der ghedoetsamh sal men
hapse dat guet des toetro
mendē leuens dat dan dat
loen vns arbeyde begynn
ne als thant alle arbeyt
toe male afgaet. **H**ir vā
ys by den psalmysta ghe
seghet. **I**nt eynde en sal
myt wesen dye vghetemisse

des armē dye ghedoetsam
heyt des armē en sal myt
vghaen ynt eynde. **W**ant
als oster armer mynsche
ghedoetsamly vlaere were
schyndet. als men dē oet
moedighē yn desen leuen
myt daer voer en doet mer
der armer ghedoetsamly
en sal ynt eynde myt ver
laere bliue wāt dan vntfaet
men daer af dye glorie als
alle pijnlike dnynghe te gad
eynden. **B**rodere hyr vñ
halt yn uwe ghedachte dye
ghedoetsamly vñ oeffent
se ynden werke als te doene
yb lasterlike woerde vñ
sollē nyemēt vā v luden
beweghē te hate uwes eue
mynsche noch gheen stade
vā desen vgenetlike dyn
ghe en scoze v. **W**āt ist
dat ghy myt vaste ghedach
ten vntfiet dye quade py
ne dye kromē sollē soe en
suldy myt swaere wane
wesen den stade der dyn
ghe dye auliden. **I**st dat
ghy dat ewighe loen anfiēt
soe en suldy myt drouich
syn vā desen tytliken vñ
rechte. **H**yr vñ vdraghet
uwe weder-sake mer dye
ghy vdraghet mynt se als

v brodere soect dat ewighe
loen voer desen tytliken
stade. **O**n nyemēt vā v
ludē en betrouwe dat he dese
ghedoetsamly myt synre
trachte voldoen mach mer
beholdet myt bedynghe
dat he dye dese ghedoetsa
heyt beueelt v dye vlene.
On wy wete dat he dye ghe
ne dye om biddē gheerne
vhoere sal als mē om dat
bid te gheue dat he beueelt
te haldē. **A**ls men stelynghe
doyt yn bedynghe soe hel
pet he haestelick yn der be
tarynghe. **D**y vnsen here
ihm xpm dye mytte vader
vñ den hellighe gheeste leeft
vñ regnyet god onwelike
vñ vmermeer. **A**men.

Inder tyt **W**āenen
segghede ihus martelaer
synē ionghen. **L**ucas
Soe wy na my kromē wil
he vloghene syns selfs vñ
he draghe daghelick syn cruce
vñ volghe my. **W**āt soe wie
syn ziele wil behaldē make
he sal se vliessen. **W**āt soe
wyne syn ziele wil vliessen
om mynē wille he sal se be
haldē make. **W**āt wat
profyt doet eon mynsche
oft he al dye werlt wynet

mer dat he em seluē vliest
vñ syns selfs achter deel
doet. **W**at dye em myns
scamet vñ mynre woerde
des sal em des mynschen soem
beschamē als he komē sal
yn synre moghenth vñ des
vaders vñ der helligher en
ghele. **W**at yetz seg v waer
lick et syn hÿr sompyghe
staende dye den doet myet
ghesmakē en sollē voer dat
se gades ryke syen sollen.
Sunte gÿ omelie vñ dit seluē
evāgelie dye he predicte yn
der helligher martelare ker
ke pessi 2 martimiani.

O dat vñse hē vñ
vñse vloeser een mye
mynsche quā yn dye werlt
soe gaf he der werlt mye
ghebade. **W**at vñsen alde
leuē dat yn sundē gheuuet
ys sette he teghē dye con
trarijheyt synre myecheyt.
Wat wat wiste dye alde vñ
dye vleischelike mynsche sond
dat syne te behaldē vñ vrent
guet te rouē vñ dat he mocht
te of dat te begheze of hÿt
myet rouē en mochte. **D**er
dye hemelsche medecynre
he sette teghē elke sundē
medicīne dye den sunden
teghē syn. **W**at ghelijtz

dat men myt conste der
medicīnē gheneset dye hee
te siecheydē myt talde dyn
ghen vñ dye talde siechey
den myt heete dynghē alsoe
brachte vñse here teghen
dye funde contrari predica
tie soe dat he beual den vn
tuyshē zuuerheyt te halde
den vrecte mylth den ver
grandē sachtmoedich vñ
den houerdighē oetmoedich.
Daerlikē doe he dē ghenē
dye em volghedē mye ghe
bade voer settede doe sechde
he. **T**en sy dat een achtlate
alle dat he besyttet he en
mach myn iongher myet
wesen. **A**s oft he apēbaer
lick sechde. **D**ye by unwen
alde leuē vreamt guet be
gheert deilt v guet by der
ernstich vā unwe myeon leuē.
Vñ wat he yn dese leze secht
laet vns hoere. **S**oe wy
na emtromē wil he vloghe
ne em seluē. **D**aer sechtme
dat wy vns guedes afgaen
sollē vñ hÿr sechtme dat wy
vns seluē vloghenē sollen.
Wnde machschien et en
ys enē mynsche myet pijn
lick dat he syn guet laete
mer et ys herde pijnlick
enē em seluē te laete. **W**at

et ys enē myn ze af te ghae
ne dat he heeft mer et ys her
de poder som enē af te gaene
dat he ys. **W**at vns here
beucelt vns dye tot em komē
dat wy vns guedes afgaen.

Wat wy alle dye ten strūde
des ghelouē komē wy nemē
an een worstelē teghē den
quade gheeste mer dye quade
gheeste en besytte niet pro
pers yn deser werlt. **H**ij
vm solle wy naett mytten
naecte worstelē. wāt yst
dat een gheleert mynsche
worstelt myt enē naecten
he wort ierst ter eerde ghe
worpe wāt he heeft daer
men em by haldē mach.

Wat syn alle dese eerdse
dynghe sonder eenze hande
dedynghe des lithams. **D**ye
dan teghē den diuel te stry
de komet he werpe af syne
leder dat he yn den strūde
niet neder en valle he en
besytte niet myt mynen
yn deser werlt he en soeke
ghene ghenoechte yn desen
vgenchike ~~leue~~ dynghe dat
he mytē dynghe daer he
toe synē willē mede bedect
ys niet ghehaldē en werde
ten valle. **N**ochta en ist
niet ghenoech dat wy vn

se guet lactē ten sy dat wy
vns seluen ^{oet} lactē. **W**at ys
dyt dat wy segghē dat wy
oet vns seluē lactē solle wāt
ist dat wy vns seluē lacten
waer solle wy butē vns sel
uē gaen oft wie ist die gaet
ist dat he em seluen laet.

Mer wy syn yn een ander
dyntz gheualle by den sundē
vn een ander dyntz ghesca
pe by der nature. **E**en and
dyntz ys dat wy ghedaen
hebbē en een and dyntz dat
wy ghemaect syn. **L**aetē wy
vns seluē alsoe daen als wy
vns ghemaect hebbē sūdi
ghende vn bliuende wy sel
uen alsoe daen als wy by
der gracie ghe worden syn.

Want syet een dye houet
dyt was ist dat he tot xpm
bekiert vn he oetmoedich
ghewordē ys sonder twiuel
he heeft em seluē ghelate.

Ist dat emich vncuisch my
sche syn leuē ver wandelt
heeft. te zuuere leuē. he
heeft oet vloechent syms
selues vn dat he was. **I**st
dat enyth ghierich mysche
aflaet guet te gaderē vn
he gheleert heeft syn guet
te deyle dye vrent guet
roefde sonder twiuel he heeft

em seluē ghelate. wāt he ist by
der naturē mer he en ist
nyet by der quaetth. **H**yr af
ys gheschreue kiert v̄m dye
quade v̄n se en sulle nyet
syn. **W**āt dye quade v̄m
ghekier̄t en solle nyet syn.
nyet dat se nyet syn en
solle yn oere wesen mer se
en solle nyet syn yn mysdaet
der quaetth̄ h̄yr v̄m laten
wy dan v̄ns seluē. **W**ā dan
loethene wy v̄ns seluē als
wy stuyē dat wy by v̄nsē
alden leuen warē v̄n dat
wy daer toe pynē daer wy
toe gheroepe syn by dē myn
leuē. **M**erke wy moe seze
paulus syns selfs vloechent
hadde dye sechde. **W**āt te
hant en leue ytz nyet. **W**āt
he dye een wreet vuolgher
was. was ghedodet v̄n he
begonste te leuē een gueder
tierē prediker wāt wāer
he dathe te voere was waer
lic: soe en solde **h**e nyet
guedertiere wesen. **M**er
he dye loechent dat he leeft
he segghe v̄ns waer by dat
tet ys dat dye hellighe ker
ke by der lezynghē der
waerheyt ropet thāt secht
he na mer x̄ps leuet yn my.
Als of he apenbaerlic sechde.

Wāt ictz byn vā my seluē
ghedodet wāt ictz en leue
nyet vleischelike mer noch
tan en byn ytz nyet yn de
sen leuē of wesen doet wāt
ytz leue yn x̄po gheestelik.
Segghe h̄yr v̄m dye
waerheyt segghe. **S**oe wie
na my kome wil he ver
loethene em seluē. **W**ant et
en sy dat een vā em seluen
ghebroke of af neme en
naect den nyet dye bauen
em ys noch: he en v̄mach
nyet te trighē dat bauē em
ys yst dat he nyet dodē en
kan dat he ys. **A**ldus v̄set
men dye plantē des toles
v̄m dat se betere solle. **W**nde
dat ytz alsoe segghe math se
werdē v̄nmoertelt vp dat se
wasson solle. **A**ldus verrotte
ynder eerdē dye sade van
allen dynghē v̄n ynt v̄makē
oerre manyeze wassen se
vruchtbaerlic. **W**āt van
den dat schijnt dat se ver
laere hebbē dat se waren
daer af begynnē se te ape
baere dat se nyet en warē.
Mer dye em thāt vloechet
vā den sundē em staen te
soekē doechdē daer he yn
wasse. **W**āt alsoe ghesecht
ys soe wye na my kome

wil he vloechene syns selfs
 soe sechtmon daer te hantes
 na. **W**n he draghe syn cruce
 daghelics vñ he volghe my.
Wat yn twee manieren
 draghet men dat cruce dat
 ys als men by abstinēien
 dat litham castiet oft als
 myt medelydē vns euen
 mynschē vns moet ghepynt
 wort. **L**aet vns weghē woe
 paulus yn beydē desen ma
 nyerē syn cruce droech dyc
 sechde. **I**ck castie myn licha
 vñ yetz doe dat vnder dyc
 dienste dat yetz mathyschien
 dyc den anderē predike
 myt en werde vsmact. **S**iet
 yn dē castien syns lithams
 hebbē wy ghehoert dat cru
 ce syns vleisches laet vns
 nu hoerē yn syns eue myn
 schē medelydē dat cruce syn
 re ghedachte. **w**at he secht
Wie ys zickt vñ yetz en byn
 myt zickt. wie wort ghe
 schandaliziert en yetzer
 myt vm bedrouet en byn.
Wat dese volmaecte pre
 dikter vm dat he exempel
 gheue solde vā vastē vnde
 vā abstinēien soe droech
 he dat cruce yn synē licha
 me. **W**n vm dat he yn em
 seluē trete dyc scadē vrenid

crancheyt soe droech hylt cruce
 yn synen herte. **S**der vm
 dat by den doechdē somyghe
 fundē syn soe sollē wy seg
 ghe dat ene funde vm leyt
 dyc abstinēcie des vleisches
 vñ dat se oet beleit dat
 medelydē des herte. **W**at
 dicwile vmleyt die ydel
 glorie dyc abstinēcie des
 vleisches. **W**at als men
 ansiet dyc magherheyt
 yn den vleische vñ dyc bleet
 heyt yn den ansich. **S**oe prijs te
 men dyc doecht dyc apen
 baer wordē ys. **W**n alsoe
 voele bereydet se oer te
 meer vā butē soe se meer
 wt komet voer dyc mynschē
 oghē by der bleech dyc oer
 toene. **W**n et gheuelte dicwil
 dattet dynct datmē waent
 dat ment vm gade doet dat
 men dat allene doet vm der
 mynschē prijs. **W**nde dyc
 beteykent wael dyc symon
 dyc men yn den weghe
 vant vñ vns herē cruce
 droech ter stad synre pyne.
Wat men draecht vreemde
 laste yn dyc stede daer mē
 passie ghedoghet als men
 yet doet by ernsticheyden
 vm ydelheyt woye syn se
 dan dyc bysymō beteykent

syn sond' dye abstinēcie doen
vñ houerdich verwaent
syn dye by der abstinēcie
oer vleische quelle mer dat
se vā hynē dye vrucht der
abstinēcie niet en soeken.
Hij vñ draghet symon vns
herē cruce ter stad ter pyne.
Wāt als men tot onē gue
den werke ghelept wort
niet wt guede wille. alsoe
doet een sund' eens ghereth
tes mynschē dynck. mer
sonder vrucht doet hūt. **Hij**
by droech dese selue symon
dat cruce mer he en sterf
niet. **Wāt** dye abstinēcie
doen vñ hoghe draghende
syn se quelle by der abstinē
cie dat lūcham. mer by der
begheerte der glorien leue
se deser werlt. **Vñ** dit wil
vñlept een valsche gueder
tizerent dat medelyde des
ghedachten dat se somtijt
dat meliden voortret dat
se ten sundē consent gheeft
als men yn dye sundē niet
en sal hebbe medelyde mer
toern. **Wāt** men ys den
mynschē schuldich medelij
den vñ gherethlich den
sunden dat wy yn enē ~~des~~
vñ den selue mynschen
myne solle dat guet dat he

ghemaect ys vñ dat wy ver
uolghē sollen dat quade dat
he ghedaen heeft vp dat als
wy vñ behoedelick dye sun
dē laete niet en ~~so~~ sollen
dan schynē by caritaten
tōpassie dat ys medelyde
te hebbe mer dat wy alsoe
by rokeloesh' schynē moghē
den sundē consent te gheue.
Daer volcht. **Soe** wy syne
ziele wil behalde he sal se
vliessen. **Vñ** dye syne ziele
vliest vñ myne wille he sal
se behalde make. **Aldus** secht
men den ghelouighe myn
sche dye syne ziele wil be
halde make he sal se vliessen
vñ dye syne ziele verliest
vñ myne wille he sal se
behalde make. **Als** oft men
den atterman sechde hal
deste dyn corne soe vliestuut
ist dattu et sayest soe ver
myestuut. **Wāt** wie en
weet niet dattet coern als
ment sayet vte oghē vaert
vñ rot yn dye eerde vnde
dattet yn syn vmyeen was
sen vñ ynden ghemulle
steeft. **Arer** daer af dattet
yn dye eerde rottet daer
af groeytet yn syn vmyeen.
Wāt vñ dat dye hellighe
kerke een ander tijt heeft

der vvolgghynghe vñ een
and tyt des vredes soe vñd
scheyt vnse vloeser oere ty
de yn ghebadē. **W**at vñdē
tyde der vvolgghynghe sal
men dye ziele sette voer
dye gheloue vñ vnder tyt
des vredē sal men breken
dye eerdsche begheerten
dye meerre heerscappie ba
uē vns hebbē moghē. **H**ijr
af secht men vñ. **W**ant
wat profijt doet een myn
sche oft he al dye werlt wy
het mer dat he em seluē
vliest vñ dat achter deel
syns seelss doet. **A**ls dye
vvolgghynghe der vyande
ghebreit soe sal men voele
wartkerliker dat herte hoe
den. **w**at yn den tyde des
vredes vñ dat men dan
leuē moet soe ghenuechtet
oer dan guet te gaderen.
Der dese ghierich bedwyt
men wacl ist datmē eerns
telict merit den staet des
gheens dye guet gadert.
want waer vñ ys he erns
tich dat guet te gaderē als
hijt diet vñ gadert oer myt
staen en mach. **H**ijr vñ
soe merit eltz synē loep
vñ he sal bekēnē dattet
em ghenoech mach wesen

woe luttel guedes dat he
heeft. **D**er machstien
vntfiet he dat em syne
noetdrust yn den weghe
des leuens ghebrekē mach
dye corte wech berispet vñ
se langhe begheertē. **T**e
vgheues draghet men voele
alst by ys derwert men
gaet. **D**er dicwil vñ vñnē
wy dye ghierich myt myn
re hoedē der volmaectheyt
haldē. **W**at dicwil vñ vñnē
nē wy al dye dynghe dye
vns smakē mer noch tan
werdē wy noch belet aū
myds gheuoentē vñ myn
scheliken scaemtē dat wy
dye gherechtich dye wy
haldē yn dye ghedachte
noch myt en moghē toenē
yn dye stēme. **W**nde alsoe
voele vrotelosen wy gades
ansichte ter beschermemisse
der gherechticheyt als wy
seer vntspen der mynschē
ansichte teghē dye gherech
ticheyt. **D**er teghē dese
wonde sechtmen na ene
temelikre mediane als vnse
here secht. **W**at dye sictz
myns scamet vñ mynre
woerde des sal em des
mynschē sone bestamē als
he komē sal yn synre mo

ghentheynt vñ des vaders vñ
der hellighe enghelē. **A**nder
siet nu segghē dyc mynste
by em seluē wy en bestamē
nu gade myt nocht syne woer-
de wāt wy belien em myt
apēbaerre stemen. **D**esen
antwoerde ytz dat somy-
ghe vnder desen kerste vol-
ke syn dyc daer vñ xpm
belien wāt se syen dat alle
lude kerste syn. **W**ant on-
were hude daghes xpus na-
me yn soe groter ere myt
soe en solde dyc hellighe ker-
ke alsoe voele beliers myt
hebbē. **H**yr vñ en ys myt
ghenoeth allene dyc steme
des beliens ter prouynghe
vā den gheloue vñ dat den
mynste dat ghemeyne be-
lien besthorme vā scaemmys.
Nochtā ys een dynck daer-
elck em seluē yn vraghen
mach dat he yn xpus belie-
ne em seluē ghewaerlick
prouē mach ist dat he thāt
syns name em myt en sta-
met. **I**st dat he myt volmaer-
ter doethdē der ghedachte
dyc mynstelike scaemte
vnder ghedaen heeft. **W**aer-
lick yn den tydē der ver-
uolghynghe mochte em die
ghelouighe lude hebben

ghescaemt als men oer-
guet nam vñ dat men se
neder werp vā oerre heer-
licheydē vñ dat men se myt
slegghē quelde. **A**nder want
vns yn den tydē des vrede
dese vvolghynghe ghebre-
ken soe ys een ander dynck
daer mede dat wy vns sel-
uen werdē apenbaert.
Way scamē vns ditwile
dat vns vnse eue mynste
vsmadē wy vñ werdē te
draghe quade woerde. **V**ñ
ist machschien dat wy twyft
hebbē myt vnse eue myn-
ste soe scamē wy vns ierst
ghenoeth te doene. **W**ant
dat vleischelike herte alst
soet dyc glorie deser werlt
soe vsmadet dyc oetmoedich.
Vnde ditwil begheert een
mynste dat he daer he me-
de yn twyft ys dat he myt
em ghopayset werde. mer
he scamē em ierst te gaene
vñ den te vrede te maken.
Laet vns weghē der waer-
werke vñ dat wy syen mo-
ghe waer dyc werke vñ
ser quaeth legghē. **W**ant
ist dat wy des alre hoeth-
ste hoefdes lede syn soe syn
wy schuldich te volghē daer
wy an gheknuppēt syn. **W**āt

wat secht paulus dye voer-
 barighe prediker toe den
 exempel vnser lezynghen.
Dm cristus wil syn wy wt
 ghesendet als dat alse god
 by vns den volke raet wy
 bydde v vm xpūs wille wer-
 det myt gade ghevredet.
Siet wy hebbē tussche vns
 vñ gade aumyds vnser
 sundē twist ghemact vñ
 nothta sent god ierst tot
 vns syne badē dat wy dye
 ghesundicht hebbē ghebedē
 komē sollē tot gades payse.
Hijr scame em dye mysche
 like houerdich elc scame em
 vp dat he myt gheuoeth
 en doet syne eue kersten
 als god dye vbolghen ys
 myt vnser sunden na vn-
 ser sundē sent badē vñ bidt
 dat wy tot syne payse ko-
 men sollen. **D**aer volghet
 na. **W**at yck seg v waerli-
 ke hijr syn somyge vā v-
 staende dye den doet myt
 smakē en sollē voer dat se
 gades rijke syen sollen.
Lieue brodere dat rijke ga-
 des • en hiet men altoes
 myt yn der schryfturen
 dat rijke dat hijr na komē
 sal. mer men hyt alsoe som-
 tyt dye kerke. **H**ijr af ys

gheseghet. **D**es mynschen
 sone sal senden synen en
 ghelen vñ se sollē vngaderē
 alle dye stande vā synen
 rijke. wat yn den rijke en
 sullē ghene schande syn
 daer ghene quade mysche
 vntfanghē en werde. **D**ñ
 by desen exempel neemt
 men datmē yn dese stad
 dat rijke gades dese ker-
 ke hiet. **D**ñ vm dat somy-
 ghe vā syne ionghere al-
 soe langhe yn den licham
 leuē solden dat se syen sol-
 den gades kerke ghesticht
 vñ dat se vp gherichtet
 wese solde teghē dye glorie
 deser werlt. **H**ijr sechtmē
 nu myt betroustender ge-
 loeste. **H**ijr syn somyge
 staende dye den doet myt
 smakē en sollē voer dat
 se gades rijke syen sollen.
Daer als vnse hē alsoe
 voele ghebadē gaff vm den
 doet te doghē wat node
 was dat he haestelike tot
 deser belofte quā vñ ist
 dat wy dit subtilike mer-
 ke soe bekēnē wy myt
 woe groter menynghe der
 guedertiereheyt ment doet.
Wat den ruden ionghere
 was men oet schuldich yet

vā desen leuē te belauē v̄m
dat se te vromeliker solden
moghē durē yn den toeko
mendē leuē. Aldus belaeſde
men den volke vā izrahel
datmē vten lande vā egip
ten vloesen solde dat lant
der beloestē. **W**nde als ment
ropē wolde ten hemelſchen
gauē wert soe gheriet men
em myt eerdscher beloestē.
Waer by dede men dat. dat
was v̄m dat als enygh dynck
was dat dyt volck vā by
vntfanghē solde dattet dat
te vaster ghelouē solde dattet
vā verre mochte hoerē. **W**at
dyt vleyschelike volck en
vntfenghet ghene theyne dyn
ghe soe en soldet ghene grote
dynghe ghelouē. **W**at dye
almachtighghe god by desen
eerdsche dynghe dye he gaf
riet he em ten hemelſchen
dynghe vp dat als dyt volck
vntfentck dattet sach solde
lerē hapē dattet myt en
sach v̄m dattet alsoe voele
vaster werdē solde vā den
vnsyenlike dynghe alset
meer v̄sekert wert by den
syenlike beloestē ter sekerh
vā der hapē. **H**yr by ys te
rechte by den psalmista da
uid gheseyt. **H**e gaf em der

heydē lantschap v̄m se besaten
der volke arbeide v̄m dat
se syne gherechticheyde hoedē
soldē v̄m syne wyt verſoekē.
Aldus oec yn deser stad doe
dye waerheyt oere rude ion
ghezē toe sprack soe belaeſde
he em yn deser werlt gades
ryke te syne v̄m dat se dat
ghetrouwelilē ghelouē soldē
yn den hemelrike te v̄trighe.
Aldus vā desen ryke dat wy
nu syen yn deser werlt v̄he
uē wesen soe sollē wy dat rike
hapē dat wy ghelouē te ver
trighe yn den hemel. **W**ant
sonynghe syn dye kerste na
me hebbē mer se en hebbē
kerste gheloue myt. se wa
nē dat allene dese sienlike
dynghe syn v̄m se en suetē dye
vnsienlike dynghe myt.
wat se en wanē myt dat se
syn. **A**yeue brodere wy syn h̄r
by der helligher martelare
lichame soldē dese oer vleysch
hebbē ghegheue yn dē doet
oft se myt alte sekerlike ghe
wetē en haddē een leuen
wese daer se v̄m warē schul
dich te steruē. **W**̄n syet dye
aldus gheloefde sie lichten
aunmyds miraculē. **W**ant
dye zieke leuedighe lude ko
mē tot **oere** oere dode litha

men vñ werde ghesen
 hñ komē mēdighe lude
 vñ dye duuel besit se vnde
 quillet se vñ dye besetē syn
 se komē hñ vñ werde vloest
 woe leuē se dan daer daer se
 leuende syn oft se yn alsoe
 voele miracule leuē hñ daer
 se doet syn. **A**yeue brodere ick
 seg v een dynck cort vā woer
 den mer myet cort vā vdiē
 ten dat yck bekonde vā aldē
 religiosen personē diet nu sech
 dē. **I**nder gothen tydē was een
 vrouwe dye herde gheestelick
 was die dicwile tot deser mar
 telarē kertze plach te komen.
Dñ vp enē dach doe se hñ na
 oerre gherwoente komē was
 um te bedē doe se vter kertze
 ghynck soe vant hē staende
 twe pelgrime yn monics ha
 byte. se waende dattet pelgri
 me warē vñ beual datmē em
 yet aelmyssen gheue solden.
Ick eer dye knape dye em
 dye aelmyffe gheue solde em
 ghy nakede soe stonde se der
 vrouwē naerre vñ sechdē oer.
Du vandes vns nu wy sollē
 dy soekē vñ vandē yndē doemf
 daghe vñ soe wat wy moghē
 sollē wy dy lenen. **D**ñ doe se
 dyt ghesicht hadde soe voeren
 se en wech vā oerē oghen.

Doe wert se verueert vñ krier
 de weder um te bedē vñ se
 storte oer seluē wt yn langhē
 tranē vñ se wert hñ na alsoe
 voele te ernstigher yn bedyn
 ghe soe se sekerre was yn be
 loeftē. **W**at ofte na sunte
pauwels woert ys dye ghe
 loue der dynghē dye mē ha
 pen sal sonder prouynghē vā
 den dat men sien mach soe
 en segghē wy te hant myet
 dat ghy ghelouē sult dat leuē
 dat toe komē sal. **W**at syet se
 dye yn dat leuē leuēde syn
 se werde ghepresentiert sien
 like voer der mynschē oghē.
Want datmē siet sechtmē
 bet datment weet dan dat
 ment gheloest. **H**ñ um wol
 de vnse hē dat wy dat toe
 komēde leuen bet wetē sol
 den dan ghelouē. **D**ye ghe
 ne dye vnsienlike vntfaet
 vns oer spenlike toonet dat
 se myt em leuē. **H**ñ um
 lieue brodere maect dese
 martelarē unne hulpers
 yn dye satze unnes vndsoe
 kens dye ghy mytte starpē
 richt hebt dat ghy se yndē
 daghe des grote anxtes heb
 ben moghet toe beschermers.
Sekē solde men marghen
 ene sake dye unne ware voer

enē grote richter vnder soe
kē soe solde men alden dath
vā hude yn ghepynse syn uwe
broderlich solde soekē enen
hulpe vñ solde myt groter
bedynghe doen dat he em
toe enē beschermer queme
voer alfulkē richter. **S**yet
dye scaepe richter sal komē
vñ daer sal ghedaen werde
dye amyt sijn grote raets
der enghelē vñ der archan
gelen yn dye vngaderynghe
vā den salmen vñse saeke
vndersoekē vñ nochtan en
soekē wy nu myt hulpers
dye wy dan toe beschermer
hebbē moghē. **H**ir syn vñse
beschermer dese hellighe
martelaers se wyllē dat mē
em bidde vñ dat ytz alsoe
segghē mach se soeken em
dat mē se soekē sal. **D**ese
martelaers soect te hulpers
uwer bedynghe vñ beiaghet
dat ghy dese hebbē moghet
beschermer vā uwe sunde.

Wat om dat he dye sunde
myt zen castien en sal soe wil
he ghebedē syn dye richter.

Hir om soe dreghet he soe
langhe tijt syne gramscap
vñ nochtā vutheit he by vnt
fermytheidē vñ alsoe moet
vns syne vntfermycheyt

weder noedē dat se vns yn
gheenze mannyere rotzeloes
en make alsoe solle vns vñ
se sunde vstoren dat se vns
myt weder en werpē yn
wanhapē. **W**at yst dat wy
al hapende vns vntsyen
vñ vntsiende hape hebben
soe solle wy te eer dat ewy
ghe ryke vāryghen. **D**y vñ
sen here ih̄m xpm̄ dye myt
gode den vader vñ dē helli
ghē gheeste leuet vñ regniert
sonder eynde ewelict. **A**mē

Va enē confessoer vñ bisscop

In der tijt sech **frath**
de ih̄s syne ionghere
dese ghelikemysse. **E**en
man dye pelgrimaedse voer
riep syne knechte vñ leuer
de den syn guet. **W**nde he
gaf den enē vijf pont vñ
den anderē twe vñ dē der
den een elke na synze pro
perre doghet vñ he tide te
hant en wech. **W**nde dye
ghene dye vijf pont vntfan
ghē hadde dye ghynck en
wech vñ he wrachte ynden
vñ he wan ander vijf pont.
Oet dye twe vntfanghen
hadde wan oet ander twe.
Wnde dye een pont vntfan
ghē he ghynck en wech vñ
groef dat yn der eerde vnde
hadde

barch sijns herē gheldt. **W**n
 na voele tijdes quā der knecht
 tē here vñ maecte rekenyn
 ghe myt em. **W**n he quam
 voert dye vijf pont vntfan
 ghe hadde vñ he brachte oer
 dye ander vijf ponde vnde
 sechde **H**ere du leuertste
 my vijf ponde sich ick heb
 be ander vijf ponde bauen
 ghewōnen. **S**yn he sechde
 em **W**erblide guede knecht
 vñ trouwe wāt bauē luttel
 heuestu ghetrouwe gheweest
 ick sal dy bauē voele sette
 gantc yn dijns herē blyt
 scap. **W**n he quā oer voert
 dye twe pont vntfanghen
 hadde vñ sechde **H**ere du
 leuertste my twe pont sich
 ick hebbe ander bauē ghe
 wōnē. **S**yn here sechde em
Werblide guede knecht
 vñ ghetrouwe wanttu he
 ues bauē luttel ghetrouwe
 ghemest bauē voele sal ick
 dy setten. **C**om yn dijns he
 ren blytscap. **S**unte **g**g ome
 lie **u**p dit selue ewāgeli die
 he preditte yn **s**unte silue
 ters kercke.

I Jene brodere dye
 leze des hellighen
 ewangelys vmaent
 vns forthuoldelick te mer

ken dat wy dye schynen
 dat iet meer yn deser werlt
 vntfanghē hebbē dan dye
 ander vā den stepper deser
 werlt daer af nyet swaer
 litzer en solle werdē gheoz
 delt wāt als dye gauē was
 sen soe wassen oer dye reke
 myse vā den ghifte. **D**aer
 vñ sal elc alsoe voele te
 oetmoedigher wesen van
 den ghiften als he merct
 dat he meer ghebonden ys
 yn dye rekenynghe te doene.
Siet een man dye yn pel
 grimaedzen vaert he roept
 syne knechte vñ he deylt
 em ter comēscap syne ponde
 mer na voele tijdes komet
 he weder vñ rekenynghe
 myt em te doone. **D**ye voe
 le gherzacht haddē vñ dat
 gherwyn dat se myt em
 brachtē loende he. mer den
 knecht dye vtraghet was
 vā guede werke vordelde
 he. **W**āt wie ys dese man
 die pelgrimaedze vaert
 sonder vnse vloeser dye yn
 den vleische dat he anghe
 namē hadde voer en weth
 yn den hemel. **W**āt dye
 stad des vleisches ys pro
 perlike dye eerde. **W**elck
 vleisch als mē als yn pel

grimaedzen vaert alst auer
myds vnser vloeser ynden
hemel gheset wort. **M**er dese
man dye yn pelgrimaedzen
voer he leuerde synē knecth
tē syn guet. **W**at he heeft
synē ghelouighē gheestelike
gaue vleit. **W**nde he beual
den enē vijf pont, enē an
derē twe vñ ~~enē~~ anderen
een. wāt et syn vijf synne
des lichams dat sijn hoere
smaken ruke vñ taste. **A**ldus
sijn se by den vijf ponden
bewiset. **D**ye gaue vā den
vijf synen dat ys dye const
der dynghe vā butē. **M**er
by den tweē ys beteykent
dye vstandenyse vñ dat wer
ken. **W**ñ by den name vā
enē ponde soe ys allene dye
vstandenyse beteykent. **M**er
he dye vijf ponde vntfanghē
hadde he wan ander vijf.
Wat enynghe al en kōnen
se myt ynynghe y vñ gheestelike
dynghe beuaen nochtā vñ
dye menynghe vā den hemel
sche lantschape soe lere se ghe
rechte dynghe dye se moghē
vā den dynghe vā butē dye
se vntfanghē hebbē vñ als
se em seluē wachtē vā der
ghenuecthē oers vleisches
vñ vā grote eerdsche guede

te gaderē vñ vā der gheruecth
ten deser syenliker dynghe
soe treckē se oet dye ander
mynsche myt oere vmanē.
Wñ et syn somynghe dye als
se myt tweē ponde ryke
sijn vñ vntfaen dye vstan
denyse vñ dat werke vnde
se vstaen subtilike dynghe
vā bynē vñ werke wonder
like dynghe yn den dynghe
vā butē. **W**nde als se by ver
standenyse vñ werken den
anderē predikē soe brenghē
se als dubbel ghewijn vā oere
comēscap. **W**ñ men setht
wael datter den enē enen
quā vijf vñ den anderē twe
yn syn ghewijn. **W**at als
men beydē dat ys mānen
vñ wiuē predict soe werdē
se ponde dye men vntfanghē
heuet als ghetwiuoldet. **M**er
dye knecth dye een pont vnt
fanghē hadde he ghynct en
weth vñ groeft yn dye eer
de vñ berthdē sijn heren
ghelt. **D**at ys dat pont yn
dye eerde te berghe. datmē
den syn den men vntfanghē
heeft vñ ledicht yn eerdsche
dynghe datmen gheen gheef
telich ghewijn en soect vñ
datmen dat herte nūmer
meer vp en heffet van dē

eerdsche ghepynse. **W**at so
 myghe syn dye de ghyfte
 va der vstandenyse vntfan
 ghe hebbe mer se smaken
 vn gheuoelē allene dat den
 vleishe toe behoert. **V**a dese
 ys by den pphete ghesecht.
Se syn wijs vm quaet te
 doene. wat se en kōmē myt
 wael doen. **D**er vnse here
 dye dat pont ghegheue heeft
 he kiert weder vme rekeny
 ghe te doene. **W**at he dye
 nu guedertierlick gheestelike
 gaue ghyft he sal yn synon
 ordel scarpelikē dye vdiens
 tē eyse. **W**at elck vntfan
 ghe heeft merct he vn he we
 ghet wat gherwyn een bren
 ghet va dat he vntfanghe
 heeft. **D**ye knecht dye dub
 belde ponde weder brachte
 waert va den here ghepre
 sen vn men leyt em totten
 ewighē loenē als em dye
 he sechde. **G**uede knecht
 vn ghetrouwe wanttu ba
 uen luttel trouwe heuest
 ghewest bauē voele sal yck
 dy setten kom yn dijns he
 re blytscap. **W**at alle dye
 guede va desen leuē syn
 luttel al sithynē se voele te
 wesen mer dan wort dye
 ghetrouwe knecht bauen

voele sette gheset als he ver
 wōnen heeft alle moyenisse
 der ghebreclicheyde vn he
 vblit yn den hemelsthen
 zetel myt ewigher blytscap.
Dan wort he volmaectelick
 yn gheleyt tot syns heren
 blytscap als he vpghe name
 wort yn dat ewighe lantscap
 vn he alsoe va bynen ver
 blyt va der ghyfte alsoe dat
 dan myt en sy dat van
 butē bedrouet va ghebre
 lichyde. **D**er dye knecht
 dye myt werke en wolde
 va synē ponde he kiert
 weder tot synē he myt
 woerde va vnschulde vn
 sechde. **H**ere ick weet dattu
 een hart man bist du may
 est daer du myt en hebste
 ghesayet vn gaderst dattu
 myt en stroydest vn vnt
 spende ghynck yck en wech
 vn barch dyn pont vnder
 dye eerde. **S**ich du heues dat
 dyne ys. **E**t ys te merken
 dat dye vnutte knecht sy
 nē here hart hyet den he
 em veynst vm gherwyn te
 dyenē. **W**nde he secht dat
 he vntfath dat pont wt te
 gheue yn gherwynē dye dat
 allene solde em vntfpen
 dat he den myt sond ghe

wyn den here weder bracht
en hadde. **W**ant voele lude
syn bynnen dor helligher ker
ken welker ghelikensse de
se knecht halt dye em vnt
sien an te ga gane dye
weghe vā betere leue vñ
nochtā en vntsyen se em
nyet te legghē yn dye vñ
duchtich oerze traech. **U**nde
sunte peter doe he noch yn
sijnre traech was halt de
ser lude ghedaente wael
doe he dye myratule van
vissche sach dye he gheuan
ghen hadde sechde. **H**ore
ghancz wt vā my wat ytz
byn een mynsche een sund.
Ja oer ys dattu merck dy
een sund wesen soe en moet
stu den here nyet vā dy v
driue. **M**er dye hñr vñ
nyet en willen an ghaen
dye weghe vā betere habyte
vñ dye hoech vā beteren
leuen vñ dat se em seluē
traecht syen dese belien
em als sunder te wesen
vñ vsteken den here van
em vñ em den se yn em
seluē warē schuldich te hel
lighē vlien se vñ als yn
vstoernisse en hebbē se ghe
ne raet als se steruē vñ
se dat leuē vntfien. **H**ñr

by antwoert men te hantes
desen knechte. **G**uade knecht
vñ traghe du wiste dat ick
maye daer ytz nyet en
sape vñ vgadere daer
ick nyet en stroye hñr vñ
mostestu myn ghelt gheue
den wisselare vñ als ytz
queme soe solde ytz oer heb
ben vntfanghe dat mijnys
myt woker. **D**ese knecht
woert wt sijnē woerde ghe
uanghe als dye here secht.
Itz maye dat ytz nyet en
sape vñ ytz vgadere dat
ytz nyet en stroyede. **A**ls
oft apenbaerlick sechde.
Ost ytz na dynē sentēcie
dat oer weder eysche dat
ytz nyet ghegheue en heb
be vñ wt te gheue woe
voele meer mach ytz vā
dy eyschen dat ytz dy
gaf vñ wt te gheuen.
Wāt dat ys datmen dat
ghelt den wisselare ghist
datmen den ghenē die const
des predikens bewijst die
se vmoghen te oefenē yn
woerde vñ yn werken.
Mer alsoe ghy vnse vre
se anfiet ist dat wy vñ
here ghelt haldē alsoe lie
ue brodere merck ernstelic
dat ment vā v lude eysche

sal myt woker dat ghy h
 hoert. **W**at ynden woker
 eyschet men oer dat ghelt
 datmen myt ghegheuen
 en heeft. **W**at als mē dat
 weder ghyft datmen vnt
 fanghē heeft vñ men daer
 bauen ghyft datmen myt
 vntfenck soe ist woker.
Hyr vm lieue brodere merct
 dat ghy woker ghelde sollet
 vā desen vntfane des ghel
 des vā predikē vñ besorget
 dat ghy wt den dat ghy
 ghehoert hebt oer andere
 dynghe pynnt te pynse dye
 ghy myt ghehoert en hebt
 soe als ghy dye ene wt den
 andere vñ gadert dat ghy
 oer leert wt v seluē dye dyn
 ghe te doen dye ghy noch
 myt ghehoert en hebt wt
 enyge predicazē monde.
Laet vns hoerē myt wat
 sentencie men den traghe
 knecht slaet. **N**eemt van
 em dat pont vñ gheestet
 em dye vijf pont heeft. **E**t
 stheen seer temelick dat
 als men vā den quaden
 knechte dat pont neemt
 datment bet gheue solde
 den dye twee ponde vnt
 fanghē hadde wāt men

wassen bet schuldich te
 gheue den ghenē dye myn
 dan den dye meer hadde.
Mer als wy voersetzt heb
 ben soe werden by dē vijf
 ponde dye vijf synen dat
 vñ dye const der dynghen
 vā butē beteykent vñ by
 twee bewijst mē dye ver
 standemysse vñ dat werke
 hyr vm hadde he meer
 dye twee ponde dan dier
 vijf vntfanghē hadde.
Wat by den vijf vijf pon
 den vdiende he den dienst
 der dynghe vā butē te doe
 ne. hyr vm was he noch
 ydel vā gheesteliker vstan
 demysse. **H**yr vm was mē
 em schuldich te gheue dat
 een pont dat wy ghesetzt
 hebbē dat dye vstandemysse
 beteykent em dye de dyn
 ghe vā butē wāt dyende
 dye he vntfanghē hadde.
Wnde dyt syen wy alle
 daghe yn dye hellighe ker
 ke. **W**at voele mynschen
 als se wael beleyden vā
 butē dye dynghe vā butē
 dye se vntfanghē hebben
 soe werde se by der graae
 dye men em toe sent ghe
 leit oer totter gheesteliker
 vstandemysse soe dat se oer

daer werde vā ymygher
vstandenysse dye dye dynghe
vā butē trouwelike beloi
den. **O**ec soe volghet hijn
te hant nae dye ghemeyne
sentencie daer men secht.
Wāt elken dye heeft sal
men gheue vñ he sal auer
vloeyen mer om dye myet
en heeft dat he schijnt te
hebbē sal men oec om ne
men. **W**āt dye heeft dē sal
gheue vñ he sal auerfloeyen.
Wāt soe wie dat dye cari
tate heeft he vntfaet oec
dye ander gauē vñ wie
dye caritate myet en heeft
he vliest oec dye gauē dye
he schieen dat he vntfangē
hadde. **S**yne brodere hijn
by ist moet dat ghy yn al
den dynghe dye ghy doet
wacker sijt dye caritate
te hoeden. **W**ant dat ys
ghewarighe caritate den
vrient te v mīnē yn gade
vñ den vyāt vñ vñ gade
vñ soe wie dye caritate
myet en heeft he vliest al
dat guede werck dat he
heeft he wort beroeft vā
den ponde dat he vntfan
ghe hadde vñ na vns herē
sentencie werpt men em yn
dye butenste donckerheyde.

Want dye sal valle by der
pyne yn dye butenste donc
kerheyde dye aumyds synē
sundē sijns vndants viel
yn dye butenste doncker
heyde he doghet by bedwā
ghe dye pyne der wrakē
dye hijn gheenre ghedo
ghet dye donckerheyden
vā vntwyschē leue. **I**er
men sal weten dat gheen
traech mynsche seker en
ys vā desen vntfaene des
pondes wāt myemēt en ys
dye waerlike segghe math.
Ick en hebbe gheen pont
vntfanghe myet en ys daer
yck af sal ghedwonghen
werden rekenynghe te doe
ne. **W**āt elken armē myn
sche sal oec dat selue ynde
name vā den ponde ghe
rekenent werde dat he vnt
fanghe heeft woe cleyne
dattet ys. **W**āt een ander
heeft dye vstandenysse vnt
fanghe vñ he ys vā den
ponde schuldich dē dienst
des predikens. **E**en and
heeft dyt eerdche guet
vntfanghe vñ he ys schul
dich vā synē guede te dey
len als vā ene ponde den
armē. **E**en ander ys dye
noth dye vstandenysse

vā gheestelike dynghe noch
 eerdsche guet vntfanghen
 heuet mer nochtā heeft he
 een amboecht gheleert daer
 he mede gheuuet wort dat
 selue amboecht sal em ghe
 rekent werde ynden vnt
 faene eens pondes. **E**n
 ander en heeft nyet van
 desen dynghe gheplaghe
 mer nochtā machstien
 heeft he vrientstap gherō
 nen an enē rijke man vñ
 dus heeft he dat pont der
 vrientstap vntfanghe ist
 dan dat he nyet en spreck
 voer dye armē soe sal he
 gheordelt werde dat he dat
 pont vntthaldē heeft. **D**ye
Dus dus vstandensse heeft
 he hebbe sorghe dat he nyet
 en swighe. **D**ye auer vloye
 lict guet heuet he bespe
 dat he nyet en vtraghe vā
 mylthoyt der vnfermich.
Dye een amboecht heeft
 daer he em mede regiort
 he sy herde ernstich dat he
 dye belofte vñ dye oprbaer
 lich daer af deyle myt sy
 nē euē mynsche. **D**ye stad
 te sprekē heeft myt enen
 rijke māne he vntfic em
 dat he vordelt werde sal
 dat he syn pont vntthalt

ist dat he den rijke voer
 den armē nyet en bidt
 als hūt doen mach. **W**at
 vnse richter dye komen
 sal he sal vā elke vā vns
 ludē alsoe voele eysthe als
 he ghegheue heeft vñ dat
 elct dan als vnse here we
 der komē sal seker syn
 moghe vā der rekenynghe
 syns pondes soe merke
 he alle daghe myt vrese
 wat he vntfanghe heeft.
Wat siet et ys thant hūr
 by dat he weder kieren
 sal dye yn pelgrimaedzen
 gheuarē ys. **W**at he ys
 als yn pelgrimaedzen en
 wech gheghaen dye verre
 wech gheuarē ys vā desen
 lande daer he yn ghebarē
 ys was. **H**ier waerlike he
 kiert weder dat he reke
 mynghe doen sal vā den
 ponde. **W**at yst dat wy
 vā guede werke vtraghe
 soe sal he vns strenghelik
 ordelē vā den gauē dye
 he vns ghegheue heeft.
Hūr vñ laet vns merke
 wat wy vntfanghe hebbe
 vñ laet vns wacker wese
 dye dynghe te deyle. **O**he
 ne eerdsche sorghe en be
 lette vns vā den gheestelike

werke dat ys dat mē dat
pont yn dye eerde berghet
dat dye he vā den ponde
myet daer af vbolghē en
werde. **W**at dye traghe
knecht als dye richter thāt
dye sundē vnder soeket
soe heeft he dat pont vter
eerde. **W**at et ysser voele
dye em trectē vā eerdscher
beghertē vñ werken als
se thant by den fellen vnder
soekē des ghetrectet werde
ten ewighe tormentē. **H**ijr
vñ laet vns matker wese
eer wy rekenynghe doen
solle vā vnsen ponde vñ dat
als dye richter thant vñ te
slaene hoemt vns dan
vnschuldighe dat gherwyn
dat wy ghedaen hebbe.

Vā enē cōfessoer vñ biscop lu

In der tijt sechde **ias**
Ihūs synē ionghere.
Soe wie tot my kromt vñ
myet en hate synē vader
vñ moder vñ wif vñ kynn
dere vñ brodere vñ sustere
vñ oer synē siele he en mach
myn iongher myet we
sen. **W**nde dye syn cruce
myet en draghet vñ kromt
na my heen mach myn ion
gher myet wesen. **W**at wie
ys vā v lude dye een toern

stichtē wil dye myet te voe
rē en sittet vñ rezent dye
coste dye daer noetdrustich
toe syn of he se heeft vñ te
volmakē vñ dat daer nae
als hīt fundament gheleit
heeft vñ hīt myet volma
ken en mach alle dye daer
voer by ghaen diet syn
dyt beghepē te spotten
segghede. **W**at dese man
begonste te stichtē vñ he en
mochtet myet volmaken.
Oste wat comynck sal gāe
makē onē strijt teghen
enē anderē comynck dye
myet te voerē en sittet
vñ pynset of he myt tien
dusent sal den moghen
teghē varē dye myt twyn
tich dusent tot em komet.
Anders dye wile dat die
noch verze ys soe sent h
he badē vñ bid dynghe
dye ten payse toe behoerē.
Hijr vñ aldus elc vā v
luden dye myet af en gaet
al dat he besittet he en
mach myn iongher myet
syn. **S**unte gij omelie vñ dit
selue ewāgeli dye he p̄dite
vñ sunte sebastianus kerke
In St lieue brode
dat wy merke wat
vñ woe groet dye dynghe

syn dye men vns belaeft
 yn den hemel soe werde
 yn der ghedachte alle dyn
 ghe vnduze dye men ynd
 cerde heeft. **W**at eertsche
 guet teghe dye ewighe sa
 licheyt gherekent soe ist een
 last vñ nyet hulpe. **D**yt
 tytlike leue gherekent te
 ghen dat ewighe leue nē
 machyt dye doet bet segghe
 dan leue. **W**at dat daghe
 like ghebreck vā afnemē
 wat yst anders dan eenre
 hande auergantz totter
 doet. **W**at tonghe vmaecht
 te segghe ofte wat vstande
 nyse te beuaen woe grote
 dye blytscappē syn vā der
 hogher stad hys bauē te
 wesen mede yn der onge
 le choer myt den salighe
 gheeste by te staen vns
 scappers glorie an te syene
 gades ansichte teghewoer
 dich dat unbegripelike licht
 te besyene vñ ghenē anyt
 te hebbē voer den doet vñ
 te vbliden vā der ghifte
 der ewigher vnghebrer
 lich. **D**ier als men dese
 dynghe hoert soe verwar
 met daer. **D**ye ghe
 dachte yne vñ se begheert
 te hant daer te syne daer

se haget dat se sond eynde
 vblidē sal. **D**ier ten grote
 lone en mach men nyet
 kromē sonder grote arbeit.
Hys by secht paulus dye
 voerbarighe prediker.
Diemēt en wort gheuoent
 ten sy dat he wittlike stry
 de. **D**ye groetheyt des loens
 ghift ghenuechte der ghe
 dachte mer dye stryt des
 arbeides en veruere se
 nyet. **H**ys by sechde dye
 waerheyt den ghenē dye
 tot em kromē. **S**oe wye
 tot my komet vñ nyet en
 hatet syne vader vñ moe
 der vñ wyf vñ kyndere
 vñ brodere vñ susteren
 vñ oer syne ziele he en
 mach myn iongher nyet
 wesen. **D**ier et betemet
 vns te vndersoekte woe
 men vns ghebiedet vader
 vñ moeder wyf vñ kynde
 vñ vnse vleischelike naef
 ten te haete vñ men vns
 oer ghebiet vnse vyande
 te mynē. **D**ñ seker dye
 waerh ihūs segghet vā dē
 wiue. **D**at got vngadert
 heeft dye mynsche en schei
 de dat nyet. **D**ñ sunte pau
 wel secht ghy māne hebt
 lief uwe wiue alsoe xpūs

Dye hertze ghmijnt heeft.
Siet dye iongher predict
dat een man syn wyf
lief hebbē sal als syn meis-
ter secht dye syn wyf myt
en hatet he en mach myn
iongher myt wesen. **E**n
ghebiet dye richter een
and dynck myt vñ en
roept syn bade een and
dynck myt. ofte moghē
wy te gader mynē vnde
hatē. **S**der ist dat wy
dye cracht vā den ghebade
vnder soekē soe moghen
wy by vnder-scheydynghe
berde doon dat wy dye
ghene mynē moghē dye
myt vns ghe noecht myt
ter maechscap vā dē vley-
sche vñ dye wete dat vñ
se naeste syn vñ dye ghe-
ne dye vns wederstaen
vñ contrari syn yn den
weghe gades dat wy ha-
tende vñ vliende die myt
kēnen en sollē. **W**at den
mynt men als by hate
dye vleischelike voelt vñ
vns quade dynghe yn
brenghet dat men myt
en hoere. **W**ñ vñ dat vñ
se here toenē solde dat dese
hat ten naeste wert myt
en wter begheerlicheyt

en queme soe dede he
daer toe vñ sechde. **W**nde
oet syne ziele. **H**ijr vñ
vstaet men dat dye my-
nēde sal syne naeste hatē
dye dē alsoe haet als em
seluē. **W**at dan hatē wy
wael vnse ziele als wy
myt en confetiere toe hoe-
rē vleischelike begheerte
als wy oerē appetijt dat
ys oerē lust brekē vñ wy
vechte teghē oere ghenuech-
te dye men dus vsmadēde
ten betere state leyt dye
mynt men als by hate.
Aldus sollē wy waerlike
doen vnse naeste dye
vonderscheidenheit van
hatē dat wy yn em my-
nē sollē dat se syn vñ dat
wy dat hatē daer se vns
mede wedstaen yn den
weghe gades. **W**aerlike
doe paulus tot iherusalē
wert ghyndē soe greep
agabus dye pphete syn
gordel vñ he bandet vñ
syne voete vñ sechde. **D**e
man des dyt gordel ys
sollē se dus byndē yn ihe-
rusalē. **S**der dese dye syne
ziele volmaectelick hate
wat sechde he. **I**ck byn be-
reyt vñ ihūs wille myt

allene yn iherlm ghebonde
 te werde mer oer te ster
 ue vn yetz en make myne
 ziele nyet costeliker dan
 my selue. Syet woe he syne
 ziele mynende hate. Ja hate
 mynde he dye he begheerde
 um ihs wille yn de doet
 te leuze vp dat he se ten
 leue verweket solde wer
 de doet der sundē. **Hij**
 om solle wy vā der vnder
 scheidē vns selfs hates
 trecke dye forme des hates
 vā vnsē naeste. **Trenel**
 ken vyant yn deser werlt ^{myne}
 mer dye dye vns contrazi
 ys yn den weghe gades
 soe en salme oer nyet myne
 den naeste maeth. **Wat** soe
 nye thant dye ewighe dyn
 ghe begheert yn vns gades
 sake dye he angaet soe sal
 he werde butē vader vnde
 moeder butē syn wijf vn
 syne kynder vn oer butē
 em selue dat hedes te waer
 liker gades bekēne dat he
 yn syne sake nyemēt en be
 kēne. **Wat** dat ys voele
 dat dye vleischelike begheer
 lich weder slaet der ghedach
 ten menynghe vn **adont**
 kert oer starpe vstaen
 nochtā en ghedoghē wy

dye nyet tot vnsen deerue
 yst dat wy se vnd halden
Hij om salme dye naeste
 myne vn men sal allen
 mynsthe caritate doen vn
 myne beyde den nasten
 vn den vromde vn noch
 tan en sal mē by caritate
 nyet affrieren vā der my
 ne gades. **Wat** wy wete
 dat doe dye arke gades
 vā der philisteen lande
 wederkierde ten lande
 wert vā israhel soe was
 se vp enē waghē gheset
 yn den warē royen ghespā
 nē dye mē secht dat se
 kaluer voede vn der royen
 taluer sloet men te huys.
Wn et ys ghestyreuē. **Wn**
 dye royen ghynghe recht
 al den wech dye te betsa
 mē wert leyt vn ghynghe
 yn enē wech ghaende vnde
 loyende vn se en kierde
 nyet af ter recht hant noch
 ter lucht hāt. **Wat** betey
 kenē dus dye royen sond
 alle dye ghelouighe yn die
 kerke dye als se merke
 dye ghebade der helligher
 scryfture soe draghe se als
 vns herē arke vp om ghe
 lade. **Wn** vā desen royen
 sal men oer merke dat

men secht dat se kaluer
voede. **W**at enyghē syn
dye vā bynen gheset syn
yn dye weghe gades vñ
butē syn se ghebonde myt
vleischliker begheerte mer
se en kiere vā den rechten
weghe oer nyet wāt se
draghē yn dye ghedachte
vns gades **v**ike arke. **W**at
syt dye royen gaen te bet
saem wert vñ betsaem be
duyt dat huys der sommen.
Wñ dye pphete secht. **W**ñ v
lude dye mynē name vnt
syt sal vprisen dye sone d
gherechtig. **I**st dat wy dus
kide ter wonyghe wert
der ewigher sone soe yst
wael recht dat wy vns
vā vns gades weghe nyet
en kiere vñ vnsē vleische
like begheerte. **W**at mē sal
myt alre tracht merken
dat dye royen dye yn ga
des waghē ghespānē wa
re ghynghe vñ lopende
se gauē vā bynē gheloyen
vñ nochtā en kierden se
vā den weghe oere ganck
nyet. **A**ldus waerlike syn
gades predicare aldus syn
dye ghelouighe ziele schul
dich te syn bynē der helli
gher kerke dat se mede

lyde hebbe solle vp oere
eue mynsche mer **d**
dat se nochtā aumyds de
medelyde nyet dole en
solle vā den weghe gades.
Wñ woe men dese selue
hat der ziele doen sal
dat toent dye waerheyt
daer na segghede. **D**ye syn
crute nyet en draghet en
komt na my he en mach
myn iongher nyet wesen.
Dat crute ys gheseghet
vā tormentē. **W**ñ wy dra
ghe yn twee manieren
vns herē crute. oft als wy
aumyds alstinēdien vnsē
vleisch quelle oft als wy
aumyds medelyde vns
eue mynsche synē noet
voer dye vnsē rekenen.
Wat dye droefh heuet
yn eens anders noet he
draghet dat crute ynder
ghedachte. **H**ier mē sal
wete dat somyghē syn
dye de abstinēcie doen yn
den vleische nyet vñ ga
de mer vñ ydel glorie.
Wñ et syn oec enyghē die
myt oere eue mynschen
medelyde hebbe nyet
gheestelike mer vleischeli
ke soe dat se em gontstich
syn nyet ter doerth den

mer by wntfermicheyde ter
 funde vñ schynē aldus dat
 cruce te draghe vñ se en vol
 ghe nyet vñse he. **H**yr by
 secht te rechte dye selue waer
 heyt. **D**ye syn cruce nyet
 en draghet vñ komet na
 my he en mach myn ion
 gher nyet wese. **W**at dat
 cruce te draghe en na vñse
 he te gaen ys. dat mē dye
 abstinence vā den vleische
 of dat medelydē des eue
 mynste doen vñ dye be
 gheerte der ewigher me
 nyghe. **W**at soe wy dyn
 ghe doet vñ dye tytlike
 menyghe he draghet dat
 cruce mer he vntset nae
 vñsen he te gaene. **D**er
 vñ dat vñs hoghe ghebade
 ghegheue syn soe secht men
 daer thant toe ene ghelike
 nyse vā enē hoghe ghestich
 te te make als men secht.
Wat wie ys vā vlude dye
 enē toern stichte wil vñ
 en sittet he nyet te voere
 vñ rekent dye costē dye
 daer noetrustich to syn
 oft he se heeft vñ mede
 te volmake vp dat daer
 na als he dat fundament
 gheleyt heeft vñ hīt nyet
 volmake en mach alle

dye lude diet syen dye be
 ghynē te spotte segghede.
Wat dese man begonste
 te stichte vñ he en machs
 nyet volmake. **A**lle dynct
 dat wy doen solle wy voer
 pynsen myt ernstigher mer
 kynghe. **W**at syet na der
 waerheyt woerde he dye
 enē toern sticht he bereidet
 te voere dye cost vā den ghe
 stichte. **I**st dan dat wy beghe
 ren den toern vā oetmoe
 dich te stichte soe solle wy
 vñs te voere bereyde by ghe
 doethsamheyde teghe dye
 wederstote deser werlt.
Wat dyt scheelt tusschen
 dat hemelsche vñ dat eerd
 sche ghestichte dat mē een
 eerdche ghestichte maect
 myt te gaderē dye costē mer
 dat hemelsche sticht mē dye
 cost den armē te deyle totte
 eerdche ghestichte maken
 wy dye cost als wy gaderē
 daer toe dat wy nyet en
 hebbē vñ ten hemelschen
 ghestichte make wy dye cost
 yst dat wy laete dat wy
 hebbē. **D**ese cost en mochte
 dye rijke man nyet hebbē
 dye voele rycheyde besat
 vñ vraechde den meyster
 vñ sechde. **G**uede meyster

wat doende sal ytz sal int
dat ewighe leuē besyten.
Wn doe he hoerde dat ghe
bot alle dynghē te late soe
gthynck he droeuith en wech
vñ wert daer af ghenau
wet vñ bedroeft yn syn
ghedachte daer he vā butē
beroydet af was yn besittē
ghe. **W**at vñ dat he yn de
sen leuē mynde dye cost
der hoūdich soe en wolde
he myt hebbē dye cost der
oetmoedich mede te tiden
ten ewighe leuē wert. **W**n
men sal merckē datmē secht.
Alle lude diet syen sollen
se solle begthynē te bespottē.
Wat na sunte pauwels
woert soe syn wy ghe wor
den een ansien der werlt
den enghelē vñ den myn
sche. soe yn al dat wy doen
solle wy merckē altoes vñ
se vborghē vyande dye al
toes tot vnsen werken
syen vñ altoes vā vnsen
ghebrekē vbliden. **D**ye
pphete dye dese ansach he
sethde. **I**zyn god ytz be
trouwe yn dy ytz en sal
my myt framē. noch myne
vyande en solle my myt
bespottē. **W**at als ^{ny} yn gue
de werckē ernstich syn ten

sy dat wy vñ dye quade
gheeste pynsen vñ ernstich
teghē dye wakē soe doghen
wy dye dat se bespottē dye
vns den raet toe brenghet
quaet te doene. **I**der vñ
dat enyghē ghelikensse ghe
gheuē ys vā den ghestichte te
makē soe sechtmenre na eene
ghelikensse vā eene mynre
werke tot eene meerren.
Wat daer volcht na. **O**ste
wat conynck dye sal ghaen
strydē teghē enē anderen
conynck dye myt te woere
en pynset of he myt tiendu
sent sal den moghē teghen
gaen dye myt twyntich du
sent em teghē komt anders
dye wile dat he noch vorre
ys soe sent he badē vñ bidt
die dye dynghē den payse toebe
hoere. **E**en conynck kroent te
ghē den andere conynck
vā ghelike stryde nochtā
ist dat em dunct dat he daer
toe myt en sal vmoghen
soe sent he badē vñ bidt
dye dynghē dye den payson
toe behoere. **I**hijr vñ myt
wat tranē solle dye ghona
de hape dye yn den angeli
ken vnder soekē myt myt
ghelike en komē myt vnsē
conynck ten ordel als vns

vnse steppenisse vnse arantij
vn vnse sake nederve maect
vn mynre. **D**er machschien wy
hebbē thant dye funde van
quade werke af gheleit vn
wy kiere vns thant vā bute
vā alle quade. mer vmoeghe
wy dan oet vekenynghē te
geue vā vnser ghepynse.

Wat men secht dat he koemt
myt twyntich dusent teghē
den welke myt staen en
mach dese dye myt tiendu
sent koemt. **W**at tienduset
teghē twyntich dusen ~~teghē~~
vs sympel ghetal teghen
dubbel. **W**at al ist dat wy
fere profyt doen soe halde
wy nauwe vnse dynghe
vā bute yn gherechticheide.

Wat al heeft men thāt die
vncuysh yn den vleysche
ghelate te doene nochtan
en vs se altermaele myt v
herte vdreuen. **W**at he die
ordelen sal he ordelt beyde
te gader dye bynenske vn
dye butenske dat vs dye wer
ke vn dye ghepynse ordelt
he. **A**ldus koemt he myt enē
dubbelē heer teghē enē sym
pel heer dye vns nauwe
ghereit en vynt alle yn dē
werke vn vns vnssoect
te gader vā den werken

vn vā den ghepynse. **B**ro
dere wat staet vns hīr v
te doene sond als wy syen
dat wy myt enē sympele
heer teghē syn dubbel heer
myt staen en moghē als
he noch verre vs dat wy
bade sendē vn biddē dye
dynghe dye den payse toe
behoere. **W**at men secht dat
he verre vs den men noch
myt en siet teghēwoerdich
aūmyds synē ordelen. **S**ende
wy tot desen bade vnser
tranē. sendē wy tot desen
werke der vntfermycheide
of vntfermycheide. **L**aet vns
offerē vp syn altaer offerhā
de vā payse. **V**n laet vns
bekēnē dat wy yn dē ordel
teghē em myt shyde en sol
lē moghē. **A**nsyen wy dye
tracht synre starth vn laet
vns biddē dye dynghe dye
den payse toe behoere dat
vs vnse bade den wy sendē
dye den conyck dye komet
ghepant. **V**iert brodere
woe grote guedtierenheyt
et vs dat he dye myt synre
toekoemste vns mach ver
pletten beydet te komen.
Sende wy toe em als wy
~~ghe~~ ghesecht hebbē vnse
bade wenende gheuende

vñ dye hellighe offerhande
te offerē. **W**at sonderlinghe
sal vns hñr toe vnse vnt
byndinghe helpē dye helli
ghe offerhande des altaers
gheoffert myt tranē vñ myt
sachtmoedich der herten.
Wat he dye yn em seluē
vā der doet vrees vñ nu
nimmermeer en sterft by
dese offerhande sijns lich
ams soe ghedoghet he echt
voer vns yn syne sacramen
te. **W**at alsoe mēnyth wer
ue als wy offerē dye offer
hande syne passien alsoe
mēnyth werue vñyeen wy
vns syne passie tot vnser
vntbyndinghe. **A**yeue bro
dere als ytz wane soe heb
bē voele vā v ludē ghehoert
dat ytz v vtellende v we
der wil doen ghedencken.
Aren secht dat myt langhe
voer vnse tyt gheuiel dat
een man vā den vyandē
gheuanghe wert vñ verre
en wech gheuoert. **O**nde
doe men em langhe yndē
bande gheuāghē hielt vñ
datten sijn wijf vā der ge
uanghemysse myt weder
en vntsynck soe waende
se dat he ghedoet were vñ
se deder elke weke voer

myse doen als voer enen
dode. **O**nde des mans ban
de wordē yn dye vanghe
myse alsoe dicwil vntbon
den alsoe mēnyth werf als
sijn wijf dede offerhande
voer em vp dat syne ziele
vledicht wordē solde. **W**at
na langher tyt quā dye mā
weder vñ myt grote wond
vtelledē he syne wiue dat so
myghe daghe yn elke weke
syne bande vntbondē wor
dē vñ sijn wijf merite dye
daghe vñ dye vze vñ se be
kende dat he doe vntbondē
wert dat se ghedachte dat
men myse auer em dede.
Hñr by lieue brodere hñr
by pynset vñ merit myt
sekerē ansiene rooe grote
lick dye hellighe offerhan
de des altaers dye wy offe
ren vmach yn vns te vnt
bydē den bant der herte
als se dye vā enē anderē
gheoffert wert vmochte
yn enē anderē man te vnt
byndē dye bande sijns licha
mes. **D**oele vā v lieue bro
dere kende cassiū den bis
scop der poert vā naermē.
Dese mā hadde yn gheuoē
te alle daghe gade dye offer
hande syne lichams te

offerē soe dat wael na geen
dath syns leuē auer en
leet he en offerde gade ene
offerhande vā ghepayende.
Vn syn leuē was wael seer
gheoeffent dese offerhande
te offerē. Want al dat he
had gaf he yn almyssen.
Wn als he ghebtomē was
ter tijt dat he dese offerhan
de offerē solde soe vlopede
hā als al wt yn tranē vnde
offerde em dode vñ seluē
myt grote berouwe vñ deuo
cie vā hertē. **W**n des mans
leuē vñ synē doet bekende
yck vā enē dyakē vā eer
samē leuen dye vā den
māne vpgheuoet was diet
my sethde. **W**āt he sethde
dat vp ene nacht vnse hē
des bishops priester by vy
sione apenbaerde vñ seghe
de gancz vñ segghe den
bishop. **D**oe dattu does wert
dattu werts dyn voet en
halde myt vp dyn hant en
halde myt vp yn der aposto
len ghebuerte soe salstu tōe
my komē vñ yck sal dy
dyn loen ghelden. **D**ye
priester stont vp mer vm
dat dye dach der apostolē
ghebuerte soe na by was
soe vntfacht he den bishop te

197
baetscappē dat syn sterf
dath soe na was. **O**p dye
and nacht quā vnse here
weder vñ he berispede any
telick syne vnghehoersam
heyt vñ he voersethde em
echt dye selue woerde dye
he em beualē hadde. **D**oe
stont dye priester vp dat
he ten bishop ghaen solde
mer echt benam em dye
tranch synre hertē dat he
den bishop dyt visioen myt
en sethde. **W**n ter ander
vmanyghe vns here soe
wort he vherdet ten bishop
te ghaene vñ he vroekeloef
det em te segghe dat he ghe
sien hadde. **N**ar vm dat
na groter sachtmoedicheyt
der gracie den mē vromwert
pleghet te volghē meerre
gramscap vā wrake. **I**nde
derde visioen apēbaerde
em vnse hē vñ dede tot sy
nē woerdē doe slaghe vñ
wert soe fellikē gheslaghe
dat dye wondē syns lich
aems vmorwedē yn em
dye herth syns hertē. **A**yr
vm stont he vp dye dus
ghelezet was myttē sleghe
he ghynck te bishop wert
vñ vantē staende beneuē
sunte iuuenaelb des marie

laers graf daer he kromen
was na synē zedē vmsaai
ficien te offerē vñ he eyschey
de em tot eenze hemeliker
stad vā den dye by em ston
dē vñ he viel neder voer
synē voete. **W**n doe em dye
biscop yn synē grote beweē
nauwe tot em vp gheheffen
mochte soe wolde he vmer
wetē dye sake vā dese tranē.
Nier dye priester dye dye
ordinācie vā dē visioen seg
ghē solde he kuerde ierst syn
cleet af vā synē sitholdezen
vñ vnderte dye wondē van
synē lithame vñ dat yetz al
soe segghē mach soe toende
he dye wondē tot orkonde
vā der waerh^t vñ synze
mysdaet woe fellikē dye
wondē dye he vntfanghē
hadde synē litham myt
weffele aughāen hadde. **D**oe
dye biscop dye wondē sach
soe vreesde he em vñ wye
em dusdade dyndz hadde
dorre doen vraechde he
myt woerdē vā grote ver
wonderē. **W**nde dye priest
antwoerde dat he dyt vñ
synē wille ghedoecht had
de. **S**yn verwonderē wies
myt vresen mer dye priest
en beyde thāt myt langher

mer he gaf em te krenē dye
hēmelich vā desen visioen vñ
he sechde em dat beuele vā
vnsen hē by den seluē woer
dē dye he ghehoert hadde
vñ sechde em. **D**oe dattu
does wert dattu werts dyn
voet en halde myt vp dyn
hant en halde myt vp yn
der apostolen ghebuerte sal
tu tot my kromē vñ yetz sal
dy dyn loen gheldē. **D**oe
dyt dye biscop hoerde soe viel
he neder yn bedynghe myt
groter berouwenysse synze
hertē. **W**n dye tot der tijt
kromē was vñ mysse te
doene vñ dye grote bedyn
ghe daer he yn gheduerde
soe vlenghede hēt totter
nonē. **W**n vā den daghe
voertmeer soe wiesse meer
vñ meer yn en dye gheroy
ne vā salicheidē vñ he wert
alsoe sterck yndē werken
te meer soe he sekerre was
vā den beloestē vñ dat he
lden des schuldenaer he ghe
wesen hadde thāt wt synze
beloestē begonste te hebben
tot enē schuldenar. **W**n dese
biscop hadde ene ghemoente
alle iaer yn dē daghe der
apostolē ghebuerte te romē
te kromē. **W**n vñ dat he yn

desen vtoene waende thāt
 te sterue soe en wolde he te
 romē nyet komē als he plach.
Inder tyt was he oer yn soz
 ghē vñ ten anderē vñ ten
 derde iaere oer wachende
 dye tyt synze doet vñ ten
 vierde vñ vyfte vñ ten feste
 iaere oer vñ hadde thāt mo
 ghē wanhapē vā der waer
 heyt vā der waerhē des ver
 toernēs en hadde dye sleghe
 den woerde nyet gheloue
 ghedaen. **S**iet yn den seuē
 den iaer was dye bisrop
 ghesont bleue tottē hellighe
 auēde der apostole ghebuer
 te vñ yn den auēde quam
 em ene sachte hette an vñ
 yn den daghe vā der ghe
 buerte soe vñseghede he sy
 nē syn kynderē dier na
 beyde dat he dye feste vā
 der myssen nyet en mocht ^{doen}
 te. **D**ñ dye lude dye oer
 waende dat he vā deser
 werlt vñscheide solde hebbe
 se quamē alle gader tot
 em vñ vbonde em ghemeyn
 lich vñ seghede dat se vp
 den dach nyet en soldē late
 dye feste vā der myssen doen.
 ten were dat he oer bisrop
 voer em vñse he selue voert
 queme biddē. **D**oe wert

dye bisrop ghedwonghē
 alsoe dat he yndes bisscops
 capelle mysse dede vñ myt
 synze hant gaff em allen
 vñs herē licham vñ den
 paye. **D**ñ doe he alden
 dyenst vā der sacrificien
 ghedaen hadde soe ghynck
 he weder vp syn bedde vñ
 doe he ~~doe~~ daer lach vñ
 sach om trent em staende
 syne priestere vñ syne dyen
 zes als oft he syne echter
 ste oerlof neme soe vmaen
 de he em te halde dē bant
 des vrede vñ der caritate
 vñ he predicte em myt
 woe grof eendrachticheyt
 se warē schuldich vemyth
 te werden. **D**ñ bynē den
 woerde vā desen hellighe
 predikē soe riep he haeste
~~lyck~~lyck myt vreseliker
 stemē. **E**t vs tyt **T**ehantes
 gaf he selue myt synē han
 den den ghenē dye by em
 stonde dat linnenlaken
 dat men nader ghewoen
 ten der gheenre dye sterue
 em teghē syn ansichte spreit
 dē soldē. **A**ls dat ghespreit
 was soe gaff he synē gheest.
Aldus wert dye hellighe
 ziele vā der ghebreclicheyt
 des vleisches vnt tōmert

vñ quā ten ewighē blijt
scappē. **W**ien lieue broede
wien volthde dese man
na yn synē doct sonder
den daer he vñ ghepyn
set hadde yn synē leuen.
Wāt doe he sechde et ys
tijt doe vstheyde he vten
lichame. **W**āt ihūs oer
doe he alle dynck voldāen
hadde vñ he ghesecht had
de et ys voldāen soe hielt
he syn hoeft ~~—~~ neder wert
vñ gaf syuē gheest. **D**oe
vñse hese aldus dede wt
synre macht dat dede syn
knecht wt synē roepen.
Siet dye daghelike offer
hande vñ dye sendynghe
myt tranē vñ aelmyssen
woe grote paye vā gracie
se maket mytten conyck
dye komet. **H**yr vñ late
he alle dynghe diet mach
mer dye alle dynghe myt
ghelaetē en mach al dye
wile dat dye conyck noch
verre ys he sende bade
der tranē der aelmyssen
vñ dye offerhande te offerē.
Wāt he wil gheswoont
werdē myt bedynghen
dye weet datmē em ver
gramt myt draghen en
mach. **D**at he noch beidet

te komē dat dat ys vñ
dat he vntbeit bade vā
payen. **W**āt wolde he
he were thout ghekome
vñ hadde al syne vpaende
doet gheslaghe. **H**ier oer
woe vreeselick he kome
sal toent he vñ nochtan
merret he te komē. want
he en wil myt vñdē em
ghe dat he se tastie. **H**e doet
vñs wetē dye mysdaet
vñs veronuerdens als
he secht aldus. **E**lck vā v
ludē dye myt af en gaet
al dat he besyttet he en
mach myn iongher myt
wesen vñ nochtā gheuet
he vñs boete vā vñse salich
te hape. **W**āt den men
myt ghedraghe en mach
yn synre gramscap he wil
gheswoent werdē aumyds
bede vā payse dye men
oystet. **H**yr vñ lieue
broede dwaet myt tranē
af dye smette der sundē
vñ weghet se myt aelmys
sen vñ myt hellighe ostien
suuert se. **E**n en wilt myt
besitte aumyds begheerte
dat ghy noch myt by ghe
bruke ghelaetē en hebt.
Settet uwe hape yn vñsen
vloeser allene vñ myt uwer

ghedachte trecket auer ten
ewighē lantscapē. Want
ist dat ghy myc mynē yn
desen werlt en besittet oec
alle dynghe besittende heb
dyt ghelaten. He moet vns
blenē dyc blytscap dyc wy
begherē dyc vns ghegheue
heeft dyc remedien des
ewighē vrede. ihūs xpūs
vnsē here dyc leeft vñ reg
myert mytten vader yn die
eecheyt des hellighe gheestes
god ewelick vñ vmermeer.

Amē. Vā den abte Lucas
nder tyt ewangeli.

Ischde ihūs synen
ionghere. Dwe lende solle
bauē gegort syn vñ bernē
de lanternē yn unvē handē.
Vñ ghy sollet ghelyc wese
den mynschē dyc oere here
vntbeydē als he weder ko
men sal vā der bruloft vp
dat als he komet vñ cloppet
dat se em thant dyc dore
vpdoen. Salich syn dyc
knechte dyc dyehere als he
komet vint wakende. Doer
waer seg vck v dat hy
em bauē gordē sal vñ he sal
se doen een eten syttē vnde
voergaende sal he em dyc
nē. Vñ ist dat he yn dyc
and wake koemt vñ ist

199
dat he yn dyc der derde
wake koemt vñ vint he se
alsoe soe syn dyc knechte sa
lich. Wat ghy sult dat wete
wāt waert dat eyn huyshe
wiste yn wat vze dyc dyef
komē solde soe solde he seker
wake vñ he en solde syn
huys myt laetē doergrauē.

Vñ ghy sult oec bereit we
sen. Wat yn dyc vze als ghy
myt wanē en sult soe sal
des mynschē soone komē.

**Sunte gij omelie vp dyt
selue ewangeli die he p dte
yn sūte felix kerke.**

IJeue broede vns ys
een apen lexe des
hellighe ewangelys
ghelesen mer mathschien
vñ dat enynghe dat vstaen
daer af myt hoghe dontrē
en sal soe auloepē wy se kor
telick vp dat dyc bedudyn
ghe daer af sal werdē cont
den ghenē dyc se myt wete
soe dat se oec myt swaer we
sen en sal den ghenē dyc se
weten. Dat den māne dyc
vncupsheyt leyt yn dē len
den vñ den wiuē yn den
nauel dat orkront vnsē here
dyc vā den duuel tottē helli
ghe iob spret. Dyne cracht
ys yn synē lende vñ synē

starcht yn den nauel des bu
kes. **W**at vā den prienci
palē maetsel soe wort vnder
den name vā den leondē
dye vnausheyte b beteykent
als vnse hē secht urwe len
den sollē bauē ghegort syn.
Want dan gordē wy vnse
londē bauē als wy dye vn
ausheyte des vleysches au
mys suuerheyt te halden
bedwynghē. **D**er vm dattet
te cleyne ys datmē gheen
quaet en doet ten sy dat
em elck pyne guede werke
te doene soe secht men daer
thāt na. **W**nde bernende
lanternē yn vnwē handē.
Wat wy hadden yn vnse
handē bernēde lanternē
als wy aumyds gueden
werkē vnse eue mynschē
toenē exempele der doech
den. **W**nde vā desen wer
ken secht oec vnse hē. **D**
licht sal lichtē voer dē myn
schē soe dat se sollē sien vnse
guede werke vñ danckē
sollē vnwē vader dye vndē
hemel ys. **W**ant twe dyn
ghen syn dye men beueelt
dat ys dye leondē te gordē
vñ dye lanternē te halde.
soe dat yn den lichame sy
dye zuuerheyt des vleysches

vñ dat licht der waerheyt
yn den werke. **W**at dat ene
sond dat ander en mach vn
sen vloeser nyet ghenoege.
Ist dat he dye waeldaden
doet vñ noch nyet en laet
dye smettinghe der vn
auscheit oft dat he dye yn
suuerheytē leeft em noch
nyet en oeffent ten guedē
werkē. **H**ir vm soe en ys
oec dye zuuerhē des vlei
sches nyet groet sander guede
werck noch dat guede werck
en ys nyet sonder dye zuuer
heyt des vleysches. **D**er ist
datmēt beyde te gader doet
soe behoert den soe wie he
ys dat he mytter hape vp
wert trecke ten hoghē lant
scape wert vñ en gheens
synes sal he em vm der werlt
eere hoedē vā sundē. **W**nde
ist dat yment te enygher
tyt guede werke vm eersa
heyt beghynt he en sal noch
tan yn der menynghe nyet
durē oft vā synē gueden
werkē sueckē den prijs
oft dye glorie vā deser
werlt mer he sal al syne
hape setten yn dye toekōest
syns vloesers. **H**ir vm
sechtmē daer thant na.
Wñ ghy sult ghelijck wese

den mynschē dye oore here
 vntbeydē als he weder ko-
 mē sal vā der bruloft.
Wāt vnse hē ys en weth
 gheghaen ter bruloft. **W**āt
 vprisende vā der doet vū
 vpuazende yn den hemel
 saheuet he enē myeen my-
 schē myt em vūgadert dye
 hoghe menychte vā den
 enghelē. **D**ye dan weder-
 komē sal als he vns ghetoeent
 werdē sal by den ordele. **W**n
 men secht wael vā dē kneth-
 ten dye vntbeydē dat als
 he koemt vū cloept dat se
 em thant dye dore vp doen.
Wāt vnse hē koemt als he
 ten ordel wert tijt vnde he
 cloept als he bewysset auer
 myds zicheyt des lichaems
 dat dye doet by ys. **W**n wy
 doen om vp dye dore ist dat
 wy em myt mynē vntfaen.
Wāt dye en wil den richtē
 als he koemt myt vp doen
 dye em veruert wten lichaē
 te vare vū den richter te
 spen em vntfiet den he ghe-
 denut dat he vōnwert heeft.
Mer dye vā synre hapen
 vū vā synē werkē seker
 ys he vntdoet em thāt als
 he ghedoept wāt he vntbeit
 blidelick den richter. **W**n

als he bekent dye tijt dat
 em dye doet by ys soe vbligt
 he vā der glorie dye he te
 lone vntfaen sal. **H**ijr by
 volcht daer na. **S**alich syn
 dye knethte dye dye here
 als he koemt wakende vūnt.
Dye waect dye ten anschou-
 wen des warighe liches
 dye oghē der ghedachten
 apen hielt. **D**ye waect dye
 dat halt yn den werkē dat
 ghy gheloeft. **D**ye waect dye vā
 em vdrift dye donctzerhē
 der traech vū der vōkeloef-
 heyt. **W**āt hijr af secht sun-
 te pauwel. **O**ntwaect ghy
 gherechtighe vū en wilt
 myt sundighe. **H**ijr af secht
 he echter. **E**t ys dye vre dat
 wy thant vā slape vpsaen.
Mer laet vns hoerē wat
 vnse hē dye koemt synen
 wakendē knethte doet.
Doerwaer seg ick v dat
 he em bauē gordē sal vnde
 he sal se doen ten eten syttē
 vū voerghaende sal he em
 dyenē. **H**e sal em bauen
 gordē wāt he sal em beroy-
 den te ghelden. **H**e sal se
 doen syttē ten eten dat ys
 he sal se doen vblidē yn dye
 ewighe ruste. **W**āt vnse te
 eten syttē ys yn den rijke

te ruste. **H**ij af secht echt
vnsse hē. **S**e sollen komen
vñ werstoffe myt abrahā
ysaac vñ iacob. **W**ñ voergaen
de dient vnsse hē wāt he be
saet vns myt beschynen
sijns lichtes. **W**āt dyt auer
gaen ys ghesecht als he vā
den ordel ten rijke weder
kiert. **O**fte waerlick vnsse
here gaet vns auer vā den
ordel wāt he heffet vns vp
vā den forme sijner myn
scheit myt anscouwē der
goth. **U**nde syn voergaen
ys dat he vns leyt yn scou
wen sijner claerhē als wy
em den wy yn den ordel
sien yn dye glorie sijner
gotheyt. **W**āt als he ten
ordel komē sal soe sal he
den mynschē apenbaerē
yn dye forme des knechtes.
Wāt et ys ghestreuē. **S**e
sollen sien yn dye se doer
ghenegheldē. **H**ier daer die
quadē vallē sollē yn den
tormēt soe sollē dye gherech
tighē ghetret werden ter
glorien sijner claerheyt
alsoe ghestreuē ys. **H**ier
doe den quadē en weth
dat he gades glorie myet
en siet. **H**ier wat ys oft
dye knechte yn dye ierste

wake rokeloes syn. **W**ant
dye ierste wake ys te behoe
den vā der ierster altheyt.
Hier en sal dan soe myet
wanhapē vñ vā guedē wer
ken vphaldē. **W**ant ~~vnsse~~
vnsse hē bewisende dye ghe
doethsamhē sijns lants wer
beydens soe secht he na. **W**ñ
ist dat he yn dye ander wake
koemt vñ ist dat he yn dye
derde wake koemt vnde
vynt he se alsoe soe syn dye
knechte salich. **W**āt dye
ierste wake dat ys dye ierste
tūt dat ys dye kyntsheyt die
dye and dye tūt der ioghet
dye men oer iontheyt hiet.
Wñ dese syn een alsoe dye
hellighe schriftuer secht.
Jonghelynck vblide yn dyn
re ioghet. **D**ye derde ys
dye altheyt. **D**ye dan myet
en wolde wakē yn dye
ierste wake he wake doch
yn dye ander vp dat he
dye vrokeloesde te bekie
rē vā synē quaetheyden
yn sijner kyntsheyt he
vntwake ten weghe des
leuens yn der tūt sijner
iontheyt. **W**ñ dye yn dye
ander wake myet en wol
de wakē dat ys yn der
tūt sijner iontheyt he en

vliefe myet dye boete vader
 derder wake vp dat he dye
 yn synre ionch myet en vnt
 wakede ten weghe des le
 uens dat he doch yn syne
 altheyt tot em selue kome.
Lyeue broede merct waer
 mede dye gotlike gueder
 tierentj besloet vnse herthj.
Wat thant en ys myet die
 dat dye mynsche te vntschul
 dighe vynde mach. **E**ren
 vromwert gade vn he vnt
 beyt he syet datmen ver
 onweert vn he roept wed.
 he vntfaet dat vntrecht
 va datme vromweert vnde
 nochtā va den ghenen
 dye tot emgher tijt wed
 kiere beloeft he laue. **D**er
 myemet en vromloese
 dese langhe vdrachlicheyt
 va em wat he sal alsoe voe
 le te nauwer gherechtich
 doen yn den ordel alsoe he
 mylder ghedoethsamheyt
 voer den ordel vleent heuet.
Hyr by secht paulus. **V**n
 en wetstu myet dat gades
 guedertiercheyt dy tot pe
 nytenae brenghet mer na
 dyne harttheyt vn na dyne
 vnbrouwelike herte soe
 gaderstu dy gramscap yn
 den daghe der gramscap

vn des apenbare gherich
 tes gades ordel. **H**yr af
 secht dye psalmysta. **G**od
 ys gherechtich richter
 stazt vn langhe vbeiden
 de. **W**at vm dat he segghē
 solde dat god langhe ver
 beydende ys soe secht he
 em te voere gherecht. dat
 den dye du sieft dat he
 der mysdadigher sunden
 langhe ghedoethsamlictz
 draghet dattu oer weten
 fals dat he tot enē tijden
 oer scarpelictz ordelen sal.
Hyr vm ys by enē wiser
 man ghesecht. **W**at dye
 alre hoetste he ys een ghe
 doethsam ghelder. **V**nde
 men secht een ghedoethsa
 ghelder. wat he ghedoghet
 der mynsche sunden vn
 gheltse. **W**at dye he langhe
 vdraghet dat se bekieze
 solle en bekiezen se myet
 he vordelt se te hardeliker.
En vm dye traect vnser
 ghedachte af te scudden
 soe brenghet he oer voert
 by ghelikemysse den scade
 va butē vp dat daer me
 de dye ziele verwett
 werde sal vm oer te wach
 te. **W**ant ghy sult weten.
Wert dat dye huys here

wiste yn wat vze die dief
kome solde soe solde he oer
waken vñ en laten syns
huys nyet doergtraue. **W**nde
wt deser ghelikenysse dye
voergheficht vs. soe secht
men daer oer na een raet
als men secht. **W**n ghy sult
oer bereyt wesen. **W**ant
yn dye vze als ghy nyet
wanē en sult soe sal des
mynschē soene komen.
Wat als dye huyshe nyet
en weet soe doergtraeft
dye dieft dat huys. **W**ant
als dye gheest slaept vā
em seluen te hoede soe koect
dye vnāspenighe doet vñ
brect yn dye womynghe
des vleisches vñ den here
vā den huse den se slapen
de wynt dodet se. **W**ant
als dye gheest nyet voer
en siet dye strade dye ko
mē solle soe trect dye doet
desen dat hy nyet en weet
ten tormēten. **W**at wert
dat he waecte he solde de
dief weder staen. wat he
solde em verwachtē van
des richters koemste dye
heymelike dye ziele en
wech trect vñ he solde em
te ghemoete kome auer
myds penytēcie te doen

dat he sonder penytēcie
nyet blaerē en werde.
Wat hy om wolde vnse
here dat vns vnse ehter
ste vze vnkont wese solde
om datmen se altoes sol
de moghē vntzien vp dat
als wy dye vze nyet voer
sven en moghē dat wy
vns daer sonder aflaten
altoes toe bereyde sollen.
Hyr^{om} myne brodere vestet
dye oghē uwer ghedachte
yn dye condicie uwer sterf
lich vñ bereyt v alle da
ghe myt ghewene vnde
screyen teghē desen rich
ter dye kome sal. **O**m
dat allē mynshē dye seker
doet blijft soe en wilt ghe
ne vnseker dynghe pyn
sen vā der voersienich
des tijtliken leuens. **W**
en vsware myt dye sor
ghe deser eerdsher dyn
ghe wat myt woe voele
hope vā golde vnde vā
siluer dat vleisch vme
ghehanghē wort of myt
wat preciosen stene dat
ment dedet wat ist an
ders dan vleisch. **H**yr
om en wilt nyet ansien
wat ghy hebt mer wat
ghy siet ansiet. **W**ildy

hoere wy ghy syt. Dye pphete
 secht. **W**aerlic dat volc ys
 hoy. **E**st dat volck hoy niet
 en ys waer syn se dye vierē
 dye wy huede oefenē myt
 v lude auer iaer sunte felix
 ghebuerde poerde. **O** woe
 grote vñ woe me mygher
 hande dynghe se doe pyn
 sedē vā den voersien deses
 leues. mer vnder der haesti
 gher tijt oerre doet soe wor
 dē se haestelick gheuondē
 yn dē dynghe dye se nyet
 voersien en woldē vñ alle
 dese tijtlike dynghe dye se
 te gader v gaderē hebben
 vñ dye se sichenē vāsthal
 dende vlozen se daer mede.
Hyr vñ of dye menychte
 dye te voere gherweest heeft
 vā mysthelickē gheslechte
 by oere ghebuerde groeyen
 dye ynde vlorische vñ
 aumyds der doet vdroech
 de ynt ghemul soe was
 se waerlike hoy. **W**ant
 vñ dat dye vze myt oere
 tyde en weth gaen soe
 doet lieue brodere dat ghy
 ghehalde werde yn den
 lone guedes werck. **H**oert
 wat dye wise salomon secht.
Soe wat dyne hant ver
 mach te done werck haeste

lick. **W**at noch werck noch
 rede noch const noch wys
 ys ter helle der wart dattu
 tydes. **W**at vñ dat wy dye
 tyt der doet dye kome sal
 myt en wete vñ vñ dat
 wy na dye doet myt en
 moghe werckē. soe hoert
 vñ toe dat wy voer dye
 doet dye tyde dye vñ ghe
 gheue syn angripe. **W**at
 aldus wort dye doet ver
 wōnen als als he kroemt.

Ist dat wy dyt doen myt
 anyte soe solle wy mytter
 hulpe vñ barmhertich vñ
 herē voer den richte stoel
 xpi myt vñ vdoemt te
 werde mer vñ ghecroent
 te werde salichlike kome.
Dat moete vñ gheuen
 vñse hē ihus xpus dē ere
 vñ glorie ys ewelic vñ
 ommermeer. **Amen** **D**an
den Joncfrouwe. **M**attheus

Inder tijt seghede
 ihesus synē ionghe
 ren dese pabole. **E**t hemel
 rijck ys ghelijck tien ionc
 frouwe dye oere lampen
 namē vñ ghynghe wt te
 ghemoete den brudegom
 vñ der bruyt. **V**ñ dye
 viue vā em ware sot vñ
 dye viue vroet. **I**nder dye

viue sotte namē oere lam-
pen mer se en namē gheen
aly myt em. **H**ier dye vroe-
de namē aly yn oere vate
mytte lampen. **H**ier doe die
brudegom merrede soe vaet
te em alle v̄n se sliepe. **W**̄n
ter myddernacht wert een
roep ghemaect siet dye bru-
degom kroemt gaet wt em
te ghemoete. **D**oe stonden
alle dye ioncfrouwē vp v̄n
v̄cierden oere lampē. **U**nde
dye sotten sechdē ten v̄roede.
Gheeft vns vā uwē oly wāt
vnsē lampē werdē wt ghe-
daen. **D**ye v̄roede antwor-
dē v̄n sechdē. **O**p dat mach
sichien nyet ghenoech en sy
vns v̄n v̄ soe gaet et bet
toltē ghenē dye se v̄ropen
v̄n roept se v. **W**̄n doe se se
ghynghe copē doe quam
dye brudegom v̄n dye bereit
warē dye ghynghe myt em
yn ter bruloest v̄n dye
dore wordē gheslatē v̄nde
ten leste quamē oer dye
ander ioncfrouwē v̄n sech-
dē. **H**ere hē doe vns vp.
W̄n he antwoerde v̄n sech-
de. **W**oerwaer seg ytz v
ytz en ken v̄ nyet. **H**yr v̄m
waect wāt ghy en weet
nyet dach noch v̄re. **H**yr

beghynnt sūte gg omelie vp dit
selue ewageli die he preditte
in sūte agnetē kerke toe

Derwile romen
v̄maene ytz v̄ lie-
ue broedere dat ghy
quade werke vliet v̄n dat
ghy scuwē sult dye besmit-
tinghe dese werlt. **H**ier
ytz werde by der lexen
des hellighe ewagelys vā
desen daghe ghedwonghe
te segghe dat ghy oer dye
guede werke dye ghy doot
myt groter voersienyts
wantsiet vp dat ghy vā den
dat ghy gherichtelick vā
butē doet ghe m̄nyschelike
gonst of gracie en soect
dat v̄ dye begherte des pryjs
nyet en hōne v̄n datmē
vā butē toent bynē ydel
werdē vā lone. **S**iet ghy
hebt ghehoert by vns ver-
loesers monde tien ionc-
frouwē v̄n se werden alle
ioncfrouwē ghesecht v̄nde
nochtā en werdē se nyet
alle vntfanghē bynen der
dore der salich. **W**at doe
enyghe vā em ludē van
butē sochtē dye glorie vā
dat se ioncfrouwē warē
soe en woldē se ghenē oly
hebbē yn oere vate. **H**ier

ierst ys vns te vraghe. wat
 dat rijke der hemelē ys
 of waer vme datmēt teghē
 tien ioncfrouwē rekenē
 dye men oec secht dat se
 sotte vñ vroede ioncfrouwē
 warē. **W**at als men weet
 dat ynt hemelrijck gheen
 quaet mynsche en komet.
Waer vñ secht men oec
 dattet den sotte ioncfrouwē
 ghelijck. **S**ier men sal we
 ten dat yn dye hellighe scrij
 ture themelrijck hiet dese
 teghewoerdighe hellighe
 kerke. **W**nde daer af secht
 vns here yn een ander
 stad. **D**es mynsche soene
 sal syne enghelen senden
 vñ se solle alle scande vā
 syne rijke v̄gaderē. **W**at
 yn den rijke der salicheyt
 daer dye hoechste vroude
 ys en mach men gheen
 schande vynde dye men
 v̄gaderē mach. **W**ñ daer
 af secht men echter. **D**ye
 breeet een vā den mynsche
 ghebade vñ alsoe dye myn
 schen leert he sal dye mynsche
 ynt hemelrijck ghehieten
 werde. mer dye doet vñ
 leert dese sal groet ghehie
 ten werde ynt hemelrijcke.
Dye breeet dat ghebot

vñ leert wāneer yment
 myt syne woerde prediet
 dat he myt syne leue myet
 en voldoet. **S**ier he en mach
 myet komē ten rijke der
 ewigher salich dye mytten
 werke myet voldoen en wil
 dat he leert woe wert he
 dan ynt hemelrijcke dye
 mynsche ghehietē dye daer
 yn gheere maner yn kro
 mē en kan wat sechtmen
 aldus by deser sentencien
 sonder dat dat dese kerke
 themelrijck hiet. **I**n welker
 kerke dye lezar dye ghe
 bot breeet dye mynsche ghe
 hieten wort. **W**at des
 leuen men v̄omueert et
 ys recht datmen syne pre
 dycaie v̄omuerdeghe. **E**c
 mynsche heeft vijf synen
 yn syne lichame vñ als
 men vijf ~~werf~~ twewerf
 nemt soe maectet tien.
Wñ om datmen beide maect
 selē dat ys vā mānē vñ vā
 wiuē dye menychte van
 dē ghelouighe v̄gadert soe
 sechtmē dattet hemelrijck
 tien ioncfrouwē ghelijck
 ys. **I**n welker menychte
 vñ dat dye quade mynsche
 mytte guede vñ dye bosen
 mytten wtuertare ghe

menghet syn soe selytmen
te rechte dattet ghelijck ys
vroede vñ sotten ioncfrou
wen. **W**at voele mynsche
syn dye yn suerheyde leue
dye em wachte vā der lust
vā bute vñ dye dicwile be
gripe dye dynghe vā bynen
se vmaghere oer vleisch vñ
myt alre begheerte hanghe
se vpwert ten hemelschen
vaderlande wert se beghere
vñ soeke dat ewighe loen
vñ en wille vā oere arbeide
myt vntfaen dye mynsche
like prysen. **W**aerlike dese
en setten oer glorie myt yn
der mynsche mont mer se
bedecte se byne yn oer con
scientie. **W**ñ et ysser voele
dye abstinencie oer licham
quelle. mer vā oer abstinē
cie soeke se der mynschen
gonst se drene der lezighē
vñ gheue voel den armen
mer voerwaer et syn sotte
ioncfrouwe wat se soeken
allene dye lone vā desen
vnganelike pryse. **W**ñ hñr
by sechtme temelick na. **D**ye
vijf sotte ioncfrouwe en na
me gheen al myt em mer
dye vroede name al yn
oere vaten myt lampen.
Wat by den al ys beteket

dat blentze der glorie vñ
dye vate syn vnse herten
daer wy yn draghe al dat
wy prynsen. **H**ier dye vroe
de hebbe al yn oere vaten
wat se behalde dat bliken
der glorie byne oer consien
cie als sunte pauwel orkont
vñ secht. **D**use glorie ys dat
orkontscap vnser consciencie.
Hier dye sotten ioncfrou
wen en nemē gheen al
myt em wat se en hebbe
dye glorie bynen oere con
scientie myt als se dye soe
ken wt oere euen mysche
monde. **W**ñ men sal mer
ken dat se alle lampen
hebbe mer dat se alle myt
al en hebbe. **W**at dicwile
toene yn em selue guede
werke dye quade mytte
guede mynsche. **H**ier
dye kome allene myt
al ten brudegom dye
vā den dat se vā buten
ghedaen hebbe vā bynen
dye glorie soeke. **H**ñr vñ
ys by den psalmista vader
wtitarenze helligher ker
ke ghesecht. **A**l dye glorie
der dochter des conynck
ys vā bynen. **H**ier doe dye
brudegom merrede soe vac
ten em alle vñ se sliepen.

Wat als dye richter bert
 te komē ten ehterstē ordel
 soe wordē dye quadē vñ dye
 wtutaren yn der doet slaep
 slaepende wāt dat slapen
 ys steruē. **N**er voer den
 slaep vaet hebbē ys datmen
 voer dye doet quelt vā der
 salich wāt by der bordene
 der quellynghe kroemt men
 ten slape der doet. **W**ñ ter
 mydder nacht wort een roep
 ghemaect siet dye brude
 gom koemt gaet wt em
 te ghemoete. **T**en mydder
 nacht wort een roep ghe
 maect vā synre kroemst.
Wat dye doemsdach kroemt
 soe vñ versienlick datmen
 myet voersyen en math
 als he kroemt. hñ af ys ghe
 schreue. **W**ns hierē dach sal
 komē als een dief yn dye
 nacht. **D**an staen al dye
 ioncfrouwē vp wāt dan
 werdē dye wtuertkarene
 vñ dye quadē verwert
 vā den slaep oerre doet.
Wñ vñieren oere lampen
 wāt se vertellen myt em
 seluē oere werke daer se
 voer vntbeydē te vntfaen
 dye en ewighe salich. **N**er
 der sotter ioncfrouwē lampē
 werdē wtghedaen. **W**ant

oere werke dye den mysthe
 vā butē schone dochtē yn
 des richters toe kroemst wer
 den se vā bynē vdonkzert
 vñ en vyndē vā gade gheen
 loen vñ dat se daer af vā
 den mynsthe prijs vntfan
 ghē den se myndē. **W**nde
 wat ist dat se vā den vroe
 den ioncfrouwē aly eysche
 den sonder dat se yn des
 richters toekroemst als se
 em bynen ydel vynden
 orkontscap vā butē soekē
 vñ als of se vā oere betrou
 wē bedraghe wazē soe seg
 ghē se oere euen mynsthe.
Want vñ dat ghy vñs
 sonder werck vdreue siet
 soe segghet vā vñse werke
 dat ghy saghet. **N**er dye
 vroe ioncfrouwē ant
 woerdē vñ segghē. **W**p dat
 tet mathschien myt ghe
 noech en ys vñs vñde v.
Wat yn den daghe vp dat
 ick nochtā spreke vā em
 ghē mynsthe dye rustē yn
 den payse der helligher
 kerke sal ick nauwe ghe
 noech syn sñs selues or
 kontscap vñ woe voele sol
 det dan te dierne syn em
 seluē vñ synē eue mynsthe.
Wñ **H**tebant segghen se

daer na by bezispynghē.
Daet bet tottē ghenē dyet
vropen vñ roept v. **D**ye
vroepers des alys syn dyc
smeykers. **W**ar dyc emyghē
vā dyc gracie wntfanghen
hebbē vā dusdanē ludē vñ
gheue oer blicken der glorie
of vā blytscappē myt oeren
ydele prisen dyc syn als of
se alv vroften. **W**ñ vā desen
aly secht te recht dyc psal
mista. **D**es sundere alv
en sal myn houet myt be
saluen. **W**ar vnse prynā
paellich ys dat hoeft. vñ
by den name vā den hoefde
soe hietmē dyc ghedachte
dyc bauē dyc ziele gheset ys
dat hoeft. **A**ldus besaluet
des sundere alv dat hoeft
als een smeykers prijs
dyc ghedachte verweiket.
Hier doe se alv ghynghe
topen soe quā dyc brude
gom. **W**at als se vā oere
eue mynschē soekē dyc oz
kontscap oers leuens soe
koe mt dyc richter dyc myt
allene een tūpē en ys der
wertē mer oer der herten.
Wñ dyc bereit waren
ghynghe myt em yn ter
bruloff vñ dyc dore waert
gheslaten. **D** oftet smaecte

yn den gaghel des herten
wat verwonderē dat dyt
yn heeft dat mē secht dyc
brudegom quā. **W**at suet
heydē dat dyt yn heeft se
ghynghe myt em yn ter
bruloff vñ wat bitterheidē
vñ dyc dore ys gheslaten.
War dyc kroemt dyc yn
synze toekroemst dyc elemē
ten bestotē sal yn wies an
schouwē hemel vñ eerde be
uet. **H**ijr af ys by den pro
fete gheseghet. **W**och een
werf vñ yit sal berueren
myt allene dyc eerde mer
oer den hemel. **W**nde tot
synē vnderzoekē sal men
al dat mynschelike gheslech
te brenghē. **W**ñ vñ sollen
dienē ter wrake d quader
vñ ter lone der gueden
dyc enghelē vñ archan
gelē vñ thronē dyc prina
patē vñ dyc dominacionē.
Hierit lieue brodere woe
grote anxt yn den daghe
wesen sal voer des grote
richters ansichte daer ghe
ne bōte wesen en sal yn
der pynē. **W**at scaemte
sal dat wesen den daer
sal behoere te scamē vñ
sine fundē ynder vngade
rynghe alre mynschen

vñ alre enghelē. **W**at
 anyte salt wesen den oer
 gram te siene den welken
 dat mynsthlike herte myt
 beuaen en math als he oer
 sachtmoedich ys. **W**ñ dye
 pphete dye desen dach wael
 ansach sechde. **D**ye dach der
 gramscap ys dye dach vñ tri
 bulaciē vñ vñ lyde dye dach
 der ellendich vñ der vnsalich
 dye dach der duisterheyde
 vñ der donckerheyde dye dach
 vñ neuele vñ vñ vñweder
 dye dach der basunē vñ der
 trompē. **M**erit brodere de
 dach des lesten ordels myt
 woe felre scarphe dye pphete
 sach desen dach bitter werde
 vp der quader mynsthe her
 te den he myt volmaectelick
 wtspreke en math myt alsoe
 voele name. **W**ñ woe grote
 blytscap den wtutaren dan
 sal wesen dye vdiene solle
 te vbliden vñ synē ansichte
 vñ wes ansien dye elemē
 ten schynen oer beuede te
 wesen alse se te gader myt
 em yn gaen ter bruloft vñ
 dye yn des brudegoms ver
 blyden solle. **W**at yn de zael
 des ewighe rijkes soe wort
 got alsoe yn vnsen ansien
 gheuoeghet dat syn ansichte

vñ syns mynres omhelse
 nūmermeer voert en sal
 werde afghetret. **D**an wort
 dye dore des rjcs beslaten
 den ghenē dye wene dye
 nu alle den ghenē vntdaen
 wort dye yn penitencie le
 uen. **W**at dan sal oer peny
 tentie wesen vñ berouwe
 myse mer se en sal myt vor
 deren. **W**at dan en sal he
 ghene ghenade vynden
 dye nu dye bequeme tyt d
 ghenade vliest. **W**at hijr
 af secht paulus. **S**iet nu ist
 een vntfentelike tyt siet
 nu ist dye dach der salich.
Hyr af secht dye pphete
Soect den he als men vynde
 mach anroepē als he by ys.
Hyr om en hoert vnse he
 dese selue sotte ioncfrouwe
 myt dye em anropē. **W**at
 als dye dore des rjcs be
 slate ys he dye nu by hedde
 moghē wesen he en ys dan
 myt by. **W**at daer secht
 men na. **W**ñ ten leste qua
 mē oer dye andere ioncfrou
 wē vñ sechde. **H**ere he doe
 vns vp. **W**ñ he antwoerde
 vñ sechde. **W**erwaer seg
 ick v ick en weet v myt.
Daer en mach een myn
 sche dan vñ gade myt ver

dienē dat he bid dyc hyl
myet hoerē en woude dat
he beual. **W**āt wyē hyl
dye tyt der temelikzer pe
nytēcie vliest he komet te
vghēuec myt bedynghen
voer dyc dore des rycs.
Hyl by ist dat vnse here
by salomon secht. **I**tz riep
en ghy veronwerdet ytz
stact myn hant voert vñ
myemēt en was diet an
sach ghy vorwerde al my
nē raet vñ vrotkeloesden
al myn beryspinghe. **I**tz
sal oec yn uwē vliēsē lachen
vñ salt vorwerdē als v
ankomet dat ghy vntfaget
als yn v valle sal haesteghe
ellendich vñ ankomet v
vderuen als een tempest
als vp v komē sal tribula
cie vñ vnoye dan sollē se
my anropē vñ ick en salt
myet hoerē se sollē vroe vp
staen vñ se en sollē my myet
vryndē. **S**iet se roepē vp
doe vns hē dyc dore vnde
mytter droefheyt oers ver
stelzens ghedwonghē soe
segghē se des herē name
tweuef vñ segghē here
hē doe ^{me} vp. **S**e offeren em
bedynghē mer men en
weet vā em myet. **W**ant

dan sal god als dyc ghene
dyc he myet en kēnet late
dyc he nu myet en kēnet
sone wesen by der vdiē
ten oers leuēs. **W**ñ daer
secht mē temelick na ene
ghemeyne vmanyghe als
men segghet. **H**yl vñ waect
wāt ghy en weet myet den
dath noch vze. **W**ant vñ
dat god na den sundē dyc
penytēcie vntfaet wert
dat ymēt wiste te wat tij
de he vā deser werlt ver
scheydē solde soe solde he
moghē enē tijde ordinerē
sijnze weeldich daer yn te
ghebrukē vñ den anderen
tyt ter penytēcie. **D**er he
dyc ghene dyc penytēcie
doet ghenade ghelaest he
en heeft myet belaeft dē
ghene dyc sundicht den
dath vā morghe. **H**yl vñ
sollē wy altoes vnser echt
sten dath vntfien den wy
myet voersien en moghē.
Siet desen seluē dath daer
wy nu yn spreke hebben
wy vntfaen ten vtersten
ter bekiezynghe vñ noch
tan en willen wy myet be
wēnē dyc quade dyc wy
ghedaen hebbē. **S**iet al
lene en bewēnē wy myet

dat wy ghedaen hebben
 mer oec meeren wy dye
 sundē dye te bewenē syn.
Wn ist dat vns emyghē
 zierheyt castiet ist dat dye
 teykene der zierden bewi-
 sen dat dye doet by ys soe
 sockē wy verste te leuen
 dat wy vnse sundē bewenē
 moghē vñ wy biddē daer-
 vme myt groter hette der
 begheerte dye wy nu vnt-
 fanghē hebbē vñ wy haldēt
 voer myt. **B**roderre yck seg
 v een dynck ist dat unse
 caritate hoere wolde nerns-
 telick te merckē soe suldy
 anytelick gheleert werde.
Et was een edel man yn
 dye puntie vā valeria die
 trisorius hiete den dat volc
 myt ruder tale trisorius
 hiete. **H**e was een herde
 temelick man mer alsoe
 vol was he vā sundē als
 he vol guedes was. **H**e was
 aūmoedich vā hōudien
 vñ vnderdaen den duuele
 vñ dē vulen ghenuechtē
 syns vleisches vñ vntste-
 ken myt brande der ghie-
 vich vñ guet te vtrighē.
Der doe vnse hē vā alle
 desen quaetheyde eynde
 maken wolde alsoe yck

vstont vā enē religiosen
 māne dye syn maech
 was vñ dye noch leeft soe
 wert he gheslaghē myt
 zierhendē des lichams.
Dye doe he toe synē eynde
 ghekomē was yn dye sel-
 ue vze dat he tehand vte
 litham vstheiden solde soe
 dede he syn oghē vñ vñ
 he sach voer em staen k-
 lelike vñ alte swaerte mā-
 nē of gheestē vñ ghynghe
 em anytelic aen dat se
 se em ter hellē wert voe-
 ren solden. **H**e begonste
 te beuē bleet te werden
 te smeten vñ myt grote
 gherope verst te reyschē
 vñ myt alte grote vstor-
 mendē roepē te roepen
 synē sone dye maximus
 hiet den ick nu ghesien
 hebbe monic. **W**n he sech-
 de. **M**axime loep ick en
 dede dy nye het quades
 vntfac my yn dyn ghelo-
 ue. **W**nde maximus quā
 thant seze verueert strey-
 ende vñ wenēde quā dat
 ghesynde daer toe mer
 se en mochtē dye quade
 gheestē myt sien dye he
 beneuē em staende swaer-
 like vdroech mer se saghē

dat dye daer warē yn der
vresen vñ yn der bleetheyt
vñ yn den anyte des gheens
dye se trectē vā den anyte
oerre leliker beelde soe kier
de he em herwert vnde
derwert ynt bedde. **H**e
lath auer syne luyter zijde
he en mochte oere ansichte
nyet ghedoghe he kierde
em ter want wort vñ se
warē daer. **A**ls he aldus
sere vparst wert vñ he
thant wanhaepte daer af
vledicht te wordē soe begonst
te he myt groter stemē te
roepē. **V**orste doch tot mar
ghen vroe vorste doch tot
marghe vroe. **H**aer doe
he dyt riep wort he yn
den roepē gheworpē vter
wonynghe des sijns vlei
sches. **V**nde dyt ys apen
baer vā em dat he dese
dynghe sach vm vns vnde
nyet vm em vp dat syn
sien vns profijt doen sol
de dye noch gades ghedoeth
samy guedertierlick langhe
vntbeit. **W**at wat vorder
det em dat he dye vuele
gheeste sach vñ dat he ver
ste eyshede dye den verst
den he eyshede nyet en
vntfenck. **W**y lieue bro

Dere voerpynsen wy dyt
myt sozghē dat vns vnse
tijde nyet ydelick vlaeren
en bliuē vñ dat wy dan
soeken te leuē vm waek te
done als wy thant ghe
dwonghe wordē vten
lichame te vare. **A**udenit
dat dye waerheyt secht.
Vidit dat v vlien nyet ghe
uallē en moet yn den wyn
ter oft vpten saterdach.
Wat na dat ghebot vā
der wyt soe en ist nyet
gheorloft vp den saterdach
verre te gaene. **W**at dye
wynter ys becōmerlick
vm te gaen wāt dye traer
heyt vā der colde bedwint
dye saredē der ghoenze
dye gaen. **H**ijr vm secht
men. **V**idit dat v vlien
nyet gheuallē en moet
yn den wynter oft vnden
saterdaghe. **A**ls ofte he
opelike sechde. **B**esiet dat
ghy dan nyet en soect uwe
sundē te vliene als men
thant nyet gaen en mach.
Wat dye tijt als men nyet
vlien en mach sal mē nu
pynsen als men mach.
Wat altoes sal men ansien
dye vze vns vtuazens.
Vñ dese vns vloesers ver

manÿghe sal men altoes
voer oghē hebbē daer he
mede segghet. **H**ÿr om
waect wāt ghy en weet
dach noch vre. **Vā den ionc
frouwen. Matheus.**

In der tijt seghede
ihūs synē ionghere.
Et hemelÿc ys ghelÿc ene
scatte dyc vborghen ys yn
den acker. **V**n den wellie
scat dyc oen vynt vberghet
den noch bet. **V**n om dyc
blyfscap des scattes gaet he
vñ vcoft alle dat he heeft
vñ coept den acker. **E**chter
ist hemelÿc ghelÿc enen
coman dyc guede margari
ten soect vñ als he ene pre
ciose margarite gheuonde
heeft soe ghynr he en wech
vñ vcoft al dat he hadde vñ
cofte se. **E**chter ist hemelÿc
der zegghen dyc men yn dyc
zee worpt dyc alle manÿer
vā visschē vgnodert vñ doe
se vervult was soe treckē se
se wt vñ saten beneuē den
oeuer vñ koren vte guede
visschē yn oerē vaten mer
dyc quade worpē se daer
buten. **A**ldus salt wesen yn
den eynde der werlt. **D**yc
enghelen sollen wt gaen
vñ sollē vscheydē dyc quade

207
vā myddē der guede. vñ
werpense yntgloyende vuer
daer sal wesen gheween
vñ crÿsen vā tandē. **H**ebdy
al dyt vstaen. **S**e sechdē
em. **J**a wy. **H**e sechde em.
Hÿr om ys ed eldz scribe
dyc gheleort ys yn hemel
rÿck ghelÿc enē māne enē
huysheze dyc voertbrenghet
vā synē scatte dat nyen vñ
dyc alden. **V**n **S**ūte ggorius
omelie vp dit selue ewan
ghelidat he pōute yn sūte ag

Dat hemel netē ker
rÿck lieue brode **ke**
sechtmē hÿr om ghelÿck
wesen dese eertschē dyn
ghen vp dat dyc ghedachte
by den dat se bekēnet vp
staen sal tottē dynghē dyc
se nyet en bekēnet soe dat
se by exempele deser sienli
ker dynghē oer seluer vp
treckē sal ten vsienliken
dynghē. vñ vp dat se by
den dynghē dyc se by ghe
woente gheleert heeft als
by wzauen sal wordē ver
wazmet dat se by den dat
se weet bekent te mÿnē
leze oer mÿnē dat se nyet
en weet. **S**iet men rekenr
themelÿc ghelÿc enē scatte
dyc yn enē acker vborghē

ys welken stat den oen
vint brechten. **Vn** om
dye blyfscap vā den scatte
gaet he vñ vroept al dat
he heeft vñ coept den acker.
In welke dymghē sal men
oet dyt merke datmen
den stat dye gheuonden
ys berghet om datmen
behalde sal. **W**at dye en
doet nyet ghenoech die die
ernstich der hemelscher
begheerte behoet vā den
quade gheeste dye dat oet
nyet en vberghet vā der
mynsche prysen. **W**at yn
desen leuen syn wy als yn
enen weghe daer wy doer
ten vaderlande wert tyde
vñ dye quade gheeste om
me legghē vnsen wech
als eenrehande rouers
hijr om begheert dye be
roeft te werde dye synē
stat apenbaerlic yn den
weghe draghet. **W**at ytz
en segghe dyt nyet vp dat
vise eue mynsche nyet
sien en solle vnsē guede
werke om dat gheschreue
ys se sollen sien uwe guede
werke vñ lauē uwe vader
dye yn den hemel ys. **H**ier
om dat wy vā den dat
wy doen nyet soekē en

solle dye prysē vā butē. **W**at
alsoe sal dat werck syn vnt
apenbaer dat dye memyn
ghe bliue vnt heymeliche
soe dat wy vā vnsen gueden
werke vnsen eue mynsche
exempel gheue vñ dat wy
nochtā by der memynghē
daer wy allene mede soe
kē gade te ghenoechghen
begherē solle altoes dattet
heymelike bliue. **D**ye stat
ys dye hemelsche begheerte
vñ dye acker daer dese stat
yn vborghen ys dat ys dye
discipline vā der hemelscher
ernstich. **U**nde dese acker
coept een mynsche vñ ver
coept al syn guet dye af
gaet alle dye ghenoechte
sins vleisches vñ al syne
eerdche begheerte ver
teert by der hoede van
hemelscher discipline soe
dat thant nyet en ghe
lieue wat den vleische sue
te ys vñ dat dye gheest
nyet en vntsie dat dyt
vleischelike leuen pynet.
Echter secht men dattet
hemelich ys ghelijc enē
coepmā dye guede margga
riten soect mer he vint
ene pretiose vñ als he die
vondē heeft soe vroept he

al dat he heeft vñ roept se.
Wat soe wie dye sueticheyt
 des hemelsche leuens vol
 maectelic alsoe voele alst
 moghelic ys bekēnet he la
 tet gheerne al dat he yn de
 se werlt ghemynnt heuet
 teghē dye margarite te
 achten syn em alle dynghe
 te vnder. **H**e laet al dat
 he heeft dat he heeft vga
 dert stroyt he syne ghedach
 tē bernē yn dye hemelsche
 begheertē em en ghenoe
 ghet nyet yn deser eerden
 vñ et dunct em al lelick soe
 wat dat em plach te ghe
 noeghē van der ghedaen
 ten deser eerdscher dynghe
 wāt allene schynt vñ blit
 yn synze herte dye claerh
 deser duerbaerre marga
 ritē. **W**ñ vā deser mynen
 ys te rechte by salomon
 ghesecht. **S**tartz ys dye
 myne als dye doet. **W**at
 ghelijc dat dye doet dat
 licham vderft alsoe dodet
 dye myne des ewighen
 leuens vā der mynē deser
 tytliker dynghe. **W**ant
 wien dye myne volmaet
 telick besetē heeft se maect
 als sonder gheuoelē tē eerd
 sche begheertē vā buten.

Wat dye hellighe ioncfrou
 we wies ghebuerte wy
 hudē vierē en hadde om
 vnse herē nyet moghē ster
 uen yn den licham en had
 de se te voerē nyet doet ghe
 weest yn oerre herte van
 eerdsche begheertē. **W**ant
 oer moet was vp gherich
 tet yn dye hoerh der doghet
 vñ bespote dye tozmente
 vertrat dye lone. **S**e stont
 voer ghewapende conynghe
 vñ richters vñ was vro
 mer dan dye ghene dye
 se sloghē vñ hogher dan
 he dye se vordelē dede.
Wat segghē wy vnder
 dese dynghe dye māne
 mytē baerde syn cranck
 dye sien dat ioncfrouwen
 ghaen te hemelrjt by den
 swerde dye gramscap ver
 wynt vns dye houdicheyt
 vheffet dye vgaedynghe
 des gades vstuert dye vn
 tuisheyt besmet. **W**ñ al
 ist dat wy dat hemelrjck
 nyet beiaghē en moghen
 by den stryde der vuolghy
 ghe soe sy vns doch dat vuel
 dat wy gade nyet volghē
 en willē by den payse. **S**iet
 got en segghet nyemet vā
 vā vns luden toe yn deser

tijt sterf om mynē willen
mer allene dode yn dy dye
quade begbertē. **D**ye dan
yn der tijt des vrede nyet
en wil vnderdoen dye be-
ghertē des vleisches wan-
neer soldē wy yn den stry-
de vnse licham om vnse
hē gheue. **E**chter sechtmen
dat hemehyt ghelyc ys
eenre zeghē dye men yn
der zee werpt dye alle ma-
nyer vā vissche v̄gadert
v̄n als se gheuult ys dat
men se wttrect ten oeu-
er v̄n men kiest wt dye gue-
de vissche yn dye vate mer
dye quade werptmē daer
buten. **D**ye heilighe ker-
ke ghelijt men der zeghē
wāt se oec v̄visscherē be-
ualen ys. **D**ñ almyds oer
wort oec elck ten ewi-
ghen rijke ghetrect v̄tē
vloedē deser werlt dat he
nyet v̄dronckē off ver-
smoert en werde yn dye
dye phoyt der ewigher
doet. **D**nde se v̄gadert
vā alle mannyerē vā vis-
sche wāt se roept ter ghe-
nadē vā sundē dye wisen
v̄n dye sotten dye vrie-
lude v̄n dye dyenstkneth-
te dye rijke v̄n dye armē

dye starkē v̄n dye tranckē.
Hyr by ys tot gade ghes-
ghet by den psalmista.
Alle vleisch sal toe dy kome
welke zeghē dan ghemeyn-
lick veruullet werdē sal.
als daer bynē beslatē wor-
den sollē yn eynde d'werlt
dye sōme vā al den myn-
schelike gheslechte. **D**nde
dye treckē se wt v̄n sittē
beneuē den oeu-er. **W**āt
ghelijt dat dye zee dye
werlt alsoe beteykent dat
oeu-er vā der zee dat eyn-
de vā der werlt. **I**n desen
eynde sal ~~men~~ men dye
guede vissche wtkiesen
yn dye vate mer dye quade
sal men daer buten wer-
pen. **W**āt elc wtūaren
sal daer vntfanghē wer-
dē yn dye ewighe wony-
ghe. **D**ñ dye quade sollē
v̄liesen dat bynenste licht
v̄n werdē ghetrect tē vter-
sten donckerheydē. **W**āt
nu halt dye zeghē des ghe-
louē vns gueden v̄n qua-
den ghemeynlick als te
gader ghemenghede vis-
sche mer dat oeu-er toenet
wat dye zeghen der hel-
ligher kerken trect. **W**āt
dye vissche dye gheuāghē

syn en moghē nyet ver-
wandelt werde. **H**er wy
werdē gheuanghē quaet
vñ werdē yn guetheyden
verwandelt. **H**ir vm laet
vns pynsen yn den vanghe
dat wy nyet en werdē
ghescherdē yn den oeuver.
Siet woe seze vns beque-
me ys dye feest vā hudē
soe dat dye hīr nu nyet
en were yn vnsē vngadery-
ghe em des nyet luttel be-
claghē en solde. **H**ir vm
wat sal yn den daghe he
moghē segghē dye begre-
pē werdē sal yn des rich-
ters ansichte vñ dye daer
ghescherdē werdē sal vā
der gheselschap der wtuer-
tarenre dye daer vdoncke-
rē vā den lichte vñ ghetoz-
mētet werdē sal myt ewi-
ghen vbernen. **H**ir by
soe vclaert vnsē hē dye sel-
ue ghelikenysse vnder
cortē woerde vñ secht.
Dye enghelē follē wtgaen
vñ vshoydē dye quade vā
den myddel der gueden
vñ werpē se ynt gloyen-
de vuer daer sal gheweene
wesen vñ crisel vā tandē.
Lieue brodere dyt ys nu
meer te vntsiene dan te

209
beduden. **W**at myt apē-
baēze stēmen syn daer
yn ghesecht dye tormētē
der gheenre dye sundighē
vp dat nyemēt lopē en sol-
de ter vntschult dat he
des nyet gheweten en had-
de wert dat mē niet don-
kerlike segghede van den
ewighē tormentē. **H**ir
by sechtmenre na. **H**ebdy
aldyt vstaen. **S**e secht den
em. **J**a wy here. **D**ñ ynt
eynde secht mē na. **H**ir
vm ys elc scribe dye ghe-
leert ys ynt hemelrijc ghe-
lijc enē māne enē huyshe
dye voertbronghet vā sy-
nen scatte dye nyen vñ
dye alden. **I**st dat mē bydē
nyen vñ by den alden
dat mē secht nemē wil
beyde testamēte soe en
moghē wy nyet segghen
dat abrahā daer yn ghe-
leert was dye al wast dat
he wiste vā dē nyen vñ
alden testamente dye wer-
ke he en haetsapte dye
woerde daer af nyet.
Wy en moghē oec moyses
nyet rekenē teghen dye
gheleerdē huysheze. wāt
al wast dat he dat alde
testament leerde noch tā

en brachte he myet voert
dye woerde vā den nyeen
testamente. **D**aer ynden
dat dye waerh secht. **E**lck
scribe gheleert ys yn hemel
ryc ghelyck enē mā enē
huysheze. soe wilmen dat
he vstaet dat he sprac vā
den dat yn dye kerke we
sen mochtē vñ myet van
den dye doe wazē. **W**ant
se brenghē dan voert die
mye vñ dye alde als se
sprekē myt woerde vñ
myt zeden dye predica
cie vā beydē testamentē.
Dñ dyt mach men oer
vstaen anders. wāt et
was den mynschelijke ghe
slechte olt ter hellen te
vaerē vñ voer oer sunde
dye ewighe tormentē te
doghē. **D**esen gheslechte
quam het myces by der
toekoemst vns myddela
zen ist dattet em piynt
hijr rechtūdelic te leuen
dattet vp vaerē mach tē
hemelric vñ dat dye
mynsche dye yn dye werlt
ghebaren ys. mach ster
uen vā desen ghebrecklike
leuē ynt hemelric gheset
werdē. **D**ñ aldus ist oer
olt dat mynschelijke ghe

slechte om dye sunde yn
dye ewighe pyne vderft
te werdē vñ mye dat alst
bekiert wort yn dē ryckē
leuē mach. **D**ñ dat vnse
hē ynt eynde sijnre sprakē
na secht dat ys dat selue
dat he voer secht. **W**ant he
voersechde vā der ghelike
myse des rykes dat dye
scat gheuondē was vnde
ene guede margarite.
Dñ daer na vtelledē he
dye pyne der helle vāder
vbermynghe der quader
mynsche vñ ynt eynde
sechde he daer na. **H**ijr om
een scribe dye gheleert ys
ynt hemelric ys ghelyc
enē man enē huysheze
dye voertbrenghet wt
sijnē scatten dye mye vñ
dye alden. **A**ls oft men
opelick seghede. **D**ye ys
yn dye hellighe kerke een
gheleert prediker dye
mye dynghe vā der suet
heyt des ryces kan voert
brenghē vñ alde dynghe
segghē kan vā den anre
der tormentē vp dat doch
dye pyne veruarē den
ghenen dye de lone myet
en tredren. **E**lck hoere vā
den rycke dat he myne vñ

vñ vāden tozmēte dat he
 vntfiet vp dat den traghe
 myſche dye nernſtelike
 an dye eerde hanghet iſt
 dat em dye myne tē rijke
 myet en trecke dat em dye
 vrese derwert iaghe. **W**at
 fiet men ſecht vā der v
 clarynghe der hellē. **D**aer
 ſal ſyn gheween vñ criſel
 vā tanden. **M**er om dat
 vā den blijſcapē van
 deſer werlt volghē dye
 ewighe ghewene ſoe bli
 et hñr lieue brodere dye
 ydele blijſcap iſt dat ghy
 v hñr vntfiet daer te
 wenē vñ te ſcreyen v
Wat myemēt en marth
 hñr vbliden mytter
 werlt vñ daer regnye
 zen myt ariſto. **H**ñr om
 bedwinct dye vnnuthey
 den deſer tijtliker blij
 ſcapē vñ bedwynghet
 oer des vleiſches weel
 dicheydē. **S**oe wat vnſe
 ghedachte vā deſer werlt
 ſmaket dat werde bitter
 by den merkē vā den
 ewighe vuerē. **S**oe wat
 yn dye ghedachte kñnt
 ſchelike vblit dat ſal be
 dwynghē dye ſcarphey
 der ioethliker diſciplinē

vp dat wāneer ghy deſe
 tijtlike dynghe unnes
 danckes vliet dye ewighe
 blijſcapen ſonder pyne
 vercrighen moghet. **A**mē.

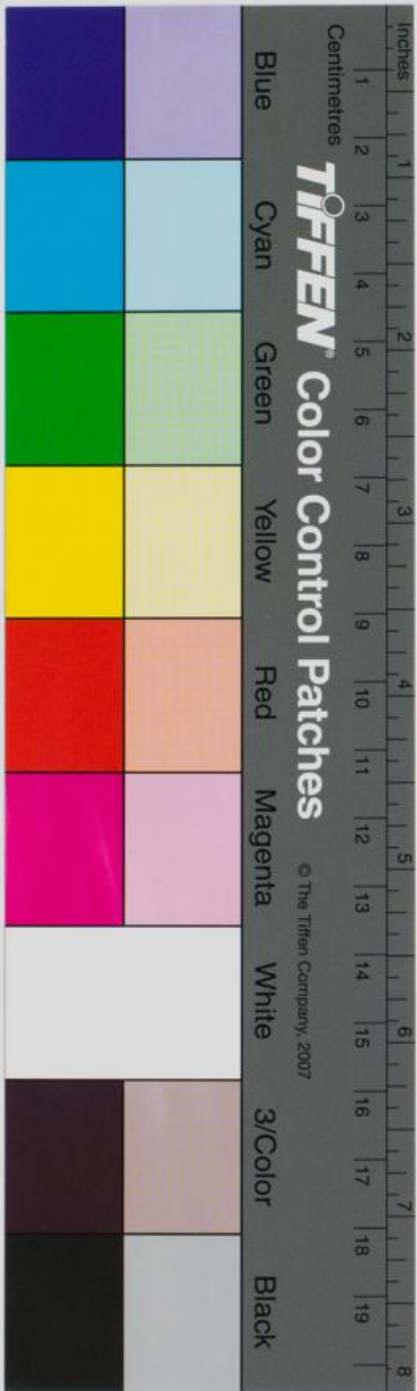
Hñr eynden ſunte gre
 gorius omelien yn duyt
 ſche. **G**od ſñs ghelaeft vñ
 dye moder ihesu criſti
 maria. **A**men.

LANDES-
UND STAAT-
BIBLIOTHEK
KASSEL

170

Quibus magnifica est ge-
neratio. cuius vita sacris da-
uit actibus cuius fides hono-
re. Simili sine tener sine.
Que virgo peperit. vgo-
ris primum lactavit pro-
prie verberis in portam
teus verberis vobis. pma
crimenibus. **H**elix namin
pala laude purpura regis
poceri sui clauda pbenit
munda stela flucis florib
virgula regna. **E**t nunc
supulenter scilicet thoidos
regis ppetui pncipis post
tuis ut nos. **S**emp vni-
us nta muerere. ptegas
Sandis obtinere vngto

Quibus vota non placuit
Quibus malicia se huanuo
les omnia sibus suis verum
la pdestinavit helenam.
Quibus solitudinem pello
me dicit. ligora testu re-
quirit. iustitias regit.
Hec circa multum. ita
mercha frumps murtz.
ex fundamens ednas. de
versat eadnas. **I**stius p
te sibus. iustifican post
tuis. ut post amne xpi
tuis. cui nobis apertis.
Grande et mudi dicit.
ipocritano regit sine.

Quella nunc pater
et matre ambo pater
tres sunt qui unus de-

Sunt omni que
sunt sancti Amen.

Acta de sancta helena

Sunt sancti qui
sunt sancti qui

orbis et omnium in verbo ob-

Sunt sancti qui
sunt sancti qui

in omni parte clemens

Liber de sancto
et matre ambo pater
tres sunt qui unus de-

Sunt omni que
sunt sancti Amen.

Acta de sancta helena

Sunt sancti qui
sunt sancti qui

orbis et omnium in verbo ob-

Sunt sancti qui
sunt sancti qui

in omni parte clemens

Sunt sancti qui
sunt sancti qui

